

7463

1117

Číslo 1.
3. januara.

Bomhaj Bóh!

Číslnik 25.
1915.

713/5

Sy-li spěwat,
Pilnje džětal,
Strouwa čě
Swójby stotok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Nap... óny
Luboś ma;
Bóh pak awěrný
Přez spaf měrný
Čorstw

Njeh ty spěwat,
Swěrnje džětas
Wědne dny;
Džěš pak swjatý,
Dušl daty,
Wotpočl ty.

Z njebjes mana
Njeh čl křmanna
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Křl Bóh podě
Wokřěw čel!

Šserbske njedzělske lopjeno.

Wudawa ho lóždu hobotu w Šsmolerjez knižnicyšćeženi w Budyšinje a je tam ja šchwěrtlětan pšedpłatu 40 pj. dostać.

Njedzela po hodžoh a lěta kónj. Wóšnjaž 32, 26.

Sa cže njewopušćežu, křiba so mje požohnuješć.

Řěpšichjo bara ja wukoh se stareho a ja nutskoh do noweho lěta, do kotrehož ja nělotre dny šajstupimy, njejanaju, hač nihdy njewustawazu modlitnu Zafubowu: „A nježe, ja cže njepušćežu, křiba so mje požohnuješć.“ Wona ma móš, naš prawje mubrych činičl k hōžnenu wumjezje a kōždemu dnjej, kōždemu lětej a šbōncnje najchemu zpřenau žiwjenju šbōžny kōž špōžćiež: „Sa hym Boha wot woblicža k woblicžu wđžal a moja duřcha je wumozjena!“ Šchđž tal wumje, šbōžnje wumje.

Zafub štejeje, jato ho tak mōbleje, runje kaž mty w tutych dnjač, pšchl wažnym wodželenju žiwjenja. Šady njeho ležeje zařba, wotročkowstl dom, pšchđ nim kaž jeho wóžow, kraž jeho a jeho luda pšchđchoda a Bóh běšče jemu ham š nowa šlubjenje dał: „Sa hym š tobu a čžu cže šwarnowač, hđžěž ty pocžejnješć; a čžu tebie jašo pšchđwješć do teho kraja. Pšchetož ja noždu tebie wopušćežiež, hač ja w šchitko hym čžinik, šchđž hym tebi rěčal.“ Ale šchđ dha něto hšchče pobrachowaje, hđžž běšče Bóh se hwojim šlubjenjom: „Haj! a Zafub se hwojež wěru: „Šamjeit! prajit! hđžž čžaj pšubowanja šody njeho a kraž šlubjenje pšchđ nim ležeje? Člaw běšče ja noždu hšchče š njepšchđzelom. Kunje rozhorjeny brat se 400 mjezi ho domoj wrožezemu Zafubej napšchčěžiwno čžeenje. — Ale tal móže ho Zafub Člawo boječ, hđžž se wšchde njeho wutroba lubowaježo Boha, kotřžž běšče runje twjerdu wutroba Zafana šmejččit a na kotrehož šladajo mošl prajiež:

„Se hwojim Bohom šamōžu ja wulle štkli čžinjež, se hwojim Bohom šamōžu pšchde mureje štkacš! Ale jon runje težl.

Zahabdo hšubje leži: niž Člawowy hñew, ale Zafubowe šte hšwědomnje jeho bojalneho čžini. Žiwý Bóh je jemu napšchčěžiwno štukl a je jemu, dofelž čžihče nětko do šlubjenego kraja šaččž, ruku na wutrobu wotožit a k njemu prajit: Čžafaj, Čžehobla hš pšchčěžiwno hšwōjemu bratcej njepšprawny, njepšprawny tež pšchčěžiwno hšwōjemu naněč byl? Čžehobla hš jeju š lehnōšču šhebał, hđžž dyršchde wěrič a čžafacž. — Čžehobla hš na tajke wōřhne žohnowanje šlubjenja na ho čžahnył, kotřžž dyršchde po prawny pšču herbowač? Čžehobla hš mi prjedy čžini? Na čžlowječah ho šrečeho hš ty tola na Bohu šamym šrečchit a měšto teho, šo by wōdace pštal, hš hrěch nětko hšžom na wšchě dwa pščej lěta na hšwědomnju wotošo nošł. Štej šmērom a ščžit niž njedy račnowanje se hšwajtam Bohom! O Člawowy hrěch by wšchaf ho pšchewinył a njekł, ale šchđ pšchewinje, šchđ njekš Božl hñew? Zehobla ho Zafub boji, hšwōjeho bratra šetacž. Šchjo by čžinił? To, šchđž woprabōže čžini — šo pšchđ hšwōjim Bohom dele padnje, jemu wšch šlōžž wunaje a w šprawnej poluče prajit: „Haj, šnježe, ty mašch prawu, hđžž mje mojeje šhečžnōčeje a njepšprawnočeje bla šbijješć; nad tobu šamym hšm hrěchšil, ale ja wrochju: Šchđž hšm čžinil, to pšchčtraj! Ty hš tež se mui wo hnadže rěčal a hš šwěrný me hšwōjich šlubjenjach; teho ho ja džeržu a cže njepušćežu, křiba so mje požohnuješć! — A Zafub je ho tal š Bohom šbđžit w tamnej hšwajtej nožy a dobyt. Nošlamany ham me hšwōječ nožy, š wuwijnjenym šjedrom, ale š wōdacežom hrěcha a š mērom me hšwědomnju wōn š nōžnego šbēženja wuābže a móže nětko štrachny a hšes bolōžeje tež Čžlowjelam

napišečimno štupic, pšchetoz hdyž je Wóh ja njeho, šchtó móže pščečimno njemu byč? —

Lubi bratřja a šotry, tež my woblanjnjemy w tych dnjach wotšleš hwojeho podrožnjstwa a čehnjemy w nowym lěće do kraja, fortrž hiščeje čžmny pšched nam leži, fortrž pak je pšches Wože hlušenje roshwětelny. Šhodžmy jako podrožnjzy w nim a pytajmy w njehjehach, w kraju hlušenja, hwoje mešchšjanse prawo. To pak je njemžónny hdyž, hdyž byrbi našče hweđomony hiščeje kóž pola Zafaba starých njewobatyh hřečow bla hwoj napominazy a šchtarawozny hčoh polbhehnyč; i bojanjny wutrobu hčahny potom našče ščobčžny hjes wodženja na njeměrnym morju wokoło honičž dali. Wobčežnyje-li tebe je stareho lěta hiščeje nekajta ščobž abo mačh-li hiščeje staru, njewobrocženu wutrobu, wojmjješ-li njefkamanu wolu je stareho lěta do noweho, potom sa šobu čehnjehj špinadšo, kotrež šabžewa, jo mošt wjehety do přebka krocžič a kotrež tmoju, po Wóhy hebi žabazu wutrobu k semi čehnje. Tcho- dĩa čžmny wchžny hromadže, předy hacž pošledni bžeň lěta k hčozj bže, šo pruhowacž a pšchepytacž, lat i našče hbečžnočžu a hamowolu, i naščim hnešom a lawjšču, i našče njepšchčel- nowičožu a njelčejšwiločž, i našče njepšwanočžu a njelubnočžu štej. Šsmny my w šabžžem lěče pšchjywal na frawšowonym čžlowjeku a niž jenož na wčžnočž, ale tež njehjeham blže pšchjyčši? Šsmny potkrowacoli w pšbnočžu teho Knjeja? Šsmny šo žyle hřeča wbdali, to bčeje nam hřeč napščežžimny a njemjmy wozny je žanej nitku naščeje wutroby na nekajtej hřečnej pšchjybilnošči wšakli? A tehdla hšiwujmy šo pšched tym Knjelow a proščmy: Wobaj mi moje hřeči, šo hdy wučžjženy byli! Ščtož šym hřečjyč, to pšchjyčaj! ale bžeržny tež jeho twjerče je ja jeho hlu- bjenje a prajmy: Ša čže njepuščžny, hšiba šo mje požobnujčš, Knježe, ja žaneje krocze do noweho lěta njekšjny, donič bčeje njeměš a wot tebe hweđčenje njimam, šo mi žabny njewobaty hřeč wjazy na hweđomny njelči, ale šo šym wšobšn wtebe wučžjženy. Ša čže njepuščžny, donič mje ty njepo- žobnujčš a ja šaso polnje k tebi pšajčj njemžóny: Wbba, luby Wbčžče! — Šloj, hdyž ty tak je šwojmy Wobom šabžženočž dĩa wotrachnujčš, potom njemžošč štrowajmo do pšchjyčowa hladacž a hčjž, njewjerčjoh šo kaž Zafab čžlowjekow boječ, pšchetoz hdyž šo Wóhy špoodamny, wón tež čžini, šo šu tež našči njepšchčeljo š nami špotojom.

Njepročj pak teho Knjeja jenož wo wobacže hřečow twojeho šabžženoho žiwjenja, prošč jeho tež wo čžjstu wutrobu a noweho, wšeteho duča, šo by w nowym lěče nowy čžlowjet był. Šwěš ho do teho bēžženja, tež hdy by pšči tym hjedro šo tebi wuwinyšo; wostaj hwoju čžšlenu móž šabž šo, dai hebi hwoju wolu šhamacž, bžerž pak jeho tež ja jeho mčžny šwěnočž, na fortrž je šo tež ja tebie šwajtal, wupšchčetrž jemu napščečšo ruzy hwojeje wčry a praj: Ša čže njepuščžny, hšiba šo mje požobnujčš a mi dašč čžjstu wutrobu a wšeteho duča, šo by stare šajčšo a wšdžito šo nowe ščjimo! —

W Zafubowym žiwjenju hiščeje čžemne hodžny pšchjyčžechu. Ale hacž runje pšches nekotru hčubimno bžičše, wón tola hacž do hwojeho ščbčženja štrowajmo we wčrye a w towaštjwe je šwojmy Wobom wofja; pšchetoz pola Anieła bčeje jemu ščbčžočž ještřadžakčo. Šlak wjele bóle móžemy my, kotřž mi pod hčowonym šchtomom šejimny, fortržž je Šeufš jako šajne ščbčžočž šthadžom, to našhoničž, — hdyž mi šo modljim kaž Zafub: Šbžž je Šeufš Škrystuš i Knjejom, tam je bžeň a krajnjicho! Šbžž tež hšubowa šruboda našču wutrobu čžjchčš, my móžemy we wčrye šo bēžžo horje hladacž k temu, fortrž naš hšoflajo a wučžjčšo šrubodu ščžele, šo by šam hwoj wobras w naš pšchčražnjč. Ščim dale šhčelčžjan pšchjyčže, čžim čžžo šo jemu šupa. Škčota nadžija šo šničž, nekotre žabanje šo

njedopjelni, ale jenož šo hčahny šačžali, šo šmy tudy žubnjzy a podrožnjzy a šo mamy hwoj wotžny kraj horčah. — Čžžo pak hiščeje hacž tajka šruboda je ta, šujčej, hdyž čže šo bžiččžu Wožemu šebacž, kaž by Wóh hwoje wobšičžo wót njeho wot- wobrocžjč, jo žyle šastrowjč. Ale tež w tajkim čžejtim špotowanju tón Knjes myšle hnešwa nima, ale lubočeje a mčra a dušča žmč a byrbi i Wšajom prajič: Šha wofštanu ja šajnje pšči tebi! a i Zafubom: Ša čže njepuščžny, hšiba šo mje požobnujčš! A kobjž wón žobnuje, tón wostanje žobnowany wčženje.

Tak čžmny štare lěto woblanjnjčž, šo by nam wone hnadne lěto byko. Štož Knjes pomčaj nam, hjes njeho my ničžo njefamžemy. Šamjet.

Zapoščtol Jan.

Njebžela po hčobčž rčta tež bžeň japoščtota Žana, bčelž bu wón jemu požowjčženy. Tutemu Žanej šo we šwojnym pišnje wšchelake mjena pšchjyčžimny. Šrečdy, jako bž wón hiščeje Šeufšowu wučžobnit kaž čži jednacž druhy a i šym i nimi šwěčł jeho krašnočše, njekajšče wón i nimi hšjom japoščtol, to rčta pobol; japoščtolšo buču woni halle po wulečžu Šwajeteho Duča.

Š wopředka bē Jan i Běrowym bratrom Šandrijom wučžobnit šhčženita Žana, pšchjyčž nešbže 25 lět šary k Šeufšej a wo wučžobnit jeho wogšobite luboče, fortrž je na jeho bčičže ležak a kž šo dĩa hwojeje něžnje powahy a čžuč- weje dušče, šo jemu žyle pobawazeje, tež hwojčž šobubratrow wobimajčše.

Wón je špščačel šhčoh biblijšch knihow: ewangelija šwoj- teho Žana, šhčoh epistolow šwj. Žana a šjewjenja šwj. Žana, wučžerja Wožeho (Apokalypsy). We hwojim ewangeliju abo ščženu předy wón wčru, we hwojčž šhčoh epistolach abo listach lubočž a we hwojim šjewjenju nadžjju.

Ššam šo japoščtol Jan we šwojnym pišnje njemjenuje. Wšeni-li wón bčeje, dša wón praj: tón wučžobnit, kotrežož Šeufš lubowalše, abo kotřž na na jeho bčičže ležak; tež wón pšchžo rčljaje: tón druhi wučžobnit. Šako mjenujž šhčženit Jan i dwemaj hwojmaj wučžobnitomaj Žanaja wuhłada, šo k njemu bže, wón bželče: Šlaj, to je Wože jehjny, kotrež šwčta hřeči njše. A taj dwaj jeho wučžobnitow šhčhčelčšaj jeho rččo a bžičšaj ja Šeufšom. Šeufš pak šo wobroczi a bželče k nimaj: Ščto pytataj? Wonaj bžičšaj: Rabbi, hdy šy na šopotbže? Wón bželče: Bžitaj a hladačaj! Wonaj tehdla tónšamny bžeň pola njeho wofšajčšaj. Bželče pak to wolačo bžehateje ščtundy. Šedny wot teju dweju bēšče Šandrij, Ščhmanu Běrowym bratr, tón druhi bžš dwčla ewangelista Žan. A i čžžo mžemy to šudžičž? Wčelž wón ščtundy i tajče wščotčžny mjenuje. Šemu bēšče tón wušoti šačžiččž, kotřž Šeufš na jeho dušču ščžini, njepapomjny. Ša to pak tež to šhonjenje rčči, šo šo japoščtol Jan we šwojnym pišnje ženje šam njemjenuje, ale w pošlednim pabže pšchžo tón druhi wučžobnit praj. F.

Ččta wobšankwanje.

1. Wóji. 16. 8. Šwotkal šem pšchjyčžšch a hžže čželčš? Šale šo něšdy Wóži jandžel Šagaru w pščženje woprašča. Tajčelčš přawšeni byrbi hebi kžždy šhčelčžjan na lžwuz lěta tež pšchčopoložič. Š wotkal šem pšchjyčžšch? Š lčta, w kotřžž je šo Wóža dobročžiwčelž nade mnu a mojim domom wulka wopo-

kašala. Wón je naš jašo kaž worjoł (hoblec) na swojimaij kšhidlowaj nohył a nam pšče wišcu nišu a wišcón strach pšchepomhač, lotryž je nam hrotył. Se swojei ječerpšwošču a swojim čalanjom je naš pšchewođač a naš se swojimi duchownym kublami, se swojim drohim šlowom a sakramentomaj našyčowal a wošchewoal. Naž wjele mějšče šaržbene leto dnjow a hobjinow, tak wjele mějšč woypolašomow lubošče a swěrnosče mojeho Woha. Wudž jemu ja wščo to dženšča dšafny wopor pščinješeny! Wón čyž jón s hnadu pščinječ. —

S wotkal hem pščinu dženšč? Tak šo hiščče junu proščam a dychju hěbi wotmołwič: S leta, w lotrymž hym jašo hreč a kšolč na šo šhopił. Wošledni džen leta pščinješemy swoje šlicžowanje (rachnóšni) i Wošom do rjaba. Nječ šo kšyby pošynje a hěbi pšchemšili, šcho je w šaržbenym lěče čžinik. Nječšni, kaž bychu twoje hreči mjeišče byle, hač šu, a njelamolweji šo, kaž by pola tebie wiščo rjane a dobre bylo. Ze-li šo hami hudišmy, njebudžemy hudišeni. Dajmy šo k potučeje wolač. Wopor potorneje a potutneje wutrobny nam Woh jazpčej njebudže. —

Šdže čžesč? to je to bruhe praščenje. Šdže čžesč je swojimi hrečami je šaržbeneho leta? Za čžu šo pod ščyž swojeho šnješa Žesusa šupič, tam čžu je dele položič; čžu je we wěrie do jeho wuebnazeje šmjerčeje na njeho položič a potom čžu s trošcymow wo wutrobje, šo je mi moji hreč wodatu, do pščinobedneho leta kročič. A nječam šo wjazžy do stareho žiwjenja a waščnja, do štrach hrečow, do štaraje njewěry a do štrach starosčow wročič, ně, s nowim lětom čžu šo noweho čłowjela wobleč, kiž je po Woly štworjeny. Čžu s wješełym dowěrjenjom do noweho leta šarž, štrachož dny a hobjšny, wješele a šrudobu ma Woh w swojei ruzi. Wšu nam wěšeje da, šchož budže nam šlužomne a šbžne. Dowěmty šo jemu s nowa i noweje wěru.

To stare leto šaržto je,
Wš, Žesom šhryščče, šhwal'my čže,
So ty nam s wulkei' štrachoty
To leto hnadnje pomhač šu.

Ač njewšmi twoje šlowo nam,
To je trošcjt našim wutrobam,
Naš pšchod šlej wučšbu pšchibóšfjei
Ty, šnježe, šwaruj, pšchi naš štej.

Daj, šo šo hrečow wotaj'my
A hohabojoini tu hmy;
Špulčej stary doh nam hrečnikam
A pščinuž ham s noweje hnadu k nam.

S.

Wotkhađ lěta.

Našč běh w čžafnošči
Šhwata k wěčnošči;
S kšhidlami precž čžajnu leta
Tu se šchodnosče šweta.
Wužič njepšchepaš
Daty hnadny čžaf!

W nim šo mēnja tu
Radosč s tyščnosču;
Precž šu něto šboža traba,
Šorjapokne čžemne čžafy.
Šay brač i wobeju
Dobytł ja dušču?

Šwět tón šahnje,
Wěčnošč njelaidže;
Duž njech tudy, kaž šo štwajša,
Wěčnje kubla pyta dušča.
Wudž to štajnje čži
Nadawč žiwjenšti;

Čžaf šo minje našč,
Staraj šo, šo našč
Poškady tam w Wožim raju,
Šotrej do wěčnosče traju
A wiščo pšchewoča,
Šchož šwět pošficeja.

Starosč, šrudoba,
Šwětna wješela
Nar te kubla pokrhwaju,
Šotrej wěčne trageje maju,
So je wutroba
Wošto pšcheloda.

Wam je, derje mi!
To mje doščaji.
Nječ šo i Wošom štwawščaju.
Wša jič wěštoč s duščji čžuju
A mi radosč je
Šachod čžafnošč!

K. A. Fiedler.

Šepjera ša leta kónž.

Ššo praščej swoju šepjeru,
Šač hiščče wudžerži
Tu nowu šhóbu žiwjenštu,
Kiž Woh dženš wotewri.
Derje doško je čži štwajša,
Nješ počžina bęč šernitwa;
Šbžč pak šo šbóčnje roškamje,
Twój pšcheyšil njebudže.

Wš tudy hmy lud wěčnoščje,
Našč dom w tym čžajnu nje;
Šow dušču jima štwajše,
Šičš domoj žaba šej.
Šcho pak šej potom pšchewod da,
So wěčny dom šwój namata?
Šlej, šeniša kryta njeje to,
Ta šórtij šlamje šo.

Šcho potom, čžlowče, šbyž šo čžmi,
A ty šy žyle ham?
Šbyž dušču wiščito wopuščej,
So študži tu a tam?

D bēda, nimašč pšchewoda,
Šbyž pšchē šmjerč dychšič se šweta!
S čžinž tež tu šwēt čže troščtaje,
To pomhač njebudže.

Šlej, j ed yn šredč čži pomhač wē,
Šchož ničto njemōže;
Tón derje wodži dušče wšče
Tam k rješčej domšnje;
Wón ham nam burje wotanta,
Šbyž čžafnoščje bēh kónža ma,
So byčmy Woha wišeli
We wěčnej jaščnoščj.

Ty snajeszy tule sepjeru,
 Mój luby kŕŕejeżano,
 Kij hwić czi ŕpoczjnu njiemohł tu
 Sa duszke hujentwa.
 Mě Wóh je hwojim Duchom ham
 Te dał ju do wutrobny nam:
 Ta sepjera je w ęry mój,
 Kij jaśni kóžu mój.

Tu sepjeru ja pŕieju czi
 Dzenj k lętu nowemu;
 Ta dzerz cze w twojej kŕaboczi,
 Czi pomhaj k dohcyju.
 Węny luboże ju wupychuj
 A nadzieję bęghęz wobhwićluj;
 Njech wŕcho ŕo khabta, paba, mrje,
 Glej, w ęra dzerzi cze!

K. A. Fiedlof.

Sa nowolętnie ranje.

Dzenj j Woha jaŕo ŕelhadza
 Nam lęta pręje ranje;
 S nim nowa czerę ŕo wotewrja
 Sa naŕŕe dróhowanje.
 Duż je ŕpęwom a j modlitwu
 Kij japhęiam a dale du;
 Wóh powjedze mje wótznje.

Mje pŕichodba mój niętrojŕŕi,
 Kij cżabny pucz mój kŕnje;
 Wóh w ę też mwofi jaŕnieć mi,
 So horjo k ŕbožu tyje.
 Sętoż cżęmne ludy niejŕpóŕnacy,
 To jaŕne budze w njebejŕŕacy
 We pŕęghęraŕnjemym hwićle.

Mój pucz njech rum, kŕŕiwoj je,
 Ja trochętnje po nim póndu;
 Nbyż krodžu każ Wóh wodzi mje,
 Ja k dobrom! kónje dótdu.
 Njech ŕboze, kŕŕiż wón wotŕbódzi,
 Njech żywenje, hujercz wuŕwoli:
 Mi k lępszemu wŕcho budze.

Mój kónz budz bliŕto, daŕofo,
 S tym nochju duszku tydŕińcy;
 Chju Wożej woli pobbacz wŕcho,
 Eso j kónu w ęry pŕŕęńcy;
 Tón Wóh, kij mój cżaj wotm ęri,
 Spozęż jeno, ŕo pucz k w ęcznoŕczi
 Tu junu ŕbóznje ŕkonjam!

K. A. Fiedlof.

Po nowym lęce.

Nęł hįom pręje dny po nowym lęce
 Pod radoęsu a próžu nimo ju;
 Sętoż cżęmny pŕichod sa mje tajj w hwićze,
 Do ruki Wólza kŕadu j don ęru.

Chze jere horjo moju duszku jmacz,
 A w ęn, ŕo to ŕęęęwł mojję gręchow je,
 Dha daj mi Wóh ja ŕhryta kŕŕiżom pŕŕimacz
 A hwoje horjo njeć w potuće.

Ty hę, o Jeŕu, w hujerczi pobyt ja mnje,
 Wo moju duszku j hęŕŕe mozu wojowak;
 Kę, wobhnađ mje, ŕo hwoj kŕŕiż kŕŕiż na mnje
 A ja najwujerczku cężę bych we nim ŕnak!

K. A. Fiedlof.

Wŕŕelake j bliŕka a j daloka.

— Żabny pobawł, forczj lęby jaŕo doczakamy w naŕŕim
 hęrbŕim duchowniwoje, je, ŕo ŕtaj knjeŕ ŕaraz Sęyŕora w Minakale
 a knjeŕ ŕaraz Golez w Kalesacy na jenym dniu, 15. dezembra
 1889, duchownu hujerczjnu doŕtaŕoj. Wónaj tehadla też ŕoni
 kónhamy dzeń hwoj ŕaŕojniŕki jubiley hujerczjękŕtaj. Wŕŕed
 25 lętam bu knjeŕ ŕaraz Sęyŕora jako kapłan w Kęŕŕacy a
 knjeŕ ŕaraz Golez jako pomozny duchowny w Wudęŕezacy ja-
 potajom.

— Saŕo Chze ŕo hęw ęny duszowpajny w wotpoczjnt po-
 dacz, knjeŕ ŕaraz W ęrnik w Kęŕŕicy. Wón jaŕtupi do duchow-
 nego ŕaŕojniŕstwa w lęce 1877, pŕęńdę ŕo diakonŕŕki wŕar
 do Kęŕŕacy a bu ja ŕarajja w wotw ędjenju knjeŕa ŕarajja Kaniya
 wuhwoleny. Wón ŕkufuje je ŕp ędruwej lubożeje we hwojej wo-
 ŕadze na wŕŕę 37 lę. ŕarŕe męto je ŕo wupŕhato wot knjeŕa
 kŕŕatoro Wóhmera, w tu kŕmitu w Wlaŕewjacy pola Drazdhan.
 Doŕhadow je 3879 hwiwowom a m ęda ŕo ja duchowny, forczj hu
 ŕarŕŕi, wot doŕhadow njeowobhędenęcho kapłanjwa nęchęto po-
 wŕęchęć. Stacz moŕto ŕo w na kóžu pod, dŕelęż dze ŕo
 kapłanjŕwo j cężęka jaŕo wobhódzi, pŕęchęto kężba duszow je
 pŕęchę wŕarowowanje Wulŕeje Durbawy do Kŕhwańcy kŕęto
 wotęjeraka.

K rozpominanju.

Podawa F.

Ty pŕoŕaŕŕe, h ęż j na hwić jaŕtupi,
 Wŕŕed h ęw ę pal witaŕŕe cze polny dżata;
 D njech, h ęż hujercz czi w ęczęto ŕonbęłi,
 Eso twój wót h ęw ę, njeŕ tym ŕo wŕcho pŕata.

Tam mudy myŕŕińcy ŕpoczjma,
 Nbyż myŕŕińcy h ęw ę pŕęghęraŕa.

Kóžu radęcho hubu wotewrja, duży m ęchęń.

Ęy ŕi ham cżorny doęz, njemjenij niŕoho rapata.

W njeŕbožu hu wutrobny mjęŕŕe.

Wŕŕed do njebia ŕo namatacz,
 Eso m ęchęch ŕenje loŕto wŕdacz.

Čze njebohęca pjenęŕ,
 Nbyż njeŕŕy w duszki bogaty.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenoż pola knjeŕow
 duchownych, ale je też we wŕŕed pŕę-
 dawajnjacy „Serb. Nowin“ na wŕŕach
 a w Wudęŕŕinje doŕtacz. Na ŕŕtwórcz-
 lęta plaći wón 40 pi., jenotliwe cziŕŕta
 ŕo ŕa 4 pi. pŕędawaju.

Sy-li spówał,
Pílnje džéłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwoś da.

Njech ty spówał,
Swérnje džéłas
Wódné dny;
Džéń pak swjaty,
Duś daty,
Wotpoď ty.

Z njebies mana
Njech ćí khmana
Žiwnośćeje;
Žíwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew ćel.
F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóždu hobotu w Šsmolercej katibicisłšćejni w Budyšćinje a je tam ša šchtuwórtlétnu pschepłatu 40 pj. dostac.

Šswjedžen 3 kralow

šrejedu, džéń 6. januara, ł dopomnjenju mudrych rańšćeho kraja šwjecejachny, kotřiz džědu pschisłšći, šo bychu šo ł nowonarodžě-
nemu kralej modliti. Wón řěła tež šwjedžěń šjewjenja, doleč bu škřysłuš žyhm šjewjen. Tuzi mudri š rańšćeho kraja džědu ćži přěni pójhanjo, kotřiz šwoje kolena pschěd Šbóžnikom šwěta šhibowachu. Šewjedžěń šjewjenja je potajšim tón prawy pójhanšći abo mišionšći šwjedžěń. Duž dowolamy hebi š džiwani-
njom na to ludym čitarjam šhibowazy krasny špěw našćeho nješapomnitěho Zejlerja podać.

Šswjate mišionštwó.

Luby Ješu, hnadu daj
Tym, kiž próžnja ho šwěru,
So by pjełni ho twój raj
A jich wjele pschisłšćo ł měru;
Šschěnobžěj jich próžnju hnadnje,
So jich wušřiw rošće radnje.

Luby Ješu, šwětko daj
Tym, kiž w šmjerťnym ščěnje hežža;
Šswjotšći škuda rošwjořaj,
So će pójnaju a wjeđža;
Wjeđž jich na tu prawu drohu,
Ješu, wěrný pueřo ł Bóhu.

Luby Ješu, moży daj
Tym, kiž muczni wustawaju;
Trošćtne škwěčžo wšchal jim proj,
So na pomoz porčalajni;
So šo ryčěřkny přěžž hežža
A ša tobu ščěřpuje hežža.

Luby Ješu, lubošć daj
Tym, kiž we šwětošći šhodža;
Šahor jich a potasaj,
Štak š tym hej a tebi ššklobža;
Š twojeje šěňžije, ł twojom' štworu
Šahor wščěđnje lubošć nowu.

11. Zejler.

Prěnja njeđžela po šřjodj kralach.

Mat. 3, 13—17.

Šswjate ščěnje džěnkřišćeje njeđžele nam wopřěhuje, šak šo křižěš Ješuš wot Žana ššćěčičěž dawá. Duž hebi na podložku těho šameho š krotka rošpomnny;

1. Šak Žan pschil tym šwoju ponižnošć pota-
šuje, ščt. 13. a 14.
2. Šak Ješuš a Žan wšchitku prawdošć dopjel-
niřat, ščt. 15.
3. Čžehobla bu Ješuš křěčženy, ščt. 16.
4. Ščto ma hřoš š njebieš na hebi, ščt. 17.

I. Těhdy (jako Žan pschil šordanje křěčžěšćeje) pschitědže Ješuš š Šalilejšćeje (a to š Nazarethu)

psihi Jordanje t' Zanej, so by ho mot njeho kščęćizę dat. Jan je ho wo swojej kščęćizęj halle wuraję: „Za woš kščęćizę s' wobu t' potuće; ale tón, tiz by mni pschindže, je móznischi dżęzi ja. Za njesyhm do- stojny, so bych jeho cżirje woşy; tón budze woš je swiatym Duchom a s' wošenjom kščęćizę.“ (Mat. 3, 11.) W tych słowach Jan woswoj kščęćizęj napščęćizęwo staja kščęćizęj teho, totręz durbjesche po nim pschindżę (mjenjujny Messias): Zęto kščęćizęja je kščęćizęja s' wodu; kščęćizę- nija teho, tiz by mni pschindże, je kščęćizęja je swiatym Duchom a s' wošenjom. Woda jeno swantownje cżięsi, wošen pak cżięsi zylotnje; potajim je Janowa kščęćizęja s' wodn słabicha dżęzi wošenjowa kščęćizęja wocżatujom- nego Messiasa. A to Jan sam s' poniznoću pschipowje- dajęce. Kał wuřwalujemy pak my swoj štut tat radu jato to najlępsze a najnowsze!

Nęto pschindże Messias, so by ho mot Jana kščęćizę dat. Jato Messiasa a Sżuna Wożeho jęho Jan hiščęće njęnajęsze. (Zana 1, 31.) Ale so będęe wón wjętschi, to durbjesche Jan wożębe s' powjęćejow swojeju staręheju wón wjętschi; a so bę wón słubjny Messias, to dżę wón nęto, wot Wożeho Duchu roşhwećęny, wo swojei duchi ja- cżumasze. Zęhoda wo barasze wón jenu a bęščęce: Mi je tręba, so bych ja wot tebie kščęćęny był, a ty pschindżęsch te mni? W tymle cżinjenju a ręćęnjem ja s' nowa Janowa poniznoć s' woşenja, totręz naš t' kščęćowanju wabi. Kał jara řny my tola pořhileni, raš „wullęho hrac“! Njępawimny, so Wđh napščęćizęwo s'jeji řordym, ale poniznym hnadu dawa.

II. Jezus ras bęščęce: „Budęęe jato bęščęci, hawat do Wożeho kralestwa njępschindżęće.“ Wón joda potajim poniznoćę a praji wo řebi kamym: „Za řny cżięhe myřle a s' wutrowo potornu.“ (Mat. 11, 29.) Duż też wón njęmoje Janowu poniznoćę ja řchpatu mećę. Zowle pak nęřcho wjętsche do roşpomińęca pschindże, dżęzi Janowa poniznoćę. Wchetoż Jezus Zanej wotmowli: Njęch ho jeno nętt tat řauje; pschetoż tat nama j psch- iřłuşcha, wřhittu prawdoşęj doşjelnicę. Zana Jesuřa nęto kščęćizę, dołęz jimaj wobęmaj pschiluşcha, wřhittu prawdoşęj doşjelnicę. Se słowęzom nęto Jezus wodořny, so jęho w tukřwina, wo węřnym řmyřbe podrjadna pomęra t' Zanej njębudęe dale tracę. Wuras wřhittu prawdoşęj wořbařa jow wřhittu to, řchtoż je Wđh w roşwinanju swojejo kralestwa poruńci. řcho je to w tymle padęe? Tam, hđęę je pola řęjenia Rutascha wo Janowym wuřwupjenju ręćę, ręta: „W 16. lędę řęřorřitwa řęřora Ziberiuręa řia ho pschitajęna Woża t' Zanej, a wón pschindże do wřhittęho traja wotwoł Jordan a pędrowasche kščęćizęju potuťę.“ (Lut. 3, 1—3.) Wđh bęščęce potajim kščęćizęta Jana pōřat, s' wodu kščęćizę, a to runje w tymle cżahu a na tole męřno. Zęhoda řo jenu pschiluşędęche kščęćizę. Raż Jan jato dżubi kščęćizęj potajim pschiluşędęche, tat bę jęho kščęćizęja řatowřti řuff. řkřęřusř pak bęščę, każ s' řiřa na Gal. 4, 4 węmy, řatowřni pōbdanu; duż pschiluşędęche řo jenu, ho wot Jana kščęćizęj dacz, każ bęščę řo wón bę też wobřęćęj, w tempłu pschęřatajęc a, hđęz bę 12 lęř traja, jato „hōłęćęć řatowřni“ řobu do Jerusalema wacęř dak. řdżę bu Jezus wot Jana kščęćęny, doşjelnisřitaj potajim wobaj wřhittu prawdoşęj.

III. Jato Jezus kščęćęny bę, wuřwupę wón hnędom s' woby. Raż cżi dżubę, Jezus do řordano- weje woby dele řupi, bu tam podnōřęny a potom řařo

s' njęje wuřwupę. Wo dżubęj pak ręta: „Woni dođu řo wot Jana w řordanje kščęćizę a wuřwupę s' woje řędęi.“ (Mat. 3, 6.) Wola řkřęřusřa, totręz jęnoje řędęa njęje cżinit, njęmoje wo wuřwupę řęřowu Jana ręćę być; duż njęmoje jęho Jan też nęz każ tych dżubęch „t' potuće“ kščęćizę. řęhoda nęto pak bu Jezus kščęćęny? Jan pędrowasche řam: „Cżiętęce potuťę; wřchetoz njębęřte kraleřtwa je řo pschiluşęřařo.“ (Mat. 3, 2.) Janowa kščęćizęja řęti potajim w najmuřjęřim počęhu t' njębęř- řennu kraleřtwa, w najřłisřim cżahu pschiluşędęćęmu. Wřona njęje jeno kščęćizęna potuťę, ale też kščęćizęna řwjećęřinę; poprawom njęmęřęche ho kščęćizęj s' tym t' potuće wjęćę, ale durbjesche ho řa řatup do řłisřto njębęřteřo kraleřtwa řhmanę řęćinicę. Janowa kščęćizęna njęřęche je řareho řłuba do nowęho wōdżięćę. ř nje durbjesche też řkřęřusř, řal nowęho kraleřtwa, do řęhořamęho řatupięćę; wón, dołęz jęnoje řędęa njęje cżinit, węřo też bęř potuťę, cżi dżubę, s' řęřęřmęho řymjenja pōřęm, pak jeno s' potuťę. Jezus bu kščęćęny, so by s' řtupil do nowęho kraleřtwa, totręcho řal wón bęščę.

Jato bę Jezus s' woby wuřwupę, wotwřidhu řo njębęřka nad nim, a Jan wōdżęce Duchu Wożęho jato řolbja dele lęćę a na njęho pschindżę. Jan bęščę do bōřite řwjenje dořat: „Wad řimż budęęch wōdżęćę Duchu dele lęćęřa s' řo wón na nim wořtawę, řtęřamę je, totręz je řwiatym Duchom kščęćizę. (Zana 1, 33.) Nęto Jan to wōdżęce, nęto bu wón potajim teho řebi węřtu, řo je Jezus řłubjny Messias, a wón mōżęche nęto na njęho potařowacz, řo by wón jįwanę był w řraľu. Jezus bu kščęćęny, řo by Jan wēřęce wjędřil, řo je Jezus řłubjny Messias, a řo by wón jęho jato tajęhe mořli řłubej wořwęcęćę.

Jan wōdżęce Duchu jato řolbja dele lęćę a na Jesuřa pschindżę, a řo Janowym řwędęćęju wōřta Duchu na nim. řolb, wōbras cżřtoty a cżięhe myřle, njęje Wożi Duch řam, ale jęho pōdobitna (řymbol), wořębe ja Jana, totręz njęřęche w tymle řwjenju řawbaw wot Wořa dateho pōřnacęa, řo je Jezus řłubjny Messias. řcho pak njęřęche to řa Jesuřa na řebi, řo Wożi Duch na njęho dele pschindżę a na nim wořta? — Jato řudżęł Marji narod Jezus-bęřęřatta pschipowjebajęche, wón t' nję bęščęce: „To řwajate, totręz řo wot tebe narōdżę, budę Wożi řşny mjenowanę.“ (Lut. 1, 35.) Jezus bu jato „to řwajate“, jato „Wożi řşny“ narōdęny. Tola řaž wón jato cżłowęł rořęřęche a pschibęřęche po cżęte a po duchu, tač durbjesche wón jato Wōř-cżłowęł w dnaj řwiojęho cżęta „dořanjanę“ być. Tón řłobđęł dořanjanęce, totręcz wón ja řatup do swojejo kraleřtwa řęřę- řęce, doşpi wón w kščęćęnię: „Duch pschindże na njęho wōřta na nim.“ řo řęř w řap. ř. tat wuraję: „Wđh je Jesuřa řłagarenřęho řařbowal je řwiatym Duchom a s' wozu.“ W řtarym řłubje budę kralejo, řrořetoř a męřćimny řařbowanj je řwiatym wōřijom, totręz řa řnanjo duřowomnyř mozow, řwęřta, řiwjenja a řobno- manja pęcęřęche. řole řabowanje s' wōřijom pořnamę- njęche, řo tute duřowne moży na řařbowanęch dele cżę- cżidhu a řiř t' wudotowjenju řiř řařojřitwa řhmanęćę cżimjachu. Jato bu Jezus je řwiatym Duchom řařbowanę, njędořařu řo jenu, każ tamnym muřam řareho řłuba, jęnotkliwe duřowne dary, ale wón dořta Wożęho Duchu

wulskim wójsku stęjachu pšćes 21,000 Saffow. Za wědy podwójšyjt pola fanonitow, namjedowaných wot majora J. Hiller. Na 1200 fanonow hōbu wjelešćimy. Wědyj mjes wójskom ludy J Portugalsteje, Spanijskeje, Franzowsteje, Italskeje, Awstriskeje, Němsteje, Hollandskeje, Šchwajcarskeje a Wjisijskeje. S teho je widěšć, kať piškane a kat mōzgne Napoleonowe wójsko wěšće, pšćetozj wōn stęjese nětō na wjeleđu swojeje krajinoweje. S awōnjeje! to bē wšćehomōzga hyla a kajti nješōzōmny tōzj bē wšćitkej cziłowstej horbowězi wotšubženy!

Prawa wječelozěć pak mjes nani njebē a drje tež niz wōšebna jebnōta, pšćetozj jōdu rady do njekantow zaľubj nješćehnje. Estowwa jeniczteho muža, Napoleona, bē tajtu babčikstu mēšćeznu mjes ludy pšćinjšešto. Ludy bēdu do njemozgy šapadnute pšćeb jecho wotom, kať ho pomjeba wō wšćelatičny šwētjatk, šo pšćeb habom stōželow dla njekšćelaju, ale šo jemu špōžetacj dabžō.

Skōždy lud chyže šćešći bōzj, dylji drubji. Skōždy chyže nad drubim šćešćej — a duž pošćuchadny jeniczteho cziłowjeleji a mēšćachu wšćitgy czerpić. Wjele czeleće hmy dobyli, ale ta nje: pšćewozaji pšćětrale hubjenstwo.

Tať cziłwicimny bjes dwulkeho šabžōwa pomatu do Ruskeje. Wšćes mēto Wilno podadachy šo na Smolenskt wo hylbšćej Ruske. Tu dočakadny noš Ruskoj; hōjom bēdu do wōjnšćich rjadow šeljupali, a to tamnu strowu mēta a rēki Dučyr. Woni drje bēdu mēto wotšabžōzěj chyži, ale to šo jim našćeje šćepšće wōšće dla radšćio njebē. S powitaniju ruskeho Zara Alexandra bēdu wōšobni mēšćeznu pšćeb mēstom krajinu stan natwarili. Wōn bē napjclenije je wšćelatični dobrymi jēžsem. Ale Alexander njepšćidžje se swojim wójskom hač do mēsta, doleť Napoleon našće wójsko šćešćenije mjes Smolenskt a Rusow postaji. Sta šo to bžōz 17. augusta. Wšćěćjansta rada bē nětō njemoznje jaštrōžena, pšćetozj šćito chyže cziłicj? Twona dyršćejše nětō Napoleona powitacj a cziłicj, jato by žibžany stan ša njeho pšćiehotowanu byf. Wšćěććjanosta powita Napoleona, šiz na hylwi pšćeb mēstom wōdychan, a potať jemu drubji stan. Napoleon pak kať šty duch do mēsta jēčōšće, njepošlabašćich na dobre Ruski. Šobodom pšćitalať krute pošćupjenje wšćezšōwo Ruskam a fanony poczachu hrinetacj. Witwšćezšo bu hynbom J surom pokreť, jato by widžecj dačj nočyžo rostochane cziłowste czeťa. Wdžitan: tojo kať šli duchōjo po bitwšćeznu jēčachy. Skōžbe wotomiki došlawachy pšćitalajic, kať a hōžje dyršći šćelacj. Tež Napoleon po twonowanym pōta hanješce, tu a tam pohanawšći. Wōšy wotoko nať hepe mowuhy ležachy; to pak nať njemolešće, ale cził njembričšo Ruskam tule šćelczimny. Našća šćelta baterija wōšeci a tule kat šćelny pluwajše, šo blišta rušowšća škoru šasta. Wly bēduj jara pšćelje, ale dobreje nadžije, doleť jeno maťo blišćachj towaršćow špado. Wly pak tež ša nimni hylwile šćadacj njemęćachy, wotšajachy jidw do Wōzjm mjenje tejo, doleť bēšće šo ruske wójsko na šawrēb potalo.

Tať honjadny šo bjes pšćęstōčja škoru thčēn wōšpōchi ša Ruskam, ale jeno šopu ša šopu wōščadny pošćupowacj. Doleť nam woni wšćitše hylwilešćezja pšćeb nošom špalichy, dya bē nětō hōjom wulke hylbenstwo mjes wójskom. Wōšebje bē nam pšćęfajna hmy jara wōšezēna. Džeń 7. septembra pšćetroczičimny rētu Wostwu a wuřladachy pšćeb hōbu J nowa ruske wójsko. Štanony hynbom šaťo J powitaniju wuňachy. Šatraczane rēčanje šo šawoča. Šemja rēšćeje wot žakōbneho šćelenja, kotrež tšji dny wōšpōchi trajęše.

(Wšćichodnje bale.)

Wšćitko šańđže.

Šćito Wōža rada postaji
A jato dar nam wobradji,
Šať šańđže.
Šaj, šćitoz najľubšće ľudžom je.
Tež to šo na tōzj hotuje
A šańđže.

Nječ strowy šćupajšć daloto
A wšćitšim pšćezom hmešćej šo:
To šańđže.

Nječ rōža czerstwa czerwjenji
Šso hylčęće mřōbna na tebi:
To šańđže.

Wubž na pjenęšćah bohachy
A pšći wječelach šradowny:
To šańđže.

Štej mjes šćaleni wyhōto
A wotšnězj kōžbe wdōmštwō:
To šańđže.

Wōž wulgy hēbi towaršćha
A šćytačšo pšćęčelca:
Wōn šańđže.
A tōhož hewat ľubo mašć
A tōmž ruku podawašć:
Wōn šańđže.

Měj powotanje špōdobne
A šastojništow czeleczaje:
To šańđže.

Nječ bom šy hēbi postaji
A do špōza šo šańđylit:
To šańđže.

Tať do wšćęch strowow pošladaj
A wo wšćęch šćilšćich wēzach kraj,
Šo šańđže.

Šdzy šbōžnje pak šo pšćewinije,
Dya bybla njekacziłowšće
Šso našdu.

Dr. Pal.

Wšćelne f bliška a f daloka.

Našće „Pomhaj Wōb“ je J nami do noweho lēta šastlupito. Duž šo jato redaktor našćeho łopjena huuty cziuju, šćelje wyskšćemnu seminaru wučerzej Friedlerce nejwutwōbnišći dzał wuwarjajšć ša jecho njewuřtanawe, njepšćoznute šćitowanie ša wu-dacze našćeho łopjena. Wōb čyžk dač, šo by hylčęće došće lēta mołē hōbutwōtawacj ša našće „Pomhaj Wōb“ Wōbu f czelećj a ľubym Šerbam f žohnowaniju. Našći Šerbať kať čyži dobru wēž teť J tym bōle a bōle pšćitōbnowacj, šo našće łopjeno čitaja a je teť drubim porwēzujaja. Nětō wo czešćim cžaku wōjmju wutwōba cził bōle po trosčęce a pōšćinjeniju žedji. A hōžje namata trosčti a pōšćinjenje? W ľubym Wōjmju šćlowje, kotrež Wōb nam we wuřladowaniju a natoženiju J wutwōbe pšćinowšćha. A šdzy tym hwojim na šćitwšćezšo drube cžahwōšćy wōn šćelcęće, dya njekaw-budžęće, jim našće „Pomhaj Wōb“ pōšćacj, šo bydu natwarzaje čitanje mēti wo ľubej mačęćej rēčej! Šćelč, šam, redaktor.

Wly hmy hōjom krocšćel do ľubeho noweho lēta cziłini. Duž to prašęenje: Še šćilšći pučnik we wašćim domje, kotrež wōm na tōždy bžej prihu š ľubeho Wōžeho šćowa podawať? Šćitož jōn hylčęće nima, nječ hēbi jōn pola hwojeho knjeja fararja ša 15 j. wotewaja. Wōn šćuča do tōždeho hēřšćeho doma.

Sy-li spówał,
Pilnje dźéłal,
Strowja ós
Swójbny statok
A twój awjatok
Zradny je.

Za staw spródný
Napój mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař márný
Cerstwosć da.

Njeh ty spówał,
Swérnje dźéłal
Wšédné dny;
Dšóh pak awjaty,
Duśi daty,
Wotpódi ty.

Z, njebojs mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Kiža woda,
Kí Bóh poda,
Wokřew óel
F.

Šserbske njeđzelske łopjeno.

Wubawta ho kóždu hobotu w Šsmolerjez knižicizšcejezi w Budyschjine a je tam ja šchwórtlétmu pšehedplatu 40 pj. dostać.

Druha njeđzela po łšjoch kralach.

Janu 1, 45—51.

Nathanael pšihńdže ł Jezuskej.

My wopomnjamy

1. tón puć, kotřez wón dže,
2. to šbože, kotřez wón namaka.

1. Filippuš namata Nathanaela ł praji ł njemu: „My šmy teho namatali, wot kotřehož Wóhjaš w šatonju a profetajo šu pišali, Jezuska, Josefowego šyna ł Nazareth.“ Duž Nathanael šnapšhecziwi: „Ščo móže ł Nazarethu dobreho pšihńić?“ Šprawnje wón wuprāja, šchtóž jemu na wutrobje leži. Haćž runje hebi po Messiašu žada, jeno šłowo „Nazareth“ je jemu došć, Filippušowe šwědčenje wotpoklašć. Male měšto Nazareth a tón Messiaš ho jemu hromadže njechóđžite. Wodobne myšle šu bženša hišćeje ša wjele poštorč. Šo Woža mudrosć wot šwěta šazpiene wušłola; šo šbože ł maleho židowšeho luda wušładža; šo Wože kraleštwu hušto čišće, potajne puće pšes hčijž a nišłosć šchóžji; šo Wože myšle nješju myšle šwěta: to je, na čiznj šo jich wjele poštorčuja. Woni drje čajta hčubšću potřebnosć, ale šłowoz to móže jich šaštróžić. Šchtóž pak se šprawnje wutrobu ł temu Knjejeje pšihńdže kaž Nathanael, šchtóž we šwójim dwělowanju štejo njewošława, ale na to šłowo pošłucha: „Wój a wóhładaj!“ šo tež našloni: Pytaćeje a wy namakaće. Šo dže je wšcha šlužba našćeje žyrťwje na wuščich

dušchach. — Filippušowa šlužba ł tym wabžajnym napominanjom: „Bójceje a wóhładajće!“ Potajništwu Wožeho kraleštwu šo njenašwuknu kaž šwětné wědomnosćeje, ně, wone dyrbeja šo we wutrobje našhónić — wěra wurósćeje ł šłubotóće šnatskowneho žiwjenja, je plóh móblerja a bėđenja. Tehodla to napominanje: „Wój a wóhładaj!“ Šale wěra je jenož pola Jezuska namakać, tehodla dyrbitny ł njemu šhwatać, šo by ho nam šejnoz daj, kaž něhby Nathanaelej. Šcho čini tón Knjes, šo by teho dwělowazeho wobročki? Wón jemu žaneho poroła nječini, tež žane šłowo powučjenja njepřaji, ale jenićže šłowo, kotřez jecho niž jenož pšehšwědži, ale tež jecho wutrobu doby: „Šłaj, to je prawy Izraelški, w kotřymž žane žebanje njeje.“ Š tym šłowom, kotřez jemu najšłubšće potajništwu jecho wutrobje wujakni, jecho najšłubšće žebjenje, wšcho jecho dwělowanje hromadu padnje. A hčóž je jemu tón Knjes šwonił, šo je jecho pod šejnozom hčjom widžij, wón praji: Rabbi, ty šy Šsyn Woži. Nathanael je šprawnje pytał, tamna čiška hčóžinka pod šejnozom je byta hčóžina čiščeho móblerja a žebjenja. Šprawnemu da šo tón Knjes namakać.

2. Šo šbože, kotřez je Nathanael namakał, šwiji šo jagneje w jeho wušnacuju: „Ty šy Woži Šsyn!“ Wščitke druge mjena šu jemu pšchenišle. A wón došta ł Knjejejeho rta to wobšłowje šłubjenje: „Wotež ja čži šym rjetny, šo ja čže widžal šym pod šejnozom, dža wěrišć; ty budžesh hčišćeje wješćeje wězy widžić, byžli te.“ „Ty wěrišć“, praji tón Knjes ł Nathanaelej. Wěh, šo by tón

Knjaz też k nam tole wulke słowa rjeknuć moſh! Wſchetoż ſchtoż człowjetojo wot naſz rěca a myſla, ſchto je to wſchitto pornoj tej kſwalbje, hdyž tón Knjaz k duſchj rjeknie: „Ty wěřich, ty hy wěřjazy? Nicjo nam tak nuſne njeje ja czaſ a wczynoſć bać wera. Je tebi ranſcha hođžina wery feſhhađžala? Nunje w naſchim czaſu je tak wjele dwelowanja — tak wjele ſwotnego mudrowanja. A woni njeſbu czi dwelowarjo taſte ſprawne buſche kož Nathanael, kotremuž je wo to cžinic, wernonoſć namalać, ale dwelowarjo w człowſkim wozroćſtrowje, koſtjž ko badža ſaſplepicž wot njewerjazyž, ſozialdemokratyſch rěcznikow, kiž jim wjele lubja, ale tola nicjo njebjerža. Lubi Eſſer-bjo, kiž maćejo dobru kſwalbu bohabojalnego luda — budź-će Nathanaeljo, kiž ſu Jeſuſa pytali a namalali — dkerže ſweru ſwojich Wótžow rěć a wery. To je byſo Nathanaelowe ſbože a budže a woſtanje tež naſche prawe ſbože. Kroſnje ſlubjenje doſta ſo Nathanael: „Wot nēt budžeće widžić njebjo wotewrjene a Wožich jańdželow horje a dele pſchitnż a człowjetojo ſyna.“ Zole ſlubjenje placzi wſchitkim wěřjazyž. To je rěbł k njebjeſkam, po kotrymž ſo wěřjazy poſbėhuja k Wótžej w njebjeſach a po kotrymž ko jim trocht hnađy Jeſuſkowe dele žorli ko wyſchneje wutroby a jich poſylnja, bać budže wera ko wotbroćić do widženja, a czi ſwerni budža teho Knjeſa widžeć wot woblicza k wobliczu. Ğamjen.

Þój ſa mnu!

Þłój: Jeſuſ moja nadžja —

Jeſuſ wola: Sa mnu þój!
Saſchtych jeho hłób, o duſcha;
Wobuſchć wſcho, wimi ſchžjł k wóbi,
Eſeduj ja nim, kož ſo ſluſcha;
Jeno wón puć k njeju je,
Eſbžny tón, kiž ja nim bže.

Duž ſleđž ja nim, ſchjećžano,
ſtjž cze taſte lubje proſy;
Jeſo puća njejoj ſo,
Eſy-li ſprođny, wón cze noſy;
E cžejnjow tebi rōže ſtu,
Wotanjench pſchi Eſbžniku.

Sa nim ſleđuj we wěrje,
Njeđaj ſej tu kónu rubicž;
E njeje ſkryſta prawdołej kje,
Kał moſh we nej ſbžžnoſć ſubicž?
Ğnada wěrje wotana
Zunu wrota Salema.

Sa nim kroć we luboſći,
Wón budž buſche horza bađoſć;
Wo nicjo njech nierodži,
Eſbžnik budž jej trocht a radoſć;
Měr, kiž ſwēt bać njemōže,
Dawa Jeſuſ wutrobie.

Sa nim bži tež we horju,
Njeſkorž, hdyž ſo njejo wrdėji;
Wón, twój wōdźet k žiwjenju,
Zunu ſbžžne czaſy wrdėji
Tam, hdyž palny njebeſte
ſkřōdki ſećelna na tebe!

Alexander I.

Na ſwojim puću pſches Þóſtu bē ruſki křejor Alexander I. njebaloto meſta Wilna raſ ſwojemu pſchewobitwu ſam neſchto do preſba natywatał. W nađbalnoſći wuſlaba nēkotrých lubži, koſtjž po ſbaću neſchto na brjoh maleje rěći wlećezaju. Wón k ſkwat-
tom k woſa wuſtoći, bžėſche k tym lubžom a wuđjeſche, jo mejaću k morwym cžetom ſatepnecho człowjeła cžinic. Nchitō jeſo nje-
majeſche a kōžy ſo bžiwaleſche, jako ſebi tón wuſchł, ja cžōž jeſo
mejaću, žadoaſche, jo dyrja teho morwego ſaſo k žiwjenju pſchi-
njećž pſtać. Ğaj, poſchėćiždu jemu jeno liſtu pomoz, jako ſam
to cžeto k woby domućeže, jeſo moſtu draſtu wuſklewowaſche a
jemu pređu na wutrobnje a křōnje pilnje a kruće rchowowaſche.
Wſcha jeho prōža bē pať mjeſ tym podarmo. Jeſo pſchewobitwo
bē jehō mjeſ tym doćežymto, a w tym bēſche tež pōbla wjeťcha
Wolſkonſteho a hrabje Wiewena křejorowy přeni ſaleńt dr. Wjeđli.
Wchitzy ſchryzo ſjednocziť nēt ſwoje prōžowanja w jenoſkim
wotphobladanju. Laſeńt natožowaſche wſchē bžėti ſwojeje wēdo-
moſtje a wuſtjownoſtje; křejor a czi druhy bžėćiždu cžeto a
pſtaću jemu ruzny ſtrěć. Aſi hođžny bēdu žižom jich prōžowanja
trafe, jako lēkať praſi, jo je ſatepny bjeje wſchje nadžje morwy.
Křejor nochajſche pať to bžėćje wěrće, ale pſchifala, temu wote-
mrietemu žitu rubacž. To ſo ſta, a Ğlai, Alexander mejeťche to
njenurjeknute wjebele, krej bžėće widžeć a bōry na to ſkabe
ſbchňjenje ſaſchtychēć. E najwjeťchej radoſću wuwoať tón na-
dobny wjeť: „Luby Wōjo, to je najſbžowniſchj bžėti mojeho
žiwjenja!“ pſchi cžimž ſo jemu ſuſly wjebełeſce po ližomaj
ronjaću. Nēt buchu prōžowanja podwojenje, a křejor ſawjala
jemu je ſwojim ſamňnym rubiſčom ruſka, hdyž bēdu jemu žitu
wotewrili. Þotom baſche jeſo pod kſny pſchjwjeć, derje ſaſtaracž
a dari jemu pſchi wotėdženju wſchē pjenjeſy, keltōž jich runje
pſchi ſebi mejeťche, kaž tež pſchjwubjenje dobreje penſije ſa njeſo a
ſa jehō ſwōbju, koſtruz tež bōry potom doſtaću.

Čti lēta w Ruſkej.

Þiſtorija originalna powjeſć k Napoleonowych wōjnow.

Þiſtal M. A. Kral.

(I. Þoſtaćowanje.)

Þo prawym njebođi ſo doſtoſać, ſchť pola Moſkwy doby,
ale doſełž Ruſhojo ſo bicž pſchėćiždu, jako ſpōnadu, ſo budže to
bēđjenje bjeje wſchego wuſtka, dha ſebi Napoleon dobyće pſchi-
pſka. Wōbehe roſchladny wopoſtał jo ſranzowſki marſchall Ney
a teħodla jehō Napoleon ſa „wjeťcha k Moſkwy“ pomylchł. Nēto
bē naſch puć hać do meſta Moſkwy jena bēđjenje po druhim,
pſchetož wſchėdnje naſ ruſke wōſtjo nadpadowaťche. Jeno kroćel
po kroćel mōžachmy ja nim ſnować. Napoleon naſ pſches nje-
maſo dobre polubjenja wjebeťchē ſbžeržć pſtaćche, lubjeťche nam —
Wōž wē ſchto, kať derje jo w ruſkej ſtolizy žiwjemo! Wón ſlubli
nam dobru hoſpodu pſches ſymu. E Moſkwy chžjſche wón Ruſkam
mēr pſchjwollēć. My wchitzy ſebi wuſchadny, ſo budže po do-
byću htwownego meſta wotwōžje mēr, ale kať ſo moſchammy! Na
dnju 14. ſeptembra wuſchadachmy Moſkwy, ſwojatu ſtolizy žukeje
Ruſchowſkeje, naſchu nadžiju. Tu lećehje pſchēd nami naſch pſche-
ſymſki ſtaťoľ — jeno křōle hođžny a ſnawo bēchmy pſchi kōžu
naſchego pućowanja. Čiđžota knjeťche wſchubōžom a wot nje-
pſchėćjelow žadny widžeć njeđē. Kſraſnje ſybolacu ſo wēže hroba
Kſemla w potobniſchim ſbōněću, hewat bē wſchubōžom cžjſčina.
E meſta žadny kar k njeju niſtupaćche, runjeť hneč pod nohomaj
kſchjpeťche. To bē ja naſ jara ſpōbňwanje. Napoleon ſebi ſnawo
wuſleťche, jo mejećenjo k přōſtřwu k njemu pſchjwbu a jehō powi-
taju, teħodla ſaſta je ſwojeje garbu pſchi přenič twarjenach pſche-
meſta. Me žadny człowjeť ſo nepoſala, žadny ſwōn k powitanju

nještovni, vsištito vosta in šmerneje čiščanje. Zato be švilitu pobarmo na pichitkad vovpibglanzov čjatal, pichitaja špědnje fa-čjeenje do mešta. Na mešče poplupihu vsištite kolonny do rjabovo a saczah so spozca. Tež v mešče njebe povitanje, žane vosto ho njevotvort, žana tchoroj vuhlabdž njebe. To be šrudny napohlab. Viděto ho na hoščaj nepozafja. My nješčamny, so hu so vovpiblerio hlabovo do švojich domov javrjeji, ale my ho molachmy. Mešto be vovpuchšene! Meščezjeno beđu roščefatji. Ženo tu a tam vuhladachmy neščaju staru moščevju, kiž njebe čjevnepč mošta; hewal be vsištito prěbno. Zato beščmy neščito hoščjnovu na torščošču žtali, doščamny pichitajinu, jo durbivny ho do domov podacž. Kščdy džel vofista daju vėstu hažu pichipofafanu. Napoleon roščjembrieny po torščošču jechošče; jecho vosto njevalo čjvovaje hlabošče, kaž by vón neščaji nješčošovny pichičod čju. Vón roščevčovaje ho šhvatajaje se švojimi generalim, potom poba ho na brod Krcml. Tež tu jecho žana duščja njevitajše. My pač šhvatačmy do tščevy, so byčmy ho ja hebe jamuč sturali, pichetoz žuma našč kručje tichošče, a hščom šji dny ja šovu ničjo hčdne jebli nješčemny. Domu beđu vsištite vovpuchšene, ale domjaja nadoba, jako blido, ščlzy, tšamorty, tavki atd., tu vsištita hiščje seješče a teješče. To be dje, duščnje došč ja švščznych vojavot, ale teje by hiščje byto, byčmy-li jeno dörkt hšleba namatali. My njevalo ja žvobu šleščajčmy, ale našča prvža be pobarmo. Ščd našč žaloščje čšvilovaječe. Moščaji navjedovario beđu hebi myščili, so našča v Ruskej runje tajke kontribuzije vovpichovacž, kaž beđu to v drubich krajaj čjinitli, dušč beđu ho jeno štajbe j žvobu šastarali, a to be našče nješčje. Ščto pombašče nam nešto špimje bydo, hščy tola ničjo pod šubami nješčajčmy? Ženo maču hovřitu muš vščdnje doščavacmy. Šulvera a kulov meščamny na došč, ale nišč hšleba a mjaša. Nješčošojnošč mešč vofšom vščdnje pichibjerašče. So by ho ta kama troču lešnyla, pichšivšji Napoleon, so žme vofšto žpke mešto pščepřacž a vuvuricž. To hebi my dvožy kafač nješčamny, ale roščoščičamny ho hnydny po vščdn ščevje. Najprvščy be nam jeno vov žvobu čjinitč, tola jako žanu njeanamatačmy, dža hjeričamny, iščtož ho nam došne šošče. Wohebe počacžmy po tvarjenjač šleščje, jako pnytničmy, so hu meščevjenu tu a tam tež hvoje samojenje šohjebati. Vuvurjenje ho po postajenym rieščje muščje. Najprvščy hmeščjše garba rubicž, potom halle druje džele vofista. Šarvıştojo ho tež tehobla najšole vovohacžiču. My Šastjojo doščamny povučšnovčž i rubjenju napošleđu; dječjčamny vracž, iščtož beđu drusy javoštajeli. Zola beščmy hiščje ššovjoni došč; šabčamny na ščotki čjaj našč hšd, doščel meščamny pjenes na došč. Še stlošami a šibitami vuvpuchšamny hebi jstvy, a je šapaleny mi tščšřtani laščamny po ljubjad, do komorovo, vjelšovo a pinzovo. Vofšto hebi ja nešotre dny vjele millionov šamोजना nahromadžji, a to v pjenščaj, parlad a drubich droščoščaj. Vobydlerio beđu dje hvoje šamojenje šhovali; ale to be šo j vullim šhvatom štočo, dušč nam do rukov padže. Naščj vščšzy dje javvanje njevubčamny, ale tym, kotřj pola vovjavot djeje šlejadu, hu na došč vobidny vevšov nanoščnyč. Neščotji mešč nami meščamny vjele tyščz rublov v švojich dbyšafac. Drusy vobščedžachy štoe rynch, rječalj a droše kamjenje. Tež ja bešč hebi vščto hšebromadž a šotčy pjenes nahromadžil, a voščjebe bešč ššovjony, jako v jentny vobščemny domje neščaji kamelj pščed štvynymi darčjemi ššovjony. Žu be na mašču šotčy tavljev šhovvanjaj, kotřj hebi nešč do vadžola štylac. Zola njebe rubjenje bjes štracha, voščjebe niž po neščotny dnjad, pichetoz mešto ho počja na vščelafacž ščošacž palicž, a kotřj vovjav ho potom hnanu v palazny domje šatobščji, tón be šhvjeny. Š vovpředla my vovšenja jara kščžbu nješčajčmy, doščel ho pichžo šavo paleščje. Žadny džim pač to tež njebe

pichetoz našči vojazy beđu pščes mčru njerobni a j vještča dje žu voni žami vovšni šavinovali. Vovšni pač byvajše pichžo štrachščjščj — hač napošleđu jedyu džej žpke mešto v pčomjenjoch šlejšče! Nuščjo beđu mešto na vščedž vščžacž šapallii, — jo byčny nam hymke bydo štafjli. Nešto pichitajaja vuvščje, jo durbivny vovšni po možnoviči hščevč pnyacž, ale ščry ho potaja, so je tu vščička čšovka pomoz pobarmo a ščaba. Vullki včtr ho ščevny a hašč jo šapalacju kaž štomičička. Dušč tež došč njetrajčeče, a mešto runašče ho pčomjenjovemu morju. Vovšni voščjebe tehobla tač štrachščje pščibjerašče, doščel beđu tvarjenja jara drjevjanje a j vještča je ščindžemli kryte. My čščelacmy j domov na torščošču.

Napoleon ševščje njemdry v Krcmlu, pščed šovu palaze mešto. Štužene a ščde be jecho vobličjo, jako na pčomjenja šlavdacše. Vón špřina, so je to mudry škut Ruščom, a to jecho mjeršafče. Na jara Alexandria be pščal, ale vost nječo žaneho vovmolvjenja nješčotaj; to da jemu palaze mešto. Vščmny-li ho tešdy na dompucž podali, dža by to žnauo ja nešč vulle ščeže byto; ale Napoleonovny hnev pščed palazny maščom hiščje njerofata.

Zato ho tež Krcml palicž počja, dža jón Napoleon vovpuchšji a jechošče na švojim bešym tonju j mešta. Napoleonova hševša ščedny v pčomjenjoch švjetaje Naščvy!

(Pichičodnje dale.)

Sserbjo v starych čjafach.

Žud, kotřmž my pichičpčamny, mjenuje ho vot starych čjafach žem Šerbjjo, a je pola Rėnzovju pod mjenom Venden knaty. Žuton našč žud be v hščom priedy pjateho ščštoteta j Afřice, hščjž neščy toleba žpřeho čšovjovta seješče, do Vuvpřice pichičpčamny a jo tudy vot pjateho hač do dževjateho ščštoteta v krajaj mešč Čžšjeje na povnošč j ščenjenzju rėfi Dny a Vvrbja hač j ščenjenzju Šobja a Sale, kaž tež j ranja vot rėfi Vvrbja hač do Sale a š ščmřevovym horam šohščil. Vón je džel vščloho, v tu šhvilitu piches 80 millionov čšovjovom vovpichičjo ššovjanřeho narod, kotřehož drube šplaji hu: Ruščjo, Vvřarjo, južni Šerbio j Šhvovotami a Ššovnamni, šovlazj a Čščevjo je Ššovafami. Še Šerbamni mjevovajuč j polnožy druly Ššovjovno j najveščitji džel vščitšči ševjoro-nemščič krajov, j kotřdž dženzja ševjoro-nemščii jvval vobščje, be v priedy napčomjenjenu čjaku vot Ššovjanov vobščlen. Žeta švara Rřksta a Šastja meščje jeno ššovjanščj vobščlerjom, tež runja neščičji mešenburgski, hščšteinški, priedavščji hanzovřevski, anřalski a tšviringlški kraj, a mešenburgščj vojnyvo hvoža hiščje dženzniščji džej dopovatač, so beđu hščom jich včtožjo ššovjanščj vevščevjo v Mešenburgščje. Dotešč pač ho Ššovjovno v starych čjahu do vjele šplahov dželoval, dža be tež v tšč krajach, kotřj žmy priedy povjenovali, vjele ššovjanščj kraleštvom, vot kotřdž beđu nešotre vješčje a drube mieničje. Vvřa pščji morju beđu najmogućičje ššovjanře kralešva Vvřizov, Vječletov a drubich Ššovjanov, vovoto neščičšeho mešta Vrandenburga meščju branivščizy abo tež štovdoranščj Ššovjovno hvoje kralešva, a v neščičšichmi Lužiznojaj tnejjadu v hornej Lužizny miščzanščj a v delnej Lužizny lužizny Šerbio. Vvřa vovščičamny hberřevju šplahov hu ho ščabe švřiti hač do dženzniščjeho dnja ščevřate, a to hmy v neščičji Šerbio v hornej a delnej Lužizny, kiž nešto pob vščmnoščju převřeho a šastřeho krala štejmy.

Naščj včtožjo nješčamny vščitzy, kaž ho to ja našč čjaj j vještča je Šerbamni ma, burjaj luždo, ale beđu j džela vovšebni tnejza a včerjo, dočri, tšvobiti vojovario. Zola vobščičašče vullki džel tšč jamuč tež tehob hščom kraj, a vjele tšč polov, na kotřdž ho dženzja hiščje žita plašjaju, ho vot Šeršov hščom v jara tšvornj čjahu jatožene. Voni beđu potajim přeni rotario v krajach, kotřj my nešto vovščblamy. Ženož hščj, hščj beđu vot švojich nješčevščevlov t temu ššovani, a hščj be jich kraj, jich vovvodnošč abo švara včra v štrajče, ččevičaju na vovjnu a vovpofafacu ho v nejce jako tšvobiti a nješčajni beščevje. Šhvvalbu, kotřmž ma našč žud hiščje nešto, jo je pobožny žud,

Sy-li spěwał,
Pilnje dčótał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať mérný
Čerstwość da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dčótał
Wědne dny;
Děń pak swjaty,
Duśi daty,
Wotpońš ty.

Z'njebjes mana
Njech ti khmana
Žiwnoščje;
Žiwa woda,
Kia Bóh poda,
Wokřew ée!

↳ Serbske njeđzelske lopjeno. ↳

Wudama ho lóđu hobotu w Esmerlerjez knihćišćichćetni w Wudychinje a je tam ja šchwótkětnu pšchedpłatu 40 pj. dostać.

Cseća njeđzela po tšjoch kralach.

Wat. 9, 35 — 38.

W tutym czeſkim wójnstim czašu našch lud pšchedzela trjeba, kotruž jeho brémjenja nošy, jeho ranj saboja, jeho žadanja spokoja. Tuteho pšchedzela nam šćenik Matej potaje.

Našeho luda najlěpšiji pšchedzel je Jezus Křhřtuz.

1. Wobhladať jeho šmilnu wutrobu.
2. Wjekeł ho jeho sđóžneje pomozu.
3. Njezapomá, šo chce wón tež tebe ja hodu-
dželaćerja meč.

1.

„Jako wón tyč ludji wuślada, běše jemu žel tyč panyc.“ Nunje wrjedy nam šćenik Matej wo swojim powolanju do Jezusowego wozsobnistwa powjeda. A šćtož temu powolanemu wozsobniťe pšchede wšćem našpšchedziwo šćupi w žiwjenju a šćutkowanjju Jezusowym, to běše jeho wutrobné šćilenje. Dreje běše wón tež šćwěđ jeho šćutkow wšćehomozu, ale pšchede wšćem tola jeho šćutkow lubošće. Duśža jeho žiwjenja běše jeho šćilnějšća lubošće. To běše Jezusowy wobraš, kať je ho wón šćenik Matej njeňowobšćitowy do wutrobo ja-šćečepil. A tute šćilenje šćejni teho Kņesja teđbu kať dženska khmaneho, hwojeho luda najlěpšiji pšchedzel byč. Kať kraťny wón pšched nami šćej, hdyž wón w Rana

tannemu kwošněmu domej š wuśkoće wšćpomha, kať wulta ho nam jeho móž šćewi, hdyž wón wětrej a morju pohrofo a wšćitko wocžichnje, křona jeho kraťnošće je tola jeho šćilnějšća lubošće. A š jeje potnošće tež my hišće czerpamy; wšćetoz jeho šćilenje njeje w rowje wostalo, ale je š nim hodu šćanglo a rutnje tež dženska hišće nad nami. To je kraťna wěť, šo my wemy: wón naš rošym; tež hdyž druhy cšłowjetojo naš njerošyma, wón našdu nju šćaje, tež najpotajnišću, kotraž je druhim nješćata, wón š nami šćečwama a š nami nošy, tež hdyž my hewal žane hodušćečwanje njenamakamy, a wón nam rad pomha, tež hdyž cšłowjetojo a my hami nade wšćitkej pomozu šćwěđlujemy. A jeho wocžto na šćwotownym wišćajo njerošćanje, wone hlada do šćubkoće.

Wón wídzěše lud šćwojeho czaša, šćwutlenu, roš-
honjenu, bješ pašćtrjom. Niz pod hošćpodašćimi nušami mejšće tón lud šćdychowac — Galilejšća běše wídný, bohaty krať —, ale pod brémjenjom cšłowšćich wuśćawkow, kotraž bědu jemu napotožili. Jeho nabožnišće žiwjenje ho šćubowawše; tón žiwý Bóh temu ludu žana woprawdžitošć wjazy njeběše. Tón Kņes wídzj tón lud šćwutlenu. Niz jeno cšće, tež dušće móža šćwutlić. Jezus rjeknje: Ša šćym tón thěb žiwjenja, a šćym ta žiwa woba. To šću tšćba, wot kotřych j cšłowšća dušća žiwa. Hdyž pak cšłowšća dušća tutu jeđž nima, džha wona šćwutli, runje tak wěće kať lačny pučćowat w šćmalazym šćonzu w pučćinje. A botkež běše tón lud šćwutlenu, teđobla běše wón tež

roshonjony: kóždy džěšće po swojim pačnu, da šo wo-
dźić wot swojeho mjenja, temp je swojimi Božimi
křizbami njebědže wjazaj ta hrědźišna, kotraž lud sjebo-
czěšće. A ničo tu njebědže, kotryž by tón sawutlency a
roshonjony lud sašo do jena šhromadźić, žadny paštyt,
žadny profeta.

Žeslus widži tež našy lud; wón widži wschittu
bojalstw starošč, kotraž w tutym wójnstim czašu pschēs
wutrobny džez, wošebje wo lubyh pchjowuňnych wonkach
pschēs nješpěchcelom; wón widži domy, w kotrychž wo
pabnjencych manžělskich, nanow a synow ptafoja; wón
widži wschitte staroščje wo wschěbny chłěb, wschitte hospo-
dastke nudy, pod kotrymž ludžo sdydžuja; wón widži
wschitte pschēs wójnu naskate hubjenstwom w domijnje a
wschitto parowanje, wschitte cšjěloty naldych wojašow
wonkach, bolosče franjenych, bėdženje určejazych. A wón
hlada hišćeje hłubje, tam, hđžež poštedni toržen wschitteje
nudy leži. Wón widžeše našy lud do wójny a widžeje
jón tež něk hišćeje s wulkeho džěla sawutlency, roshonjony,
sawjebjony: satchmatany do ženskich staroščow a šwětnych
lěchtow, widži tyžazy w nim wotwobročene wot města
Božeho s jěho šubniczkami, wot zyrkwoje, słowa a sakra-
menta; bjes potoja w Bošu, bjes njebědže, bjes Božej
křizby, bjes woblitow a teobla bjes trošča w šrubšbie
a bjes woskšewjenja pod staroščemi a nufami žiwjenja.
So tyžazy w našim ludu žiwemu Božu škrjibet wobro-
čičnu a se swojim šhodženjom jěho šwate lasnje hanjachu,
šo woni žanešo Šbójniča wjazaj njeňajachu a so bėchu
s nim wschittu šepjeru w žiwjenju, wschittón trošcht
w cšjerpjenju, kóžde šacžwanje samolowjenja we wurječju
šhabili — wot wjele woschytow našeho luda to pschězo
hišćeje plači — to bėže, to je jeničča, wěrna, naj-
hlubšča nufa našeho luda. A hdy by šo poradžěšo,
kaž to ludžo, koižy chěbjo pschěčěšo našeho luda byč,
radži chyžu a drje hišćeje pschězo chěbjo, hdy by šo
poradžěšo, wěru do šhrysta šahuběč — šcho by wuše
wostalo? ničo hač žola šeběčjowšč, wójna wschittich
pschěčěmo wschittim, nješumine nadnjejštwom šynych nad
šlabymi. Šdy by t temu pchjischěšo, šo šo Bože domy
šamtu a šwony wotmjellnu, to by našeho luda šfaženje
bylo. W šchulstěj šwoje šranžowskeje němiki wojał na
tastli šadu namaka, kotruž bėše tamnišči wučet cšjěkajo
na nju napřikal: Šo je plėd našeho wocšewjenja bjes
Boša. Wón špody napřika: Šedny twerdy hrėd je našy
Boš šam.

Šdy bychmy my jeno mały džěl hubjenstwa pschē-
widěčje mōhli, kotrež wójna šobu pchjineše, hdy bychmy
wschittu nufu a žalosč, kotraž naš wobbawa, jeno pchj-
trija wot ščěnow našich domow a wot cšěmneho šchē-
wjenja nozy, widěčje mōhli tajtu, koižaj wona wosprawdže
je, niž jeno cšělanu, ale wjele bōle hišćeje dušowomu
žalosč — my šnano šwoje žyłe žiwjenje wjazaj njemōhli
wještli byč. Šesluš to wschitto widži a jemu je teho
luda žel. Wjyše wschitteje nufy našeho luda šteji
Žeslšowa šmilna wutroba.

2.

A wón nima jeno šmiljenje s nami, wón nam tež po-
moz, „Wón pschēchodži wschitte města a města, wučěšče
w jich šchulach a přewoňake to ewangelijon wot teho
kraleštwu.“ Šon šnjež šo do šwětnych nalděčow ludow
a gmejnow njeměšča, wón na dušče luda džěla, wón čže

tym cšlowjelam nowešo ducha dacež, čže jich wutroby a
myšle t nješu horje wobročičež. Kraleštwu, wo kotrymž
wón přebuje, je kraleštwu prawdy. Škal tuteho kraleštwu
je wón šam, t temu na tuton šwět narodženy, šo by
wo prawdže šwědčěš. Šuto kraleštwu njeje jědž ani picže,
ale prawdōč, mēr a radosč we šwjatym Duchu. Čži
mēšchěženju tuteho kraleštwu šu šbōjne džěči Bože, kotrež
wón we swojim wulkim předomowanju s hory bele talle wo-
přijuje: Šbōžni šu čži, kiž šu hlōbni a lačni wo praw-
dōč, pschētož woni budža nobječni; šbōžni šu čži mērni,
pschētož woni budža Bože džěči njenjeňani; šbōžni šu čži,
kiž čžičeje myšle šu, pschētož woni budža šewju wob-
šynč; šbōžni šu čži šmilni, pschētož woni šmilnosč do-
štanu; šbōžni šu čži, kiž čžijeje wutroby šu, pschētož
woni budža Boša widěč.“ Hđžež šo tute šłowa wěrnosč
ščizinja, tam nufa čšēla, tam je trošcht w šrubšbie, mōž
w bėdženju, nabžija we wurječju.

Ženotšwa wutroba w tutym ewangeliju wot kraleštwu
Božeho šwoje špokojenje namaka a žyly lud pschēs njōn
nowu mōž t nowemu žiwjenju dobudže. Wšōjnša nufa je
wjele wutrobom ewangeliju šošo wotenzirka domach a
wonkach. Našče stare šhērliške wopotaža šwoju trošcht-
wozu mōž, přebje šazpene šchpudri šwateho pišma wob-
domaju cšlowjetow jato pobyluzaj a šchitowazaj jandželjo.
Wjy žadny nowy ewangelij njetrjebamy, tón štary polnje
dobaša, wschittich nješpěchčelom pschēmōž. Wšibašče tola
njebanno štardži woseštli wschittich na Šarštinšeho dušow-
neho, pchjowowjebarja noweho ewangelija: „Šroschu, pchjind-
čže šem do našich hrjebjow, čžerpče šobu, wujuječe šobu,
po tpbženjach, wo mēšchadž, dajče šo pošpaccž s woložen
a se žeslom kaž i šrupami a nabběhujče šobu nješpěchčēla.
Šotom budžče šo Božu džakowacž, šo je puč t njemu
pchjipotowanju pschēs Žeslš; a tuton puč žela postula,
wobacže hrčšow, wēczne žiwjenje. — Wšlotnje wschāt
ššiczi, šchōž wy pišacže, ale w žalōžnych wicōrach
žiwjenja walča wučžba žaneje mozny nima. Wš čhyl
nam wschittim mudru, ja nješo wotenzirjenu wutrobu
baricž“ — wojašam wonkach a nam w domijnje, potom
budže nam wšōjnši cšab cšab žohnowanja.

Šle tón šnjež šo njeje s předomowanjom ewangelija
špokojit, wjele bōle wón „hōješče wschēle šhorosče a
wschēle šlabosče na ludžoch“. Šwōjeczi ščejnikōjo nam
wo tym šwědčža. We šwojeje wutrobje wēczne šmiljenje,
we šwojim rēje předomowanje ewangelija, we šwojeje ruzy
pomozy a šbože — tajki wón pschēd nami šteji jato teho
luda napřichdži pschēčel. Tež my pod jěho žohnowazej
ruku šteji; wón nam durje wotenzirja, hđžež šo wschitto
šamnjene šdōšče, wón nam nozy roššwēta, w kotrychž
šo nam ššyčžje; wón šchittuju šwoju ruku nad nami
džerži w štrachnej hōdžijnje. A šhadamy my dale wōn —
wschitte wustawu šwitsšownego mišionštwu, ša šhorych a
bėdnych, ša šlencych a nēmych, ša wōšwycōženych a šastor-
čjenych, šu štkiti teje šlubočče, kotraž je s jěho Duchu
narodžena.

3.

A naš čže wón ša šwojich pomoznikow mēč. „Šnē
šu wulke, ale mašo je džēlaczerjow. Šwōčšče teho
šnješa žnjow, šo by wón džēlaczerjow do šwojich žnjow
pōškal.“

Šchōž wōčže, šo by našy lud jato mōrwy prošōny
šnop šacžšujeny njebyč, tón pomšaj šobu, šo by hrčšow
a šdychowanjom mjenje byč, šo by wēra nješpěchčēla a

lubofej ho nješhubita. Sapočju tajte dželo we swojim domje, staj ewangelij w nim na swjećnik, šhromadžuj ho i tymi swojimi wotolo Wožeho kłowa, so by ty swoj dom sczinił sa hětu Woju pola cšlowjetow. Potom ty na swoju pžeho luda hōu džełach a tež twoja mala kizba njepoznawana njewotjanje.

A njewědž ty, kat mačy to japočez, potom wupročy hēbi k temu mōz a mudrofej w modlitwje, po pšchitkabe swojeho Šbōžnita, kotrōz i mōblenjom swojje dželō dotonješe, i mōblenjom hēbi mōz k swojemu prēbowanju a stufowanju wupročy, swoj lud na modlēskej wutrabje nošchēše. Pročyč chęmy wčah tež wo dobyče, ale pšchēde wčahm chęmy hēbi tu prōstnu dōcō nalezanu byč: Knjeje, njeh tōla wōjna swoj štut dočōnja na dušče našchego luda, so wōn saho tebie sešnoje a cšezčelēz nawutnje jako swojeho najlēpšchego pšchēzela.

Hamjen.

M. w B.

Mōj najlēpšči pšchēzel.

Džē: Šchōž Woju wječchamtu ho pōbda —

Tam horčak, we njeješjim raji,
Mōj najhōwniči pšchēzel je;
Ja teho hōwta šalchnošč inaju,
Kiz sprawnych ludji njebac chęje;
Duž stajnje rjetnu pšči hēbi:
Zeljū je pšchēzel najlēpšči.

Čji ludžo hu kaž hnaōna sešina,
Mōj Zeljū steji twerđe došč;
Hdōž ludžo mafo se mnje cžinjā,
Dha mam ja jeho pšchēzelnōšč;
Mōj kšchōž dže jemu k wutrobi:
Zeljū je pšchēzel najlēpšči.

Šwēt dawa swoju lubošč temu,
Kiz ju najlēnje saptak;
A hōyž to njeje, dha ho jemu
Ja lubošč bōrhy sabaczi;
Tat sē jo Zeljū njemēni:
Zeljū je pšchēzel najlēpšči.

Čaj, wōn ho sam da ja mnje morič
A waži na mnje swoju frej;
Wōn pōmha mi, hdōž chę ja i šhorič,
Tež wot hēchōm nje cžini frej;
Wōn hōžu prōstnu wuščuchji:
Zeljū je pšchēzel najlēpšči.

Mōj pšchēzel, kiz mje stajnje žada,
Da mi tež swoju wutrobu;
Ja sa nim a wōn la mu hłada,
Čač ja do swojōg' roma bu;
Ač! duž ja wēru woprawdži:
Zeljū je pšchēzel najlēpšči.

Čti lēta w Ruskej.

Sjtworika originalna powojēz i Napoleonowych wōjnow.

Špītal M. A. Kral.
(2. wotraczowanje.)

Pječ dnjow wopročy palešče ho mēto, wotom pšchidže hęly deščej a wōben bu ščajenje. Mjēs tym hębele Napoleon na hrođe Petrowi, my pal pšchēd mēštom w hębjench stanach ležachmy. Na šchēč tyhōz twarjenjow lešeče w rospandantch,

tola wosta jich hędchē došč šbitanych, so hęchmy pšchē šmu w nič byblic mōbni, hdy hęchmy jemu nēščto k jēžji mēti, ale magaziny hęchmy wchitke spalene. Wuchmy ho tehy wōtwištji wchęcho na dompucj pōbali, by to ja naš wušte šbože byto, doščej šyma hędchē tat fatrachna njebē; ale Napoleon a wchitžy generalo j nim hēdu prēščji cžaj po njebožu tož šobęljē. Wōni wibžachu hrožōz nješbože pšchēd hōwta, a tola pšchē nim nječēkōschu; a jako bu šlōnčnje swēt pšchitajany, dha bē to runje šchitri nješete pšchēpōdže. Tež to ho njesta, jo hęchmy sa nje-pšchēzelnom hōni i jeho k bitwje njuwōali. Šenano boječe ho Napoleon, jo mošt hędchē do štabičchego štracha šapabnyč, hdy by ho ja štušami pōbat, pšchetož čji chęchmy ho toždeje bitny šmānčej, to pōtajowachy jich dotalne štufti. Tat roslōdniny hōčj wōn hēwat hēše, dha te tola tudy do žalōhņje wuščōse jōjē. Čšēkōž ho jemu njechōšče, pšchetož to wōn hōžom wot Šwrije a Čajprowščeje hēm wōjaj cžinił njebē. Duž jemu ničō dale wųchje njewōsta, hōčj wōcātaj, šchto hūdže jemu zar Alexander pišacž, ke kotremuž bē wōn jeneho generala pōštak, so by mēr wujednak. Ale ruski maršal Kutuow njewotpuščji Napoleonowemu pōštōnčej, jo by ho do Petrowoda pōbat. Napoleon hębele mjes tym saho w Kremu, wješčji džēl wōšta pač w šdžeržanych twarjenjach. Druhi džēl, a mjes nimi tež ja, mējachmy twerđe lēhwo nēšote hōbny jaby Woštwy. Wēhwo bē nimale šchitrowčkatē a bē i hrijējemi a i wųhōkimi nošypami tokowotko wōbbate. Na hrijējad stęchaj našče šanowy. Nje-pšchēzel pač ho wibžēč njebajče. W matych štabčach cžahachmy po wotolnym kraju, so hęchmy hēbi nēščto jēžje našromadžili, ale jeno hnaōnintu teje šameje lōžy ras domoj pšchitnēchchmy. Hdyž naš burjo nōbala pšchijēchōč wibžachu, dha hnydom dom a dwōr šapalichu a do hōle cžēčachy. Pšchēd wōczomaj nam wųy a mēšta špalichu. To bē dšjowna wōjna. Wēchmy hano ras šabčaha cžejōbka, dha naš krczi burjo mužnje se wųy wuachnu. Tat cžahachmy na hūdōm njebēl na wotmōwtjenje Rusōw. Čji pač hēbi tu wēž njemalo doščo pšchēmjowachy, a my durbachmy ho mjes tym i konjōzym mjahom žiwic. Šlōnčnje šhōmichy, so hędchē mēr njebudže. Tež najhrowišchemu nobžija ipōdže. Ru-šōjo hēchū Napoleonowē žabanja šacžjili a šturow ho hōtowachē, našče lēhwo rošehnac. Ale nješbože hędchē prjedy pšchit- bōše, hōčj hano hēbi šchō na to wųšleče. Wēž ho pōba, kotraž wųhēje nastok i šhromōdnemu cžēkajnu dōwajče a žyle wōšto rospōtōčji. Mjēšče ho pač šakama takē:

Mjēs našchim wōštom hēchū tež nēšote tyhōzj prujšich wōjalow, kotriž hōžom wulku nješpōfnojōšč pōtajowachy, jako bo Woštwy cžehnichmy. Wchēdnje wōni na nēštji šamųk wōczajowachy, so hęchmy wot Štranzōwōw wotrabnyč wōbini. Na nič bē ho ruski general wōbroczil a jich štrabž napōminal, so hęchmy škerje a lēpje wotpadnyli. A to ho tež nēšto sta. Zato mjenujžy šhōnichu, jo hędchē mēr njebudže a jo je šturow bēšto, dha hōwju brōt na naš štožichu a pōčadju do naš šlečej. Wųy, i wōprēdla njewjedčachmy, na cžim hmy, mēnjachmy, jo je naš šturow nādpadnył, a duž šhwōtachmy tēhōla k swojim šanonam. Zato pač pųtychmy, jo hu hēbi Wųšōwo wōtčaj wudōbny, dha hęchmy rādų i nimi cžahnyli, hdy by ho to jeno nēlat wuwojēč hōbžiči.

Napoleon bē wchōn šestžōny, jako wotpad prujšeho wōšta našhōni. Wōn ipōjna na mēčje, tat je na cžabu, a nabohywalchē saho swoju šnatu frutōšč. Čač dotal bē ho nēšotry tyžēl laž btdnny šabžerjal, doščēz njebē hāmby bla cšēkōč čypl. Na mēčje bu domojwōtōl pšchitajany, a wōšto šōn tež hnydom nastupi.

Dužy na pųcju hędchē junčōč Woštwy pšchēmjowachmy. Pšchi tym ho wot bruhych wōjalow wjele hōwōnčōwōw wō- bježdže, a šhynki wōbhlerjo budny njemōžnje cžiwōwani, so

bychu swoje poslebdnje samoženje prjecz dali. Grób Kreni da Napoleon rostičeč a prajetše psči tym: „Když je zar swojim pobdanam jich woboblenja wšol, dha wón ham tež žaneho wjazy njetrjeba.“ A ho by tola piščeš sweton někaž jako dobyčeš Mořtawu plačič, da wón někotre wězy, wščitim Ružkam ja jara hwiata pkačaje, prjecz wšacž, kaž n. psč. jeno hwoječo hwiataje Marie a wožebny škizj j zručowe Znamna Welitšeho.

Nětko mohł hebi něchtóžkuliž myšlicy, jo nam wutroba wěčeje prawje wjehele bješe, dolež tola sažo domoj čehničnym. Haj, domoj drje čehničnym, ale po kajim pučaji!

Zako Ružojo pwtynču, ho hmyž ho my sawróčičili, dha jim štrobočej ročičeče a woini nam počachu tehobla blize na ščiju stupacž, wohebeje tolažo. To najbóžeje kat bč, ho naž ruske wojško piščeš swoje postajenje stajnje nujowaje, po starej wupalenej drózy čahnyč.

Hacž i rězy Možajst, abo tež i městacžtu runeho mjena, bčeše našč čah hšičeje w dušnym rjezje, pšchetoz šuma hšičeje tał wulka njebe; jeno tonje padachu, dolež štoro ničož i žranju njeobstachu. Wohebeje bčežu jim šumne nozy jara ščobne, duž jich na někotrym dnju wjele tyžožo wpačo, tat so dychaču štoro wščitju jědni psči hieč. Walke hubejštwo ho wohebeje halle na puču j Možajsta hacž do Šmoletiša šapocja, pšchetoz nětko žołohnje kuta šuma šostupi, a hčód naž w čerewach drjeječe. Tu a tam drje my drubdy kuř zgroby wuščědžičnym, ale tolažojo nam ju štoro kódyž kóž wotstnachu. Pučež bčežu jara hrošne a potne badničejom, do totrých ludžo a šlot šapadowachu. Wšokolo 6. nowembra ho žołohny hšebowu mježel šapocja, kotryž nam 48 hčobžinom wopochi wočzi pščitrywajše. Dšeň wote dnja bywajše šuma kretičiča; bšaje ho, jako dychčeli wščitizy šmjeršnyč. Wožajozu mječachu nětko hwoju dróž prjecz, ho bychu šwěčnikšjo postajowacž mohli, ale wščitko bč pobarmo, šmjerčž kuta, lobjota ho ja nami wotčiješe. Wšo wotkřiwnoščzi žana rěč wjazy njebe; kóžy na hwoju ruku džełaješe, ho by jeno tola naže žimjenje šberžet. Wójško ho piščežo bóle do matych štableščynow džełaješe, kotrež jeno hacž do Šmoletiša bješeje někaž hromadje dječadžu. A kajš žrudny napořab mječeše wulka arneja! Wožajz mječachu nohi do starych ložnych sawite a bčežu j wjetšča do konjazych wóžebnow jawolnel, haj, někati bčežu žonstu drastu wobleceni. — Š wjetšča dječadžu ludu jeneje rěče hromadu, wotbžičho ho pač džełacžny do štableščynow, něžbo 10 mužow šynacž. Konjaze mjašo bč pščežo hšičeje našča najrowebnišča zgroba, ale do špette wole ho tež tože ženje najšč wjemžičacžny. Zał rucje hacž hčež toč padny, dha ho wjele štow hčobnyčej čłowječow wo jeho mjašo torhaje. Když na nóz něžaju lótnju abo druhe twarjenja nadebžičacžny, dha bu hnydom wošči šadžetawo a my hebi je hšiče-homeje wodu hčowitu žita wariacžny abo hebi konjaze mjašo pječičacžny. Tajle nózne wotpučični: bčežu jara wulka dobrota ja našč, pšchetoz my piščežo žyliciči džeň wopochi pučowacžny, a hšebž bčeže jara hčubof.

Ale hbyž rano jrawacžny, dha bč našč kóžy ras tojšičto mjeno — jebny po drinim šobu šimacž — dolež bč w nozy šmjeršnyč. My pač dychacžny jich w Wošim mjenje ležo woitajič, Zał šhubi ho mi pščečel ja pščečjelom.

(Wšičahobnje dale.)

Dobre wotmolwjenje.

Někašči wulki wučeny ras hwojecho wučobnica i Filippej Melancžthonej pška a da ho jecho prašecž, čeho bla ho kóžje hoby špěna: „To dječičatto tał lubošne je nam dženž narodžene“, dolež bu dže Žejuš Křtytuš pšched wjele lětitšami jako čłowječ narodženy? Ka to Melancžthon wotmolni: „Praj hwojemu dnjej, hacž dha wón tež dženša trošičta njetrjeba?“ F.

K rozpominanju.

Byli ho Křtytuš tyžož kóžy w Betšlehemje narodžil a nig w tebi, hš wěčznje šhubeny.

Wě žobiku w Betšlehemje hwečzi ho hčobččo hmlinočeje a mitočče, totrjež bšobnošč botymacž ho šamo jandžešče harty pščešplabe.

Zow w hwečeje mimachč čłowjeka, škiz by byt žyle bješ hčecha.

Šcho je drašta čahnočeje? — Džečo, horjo, staročje!

To Woža raba pošaj, Šo machč wot wščežo na jemi Wšo bžečič!

Wšchelake s bliska a s daloka.

Kščorowu narodny džeň. Dobre prawo naščežo luda je jo hwojecho kščoroweho narodny džeň hwečzi jako hwoj wješčeš hwežbež, jako ludony hwežbež w najščubšchim šmyštu šłowa. Ale kščorowu narodny džeň wo wójaje — tón našč lud hšičeje hwečiči njeje a wščešcho kšapaja wutroba a móžniščo kaž hewat šalličež wštaje šłowo wščitich pobdanow: „Šstawa kščorje tebi!“ Čehobla? Wóšnja je nam naščežo kščorja j nowa wotrabžičta. My jecho hšim šinacžny, my jecho lubowacžny, ale nětko je wójna nam jecho w žyle šdobnoščzi dušče, w žyle wulkoščzi šmyšljenja i nowa jwotwa.

Kščorow mēra — tał wotbřečaje to poslebdnje dny julija. Šak je wón žył móž hwojeje wšobny, žył wudročž hwojejo knježčtwu na to šajit, šak je wón hšwědomnje knježerjow wubšobowat, hšwēte mēr šberžetč! Šawētnje, nišboje w historiji njeje šeršča, kotryž nam najšhulnišče wojško hšwēta, tat mēr šberžecž čyž, kaž našč kščor.

Ale i najwotbřičemju nujowanu, bu wón kščor šimow. Nětko w jecho žyle wulkoščzi jecho móžna šhynnošč šabryščeji. Hacž žyč hšwēť njeřčechelow jecho nadpabnje, žaneho wšowomir- njeja wón hšwēčny hwojejo mēra, hwojeje wšičošče, hwojeje wotbřudženoščje; wšchudšom wopokafuje ho šhyna móž jecho wole, tola w nim bje čšopja, šłota wutroba. Šaž towaršč je wón žyly wotacž na štwiščežy j wšočičimi towarščem, šaž nam žaruje wón wo šronjenych, šajatych, pabnjenyč šhynow naščežo luda; šak pali ho jecho hšew na njeprawoščeje njeřčechelow; šak šewani ho jecho wutroba ja naščich domapštaných w naraščičej Šruštej; i kščobžo jecho šłowa šlinczi: My hromadje šuščacžny w nuš a šmjerčzi!

Šchož pał jemu tule móž, tule wulkoščž dawo, to je jecho wēra, jecho hšubota wotbřoščny. Nětko wo wšičorje žołošneje wójny ho hšuboto a jochje pokafuje, šak hšuboto je našč kščor wo wērie šatorjeny. Žebny twerdy hšob je našč Wóš ham — to je hčobččo wščeje jecho hšowu a štwerdy kameň špody jecho nošow. Wóžu hšubž djał, jo ma našč lud w tutych šhynnych, wotšhudžena čječič dnjacy tajšeho wščešo wudžerja wo hšowim kščorow. Wóš šberžecž jecho! Wóš wo dž jecho a jecho lud k dobyčez a š mērej!

Šamolity redaktor: J. Góš. Šebowredaktor: K. A. Fiedler. Čječičeč a nakšabnit: M. Smolef.

Bože potajniſtvo, kotrež my bliſtovidžazy cizlowjeſto nje-
 možemy ſhubačž. Weriſch-li paſ do živeho Boža, kiž
 ſwět a kožbeho žiwjenje wođiž, duž tež wuinajeſch: Tvoja
 wola, mođ Wožo, je ſo ſtala. Tęhobla poddaj ſwoju
 wolu pod Wožu ſwjatju wolu! Wopruz ſwoje žadanje
 ſameram twojeho Woža! Wósejch-li, runjež je ſyllami,
 ſpěwacž: Sęhtož jęho wola dawta, to ja mnje je wěž
 prawa, ja jo rad ſebi wuſwolu — dža we twojei nje-
 męrnei wutrobje cęzmmnoſč žmjerčeje to ſwětlo roſjaſni:
 Wóž je taſ dżyž.

U njeje žmjerčje na bitwiſchęzu rjana žmjerčje? Kat
 ſrubne je wumrječe, hđyž męriazy žaneje poluty a węry
 nima, hđyž žiwjenje w hręchach a hanibje te kónzej dže,
 hđyž je cizlowjeſt žnano ſwoju žmjerčje pčheſ wrótne
 žiwjenje žam ſawinowa! Tęhby je ſa ſawoſtajenydž jara
 cęželo. Ale njeſhby žnano bžim tajkch wumrječž widžal,
 ſa kotrychž bęſeže žmjerčje wchitke ſtróže ſhubila, kotřž
 je węſtej nadžiji węcęneho žiwjenja domoj cęžęnjęhu?
 Głaz, tu bę twoja ſruboha pčęſtręnjena a ſ twojim žele-
 njom žo ſjednoczi wutrobny dżak t Wožu, kotrehož hnada
 je nad twojim luđym ſemrjetym taſ wulle węzy doſonjaka.
 Hđyž wojaſ na hłęš „do mođny“ žo niž jeno ſwontow-
 nje, ale tež ſnutawonje pčihotuje, ſo wſchęho wuſchęſčzi,
 cęžeoh žiwędomnje jęho wobſtoržuje, a ſo i nowa je ſwo-
 jim Wožom ſjednoczi a potom ſwęry ſwoju pčihſhch-
 noſčę čžini a ſo t temu ſažo a ſažo w modlitwje po-
 ſhlyni, a nętko jęho luſka trepeči: njeje to cęſtina žmjerčž!
 Anejſch nęſtcho nadobniſchęho, hačž hđyž nędęto we ſkęžbie
 ſwojich ſobucęlowjeſtow ſwoje žiwjenje woprnje? „Wichęto
 nima wjeſtęche luboſčę, dżyžli tu, hđyž wón ſwoje žiwje-
 nje ſa ſwojich pčęčęzelow woſajti“, taſ Zejuſ potajniſtvo
 ſwojeje žmjerče roſjaſnja, wón je ſwoje žiwjenje ſa
 naſche wuſwobodženje a wumnoženje woprowal. U hđyž
 je twój luby padnjeny ſwoju trej ſa ſwoj wóžnyſ kra-
 roſlečž žmęž, hđyž je wón ſwoje žiwjenje ſa twoju ſwo-
 bodnoſčę a twoje derjechię woprowal, njehiba ſo we
 twojei wutrobje nęſtcho wot cęžęcho dżata ſa to, jo je
 wón tež tebie a twój wóžnyſ kra- lubował hačž do
 žmjerčeje?

Ty paſ tola tež węſch, ſo twój luby padnjeny čži
 njeje ſhubjeny. „Ja węryſ węcęne žiwjenje“, tuto wu-
 najeſe ſpęſęcho artilla žnano dočę ſa tebe žaneje wož-
 noſčę njemęjeſche; ale runje nętko durbj ſwoju wož a
 ſwoje žiwjenje w tebi wobpmędęčęſ, ſo by žęhlyſy hužoh
 twojeje węry t možnemu pčimjenju ſaboriti, kiž cęzmmnoſč
 Wožich pučęow čži roſhwięta. Weriſch ty do Woža, duž
 tež węcęne žiwjenje weriſch, pčihetož Wóž njeje Wóž mor-
 nyč, ale žynyč, weriſch ty do Zejom Křęſtja, w kotrychž
 je ſo węcęne žiwjenje widomnje ſhwięto, duž mačž w nim
 tež ſjednoczenie ſarufowane, kotrež žmjerčž njemóže roſ-
 torbnyč: „Wojia hlowa me njębu ſwoj ſtam cęžnje ſa
 ſobu.“ Runjež je twój luby w morbaſtej bitwje padnył,
 wón je tola do Wožeju žiwęryju ruſow padnył; runjež
 wón w baloſim, zuſym kraju wotpęzjuje, wón tola na
 wutrobje ſwojeho Woža wotpęzjuje, duž budž teho węry,
 jęho žmjerčje je wóžjeta do dobyčę a twoja ſruboha do
 nadžije: „A njebejſtemu towaſtawu pčihidnjęhu wo po tei
 žmjerčji.“ Wty ſwojich ſemrjetých njejſhny ſhubili, woni
 žu nam ſhchowani w domiſnje węcęznye luboſčę, hđęž
 jann ſa nimi počębjęmy.

Wty paſ tež njejſhny tu wopuſchęeni we ſwojei
 ſrubohje. Tón Wóž troſchta, kiž ſo žam nan žyrotow a

ſhubnit wudowom mjęnje, nam pomha, naſ poſhlyſja,
 naſ žohnuje. E tutej ſhroblej węry wóžnyſ ſo wębeſli
 t tym wulkim, ſwjatym nadawkam, kotrež Wóž nam dale
 do ruſow ſkade; budžmy Wožu dżatowani ſa tych lubych,
 kotrychž hiſčęſe wotofo ſo mazy a kotrychž dżył wón
 nam po ſwojei ſmilnoſčzi ſaſchowacž; noſčmy cęjſche a
 ſwólitowje tón ſhčžy, kotryž Woža mudročę a luboſčę nam
 wapoſtawe, ale žoſmy tež pčęžo křutniſtdo a węcęzichę
 ſwojei wočzi a ſwoje wutrobny horje t njebejſkam, i wotſal
 byla pčęwimnjerjow nam pčihwola: Węcęzichęho cęžba
 cęſpenje njeje hóbne teje pčihędohneje kraſnoſčę, kotraž
 budže ſo nad nami ſwęcęž.

Sbóžni ſu čži ſrudni, pčhetož woni budža troſchta-
 wani.

Hamjeň. M. w Hr.

**Budž, o duſha, ſpokojom, dud ſęj Wožu
 wolu lubicž.** (ſhčel. 418.)

Co je jara dobra a wuſtina, t temu tež jara nuſna raba,
 woſhebe nętko w cęžkim wóžniſtim cęžu. Pčhetož taſ žadna je
 tola mjęſ cizlowjeſti ſpokojoſčzi i Wožim wóžęnjem! Naž nębdu
 w dnach jowoſchjota Zudſchaja, taſ je tež dženja wchđubžom wjele
 tajkch, kiž pčęžo jeno mórčza a ſtožza (Zud. 16) a ženje ſpoko-
 jom njeſhu i Wožim ſwjatym wuſtajeſnjom a wóžęnjem. Ale
 ſchę to do druge, hačž hđy by dżył hępy cęjſchęſerſte imſtli
 w kniſchach pokawowacž abo hđy by wotročęł, kiž je pčęſed radnej
 ſpęžu tonja ſwojeho knjeſja dđerčaz, to miſchtronal a porębčaz,
 ſchęto je wuſtawč w radnej jiwje ſo wuabčijo a wobſampljo-
 Woſe ſtuſti ſu doſonjane a wchęitfo, ſchętož wón čžini, je prawe
 (5. Wóſj. 32, 4) Kroleſta w cęžniſtu, runjež hębi napchęčęmo
 džeje, jene do drubeho pčihimaja, žęhja woſkał tola wóſtite jenemu
 žamerej. Runje je ma ſo i Wožimi ſtuſkami. Wo ſobacz ſu
 ſebi huſto napchęčęmo, taž koleſta w cęžniſtu, ale dolečž ma Wóž
 we węſchm jiwju ruſu a na wſcho ſwojei wočzi, duž ſo ſtarje, ſo
 tym, kotřž Woža lubija, wchęitke węzy t lepſchemu ſluža. (Rom 8,
 28.) Sęhtož je we lóžji tón, kiž prawidko wjedže, a na woju tón,
 kiž ma wotčęłi t ruzy, runje to je Wóž ſa ſwět a we ſwęcęje.

Žęho pučęje paſ ſu dżitwne pučęje. E žmjerčeje pđbži wón
 žiwjenje a pčęwobročzi ſtróžu do wjeſchých rejom. Zoſef wón
 najprędy do jany cęžimjeny, potom pčębedaty a napoſled do jaſtwa
 poſoweny, ale to wchęitfo durbędęſe jenu t lepſchemu pučęje; pčhetož
 tajte ponizenje cęjnjeſke jemu pučę t jęho wóžidchęmu hwožęjenju:
 wón bu ſa knjeſja poſtajeſny na wchęſn Egiptowſki kra- a wóſčęſe
 ſwojim bratram wóſchędęčęſ: Wn ſęže ſę jo mnu muſhili, ale
 Wóž je jo mnu derje muſhiti. (1. Wóſj. 50, 19, 20.) Zonaz ſu
 wot walſſeje ryby požryty, ale runje pčęſto to wón pčęſti ži-
 wjenju ſdęzany a na kra- wuplawjeny. Mnanęſe bu i rječawſani
 wjaſjany, ale jaſto wón we ſwojei nuſh ſo t Wožu wotčęſe a ſo
 ponizowacęſe pčęſed tym knjeſjom ſwojim Wožom, wuſchęſchja Wóž
 jęho modbenje a pčęhwiędže jęho ſažo do Zeruſalema do jęho kra-
 ſeſtwa. Powoel ſo je hępkoſčju ſhity, ale teſe cęžtina hępkoſčž
 ſpęčatł jęho dudoweho reſhwiętlenja. Taſ we Wóž je ſęho
 nęſtcho dobreho čžinič.

Wty hđęmy huſto ſę ſawadžili a padnyłi, hđy hđęmy ſo
 žami wjeſčę a wóſčęſ durbęti a hđy by Wóž nam ſhobčęčž dał
 po woli naſchęho cęžneho poſadajana. Wty wuſchowani ſebi huſto
 runje to najhędęčę, wđž ſa ſabakfo, truſſi ſa ſtofo, ſhčowawu ſa
 žabro a — ſemju ſa njebejſka. Zako bę ſotej do wole date, ſębi
 krajuſni wuſwolčž, kotřž dżyſche, wutwa wón ſębi Sędom t wo-
 będlenju, ale jow bu niž jeno jęho buſchja jara cęžiwlowana, ale tež
 to męſto ſame i wſęnjom i njebejſ ſpalene ſwojich žablawčų

skószow dła. Abraham by rad Zmaela fa herbú Bożich drohich kłubienjow mól a wotafche fo k Bohu: Ach, jo by Zmael pšchěł tobu žiwu byt. (Móšj. 17, 18.) Ale nad nim a nad jeho šymjenjoni mešejše Abraham hubjeny trošcht; pšchetoz wón bě swadliwy a bñwii cžlowješ, jeho ruka běž pšchěšiwno kóždemu a kóždeho ruka pšchěšiwno njemu. (1. Móšj. 16, 12.)

W tajim kłubže kłubži cžlowješ, hdyž čže fo šam hjes Boha wjeleč a wobječ. Zehobla pokoz šwoju wolu do Božeju rukow, tam wona berje leži, a cžni hěweš šwoje požabanja pobbane radže a wobfanknjenju twojeho njebješeho Wótza. Čžělny cžlowješ, kiz ma jeno dušku, niz pak Duča Božeje, pšchida hnadž, jo je powšchitowne wobjenje a jastaranje Bože, jo Wěš stotpy semje djeřiž, ale wón njewěri, jo ma Wěš na njeho wobjeje ležbu, a čže fo zehobla šam wobstaráč. Ale s nowa narobženy cžlowješ, kiz Bohu bliže na ruzy hlada, praji s profetu: Za wém, knježe, jo teho cžlowjela pridbñwacze njeje w jeho mozju a nješteji w nicšejej mozju, tak by kłubžik abo kłubžik kłob runje šchól. (Serem. 10, 23.) Zehobla cžijnje wón fo Bohu žydo do rukow, pšchepoba fo jeho mudremu wótzowštemu wobjenju a rjenje:

Dofelž mój Wěš a Wobječ šu,
Ešwoje džečzo njewopuščžičžij ty,
O šmilna wutroba. (Kšerl. 18, 3.)

Zara rjenje rěči w tym našč Luther we šwojim krašnym wustawowanju přenič knihow Móšjajowych. Wěš wobarnuje naš, wón praji, niz jeno, hdyž wachujemy a džečamy, ale tež hdyž špimy a nicžo nječiniš; haj, hdyž ani njewěmy, jo šmy žiw, ležbuje wón na našče kont, widži našče staročeje a napisče tež wšchitke šychnjenja, kiz nam w španju s wutroby stupaja. — Tak wupšchěstrowa fo Wobje hnadne wótzowšteme wobstaranje a wobjenje na kóždeho. We wulkej powšchitownej drohoczje wobstarajše wón Helioša s žyrob, to wón hiščeje kóždemu mjes nami cžini, tak jo starj žyrwimj wótž Augustinuš s prawom praji: Wěš stara ho fa kóždeho mjes nami tak, jako by ho jeno fa njeho staráč mól, a tak fa wšchitlich, kaž ja kóždeho wobjeje.

Duž špobñaj, mój bratše, tak Wěš we šwojej mudrocžji, wšchegowozji a lubošči wšcho wobji, šžeržži a jastara. Nam ho druždy tak dže kaž šelariam, kotřž, hdyž žhori leža, šelakšiw, totrž šu družim w podobonim pedže wustafali, šami wužiwžim njechadža. Tak tež my hšwto na Bože wótzowšteme wobjenje a jastaranje nješpominamy, s kotrymž šmy družich w jich tyšchnošči kaž s ščoběny wodu wofšchewjeli a pohšynjowali. Měšto teho prašchamy ho hšwto s Israellšimi džečžimi: Je tón knjes mjes nami abo niz? (2. Móšj. 17, 7) abo my štoržimy kaž něhdy Zion we šwojej štruchšofčji: Tón knjes je mje wopuščžič, tón knjes je mje jabyt. (Zef. 49, 14.) Zehobla japišch šebi tule wučžbu prawje šhuboto do wutroby a wól žyrobje, „wšche nješbože a šbože to pšchidže wot Boha, wot teho mudreho, šwěreneho, luboščepolneho njebješeho Wótza. Tak dolho hač w šyřlowym dole jow delšach pšči horje štejmj, njemžšemy jo prawom prajičž, šchto Wěš cžini, ale djeřimj s šawotom wustafčž: Kač s njedopytanju šu jeho šubženja a k njewuškšidženju jeho purče! (Rim. 11, 33.) Hdyž pak šmy hšwto wjeřich teje njebješeje hory dotrčžili, tehbju budžemy je špobjimanicem widžecž, tak šu wšchitke wobjenja Bože nam k žohnowanju škužičž djeřabje. Šchtož ja cžinju, džečje šchryštituš k Pétrej, to ty něk njewěřeš; jo jo pak budžecž potom šhonicž. (Jan. 18, 7.) A tak dža budžemy tež w njebješach šrošmnicž, cžehobla šu jow wotrocžny po rózach kłubžili a šeršchtojo pšchji kaž wotrocžny; cžehobla je Žan w jastju ležak, njemš tym šo je šerobajšch na trónje šebžak; cžehobla je Lazaruš ležy doščž rubjelšchow mól, jo by šebi šhly šetrč, mjes tym, jo je tón bohaty muž w purpuršej a wot droheho plata drašče kłubžik a šo wšchědnje

berje mól w krašnym wjeřelu. Tajše a podobne potajnišwa budža nam njebješa šewicž we wěčnym žiwjenju.

Ty pak modl fo hjes pšchěstacja k šwojemu Bohu a wopomni, fo tole žiwjenje ruče, ač ruče na kónž šhwata. Kajšž šy žinje, tajši wumrješch, a kajšž wumrješch, tajšeho cže wěčnosť wšwime. Duž staraj fo šwěru ja šwoju dušku, a fa wšcho družje baj fo Bohu staráč.

Wobjž mje, mój Žesjuš,
Tak dolho hačž šym žiwju,
Nječž fo šam njewjedu,
Šo budu wěčnije cžij;
Šdyž ho ja wjedu šam,
Šso ločžaj šawjebu;
Šdyž pak ty wjedžješ mje,
Dža šteho nječžinju. (Kšerl. 546, 4.)

Kr.

Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho.

Šdyž cžičžičji cžezke horjo cže
W šymle cžajšnym hubjenjuje,
Šdyž duška jeno štoržby šhychi
A wobji, tak fo štaby tyšči —
Dža wopomni, luby kšchěšžano:
Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho.

Ty rjenješch hnadž: cžaj cžejšči je;
Ně, wón je pošol mteoščje.
Kšchž kóždy, kiz Wěš ščezle tebi,
Tež jeho wulka šnaba debi.
Duž štoržštmj budž a wopomni to:
Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho.

Knjes Žesjuš špašče we kóždi,
Wón w prawy cžajš pal wotučž.
Tež naš wón nješabwya ženje,
Šdyž štač a mja na naš cžehnje.
Nječ wšchor hšwri, nješaj fo:
Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho.

Mašch wobječž jo tu s tyšchnošču,
Še wšcheljej nusu, je šamrěčž,
Dža s donětu a w ščezčpliwošču
Twač na Boha we wšchobošču.
Wšmi, šchtož wón do, fo trošchitjo:
Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho.

Tyč, kotryčž Wěš Knjes lubo ma,
Wón hšwto s šhorjom pošchwita;
Šchtož we duški pak wěru nošy,
Šnje ržje, šhžez wón cžernje wošy.
Duž nješ šwój kšchž, mój kšchěšžano:
Šchtož ščezle Wěš, je dobre wšcho!

K. A. Fiedler.

Čsi lěta w Ruskej.

Šistoriška originalna powjeleč s šapolešowych wójnow.

Šwipal M. A. Kral.

(3. postacžowanje.)

W Šsmolenštu tež žaneho šadžerženja njeměšchmy, pšchetoz w město lešejše hiščeje w rošpabancach. Šyma pšchego bble pšchibječajše a našče wobjšo bě nětko lědom 70 000 mužj šhlyne, ale tak nělak wobronjena bě jeno něhže položja. Tak njeměšchmy šu ani rušowšeho wobjša, ani šhodu fa štrachšneje šmy wobrocž.

Wójtko go pichęzo wólc roszędęcche, kóždy chężyche prėni strasz-nemu hubjenstwu wószęknęć.

Napoleon będęche bóle w prędku, ale nusy dojęć dęrbęjęche tu teź spętać. Często wułęty je fanionu a będęche pęchęi po dręby abo wjele bóle w kęńcy. Wpęchęi tym rozszędęcchale go wón je sprownny wojałami a chężyche nam pęchęs to najsęche hubjenstwu polójęć, będęz nam wószęć da, jo go jemu teź lępie njęnędę.

Najsęha batterija męjęcche pod wójębenjion majora f. Šiller hęjęcche śęchęć kanonowu a dwę haubitzę. Pulwera a kulow męjąchmy na dojęć, ale ničo f. jędę! Na jad Šmolenka będęchmy hęjęcche na pof sta muży w hromadęe a njębojačchmy go teħobla kóždeho pokta kofatow, pęchętoź cęi go njęmóžnje wótrecho wohnja f. kanonow bojačnu, tola paf naź stajnje naldala pęchęwóžęachnu, jo bęchę duę a duę jeneho japoźdęneho śępanny. Sduż teħobla jęchb abo bruch wot naź mużęnoće a hmyy dła go nęfal jatombęi, dęa go kóždy ras kofatojo na njęho waldęnu kaź krahóły na wólkęa. Womoz bę potom pęchęzo powarmo.

Nam bę go kuf bęle na bof śačęahnyć radęito, tať jo hęjęcche duę a duę nęłajtu wjęę nabzędęchęchmy, w kotrejź móžęchmy pęchęnozowac. Zęchęn bęchę pęchę wjęęcorom pęchęidęchęchmy do nęłajęe węby a dofelź będęchmy zple pęchęmjerjnęni a będęni, dęa wobřantęchmy, tu pęchęs nóz wóstać. Kanony jęstajęchmy na hęjęć dwóć, runcje pęchę wołna wjęęneho pana. Krucęe žadachmy jędę a wódu (palęnz). Šo njęchęnu nębęje wobywlerjo hęrobólęcęe nadobęli, dachmy hębi po móžnoćej pofkuzęć. Śnęes nam teź na męjęce naldęn žadobęć dęwjejni; wón dręe go śtaśęchnyć kanonow bojęcche.

Wty postajęchmy stręze a spachmy prėni krocę jašo trochę czępólńcho w hęrbóžęch, a najsęche kęche konje móžęchmy go do hęjęe wole dobroęo hęna naźracę. Na ranje sęstępachmy go do rjaba a duę go pofata, jo wjozę toni dojęć njęmęjąchmy, go bęchmy mohlńi wjęchęte kanony ģobu wotwjęć. Dotho jatombęjęć paf go teź njęmęmóžęchmy, pęchętoź tu a tam pofata go brobaty kofat, haj make śtaldęchęto nam hętręo blńńto pękójęcche, ale my trębęchęmy jęno na kanony pofatać, dęa bęchę pręjęć kaź wętr. Wjęęnemu kńęjęć śtaldę go naldę wotřad najsęęre trochę dotho tręazęy bęę, teħobla poba nam hętręo nabęro, kotrejź hębi tola žadali njębęchęmy. Wty go nętko jašo na konje sęębydachmy, jo bęchmy dale częgnęty, ale śi kanony dęrbędachmy śtejo waldęjęć. Šo paf tęęame njępęchęćel njęch wużęć mohl, dęa je pęchęs to śtaldęchmy, jo do łapalabow žęlejne hóbęe jabęchmy.

Konje, kę będęchmy f. nęmęłcho kraja ģobu wjali, te bęchę dawno wjęchęte pręjęć. Wty męjąchmy wjęchęty ruħowńte konje, kotrejź będęchmy hębi tu a tam nalojńi. Na męjąch mólęcęgo śęęęęa, prawoje kęchębo, ale pęchęzo spęchęneho towaręcęa, kę kę mi nję-mało f. wużętu był. Śkonik męjęcche wjele njęjęć, pęchętoź ja bęch wobronęny hęć do űubow; męjęch nęłotęe tębaf, pęjęć pęłitow, wjęchęłaf czępor f. Mołstwu a teź kętręu mólęchę pęjenę. Pulwera a wofojanęch kulow męjąch teź dojęć.

Wjęć pęchętroczęniju węłi Dnępr wjęchęnu nam kofatojo jęnu kanonu f. dwozępęćimi mużęmi, kotřię bęchę go śatombęłńi a tuřęam ģębafęcęe dła natęłacę njęmóžęchmy. Dnępr bę powjerjnęny, ale łób go pod nami pęchękema, tať jo zple mokri ręcy pęchętroczęchmy. Kanony a haubitzę paf tola po łobęe űożęownje na brjoź pęchę-wjęęcchmy. Dęł wółńta paf bę nęłńi brób śmolęć a bęjęcche pęchęi tym Ruřęam blńńi pęchęchę. Čęhętoź teħobla nętko njęchajęcche řa-bitę abo jatę wjaty bęę, tón pułchęći go po wýřkoti a łobęanęm brjořu na ręčęny łób. Kanony buchę na śętręłacę dele pułchęčane. Wjęći tym pęchęlama go łób, a nęłotęe śta wojałow ģo pod łobom řatepi.

Dwę kanonje a dwę haubitzę nętko hęjęcche męjąchmy, ale my teź te dotho wjozę njęwobřęchachmy. Bęchmy ras pęchęnoz-

wali na wopuřęchęnym kuble, a tu naź njępęchęćel na ranje nad-pabę. Našo będęchmy nęłotęe rařę do njępęchęćęla wuřęłńi, jabęch-my kanonje, řapalęchmy řořęknu munęjńju, řęębydachmy ģo spęchęnje na konje a jęchęchmy pręjęć. Dwóć go pęchęi tym wotpalń, řęchóź njępęchęćęla wotbęřęza, ģo fa nami řonęć. Wty paf na naldęchę řudęchę řonęłacę dale řęwatačchmy.

Njemóžnje řęty częłarion my pęchępęčęćęchę a nęłotęękuzńi tęch kanych řudęnje ja nami ģladafę, kofńię dęrbęchędu pęchęi wo řatrafęčnej řymje częłacę, częłacę do łubeje domńny. Pęcz bę pęchępęjntęny je węchęłęńi wójnęłęe nadobu a f. morywami ludńimi.

Muřęjo pęchęzo bóle řwoje wółńta řřromadęachnu, a te nam tır a tam puć řaracęęęnu; ale my ģo pęchęs nję pęchęrubachmy. Čęęłanzę paf tať řpęčęna njębęjęche, řaź hębi to řnoru myřńńę, pęchętoź najsę wółńto bę pęchęs řtajęy řtracę řnoru zple wofřab-nyęo. Tu a tam wóžęchmy pęchęi pućęu bęęęo řlabto řřroznyę, kofńię na domojwórt labędu, pęchętoź řaź řęchęwomy njęřel jęch pęchęwřa a na ranje — bęchę morwi. Druży ja nımı pęchęčęjęchę a morwę częta wuřęłęchędu, jo bęchę hębi řwoje częto trochę lępie pęchęřtęjęć mohlńi. Morwi žanęje dręłty wjozę njętrębáchnu — jęch řęjęcche hmyy kęńę. — Druwóžę jašo wóžńęch nęłajtu kóńju, pof-labafch do njęe, ģačź tam njęch pęchęnozowac mohl, řłę, dęa naldęńęchę częřwóto morywę. Wofoto wohnja bęchę go řłęhali — ale ptomjo bę ģařęo a a będnęch mřobęęowoz žńowęje bę teź wuřęłęchę. — A jařo naldęńęchę dręłchę, kofńię njęřęłęe řonęęe kofęęe wofřęwówachnu, a męnjachnu, řęhó wę řęhó tola maja, ģačź jęch řkónęęęje řmęřęć teź řřowala. Nęřębóto bęchęłaj go duwo wo řatęu hęrojn jędę řoręłoj a řmęřęć bę wobęje njęs tym naldęčła — wóđaj ģo hęjęcche kofęęe wjębęđę dęřęčęłęta. Śawęjęce, te bę žakofńny napohład! — A řęho tu częhęńdu dręłty, řřrođni a mučńni a pořńęwójchę ģłowę, f. brónju pod paźu, řwoję řřrudnu drębu; f. mřęžęnym wofom ja nami ģladachnu, kęz my hęjęcche na řonęch jęchęchmy. Wty paf pęchęzo dale řęwatačchmy; řmęřęć teź ja nami ģladafęche. Na jęne ranje řęchęchmy pęchęi hubjenęm wohnja a pęchęi tym wotbęřęza majoř f. Šiller mařu řęwńjny, jo bęchę konje a ludžo trochę položęni bęłi; pęchętoź my męjąchmy nęchętožńęłńi powarmo pęchęi hębi, řęchóź bę nam a konjom wob-čęęęęe. Šo bu nętko wuřęto pęchęć řmętanę. Majoř Šiller řępny njęs dręłmńi częporom na ģachłń pęjenę do wohnja, kotrejź bęjęche jędęny towaręch wot Mołstwu ģačź hęm pęchęi hębi nořęł. Wón bę męńęł, řęhó wę řęhó ma, a tola bęchę pęjenęny jęno řoporomy njęřad, kęz we wukęaju ničo njępęčęć.

Mjęs tym ģačź ģo my f. ręży Węřęńęje blńžęchmy, řęchęwó-wachnu Muřęjo řwoje wółńta pęchęzo bóle wofoto naź hromadu, tať jo bęchmy kaź řapłęčęni. Wjęchędnęe naź pęchęs naldęchmy tuřęchęnu. Na brjořach Węřęńę bę naldęe njęřęboęe ģačź na naldę-hóřęche, kaź hęjęcche ja žanę wółńto bęy pręjęno. A kařęe žadofęę-nje tu bęchę! žakofęęęęe, kęz řudęe we wuřęchomaj řkńęčęć, tať dotho ģačź řwęł wobřęłi. Najsę wółńto, kęz dęę na wółńto wjozę powobne njębę, njęmęjęcche řoro žanęje řbónęęe brónje wjozę; jęnu teħobla móžno njębę, řuřęknu wółńku napęchęčęńwo řřupęć, kotrejź ģo pęchęzo bóle blńžęcche a nam wobęnojenęe poftręwone řęčęłęche. Žalofńna bojęłęć bę naź wjęchęłńę naldępęnyřa, jako řoręęu řętu pęchęd ģobu wuřęłabachmy, a řadę naź paf řtręcho njępęchęćęla, pola kotřętoź ģo žanęho pęchępęčęńęjenę naldęřęčę njęmęjąchmy. Muřęjo wjęchęchę řřwatu wółńu ja řřwatu wółńčęńnu. Dęchęwńńi a dręly bęchę jęch naldęčęwawńi, jo bęchę wuřęłńi řu-řęch njękrožńńow, kęz bęchę ģorbę Mołstwu řpalńi a dręhę męł řřajęłi.

(Pęchęchędnęe dale.)

Samolıttý redaktor: J. Gółk. Šęoburedaktor: K. A. Fiedler.

Čęřęčęćeć a naldęłńń: M. Šmolef.

Sy-ll epwál,
Pilaŋa džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój awjatok
Zradny ja.

Za staw spróony
Napoł móony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prěz spař měrny
Čerutwoś da.

Njech ty epwaa,
Swěrny džěłas
Wódnó dny;
Džěł pak swjaty,
Duś daty,
Wotpoď ty.

Z njebjes mana
Njech ći kłmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kł Bóh pada,
Wokřew ći!

Šserbske njeđzěłske lopjeno.

Wubawa ho tóždu hobotu w Šsmoleczech knihičisćejeini w Wubusćinje a je tam fa šchwóčelćinu pschepłatu 40 pj. dostac.

Ujedźela Seragešima.

Jan. 4, 5—15.

Zešus džze lačnosć našeje dusche stajez.

Wón pschindže

1. na tóždym měsje,
2. w tóždym čašu,
3. stajez najšlubšću lačnosć.

1. Wón hynu ho, dokelž běše wustal, na tak mjeno-
wanu Żakubowu studnju. Tam hłobjadu žony wo wodu
a wěžeje ho tam husto wěotre lohtomyšlne hłowo rěčeješe.
A tote město dyrbeješe fa Šbožnita křetka byč. Kóžde
město je jemu prawe, hđžez móže dusčy dobyč. Wón
pschindže do komorki, wón je wučeł na czołnje, na kwapu,
na horje — wšchubjom džze wón dusče dobyč. Duž
dyrbiny jemu wotrubu wotewrič, hđžy ho wón k nam
blizi. Runje tam, hđžez ho nam to njeđa pschihóbné
byč, što dusče wot Zešusa šapšchimnu. We wjekełym
wotrubnje běše šubjencemu hynje, kaž by jemu nóz psches
tawotrubu kłol, što hwoje šmuckowne hujenstwo póšna. Ma
pučjad powołanja je šwětny czołwel druhu dusču šesal,
kiz jeho potaja na to jene, štož je nušne. Abo na wo-
pacijum břešćnym pučju tón knjes břešćnišej napšče-
cjuw šupa kaž Šanłusej pola Damaskona.

2. Hđžy běše Zešus wustal, „a to běše wołolo
šechjeje šchubny“. To je w 12. hódžinje pschipołbnju wo
naščim čašu, hđžez w horzym raščim kraju wšchito

wotpučnje, hđžez ho žone lišće nješiba, hđžez šwěł wot-
pučnje. Zešus pat njeměješe kłwile špac. „Da dyrbin
dželač, kaž doho džei je.“ Wón tóždžički čaš wužina.
Jemu žana hódžina psche šahe, žana psche pođže njeje.
Młodemuš pschindže w nozy, rano šahe šupi wučjebnikam
pschi ješorje Liberiaš napščečino, w horzej pschipołbnijšej
hódžinje blizi ho k Samaritkej žonštej, wječor šupi mjes
šwojich wučjebnikow f postrowom mēra. Wón pschihłobja
w tóždym čašu. Ach, što byčmy ho tež wot njeho na-
matač dali w tóždym čašu, hđžy wón pschindže. Wón
ma hwoje čaše hódžiny — njeđeje se hwojim šabatnym
mērom — čaš pschihotowanja na šouřimaziju — wažne
mēšniki w žiwjenju, hđžez tón knjes naš šapšchimujuje.
Jemu pat je tež tóžda hódžina prawa, jeno što je nam
prawa. Horze pschipołbnijše hódžiny, to šu hódžiny
pruhowanja. Tehdom by ty rad mofotal. Ake runje
tehdy tón knjes hđži pschi šubni f wobu žiwjenja, što by
tebe wofšchewil. Ščnawo je we twojim žiwjenju hizon
pschipołbnjo nimo, ščnawo ho k wječorju našila, wječor.
Wopomni w tutym hwojim čašu, šchtož ho k twojemu
mērej hódži. Zešus je hotowy tóždu hódžinu.

3. Ža žonka ho džina, što hēbi Zešus jako žid wot
njeje jako Samaritkeje žonšteje pičžada. Wón sej wot-
mowlwi: „Šdy by ty wjeđžila tón dar Wóži a šchto tón je,
kiz k tebi braji: „Daj ho mi nawič“, dha by ty jeho
prošyla a wón by tebi dał žiwu wodu.“ Ža žonka na to
rjetny: „Runje, wšchak ničo nimasč, f čimž by hēbi
naczejpai.“ Tak myšli dženska hiščeje čželny cžlowjeł.

Lačnoscj drje tu je a dušča praji wjedžo abo njewjedžo: „Daj mi pieč!“ Wdy bešče we twojim žiwjenju hodžina, hđžež beču wšitke twoje pščeže dopjeljene? Ty bešče džeržo — drje bjes starože, ale twoje myšle džetju hižom do pšchoda, ty bebi žadašče hamostatny byrč. Ty stupi won do žiwjenja, ham swój dom bebi šaloži, ale wono pšchindžechu nowe starože, starože wo džerži. Ty bebi žadašče po starobje, hđžež bidželch směrom wuzič mōž pšody swoježo stutowanja; staroba pšchindže, ale wona ho tebi njeľubješče, dofelž wjazy ničo wuzič njemožešče, kaž prjebdy. We šwěcze šu džeržite studnje. Šchtōž tu wono piše, temu dže ho jašo pieč. Šhwatajmy k Jezuskej, wōn ma žiwu wodu, kaž wōn praji: „Šchtōž ho pať teje wody napije, kotruž ja jemu dam, temu ho wěcznje pieč nješčeže.“ Ty žedžiščy po trošiče ja swoje šwědomnje, po wodačju hřečchow — šheluch Wožeje wječerje ho tebi podawa, w kotruž je woda žiwjenja. Šwajata wječer je ta studnja, wšiče kotrež se stotymi piškimi napisane steji: „Šbōžni šu czi, kiž hłōbni a lačni šu po prawdošči, pšchetōž won budža nashčeni.“ W hđže czerwajch wodu w horozce šchija, w špytowanjach šwěta? Twoja studže je šlowo Wože, tam beždi Jezus pōda; w modlitwje, w kotrež j nim rečičš.

Jezus džje lačnoscj naščeje dušče stojč; pšchetōž wōn beždi pšči studni teje wody, kotraž ho do wěcznebo žiwjenja žerli. Hamjen.

Jezusowa pytaza luboščj.

Štōh: Jezus moja wadžja —

Jezus pyta hřeščinow!

Šdže našch rečičšy trošči, o dušča?

Šsy-li pabda do hřečchow,

Njebe tajta, kaž ho šluchča —

Wcha bndž to twōj šbōžny šlow:

Jezus pyta hřeščinow!

Šnaby wščať šmy njehōbni,

Šbōžny hřečhi w dušči cziwe:

Tola šmy-li roščajč,

Šso nam njebo wotanujč;

Šnaba rēžji se šlowow:

Jezus pyta hřeščinow!

Se ho wotnaja šwabita

Na pastwichežo hřečča, nozy —

Šwěderna lubošč pastyšča

Njclutuje prōžu, možu,

Wutorhnyč ju se štrachow:

Jezus pyta hřeščinow!

Wbōžce, dušče šrudžene,

Tu ho šwada ja woš šwěcži:

Šbōžnik šašo ježični dže

Š hřeščinny ludži Wože džerži;

Šimaj trošči ho wutrobow:

Jezus pyta hřeščinow!

Šaj, ja k tebi pšchitšabžam,

Wt ho hřečchow bla tu štyščeže;

Wšchod tobn wšče wužypam,

Wrošču: wodaž mi je, šhwuščeč!

Štej, j tym troščatom šym ja šchow:

Jezus pyta hřeščinow!

Moja šhuda dušča wč.

Šo tež šwawone pšchěstujenja

Šašo beła ho kaž šwēh

Š mozu šhwajta wumōženja;

Duž nje njetyšč hřečchow doť:

Jezus pyta hřeščinow!

Wšōj mam ja w šwědomnju,

Šašō njemohť nje nič šhwacč;

Tōn, kiž wnu woda wšch,

Je a dže mōj Šbōžnik wšacč;

Šchtō je, kiž nje tamacč mohť?

Jezus pyta hřeščinow!

Jezus pyta hřeščinow,

Ja šym teč nič namatany;

Wšōn je mi raj njehčchow

Wotanujč pšches swoje rany;

Troščitnje du pšches šwajterč a row:

Jezus pyta hřeščinow!

K A. Fiedler.

Evangelška martračka Johanna Grey.

(Wšopomnišči džen 12. februara.)

Johanna Grey ho w lēče 1536 w Žendžestkej narodži j wšhōteho roba, po mačētnje stonje j škalowšče kawē. Šijom jara šaše ho wšhnamjenješče w žōnskišč ručinyšč džēlač, hđžbje a žušch rēččaz. Wšchi tym mešče šmēne byče, špēčne ša-pšchiječe, hčubofe rošhđženje o, šchtōž wšče steji, telko mišōče, poněžōče a potomōče, šo ani najmješchū wāžnōšč na wšchitko swoje wobdarjenje njekladžesče. Žyle žadanje jejnje dušče jenož na to džēče, we wjedženju a bohobojōščj pšchōže dale pšchindž. Wona ho j wjele tešewomniščij mužčinyšč šelna, mjes družimi j Šendričjom Willingerom, šchwajzōškim reformatorom. Tōn jej pišēšče, a wona jemu j tačjanškim lištom we swojim pjatnatym lēče wotmolwi. W tutny mōž šlowa namataja: „Wj nje napominōče, tu czištu a prawu wēru šapšchiječ do našchego Šbōžnika Žesom šhwajsta. Ja budu ho prōžowacč, Wšče pščeče dopjelnič. We Wj wšchaf wēšče, šcho my šmy, hđžž naš Wdy žyle wošēje k temu šhmanych njecžini, a teho bla mōžu tanne šlubjenje jenož j tmy šlowami dazč: Kaž dalofo budže nje tōn šwajč k temu šhmanu cžinič. Ja pať njelastanu, wšchēduje j japoščhōkami k temu šwajč ho modlic, šo by mi wēru pšches swoju hnadu pošhilit. Š tym džu, j Wožel pomozu, teč czišōšč žiwjenja šwajšafč pytač. Ja pať Wajš najwutrobniščo prošču: Wodžerajče nje teč w tym je šwajim šchēčjžjanškim dobroproščjenjom! Špominaječe na mnje wšchēdnje pšchod tym šwajčjom. Wšchetōž moja mōž je pšchēštaba, šhutnje ja šwajčenjom hōnič.“

We bōrhy džerbješče ho Johanna šwajčemu czišemu žiwjenju wšacč. Žejny nan bu bōrhy po tym ja wōžwodu pošbēhjeny a družni wšhōfi škalowšča, j mjenom Dudley, teho ruzja. Wšōaj wjedžesčstaj, šo ničo dobre na njeju njecžata, hdy by po šwajterčj nēčžičšchego šhorowaleho škala pruzješa Marja, kiž bē najbižičšja pšči trōnje, ale kručje katoliška, na trōn pšchijšča. Wšōwodaj ho ščēčesčstaj, šo mataj Johanna a šyn wšiwody Dudley ho w hromadže wōženič a šhorowaty škal ho narēčēč, šo by trōn Johannje, kotrečēč počjūki ho jemu w najštrajšičij barbač wopšowacy, šawōšaj. Tašama pať wo tutny činluch ničo njewjedžesče. Wona bu j škalowej. Najprjebdy ho w šacžacu, šo w tym pošna prawda njeje, se šwajč šwědomniščju wobarajšče. šlōčēnje ho pať pšches proštwy a namolženja swoježo maudžesčšchego a tyšč družičy pošnucč ba, k temu pšchjōšchōwacč. Žejne

r
J
š
t
m
h

przychyłowawanie by pszyi jejnym wóttym rozomje a pobożnej myśli rjeclapychiowanie było, njebychmyli niuowani byli wórciz, jo je ju jako myśli na pszychob zyrzecz Jezom Skrypta w jendźelstim kraju wódzika. Kasje wachory ludźicu dyrżole ko sbechnycz, hdy budżi-ke ho tamna fa katolstwo sahorenja Warja na trón hydnyła!

Alle wšchē nadžije dyrżjadu jako hony rozpnyucz. Zich wjele, hamo protefiantych, psyches czeleżkatomnojcz wójwodobow moleni, ho ja Marju sbežechu. Zohanna dyrżejše najad. Zejny nan jej ham to powjebieżic psychidže. Wona pak smérom a s jah-nyhm wóbliezom wotmolwi: Tu powjeżcz móžu wjele lepje snjejeż hacž tamnu wo mojim posbechnjenju fa kralowu.

Alle nětko dyrżejše ho jele tychnołic halke prawje japoczecz, abo prajmy radšcho: drohotny dejmant mejeješe ho toczšic, jo by ho w nim knjeownja wobšorne hronžo jasnje kychšejšic mošto. Wona bu se swojim mandželstim, kóždy wošebje, do jastwa sa-ždena a jej tam wšcha psychidobnošč wšata. Wórcy bušchaj tež wóboj f smjerezi wotšubženaj. Na 9. februara bu jeju wotpra-wojenje wostajene. Prjedy hišchje kralowa Marja wšcho móžne wpta, jo by ju saho te katolškej zrytli wóbroczšita.

Na swojeho nana Zohanna s jastwa list wšchaje, w kotrymž jeho spoznaje pytašče dla teho, jo je s jeho wínu do tejele sružby psychidča. Wona wobštożwawšče hama swoju htabošč, jo by temu wot šubžownuja wobštožowanenju nanaj položnošč psychi-nješta. Naposled rjełny: Sa mnje njemóže ničžo bóle witane byč, hacž jo ho f tuteje žakowce psobšenu f njebeštim wobywde-njam wšebela a sbežnoščje. hdyž je Skryptu, našč Šbóžnił. Šdyž jo saleži, jo tal dšowta na nana psyše, dha chyba psyšeč, jo byšchje Wy we wóblatnej wóteje do teho knjeja, kž je Weš botal pošpnił, tal jawošali, jo swo fšončnje w njebešchach saho hromabu psychidžemoj pola Wóžja, Ššyna a wšajetejo Duda.

Hóžnjnu po smjerezi swojeho mandželšeho bu wona f wot-pratwenju domježena. Tam ho na psychidabowarow wobrocž f někóre hłowa dla samyžša swojeje smjereče rjełnywšchj něžbže tale fšončje: „Ja waš naležnje profschu, moji snježa, a waš wšchlichy dobrcy hšcheljžantšich šubži, jo mnu a ja mnje ho modlic, kož došho hpm hišchje psyhi žimwenju, jo wo Wóž jo swojei njefšonč-nej šmilnoščj a hwabže mi moje njefšončne hšchji psyhežnu njenu wóbat, a dale waš profschu, mi wobšwódežic, jo jako wérna hšcheljžantka wumru a s žyčej wutročno wšjanawan, jo je moja jeničko nabžija ta, psyches trej a wšchizju swojejeho knjeja Jezom Skrypta a psyches ničžo druhe šbóžna byč, jo ja wšchē swoje sa-šchizby a štutli daloto sady hebeje cžžjnu a psyhi tym domyšlenju ržu, jo moše nědy psyhežny napšchjezo mi a mnje wobštožwawč.“

„Po tym ho klatny a 51. psalm wšpšewo, swoju hłowu na pjeit pokožj a jawoča: „Knježe, wo twójeju rukow poročam swojejeho duška!“ Štat s jentym rúbnjenjom hšow wot cžeta wóthšeli.

„Ja man wšchitko fa ščobdu pornjo jata wštkemu pójnacžn Skryptuša Zeluša, mojeho knjeja.“ Žil. 3. 8.

J. R.

Či lita w Ruskej.

Historička originalna powješč f Napoleonowych wójnow.

Špštal M. A. Kral.

(4. pokračowanje.)

Wny psychidžechmy f našchimaj haubitzomaj hižom přeni džeš wototo psychidowija hacž f Werefineju, to bē 26. novembra 1812. Werefina, hewal hwabna woda, bešče ho f našchemu nje-šbožu do hšubotelo Zebja psyhewobrocžita. Wulki žurž bē počak tač a buž bē rēla ščérole morjo.

Pola wny Štubianta da Napoleon fa wóštko dwaj mostaj twarič, ale došho troješch, prjedy hacž bešchaj otowaj, a hšubjenaj došč tež hišchje bešchaj. Tamnu stromu rēki bē wulke

bašniličcho a sady njeho steječe hižom džel ruišcho wóštko. Tal ho psyhečah japoczja, psyhečah jatarachnu.

Psyches jezny temu mostow dyržjadu kawalleristjo cžahnyč, psyches tón druhi pak psychaj; ale tajli postajeny porjad došho njetraješče, psycheto wóštko jo f možu f mostonaj cžichšejše. Kóždy cžybje přeni tamnu stromu byč. Cžichšejšena na mo-wo-maj bu pak hišchje hóršcha, jako my ruiše wóštko psychē hšobu a se sady naš wšahlabachmy. Tola wome hšyne došč njebē, jo by nam psyhečah wóbaracz mošče; wone psychidabowawče našdala, tal my w njembrym štrachu psyche nim cžšachnu, a fo by to trochu špšchynišcho ščho, bóže nam njerēdo někóre kanonice kule a granaty psyhečowachu, dtež na mejeje wjele stow cžšarjow do mutaje wódy wobnórichu. Tu Rušjojo našč psyhečah wotczka-wall njebečny, wošebje teobla niž, doščž beču tamnu stromu Werefineju hšojne a cžémne bašniličchja. Tola Napoleon bē psyches nje šbóžno delowo a drjemnow naklašč dał, jo mójeješe wóštko špšchynišcho wotczahnyč.

Wny dyržjadny došho cžakacz, prjedy hacž ho nam radži, na móti psychič; fšončnje budymy na njón docžichšeni. Šchizž bē ras mjes cžšarjemi, temu móžno njebē, se žablawce cžichšejšaj psychič; kóždy bu hšobu torženju abo na mejeje wotepatny. Kóždy hšabčaje jeno prjedy ho a niž pod se. Ššončnje psychi-jechachmy na móst. Tu bē cžichšejšena f njewopšjanju štrachna. Wšobly šubžo powješčachdu ho na našče hšujene tonje abo psychi-machdu ja haubitju. Wšele morwuch hižon na doštim mojeje lekešče; toleha našejnu haubitju psyches nič dšechu. Tu a tam pšuwawšče cžěžto ranjeny na wóžje, ruzj f nam wo pomoz wu-šchšeršeto, ale wšcho bē pobarno — šobowa ščkruta jemu hšowu rošbi, mi pak wóžji wotwóbroczimšchj dale kšrutachmy. Ščoro bečny na tamnej stronje, dha psychičca kanonika kula a tože we wotomiku našču šabnu haubitju do rēti. Konje a šubžo jo na mejeje pobnórichu. Tal hšojšče nam njepšchēšel f dweju stromow a wšchje teho pjeriču kóžbe wotomšnenje šobowe ščkruty wo šahodne štoky našchego psyhečhoba. Dwaj našchjch towaršchow a tji konje ho psyhi psyhečhobže šateyčnu. Wny pak fa nimi hšwile hšabacz njemječachmy, druhi naš do přēta njecžichu a tamnu stromu na naš tež ržojta cžē njecžatašče, psycheto džel Rušow steječe tamnu stromu bašniličchewo. Čši naš hšojne powitachdu. Nam pak fo radži, ho psyches nič psyhečič, haj mi jich na doč ščžerichmy; tola hšubčimy našču pošpednu haubitju. Konje budny psyhi njēj ščahšelane a wona we hšéče šawojšjena štejo wofa.

Wny bečny njemako šobowoni psyhe swojimi towaršchjemi, toščž beču hišchje na šewym brojšj Werefineju, psycheto čži dyržjadu jarkonim cžimlu psyhečeršic a tola ho jeno hšwadnemo dželej radži, rēku šobowonje psyhečowčič. Wóštkaj bešchaj jara hšubjenaj, wštkaj a došhoj. Wšotryškil, rušwaj w šimertajnu štrachje psyche Rušhaji, hebi tola prjedy jara psychemšlowawšče, ščto by čžinil, prjedy hacž ho na štrachaj a šchabaty puz wóba, kž ho bešhej šawje ruišawšče a pod šachymž hšyna woda se hšym-nymi žolmanaj ščumjeješe a móžne ščkruty do ššabych ššopow štrachaje, hacž tal mostaj šchepowataščaj.

Na druhim dnju psyhečhoba dožpi njebóže najwšchjchj ššho-džešil. Rušjojo psyhego biže a biže šupachy, psyhego hšwlichu jich kule do wóšohij cžšarjow hšimotachy. Kóždy nad swojim žimjenjom dwešowawšče a tola ho njedachje šajezč dacž. Šubžo hšu druchby tač šubini. Džimja cžichšejšena f wóšćenaj ššomlaj ho šbeje. Šubžo, wšoh a kanony ho s hšromanaj na štrachajnu mostaj walachdu. Nišbže žane roššawowanje wjazy njebē; wšchžy a wšchšeni wówjaj štejadu jeno fa tym, tal hšych ššerje a šēje na tamny brojš psychičhi. Šchžto bē na pšču, to bu poštorčžene. Šchyn do druheho ščtapawšče, štrachaje a bišchje; na a psyhe

mostowaj kniejsejche hruba męszczyzna. Wjele tyhazj i brzojow dele-
pach, buchdo do ręki ścisłchceni. Żeż na mostowaj kanyymaj bę
sapatcznia czijszczęnia. Na minaj leżacych bępie morowych a ranje-
nych, kotyż pšchekhod sabczęzacyh, druchy bępie nicyż lażacyh abo
jich nęmęwilitne do ręki testorachy. A jaso pšchiteczacyh pšchycęne
tonje i kanonu, žywych a morowych hōbu do žołnow torchju.
Žana ruka ho nęmęwipšchęre, so by pomohla tym, kotyż na žo-
lnow ho je smierczu będzacyh — schętrny ho męščacyh a rosbicęni
jim stawy. Wšchitja luboć bę tu nicy wōjstom wuohōka, ta bę
widżę. Ichto cziowjel w nęmędym strachje je — ham bebi tōn
najbšchizj! Wo stacy bęchaj ranjeni do žymuch žołnow testorachaj, a
ale mōst ho we wofoniku jaso pšchępielaj, hacj nowa ruka tula
pšchiteczjo a žycę retomahy ludzi snak do wody smjeta; žołna jich
pšchęni i smierczi domęch.

Wšchego bliżę ruzjacyh rufle kule, wobohity nępšchęczęlow žakof-
nje rosborahy — hacj ho napoščętu jedny tejn mostow ros-
lama! a wšchitja, ichtoż na nim będę, do czięmęje wody bypny.
To bę kšaj, śachrečęnje a wotauza w poščębnęj smiercnej nacy!
Czi na brzoj to na męščę nępčynnych a pšchego bōc a bōc ho
do wody stowachy, męnio, so je mōst hysčęje žyty. A druchy,
hbyż spōjacyh, so je ho mōst hromadu bypny, bebi dohō nęp-
ščęmęwstowachy a stowacyh w ruznej męrie do ręki, so bychju ju
finano pšchępłuwaj, ale malo je jich žywych na brzoj pšchycęto,
wjele bōc hwoje žywjenje w žołnach pšchędęj dęchjato.

Niko czijszczęzacyh ho wšchity spōjtkni na mōst, kotyż hysčęje
wysęce wōta, ale jow też hžjom dawno hrodobęj hurowie jatho-
džęje, a hōk ho nętko hysčęje cziin tużjicy. Wo smierczę a
żywjenje tu wōjowachy. Tu wubachy wobrōnjeni do nęwobrōnę-
nych towacychjow. Żedyn druchem stopy do pędła nępōpšchęje.
Wobaf (Wagonnet) a tękal dębęcziotaj tu pucj pšchęwubowacz,
hžęż to hysčęje rufle kule dočęj nęczjnyachy. Druchy jaso w ruznej
męrie do hynucje wody sefastacyh, so bychju finano pšchę pęwa-
nje na tannu brzoj pšchicęj — abo ho na węczjny czoj pob-
nōcili nicy wulłimi śchętantami. Zyle bško nam Źuhojio i wōpřędła
nępšchęwžęchju. Wšchaf widżacyh, kajtu žakofnu śchōdu nam jich
fanowile kule cziinacyh. Napoščęk pal ho so jim to pšchęlōdow-
wjenje wufostōdę, duż poczacyh bliżę pšchępłuwaczjo a też i mę-
ščęje brōnju na najsęce wōjstō tšęczę. Niko rosleni ho też po-
ščęni mōst, a pšchęczah hysčęje dohō doščęzemy nębę. To bę
hōk a smiercne śchęzęnje, jalo ho te tyhazj do žołnow walcichy,
kotręz bęchju ho na wofęce ju pšchękōw rubaki. Tu nębę žane
pšchępłuchęjenje, tu nębud hładane na staroćj ani na młodobę, na
żuńke ani na będęci. Wšchity namatach smierczę w torchajej
Werefinje abo pšchęz rufu hōbitowacychjow. Wšchitja hysčęje
šytkna wōjntka nadoba pabže jaso Źuham do rufi, męs tym też
wšchitje w Moskwoje kradnjene dęchōfęje, kotyżych będu nękotre
wōsy. W Werefinje bęchju i najmęjacych wofoko 10 tyhazjow
smierczę namakali a dwojazy tal wjele pabže hysčęje Źuham do
rufi, dočęj jim mōžno bylo nębę, pšchęz rufu pšchękōwcy. Wžęj
salsęce wōjntka pšchękōwcy naproščęly pęchjy spōmniene bahņijęczęja,
a sa nimi budę te dęnjena a beki sapalene. To wōbaratęje
Źuham, jo nęmōżacyh tal pšchęni sa nami pšchęni.

Tal bę pšchęczah dočōnjany, ale tal kradne najsęce wōjstō
nętko won hōdžęcy. Na wōjstō wono wšchitje pšchęz nębęčęje,
jenu male będęty bęchju wysęce woflate, czi druchy — czi hwa
w zufej jeni abo hnanu w Czornny Morju, hžęż staj Werefina
a Dępř jich mowne czięta na lōdobjtych žołnach i pohębejey do-
nęščęj. A śchō do to wšchitjo fanowowal? Seno jenički hōrdy
cziowjel, siž dęchęje bebi hweł i hōwomaj cziinęcy. Gōta stala
bę potom jędo žołnow, hžęż hysčęje czoj, na pšchęlati też spōmni-
nacj, pęchjy hacj ho hōm pōba sa hwojimi ujębōwōwanny wōjstom.
„Wjele wulłe wōjstō!” bęchju jędo pohębeje hōwa, a czi do
Źuščęje je jenu węćje stajnje na hweđomnjaju leżal.

Nasęca brigada bę też nęmalo hromadu śkēta, pšchętoż tu
strowi Werefiny bęchmy my jeno hysčęje 15 wōjow bylini. To
naš węchęchjy nęczjnychję, hbyż spōmniowacyh na lubyh towac-
schjow, kotyż bęchju ho jęchju pu drowimaj naš hšubili. My tu
nętko hani jęchōdmj, so bychmy sterje a lępje na wōstę męjey
pšchicęj. Nasęce pęczōwaję bę nętko jaso runje tal hębjenę,
każ bę to pęchjy byto, wofębeje dočęj bę hma i nowa nylata a
też hweł i nowa nasōfot. Tola poczacyh jaso nadžje doby-
wacz, pšchętoż i hžęzym dnjom pšchęwžęchmy wafu kōczęj lubej
domilnje bliżę. Wōt nasčich wōjchlow žaby wōjny žmy nębę,
hacj jeno majōr s Šiller a jęho młody abjutant, kotrochž mjeno
ja wjazj nęstajny. Šiller pal będę hętro hrowowat, pšchętoż
wōn będę ranjenu; ruka a jena nōha będętej pšchęz rufle kulki
hžjom pšchęd Werefiny wobščękōbęne. Duż wōw nętko wjazj
na tonju jęchōcz nęmōżęje, ale dębęčęje ho na hębjenęcy bur-
ščich haniacy wjeleć.

(Wšchichōdnie dale.)

Wšchęlake f bliska a f daloka.

— Na jarkę mętko w Źuščyn staj ho jamolwitaj kajes
sarat Źschizaj w Rotęczaj a kajes sarat Gandrik we Łupoj.
Na bliščich nębędžach smętajam tam hwoje pęryu-pędowawaje.
Kajes sarat Birnik ho 1. hępřęje na wōpōczęnt pōba.

— Žih wjele hynow nalsęce luda je žywjenje wōjntko
sa hwoj wōzaju kraj. Wofębeje je nętko Wudjyščijnti wofęzję
pōtręchęny pšchj bituję pola Krauwe, hžęż je ho pšchętowny regi-
ment cziętko 103 wofębeje wufuamjenit. Nękōtury wōpōr pal je
bebi to dobyće žadato. Duż budę nękōtury dam pōtręchęny a
nękōtra wudbowa budę tu śleczę i hwojimi hęrotami wōpuchęzjena.
Duż na to dopowinamy, so ho w bliščim cękaju wōwōwam a
hęrotam dary luboščę wudžęta, kotęż hu i Źuščerki dęščęje. Wō-
hęwjenja mjenow wudbowa a hęrotow maja ho hacj do 8. sebnara
pola hęjela wšchęchęje jultjzchōw radžęjela Seyfert a Wudjyščijne
w Źberščęj dręhy cziętko 3 wōdabęz.

— Pšchęz cęzje tranjenje ludowchōwa je rufu wšchę-
wōczę toni hędęž nowembra kracj hwoje stufowawaja luboščę
w rufščim kraju hniczila. Śta dohō, każ je nam snate, dęzje-
sęje nasęce nęntse narasęnje męšionitow w Źemnia a Čhoi dwę
hęrotowni i wōczęhjenuju armeniščij hęrotow, kotęż śleščęjey
pō hōhōwjenym wōbženjom nęmščich wucękōw. Sęczęnje
będę Werefija tęchdom neutralna, hu bebi Źuhojio hwełli, hžjom
hędęž septembra — wōtajim pšchę wōbžęwjenjom wōjny i Źurkow-
skej — hęrotowuju i Čhoi wōbžędžęj a hędęž nowembra hęrotow-
uju w Źemnia hantęczę. Werefiski gōubęneur je to smęcom cępřik,
hbyż też w pohębnim pabže hwoje wōbžęwawawaje wnpřaj, rufęj
mōzy ho pōddacj dębęczę. Wōsta jeno malo hwełite, hęroty
i dalščim pšchęczęlam pšchicęjey, pšchj cziinž będęce amercan-
skazja wōpōrnimje i pomozj. Potom budę wšchitjy Źemny na
pšchitajuju Źuhojio i wōtōwujęje Werefiske wufōstajani. Wšchę jich
36, kotyż budę węchženi pō žakoflnym cziętkom pšchę Źušču
do Schwędęjeje. Źemnska žona na pęczju wōwryje w pęczōwawščim
wōju, a wšchitjy do wōjntka hmanaj mużojō ho jalo wōjnyj cęzji
wroćjo hžęczacyh, hacjżęnje męczaju pšchju hšubjenja hrowobōhōch
pšchępęczōwawaja pšchęz Źuhojstku. Druhym ho žyle pęnjęchjy
na nękōtre pęnjęckij wōwōwawaj, napřajęščęj dęł smachow ho jim
kradny, hacj sčōwajęje po dohęj jębje pękř pšchę Źušču do
Schwędęjeje pšchicęwžędu, hžęż budę ludōwaje pšchicęci. Męšion-
ile wōbžęwstio je ho pšchęczōwo temu nępřęwōwemu cziinuju
Źuhojwseje pola pōščanstawa w Tęchęranje wōbęczęwōwato. Wōł,
kotręz je ho we wutrobach nęwiniwōwacyh hęrotow a jich hwełnyh
hōdabōw nacziinaj, ho węso wjazj doba cziinōz nęmōżę.

Samolwitz redaktor: J. G. G. G. Sęburedbator: K. A. F. P. I. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

chj
t
du
hžj
tōi
W
D
i
t
f
sm
t
i
pol
wiz
m
sto
w
n
i
e
czel

Sy-li spówał,
Pílnje dótal,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosť ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf méry
Čerastwoď da.

Njech ty spówał,
Swérnje dótalš
Wódné dny;
Džed pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoďa ty.

Z, njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosćje;
Žiwa woda,
Kšl Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Šerbške njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo łóđu hokotu w Šsmolerjež knihišišćečetni w Budyščinje a je tam ša šćiwórtlétnu pšćebplatu 40 pj. dostać.

Njeđzela Estomihj.

Jan. 4, 19—30.

Wopomínju šćowo Šbóznita: „Bóh je Duch, a šćtóz
dže šo ł njemu modlicj, dyrbi šo w duchu a w prawđže
ł njemu modlicj.“

Bóh je Duch,

duž dyrbinu 1. šo w duchu ł njemu modlicj,

2. šo wot Duča do wšćeje wérnosće w-
džić dačj.

1. Bóh je Duch! Jato džéči šmy tónle šćpruđ
bjžom wuškli. Ale šmy jón tež šćojmítí? Bóh je Duch,
ión dokonjany, to šćwéto, w kotřumž žana čžemnosć njeje.
Wón je Duch, šćj našćemu dučej napšćečiwno šćej.
Duž dyrbišć šo ł njemu modlicj w duchu, jato ł Dučej
šćwójim dučom. Čžejšć-li šo ł njemu modlicj, dyrbišć
šo pošćebnyč wšćde tuteje čžemneje hřšćdneje šćnje
ł čžistemu šćwétku, w kotřumž Wóž byđli. Ty jeho nje-
šćešć ł hebi dele čžajnyč, ale dyrbišć šo pošćebnyč
ł jeho šćwjatemu woblicju. My hebi nješćemý jenož na
pobanow myšćli, totřž pšćed šćwójim pšćibobami šćeža,
niž jenož šo džiwacj šćamaritřšćej žonje, kotřaz ma město
modlenja ša najwážnišće, ně, pomýšćlmy hebi tež, kał wjele
šćwontowneje Wóžje šćlůžby je tež wješ nami. Je dža
njeđšćelša Bóža šćlůžba tež pola wšćitřšć modlenje ł Wóhu
w duchu, šćpodobna pšćed wšćehoméđomnyř Wóhom? Šćhto
čžejnje tebie do Wóžeho domu? Lubošć ł Wóhu, žedjenje

po nim? abo morwe šćwucenje? Šćduž šo w Wóžim domje
pošćebnješć, proškých ty wo Wóže žožnowanje ł šćwojej
nutřnosćej? Ty šćhřelušć šćspěwajšć, šćčujwajšć tež, šćčtož
ty šćpěwajšć? Ty wotšćuđajšć na přédowanje, ale šćy tež
šć dučom a šć wotšćuđajšć pódla abo šćhóža twójje myšć
dřubđže? Wopomínju, šo je wšćje naš wšćehoméđomny
Bóh, kotřehož wóčžto naš pšćewodža na wšćitřšć našćim
pučjach. Bóh je Duch, duž dyrbinu šo podač j našćim
dučom do Wóžeho Duča a wšćitřšć, šćčtož naš wot njeho
dželi, šćabjč, šo byčmy jemu šćamemu žiwí byli. To je
modlenje w duchu.

2. Wot Duča pał dyrbinu šo tež dačj do wšćeje
prawdy, do wšćeje wérnosće wóđić. Tak modlímy šo
ł Wóhu w prawđže. Pohladajmy na Šbóznita pšćej Šćat-
bowej šćudni! Wón je šćwójim dučom šćamaritřšć žonu
do wšćeje prawdy wóđi. Wón jej wotřřwaja jeje žyke
žiwjenje ł jejnými hřćkami, šo by ju ł potuče wóđed ł
lačnosć po šćožu w nej wubudžil a tak ju pšćewodžal
na puč žiwjenja. To je najwěšće žožnowanje Wóžje
šćlůžby, šo našće modlenje tež pšćda pšćinješe w našćim
žiwjenju. Wšć, šo byčmy šo tola křežje pšćuhowali, šćto
šću našće Wóže šćlůžbu hódne pšćed Wóhom, kał wjele na-
šćim modlitowom je njewérnyč. Šćduž našće žiwjenje to
šćtare wotšćanje, šćduž žabny plód šo njepotšćuje, šćtom
njeje wérne a prawe. To pał je prawe Wóža šćlůžba,
kotřaz šćhřešćizjana poškila, na jeho šćabóčej dopomina,
ł potuče wubudžuje, ale tež ł Wóžej šćnadu ł nowa
trošćtuje, pšćešć šćarolšće a čžerženja šćwíta wóšćeju,

So kšhiž by t zoňowanju dostał tu,
 To spósnawaj a njepruščekž doměrjenje!
 Čži pščinješe twój Šbóznik wumowženje,
 Kšž džešče do prjedy čjět čerznjowu.

D njezapomni ty wječne naležće
 Tam w Salemnje, džež wječičke kšncza pšalmu
 A rōže šbózniješe tlu rjenišču.

So kšiwaju tam nješmjertnosće palmy,
 To wēt, dha po wčičžu a po horju
 Čži junu šbóžne jutry šhadowaju!

K. A. Fiedlef.

Či kšhiže.

Rowjedanišgo po podawku fe Šerbow.

I.

Najša Luzija bē tofsto fe hčom pšchitryta; došho hižom mjerimješe, so wščo wrještaješe. Wo zylje stajenje bē ho nōž rozlehnuta a wšchubže bē pufo a čžicho. Tež we k. njebē na wšy žimeje duške widžec ani šhychec, we wšchitkiš domškiš bē hižom čžma; jeno w Šemowješce walše stwoje knježičke wješeła rozmoška. Na bībže šteječe šhētra šhšla f wjanymi čerwjenymi jabučkami; wofoto nješo abo tež po šawach bježachu bōžny a žortowachu mjes šobu a f pšchobčžemi, fotež pilnje žwoje kotworoty wjerčžachu. Ženo jebny nještaračešo ho wo žortu a tryski, dofelž jemu na žort njebē. — Wōbła Wjeitkeš Hertu bježičkeš kralcež Jan a mjelčo jej nješto porowowaješe. Wona wmatolwi jemu runje tat mjelčo a rozšladowaješe ho pšchi tym poškēmšajgo po štwje. Škōncžnje praji wōšije: „Nō, ty by žu jara horby! Wšchitny žu nače jabučka woptali, a ty hšičže niž.“

„Zabučka mi nječžetnu! Čhžyč naprjedy to wjedžec.“
 „To powiem čži druhi kbrčž — pšchitōž nježetnu popoždny f nam! Tule mašh nače jabučko! Šlej, žu pravje rjane; žym je tebi žhowa.“

Na to pšchitōže f nimaj Wšičkež Jurij, kšž bē pšchi hwečžetnu hwečžal a na njeju stajenje teždomaj; pšchi Heczežo ho žydnymwšči džešče: „Nō, Herta, njeđostanu ja žane? — Sa hšuhoda šmēješh tola jene!“

„Štowo čži njemōž žane bacž; žym dže je Žanej žhowa!
 — Wo žmēm, Žano?“

„Čžin, kaž čžešh“, wotmolwi tōn troču pohumženje.
 „Š daj mi pščež! Ščto dha wađž, byrnjež wōn jene mjenje šhēž? Šemāž bych wšchite dostał, dby by tu wōn njebył!“
 „Nō, tał tola twoju dobnu wolu widžu! — Ale ščto staj žebī prjedy wo mni powjedakoj, so wobaj tał na mnje hladočhčaj? — Žan tał žebieše, so mošt mje pšcheltkož.“

„Ščto mētož wo tebi rēčžec?“
 „Nječo wažne! Žan čhžyče wjedžec, čžehobla žym f tobu f š. domoj šhča a na nješo njedočžafala.“

„A ščto je na tym, so žy se mnu, f wšchim wotročžom a džowku šhča? Šamny hšuhōža! — Duž mi hšučha, hšuhōžšnu domoj pšchewōžec!“

„Nēto widžišh“, šhchutny Herta Žanej mjelčo do wučha, „ho jecho wobručž njemōžach.“

„Ščto šžo mataj? Ščame potajnosje!“

„Prjajach jemu jeno, so mašh pravje.“ —

„Herto, puščke, čžu tebi pšchžaktuš dopščajčž. Mjes tym mōžetaj žebī powjedacž. Ščto wē, hacž staj ho wot nježele wjazy widžakoj?“

„Hdžyž čžešh tał dobery byčž, moje bla!“ Wona puščkež Jurija fe kotworotej a rozščžowaješe ho f Žanom; „Prjaj wšchaj mi hšwēru, ščto tebi je, so pščežo čžoto mowčžičkiš kaž žhudy bur,

hšyž dawoti njehwjebže? — Wudž jeno wješešh, wšchako mamy dženš pšchaju.“

„Šam dže f Žurjom runje tał pšchēželna kaž so mnu a wēčž tola, so jecho wustacž njemōžnu.“

„Wōj Wōžičko, wōn dže mi ničo čžinik njeje! To by jara wopaki byto, čžyštali hšwōnje na nješo čžinik.“

„Wudž pročžena, ščžin mi f woli, njeđaj žebī wot nješo f ničžim wjazy wōbržecž; šdalu žo jecho, tał bušo hacž mōžecž!
 — Wšo mašh-šl jecho radšocho hacž mje, rješt mi f pravdu, so wēm, na čžim žym.“

„Ale Žano, ty by dženš džiwny! Čžiwiluješh njetrzebanowšči žebje a mje. So čži hšwēru rješnu, boju žo jecho hšēwa, duž žebī jemu ničo šapowješč njewēru.“

Šdžyž bēču pšchēbčež dopščadbe a kotworoty do šhēže festajuče pšchitōže Jurij šžo f nimaj a praji: „Ša to, so žym čži pšchabł, dšerbičš na prēnju šchučštu so mnu hčž.“ A f jejnemu towaršičežo wo wōbročžo rješny hšēžo: „Ty žo bjes težo f njeju nabudžecž, jeli ju doštanjecž.“

Tu hrabny Hertu ruče ja ruku, a prjedy hacž ho Jan dohlada, wjerčžičke ho f njei žym hšwēž štwy. Tutōn njewōbra žebī žanu rejawku, ale pšchšladowaješe šrudny a mjeršaj, tał wjekele a wōšibnje po poškēmšajgo jecho štajny pšchēčžinik rejawče. Čhžyčke hižom stawōž a wotečž; tu pšchitōže Herta f njemu a wopračžja ho: „Čžešo bla nješy rejaw!“

„Wōbnu w runym mērie domoj, dha pšchitōdu jemu f wōčžow a njemōž mi dale šhbu čžinik!“

„Nā, wōhladacž žo f nješo, rejawčž pōndžecž! Čžin, kaž by ničo njewjebžal, potom žo jemu wēšče wōstlōž.“

Nēto počža ho f nowa rejawčž a Žan wša Hertu a nje- puščkež ju prjedy, doniž nēšiti so domoj hotowacž njepoščaju. Tał ruče hacž bē ho Herta rubičšoty wōžšela a dšowžy prajša, žo domoj dže, hrabny Jurij jeje kotworot a džešče: „Wōj rejawč wēšče f tobu pōndže, duž by čži kotworot wōbržecž!“ Wječdy hacž mōžecše jemu wona ščto prajčž, bē hižom wotečšok.

Žyke dženšniče šapōčžinanje šhuhōwaječe Žanowu nješpotō- nosčž a dopomnječše jecho na š. — Šte heryn. Wdēške drje žobu njerēčžecše pal na pučžu ničo. Šdžyž ho pšchē Wjeitkeš dworom rozšobnowachu, praji Herta hšičže junu tał wōšije, so mōžecše Jurij hšyčecž: „Njezapomni, pšchitōž njebžetnu popoždny wēšče.“

„A ja nješkēm?“

„Nješžym prajša, žo nješkēm. Dobru nōž! Wōžwa hižom hšču wotanča.“ Š tym žunt žo do dwora a durje šawješwšči wōštajni pšchēčžinikow žameju. Taj žo rojeidžebčhaj, ani šlowa žebī njepowščejo.

Najšonjenja žykeho wječwora rōwžach Žana žašofenje a nje- mōžecše nježele dočžafacž, so by wot Hertu šhōit, čžehobla je jemu f piwa čžemšta, jej rozpowjedak, tał ma ho napšchēžo Žurjei šabžerčžke, šchēžny, žo jej šam dobru wōstanje. Šdžyž škōncžnje nježelške popoždnje pšchitōže, šhwataječe f Wjeitkežom. Tam njedči hižom Žurjo, kšž ho f Wjeitšom wo šopolowatšnje wōrēčžow- wače. To rozšori jecho f nowa, njemōžecše ničo powjedacž, ščtož by rady čžyš, pšchētož tamōn jara žebžnje pšchōpšchuchajecše. Herta powjedaječe drje f nīm wjazy dūžki f wonym. Na šarčžim- naj pal widžecše, so f tamny runje tał wōhlbadžujetaj kaž f nīm, wōbečije nan. Wōn žabafče wōtrobnje, žo by ho Žurij wōtkalič, ale tōn wōšta, dōnž čžaj f wječžeri njebē; potom džešče: „Še čžaj f wječžeri, pōjmoj dom.“ Žan widžecše, žo šam šhōit njeby, duž tež štam. Wjeitkež šakachu wōbēmaj, žo byštaj šžo na bježadnu pšchšchajfoj. (Wšchšchōdnje dale.)

Samolwity redaktor: J. Gōlč. Šoburedbaktor: K. A. Fiedlef.

Čžičščēčē a nakšabin: M. Smolef.

Sy-li spěwał,
Płynje dźelał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naposj mócnj
Luboś ma;
Bóh pak swěrny
Přoz spaš mórnj
Čerastwoś da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dźelał
Wódne dnj;
Děta pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoś ty.

Z, njebies mena
Njech či křmana
Žiwnośće;
Žywa woda,
Kři Bóh pada,
Wokreś ćel

↳ Sserbske njeđzelske lopjeno. ↳

Wubawa ho lóđu hobotu w Šsmolerjez knižičkišćejeimi w Budosćinje a je tam ja šchwórtlětnu pšebpłatu 40 pj. dostać.

Wjeđzela Zwokawit.

Mat. 16, 21—26.

Nasch czać je wodnjezeny wot snamjenja křizja. Hdyž na wjetšice dwórnišćico pšchitidžesč, tam wošlabošć mužow a žonj, kiz cjetwjeny křizj na rukawje nošča: Woni t cjetwjenymi a wobřewaznymi napojemi tych wošćewja, kotřiz ho franjeni t bitwišćeja wróćja. A wošy tam steja, se wšćeje móžnej lětaštej nadobu wuhotowane a tehorunja t cjetrowjenym křizjom wusnamjenjene: w nich so czejstotranjeni rješojo do křótownjow woja. A by-li ty won pšchitok t ranju abo t wječoru, hdyž so křawame bitwy bija, dža by tam widžal wulle półne lazarethy a na jich tšěšće daloto widomnu bětu křohoj t cjetrowjenym křizjom: hžjom tal netoty wošćabnjeny, jawitlenu wojał je tutón cjetwjeny křizj t rošwjehelenum woblicjom powitat a džatnje ho jemu ja šđerženje swojeho žiwjenja. A druhi křizjiz widžič, tón je cžorny se šćibornej fromu: železny křizjiz. Lubje wón ho lyboli na wutrobnie smuzneho wojata: žanjejo bojošće njeje znał, je kurowej šmjerce do bědeho woblicja hłabał, bęšćeje šmolny, swoje žiwjenje dječ ja tebe, luby čitajo, kiz ty tu domach w mārnej krajine bydlis. Tola Bóh, wodžet bitwy a cžoišćeho wošuba, jeho swarnowa pšbed najej šmjerca, a železny křizjiz něto teho rjeła wusnamjenju: Džyž a džyž tež dostawamy t balošeho pola fotografiju: jednory row na luzzy abo pod šćitomami, a na tutym rowje drjewjany křizj: prošćeho wojata pilna ruka je jón

t lubošću šćotowala lubemu, njeslawomnitemu towaršćej. kiz spi w dalotej semi. A wjele, wjele je tutych křizjow, hdyž budje jašo šćoty mēr, dža budžemy t nim pučo-wać, so bychmy tam cžidny modlitow wuspěwali a se hylsami kriepili a t rójizćkami pšchili tu rolu, kotraž to pohlebnje šmjerne nam njeslawomniteho žhoma. Hdyžće dalšči křizj pak my wšćizy snajemy a šćazuwamy, my tu domach a cži našči tam wonač, to je tón njewidomny křizj w našdej wutrobje. Wšćitke tute křizje, wone su wobraš, snamjenja tamneho jeneho křizja na Golgatha. So bychmy ho tola pšdes tóždy křizj, njeđ jón widžič se šćewězajmy abo hylsotym wožćom, njeđ jón šćušta bolofćejemy wutrobny wobšć, cžahnyč dali t temu jenemu křizjej tam na Golgatha. Njune dženšnišća njeđzela je šćopćatkom póšćneho cžaba naš dopomina na knjeja Jejom Křysta cžerpjenje a wumrjeće na křizju, ja naš hřěšnyč, šćubjenyč cžłowjetow t našemu wmoženju, t našej wčejnej šćobnošćej; kaž šćutny póšny přebał dže dženšnišća njeđzela Zwokawit t nam rěčeč, šćutne póšne předowanje nam džerčeč; so by ho wone nam wšćitkim t njeslawomnitemu dopomnječu ledžbliwje wutrobny šćewěpilo!

„Ty by Křystuš, žiweho Woša Šayn“, bęšće Šćiman Pětr t swojemu mišćtrej Žejšćej rjeł w mjenje swojich šćobuwjećobnitow. Woni běču jeho prawje dopóšnali. Džyž wón jim něto šćobj pšchidoh šćewi a počja rěčeč wo swojej šćmjerce t nam swojim křizju, kotraž wón, tón šćwjaty Šayn Woži, nješe ja wšćitkich cžłowjetow:

„Wot teho bameho cšaja Jezus a jwini swojim wučobnitam, so wón ma hiež do Zerušalema a wjele czerčiješ wot staršich a w nješich meščinotw a pišmawučbenych, a so budže mornjy a na sčegi džen sažo stamec.“ To bišće dželenje, to wumrjeće a šnano ženje sašobnjenje, kajti sačičich durbješte na to tych wučobni ow cžinje! Trochu šubno, poražazu. Dotal bėchu ta! šbozowni w jeho rowšepelajezi bištočiji, žanje starošće njemėjadu, pšdžo wozm pjo njeho nomafadu. A to wšdo durbješte ho nėto nahle štōnčije. Wly roymim- to w ho! ošć wučobnitow. Wlyšł pot lėta wrōcjo, na šapocajz wójny! Tak nėkotry nam, kiz meješće cžrjōžičišt nještaranuch džėci; tak nėkotry šyn, wješele a pobjera šestarijene štaršedeju, wuhlada tehdy czerži pšichod pšedho bobu! Dotal bėchu šo tat derje meli, mejaduch, šchōž trijebadu; njetrijebadu hebi w ničim žadač. Duž durbješte nėto won, kotruž jich wšchitich šejni, a nad kotrumž mejaduch swoje wješele, wōn durbješte cžahnyč w dalotim pučju tam, bđžej nėkotružulsi swoje žiwjenje wostaji. Wšchitje wōwnke wobėžnjōšće: porawanje jėdže a pičja, marširowanje wo dnjo a w nozu, nadbėhowanje nje- pšedčeljstich wōbwojerdenjow, trejroslečje a wumrjeće, to wšdo won pšedh hōbu widbješe. O tak štyfno bu jemu wofoto wutroby, tak štyfno pat tež nam, tošij my tu domach wōstachmu. Šlojće, runje tat štyfno lož nam, tym šawofajstnym pšchuwilnym ho roszobnowozeho wojata, tat je tež škrystušowom wučobnitam wofoto wutroby, jako wōn štupi na swoj bolōšcizny puč czerčepnjow. Njech je wulka ta lubošč njes nami a tym, kiz je won cžahnyč, wjetšcha je hišćeje ta lubošč, kiz Jezusa a jeho wučobnitow wjašajše; wjetšcha tež jich bolōšč, jako šhōnja, šdto na jich wulkeho mištra cšaja. A wjetšcha hač ta bolōšč, kotruž je nam nječija bōjna cžinija je swojim hōrtim dželenjom, je swojimi njelcōžomnymi woporami cžlowiškich žiwjenjom, wjetšcha durbj nam, wōbebe nėto w pōstnym cšaju, buč ta bolōšč, to durbj tōn njemowinaty šsyn Wōži našich hredōw dla hiež hōrje na Golgatha, wo durbj wōn šo šam woprawočaš so w hredach šhubenju šwėt. A tak hušo, hač na tuteho czerbjazeho Jezusa hladach i šhōtnym wōčōtom, dha šam pšichidaj: tat daloto šimy my cžlowjetoje je swojim hredčejom: pšichieš daci, to njeje prawje wot naž, tak šo Jezusej šenc njemėto; dha džyli tež my potupičje a rjetnječ tež tamny Bėtr: „Wōh cje šwaruju, to šo cži šacž njebudže“, na cžōž pat Jezus ho wōbrocziwšdji rjet- nje: „Dži wote mnje prječ, šatanabo, ty šy mi l pohōr- šchenju; pšchetož ty njemėnišch, šchōž Wōže, ale šchōž cžlowjeczne je.“ Bėtr ma tu wēšće tōn najlėpšdji wot- pohlad, wōn je swojim lubym šknjejom na našlėpe mēni a by jemu, kotruž njeje ničo še cžinił, to czerčjenje rad šalutomač. Wly to roymimje, to je cžlowište, kaž tōn šnjes rjetnje. Ale wono njeje bōjše, wono je pšchecizno Wōjez radže. Šhōž mjebaj pšchuwim mlōdemu wojašej wōbaracž špytaj, šo ho njeby do štracha pōbał, ale šo by ho šdonowōč, wjeleč je možno, dha woni njepytaju šbože a derjeheje wōžneho kraja, dha je jich wotrabo- wanje wōpotaš la to, šo dčezdja woni to šwoje, to cžlowi- šte. A hōyž Bėtr tu šknjejej wōbara, šo by hebi šwoje žiwjenje šderžōł a šo ho njeby do štrada dat, dha tōn šnjes i teho widži, šo tutōn japošchōł njeje hišćeje la tym pšichidōł, wo cžō šo jebna, njemjuzaj niž wo šen- šte derjeheje šefom škrysta, ale wo wōmoženje šwėta.

Tōnke dobry wotpohlad pat by škrystušowu pšchecizmit rad štalj, kaž to widžimy na jeho špytowanju Wōžeho šsyna w puščinje. Runje tajše špytowanje Jezus widži w Bėtrōwym wotrabožowanju a duž rjetnje l njemu to wōtre šlowo: „Dži wote mnje prječ, šatanabo, ty šy mi l pohōršchenju.“ Bėtr njemōbtežewje, šo dčje Jezus i luboščje do šimrječe hieč ja našim wēčuju šbožnōcju, runje kaž šynjoje našeho luda i luboščje ja swoj luby wōžny kraj do šimrječe bu, ja naše derjeheje šo w- štrawmo. Kaž woni pšchecizno šwōntowomemu njepšcheczej našeho wōžneho kraja wojuja, tak Jezus wōjuje pšch- ecizno hredčje a pšchėniwje cžerta wōn na šchōžu na Golgatha. Kaž tam wōntach na bitwišchich million, pšchirunow i šicžbu wōbwyhlerjow našeho hčžōrtowa pat tola jenož czerjōžičjta, wojuja ša tych, tošij šu domach, tat je Jezus wojnōł, jeničiz ja wšchitich, tež ša tebe, a to jeno še hameje luboščje, a wōn wobudže pšes hšimrječ na šchōžu; duž škrystuša widžimy tat hušo šchōžowanehō.

W šnamjenju šchōža tež my wobudžemu; duž Jezus nėk dale rēži wo šchōžu swojich pšchitwišowarjow a rjetnje: „Chže-li šdto ša mnu pšchizč, tōn šo šam šapreč a wimi swoj šchōž na šo a wōj ja mnu! To šu jara wōtre šlowa, a my nimamy žaneho prawaj, jim jich wōtroščj wōjač, a tamne wukladowanje tyč šamych, kotruž, na nētoho abo na nēšdto džiwajo, tute škrystušowu pšchitaj šimječti, to je šalčnje. Wy-li pšedat wofoto rēčeje pšchitōwe škrystušowje wile rēčeje džyl, jeno šo by cžlowješam polōžil a jim to hōbjenje ja škrystušom trochu pšchitōme a šimještme šcizim, šo by škōncnje kōždu pšchipōhlučat šwoju budowanu šenjošč šabyc a i wēštej šordōšču rjež mošt: dha wšchōł našj jebny tež hišćeje šōbu pšchidne; by-li pšedat njebdu jenož šhwalic džyl, tat je wšdo cžlowište džēto w šaidženym tydženju tat berje šo štao, šo durbjal škrystuš nab cžlowištim wōbe- dženjōm šwoje jažne wješele meč, a by-li pšedat šabyc, je wšdej šhōtnošču a wōtrošču napominacž l pšchidob- nemu šepšchemu hōbjenju ja škrystušom, dha by žyle jeho pšedowanje pōdamo byto, a niđy jeho wōšadni njebdu šapacželi, woprawdže ša škrystušom hōbžic, a šhōtny pōšny cžaj njebd na tym ničo polpšchit. Nė, nad tym wuštim pučjom, kiz do njebješ wjeđe, šteja te šlowa: šapreč ho šam a wimi swoj šchōž na šo! Šso šapreč durbjš; hōto rēła to? Wamōl praji: „Ja pojijam šwoje cželo“, šo njebdu niđy ja šwėtymimi wēzami šladōł a pšchit tym šabcy na wōttynjenu tōn njebještje šbožnōcju. A šdto dha mēniš? Wōjał, kotruž dčje dobyč, šaluje šo kōždeho rospřidajenja šwėta a wšdeje pšchidobnočje; štajnje šwoj wimny ledžšlivoščj na to nakožuje, šo by nje- pšcheczela pšchidnati a šbit, a wōn njebōj šo pšchit tym ani najšhoržichich wobėžnjōšcjom, njebōj šo ani tybaž- trōcneje šimrječe, kiz jemo hroju, hōyž wōn jeno hebi dobyčejrtu trōnu šašluzi. Tat dčzym tež my šo wšchit- lich šwėtym rospřidajenju a loščōtw šdžerčej, jako dobri bėdžerjo škrystušowi šo šapreč, wōbebe nėto, wo dwošizy šhōtnym cšaju šubomeje wōjny a šwajetōe pōšta. A njechamy šabyc Lutherowe šlowo: „Pōčieč, a i cžel- nym našchōjom šo pšchidowōčač, je dře pēny šwōntny škut“, ale šlowna wēž je tola, šo šwoju wutrobu pšch- emėnišch a wōbownišč wješe šhōboto pōstnu a šhlynu wėru, šo ša šwėta wēzami wjazy ani šhōwnje, ani mjelčjo hebi njebadač, šo šy, we šwėczje hišćje žimy a w nim škut

tujo, tola je świetom hijom hotowy, so swoje żywienie wjedzieć we świetle wieczności. To niczo łobte njeje; hufto budźeś, hdyś chęćś sadławać, kłyćećś skrojowe napominanie: wóni swoj kłyć na ho! Hdyż pak wo kłyćiu kłyćećś, dha maśh huanu hijom doleć. Sda ho czi tola, jato by wołoto tebie hamy kłyć byt a jato by wón runje na tebe ho topit. Druhich lubi kłyćit by ty, kaj wudawać, rady nohyt; wón ho czi da wjele lóćki a pśchibóniśki dżyli twój. Tola pśchetań i twojim stajnym mortotaniom: hdyż budza czi druhy swupo-wjedzać, ścho hu wóni wośho ja cjaś swojeho dołhego żywienia pśichrać dyrbełi; tak hu wóni stali pod trudy-nymi wobtejnosciami, wo kotrych ty ani śchryćki nje-wedź; tak na pśch. twoji dratja tam wotkacz na trawo-nych bitwicychacz czejtja nusu czeła a dusze, njes tym io ty tu domacz w mernej trajinje bjes karowjeśe hedyćki ja czołpłymi křachlemi; dha ho dohłabadsz, ho swoj kłyć pśides śchłezku widzić, tż wośho powjerćki. Śnieh jeno je śchłezkiwośćku swoj kłyć, wśhak hdyćże tak wulki njeje, so by ho pod nim saduśhy. Śnieh rad nusu swojeje křudoby; karowjeśe swojeho boghatwa; swoje mandźelstwo, hdyż je czi teź meśto njebejś helu Źhotować; swoje dźećki, hdyż pśchepodźe dowidzićś, so budźiśce křuczyni pścheczimo nim pśchepodźe dyrbeł; te rładne śeżehny swojich hrećhow, hdyż njeśhy i czaśom pokutu cżim; a njełapomi: wścha wobczęnoweś hama hdyće njeje żadn kłyć; to je wona halle potom, hdyż ty ju wot Woħa k swojemu polećchyniu pōśtanu widzićś a jo pod mblekniom i Woħeje ruki bjerjełś. Haj, rad ho nohy tamny kłezny kłyćit, kotryż ho dośtanje bla křobleho wojowanja ja wōżny kraj. Ale radho dyrbeł ho tola nohyće rjad ryanj, pydja kłyćećśana, kłyći skrojotwy, kotryż njebełś, io by njebełśu křonu dośak. A by-li ty pod trajim kłyćiom runje wumrjeł, dha njeśabudź, śchoż Żejuś praji: „Śchoż swoje żywienie chje satbować, tōn je Źhubi; śchoż pak swoje żywienie Źhubi moje bla, tōn to hame namata.“ Ścho je to seulleś żywienie pornio tam-nemu Źbōżnemu? Ani to najkřańniśce żywienie tu na Źemi njebećećehnje tamne njebeje; mōjećś je křochitnje Źhubieć, hdyż maśh wośho nadżuju na njebeħa. Ś toho roymyśch teź, io mōdżaku kłyćećśanijy martwarjo we wśchitćch czaħach i wjeħeloleću do Ĥmierce hieć: sady Ĥmierce wśhak jim kwoħeć to żywienie pola teħo, ja kotrymž bećhu tu swoj kłyć nohyli. To czoħne żywienie tu hdyće njeje naśhe najwōyńeħe kuby; to wśchitny czi wjeħa, kořiz je radźi sa swoj lubowany wōżny kraj wopruja. Křpřitwa bla ho drje nam nitomu to żywienie wjazy njeuwoħme; a tola, hdyż ho wone huanu nam jato křutnym kłyćećśanam pśchēs Ĥanjenje a wuħmehćenje swieťa pśchitrořki, dha ho nje-rudźny; pśchetoż śchoż swoje żywienie Źhubi Żeħu bla, tōn je namata. A tomuz ho pśchēs swieťa lawitnu hidu kuby Ĥanjenja bjeru, tōn ho njeħroź, ale dopomni ho na Żeħuwoe kłowa:

„Ścho pomħa cżlowjele, hdy by wón runje zyly świt dobył a pak na swojei dułchi śchłodować? Abo ścho mōģe cżlowjeł k wuwoźeniu swojeje dbełe bać? Wychu-li bebi wśchitny cżlowjećo ras pśdeć hmelu, śchoż chędźa, dha by jich wjele bebi wjenjeħ pśchalo. Śa kłotom nimalo wścho beħa. Jato ho pśchēd 60 letami we kłōzohorzych żabyħy pśećzinach Wustřalsteje Źto namata, dha hu tam tyħazy křopotnyħy ludzi pśchēd laćnoćku żoħotnje sam-wulki. A jako poħdyħy powjeleć dońdźe, so w na-wjećejnej polōdźnej Amerizy ho forniatta křotego namataju,

dha je ho tam saħo rēta Źtołocajnyħy ludzi wulaka a wuħa hu tam w Ĥieħy a łobje Ĥmierću. A jaħwa hu ho wje-l-nile je kłōtinnami, kořiz hu křotego bla jebali, křadnyħy, morali. A ścho czi wjenjeħ pomħajo? Wśchēħy bebi drje rżane byħlenie kupyćś je wuppyħeć i Ĥanymy wobchłami a křaħnu nadobu do njeħo Źeħajecy, mōjećś ho najźabnyħu dratju wobłekać a ho i droħimi famjenjemy pśchēćś, a křalowstwe křyħōģeħerki na swojim bħidze lubowacz a sa swieťa wabjazyim rospřōħenjemy beħacz, mōjećś pak a budźeć teź najħterje pśchi tym swoju dusħu Źhubieć. Abo njeđopomniħy ho tu tak mōģne na tamneħo bogħacz, kořiz Ĥalle potom wpuhy, io je swoju dusħu Źhubi, jato po Ĥmiercei wotceħi w heli a cżwiłi? Ścho jemu něto jeħo mamnom pomħajeć? Aħeż! Wōn bebi swoju dusħu wjazy njeuwoħe. A by-li ty wśho Źto a Ĥleħro Ĥcherokeje a daloteje jeme, i temu wśchitte parle a droħote tamjenje na jemu wulku wromabu Ĥpnył, ty tola ani dusħu maleħo dźećeś i tym wuwoħił njeby, ta ho kaj kōħda druħa dusħa wuwoħe jeno i droħej, Ĥwojate trtwija a i Ĥōrtim, njeławinowatym czerpijenom a wumrjećom Woħeħo Śyma Żeřom Křpřitka. Ś teħo pak widzić, kelo Ĥōbna je jeniceħa cżlowiħa dusħa, wjele wuħy, dzyli zyly Ĥwet, wjele wjazy, dzyli cżelne żywienie. Hdyż tam na bitwicychcz tak nětotry swoje mlode żywienie wubpħa, dha naħ to njeħieħa dale doleć, hdyż jeno wemny, io wón njeje swoju dusħu bebu Źhubi; a Ĥmēmny ho teź teħo nadźieć, so tam tak nětotry swoju dusħu hdyće namata. A hdy by zyly naħ lub w teħe woħnje swoju dusħu jaħo namata, dha to wulke wōjnyħe domopytanje njeby podarmo bylo, dha byħny wjele wo żoħnowanju woħny tećećś moħli. Slowna wēģ je kaź wśchubōģe, tak teź w teħe woħnje, io cżloweť swoju dusħu namata a jo swieťa kuby parowacz nauwrećje. Wēħa, hdy by nawopat bylo! Ścho dha na pśch. pomħa naħchemu njeħchēćeħej Ĥoħacz w morju, hdyż dze wón wścho morjo wobnjeħeć a we wśchitćch kōzach semje swoje křaloweťo Źaloģeć, hdyż wón pśchi tym, kaź nowiny nam powjeħajo, swoje Ĥwe-domnje wōle a hōle womaħa? A ścho by woħajeć pomħato, hdy by wón dobyćećeħy czaħnył Ĥacz do kōzga semje a bebi jedn ryad po druħim na wutrobno tykał, hdy by wón pśchi tym tola pśchēs pśchēłupjenje Woħiħ kōħnym swoju dusħu a teź njebeħu křonu Źhubi? A ścho by tebi pomħato, hdy by ty něto w czaħu droħoty mēł broħej polnu Ĥleħa, a ty by kaź tamny bogħaty bur pśchi tym na swoju dusħu saħu? Ty Woħ mōjećś we Ĥweće a je świetom daloto pśchēć, jara daleko, mōjećś pak teź we nim a i nim swoju dusħu Źhubieć. A twoja dusħa je tola to jeniceħ, śchoż to sa teħe wōħnoģeć. Hdyż wumrjećś, Źhubiħy wścho, śchoż by mēł, dha je wścho jeme, Ĥacz hy ho židu wobłekał abo plawatow dratju, a sa Źwećeć let ho kēdma hdyće na teħe dopomnja. Ale sa ito tyħaz lēł a do wśchēje wieczności wścho i tym swiħuje, Ĥacz Ĥny bebi swoju dusħu dźerzeć. Jeno wuwoħena, njeħħubjena dusħa doħanje Źbōżne żywienie. Duź chēmny woħbeħe teź tōn pōřny czaħ k temu wuźiwacz, swoju dusħu bebi njeħħubuju dźerzeć, io, kaź naħ wulki miħdtr Żeħuś Křpřitny pśchēs czerpienje, pśchēs kłyć i pśchēs Ĥmierceć Źaħupiny do wieczneħo Źbōżneħo żywienia.

Ĥanjeħ.

Kr. w H-je.

Sastup do poštnego čraka.

Ebudj ho, moja vutroba,
 Ebožnit f hmerjezi čehenje;
 Jemu daj na Volgatba
 Ešavje pihemodjenje.

Neho puč bje do čerjenov,
 Ešuff a tješnolčj budj;
 Won čsje hčelja bololčjov
 Vjež ja hredj ludj.

O buj voj a njemodj ho,
 Sa Sejuhom kročičj;
 Jenu budje pihes njeho
 Ešo čj króna knočj.

Ešatjž v u nulu, ve fčičjžu
 Ččerč v nim a hbožj;
 Vóndje pihes fčičjž f živjenju,
 Džejž dučj fšóžnojčj hčobjž.

Dje, kat jeho vutrobu
 Djeje ljubolčj f tebi;
 Ešovju dučju njehimertnu
 Wona pščeje bebi.

Tebe dla wón f hmerjezi dje,
 Ččerčičj fčičjž a rann,
 Šo by ty byč, ččlovjekje,
 Š Bohom wudjenam.

Dječhom, totež pščibivju
 Ščrhila na fčičjž frowau,
 Nječ f hweru hlabočj tu
 Wudj mój nabučj prany.

Njech ja hmerježu živjenje,
 Kaž to Ščóžničj žaba,
 Dža pihes jeho wumrjekje
 Reže mi Boža hnada.

Djal čj. Jenu, wuprajam
 Sa wšču bololčj žeru;
 Tebe stajnje u myšlach mam,
 To mje wjedje f mern.

Ah, kat čim ja fšóžovny,
 Kak ta dučju jima,
 Dbyž ho wona poštnu dučj
 Ščrhvta fčičjža pščina!

K. A. Fiedlef.

Či leta w Ruskej.

Historija originalna povješj f Napoleonowch wojnow.
 Špišal M. A. Kral.
 (6. pokračowanje.)

Pišči dalečejšanjju wostajičimju fanonow hrimot na boku, pščetož čj mjo wožstam blížičj njehčadimju. Zato bečimju nčelajtu bahničejšojtu reču pščefekozičili, pščičitječimju šašo do čzorneho ššba. Wšesč tóhčimju dychičadimju wjele miš čšahmčj, prjedy hačj šašo ččlowise wošpoblerja nabečičjedimju. Nlačje koniki žerichu hujenje staru ščnu trawu, mja paš mejadimju prošnu žetbl. Zanešo f ničj tečobla njejarčičadimju, dotelž na jich ščribječeje tola tročhu ščpčičičično krajinu: pščerčičjedimju, hačj by šo to pščiči fčičjž mohtjo.

Ščóčnjnje jeme njedjelške dopotnje do wuščelčženeho buričeho tubla trječičimju, fčjž tročhu f boka makeje wješit lečejše. Ščobom bē na tuble tež forčima. Nlačj napoblad žo na hčiččeje derje dočjž wostejšiči, pščetož našdja čjžičbta bē f kručje wobróžnjena, tak šo mejčdu ruzjž burjo pščedj nami tola fuš ftracha. Wješe wščejo kómbženja f konjow šščimju a šo ja jedžu pradžičadimju. Tež šabščadimju hebi na dworje šymbdom matj wošerš, jo bučimju šo pišči nim tročhu wuščelž; pščetož do domu šastupičjž šo bojčadimju, tam mošli naš nčelak popobnjčj. Zako paš šo burit tročhu dočho hotowalčeje. dha wuščelčžimju jemu hččeje šwinjaitšo f šščlowa, wotrubnčimju šwrečježu ščlowu a pomihimčimju je nad plomjo, šo by šo tročhu wošmaliko. Na to počožičimju je hčiččeje ščimtu na wuščo a torčadimju hebi potom čšarčje wot njeho. Ššwinjo bē njemóžnje hččeje, šo jemo hošpodarčej ščiččto rublow ja nje šapčičičimju.

Wē hčimj wotšto popobnja, duž šo f ščwatfom na dalšče pučžowanje hotowadimju. Žóžičto ščytneho mjaša bečimju hebi f hečdam pščiwajajali, ale na tonjač hčiččeje njedčimju, jako naš nješbože pščelčjowata. Za woškeje mejčad hčiččeje na hunje je šščabim šwinjočžeho šščič čimčjž, dotelž čžyčž čžyčž kóžnu kóřtu hčobu-wsčjž. Kunje pščiwajojomadž mjašžo na hečdo a čžyčž šo na tonja ščyččjž, jako forčmajč pščičičž, mje ja tyž pščimju, šnat potorže a šo na mnje šlafju. Wščn dje čžyčžimju nje moričj, tečobla wšče možy napinadž, šo byč šwojeho njepričččččla pšče-

wimlj. Tož šo mi tež radčj, pščetož ja jeho wo semju rečimju, hačj wščo wostejšiččade. Wščn něto njemóžnje wostalče, jako jemu hčočj, šo jeha na mečje morju, dotelž je mje na tajše woščnje napobnjčj. Mj pišči tym derje njedčičje, jako mi nje-ičajž do myšlow padže, šo nam najšerje nčelajti štradž hčowš, totež je forčmarja ščowšolčj čšimčj. Tečobla jeho pščiččičjž a na čščłanje pomjšičičj. Ščwu paš wocjž wóščičejž, jako ščtu kofatow a hčimj wuščladadž. Dwór bē potajim hčimj wot ničj wob-daj, ja nu — ššubjenj. Za ščwatadž f towadžimam, ale — kofatojo jich hčimj pščelčaju! Na mečje buč tež ja šajaty, Wšoni njemato na mnje šwarjačju a hčočajču a mi se hmerježu, dotelž bečj šo f hošpodarimj dajč. Ščónčnje paš mi tola žiwje-nje wostajičdu, jeno hačj do fčičje nje pščelčaju, a tež tu mi hčiččeje wšču, a mi ja to rostorhane ščunki pščičičičimju. Na nošj dostajč stare stupnje, f ščlow (Wast) pščezene. Něto bečj proščej hotowju; jamoženje bē tež wščičiče prječj. Čščłanje nam wjele pomohle nječu, pščetož něto halle šo wuščladadž, kat hččeje našče konik šu porno tym naščičj njepričččččelow.

Mojčj towadžowch beču kofatojo tež hčimj žule šwščelčča a jim teho runječa staru draču šo to dali. Ščłarnje, draška, djenjeh, wščičko bē na jedyn ras prječj! Kofatojo šo njemato hčimčajču, jako w naščje nabodje wotšto ščamowiččičajču a njerčedo ščote pščimčdu. Moja ščena moščej bē tež prječj; kaž hčabot šo ščol ščččerječje, fčjž ju do šwojeho dychčata tštu. Wščičičemu fanonierej Wogelaj wottorčččču tež hčebornej trefj f čšapti. Dale wšču jemu pščičččj, do ščotrebž bē hebi wón wščelatu nadobu ščufal, a roččiččičaju jeho wošbah mjes hčobu. Něto widčadimju, kat pčena hromadž djenjes bē w nim byta; bē to bohafitno wot ščojč tyšž, wščičte f ščotšow. A kat šo kofatojo wošččččččččajču, jako ščoto w žerčlach w pščiččju namatadžu! Čajšič pščičajd dje hebi wóni kóžju dječ pščejajču. Wē to ja ničj pščemernje wulle bohafitno; nad jich justjanom bē to hčiččiččj. Domadž ja Dóňštej šo dje hebi w ščimowch hčičadž dočje bēšto wo tym pščowabč, kašče rjane bohafitno šu ja jedyn dječ hčiččebóžimju Frančowšam wotowabč, a kat ju jim stare žčowne ščupnje ja to podabj.

Napobčebtu naž kofatojo f ščutami f ščwora wuščiču, a mju dychčičadimju čšimčj, šo jeno prječj pščičičičjedimju. (Wščiččobnje date.)

Wščelake f bliska a f daloka.

— **Ščrjeje pščelčj tudjenjom dčiče kral Wjedrič August** do Wudbjčičina pišedj, šo by šwoičj frančejž wošatow w ščaretahčow wščuplč. Wšn je me wščiččičjž šč ščaretahčow pobyt a pščelčelne ščlowe se frančimjem porčččč. Ščaretahč wščuplčawčj je šo šašo do Wrečžičanj f automobilom wroččičj.

— **Prušči ščim je šo ščromadžičj.** Pščičččččba ščwalbene ščlowa wo naščičj mušiččow wošatadž porčča a tu jemu mišj naščičjo luda wščebowšelčeje, šo wutrojemj, donjž tu ččččču wóžnu dočyčččččju njepričččččimjenju.

— **Wjenowščawčo našč luby šččžer** šo ščara a ččččla fa našč lud, hebi ani w nožy merna njepowobččeje. W ščotčimjem tudjenjem je šašo pola wóšča w šščelčej pobyt f šo jančdo do Warkina wroččičj.

— **Ščakty w ččččččč wot 1 puntja (500 gramow),** ščotčj beču šo wostemjenju póta wot 1. hačj do 7. februarja f wot-póščlanju pščiwčiččččene, moža šo něto dale ščacj, a bučje to wčelče wščiččim witanu wčj, ščičž ččččža tym ščwójim něčičto wščelčč, pščetož do potpunitowščičj pakčičow dawaj šo mačo ščawalččj.

— **Stara pohřebna žurfej** we Wójereradž, kofraž pišči dróžj wot dwóřičičččch do mešta ščej na starom pohřebničiččičju, šo šo wjenje wošnowišča, a moja šo w nej ščow Wóje šččččj; wošebje šo tež wóššiče mobčelče božimju w nej wóščččččju.

Samolbitny redaktor: J. Góš. Ščoburedaktor: K. A. Fiedlef. Čšiččččččč a naščabnič: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Pilinje džólat,
Strowja ga
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Luboś ma;
Bóh pak swárny
Přex spař móny
Čerwotwoć da.

Njeh ty spówał,
Swérnje džólat
Wódné dny;
Džeh pak swjaty,
Duš daty,
Wotpoř ty.

Z, njeboś mana
Njeh či křmana
Žiwnošćio;
Žywa woda,
Kři Bóh poda,
Wokřew ćel f.

Šserbske njedźelske lojpeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerjez katlicyškščerzni w Budyšćinje a je tam ja šćiwórtkětnu přichodplatu 40 pj. došlać.

Njedźela Reminisere.

Čat. 9, 51—56.

Ješuš je na puću do Jerusalema, so by četpřil, taž běšće wěšćizene. Čjaš běšće dospělnjenu. Duzy na puću pšćiněže wón do Samaristeje. Wón pšćita předy swojich pšćlow, so bychu jemu hospodu pšćihotowali. Předy jeho dže ta próftwa: Wmnicje jeho horje! Čzi wobydlerjo pak ho wobaraja, jeho horje wjać. Jan a Jakub ho roshněwataj na tyd ludži a čžežda na nich woheń i ujebeň padnyć dać; ale Ješuš jimaj wobara. Tež nětko Šobójnit pšćlow trjeba, jemu hospodu pšćihotowac. Tež na naš pšćiněže to šlowo: „Wmni jeho horje!“ A tole napominanje dyrčimny my dale njelč.

Dwoje napominanje w pšćtnym čzaju:

1. Wmni Ješuša horje.
2. Nješ tole napominanje dale.

1. To měšćaczo, w kotrymž Ješuš hospodu pyta, ho w kětšce njeponjenuje. Ješuš da swoje pšćiněženje pšćihopjewadč. Wón je ho dať do předy pšćihopjewadč, předy hać je do šwěta pšćijšćol, pšćeh prófetow. Tež džena šćele wón swojich pšćlow a da prófšć: Wmnicje Ješuša horje! Tam je wón někotrych pšćlow wupšćit, šćano dweju abo šćjoch. Wón ma wjele šćizobnitow. Wšćizny dyrjo jemu šćizjč. Tež mjěla a šćudoba šć jeho pšćli. Je ho wón tebi šćizom pšćihopjewadč dať? Wěšće. Nětko šćo pšćeh šćlowo Woje. Wón čže w pšćtnym čzaju i pošćny šćohnowanjom swojeho šćizjo

i nam pšćinč. Njetrjebacje wy wšćizny woadče hřěchow? Woadče hřěchow čže wam dać. Šćizjowany je wam jo doby. Njetrjebacje wy měr? Šćwrafa leži na nim, jo bychmy my měr měli. Njetrjebacje wuhjenje ja šćwoje ranj? Pšćeh jeho ranj šćny hmy šćahjeni. Njetrjebacje trowšća we šćwojim čzetpjenju? Wón je wjaš trowšć. O duž wmnicje jeho horje! Kať je možno, jeho wotpořlac? A tola ho šćanje. Tam w Samariji jeho wotpořlacu, botelž běšće šćwoje wobljico do Jerusalema wobročjil i hćizu do Jerusalema; pšćehot Šamarizy žaneho rowašćtwa je židami njemějachu. Tala pšćizjina, so jeho tam horje njewjachu, je tola hćišće rošćimč. Ale šćto mže to šćošćimč, šćyž šćišćizjio jeho njewadža horje wjać? A tola je hćušćo tašćama pšćizjina taž tam: Waj, šćy by Ješuš do Jerusalema njelšćol! Šćy by ho wo šćizju a čzetpjenju njeprěwotale! Ženo so šćbi wón njeby žabať, so bychmy šćelžili ja jeho šćowami! A tola wšćim jeho runje horje jaťo čže čzetpjažeho, šćizjowaneho; dať šćbi jeho wotročjitiwšći šćhtal lubić, potom buděšćah runje derje šćmanj, na jeho tež šćalčće křašćošće wolašćadč a džela měz na jeho křašćoj.

2. Šćtóz je Ješuša horje wjať, tón njeh to napominanje dale nješe: Wmnicje Ješuša horje! To pak dyrbi ho na prawe woašćnje šćac, niž tať, taž čšćyšćaj Jan a Jakub woheń dele padnyć dać na Samaristich ludži, kšćiz jeho horje njewjachu. Wěšće leži w jeju šćahorenju lubošć i Ješušej — ale tola jaťo šćišćizjio njeměšćny i mješčom a woašćjom lubji i temu křujeljej wobročjiz čšćyž (šćt. 54.). Niž je šćym šćlowom, i čšćěnym roshorenjom,

niz i leżą a i wozu chymy temu Rnjejej pucz pchitho-
wacz, ale i czjstiej myhlu. Niz woheń dyrbinu i njebież
dele wołacz, cżłowjekow snicżić, każ też niz śwczepowazy
sapolacz, hinał wierzozach spalicż — uę, hdyż chymy, so by
woheń i njebież padnył, njech to żadny drubi njeje, křiba
tón, wo kotrymż je Żesuf prajit: „Swojaty Duch budże
waś i wohnjom křyczćić!” Tutu křyczćenizy Ducha chymy
hebi ja naś a ja drubich požadacz! Ach, so bychmy
sřręczći byli wót ptomjenjow hwojateje lubosće i Żesufej!
Czeholda jeho lubujemy? Doleż je wón tón, kiz je
přichřchol, niz so by cżłowjekow duřke křařyl, ale so by je
řdzerżał. Wřini jeho horje, wořtaj jemu hořpodu a pchit-
hotuj jemu pola drubich hořpodu i cżichim duchom!
Hamjen.

Pokutny dřen.

Cżichi pjal a pokutny dřen, to staj dujei, nad kotrymajž
cżichina knjeji na torhořczacz a dróbach, cżichina w domach a
dworach, cżichina też we wutrobach a duřkach. Cżichi pjal je
křich na Wolgatha. kotryž cżichinu poruča, pokutny dřen pak
křich w ludu a křich w domje, kiz i cżichemu přeřpytanju
wutrobny, i cżichemu řastupej do řižke domu napomina. Haj,
křich je, kotryž móže řo i dobrym prawom ludowu křich mjenow-
wacz, doleż agyemu ludej czežo na tyle lezi a jemu tak někotry
bólny řwut, haj řwanu też tak někotre „beba” wawabja. W cżim
wobřteji tónle ludowu křich nařchego czařa? Njeje to tuta
řurowa, řrawna, njeřbóžna wóřta, wót kotrež wicřizy tak czežo
czeřpimy? To je řawřenje křich na řařdu lud, na kotrymž na
wón wulku czežu nječř. Njedneřbať noř tónle křich do cżichiny
wjeleč, so bychmy hebi jaťo křichelcżenizy wót křichjom mřencho
řerřchty ruzy řawbawali i hwojatemu iwajřteji męra a řlubili, so
chymy jaťo brařija w jednoczę mjes řobu řini byč a wořtač?
To je nařcha hwojata křichelcżijanřta přichřřuřchwořčę dřenřhřichy
pokutny dřen. Wřerčęž je wřečej řidu, i řóžnym wadřenjom; přeč-
tož je křichža na Wolgatha klinczi hřb: „Woiwu přichřřanju dan ja
wam, so byřczęže řo mjes řobu lubowali!” — Cřtóż pak ma
řwój wořebity křich nječř je hwojim domje, tón dař řo i řymle
křichjom waleč do hwojateje cřichiny řařtupa do řebje řameho,
tón ptyat a pruhuj we hwojeji řamřinuj wutrobje, hwojeji řamřinej
řařdbewořčę, hač wón njeje tónle křich přečę řamřnu winu řebi
na hwojeji řanjenj potožik. Tazje přuhowanje řebje řameho přečę
woczjomaj Wřechowědowneho je řerřečę, duřli wřchřto řtořzenje a
řawřowanje; přetož wono nař i temu czeřnje, kotryž řranjene
řawřawje a hoji. I temu, kotryž nalennanu řęřinu njeboleim a řehřitny
řwůžoh njeuwabřnje, i temu, kotryž je prajit: „Sbóžni řu cři řrudni,
přetož wón budža trowřowanani”, i temu, kotryž přichřchol je, řo
by ptyat a řubnje cżim, řchto řrubnje je. Duž, ty křichřnowřcheroju,
ty křichřnowřchęra, wořtaj řo řtořzenja, wořtaj řo řdychowanja,
řřlabuj i njenu horje i cřichęj řečřřřitnowořčę, je hwojatnu dowę-
rzenjom, potom njebudže řebje tónle křich wozazy cřichęřečę, potom
budže řo męř do wwojeje wutrobny wulnowacz, řřbóřć, cřichy męř,
řřřřř węcżenje wořtawa. F.

Bóh je wřchudže.*)

1. W wožo, ty řy wřchudže,	tež pola nař,
We řpoczatku bę drubdže,	haj, w řóžny czař,
Wřchę horn, doky praja:	bžěl řy a nóz
A móřře řořny řnaja	wřchę tmoju móz.

*) Dla pobrachowania miejsca tyżdenja można njebe.

2. Hew řchřibla řerow dajče	tam i ranja mi,
Mi nořy ptyacz řtajče	řkraj dalofi,
Wřchřł Woža řula móžna	nař přeřewořba,
So cřerta přečemož móžna	nam nječřřodža.
3. Wřch řhodřil w hwořbacz jařnyř	tam dalofiř,
Wo Wořich puczacz řrařnyř	tať wřřofich;
Cřhťo męricz te řej iwęri	we mudwořčę?
Řbže tařki řordacz řchęri	řo cřłowječę?
4. Ty wobhoniřch mje wřchudže	a řerawořch,
Nječ řteju, řhodžu drubdže,	mje wobřhawajč;
Wřchę moje řłowa řrajne	wot nařdala,
Tež řižjom myřle tajne	wřchę i dalota.
5. W wožo, ty tež wřchudžom	wřcho řařtarařch,
Cřhťož potřeřbaju, řudžom	we hnadže dařč;
Cřhťož móz řwę řhřřta	čhuje,
Řiž pak řřud wořzaruje,	řo wuřřicřęi.
	tón wobřteji! —
	Hanzo Koncan w Rownom.

Cři lęta w Ruřkej.

Historika originalna powjeřčę i Napolewonowych wojnow.

Špiřal M. A. Kral.

(7. potračowanje.)

Cřto dyrřchadmy něřto řepozčęč? Węchmy nimale zyle nař
a — řchťož bę hřichęže hřichę — hřóđ nař řaťotnje cřwito-
wawoře. Wřřha nadoba bę nam wjata; my też ani nořřa wjaz
njemęřadmy; wędmy řhubži řaž wjeřli na loďe. A wobaracuju
ničęho wozaj njemęřadmy a wawře řonje będu też přečę. Wo-
węřęwřchři řłowy wokolo řo řřabachmy, ale niz dořho, přečetož
řęby będu burjo nařdu njemóz řřobali, dha nař je wřy wu-
hřachy, a my też niz dörřta zřroby njebořčawanu.

Duž dha řo řařo dale wlečřichmy do cřnowoje nozy won,
njewjeřbo, hřže nař dróha wjeřje. Nam pak bę tež wřcho jene,
hřže nař nařč puz wjeřčřřečę; do wjeřčřow njeřboža węřęje nje.
Węchmy zyle řřuřchęni, a duž bę nam wřcho prawe. Tež řby řy
nař řchťo řaralčęř dęřč, my řo temu přečřřowjeřli njeřchudmy, tať
jara nař njeřbože cřřchęřečę. Nam bę, tež bychmy řřeřž mörja
na řeji řtale wřřali. Šamřerčęž by nam jara luba byřa; řřwjenje
bę nam wobęřęne. Ženo Vogel hřichęže wřřdu nadřiju njerřuřčęř,
ale nař i daleřichu napominaloře. Wřeř je wawřenja bychmy
my imęrom w řęlu ležo wořřali, hač by nař řmřerčę wot cřřleňbo
huhjenřtwa wuřřęřawnyřka. Wón nam přečęno přečřřewawoře a
duž řo my tať něřak dale wlečřichmy. Nařřna rubjana drařta bę
řaťořřtne rostowřana, a wawřow wřchudže přečę njy dujeře, řo
nam tať řuby řłepotachy. Wřy będmy řaťotnje řřřřni, a móže-
ře wokolo potnozy byč, jaťo řorčřnu w břřřřčęři jeneje dróhi
nabęřčęchmy. Wřchřřto řejeřečę tu řwotantane, přečetož dom bę
wopuřčęchmy. Wřy řędže bla řřly dom přečřpytachmy, tola ničę
dale njenamafachmy, hač řeno řorřřku řuchřř řchřorčęřčřow. Tať

twjerde hačz wone bęchu, ja nań bęchu tola droge kufko. W domje pjędenowacz pał hebi njeńwjećachmy, pjęcheto wońbłerjo mošli jn sapalicy, hby bęchu pntyni, jo tam tajny nielubni hojco twjerdże dręmaju. Wly teho dia do blisťeje sańdroy dżęchmy a saľępńchmy tam do maleje kęhki. Tu stejędże wulke dręwjane kufko, a do teho go leńbnyk, jo hędymy trochu pojpal. Maly domik bę domjaza supjelniza. Tajku supjelnizu ma storo kőzby dwor w Kufke, a prawoństawni Ruńojgo ho w njej kőzby pjatt kupaja. Męlgia jim to pństawni. W tajke supjelnizu nęko spachmy, hejso-li je to sparje, hbyż czi zyku nōz juby kęcipja. Rawo sahe ho na pučz pobachmy; kőzby mejęsje jeno twjerdu saľękőzicy ho pod subami.

Tak pučzowachmy saho dale a buchmy na druhi dżęń pjęsje to swjejeleni, jo nańdala wjeřtu wuľadachmy. Wjele wšęcho kombżenja do njeje saľupichmy — ale wjeřta bę też zple pńobna; wšęch lud bę wosękęł. Wly wšidite domy pjęchupachmy, jo buchmy tola nęsęta k jędźi nadeńchli. Ale pręza bę storo podarmo nańozna. Stōńcznje namalachmy w wozpadanej hrođzi ćzelatno na kętręku — ale wone bę hįjom dawno morwe. Spopodar bę kruny wotwjeđł a na ćzelo posabył. Sa nań pał bę to njemato dobra pjęcęń, duż hnydom ćzelo k jędźi pjęchitowacz poćsachmy. Ale to bę ćzęte dżęło, pjęchetoż my žaneho noza k temu nje-męjachmy, a hačz runjeż nań hłōd w brjućhe dręjeće, dha tola ćzelo k łokceni a tożu jęćę njemōžachmy, każ to dńitje swęrtajata ćzinja. Duż kamachmy hebi kije a j nmi to ųozu wot ćzelerja drę-jachmy. To bę wobuźne sęhapanje a tola nam kłęny w hubje hromadu bęjadu, tak ho na mjašo wjeľęlachmy. Doľko pał w domje njewoľtachmy, pjęcheto Ruńojgo mošli pńińęci a nam nańdu pjęcęń wotęhnać. Duż wľachmy njašo na kętrjeb, ja-ľupichmy hęubichy do hole a saľękęchmy hebi wulki wońęń. Nękto tyńchmy mjašo na kije a je trochu we pńomjenjach pra-žachmy. Wone nam jara berje kľōdžęche, hačz runje k njemu hłō a pojjeje pobrachowajęche.

Nękto saho j ľępšęje nadńiju dale krocachmy. Mjašo pał dalafo njedohajęche, tak jo bu moľęe hujbenitno bōry jašo jara wulke; a wylęche teho bęchmy w njefnatym ľęhu, hbyż ani pučżita wdęcż njebę. A hęduľli nań nękto holeńjo nadpawuľi, dha nje-budńichmy ho wobaracż mošli, pjęchetoż nańcha kľaboićę a bojoľę njemata njebę. Wo dońhim wozokľubńęchmy w ľęhu namalachmy pał tola stōńcznje nękajtu saľękęžu, po ftořęż jo dale wlećęchmy. Sa nędby hodńinu domjeđę nań pučżi k nękajęe kuzi. Każ ho-ľdajęche, dha tu wozokni holeńjo wo wodu hřodžachy; na to poľafo-wajęche j najmjęńcha wteptajna ćęń. Sow pał ho nam j pńi-ľiźowazmy wjeźorom saľękřica ľwođa dost, pjęchetoż my wuľla-đachmy nańdala hęnowu kōľnu, w ftořęż bę hįćęche kōľńotaj hęna jawořęchowanęho. Na ućęke ho toľko pobachmy a hęuboko do hęna saľękęchmy. Wę to po doľhim ćzobu sašo pręni trōćę ćzopľe ľęhmo. Tu Horžachmy hebi hęowu nuľu, na dalńi pjęchidob po-myhľuju, potom pał twjerdże wuńnychmy a dręmachmy ćřęcho, każ w ćzopľym ľōžu. Mjašę ipanje bę twjerde a doľę, pjęchetoż jato wotučęchmy; dha hįjom kľōńotę wřęhfo na njeľju stejęche; ale saho to dale saľękōdžęche? my nićzo njefkombđichmy.

Stroćęle bęchu pał nam na ranje tola hįćęche pjęchitowane; pjęchetoż ľōdom bęchmy stanyli a slawy trochu wosękžabali, dha ho wrota wocńinichy. Wly hebi na nadpad pomuńchichmy, męńjo, jo hu njepećęćęto ja nańčęje ćęřęju ćřęli, ftořęż bę pjęsje mały hęuľ hačz k hęnoweje kōni wojnamjane. Wjesbōżni kōľajko męachju njemato dobre nońy, wobōńhi njepećęćętoľ wuľęđęćę. Žabny moľęi towařędow njemęri ho hęmęcy; my wřęchizy węńpni ľduchowachmy, iľkto tola tjo hubže. Tola tōn ras bę bojoľę podarmo. Najpřęńy nań hįjom to trochu ľmęrowa, jo nańchj pjęćęńimozny žanęje haru njećzinjachy. Duż hu wobľantjnęne, jo

hęubi jędny wot nań nękaľ sřadžu won pohľadacż; a k temu buch ja poľajęne, doľęż hromadu wo poľřku a rufku ręćędž. Ža wřęchu hęowju hřobolōćę trowdu wľach, pohľadacż pjęsje ľmęaru, a kogo wuľhadacż? jeno jenićęleho burita, kř bę tu po hęno ja hřowj ľkōt pjęhřękōf. Sęřno wōn do saľętoleho męcha tľafajęche, ftořęż bę nimalo na haľ pobobny, doľęż bę j wobrocżu. Nękto też wōn nje pętny a bę runje taľ saľřęńęne, każ my přędy. Wōn nje-wjeđęhřęche, hačz jy ćęřat abo niź. Ža pał jemu k temu kľwulu njebach; pjęchetoż ja ho wōn wobrocżi, pętnyčy, jo ma wōn w rubjanym wozuľfo maľu pokufku hřęba. Na meľęje jato wo hřęb přęchacż, prajo: „Wřęchju wo hřęb, daj mi hęm hřōdny.“ Na to wōn nōz wućęke, pokufku wozka a mi potozju poda.

Męs tım pjęhřękęchu moji towařęchoja a nućędžaju mje, jo hędž tola też wo tu druhu potozju přęhřęk. Duż to ćzinjach a poľafo-wach pjęh tım na hřowjęch hřōdnyčy pjęćęćętoľ. A hęje, ja do-ľach też tu druhu potozju. To bę pręni trōćę, hbyżę go nam w zubje ľmilnoľę dost. Moji wobľy towařęchoja njemato wulke wocżi na daręny hřęb ćzinjachy, pjęchetoż ja wjele meľęgow hįjom žaneho wjaży jębli njebęchmy. A hęje, ľuby Bōżi dar też hįćęje hędji jęćę njętrebachmy, runjeż nam też tajki krańje kľōdžęche. Njebaloto nańchjo nuzęmo ľęhna nadeńčęchmy mjenużny hromadu pęćōľnyč kōľozow, j ftořędž jędny wotętrichmy. Žu wľachmy nęľotre pľafu mjedu, kř nam wubjertnje berje kľōdžęche, runjeż bęčęe ćzornu, też wřęhřim ľęhny meľ. Węćōľkam pał žanęje nje-ľubofęe j nańchim rubjenitłom ćziniľ njebęchmy, pjęchetoż my bęchmy na ftoćę tręchili, to ftořędž bęchu wone we wulke ľmje ľmjerľe. Mjašę ruli bęchu wot ľępžachy mjeba zple ćzornę, duż je hebi we mľōdym nędhu tręjachmy, ale wone pjęčęgo każ sa-ľępene wostachy. Žebo pał my też dale kęžbu njemęjachmy, pjęchetoż my hįjom meľęzy doľko na žane męje njemęhľachmy.

Tak rućę hačz mōžno nękto dale pučzowachmy, tola dżęćachmy ho pjęčęgo bōle k pobocżnym pučżam, jo njebuchmy kōľam do rutow padnyli, ftořęż na wřękřick dřōhach każ njewjedra wozko ľęchachy. Njeredko j ľęho won wđachachy, kať buchj dżęľhy iranzowulľę a druńhį wozafow wot kōľafow do kľabľęche Ruńowwjeje wjeđžene. Sajęci dżęchu kőzby raś wōńęredž pučža a na wozę-maj botomaj jęchachy kōľajko j doľhimi ľębijemi. W ćęmnyč ľęchach mejadju pohľęńhį wōhebie kęžbomacż doľę, pjęchetoż nje-rędfo huže ho tu a tam jędny jat wozaj do hřęhęho ľęga a bę taľ ja nić hęubjęny. Haj, kōľalam hęano potom ćęřęny, tola njelkam runje do kľamow saľęza, a ľubu domńinu tola nje-wuľhadla. —

Hujbenitno pał nań bōry jašo po starym woańjnu ćzwoľ-wajęche a my wobľantjnęchmy, jo dżęny do přęnjeje ľępřęche wly hęćę, hejso-li žanęje naberđęjny. A hęje, jato njebadńujuż j ľęga wuľupichmy, dha ľęčęche pjęčęb nami maľa wjeřta. Duż runje na nju dżęchmy.

Wřęh ju tu j wřękřica wřęhřite jara rjenje twarjene; wřęhřite domy řęja w rýnku, hřwřęle na dřōhu poľajaja. Wwarjenja hu tu naćbōle dręwjane.

Žato blize do wřęy nuť pńińiźęchmy, pętnyčmy, jo tu jena ruřta baterija řęji, ftořęćę řonje bęchu wuľpřęchajane. Ranonierjo kęđjadu wozkoľo wōhņja. Sęřo wozwocżiźę ho njemōžachmy, pjęchetoż wozajy bęchu ho na nań doľhadali, a bęchu ho węľęje ja nami podali, bęchmy-li ćęřęali. Mjaš wřęhřęhji kanonier Wogel nam hįćęje pjęhřękřęzowajęche, prajizy: „Dżęzi, hujbeniřho ho nam tola hęć njemęđę, hačz je go nam hačz doľtal ľřęto, hřęba jo wřęchizy w lutym žaľoćępęopolnym křaju wozajęny.“ Mjaš na-pohľad węľęje rjamy njebęčęche, jato we hřowje řtořanej draćęe do wřęy saľupichmy. Wozajy mejadju nań drje ja přęchęřęow.

Duż dha my blize pńińiźęchmy, a dęřęch ja jato Sęřeb jašo j Ruńami ręćęćę. Ža najpřęđny wozafow přęchacż, hačz

hměny ho hnanu trochu woherjewac, doleż hny zhye pšče-
njerinjeni. Wóni nam to wotpuščędźu a potom ho nań pra-
schadcu, i wotkal my hny. Za prajac, ho hny i wólšteje. To
nam wóni wěrzaju. Tak hmedźidny ho woherjewac, a kufk
khlěba nam wóni tež dachu. Zato ruzki wyjščt na Bogelowym
křobuku kufk trefny pštny, ba wón jemu hiščęce něšto khlěba a
něhdyje pol rubla hłěbornych pienjez. Našch wyjščtchi kanonier bė
rjany a hčelny muž tež nětko hiščęce w hubjenskuje. Wón bė
prjedy čašto jara kufk wy, woherje na ezegziwidičęju w Mlade-
burgu. Tam bojeje ho jeho křobdy, hdyž wón i čęzkej knutu
po tchdomniščim wafchnju mjes rekrutow štupi; wščaf bė wón
jemu jenemu rekrucje wđęčto na tajše wofchnje wubyril.

My hebi hižom myhlicę pęczachny, so je wšchitka nufa štoro
pščętrata — ale. luby Wožo, wono zhye hınaf pšchitidže.
(Wšchidobnje dale.)

Na pokutnym dnju.

(1. Sam. 3, 10.)

Knježe, rěč! Twój wotroček hčyčhi,
Kíž ho we wutrobie tųšchi
Sšwojich čęzčich hrěchow dla.
Rěč! wón mjelčzi, bololeč čuje,
Dulche nufu wopřatuje
A ho hrěchow wufuawa.

Rěč, so Tebi hčuzje mamu,
Žiwjenje čji poštęwjećam,
S twojej hnadu pohnučzi.
Hdyž nań Twoja hmlinočę hręje,
Dulcha hłóny potoj imęje;
Hčęch ju wjazę njeruđzi.

Wabi čęlna žaboleč i nowa,
Njebžiwac na Twoje hłowa,
Rěč a hčolaj, hudoč Ty nań!
Wutorhń dulchu je štaženja
A mōz hčryta wmožerja
Wjebđ ju na njebstki kwoz!

Rěč, hdyž lubojč i Tebi mřęwa,
So nam dulchu i nowa hręwa.
Sšwjate plomjo njebješe.
Rěč tež, jeli dweč nań křobzi,
Kščiz a horjo njebjo mřęzi,
Daj nam prawe pošnacje.

Knježe, rěč, hdyž hrěch nań jima,
Duch ja Twojej hnadu pšchima;
Njemjelčz tchdu, wdoab nam!
Pšches krej hčryta wuczęzeni
Sšmy my potom wobšwoženi
Čęahnje jow a wězńje tam!

Či hčidže.

Pomjedabęšto po podanju je Sšerbow.

(1. potražowanje.)

II.

Nětko pęca ho tež mjes ludźimi powjedac, so čęzetaj Stracz
Jan a Wšchęz Surij wobaj Wšerkež Hertu męcz a so štaj tebo-
dla pščęčšwınafaj. To bė hnydom wıtana pšchiležnočę, wobęje
hiščęce bóle roshorčę. Najwjetřchi džěl wječnicęjanow hđęžęche
woračawębo, hrubęcho a horbęcho Surija runje tač, kaž rjany, ale
njewobšlajny, čęzčęlatomnu a loštomyšlnu Hertu. Pščęchaju jej,
so by hebi Surija wufwolita a i tym ja hwoju pšchynočę po-
hřotana byta. Zana pač lubowachu a wažachu hebi, doleż bė

dobročęny, pšchitoiny a tež jamožity; duž bychu mnošy rady
widželi, so by ho Hertu wotřęk a tu abo tamnu i jich džęmow
hebi wufwolil. Sapęca ho potajkim njęščęčęhjanite hčęžuwanje
jeneho na drubęcho, mjelčęzaje šluchowanje, hwarjenje a donošęenje
křobęcho mjenje čęstneho hłowa, kíž bęchu Wšerkež abo jich Hertu
wo Straczajęch prajiti; tež bu pilnje ja tym hlabane, hdy abo hđę-
je Hertu i tym abo wonym powjedaka, a čępęte jašo temu, kíž
runje pđbła byl njebė, donjęene.

Zan drje čęhjęče i wopředa, pšches tajše hčęžuwanje a do-
nošęowanje na Hertu rosmjeršam, jej hčęz dač a wo nju ho
wjazę njęstaracž; ale tręchiti ho i njeju, męčęše ho wona
č njemu tač pščęčęlnje a lubojnje, porořowajęe jemu i wutro-
nymy hłowami, čęhędla ho jeje ščaluje a ničzo njępřytuje, so by
ju Surij napotoj wotštaj. Namjetowajęęeli Zan, io njępřchjazi,
čęhędla i wonym runje tač dobročęnyje wobhłobaja a jemu ani
i najmjęščim na rošwymjenje njędawa, so jeho wuřtač njemōže,
šamotwječe ho, so ho jeho ičęčęe boji.

„Wščaf jemu tež i puca njebđęsch, hdyž mohla ho jeho
prawje derje šmıncę! — A wafchi maju jeho radšcho hač mjel!
— To hny widžal, hdyž bęch wđnbano pola waž.“

„Wč, to jeno tač čęinjo, pščętož wón ho jeho runje tač
štrachuja kaž ja. — Wšlupuj jeno ty křęzčicho napščęčo njemu
a njebaj ho wšchudšom wotřtorowac.“

Takle bė Hertu Zana pšchęd hčamymy poštnizami pomučęla a
pšchęd nim ho wufamotwajala; ale hdyž bęchu potom ločbařnižy,
hčęžęše mjes drubimi hčolčatami, wješe ho pošmęwotujo, io jej-
naj lubowaręej na hebe hčojnje čęnitaj a ho wo to torčataj,
kotry hmlč i njeju rejawč. Surij bė džęnja wjele hrubiščij a
pščęčšwınęje ho tamnemu, hđęž ho hčubęje. Wječęor bė Zan
deltach wo jstwie pohyl, a hdyž ho wđrčzi, rejawęše hižom Surij
i Hertu. Ho ištupuzi wja ju jašo Zan. Tu wotřtuzi wony
napščęčo njemu a džęče: „Sšym dęa twój hčłz, io mi kaž
mi a tebi ničzo rejawč hjeręč!“

„A hny ja twój? — Ty hny mi ju wřak — niž ja tebi! —
Wđpřilšč dęa, io mōžęch pšchęjo so mnu čęinčę, ščtož džęčę?
— Pšchęd tobu čęju ja męř męcz — njędam hebi wjazę rejawč
i reji bracž!“

„Za tež niž, ani hebi wot tebe rořtařowac, i kim hčęz nję-
hmlč!“

„Nješhny tebi hiščęce nihdy rořtařowac, so i tej abo tamnej
rejawč njęhmlčę — moju rejawč pač tebi njędam.“

„Pđbdu, i kotřęz čęju; hač ty i ujei rejawč abo niž, je
mi wšcho jene.“
(Wšchidobnje dale.)

Wšchelake i bliska a s daloka.

Ča fararja w Klučku je ho wufwolil knjez farac Handrit
we Łupoji. 1. hępręje štupi knjez farac Wěrnik w Klučku do
wotpęčšinka. Duž ho Łupjanke šarile nětko wupřobni a naj-
šlerje čęšto ščęlo duchownębo a so šarile nětko w tym čęahu
namata, dolečę po naščim wjebžęnju tu žabny kandidat njęje.

— **Sęrbęu 3. męzja (pořutny džęn)** ho ščłłkta ja šnut-
šowne miřionštwo w ščłłkch wōhřabach hromadžuje, a wōheje
šnutšowne miřionštwo ma we wōnyřkim čęahu hřodj čęzki a wulki
nadawł. To rořtařujnje nam lečęzaje łupjeno trajneho towar-
štwia ja šnutšowne miřionštwo, kotřęz je ho tež w tym lečęe
w herbšlej rěčzi wubala. My jo poručęzamy lubyh Sšerbow
i nadrobńemnu pščępřitanju, io by ho wažnočę ščłłkty pošnala a
ho wopornnje iřčadowało ja wulki a wažny štut šnutšowneho
miřionštwia.

— **Ho křakumny dobuřcu naščęcho wōjka** w naraščęej
Brusleji je nětko ale wdoha wot njępřčęzčęla čęšto domapřtana
křajina wot ruzkič njępřčęzčęlow wučęščęnata a je ho dočalnym
wobhđęlerjam jašo domowitko, ho domoj wročęčęz, hdyž tež šrudnje
wupřčęnata a šanjčęne hwoje štatoti i wřęčęcha namafaju.

Samolwity redaktor: J. Góš. Sšoburedaktor: K. A. Fiedleř.

Čęiřčęčęř a nakladnik: M. Smoleř.

wola Wótza. Tudy rěka tej: Niz moja, ale twoja wola
 ho staji. Hdyž pak ta šchtunda pščińdže po woli Wótza,
 dže wón do Betanije a pomha. Hdyž jeho šchtunda
 pščińdže, ho Rnjełowa pomoz ł tebi bliži. To budz
 twoja sczejptimowje w czejstich dujach tustitnweho czałanja.
 A hdyž tej šmjercz pščińdže do našich domow, pščezo
 placzi hiščje to słowo: „Nasch pščešel spi, ale ja du,
 so bydž jeho sbudžił.“ Hdyž dyrbitny my też na teho
 sjudzjerja mornych dleše czałacz, hacz tej hotyje w Betaniji,
 my mamy Jesuša, kiz je šmjercz móg woał, žiwjenje pał
 a nječahodobnosť na šwěto pščińjese ł možemy we wěse
 pšči tchorožožach a rowach wyskač: Šmjercz, hdyje je
 twoje zahadno? Hdyje je, hela, twoje dobycze? Wozu
 pak budž džał, kiz nam dobycze dawna pšches našchjo
 Rnješa Jesom Khrysta. Šamjen.

Czejńny i Jesuřom!

Žona 11, 16.

Czejńny řobu i Jesuřom,
 Wón nam řwajaty pšchitad dawna
 A nař wjedže ł Wótzei dom,
 Czei dže w czerjach, je pał prawo.
 Jesu, dži ty we prědu,
 Šlej, my džemy ja tobu.

Czejńny řobu i Jesuřom,
 Njech nař jeho bolosć rubzi;
 Se řyřami, czejepnjom
 Njebo junu radoći řubzi.

Šchóž i nim tudy czejpješje,
 Wóńdže tam do krańowje.

Wczejny řobu i Jesuřom,
 So řmjercz wczěnu njemopotamy,
 Ale i czejłnyh wumwrjećom
 Žiwjenje tam w njeboj mamy.
 Wcēc nam, Jesu, tudy dai,
 Dža nam křwa Wozji raj.

Budzmy žiwu i Jesuřom,
 Koczň krańy i rowa stany;
 Šwědčěmy i nowym žiwjenjom,
 So našch brěch je pohrěbany.
 Šmy-łi žiwu, Jesu, czi,
 Dža řny wczěnje pšči tebi!

K. A. Fiedler.

Čsi lěta w Ruskej.

Historika originalna powiěsć i Napoleonowych wójnow.

Spisak M. A. Kral.

(8. pokračowanje.)

Pol sta lět řu řo minule a ja hiščje řym žiwu — a wot
 moich řwěrczich towarščow — žabny wjazy. Wóni řu wšchizy
 wonkach w zurbje wostali, tež mój kuzec, wyschěchi kanonier Vogel.
 A kał tón nař teřbom domoj honješe! Žona a džeći jeho cziń
 mójzujšo domoj czejnjechu. Wó mi žiwjenje draubdy jara hórte a
 ja žadach řebi wumwrjeć. Wó mune njepřatalshe žana duřcha
 w lubej doměnje, kotruž běch pšchē lětami wupowučěł. Zola
 řyřly tamnje wójny dla řu hiřom dawno wupřatane. Krej-
 pščełca pał na řwěće hiščje kónz njeje, a něłotrážkuzi mač
 řubže hiščje řyřly ronicē dyrpěć pšče lubeřo řyna, řabitcho na
 zurej semi, řabitcho wot řobučěłowjełow, kotřiz čybeža wšchizy
 pšchizěć do Wozěho krałeřwa. —

Zola to je wšchitko nimo. Zako běčmy řo wumwrějewani, bē
 hiřom pōšdne popořdnjo. Ruski ofšizier bē mjes tym wujčēkał a
 my čyřchmy řo ranje na puć pobacž, čyřchmy ja řkōnczom
 ł wjeźoru czařnyč, jako dwoj kofajak, mōdraj řwoblekanej, pšči-
 jēchalčhaj. Najřerje bēřhaj wonaj někaťa orbonanaja, pšchētož
 po jich rēci nōřta w mařny lēwje tam a řem bēřanje, a do
 łanonow buchu lonje řapřahane. Kofajak řo też na nař dořla-
 bařhaj a pořtwalčhaj nař w jenym řopřahaj. Zako řo ranje
 i konjomaj ł waiřchajnu řawrōčejchaj, řo jebny wot njeju do-
 řhlada, řo ma Vogel hiščje bēku řořku. Na mēřče řawrōčej
 wōn řařo řonja a pšchizmy Vogel a řa řiju, wofawořči: „Dawaj!“
 Njeřczejptimy řofaj Vogel a tu a tam torhajše a pšči tym wšchēm
 řilēkane řubjenje džeřje. Pšči tajřm wofoto czařhanju bu Vogel
 też řkēro mjerřazy a řawořta po nēřmřta: „Ty bōřōčěny řabuče!“
 Kofaj drje to řa někaťe řwarjenje řpōřna a we wofomiku ruřny
 wōn Vogel i řegalom do prawej ruti. Zōn řawořta i bolosćej-
 wym řhōřom: „D moja rula, o moja rula!“ Kofaj řhano to řařo
 řa někaťe wobaranje džeřejše a na mēřče i nowa kaž njembrj
 i řegalom na Vogel a ruřny, wofoczi konja a lečejše přecž kaž
 řty duř. Vogel na mēřče do řromady řabny, pšchētož řofaj bē
 jemu řhiju pšchērubny. Wōn řworo řłowčeta wjazy prajčej nje-
 mōžejše. Ruku ja jemu rucze i někaťej řapu řawajach, potom
 řladach řa řhiju, i řotreže řhō řrej řljejše. Wōřobenu ranjenemu
 řhano wobalenje řochu dořho trajejše, řofelž mi hiščje řchepny,
 řo dyrbu řochu řhwatacz! Křwawořa rana w řhiju řařojčej njebe
 a bē widčej, řo tu žana pomoz wjazy njeje. Pšči wšchēm tym
 wobēřdžej ja tu njelubolčej, řo mřejagenu prajach: „Š wami je
 řōnz; wy wumwrjećej!“ Wēch řyřto řrej bēřejž widžal na
 řiwřchčezach, daž mi taike wjerde řłowa na řařel pšchizěduchu.
 Zō hiščje mje bēřęna mjerřy. Vogel pał wšchitke řwōje mōzy
 řromadu wja a praji: „Čhžejch dža ty tudy w tym řrořnym
 řraju wofacz?!” — Na to počza wōn i cziřha rēčecž; řmjercz
 drje bē jemu hiřom ł wotřobe řwupřa. Š řkuboto řhnyh
 řhōřom, pšči kotřymž mi řyřly do woczōw řwupřaju, wōn hiščje
 tele řłowa i cziřha fe mni rēčejše: „Wubj towarščow, ja něko
 cziřu, řo tudy wumru; dyrbu tu w dalořej zurbje řwōjei woczji
 řandželijč; mēnjach, řo řwōjich lubyř řařo wōřladam; tola Wōř
 wšcho řhinal wjedže. Njeowupučej mje w mojej nuřy! Šrowu
 moju řubu mandželřku a moje lube džećakaj! Kał řady bych
 wšchēč řařo widžal! Praj mi moje pōřlēdne řořenje, hdyž řo
 řbořownje domoj wrōčejřij! Za czi něčo řa to dačž njemōžu —
 tola domach mam hiščje nowy řlajčej, tōn njedč je twōj, jeno
 njemowupučej mje něřo!” —

Za njemōžu prajčej, kał czejřo mi teřbom wofoto wutřoby bē!
 Wych najřabčho řobu wumrjel. Wōřhōřo towarščha w řbožu a
 njelbožu do domu donjeřech a řawajach jemu tam ranj hiščje
 řepje; ale wšchitko bē pōdarmo. Šmjercz pšchēzo bliže a bliže
 pšchizupowalčej, tał řo wōn řkōnczta wjazy prajčej njemōžejše;
 jeno dhy a dhy njelrowřmlinwe řwōw wumrčenu. Zola trajejše
 to něbđe 12 hōřđinom, přejdy hacž bu tutōn řyřny muž wot řmjercze
 pšchewinjeny. Wōn wumrje cziřche na řwōje ranj.

Kał bē tež tōn něto morny, kotřiz mi w zurbje najřliže
 řlejčej; jeno dwoj bēčmōj hiščje řyřtynaj wot řuch 15 towar-
 řchow, kotřiz bēčmy řo po pšchēřhōdže řlčes Werejny řjednōcřij.
 Za njemōžu prajčej, kał wupuččěny řo něko cziřach, hdyž bē
 tōn morny, na kotřehōž bēch řo řepřerac, řo kotřehōž pšchizřini
 bēch wšchitko cziřni. Něto dyrčojach řo řam pałč; bēch kaž řa-
 řubžena wōwga.

Zato na druhi džen řurjo řhōřidny, řo je w jenym domje
 wofał řemrčej, dža woni pšchizěduchu, řo bychu jeho řařrěbali.
 Waj řařrěbali! Wōni jeho něbđe i řutomaj njepřchizimnydu, ale
 přejdy hacž řo dořladach, wōnt i řofami pšchizěduchu a wōřhōřo

femjetejo i nini je istov vsledčecu. To bē sudbn napoſlab! Woni ſnano ſo naiſterje bojaču, ſo je wboſi towaſch na netajnu ſtraſachu ſporočēl wumrjet. Tež mi woni bliſto k hēi netačnu. Šasamo pſches wječ njeobčuzičeho čželo na tajne waſchne wſedčecu. Za ſa nini džeč, ſo byčj towaſchowu row wiđach. Row?! — Ač, luby Wojo, ſamo row woni jemu njeoporičachu, na kotrež ma tola kōžby čžlowjel pramo. Š boſa wſy bē wulle baſniſčejšo, kotrež ſamjerſnjene njebē. K tutemu baſniſčejšu bu nētko čželo ſtorane — a potom do njeſo ſunje! Š doſkimi žerđemi je čži nječraſnižy do hōta pobnōrjaču — hačj napoſlebu ſpody woſta a baſno ſwoj ſelenoju kryn nab nim ſawrē. Mi ſo ſtoro wutroba rospuſny, jato tōne žaſotny row wiđach, row lubeho pſchecžela w lodojtm baſniſčejšu. Stručky ſym pſchi baſniſčejšu ſtal doſki, doſki čjaſi. — Lubu Wojo, z moj wotwočzije moj pſchecjel, pſchecjel moj naiſwōrnōj, wuſwōrnōjennu wot wiſchitje bolowče, do kotrežj bē jeha pſchinjeſko ſkōmo jeničkeho hordeho čžlowjela. Zeho žaſotny row mi w pomjattu woſtanje moje žime dny.

Nētko bēčmoj jeno hiſčecze dwaj towaſchj wuſche woſtaſoj. Wōj ſo tu blije njetombadžamoj, wiđetōž lubočeſ j dworjje domiſnje naju pſchego bale pohonjele. Wōj poglōdmi krotč hiſčecze na row lubeho towaſcha ſwojje wōčj ſkožičamoj a potom ſo w Wožim mjenje bale pobadžamoj.

Šyma bē drje točju popuſchjeſta, ale moj mējačmoj tola huſjenjawa dočj, dočj dyrhjačmoj ſo pſchego w lēpach djerčech, a taſ nēlotru ſtoru pobarmo ſežinič, hdyž krajinu njeſajnačmoj. Njerētko wiđadžamoj jatyč napjet wječj. Kōžby rač, hdyž čžrjōba jatyč pſches nētaju wječ čjeſnjach, dya ſo ſtari a nēbožji je žerđemni a ſ wiđtami wobroniču, ſo bydu teſſbu na jatyč danoſi. Wōj paſ ſo pſchego bōle na boſtu djeržadžamoj, ſo njebočmoj njetrjebawſchi luđžom na wōčji ſčtoj.

Bēčmoj paſ junu jara prōznaj a hōdnaj, jato k wuſtemu woječelu nētaju holanſtu wječ nadenbžadžamoj. Zwarjenja bēču wſchitje po rjōbu wotariene, ale na wſchitjč bē wiđecj, ſo bēču jeno naktimōlne ſeſtajane, a ſo potajſim wobydlerjo hewaſ druſhže bydlaču. Rodowotoſo wſy ſtejaču jara wjele wojoſ je žitom. Žito paſ w mēčach njebē, ale w huđobjch je ſchmrečtōwje ſkorj.

Wōj hēbi nētko radžadžamoj, hačj byčmoj do wſy ſčtoj abo niž, hačj tam ſtōnczije tola dōbžadžamoj. Luđžo ſo trodu dže wuſču a ſo naju praſchachu, ſ wotſal ſmoj. Za ſo pſchi tym ſoſo ſa Woſala wudawach, a wōmi mi to wēričaju, woſhebe dočj mōžach jim nēſotre haſy we Worſchawje pomjenowadž, taž ſamjeitnu oſlečnizu a taſ bale. Za we Warſchawje mjenuju žyle njeſtaju njebēch, dočj bēč tam ſ wojoſom ſtal, jato bēčhe ſaſſki kraſ tež pōſſki wjelmōjwoda. Taſ mi luđžo wēričachu a dachu namaj tež jēbje. Krajinu, w kotrež nētko bēč, bē ruſka Pōſta a luđžo tam teſhdy wjele lubočeſ k Ruſkam njeſajnaču. We wſy mōj tež pſches nōž woſtačmoj a ničtō namoj to njeſowarjače.

Ale na druži djer naju tola ſaſo ſtrōbe pſchepōrnyču a mōj moſtoj pſchi tym žiwjenje ſhubič, hdy bydu burjo taſ pſchi wērnī njebſi. Taſ paſ bēču wōni runje taſ ſaſtrōženi jato mōj.

Mōželche hōžom wotoſo pſchipoſdnja byč, jato tu ſamū dōrbu, ſo kotrež bēčmoj mōj hēm pſchijčōj, jedyu derje wobrnōjennu mōdu ruſki pēſčj hēm do wſy haſaſche. Nētoſti j tnyč mjenje ſtračōjčjowuſch burow džeču jemu napričecjimo a jeha powiačachu. Wojaſ paſ j bſchjfatnyſm wotoſom wotoſo ſo pohladny a rjeſny: „Potajſim jowle wačj namaſam; tu ſeže ſo wy ſkōwali je ſwojim žitom, a my wojažy waſcheho zarja dyrbimy hōd čjeſieč! wy ſeže prawī pobdanjo! Šchto budje wjelmōžny zaſ praſieč, hdyž tajtule wēž ſhoni?“ Taſle rēčelche wojaſ, mjes tym ſo burjo wotoſo njeſo ſtejaču a jeha praſchachu, ſo dyrbi jeno žabacj, ſčtož ſečje, wſchitto čježja jemu dačj. Woni djeržachu

jeho mjenujužj a nētaju ordonanzu, teſhōbia mējaču tajſi ſtrač pſchēb neni, wuſtlo, ſo hiſčelche wjele tajčſch wojaſow hēm pſchiczehnje. Byču-li mudriſchi byſi, wuſbiču noſj wſchitljk ſtjoč je wſy won. Wojaſ nētko pſchitſa, ſo dyrbja na mēſeje dwē wozny ſarejačj a pſchjhotowacj; a to ſo jara pſchjčnje ſta. Wo- tom haſte wobwočj ſo wōn na naju a čžinjelche, jato by ſo runje na naju doſlabat; praſchecje ſo tež ſa najčje domiſnu a wo naſchim puču. Wōj ſo tež jemu ſa Woſalow wudawadžmoj, pſchi čžimž ſo wōn trodu poſnija, jato by namaj njewērit. Š iſtibu na ramju wōn nētko po wſy hōbželche a tu a tam nētaju maličtočj ſobu wſa, mjes druſim tež dwaj mēčſaj, ſ kotrejuž kōnje žerječu. Wſchi tajim tu a tam pſchethōbžowanju pſchindže wōn napoſlebu ſoſo na mēſimo, hdyž ſo tej wozny pječelchej, a ſudže ſo k jēdži. Zedž jemu njeſmōžnje ſkōbželche, a wōn tež namaj kōjebmu wuſtu čjačj poba. Šbyſtne mjaſo paſ ſtja do teju mēčom.

Zako bēču noſj wotoſo popoſdnja luđžo na ſhwilu wuſchjčjſi a my ſhwiltu ſami, rjeſny wojaſ na jebn rač k namaj, ſo dyrbimoj ſo jeno na njeſo ſpuſchecjēč a ſa nim hič, dočj čže wōn tež runj pučj do Pōſſelje. Taſta powječj naju njeſmōžnje wjeſhelſi a tōny jemu ſkōbimōj, ſo jeha wjebžjenu dōwērimoj. Na to wſa wōn tu pječēt na ramjo, krotčelche je wſy won a mōj ſ nim. Luđžo drje troču ſe ſpōdžimōjam ſa nami hlabachu. Bēču paſ ſinano tola wjeſelſi, ſo woſtaſ taſ ručje wotbuſbdu, a njeſpotožiču nam teho bla ničjo do pučja. Wſchi poſlednim dworje kaſ jatyčacha a naju wjebžē ſo nuts poba. Šopobaſ ba ſo nam mjeđa napiečj a praſchecje ſo po baſchim žabanju. Wuž počja wojaſ, ſo hēbi wōn jeha točju ſobu woſnje a tež nēſchto druſjeje wſchōbneje draſtu a ſo jemu ja to ſwoju wojeſtu draſtu a brōti ba. Burik drje jara ſigako wobliče čžinjelche, ale dočj jemu wojaſ praſi, ſo je to ruſne a wōn to bjele wječhe ſombženja dačj dyrbi, dya wōn do teho ſwoſi. Dōſko tež njetrajelche a wojaſ bē žyle jato bur ſwobletany.

Taſ wuſtupimy ſi domu a nowy pſchecjel naju ſ nowa napanimāche, ſo dyrbimoj ſo jeno jemu dōwēritč, dočj je tu wōn wſchubſom ſnaty, ale ſo dyrbimoj ſpēčimōſko ſtupacj, dočj ſo k wječōru bliži a dočj je prēnje pōſſe mēſtāčto hiſčecze hōžom hōdžinow ſbalene. Nētko wōn namaj ſewi, ſo je tež čželan jato mōj, ale ſo je w ruſtu wojeſtu draſtu jeno teſhōbia woblett, ſo by lēpje pſches kraſ pſchjčōf. To bēčhe ſo jemu tež wjele lēpje radžiko, dyrſi hamaj, hačjrunje bē tež bōle po pobecznich pučjad hōbžit, taſ ſo tola njeby wopraſmōžim ruſkim wojaſom do ruſi pobnōk. (Šchjčōdnje daſe.)

Či kſhje.

Kowjedaniſto po pobanlu je Šerbow.

(2. pokračowanje.)

Š tym bu jeju roſmōtwa pſchetōjnena, pſchetož herzy po- čaju pſiſčj a Zan naſtupi ručje ſ Ğertu. W hōrbym a hručym Zurju ſo wſchitō pprjelche, ſtrawny prēnju lēpdu holzu a hriēbž tola lētajo taž džiwi ſtorlaſche, taſ ſuſto hačj ſo hōbželche, Zana, ſo by jeha poraſt. Šo ſchūczjje ſhwataču hōleſta k ſhōbje ſ bojoſču, ſo mjes hōžkami puſi naſtanu, pſchōčimje ſo woſladowuſču, taſ ſo Zan a Zurji popadnēti. Ale runječ bē prēni tež hūrnny, bē nad ſobu tola ſ knjeſom dočj a praſi: „Woſtoj mje napoſto, abo ſhonič, ſčto ſym!“

„Šditi ſy, njetrjebam haſte ſhonicž, — bojaſny taž krunaſ!“

Zana tajſe hanjenje pſchēde wſchjēni žaſlotnje paleſche, naiſterje huđiſche Zurja ſhrabnyſ, njeubžjčelſi wchraſ, wot hōlatow ſawolany, jeju roſriſaſ je ſwojim: Šōžny, čžinčje žōny, hewaſ. . . . Druſy bēču haſtriji pſchjpoſkſchali a čžataču jeno na ſobnu

psihičnošću, Jurja pravje pozubac; radši budžicu Zanej na njebo pomhali, hđbadžu hđe jeho s wjetřića. Zehobla psihičupiču nekotli f Zanej a džachu: „Zehobla njeřy jeho hwetřak, bžymy čji pomhali. Někto njeřpřestauje ja swaboj jec; ale njeboj ho jeho! Zeli tebi jašo slubu čžni, mřtři jeho, so ho jemu mjes woczamaj šahwěčji.“

Zau jim wotmolwi, so tamón hašte teho hđbny njeje, so by ho nekaf s nim wonjedžaf. „Zo dreje mařš pravje, njebudželš pak hebi tola wot teho nječřekaneho čžlowjeťa hařbu čžnič badž. Měř nām, je-li krucze napřecžejo njemu njewustupiš, budže hiščeje wustublišči.“

Zurij nadjala třelenju psihičlawošače, potom popowjeba f herzami, jawoľa Wjeřez Hertu na psihičje, šaprazny f rukomaj — herzy šařacu — wón šapocza hnydom, Zana wuřmčehowajo, rejawadž a šařy dobrowolnje do třopizy hđzow, kotřiz tam f Zanom stejachu a šaherjeľa na nič: „Wjeřez jow, ja rejawam!“

Krucze škocji Wěřez Gandrij sa nim a jawoľa: „Šcho dyrbi to reľac? Šteje, hđčje!“

Zurij puščejši Hertu a popadny Wěřez Gandrija ja laz. Někto našta hašte prawa njemnjeřta. Šolčjata čřekaju po šhodje dele, hđčžata heđu wřitřizy w kul. Někotři pomhachu Gandrije, nekotři, kotřymž bě řylny Gandrij přechěžiw, Jurje, nekotři hrabachu ja tym a ja družim. Na dobre šbože psihičbže jako ryčtat na nič a psihičafa jim: Šolžy, přestaučje, hewal je reji řonž a pšřelcu tyč, kotřymž řhyřiwet řiwert, na někore nježele do pjeřnow.*) Š tym buču hnydom woskačeni, njewoteředječu pak tón ředčj f tat lořim taž přjeby. Nychtat bě řhonik, so je mjes Zanom a Zurjom hadrija našta, psihiporučji, Zurja ho bojo, so ma Zan hnydom f piwa hčj.

Nychtarje ho štajec, by pobarno byto: duž šapkači wón řwaje piwa a woteřidže bjele wřečje wotwolafowanja. Zo řimafše jeho řurowoje, jo dyrhjeře wřičko wustunaf, hačřunje bě jeho přechěžiwit na žylej hače wina; so budže ho wo nim po žylej wotolnořči powjedacž, kaf je wot ryčtarja f piwa wuřnaty. Šbyž domoj psihičbže, běřčtat nan a mačž řijom řehnyč, duž džěře tež do loža. Njemóžěře pak wuřnyč, přčetož řpominanja na minjene podobaf řhodžachu jemu njemotanje wo řwaje. Tať řečěře bjele wřečje wotpocžinta na dwě řohžimje, potom hašte šaja jeho njepotojny ipaf. Zychadžu a trařadžu jeho njeměrne řony. Zurij řečěře a řafakše přčed nim jako nekafji řy duch, řtaračje, čřahodje a džajěře jeho. — Namo, hđžj jeho mačž šawoľa, bě hiščěje jara řpřozny a prařeře: „Mačži, pravje habje nje mi je!“

„Nječahč dha řtančž?“

„Wo řhnyžy psihičbu, mačži.“

Šbyž do řitny dđbžje, wiběřčtat dreje řarčej, so je do woczow čřiče řtormaj, doľež pak běřčtat wot džwoki wo wřčěč wčřerawitřič pobeřidženjach řhřčakof, njepřařčěřčtat ho Zana ničo, so byřčtat jeho f nowa njerubřidj. Wřyřččtat tež, so to ničo dale na řebi nimo, byrnež ho řolžy mjes řobu potowřali, wřčaf bě řo tuto wjaz ředč řtaw. Ale Zana bě tón podobaf řhuboto řajaf, njeměř a řhřw wo nim řbudžit a přčes řuřčičje řpominanje na přčezčřepjenu řčřiwbu řatorjenit a řtajnu řčrtotč w jeho wutrowje řpobžil. Mařjubjeřečje bě, jo řwajny njepotoj- nořč přčed řarčřimaj a družimi, kotřiz deře f nim měnjachu, tajjeře, a ničo njepřprowačje přčezčřnow řwajje pořmuričenořčji; wjele bđle řebžonje na tyč pořřčahodje, kotřiz na Zurja řwarjachu a jemu řleři nořčachu, kotřiz jemu radžachu, so by krucze a muž- nje napřecžejo njemu wustupowaf a jemu Hertu njepřčepuščičřil.

*) Přjeby dyrhčaju tažy, kotřiz nječdu wjele řawnyli, měřo so buču wo hđže řpřebni byli, wo dňjo řnjeřiwu drijewo řafacž, abo nekafje dřeje bđřo řafacž.

Nunje tať njebalowafše ho tyč, kotřiz jemu nowinki wo řerče psihičnowořču a wřčite jeine řlowa jašo dopowjedowacu. Duž bě řo řtalez Zan po čřaju čřiče psičemenit. Zeho řjane wobličo bě řčěře řpadnjene, jeho přjeby tat měnje a přčezčřelje pohladowaze woto řapafše řhuřo f řřobřnyu wohnjom. Přjeby wřčubřom witanj řebřadit, wotawafče někto, řaž by ho řam ľudži bořaf, so mořt ho je řwajim nutřřownym řhřewom nařabřo- wadž. — A ľudžo? Břynjež wjedželi, so řo we nim řori, přči- pokožiče řad hiščěje řčžčřpřu. Doľež pak Zan do towařřiwom njeřhobřčere, njeměřdže ho f Zurjom nibžje; duž njemóžčřtat ho wadžič. Zeho řhony napohlad dreje řarčřimaj, wěřebiče mačřeri, řtawoč čřinjěře, ale wbořa njemóžěře wot njeho řhonyč, řčto jemu powřahuje; doľež ho wón řahřowafše, jeř řwaj njepotoj řjewič. (Přičřobnje dale.)

Wobrašć f psihičhoda.

Šařyn: Měř řwajna, měř do řtaja řtadž, Njeje mačřeka, to wjebele? Šcho řdřahujeř a řtřejš woczji A nimafč řhřelřuř radobiče?

Mačž: Ty řhřotaf měř dreje řaj řwajna, Mi je řaž nanej f řobřicu; Wón wofša, jeho běř ho řtonja We řubje tam na řitwihčžju.

Šařyn: A njeje Wěř jeho nam dať řařy, Ač njepřač, wřčafčo a řym twój; Za wuřpřowam čji dobre čřajy, Wěř ľuby pak nan budže mji.

Mačž: Džjž dawta Wěř na řolu řkřy, Tež mji hđb čřepičč njebžemoj; Řhřeb ma, řčřtž džčla a řčřtž řpřu — Wěř jo mnu, řhřuto, je řčřti řpji!

Wřchelake f bliřka a f daloka.

— **Přičřobne řerřiře řemřenje w Dřazdžanach** řudže njebželu Łatere. 14. mēřza. Łubi Šerbojo čřžli tyč řwajič, kotřiz řu w Dřazdžanach a wotolnořčji, w řwanym čřaju na to řebřřiwuř čžnič.

— **Łajřič jatřč, kotřiz bčču čjeřto řranjeni** a někto přčes řwaje řanjenje wjaz řřmani njeřy, wjeřřfu řřubju řafacž, w tym tyčžnju nēmle řřčřřřiwu a řřanzowřta wumēnitje. Wot nař ho tam 1800 řřanzowřow wřořča a f řřanzowřteje přčřibžje řič 800 nēmřřič nēřbuřčič wofatow. Š tebo je řařnje wibžč, wo kaf wjele wjetřiča je řičřba řřanzowřow, kotřiz buču wot nař řajatřč.

— **W Dřazdžanach** je řo měřno řafožřko, hđžč je powjeřč doľacž wo řřanzowřč wofatčř 12. a tež 19. armečřowřa. Řo- wječč mōže řo doľacž wo řajřč, kotřiz řu řo we wjeřřřčřč řazareřčach, řaž tež w towařřiwowuř řazareřčach řojili a řafarafi, a řo tež řožabjenje dawta, hđže řu psihičřli so řwajim pušččřenju f řazareřba. Napřařčenje mōže řo řtacž přčes te řřate čřerčwjene řpřine řřartři a maja řo abreřřowadž:

„Mustkunststille über Bewundete.

Dresden - A.,
Marienstraße 17.“

Sy-li spęwał,
Pierze dzólat,
Strowja će
Swójny statok
A twój awjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napój móony
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf méry
Ceratwoś da.

Njehy ty spęwał,
Swérnje dzólatś
Wšędnę dny;
Džoš pak swjaty,
Duś daty,
Wotpoś ty.

Z njebjes mana
Njeh ć kłmana
Źiwnośe, je;
Źiwa woda,
Kłi Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wubawa ho kóždu sobotu w Šsmolerzej knižnicyšćęćęni w Budysćinje a je tam sa šchnórtkětnu pšęchoplatu 40 pj. dołtać.

Njedžela Łátare.

Jan. 11, 32—46.

Póštny cšaf, srubny cšaf — a tola ho do srubneho gjaška pruba radošće a nadsjje nuts šwęczi. Zať w póštnym cšahu njedžela Łátare (t. r. Weřel ho!) se štwójim wubudženjom „Weřel ho!“ A tole Łátare kłneći do šćęmnošće šmjerće pšęi rowje Łazarukowym, hđžeć Šbóžnik šwoju jutrownu móz wopotaša.

**Tón mišćtr je tudy — našće Łátare
w póštnym cšahu.**

Wón je

1. pšęczel doma,
2. trošćtat sruboby,
3. pšęewinjel šmjerće.

1. Jeřuš je najlęšći domjazy pšęczel w Betaniji; ale pšęi tym wšćęm šćęđi, nusa a šmjerć nimo doma njeđže. Šsotije jeho wolatej jako praweho pomoznika a Łarja. A tola šmjerć pšęitwđže, haćzrunje štej póřkatej. Šsmjerć bóle łhwata haćz tón Knjes. Čęžeće bęchu tu šbójny ja tej kotije, tať teź ja nař, hđzy go pračhamy: „Łęchodla?“ A tola najsćębny ho w tųch šćęstnywym šbójninch dđerčęć toho najlęřčęhę pšęčęjela. Wón po łaczu pođže pšęitgaba, ale jeho šbójna je ta prawa; wón je šwęcło a šwęcło do čęmnošće. Wų hųto dołęć jho puće njerořymimy; ale kšbđćęć mamy po nić, niž

kšablać w dowęrenju k jeho mozy a luboćzi. (Šćt. 32.: Knježe, hdy by ty tudy był, mój bratr by njemurejel.) Wųšće wšćęřćitk šćęchowanjo a mořkowanjo njędy šteji wěra do jeho mudrošće a luboćje. Š Wariu pošćębimy ho k Jeřušowymaj nohomaj: Twója wola ho štati!

Tón pšęczel pola nař wostanje; njęchamy teź my pola njeho wołtać?

2. Tón pšęczel budže trošćtat. Šsmjerć wulktu srubobu pšęinježe. Ale Jeřuš šaplatna, to je křótte šłowo a tola w nim leži telko zunjoćće a miłošće, luboćće a šwęcnošće, šobućčępjenja a trořkšowanja. Wón našću bološć łępie rořymy haćz žabny druhi; šćto by był Šbóžnik s łamjeněj wutrobu? Jęho šobuplatanje trořćtaje, dołęž dowęrenje šbudźuje a pošćęlnuje. Jeřuš šłubje widži; wón widži pšęićętinu šmjerće: hřeč, a šćęšwiti šmjerće: łtaće; wonej ho teź jemu blęžite. Duž ho wón w dęchu rořřibiti. (Šćt. 33.) Ale wón tón trořćtat wostanje (šćt. 40.): w srubobie, nad srubobu, pšęi srubobie Woja trořnoćje. A hđže je twój trořćtat? Čłowizy trořćtarjo nař hųsto šłubje do sruboby pšęinjeřu, wón pať pošćęlnje nad srubobu. Wón njewidomny k boleť šteji, šnaje najšłubšću srubobu, šłada do šłubobęje wutroby. Dowęř ho jemu; wón ma myřle męra, wón ma tųch šwojich hiřćęje lubšoć (šćt. 35.: kať je wón jeho lubo mě!). Ty by trořćtowanna, hđž; mař tuteho trořćtowarja k boťe.

3. Wón je pšęewinjel šmjerće. Na męřnje šmjerće šjewi ho móz žiwjenja. Rařta do đřatna modlitwa: řyn

Boži s pokornozu Wdźa (sčt. 40.)! Kajti to skut!
 Křtytušowe słowo žiwjenja wobšowa dobyće (sčt. 44.).
 Kamjenje trudoby dyrba přec, ničo nješmē džělčy wot
 řěřšty žiwjenja. S Křtytušom dobyta řřčelčijan nad
 řmjerčju a nad rowom (1. Kor. 15, 55). Šmjerč je
 španje, morwi řu živi, woni wuřdu (sčt. 44.), wěrřdy ty
 to? Žunu tež plačži nam: „Wiřštr je tudy a tebe
 wola.“ Ğamjeř.

Mój dobry džěl.

Póř s Marju k Žesušej, o duřha,
 Ššo pořnā jemu ř nohomaj;
 Džěl dobry wuřmoličy řo řkuschu,
 Duř Křtytu řěři pořkuschaj;
 Wón dawu manna njebeře,
 To ničto wjač čji njemōže.

S nim řwěrj, řo pšes řu žiwu řeru,
 Budy řeho řwěrna njeřista,
 Dža s řolta řwērta pšičinđžělč ř mēru,
 Šo řižom tu mař njebeřa;
 Wón na wutrobie nořy čže,
 D řajta tebi řbōžnoč řeře!

Mař ř Žesušu, o řčto čžělč wjažy?
 Wón je řón džěl, řiž niiny je.
 Ščto pomhařu čji řeniř řčazy,
 Džyž řjes njeřo řy na řwērče?
 Řřč, řela, řmjerč řu trowa řřda,
 Šy živy tu řjes Žesušu.

Že wón trow džěl, dža w řwērte řřbōžřič
 Na řaknyř řoniad řřbōžnočře;
 Tež w řorju řeno řřđotōčř řřbōžřič,
 Džyž řesuš, trow trowčř, ř tobu dže;
 Ř řy-li řhudy, we řu, řy,
 Řlaj, w Křtytu řy řořaty.

Ğaj, Žesuš mōj džěl wuřwoleny
 Ğačř řo wčřnočře wostanje;
 We nim buč wuřy wobnabženy:
 Wdźs jato džěčřo pšičija mje!
 Duř Žesušu řa njeřuřčžju,
 Ğačř pōadu žunu ř žiwjenju!

Šdychnjeřčko.

Wmi mje, Řnježe, pod řřđido,
 Džyž řo njeřio řamōčřuju,
 Čžēře řije njeřebro,
 Wžny řmny wiořor ruje;
 Řod řwōje mje řřđido wmi,
 W řo řuřčžje we duřči.

Wmi mje, Řnježe, pod řřđido,
 Doniž nōž řo njeřořařni,
 Řjeřio ř nowa mōđri řo,
 Řotřež řřōňo mēra trowni;
 Wmi mje, Řnježe, pod řřđido,
 Řječř čřař řeřřřči wōčēři řo!

K. A. Fiedloř.

K. A. Fiedloř.

Čsi řēta w Řuskej.

Ğistorika originalna pomjeřčř ř Napoleonowych wōjnow.

Špiřat M. A. Kral.

(9. wotčazowanje.)

Tať trowčakny dale, řačř řa řēfotre dny řo pōřřeje wby
 pšičinđželny, řbžēř řē naju pšičel řtrow řnaty. Wny řařđželny
 řo řorčmy řa řadachny řōždy řčřřēřřtu palenka. Šřwomabženi
 burjo tu wōřēbe na noř njebeřřwomach, ale řo mjes řobu řō-
 řēčřwomach. Řotom řtōřži mje nowy pšičel řo řamja řa řwaji
 ř mni: „Ğladaj, tam teho muža w řčēře řdrafč řnaju, to je
 wētrniřat ře wby, řa čřu řo řemu pōřnac řačř. S tym wón
 řtaže a ř wētrniřarje pšičřřtu, řiž řeho na mēřje řwōřna. Wny
 řo řōřy řorēčřakny a wón řo teho řwōř, řo mōžakny řola
 njeřo wotčačř. Wōřy řať řo wopōřa, řo wētrniřat řam řa řēbe
 wjele ř jēđži nima, wjele mjenje řa řař řřčy; duř řo řa řō-
 řōřwomach a řwōju nořu dale nařajčř, řo řyč řerje a řēpe řo
 Wariřčawu pšičřřčof.

Řižom dawno řēčř řařo pšes řēřu Wug pšičēřof, pšes
 řotřuž řēčřny tež won čřahny, a to řiřčēře mōj pōřłedni pšē-
 řōđ pšes tu řamu řēřu njebe. Wono řať je řerje, řo čřłowjel
 řwōř bliřčři pšičřōđ njeřnaje, řewat by wēřēře řwōřy řara nje-
 řřotōřny by.

Řēřto řē řižom najreřřēře nałēčō, a moje řwčřowanje řořo
 řať wōbečřēne wjažy njebe, řōž řē to w řmje řylo. Řēřy řēčřu
 řerje tu řiřčēře řēřēřo řēřōře, ale mjes nim tež pšēřō řařo wby
 nadeřđžēčř, řbžēř mi řa řōře řłowo řubēřaw řuř řyřobu pōřř-
 čřičřu. Pšēřō řōle bliřčř řo pōřřēř řtōřy, ř mēřtu Wariřčawje
 nad Wřřtu. Wot tudy čřyčř řo řotom řomōj pōđačř. We
 Wariřčawje řēčř řtrow řnaty a mōžak tu řerje řuřnu pōđřeru
 řa řompučř řōřačř. Tať řēři řa ř najmjeřřčha mřřłach. Šo řē
 řo we Wariřčawje mjes tym tež wřčřřto řiřēmēřřto, to řōřny
 njeřwēřčak.

Tať pšičinđžel řōřōřownje řo Řragi, řčřōž je řwēřđřřina
 pšičēmēřto mēřta Wariřčawu na řařřřim řerjoř řēři Wřřtu.
 S Řragi wjeře řerje řōři mōř pšes řēřu řo Wariřčawu, ale
 řať mōžak pšes řižōň pšēřēřčř, řbžy wřčřudžom wōjeřře řtōře
 wđžak? Řle tež ř temu řomōřa mi řōřōřowny pšičřpad, řotřyčř
 řmřōm pōřōžič. Pšes mōř pšičiňže řunje wōř ř dořřim
 řřōřnami abo řwōřřim řerewom, duř řo řēřēře ř wōjeř pšičřdach
 a řēřaj řiřřř řwēřđōř řerřnacy. S řařēř řēřčř pšēřēřčř
 nimō řrēřēře řtōře a tež řōřōřownje řo Wariřčawu. We Wariř-
 řčawje řať řadny Řolak wjažy njebečř, ale řōřy řakřa. Řolazy
 řēčřu řēřby ř nami řēřōčřeni řyři a řuž mēřadju řiřčēře řuř
 řtōře pšičiřřřwōjeře ř nam řakřam.

Řēřto řhōđžak řo mēřēře a wōppatř tu a tam řiřčēřēřa abo
 řwēřēřo řnateřo mēřččřana, a řať mi řēřōřřřřřřř pōřři řēřōřniř
 řo mōřčřnje řađe, a řa řaneřo řłowa wjažy nječēřčřčak. Řōžne
 řyđto mēřak na řemju řubē řiřto řōřa mēřta; tu řēčř řrēřo
 řať wōřať řēřřři čřōř řēř a řotajřim ř řōřpōřarjom řnaty.

Tať nařtōřmabžič řēř nēřčto řolerow, nařupčř abo nařp-
 řyčř řēři tež řēřčřu řrastu řa pōčřaj řēři na wōřřařřēře mřř-
 řičř. Ř temu řať řēřaj řař řrēřach, řo řyč řerje a řēpe řēř
 řađžēřka řomōj pšičiňčř mōřł. Řehōđla džēčř řēřny džer řa
 řēřō Wariřčawřēřo řomandanta a řwōřčak řēřo wō řotřēřne
 řiřřmo. řa tež řařř řař řōřřačř; ale to řē řeno řař řa řunu
 řmřubj řomōj, čřyčř řať řiřřo mēřčř, na řotřyčř tež řerjeře, řo
 řmēm řo na řōřy řať wōřať řađžēřčēř, abo řo dyrba mje řařo
 řōždy čřař řarno řōřpōđowāčř a mi tež jēđže řačř, ř najmjeřřčha
 řa řařčāřenje. Řrōřčřenja řēčř wutroňnje řyřy a mōřto řo mi
 ř nowa njeřēřto řa řerčř, řo, řyčř-ři řōže řiřēmōřowāčř čřyčř,
 řyčřu mi řudžō řađēř nořōm řurje řačřřřili a řa mōřł mēřčny řa
 řačřny wotčačř řtačř. řařř řař řē wōřēbe w pōřřřčř řrařaj

vješka. Zeli su snadž naiđi nešto pishli. — ja nješnjim ničjo tajke kšyščata — dha su Zurič jeno po hubej rčeželi.”

„Tajke by ty mi husto imonika, ale ja tebi ničjo wjazy njezwjerju. Donij njemohladam, wo ho tamneho njeđaluwečy — a nješonju, so jemu k rospmjenzju dawajše, so wo nim ničjo wjeđečy njeđoščy; prybej njeprječočožju wajače burje. Zeli ho mobliz nječešju. Zurič pak, jeli kže a kšeki wo mni roščerčerčej njeprječestanje, nashoni, šachtó ja hym.”

„Mój Wožo, to tebi plubiz njemožju, mam pšched nim šimjertny strach! Wžon nje farahy, pntje-li, wo ho i dobrej molu pšched nim šchowam. Ty njewěščy, kał mōže ho wōn roščobitčy”, tał wotmolił jemu wona pšczyžy.

Zan bē ho i wopredka na nju wuščyščy. něto pak bē jemu wboheje žel, duž rospowjeda jej dobročyžiwje, kał ma ho sadzeržecy. Ščlubi jej, jo čyže ham Zurič i jich domu woczjščyčecy, žabačyše wot njeje jeno, so by mačzeri a nanej pražka, so njeđyrbitaj jemu tał hođbowacžy.

„M, Zano, njech wšchtito je, kaž je. Nječjiti teč ty ničjo napščežo njemu. Ščym hebi hžjom danu na to myšlika, budni wujja probyčy, so by jeho do wojałow wubrał — potom budže nam wšchtim je šchije. A hōwž čyžsch k nam pšchticžy, woprašč sej to tał, so ho pola našč njetrječitaj. Wječ ho pšched nim na kēžšju, so čji nětašju kšchibudu nječžini.”

„Njemej žadny strach, njeboju ho jeho, njech jeno pšchtidže!”

„Wužj prošchony, dži jemu i pučja, njewěščy, kał nječšchany wōn je!”

„M, mojebla! Imnu ho jeho, hōžej budže ho hođecy. Wo teše pał mi na šchiju, potom teč šloni, so ho jeho njeboju!”

D kał jo Herta nad tym sjeđbanjom wješełeše! Njetrejabajče ho wjazy boječy, so jej brubcy Zurič na šchiji woštjanje, mōžełeše ho sašo i Zanom hođčyžy, kotrehož jej mnohe hołžetara tał ja widačyachu. Ač, hdy bychu luđžo jeno štoro šlonili, so je ho Zan i njej sašo wujednal! Hdy bychu tola wjeđzeli, so ma ju tał rady, so čyže ju pšched Zurijom šakitowacžy! Takle hođčelje nje-najšonjenu Herta i nowa čyželafatomacžy; njebe hebi w radže, kał by ho čjim šterje nowinla wo jejnym šočju wo wšy rosnješta. Pomałku nastawajče wo njej myšlicžta, so by prawje rjenje bylo, hdy byščitaj ho Zurič a Zan trochju frotočyžko.

Š wopredka drje ho teho strōželje, wopomnjo, so snadž moħto njebože i teho nastacžy; polžyščjo pak šopomni na wšchtitu strajšonščy a pšchejelje, so by mjes Zanom a Zurijom někajta kšlija nastaka a jej nowu wažoščy mjes luđžimi podata; pšchetow na podobrenjenje wo poštničaju wo ho hžjom danu šabyto. Wjele luđži wo wošebičje hołžetow hmečaju ho, so je ho Zan jeje wotrzekł, so dyrbi i šworakawym a šamopasčnym Zurijom špolojom byčy; haj, něfotre beču ho jeje na šchibaltwo praščale, hačy je werno, wo šmeje njeđzeli šlubi. Wliđto dže wěričy močyžyče, so by jej Zan sašo runje tał dobry był, jato hdy prybej. „Ač, hdy bych luđžjom jeno bōrny hubu šatycžy moħta!” takle šyščowajče Herta husto. Zola njemějelje nadžije, so ho jeine pščeje dopielni; pšchetož wobaj, kotrejuž čyžta tał rady wo kuli widžecy, ho šdalo woaščaj. Wynežyč Zurič čjato šloni, so je jeho pščežjwinil polta Wjekežy, njeprječidže jemu ženje na šchiju, haj, kałajče moħł rjež, so by ho i nim nješeščof; wjeđželje dže derje, so jemu Herta njeprčeje a jo je jeničžy na jeineho nana polatany, kotrehož bē hžjom čjilje wobleščej. Škał ložyž moħto ho štačy, so by ho na Zana roščobit a něčto šapocžak, i čjimž by Wjekežowu pšchijajščy šhubit. Ženo teobla bjerejelje ho na kēžšju, so ho i Zanom nječežje. Ša to pak kšyščelje ho čjim naležniščo Wjekežy, hdyž k njemu pšchidže abo ho něbže i nim šetka a starače ho ja donotšerjow, tořij na Zana šmarjačju. Pšchetož Zurič bē pšči wšchtitelj šwoječy brubojčji a kščiči pšchekšepany

doščy a njepokolawoščje niđže, hōžej by jemu šchobžaka, šwoju šromyšlinočy, ja to pak wječełeše ho potom mjelcžo.

Ale tajki šdaniłny potoj mjes Zanom a Zurijom njemějelje doħto tracžy. Zan a Herta buščitaj do Š. ja kšatrow wupraščejnaj. Wěščje to njeđzela a wo Š. beču runje herazy. Hdyž wječor to pščyžijnacžy domoј bješčitaj, pročelječe Herta, so byščitaj tola na piwo polabaračy, dolešč hžjom doħto rejmoka njeje. Zan drje i wopredka ničjo wo tym wjeđecžy nječalče, so by i Zurijom ho nješeščof; tola pak da ho šloněžnje narēčecžy.

Na hžbju pšchijčebchij wješełeše ho šam, so je do teho šwolit; pšchetož jeho pščečjwinika njebe tam widžecy. Duž rejmaka šchodno reju a bē po doħtim čjahu dženy pošny raboče. Tak rež Herta, dolešč mōžaju jeje towajščiti ho šame wopolafatačy, so je ho Zan i njeju woprawdže šjednal. Zola tajka radoleč trajačelje jeno tał doħto, hačy Zan reju rejmakače. Šo njej šhubi ho nadobo Herta, a jeje rejwar njemōželje doħto šloničy, hže je wostała.

Šo wšchelatowym pitanju a naprašchowanju powē jemu Wjekežy džowta, so je ju něčto, hdyž štaj bromabže wo hžži štalo, ja ruku hrabnył, i kžeje ščahnył a ho šnydom i njeju woaħalič. Zale powječej roščobit Zana, kž njemōžlowajče, so to ničjo brubj był njeje hačy Zurič. Wžon nješapacžji ani herzow, ani piwo, ale kaž džwio wotēnbže a bēželje ja nim. A by-li jeho teħby nabedčof, Wžh wē, šcho by ho štalo. Ale hačjuni je w jemny štofu bēželje, njemohlada niħoħa, a hdyž do wšy pšchidže, bē pola Wjekežy wšchtito čyžo. Potajkim myšjelje, so je Herta hžjom pšched nim do wšy a poda ho hñemny domoј. Wot reji a nješmērneho šwatanja mučnyj, njemōželje na džemniščje podēnbženje pšchedoħto myšlicžy a šwōžy hñew i tym powječelje, ale wšny bōrny. Teobla bē rano teč mēničij a njebe na nim ničjo widžecy; haj, popoħdnju jēželječe wješełe šwōždajo na rolu. (Pšchijčobnje dale.)

Š rospominanju.

Ščitōž žufe zany wobala,
Na šwoje šamšne šawbwa.

Wšchelake i bliška a i daloka.

— **W Pławnje wo Š. wumrje šaidženu pōndželu pšchijčobnju knjes wjščyščy žyrkwinič radžitel Viščta wo štorobe wot 71 lēt. Wžon je w naščej heršelje Lužyžy rođženy jato šyn šnjeja wučerjca Viščiti wo Lušy. Žego nan bēčelje polžyščjo šantor wo Šodžiju. Wžon je gymnašij wo Budyščinje wopytal a potom w Špilru študowal. Wžon pšchidže 1872 jato šaplan do Pławna a bu 1892 jarač a šuperintendenta tam, hōžej je hačy do šmjercelje i wulkim šohnowanjom škutawof. Zato šyn naščelje heršelje Lužyžy je wōn štajnje pšchitkinočel k našejemu heršltemu luđej wopolafowal.**

— **Wutrow dopoħdnja štaj pryžy Zan Zurič a jeho mandželka wōjnšče lažarethy wo Budyščinje wopytatoj. Wōnaj ho pšcheljelinioje i tymi šchorzmi a šranjanymi roščeržowajščitaj a ho popoħdnju sašo do Dwałžban wōrčyščitaj.**

— **Šnješ duħowny Rowal wo Wjerežach šwježelje hōwžy 25 lētny jubilej. Wžon došta mnohe wutrowne šbožopščežja wōšełje se štrony woščady a šawtožijnščy bratrow. Wžon bēčelje wot wošełitewo šwježeljaja woaħlabač, dolešč bē jemu pšched trōdkim šyn, kž bēčelje na šiwōwščaju štejal a tam na tppušč škorik, wumrjet.**

Šamolowity rektor: J. G. 61ē. Ššoburektor: K. A. Fiedler.
Čyščelčelē a nakładnik: M. Šmolef.

Bože a s'jednoči naš t' jenej s'wójatej wošabđe, kotraž drie je rozprošćena we wšćelafich ludach a jazykach, we wšćelafich wěruwusnacach a kotraž je tola jene cželo a jedyn duch. Wóh pak snaje s'wójich, pšćetoz wón snaje wěru w jich wutrobach.

„Sčto ho wam sda, jo wón njespšćinbže na tón s'wójaty cžab?“ tak prašćachu ho njesčětelniwje w Zerusalemje. Wón pak pšćinbže po Božej radže na to wulke Pašah wšćeho kwěta a wotolo jeho kšćizja s'romadja ho džězi Bože. „A kotřiz h'u s'romadženi, prašćaju ho s' nowa jedžiwje: „Sčto ho wam sda? Hacz wón pšćinbže?“ Haj, wón pšćinbže pšći wšćej stej radže na to pšćlednje wulke Pašah, pšći kotrymž džězi Bože s' cžetpjenjom tuteho cžaha wuczahnu. W nowym Zerusalemje potom Jezus džězi Bože na wězane hromadu powjěže.

Hamjen.

Jehnjo Bože.

D cžěhe jehujo, Jezuso!
Ty našch najslubšich Sčbóniko
Sčy hwič tak wulky lubowal
A do s'mjercje ho ja njón dak.
Wó, cžiwce! h'aj je želnošču:
Našch Jezus wšy na kšćizju;
Wón ja wšćěch s'wudych hreščnikow
Ze do helsteje martry s'šof.
Wón ja nič h'owu pokšila;
Nječ jeho kšćy wošofcha —
Wšćah naš dla wón tak wošćedny
A ruzy, nošy wupšćestry!

Psalm 91.

Wjes knižemi s'wójateho pišma kšćucha kniža psalmow jo bu t' najwadžišćim. Wona je wošćena pastwa sa cžiwosće dušće. Wšće nabožne wošćinowce a sačuwarjo we s'wojej wšćelafosći dostawaju w psalmach wuras, a to s' tajtej jednorosću a wěrnosću, s' tajtej wurjablošču a h'ubotofću, k'aj suz j' hewal w žanych modlitwach a kšćeluschach njenamafach. Sčtož wutroba w cžlowjeta, to je kniža psalmow w bibliji. A temu namy pšćipomnicě, jo ho psalmu ja wšće poby cžiwosćeho žiwjenja h'obža, a jo može kšćelščijan jich wopšćijecje jara derje a hebe hameho nakožec. Žohnowanje tajšće pšćizprijwanja s'wójatyh psalmow je bžim někotra wěrjaza dušcha našlonika. Wošćeje pomnjecza h'obny je wšim, kotřiz mějescje 91. psalm na ruskeho s'čězora Alexandra I. Wječor pšćed s'wójim wotjědom s' Weteraburga w lěze 1812 poba jemu h'rabina Tolstowa jene pišmo, kotřez wón w m'pšli, so je to někajsa prošćwa, do h'ysšala tšny. Haste we s'wójim přenim n'ožnym wobyhlenju je sašo s' njeho wučabny a we nim t' s'wojemu s'pobžitwanju 91. psalm namata. Wón jón s' radošču pšćežita; b'isje wopšćijecje teho hameho směrowa jeho njeměrneho dušcha, a jeho wutroba jemu s' cžěha rjetny: „D so h'ychu tele s'čowa na mnje s'kožne byč!“ — Tola někajše s'obžowanje da jemu na to jašo s'opomnicě. Sčětro došho po tym jemu w Moskwe ras s'wajst Sazboweho pšćetozta s'wójateho pišma s' šlida pabny a ho pšći padnjenju wotewri. Wón jón s'ěbny a ja wotewrjenemj s'ronu wopšćawšći tónkany psalm namata, kotřiz b'č jeho něhdy tak wopšćinil. Tu s'póna wón h'ob, h'č jeho wotafca, a rjetny teho- bla: „Tu h'ym, knižec, rěč t' s'wojemu wotročće!“ Wón cžita- šće, natoži cžitane s'čowa na ho a namata, so ho s'obže s'čowo

ja njeho h'obži. Hacz do s'wojeho pšćlednjeho wudychnjenja n'osčěhe wón wot teje hameje h'obžiny h'em s'pomnjenj psalm pšći h'ebi, nawutny jón s' h'owu a s'pěwafce jón rano a wječor pšći s'wojej modlitwje. — Sčiwka pruha jemu do dušće padže, wón s'apreza nowe žiwjenje, cžitafce wot teho cžaba njesčěstawozny w s'wójim pišme, s'pónawafce s'wójim s'čabofč, wotafce ho stajnje t' Wolu a s'roni njebjestu pomoz. Wopšćijecje tamneho, jemu podateho pišma, kotřez ho wón ničomu dočćužć njeba, namafachu h'aste po jeho s'mjerczi, a bu tožame jo bu do jeho k'ajšće položene.

K. A. Fiedler.

Tež wobras s' wójuskeho cžaba.

Wudychšći s'ronista Wšćland we s'wojej s'ronizny pšćě, jo jedyn banšć wšćel' we Verone wumrje, k'č b'č w Wudychšćinje s'wójim mandželstu pšćes s'mjercz s'hubil. Mas wječor jeho s'wěrnj s'kužobnik a h'owonu s'raž do Wudychšćina pšćinbže a p'rosčěhe, jo by h'wěč cžěto s'wojeho h'ujela, k'č b'č wón to p'ocuzčil, p'obla jeho mandželšće na tudomnym tudoršćim p'otřebnišču t' pšćlednjemu m'erej pšćiwowjec.

Tónle podawč b'ěšće pomab t' h'ědowazemu s'pěwej:

Pój dom, pój dom!

S'wónčel' s'noj, k'č pšćep'rošca t' wotpocžinju, S'wž wječor ho blizj po d'rowowanju; S'čob k'rošć je, s'čowězzy ma jenicžy dwě, A tola wón h'obzy tu pšćetřecjcha wšće: S'lej, s' h'ubotim m'ěrom a wofšćewjenjom Nam napjelnja dušchu h'ob: „Pój dom, pój dom!“ „Pój dom!“ s' žuboj, k'čžiate h'olščo ty, Wšćej nušy a horju tu s'šowane s'y. „Pój dom!“ s'p'ozny s'čěbžiwjo, tužny b'č džei, N'et wot džěta wotpocž' a t' m'ěru ho leh'n. „Pój dom!“ w'ohi wudowžo, njedli h'č tu, S'lej, mandželšo, s'aršćej a džězi tam h'u.

Do Wšćosće něhdy wšćel' wuczahnyč b'č, S'čžej we s'čowanej bitwje bu s'ranjenj s'č; Dž' rjetny wón m'zejo: „Ach, w'otřebajecje Mje pšći mojej mandželšće w Wudychšćinje!“ A s'kužobnik pšći h'wěšow s'holenju Tu jeho tež pšćinješt je t' wotpocžinju. Tak něotry w'ročil ho s' žuboj je, S'čžej wjele h'abž dohny, p'aj njemabedžje, Sčtož wutrobu s'čewi a rožiwjěšela: Wón domoj čže, po lubyh žadanje ma; A je ras tu nimo wšće je žiwjenjom, S'wónčel' tudorja s'aklinczi: „Pój dom, pój dom!“

K. A. Fiedler.

Či lěta w Ruskej.

Hištorika originalna powjěsč s' Napoleonowych wójnow.

Špisał M. A. Krał.

(10. pokračowanje.)

S'čafajo pšćiwjědžechu mje tamnu s'ronu rěki do jara h'ubje- neho jašawa, h'obž b'ědu wšćelazy k'šćinny jeczi, a to w njelubym njerjebje. Tola s'čafajo b'ědu mje na wopacne m'ěsto dowjěšći, pšćetoz woni něhže ja poč h'odžiny jašo pšćinbžechu a do- wjědžechu mje na druge m'ěsto, s'čžej b'ědu na 400 wójusčich jatyh s'romadženyh, potajim tola žani k'šćinny. Wjes nimi b'ědu s'ranowšćo, s'talianarjo, Wěstafaloja a tež S'afajo. Dž'i-

zjerojo a wojazy, wŝcho bē do hromady smēŝchane. Tola f nje-wurŝejnjenju wuŝta njeroda teŝ tu Injeŝejŝe, doleŝ dyrbjadu ŝo wŝchitte potriebeŝoje ŝe w jenu a tym ŝamym ŝalu ŝinje. Zabyu ŝerŝtlyw powētr t teŝ njebē, wŝchetōŝ na 200 leŝeŝe ŝhorŝy. ŝ temu bēŝe zybroa jara hubjena a njeodobahaga. ŝlonēnje ŝtoro žane wutracje wjazy njebē, wŝchetōŝ njerjad naŝ ŝtoro ŝejra. Duŝ budu w rēŝy wot deŝlow nēŝaje wubhrobŝenja ŝtwarjenje a my ŝmēdŝichmy ŝo porjadu ŝupacŝ, ale jeno 20 muŝi na ras. Wjazy tehbola mj, doleŝ naŝ beŝwaŝ ŝoŝaŝo njebhychu doleŝ wob-leŝdobomacŝ moŝli. Wŝchetōŝ dyŝ a dyŝ by najŝterje tōn abo tamny ŝetnyŝ ŝpytat.

Mjeŝ nami bē teŝ jedyn bubnar ŝi ŝtoŝa. Wē to rjany muŝ, rēŝejŝe franŝowŝy, nēmjŝy a troŝny jendŝelŝy a ruŝy. Tolu bē ŝo wōjnŝle jaŝtwa jara woŝtubŝito a wōn wŝchego na twoŝchije-nje myŝleŝe. To bē ŝeŝeŝe prjōbŝtwōŝe, ŝlonēnje paŝ ŝo tola rabiŝ a ŝo to taŝle waŝenje. Wly kupacŝmy ŝo junu we Wŝŝe, wŝŝi ŝimŝ wōn bebi dobrny wotomil wotpaŝe, ŝhorabny ŝwoje hubjene draby, ŝwi je bebi wofoto ŝlowy, ŝtoŝi do wody, podnōri ŝo a ptwarŝeŝe na tamnu ŝtronu rēŝi. Jeno ŝtowa bē troŝny ŝ wody widŝeŝ. Wly wŝchitŝy wēŝipni ja nim hlabacŝmy, haŝ ŝo wōn napawŝlebuŝi we wjerbowoŝy ŝerŝaŝ ŝhubi. ŝaŝo paŝ ŝo ŝoŝaŝo na ŝeŝtanja doŝlabacŝu, bē wōn hŝom ja jich kullŝi wŝe-baŝo. Duŝ jim teŝ dale nicŝo wuŝeŝe njeŝtowa, haŝ jeno ja nim hlabacŝ; ŝjim bōle paŝ jeŝo poŝtawacŝu a „poŝol“ na njeŝo ŝelacu.

ŝacŝrunje ŝo tutōn podawŝ nam ŝnadny ŝdajŝe, dŝa tola ja naŝ wjeŝtŝu ŝtroweŝ ŝchjnjēŝe, a my ŝo wjazy ŝupacŝ njeŝmē-dŝacŝmy. Mjerjad a ŝhorŝeŝe na to ŝaŝo wŝchjberacu. W ŝto-ŝadŝy bu nam jedŝ prjōbŝhajena, ale ŝdŝtōŝ njeŝaje ŝudobje ŝ ŝeŝe-panju njemēŝejŝe, tōn jara maŝo doŝta. Wŝchŝy a niŝy naŝaŝo-wacu ŝo do ŝōtrow, ŝo bhychu jeno dōrtŝ doŝtali.

ŝaŝo ŝo nēŝtre tŝbjenje minŝaju, a ŝ nami njelta ŝo žone wŝdemēnjenje, ŝhba ŝo bu ŝhorŝeŝe dale a bōle hōriŝa; a hlej, tu wŝchjndŝe naŝeŝ rjany ŝerdinadŝ jaŝo. ŝaŝ mjenowacŝmy prjebŝy ŝromjenedŝo eŝajŝeŝo bubnarja. Wbōn paŝ njeŝŝchjndŝe ŝtorbanŝ, joto bē prjebŝtu ŝdōl, ale w doŝpotnej uniformje ruŝickŝ trompej-tarjow. Wbōn bē wuŝteje wŝchjndŝeŝe wotpōbŝaju, ŝo by ŝeŝi mjēŝe jatyŝi taŝtŝ bubnarŝ, ŝoŝiŝ budŝo wŝpnyŝaju a nēŝajŝi inŝtrument hracŝ mōŝacu, a byrnie jeno hubon biŝi. Na taŝle wōŝchje bebi wōn wofoto 40 muŝi nabromadŝi, kotryŝy ŝo na meŝeŝe wrota jaŝtwa wocŝinichu. ŝŝi ŝami dŝeŝu ŝi taŝ mjenow-anemu ruŝko-nēmŝemu wōjŝtu, ŝotreŝ dyrbjeŝeŝe wŝchecŝiwno Napoleonej ŝahnyŝe. ŝtaŝte je jich balŝeŝe ŝwjenje bhō, to je mi njeŝtane wofotato.

Teŝ ŝ nami ŝawoŝtajenŝy ŝo nētko wŝdemēnjenje ŝto, wŝchetōŝ my ŝo ŝaŝo do Wuŝteje na puŝŝe podacŝmy, ŝdŝtōŝ nam niŝdy do ŝlowy wocŝajŝeŝe. Ale ŝdŝto pomōdŝeŝe wŝchitŝo woharaneŝ? my bebi jeno ŝwjenje wŝeŝes to hōriŝeŝe ŝinjacŝmy. — ŝoŝaŝo naŝ najprjōbŝy haŝ do meŝta Wŝalofŝto domōwjeŝeŝe. Wly ŝejacŝmy tam na torhōbŝeŝu a meŝeŝŝanŝte žony wŝchjnjebheŝu nam ŝhēbē, ale ŝ roŝdawariju tu ŝadny ŝaŝ njebē, duŝ naŝpnyacu nam wone hromadŝi ŝhēba na ŝemju. ŝdŝtōŝ nētko jeno dōrtŝ ŝhēba doŝadŝny, bē jara ŝoŝowny. Wŝchjŝi dŝel dyrbjeŝeŝe ŝhōbny woflacŝ.

W pōbŝnej najŝime wŝchjndŝeŝmy haŝ do meŝta ŝrobnō, hŝdŝeŝ ŝ druchemu rajej rēŝi Niemen wŝchetowcŝiŝ. Teŝ tu budu na tor-hōbŝeŝu ŝotoly naŝtawane, w ŝotryŝŝy ŝo ja naŝ nēŝajŝa muŝa warjeŝeŝe, ale jedŝ jaŝo hubjenje dŝejŝe, doleŝ ŝanŝy Wŝizow, ani nōpawŝtrow njemēŝacŝmy. Nēŝajŝto ŝhēba a ŝwajŝeje muŝi Ruŝojō teŝ jeŝe naŝ roŝdŝelŝicu, ale naŝlēpŝe bē to, ŝo pola meŝeŝŝanow ŝwaritru doŝtacŝmy a tu blŝjŝi ŝaŝ leŝo woflacŝmy. Mōj hōŝpōbat bē ŝid, kaŝ tu to ŝi wjeŝtŝa wŝchitŝy meŝeŝenjo ŝu.

Teŝ mōŝacŝmy bebi dyŝ a dyŝ ŝ dŝētkom nēŝtōw troŝchowŝo ŝa-ŝtūŝeŝe, a teŝ wot Ruŝow doŝtacŝmy nēŝtore ŝhēborne wjeŝteŝeje niŝdy. ŝdŝjdy dŝeŝl a wjeŝor paŝ dyrbjadu wŝeŝe komandanta, ŝo by naŝ wōn wŝchjŝlabat, haŝ ŝtola ŝadny ŝetnyŝ njeje. Tola wofoto hōd ŝlonēnje na naŝ proŝenje ŝtawidŝu, haŝ ŝnano njeŝacŝmy do ruŝŝeje ŝtūŝby jaŝtupicŝ a ŝobu do Wēmzow ŝahnyŝeŝ. — Wroŝenje bē taŝ ŝtawene, ŝo ŝo wobaracŝ njemōŝacŝmy, ale dyrbjaduŝy ŝterje a leŝje do wŝeŝo ŝwoŝeŝe, heŝjo-ŝi njeŝacŝmy hŝiŝeŝe dŝeŝe w Wuŝteje ŝajejŝi woflacŝ. Duŝ budny nētko dobrni ruŝy wjazy. ŝa wŝchjndŝeŝ ŝ draganacŝu a doŝtaŝ wŝchjŝtoju nowu uniformu a dobrny wjeŝeŝi wŝeŝeŝy wot ŝeŝtore ŝuŝta. Doŝto paŝ w garnijonacŝ woflali njeŝjmy, ale ŝeŝnjecŝmy ŝo ja wjeŝtŝim ruŝtim wōjŝtkom jaŝo ŝnane wōjŝto na ŝtrony nēmŝickŝ mjefow. To bē tola nabŝjja, ŝo naŝ ŝnano w nēmŝtkim troju roŝpnyŝeŝa, kaŝ bē nam ŝhubjene.

ŝaŝo ŝo paŝ na jedyn ras ŝaŝo poŝacŝmy na ŝa ŝebŝowacŝ, bōle do Wōŝteŝe nuiŝ, dŝa mjēŝe tola rēŝi ŝwōn mjerjacŝ, ŝo bhō do ruŝŝeŝo wōjŝta jaŝtupit, wŝchetōŝ tu ŝady tola moja domiŝna nje-leŝejŝe. Wŝchje teŝ mi wŝchjŝpabŝe, ŝo budu ŝnano teŝ dyrbjeŝ ŝwoje ŝime dny ruŝti wofaŝ bhŝy. wŝchetōŝ ŝŝi ŝhŝjadu tehbom ŝ najmjenŝŝemu 25 lēt poŝpōdŝi. Duŝ mēŝadŝ jara hubjeny wō-ŝlab do wŝchjŝchōba. ŝaŝo ŝo tehbola ŝaŝo nalēŝo blŝeŝeŝe, dŝa ja wot wōjŝta ŝeŝtŝnyŝ.

Wō nētkotŝy dnjadŝ wŝchjndŝeŝ jaŝo bhjeŝ ŝabŝerwa ŝ rēŝy Wuŝ, a bē teŝdy runje jara wuŝta woda. ŝa nētko kopŝti mjē ŝeŝmiceŝej wŝchjŝerjeŝy. Ale wōŝrejŝy rēŝi wōn ŝdŝom laŝtaji a ŝo mjē woprawŝa, haŝ njeŝam pola njeŝo a ŝeŝmiceŝerja do ŝhŝjdy jaŝtupicŝ. Doleŝ ŝanŝy prjebŝeŝ ŝ daliŝŝemu puŝcowariju wjazy njemēŝajŝ a teŝ jara ŝwjenje njemēŝchjndŝeŝ, dŝa do taŝjeŝe ŝtūŝdy jaŝtupicŝ. Wŝyŝlacŝ, ŝo budu bebi tudy tola nēŝtore ruble wulitowacŝ a ŝo wotom ŝjim ŝterŝoŝ domōj pōbacŝ mō.

Nētko ŝeŝtōŝto ŝaŝa luŝi wŝeŝe rēŝi Wuŝ wŝchewoŝowacŝ. Teŝ druŝeŝo dŝeŝa ŝo tu na doleŝ namata, doleŝ bēŝu wotrowcŝy ŝ wjeŝtŝa ŝola wōjŝta. ŝlonēnje wŝchjndŝe wjeŝny pan te mi a najja bebi mjē ja wŝweŝeŝo poŝowcŝa, doleŝ bē jeŝo prjebawŝŝi teŝ pola wōjaŝow. Duŝ nētko najbōle na roŝi dŝeŝlacŝ abo wōŝadŝ wjeŝneŝo pana ŝ wŝpōdobam na woppytanje. Ale jano ŝunu prjeb-awŝdŝi wōhōnŝeŝ domōj wŝchjndŝeŝe, dŝa ŝo mōj jnēŝeŝ njemōŝacŝ-moj, a duŝ ŝo ja ŝ nowa wō druŝu ŝhŝjdy ŝtaraŝ, a ju teŝ ŝlonēnje w teŝ ŝanaj wŝy doŝtaŝ; bēŝ ŝo wŝchjŝtaji ŝa ŝwijnaj-zeho poŝturya. ŝaŝo daloto bē ŝi ŝkalowŝtkim ŝaŝtkim wōjaŝom wŝchjŝŝo!

(Wŝchjŝkōdnje ŝlonēnjenje.)

ŝŝi ŝhŝiŝe.

Wōwjedawcŝo ŝo podawari je ŝerbow.

(4. pōtraŝowanje.)

Wŝchjŝpōdnju bē dŝe ŝerta ŝanej prajiej dala, ŝo by do wjeŝerjeje ŝi nim wŝchjŝŝo. ŝhwaŝajŝy tehbola wŝdŝejŝeŝe, ŝo by ŝjim prjebŝy hōtrowy bhŝ. a prjebŝy haŝ ŝo ŝhōno ŝhwaŝeŝe, bē hŝjom domoraŝ. Wēŝjŝny, ŝdŝto naŝoni, woda ŝo taŝ ruŝe haŝ bē tonjow wuŝŝchahnyŝl a jimaj ŝwpyntŝ, ŝi Wŝeŝtewone. ŝdŝj do dwōra ŝupŝi, nabereŝe ŝertu ŝudbom, ŝotrazŝ doŝtina jemu ruŝu podawajo dŝejŝe: „Wuŝ wjeŝeŝy, nētko wŝchjndŝe namaj ŝtoro je ŝidŝje. Njeŝtjeto dyrbŝ jaŝo 48 wōjaŝow doŝŝ a duŝ ŝym wujja proŝhja, ŝo by jeŝo teŝ ŝobu wōŝa a wōn je mi to ŝhubiŝ. ŝerjebu rano jich hŝjom powjeŝeŝ.“

„To tola wērtno njeje, wŝŝaŝ hŝiŝeŝe niŝtō nicŝo pōwjedat njeje.“

„ŝawdēŝe! wuj jeno tehbola nicŝo njepraji, ŝo njebhychu wŝchjŝy wŝchjŝŝi a jeŝo proŝhŝi, ŝo by jich njewubraŝ. ŝuŝtje

Sy-li spówał,
Pílnje dólal,
Strowja ós
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zjadny ja.

Za staw spróeny
Napój móeny
Luboó ma;
Bóh pak swérny
Přez spať méry
Corastwoó da.

Njeh ty spówał,
Swérnje dólal
Wáóne day;
Dólaj pak swjaty,
Duó daty,
Wotpóń ty.

Z njeboe mna
Njeh ó křmna
Žiwnoó je;
Žiwa woda,
Kř Bóh poó,
Wokřew óel

Sserbske njeđzelske lojpeno.

Bubawa ho kóđu bobotu w Smolerjez křihćichćejeni w Budyšćinje a je tam sa šćiwórtlětnu wěšćoplatu 40 pj. dostać.

Njeđzela Palmarum.

Wart. 11, 1—10.

Palmarum — tole mjeno njeđeje naš na to do-
pomnja, so Jezus něhdy pod wystańjom jutrownych pučo-
warjow do Jerusalema nuts czehnješe a kał jemu meje
a selene bałošy na puč seželedu. Pođdžiščo je ho to
prajito, so hu to palmy baće, so bęchu jeho czeščiti kaž
šćišćtu, kiž hwoj lud woopyta. Zo nam sečenit dołladnje
powjeda. Najwjeteša wójnosć tejele njeđeje pať w tym
leži, so nuts wjeđe do cšidneho tydjenja, kaž běše jeho
nutšćehjenje nutšćehjenje it cšepjenju. Wščetož kaž
traj wón nuts czehnješe, ale kaž šćóšnit bu sa něłotne dny
sošubdženy, czehnješe i šćižjom na křibječe sažo won,
so by na Golgatha wumrjek. Tak nam njeđzela Palmarum
praji: „Hładaj na swojeho trala, kiž t šćer-
czi dže, a pšćewođž jeho na jeho martra-
šćim puču!“

Štał dženy mb jeho powitacž?

1. Š poniznej a
2. i džaknej wutrubu.

1. Sečenje potańuje nam Jezusa jako ponizneho
Šbóžnika, kotryž džje swojich w poniznosći, niz i mozu
t febi cšabnųeč. Zehobla wón we šćišćinšćej pyšće
nuts nječeńje do Jerusalema, ale to je jebony cšab: žani
bšćichćazny šćajowarjo wokolo njeho, ale w křubej pučo-
waršćej drańeje a na wóšte, kotryž njebšeče sa šćubžu

we wójnje postajeny, wšćewođžany wot mało šćewrňęch.
(Šćt. 1—7.) Ale tam czi šćiwjeđžny pučowarjo jemu
pšćiwuštacku jako swojemu Wumojnitje — to jednore
wošńje jich niemyleiše. Tak tež naš wpyłic njekšim na
Jezusa, dolež w swontononym bšćichćęu wustupit njeje.
Zo jednore wošńje nam jeho poniznosć šćeni, a kał
mohli jemu lépe holdowacž, jemu napšćečšiwu hieč hač
ponizni? Zo wlači wošbeje w cšidim tydjenju. Wščetož
tehdom je Jezus ho hišćeje wošbeje jako ponizny šćewik,
je wšču hanbu njekš, je džez mortotanja swoje žiwjenje
woštajit. W tym wšćem wón nam pšćiwola: Wubžeje
mi runi a křobžeje sa mnu w poniznosći! Takje napomi-
nanje je nušne, dolež ho wot pšćinarođžerja t hordošęi
šćilamy. Džyž běše Jezus ponizny, kał mjela bóle
džrbimy my ponizni bęč! Žato křiesłowi wučeńobnyž
pať mamy ho tež šćewteje napšćečšiwu jako ponizni wo-
polašacž. A poniznosć potańuje ho wošbeje w cšidim
cšepjenju. Wščetož nam džje ho podobnje kaž Jezushej:
my bšćubženy honjeni a šćepjeni, kaž by to šćóšć býla, so
ho šćišćečšijenjo mjenujemy. Zo bšćubženy lošło bóřzy a
hńewni. Ale my džrbimy na Jezusa hładacž, kotryž je
poniznje wšćišćtu hanbu njekš. Takja poniznosć džrbi
naš napjelnicę, hwož džrbi Jezus šćišću našćeho žiwjenja
bęč. Hordyč a tajšć, kiž cšepćeč njemóža, njekša wón
sa swojich wustwolice. Jezus, tón ponizny, wubudž naš
t poniznosći; to je jemu najlubsše powitanje.

2. Š džakownej wutrubu. (Šćt. 9 a 10.) Lud
niz jenož swoju wjekšelosć šćeni, so je Jezus tón šćubženy

přichod, ale tež s'javuje šo Bohu džakuje, křz džje žedženje pobožnydž dopjelnicž a kralestwo wótza Dawita w starym blyščuju šašo postajicž — přichodž toho šo wot Jezusa nadžachu. My mamy, došelž to hiščedje wjele lěpje wemy, hiščedje wjele wjazy přichicžiu, Bohu šo wutrobje džatowacž, šo bychmy š tym Šbóžnikaj holdowali. Šdžž tež Šofianua njewolamy, bdyž Šbóžnika na pučzu čerčepjenja přichowdžamy, džemy tola škwalicž, šo je w Božim mjenje a po Božej poručicžiwzi tón přichod, na kotrehož šu wšchitzy pokutni hřeščinizy wot špocžatka šwěta čžatali, šo je přičes njeho hnadne kralestwo postajenje, wot kotrehož bědže Dawitowe kralestwo jenož šlaby wobras a šo šo wón tež šunjerce bojal njeje, šo mohli byč šlawy jeho kraleštw. Ale my džemy šo tež Šbóžnikaj šomemu džatowacž, a to njewožemy lěpje pokasčž, hacž š tym, šo na jeho ewangelizju pošlučamy a šo š njebještewu Wótčej pokasčž damy. Přičes pošlučajnosčž a šwěrne špobženje ša nim jemu šwoju, džatownočž najlěpje pokasčžamy a jeho najlěpje perwitamy jato šwojeho šnješa a krala a Wumožnika.

Šo by nam čžiki wdžen žohuwanoy byl, dyrbi Jezus škřystuš, naš šerčatja žiwjenja, křz je šchizž nošyt, nam šlawy přičes woczajmaj štečž a šwoju poněžnosčž taž tež šwoju lubosčž jwewicž. Potom budžemy wabjeni, ša nim w poněžnosčži šhodžicž a jemu jeho lubosčž we šwěrnosčži džatownje šapčacžicž. Šamjen.

Golgatha.

Drje wjele horow jima
Šow wčesčo člowjeka;
Tu wošnosčž žana nima
Křz hora Golgatha.

Šdže hora je, křz bliži
Mam takle njebješa?
Ščto Wožu midolčž nizi
Kř nam taž Golgatha?

Šso š šchizja wžđeluje
Kř nam š kraja do kraja
U našch hřečch wučilčžuju
Křej šwjata š Golgatha.

Šynč wšchšchich harsow brincži
Tam šbžnje glortja
U wčžnja šmalba šlincži
Ša jehno š Golgatha.

Tam nastaj čžide šhody,
O duška wěrijaza!
Štož hřečh a wšchilke ščtody
Pod šchizž na Golgatha!
Dha šbžni w njeju praia:
Kř derje šo čži šta!
Pučž do Wožeho raja
Tón dže přičes Golgatha!

K. A. Fiedler.

Či lěta w Ruskej.

Šistorika originalna powječej š Rapolownoyčž wójnow.

Špřat M. A. Kral.

(Ščlónčjenje.)

Žhju našemu něto šwinje pašuch na ščerškich labach. Šo bč wostudle bžeto, křž šo mi došho njelubjesčje. Dužž w pošnosčži

našnje wostajiwšči wšcho přječžu džech, a šo šašo přičes řetu Šug přichowjesh. Šuma bč šo hišom přichibžičta, š nowa wobdawowšče mjje puška hola, šašo dyrčjadž w šněty brošicž došje, doške dny.

Šato junu taž we šwojich myšlach w řebu dale šabach, mjje šamč přičejčehnyču, na kotřchž žo šofatojo šebžachu, šotřž taž njemdiri dale džedžech. Šola mějšče jebn š nič telšo šwile, šo mjje š čžškim šchudom poškwita, praizju, šo nješšam š pučža ščoh, ščtož pal bč ža. Šoni džedžu dale a šo šmočch njelubščžene pušk šam nješč. Šolšo pal njetrajčech, dha přichibžja jadsšo ščtomřty šofat ša nimi a praichesčje šo mjje, hacž jcho towarčšow woidžat nješšom. Wšchitzy ščtawjo bčču šofakřzy ofšizteroj a šamni bčču w šwanosčži wučšell. Dužž něto w šromadžje ša nimi šabachmoj, hacž šch w malym měščacžju šašo doščejčehmoj. Duzy po pučžu ředčžamoy to a tamne, hacž mjje ščlónčnje mój šofat narečje, šo dyrbi šašo do wšřta šwipčž, křž w bliščimž čžahu do Šranowšteje počehnje. Na měščje mi do myšlow pa-dže, šo je šnawo to tola našlěpča ššabnosčž, šožo do wótčžeho kraja abo tola do Němow přichitž. W měščacžju, do kotrehož přichidžehmoj, ředčech tunje woidžel řušich přičšow; š tym šo podach a bučž tež šudom a š wofakja přichitaj. U šlej, bččři přichitajnja přichidže, šo dyrbišy šo wofaku š němšim mjšam ředčamčž. Duzy po pučžu pal mjje wot wčššow přječž wšadnu a mi šonja doču. Šak bučž drubiš ras ščžowřti řušti ššidni š pučžowanje špřichidžew džedžech. Na pučžu pal w něšotřymžšli domje šopšobowachmy, šdžž hišom řeta došho na wróčjenje řeho abo tamneho lubeho wotčžawšowacy, křž bččech tež přičes řetami šobu do šusčte čžahnyč. Něšota macž je šo naš navrašowata, hacž šnawo jemy šyn tež tu wot ranja šobu nješchidže, š wot-fal my přichidžehmy. Šene wšřfo po druhim drje mjšje přiče-kročž, ale hřzo domoj šladam šo nišby njewočžiči — wón špšče čžiče w dalosčej žušbe. U tola macžerne wošo š šolowčju š ranju šladachč, hacž šnawo řerja drobje nadžje šoro nje-šahwajtu.

Šopšody bčču ša naš přičego tak něšak dušchne, runčž bč na nič woidžecž, šo wšnja hiščedje žule šobnja njeje, křž bččech řehdy žhly němšit kraj šamčšchaka. Něšto tež našomichmy, šo je šapo-šleon žule šbity, a šo dyršimy do šarča, trón noweho krala podpjeracž.

Š něšotrymi druhimi towaršchimi přichidžech junu tež do bur-ššeho šubla na šopšodu, na kotřchž wobštarua macžřeta šana šopšodarjehče, došelž bččech š wudowu. Wšchčejšnje bučmy w-šwitiati, a šlara macžřeta nam to a tamne na šlido wšchčech; na jejnym šubym woblicžju bč woidžecž, šo nam wššitšo šubje řady dawachč. Potom pal džěčhe won na huno, wšchčeliczi naščhe šonje, přichidže šašo do šlwy a tež naš přičelliczi, š čžička přichi šebi praio: „Dženša tež hiščedje šobu nječ.“ My š řeho špš-šachmy, šo ma wona wěščje něšajšu drohu nadžiju we wutrobje. U šlej, tež wona šo naš počža naprašowacž, hacž šnawo jemy šubj jenicžli šyn šo štoro wróčicž njeubdžč. — Ščtož wopomni — jenicžli šyn — jenicžle džěčšo, šotřž je dalšo přječžu do njelateje žušby šohate, tón šwojimi hřozu nadžiju šubeje macžřell. Šejny šyn bč tež šobu š poknozy čžahneš dyrčol, nječ šo pal wjazy wróčit, a šuba macž hišom ři řeta na njeho čžachachč. — My njewjedžachmy, ščto dyrčachmy jej na to wot-molwocž; praichamuy šobla, šo je šnawo hiščedje možno, šo šo jemy šan šašo domoj wróčiči, ale šo šu tam w žušbe tež jara, jara wjele towaršchow wštal. Šuba macž šo š šakřim wotmol-wenjom špofoji a wotědže, praio: „Dženša tu hiščedje njeje — ale wón wěščje jutše přichidže.“ Šwotkowonje bč drje šmėrowana a šwoje šopšobakřtowo derje ššarata, ale we wutrobje šo nadžija řehčehč, křž jeine mozy přičego bčle podrywajč. Šwona šo na

přichod přerady, na přichod tam njevěšty! Zola hylow wjazy njemějšče we hwojmaj wječomaj, hbdž tuzj štušnywšdy přches woŕno k ranju hlabošče. Šesly bčhu so hžjom dawno s horzej nadžiju wuronite. — Našča wječetož bčhče tež zyle přecj, jako tajtu htufohu bolozj a ščečpřinowčj widžomaj; mějachmy wutrobne dželobracje s jejnej želnuwošču. Rždy džeň so naš wona prašče-šče, hač žnawo luby hju tola storo njepřichidže. Rždy džeň přčhe wječorom hlabošče přches woŕno k ranju so jeničzej pruhu štoče nadžije. Ale wšgřito bč podarmo, a wona bu přčhejo žmėnšiča. — Nam pač činješče čjm wještju dobrotu, wobha mač, měnjo, jo budža sa to tola tež jeniemu lubemu hujnej w žulje dčbratu wudželeč. — Wly špřnachmy, so drje jejne bėdne žiwjenje te kőnzje šhwata, přchetož wona džeň wote dnja na mozach wotebjerašče. Wščhejo bčje přchi džele we htufoch myšlach štejšče; so drje na šhwilu štraba, kaž by jej nadžija s nowa wutrobu šahortja; ale s kőzjom dnjom šuch je hodžijnji dlejše; přčhejo djeje wona přches woŕno hlabošče. — Tak pominjchjo so někatre twdjenje, hač junu luba mač k nam rjetny: „Dženka přchidže šawěšče mój luby hju; hejjo-li ho dženka njewrėčji, dha ženje wjazy njepřichidže.“ To bč dopotdnja a my so s njeju roszjohnowachmy a jěšachmy na hwoju džeštu štužbu. Zato pač so na wšdnym popotdnju našo domoj wrėčidmy a čžicho do jšny štušnywšdy, dha hėdžče bėdna hjošpola, wőczjy šandželuwošči, na stole přchi woŕnje, kř bč k ranju wobrocžene. Wuzy mějšče tož k wotofčenju we wullim wješlu wupřčestrenej, přchetož dženka bč lubeho hju wotofčaka — w njebješach. — Wly hmy ju potom hiščeje wšchizy k rowu přchewodžili a ho na to wot-šal pulčžili.

Zato domoj přchidžech do wőznego kraj, dha bč wón do dweju křchow roztortnjeny, a tež našč luby hewšti špach bč roszjeleny do dweju dželow, tola wějšče niz we wutrobje. Wkto budhu žulbnizy wot rušeho wšřta wotželeni a domoj rospuščženi. Tak tež ja hwoju hwošobu doštal, ale niz na dohjo, dychjadč čžahnyč je šakšim wšřtom na wječorne štony Eurapy, do njemėneje Franzowšče. Napoleon bčhu na šupu šelenu domješt a w Bariju noweho kraja je štareje hwožby postajili, a teho dychjadmy šakšac přcheb šamšnyui podbanami w mjenje tyč wšnarjow, šotřž bčhu wėczny měr mješ šobu šěžnili.

„Wėczny měr“, rjane šlowa! ale šat doho budža luby hiščeje na tebe wotčafowacž?! To budže drje tež wėczne wotčafowanje! Krejpičelečje njepřčestanje, doniž luby wšnarjam mjecž s ruti njewrohu, potom hřano budža lėpiche čžahy. Ale šdy ho to štanje?! Wjele křwė budže mješ tym ho hiščeje s njebju wotacž, přčomenja wmošich męštom a wšow budža mješ tym hiščeje njebjo wčžestwjenječ. Na bitwščžach šrawamych je došpotnje widžecž, jo s křwė žane šože wurošč njemőže, žane rőže wėczneho poštoja ho njepošbėhaju, ale wjele bėle wššty přchidobneho wječanja. Šchłž měni, so přches bitny šože sa luby šěžje, tőn ho jara moli. Lub ho wjerje — wješt pač bjerje. — Wjele šlowo nam činjachju po šamnyč bitwach Napoleonowych, ale doštali hmy mafo. Šchto pomhšče wšchitkim mojim towaščam přchidobne šože, hbdž ho tola wjazy domoj wėczžicž njemőžachju, ale dychjadu šbėdnycž na honach šewjernych?! A hbdž ham na ho špřlabam, mi ho hiščeje do dženšniwšeho dnja ničtőn sa to podžafowal njeje, so hmy tež hwoju krej přčeleč dychjak w žulje; ale šakš dšal dychjak žabacž, wšchal tola žadny dobry přčb s křwė njewroščje. Za čhu špotojom hycž, hbdž junu po wotwošanju s tuteje čžahnoščje wšchėch hwojich lubyč šžo namafam, kř hju ho přejby mješ wrotžili do wėczneje dominy. Čžhu ho špokožje, přchetož mój row budže tola we wőzowščeji šemi; mšobemu narodej pač přchidowam šože na přchidobne čžahy. —

To bč potwejšč šestarineho nana, dopomnječje na jeho mšobščje, jako hėdžče na šamjėnnej lawzy, pod kotrež drėmachu we wėcznej čžihnjne bėdžerjo s bitny pola Wudyščina. Čžidi wėštli noju wobbawošče, — jeno dby a dby s dalosa wot pokodnja brimot přchidowošče; bč to brimot kanonow s bitwščžje w Čžechach, hbdž rostorzjena Němcjana ho na ho šama kobješče. A čžehobla ho bija? Šjednocžič ho čžebža přches krejpičelečje! Wošta lėt hu hžjom sa tym štati, a šjednocžili ho hiščeje nješhu, a to drje ho tež tőn křčž jim njerađji. Napaki budža hiščeje doho wošto wotšpandawow Němcjiny lėtačž — hřano wėcznje! a škanemu Barbarošej mješ tym broda přches šemju krocže! — Manje štwonjanščj špachow jch wudbžji s twer-čeho šona, džeň narodow najmőznijich na šemi. Našč šastup do škanewo přchidoba pač njebudž s křwju wopanzany. Šmėrnje ššhadžej škőno naščeho wožiwjenja, jo by šwėčito do přchidoba šbowoweho. Zola teuče wštušnyui špřčezjwo hwojim šanicžerjam, dha štušamy do štopow škanewych našchid wőzow! —

Na čžidi pjatk.

Džeň hylow duška wita,
 Wdžej šronu čerwjowu
 Čži, štwona twaownje šbita,
 Ša wušmėch štajichu;
 Wdžej tebe šchžjowachu
 Na horje Golgatha,
 Čže hřššnje mowicž dachn,
 Šo hela šawřta.

Mje njemylče, wy druhy,
 Kř mačje lubo hjuėt
 A kotrymž Šbőznik žuřo
 Že hžjom wjele lėt;
 Mječ s čžichej šamotnoščji
 Šwőj štyl dženč wšřtoržu
 A kraja w dšafownoščji
 Wšchu lubošč s lubošču.

Tu čžiche pšafam, křežu,
 Wšl jeho šačuwam,
 Wdže widžu nšu wještju,
 Kř čžerji Šbőznik tam?
 Wšn ščejpnje polny šmėčha
 Še šwjerčju bėdž ho
 A nima tola hřėča
 To Wože šejnjatko.

Šchł hjes hylow mošt štupecž
 Šso pod šchž Šbőznika
 A jeho widžej wupicž
 Šhchł hřkri wot Wőzga?
 Škun Woži šubowany,
 Kř žama lubošč je,
 Tőn nješe našče ranu
 A našče pokleče!

Hbdž šwjerčž ho hžjom mėri
 Na tebe, Šbőzniko,
 Čže hiščeje lubošč čžeri,
 A nam škőžicž woblicžo;
 Wžejšč, přjedy hač tu šašnje
 Čž wőčto we šwjerčž,
 Šo woščewit by čžahnje
 Naš twőcht twőj njebješt.

Duż, křtychcąc, ręcł t tym frowim,
 Nót frowaty wolowót ty;
 Głej, tu pod fchymom twojim
 Mly pakoć fchymim.
 Njecz poſlednje te frowa,
 Kiz rjelnj piched frowerczu.
 Nam fe frowńeho doka
 Pucł t paradijej fu!

K. A. Fiedlef.

Či křtyže.

Powjedańco po pobanlu fe Sserbow.
 (b. potcaćowanjem.)

We Ł. njeđywuachu wo njemako, hdyž fhowichu, fo je ho Zurij f rychtarjom domoj wrócł; tehoranja frowełfchłaj fo jeho ftařfchej, hdyž jeho jašo wofładowačłaj, pichetoz ani jimał njebe prjedy ničo rjekl. S tajkim powroženjom cħyřfche dže jeju t temu přfchłmucłfch, fo byřłaj jemu kuřto fapřbacł dawo. Duż dželcfche, hdyž ho wonaj nad jeho přfchładom dźwafłchłaj: „Haj, tón tróć fym wojařam wuřhof, ale řhfót wě, hdy mje jašo řhrabnu, hdyž mi fapřbacł dacł njehatoj. Zuch, kotřachł fu nětto wubrali, fforo we wójnje fabija; tak teź ho mje teřaf njelminje.“

Nan dje jemu na to ničo njewotmolwi, ale macł mńnjefcfche: „Dawko, dawaj jemu fapřbacł, potom njetrjebamj ho wójny wjozy bojeć.“

„A cħu řebi přcfemyřłfch, ř wřřaf dže hřfchcfce tak wufne njeje!“ —

Hdyž bě ho Zurij rořhofowacł wneřfchot, prajefcfche nan: „Zemu njeby wřřaf ničo řchřobřaf, bynenjež jeho wjozy dořłali a třochu wocęřłali, to by tola frowju hrabowć řhubł; tak myřłi, fo durbje řo wřřahřy přcfed nim potoricł. Hdy by jeno ta fabitna wójna njebyła, njebyřł jemu fapřbacł dal: ale řhfót dželcfho raby do řtracha poba? Wřcfeho řebi njewercju, jemu fapřbacł dacł, řhfót wě, tak řo namaj póbřže, hdyž budže Zurij řam řwój knjes! Čhfót dħa ty myřłifch?“

„Kaf řhabž budže rořomufchř, póbćnje-łi do frowjeho hornćřta nuřaf; to wěřł, mřobj hól pol řemjana. Wóřemoj dže řej wacłńcfch, to cħgemoj hřfchcfce nětore řeta řamaj hořpobarić; ženicł wo bjes teho njetrjeba, wřřaf mőžu ja wřřo derje řafřaf.“

„A, dħa njecł tak wofřanjel!“

Wřcfor powě macł Zuriej, řhfót bęřłtaj f nanom wucłńmłkoj, a wón wotmolwi: „A řhfót, to pomba, bynrnjež fapřbane męł, hdyž cħřetaj tajke wumńnenjenje ćřınıć, wofnu mje tola do wojařow. Hój wřřaf, namaj je wřřo jeme, řaf mje řafřła abo niž; nje- bęřł-łi řo řam pořřaraf, bęřł hřřom teřaf nořł.“

„Ale, Zurjo, njerećł tak řwupje.“

„A, dħa dawaj mi bjeje wřcfeho wumńnenjenja fapřbacł a potom njetrjebam ho nićfeho wjozy řtrachowacł.“

„Cħu f nanom potěćeć, prořł teź řam nama a njefłajej řo jemu tak řwupje. To dawno wěřł, fo řebi jeho t tym nje- přfchłkoniřł.“

„Ač, to deje wěřł, macł, fo mi date njeje, něřhof prořbę; prajćeć dje jemu cħu, njefchęř-łi pař, potom njecł moje bla pobeńcfje mje, řhfót cħje.“

Sřobotu přfłi wobjedže řwafcfde macł na Zurja wjozy řwóć, wón wotmolwefcfde jej f ģřowu wjo. Wo wobjedže wofłta přfłi nanje wo jřtwaje, a hdyž bęřłtaj řamaj, dželcfche: „Nawo, ty wofł mi řubto fapřbacł dacł, ale bjeje wřcfeho wumńnenjenja. Njetrjebali řo potom wójny bojeć; njewěny dže řenje, hdy řašo wojařow trjebaja. Wudřa-łi f nowa bracł, přfchłńře najřřenje teź na mnje rjad. Duż by najřřenje bylo, fo byřł hřřom řam hořpobař by; pichetoz hořpobarcja njemőřa niřby na niřby wjacł.“

„Hdyž hřaf njeje, fapřbacł dje řo ćzi bjes wumńnenjenja mőže, ale hořpobarić budu t najmńnjefcfemu pjeć řt řam; řwój f macłřerju hřfchcfce jara mřobaj, to byřłmjoj řo hřřom na wumńnenř hřřobřtoj. Trjebafłch namaj jeno řhubć, fo řo řubta tak dořho mořowacł njehafłch, dońž ćzi je řamaj njebamoj; dħa mőžemy na fapřł hřcf, bynrnjež juřře bylo!“

(Wřcfchłodnje fale.)

Wřcfor a ranje wutrobj.

Što wřcfor ćřmni wutrobje,
 Hdyž wřřo je wubřanyřlo,
 Čhfótž řbože bęřcfche žiwjeńřke
 A wřcfelce tu byto;

S nim wřřcfne řpěny woněmja,
 Wřřa radobć bojnje prařł,
 Što mōdře njefło řamřóća
 A řřobno řagne taj.

Řaž po nozy pař řřabđuje
 Dřeř purpurojtoj řařu,
 Čaf řwita twojej wutrobje
 Teź ranje a rjefcfdej řrafu.

A njehabđa tu twoju nōž
 Čřł řane řerja řařńcfch,
 Hlej, we njebju cħje Wořa mōž
 Čře f wěćńny řwěřom řrafńřčł!

K. A. Fiedlef.

Wřcfelake f blřřka a f Daloka.

— I. řapřefje dořonja řo 100 řt, fo řo Wřřmarc w Čřhfńhauřenje narodźł. Čhfótž je wón nařřcfmu łubej był, řo řenje njefapomni, a wofřefje nětto řo jeho wobras přcfed nařřcfmaj wořłomaj bęřłcfęřł. Hdyž w cħařu cęřłefje řwěneje wójny řlejmy. Mly wěmy, f řafkei wobřładnıwocłřu je nalež- nořće nařřefho řwba a wóřzewo řraja w pořłednjej wójnje řařłupowaf a tak řo nam we wutrobje řbęřa to cħře přcfęće: „Ač, hdy byřłmy w tuřm cęřłřim cħařu nařřefho Wřřmarca mjes nami męł! Wřcfęće budže jeho 100řetny narodny dřeř łaj žıwe přebowajne na nařře řřufowacł; Štejny řrafę a twjedže w duřu a myřłi nařřefho Wřřmarca — potom nařř řub dořubđe.“

— Šřřefje wo juřřaf, 7. řapřefje, je. řaf řóđe řeto, řřowna řřromabđřna Macłřızy Šserbıřefje w „Šserb- řřim Domje“ w Budyřřınje.

„Bomřaj Bóř“ njeje jenož pola řřefow duchownyřł, ale je teź we wřcfěřł přcfedawarńřaf, „Šserb. Nowın“ na wřřaf a w Budyřřınje dořřaf. Na řchřwóřeć- řeta pľacł wón 40 pj., řenotłıwe cęřřłta řo řa 4 pj. přcfedawaju.

Bomhaj Bóh!

Sy-ll spěwal,
Filnje dšlal,
Strowja čs
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubość ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spaf měrnj
Čerastwoś da.

Njech ty spěwá,
Swěrnje dšláš
Wědnos duj;
Ozoń pak swjaty,
Duń daty,
Wotpeď ty.

Z njebjes mana
Njech čí kmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Klā Bóh poda,
Wokřew čel F.

Šserbske njedźelſke lopjeno.

Wudama ho łóđu hobotu w Šsmolercej knižicijšćejni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlěnu pšehedpatu 40 pj. dostacj.

Jutry.

Wattš. 28, 1—10.

Marja Madlena a Marja, Zatulowna mač, džěškej k rowej, šrudnje, šyšty we wočjomaj — tola njechabtažej w lubožeji k swojemu Šbóžnikej. Semja sarža. Naj běšče ho Wóčjez pšči wumrjecu šyna wobšwědčik, reči wón něšto tež reči šwojeje wšchědomozy pšči jeho horje-štočju. Čji waichtarjo ho nastrožaju. Njebešti poħol pšchindže s njebeš. Njeħo woblicjo bšče jako blyst a jeho draſta běla jako šneħ. A tam, hđže je šmjerč šwoju móg wopolašala, reči wón šlowa žiwjenja (šht. 5—7). Šsmjerč je morwa, žiwjenje je žiwe. Šsmjerč je póžrjeta, dobyče je dobyte. Myšl jandželšeho předo- wanja je:

Wudžeće štrošćitni!

Pšchetóž

1. Ješuš je žiwy.
2. Now je přšdny.
3. Šwět je pšchwinjeny.

1. Ješuš je žiwy. „Wón je stany, kaž wón praji je. Wšchilte jeho šlubjenja šu „Šaj a Šamen“. Žony ho nabojaju. Šchtó čže je nabojarič? Wone nimaja wotročnowištju bojošć, ale šwjatu bojošć pšchod něšto wultim, kotřej dje pšče miħo čłowitě myšljenje. Zat praji tež šchějenil Jan: Ja njeħym hódny, šo bych čri- jowje rjemjenje wotwijał. We tyd žonach pat šhadžuje wjeħeta jutrowna wěra. Duž šhwataja k wučšobnitam, šo

bychu tež šhonili wo jich wultim wjeħetu. A hđžj wone tam djeja, jetta je Ješuš a praji k nim: „Bomhaj Bóh wam! Njeboječe ho!“ Wone pšchijachu šo jeho noħom, šo bychu šo pšchewědčile, šo to šou njeje. Wone šwjerca woprawdže jutry, dokelš šu jeho žiweho wohladale.

2. Now je přšdny, tón row, kiž běšče čłowitka šluwošć předy s tamjenjom šanknyla. Šugl wšchšćeho měšćnika je štamany. Kač mōža ho čłowitěto šwěric, Wōžim wotmyšljenjam šadźewac! A šhto widža te žony w rowje? Niž štače, ale šlědy jeho ruti, kiž je wšchitno mudrije wjedla, a njebešćeho pōšta, kiž je pōštam. Now je pšchš šadźenje a wuidženje s nowa šwjerčenju. Na wšchitš čhčelšćjanšćih rowach šedža jandželjo a předuja: Šbóžni šu čji morwi, kiž we tym šnjeju wumrni: Šsmjerč, hđže je twoje žohadio? Hđže je, běla, twoje dobyče? Ješuš je žiwy, duž je mi šmjerč šadźenje k žiwjenju.

3. Šwět je pšchwinjeny. Njedyħyachu šo te žony boječ, hđžj na krowawu šmjerč Šbóžnika myšlachu? Njedyħyachu šo boječ, šo tajte něšto tež na nje pšchindže? Ale jutry wopolašaju, šo je mōž šwěta šlemjena. Semja je saržala, pšchetóž šud je šo na nim šta. Waichtarjo šu rošćěfali. Šhto pomhaja jim šlebie, mječe a šafity? Žandžel předuje: „Šlaj, wón předy waš pōubje.“ Niž jenōž dženkha, ale wšchilte duħ hōčj dō tōžja šwěta. Moš- wjašany šył wšchšćeho měšćnika je šnamjo čłowitěje njemozu. Šwětlo njemōže šo wot čmy lačmizě, wěrnolčj niž wot njeměrnolčje šwjacaj. Ješuš praji: „Džiče a pšchijomjedōječe to mojim bratom! Žony dyrħja pšči-

powjedźci jutrownieje powjeseje ja wucjobjnow budy. Dzenka hyscheje pyta śwēt horjeścace Sbożnika ja bawtu wudawacz. Ale njech śwēt woła a herjeta — my jo lępie wemny — dobycye jutrownego ferschtu dje dale swōj dobyczętki pucz! Bawta njedawa mōż nad śwētom, hujerczju a rowom. We nim pak, tym horjeścanejnym, mamy trošcht, mōż a žiwjenje. Wosbēhacze swojej wozi: Stare je sašcht, hlaj, wšachtjo je šo nowe šczimō!

Powitanje jutrowniczki.

D najšwjećišcha jutrowniczka,
W bšachczju selenym, nalēnim!
Wudź nam šwatočzjuje powitana
W tempu šknješowym wšofšim;
Šwōjate pšchecidze wutrobu čzucje,
Mewuprajne hiba ho hnuče,
Šdyž twoje imony nam slucza
A twoje ščertulcde hnuča
Šalelnja dobnoczeste.

Jutrowna radość.

Šamjertne jašwo roškamane
Jutrowniczka pšchipojdi,
Wšchecločeje ščiba rzi;
Šōšne hšofy došwōwane
Do pok čšichej' nozy šu;
Ššachyščyšch radocš jutrownu?

Wšchepoło jutrownych čšarjow na ranjši lemjch.

Šdže šu mi bauty čšertjene
Na šwjedžej wšchepy,
Šchtō mōdmach, bēhčy pščinješe
Na šwjedžej jutrowny?

Šdže šy, mōj pšchym konito,
A šchtō šo šradujecy?
Škōž ščōnczjo ščokci škhabjejo,
Ty se mnu šchewajecy!

Šdže je mi woda jutrowna
Še žōrta čšertweho,
Šchtō mi tei' jōhny' naczerpa
Do ščōngza na ranšo?

Šdže šu mi ješta wšchane,
Šich dawno žadny šym,
Šchtō bženš je kulcz je mnu čže
Na brjōžku selenym?

Šdže šu mi rjane šhorhōwe
Na šwjedžej dobycza,
A bubomy a wšchecjele
Do šwatoch' hšertulccha?

Martrač Ignatius.

Wob romšim ščezorom Trajanom, kotryž wot lēta 98 hač do lēta 117 po šhr. hucjele, bšpōw Antiochije, Ignatius, kž bē wucjobjnit japošchtōla Zana, w lēcže 107 martračnu hujerczj poczēpi. Šoto mjennjch ščezor na jentym wōjnštm čšahu do Antiochije pšchidže, wōn ipomjnjeho mužja Wožeho k žebi ščōlo a šo j nim takle do rēcže da: „Wōški šy ty bohōabnywat, šo nž jeno nalčšim wufošam njepōšchtachaj, ale tež družicy k tejbamej wšafnošci šawjedujecy?“

Ignatius wotmolwi: „Theophorus (to je čšłowec, w kotryž Wōh bycht) njemōže šo bohōabnywat mjenowacz. Šdyž pak mje ty bohōabnywaria mjenuješ, dolež šum njepšchecel pošanšcy pšchibhōw, dha tole winowanje pšchijimam.“

Ščezor šnapšcheczi: „Pač mi, šchtō je Theophorus?“ A Ignatius džeče: „Tōn, kotryž ma šhrystuša we swojej wutrobje.“

Duž rjety Trajan: „A njewēšcy ty, šo pšchibhōwo tež w naš bybta, toliž tola ja naš wōwja pšchecziwo naščim njepšchecelam?“

Ignatius wotmolwi: „Šeno jedyn Wōh je, kotryž je njebjo a šemju, morjo a wšcho, šchtōž je we nim, šwōrit, a jedyn Ješus šhrystuš, kotrehož kralešwo je moje herštwō.“

Na to rjety Trajan: „Teho kralešwo, ty prajšcy, kotryž wo wot šilatuža šchjōwany?“

A Ignatius džeče: „Teho, kotryž mōj hēč i jeho šakadnitom šchjōwajče, a kotryž wšdu lēc a ščōčej satana tym pod nohi da, toliž jeho we swojej wutrobje nošča.“

Duž praj ščezor: „Wōšcy ty polajšim teho, kž by šchjōwany, we swojej wutrobje?“

Ignatius wotmolwi: „Šaj, pšchetož wšchane ščej: Ša čžu w nich byblic a w nich hšodžic.“

Na to wupraj Trajan ščedowazy wšud: „Dolež Ignatius wšnwawa, šo wōn teho pšči žebi nošy, kž by šchjōwany, dha mž pšchtafamy, šo by šo wōn šputowany do wuščeho šłoma pšchijecht a k šabawjenju laba dšimim šwērtajom woprowat. A šaž bēšče ščezor poruczi, tak šo šta. F.

Džeczatka, lubuježe šo mjes šobu!

Šako Ješusomy japošchtōl Zan pošlednje lēta swojeho žiwjenjeja w Ešesu pšchewajče, wōn tež pšči najwšjetškej čšlnej štaboščej ženje njefakombžowalče, šo do šromadžšnow wošchady nošchč dawacz a w nich pšchitōmny budy. Šola wōšchēnje k wošhadže rēčecy, kož bē to hewat čšinił, njebēšče čščjedobšoj-nemu šchēžiwjezi w jeho wšholej starobe wjazy mōžno; wōn wobnjewajče šo tehodla na pšchiwōtanje: Džeczatka, lubuježe šo mjes šobu! Dolež pak tole napominanje njepšchēstajnje wšpjetowalče a šromadžšnje ženje nēšchtō drube a nowe njepšchēšče, by wōn ščōnczje prašchany, čšchōdla tola wšchego tu šamū wēž napšmina a wobtwjerdža? Dolež je to šknjesowa pšchitajnja, wōn wotmolwi, a šdyž šo ta dopjelnja, dha je došč. F.

Jutrowny špew.

D najšwjećišcha, o najšbōžnišcha,
Šnadu dawacka jutrowniczta!
Šbōžnit našcy milt,
Ješus je žiwy.
Wšchel šyta ho šchēčšanjsta!

D najšwjećišcha, o najšbōžnišcha
Šnadu dawacka jutrowniczta!
Šmujercže mōž šłemi
šhrystuš na šeni.
Wšchel šyta ho šchēčšanjsta!

D najšwjećišcha, o najšbōžnišcha
Šnadu dawacka jutrowniczta!
W šmujerczi šhrysty pošy,
Šrawdōšč nam doby.
Wšchel šyta ho šchēčšanjsta!

Zutrowne jeika.

Wachnje, ho jutry i jejtami wobartec, je jara stare a naskadza ho pola pohanskich ludow kaz pola kschyczejtanow; mjes poslebednicymi be wono hzym w pranim leta-tyghaz po Chr. sawjedzene. W Persijefce paba dzen noweho leta nimalo na ton hamy czas kaz nasy jutrowny swjedzen, dolez tam protyha czas nalatnje runonoznosce jako spoczak leta postaja. Hzym popozdnie tehoda dnja pobawaju ho swedbario do hwydow bohotow w prowincyah, so bychu ton wokomit wobtedzbowali, hdyz runonoznosce sastupi, a tak rucje hacz woni w tym nastupaju snamjo dabza, ho ludci i kanonowymi salwami spoczak noweho leta wojerji. Wotom sapocznu ho wulke swjotocznosce, pschi czimz ho ludzo, tak husto hacz jeno nekak mozno, nowo drastu woblekaju, czehoz dla tonle czas tej „swjedzen nowych drastu“ zela. Mjes darami, i kotry niz ho ludzo preni dzen swjelujaju, wohebie jeika na pranim mestnie steja. Wone su i drobotnych mjezow dzelane, wobmowane a wyhoseje placzyni. Tecz w Serailu, pakazu hkonneho mesta, ho ton dzen na 5—600 jejom rosdzeli. Wone placza pohanam jako snamjo raboceje — mjes tym so su zid am symbol zelena, zarowozym ho jeika i jedzi posliczowacu, a podla jutrowneho jehnjeja, i dopominjeju na wuchaj i Egiptowsteje jutry na blidze wterjazeho zida slejazeho, njesmiedzo jeika pobrachowacz.

Pola kschyczejtanow je jejo wraoz horjeskacja. Kaz i njeschitcho jeika zjony placz wustabozja, wraoz storcynu pschegamje a ho na swojomaj kschibelschomaj do powetta posdehujje: tak je kschytsch w pschetrachujenjej pobodie je santajeneho roma wustupit; tak tez my jinu i rowow stonemj, hdyz ho wone tak storcynu rostakamaju a my na pokiw uaschego Sbdznika ho jemu naprscheczimo i njeschu posdehujemj.

W zachny fraju njeje woschone wobbarowanja i jejtami tak reschitrene kaz w duskej, hdyz szdy domjazy, haj hamo szdy wojak jejo nekajezekzuli podobisny dostawa — nihdze pak ho tez pschi tym ludosnichy jutrowny postrow njeschitchi dnili ton, kotroz tam jedun drubnemj pschjowuje: „Ton Knjes je stany!“ a zenje njepobrachuje wotmotwa: „Won je woprabdzje stany!“ F.

Či kschycze.

Wojjedanczjo po podawku je Šerbow.

(6. potracowanj.)

IV.

Šchelcz njedzel be ho po Janowym wotwjedzenju i wojaam minuko, Duzij njejeje kablo sawihane, be i Wjeitez Hertu po hslubie a dzienha hzym tecz kocz pschjowobjanu. Pola Wjeitez su runje kschinczi. Njemjeista je wsch frudna, dolez nihdy na to myshka njede, so budze hebi Zurja bracz durbecje. S nim be jeno wobshadzaka, ho molta ho pschod druzimi holzami hordzic, hewaf pak njemjejeje jeho wustacz, haj bojeje ho jeho. A jeje towarščki njewobzarowacu ju, byrnjez jeje srudobu widzake, ale myshlaju hebi: prawje ja tebe, so tebi dawaju, sohoz nochjesch, czeboda hy tak htupeje czimka. A jena menjejeje: „To hym hebi danowo myshka, so ho ji tak seidze. Šchycz Zurja na schiju dostanje, ton jeho njewotščosje, burnjez czyp.“

Druha wotmotwa: „Won je jeje nana czilce sašlepit, ton je Hertu ham k wudacu njuczi a jej rjeft, so njeby jej nihdy dowotit, hebi Zana wacz.“

„Ale to njeparschijam, tak moht ton nekoho sašlepic.“

„Ah won ho tez tajcz me, hdyz je muine a trebne.“

Mjes tym bechu ho holecota najidze, a dolez ho reje saprocachju, njemjejadu wjazn kwiile, ho wo Serazine naleznosce staracz.

Zan njebe hacz dotal niczo wo tym shonit, schtoz be ho wot jeho wotšalenja hem w domomnje pobako, haj njewjedzejeje ani,

so Zurij wojał njeje. Štajne wuwuczowanja wo wojeftkej hslubje njewotšajdu jemu žanjeje kwiile, so moht w Wudychinje ja L... čjanami hlabacz, a wboheje joch starčejje ani njewjedzečtaj, hdyz kon je. Wndzjetu po spomnjenych kschinczach bu wojaam powjedene. so maia schwotit i Wudychina cžohnječ. Duž hladabče, hacz njeby nikoho snateho trječickej moht, so by nanej prajcz dal, so by jeho woturo abo šreču wopytal. Wopodniju trječij woprabdzje nekoho i L., a hdyz be jemu hwoju naleznosce wupowjedak a jeho pschot, so by nanej wo wotečhynjenju i Wudychina prajit, wopradža ho: „Šchto je w nalcje wotšalnocij noweho?“

„Njewem čti niczo noweho, schtoz by ham njewjedžak. Zeno wo Wjeitez kwohu hebi ludzo wšchelate protyki cžihčaja. Za njewem, schto durbial do teho prajcz, to ty šnadž tepe wječ.“

„Ale kajti Wjeitez kwoh?“

„Nbe njewedž dha, so hebi Wschycze Zurij Wjeitez Hertu bjerje a so budže jutše kwoh?“

Zan njemerečije hwojomaj wuschomaj a wopradža ho: Wschycze Zurij? — To tola možno njeje, ton dže je se muu do wojaawo schot!“

„Šawiečje i Wschycze Zurjom; ja ham hym kschyčak, hdyz ho pschjowjedacitaj, a wšchje teho dže je ho dolez wo nim rečtawo. Wežera pschi wobiedze hšchdže powjedabče hebi nalča cželedž, tak šaj tebe tehdom saplaczitoj, hdyz hy i Hertu k nam do L. šmofit, so štaj ho tebi šchowalo a potom, hdyz hy wotšchot, moht rjez, hacz do ranja rejawalo.“

„Ja tole wuščowanje njedezžowawšče Zan dale, dolez njejeje jehravowek a huw na Zurja, na Hertu a jejučo nana. Wjes teho so by tamnemu boženje dak, wotcibže, a hdyz do swojeho bydka džečje, cžimječe stwa, kaz by hyc rošoma kul. Šcho towaršč putny, tak rucje hacz do jstwy štupi, jeho njepotšojacz a wopradža ho šobuzelnje: „Šchto čti je, Zano, hy dže wšchán štoraw.“

Mjezo wotmotwy rečelšče Zan dšjwoje po jstwie kšodžo: „Mě, tak ja je šobu bracz njedam — wšchubžom hu mje jebali — mi woputu šafaloš — se čšemi mje do wojaawo tšynili, ale ja hebi wšcho lubicz njedam — cžatajče jenož!“

Talle zychowawšče Zan zyle wopodnje a zlyt wječoz; wot swojeho šuščlowneho njemera šušczimenu lehny brje je, wušhnyč pak njemžejeje hacz na ranje, pschetož cžiwilowaze spominanja na wšchitke minjene podcibženja i Zurjom a Hertu kšobadžu jemu njepšchestojnje po htwje. Šdzy be rano wotcetit, dopomni ho šako na njeshožowny kwoh, a runjez njemjejeje pschi hwojim hawtoje ani rošomnje myšliczi, wobštanju tola, so hslubjenaj ho ušdy na nihdy wewowacz njeshmetaj; ale tak čze jeju šabzejec, to dže ham njewjedzečje. Wšfoto dšewjateje hodyntj halke ho šbraba, najja hebi šonja, pschetož swojeho wojeftkeho wacz njemžejeje, a ječhajeje domoj.

(Wschichodnje ščončenje.)

Budž dželawy, niz pak hjes pošohlowanecje njedzele.

Wjeina šawijna, wšibawa wo Wazla.

Wšče njedzelo do Wožeho šwčca a krawu budca. Mětoz Zurij be ho čštru toščlu woblek a njedželste rubjelčto wotolo šchje swojak, i temu pak mojanu jaku na ho šchajm, pschetož wbu čyžičke hšchdže dženha hwoje beryny (kull) wobšowowacz. Zurij be wohebu hpolobak, kiž ho ja šwój dom, ja žonu a džečje se wšchje mójnej wrožu starošče; to durbjelčje jemu šodby wotšicje. Wšchidnje kšobelčje na dželto; hwoju wdžeršlu mšu pschjinhych šodby kocz njepšchitšobčlownu domoj, niczo wot njeje w forczimje njewosła a njebu tez hewaf w palezaju abo w pinje pscheczujenje. Wšče ho zulečti tndžen ja zlyčaj ludzi cžiwilowac, dželčje njedzelo potom hšchdže hwoje ham hne male polo wabdžetacz. Šo

by było pchęzo w prawym czaſtu do ſemie pſchſiſchoſ a njerab cſjim ſtefcho woſtronieny byt, na to wón ſwercu dżerzſeja a budziſſeja k doziwicy teho dze jamu nóg na to waſik. Jeho żona bę runie tak dżekawa. Dżen wote dnja ſhobdżeje na dżeto; do-mać jeno woſta, hdyż bę w njebdżetady; lędy pał bę dżęco nęfotere njebdżele abo męhazy ſtare, dżyrjadchu dżżom te ſtarſche jo pſtłonick. Mętoż dwaj — ręfajſche wo wſhy — ſjo ſwercu ſa ſwój dom ſkarataj; bychu-li wſchityz tał ſjo ſtarali, njeby wjele pſchęſtſimwa wo wſhy byto. Haj — pſchęto tehyz druhy — to je wſcho prawje derje, ale wón je tola pſchęjara na ſaſtżenje, a to niż jeno w tybdżeniu, nę, też tu lubu njebdżela. Ke mſchji pſchidniże lędy na rōcne czaſty a hdyż wōb lęto raſ k Wożimuo lſiduo dżetaj abo hdyż ſjo jehō żona pożohnowacz da. Dżędzi woſtoſtu jaſo luſby ſtēt; żona ſjo wo nje wjele njepraſchaja; nječęhane a njeumyte ſ roſtorżanej draſtu woſoto bęhaju. Do ſchule porębito pſchidni; ſhlabaju radicho domach lōſtſhwa, wobethajna potom ſtarſchęju, a taj ſjo lędy ja tym woſpraſchataj; pſchetoż hdyż gżlicę dżęn domach njebdżęſtaji, namalataj potom we ſwojim domje też hdyſche lōſtſcho dżęta, tał ſjo ani czaſta ani lōſtſha nimataj, jo pſchęhęje; ſchto by ty cżinił, a ſchto by ty dżęhſha nauwſkny? Wjele obę ſydbau puſki, hdyż wdżitaj, jo wo ſokno roſbitre, abo ſo ſu w ſaſtżōdże rjadkſi ſateptane. — To je wſchitſko jeno hōra nuſa, pſchaju pſeni ſaſo. Wječ dżędzi cżębdża jęčę, a hdyż ſtarſchęj njebdżęſtaji, dżha też ničō nimataj; a ſ cęhęjanjom, męwejom a pſcholanjom ſjo tehyz wjele czaſta pſchęcziſkij njeſhmje, też ſ do lđule a te mſchji ſhobdżenjom wſcho tał ſhodyz njebdżę, taż wo prawym dżyrjadchu. Ale ſchto dżyrja ſhodyz lndžo cżinič? Wajna wſchaf ſjo wſcheto luſta. Mętoż dwaj ſtaj prawobdżęſtawaj dočę; taj wſchajtaj hżżom ke mſchji ſhobdżitoj, jeno moſhjo.

Mętoż ſtaj prawobdżęſtawaj dočę! tał ſebi Mętoż hanaj myſhe-ſchtaj. Mđi bychuſi rady te mſchji ſhobdżitoj, jeno moſhjo. Tola ſwoje gwędomęje ſ tym njeſnemčowajſchaj; hdyż ſjo ſwonajſche, bęſche jimał, jaſo bychu ſwojny wolate: „Pđi pđi, pđi pđi!“ Dżęhſha nimamaj ſhwiſe, ale pſchidchodau njebdżelu pſchidńdżemjo, pſchęchajtaj tehyz. Tał ſta ſjo wo to njebdżele k njebdżęł, hač bę jimał ſkōncżnje dżęto a njeuęter pſchęſ hōwau ſroſtk a wonaj ſhano to: „Pđi pđi!“ wjazny njeſhſchęchajtaj.

Zało cżybdże Żurij dżęhſha na lubej njebdżeli ſaſho moſhku ſhſrabnyčō a jehō żona Herta, taż pchęzo, pſchji pſcholanju ſtejeje, ſtupi Wajez Żan, Hęcżjny bratr, do jtwō. „Mđ, tōn bndżiſſche moſh też dżęczaz minutow poſdżiſchjo pſchidńč“, ſabęrdōta Żurij, totremaz bę Żan pſchji taſtſch ſkładowočſchaj prawy cżen we wołu. Wajez Żan bę Mętoż najbłiſſich ſuſbōd, męjeje też tał matu hęčżę a runje teſo doſka na njej jaſo Mętożu. Męčżio roke bę bę pſchidnialaj, runječ pjenęch k temu lędy w hromadu ſehua; tola bjez ſamhnyčō dęcnow njeuęmōjeje wōbſchaj. Wječ dżędzi cżyčhu bycz naſhęcżene, a Hana, Żanowa maudżęłka, jo njeuęmō dżiwa-ſche, jo dżęczōm lępie ſhobdżęje, hač jęj ſhamej. Żan, mudriſchji dżył wōna, jej wuſkadowočſche, tał dżyrja dżędzi też na ročęcżenje woſu jęčę, mieš tym jo ſo jona tola nęro dorōſeżena. Hana tu bęz ſapſchſchja a njeſtarajſche jo bale; wōna bę cęchcho wuſchajna, a ſchtoż ſhama njeuęjejeje, bęſche wot Żana nauwſka, pſchętoż tōn bę ſtanjne w dobrym troſhęje, a lndžo, lotremaz to prawje njebę, mjenowachy jehō tehdōla „Wjeſtaročſkij kmoſtra“. Wjeſtaročſkij kmoſtr pał cżinięche, taż by to nječhęchaj; żertniwoje ſjo poſhmja a myſteleche: Wjęzyzo wuſkmęchujęje mje, k bężeniu njepomha pſchę-ſara ſpęchny bycz, wſchaf mōżemuy woſhladač, ſchto ma prawo. Mętoż dwaj pał jo nauwjazy nad tym hučwaſchaj. „Hana lędu potolozu tał huſto na poła pſchidńč“, pſchęjeje Herta, „njebdżelu ani ſ ruku njeſhuję, a tola ſu tam loſtra wſchityz žim jał pſchōzojo, mieš tym jo ſo my dżęn wote dnja dračżjnymy, jeno nękał ſ cęječju pſchęſ ſwęc pſchidńč.“ So Żan kōżdu njebdżelu

rano pſchſthadżęſche, a jedyu raſ taż druſhi pſchęjeje: „Wđy daj Wanał żohnowauu njebdżelu!“ a potom roſtrocżeny pōla ſtejeje ſ hjeſowozjom, lotrež ſjo wſchęlo wuſkadowoč hōbdżęje, pſchſhlabo-wajzy, tał Mętoż ſjo dračżowajſchaj: to bę tōn cżen we wołu. Żurij ſjo huſto njeuęmō nad tym hučwaſche, a njebdżiſſche tał wuſki kſhumiſt był, ſ Żanom jo hučbječ, wōczę by ſjo to hżżow dawno ſtalo. „Hęſo-li jehō ſoboto ſi dżurjemi wōn cżhſhjemy, dża namaj njebdżelu rano tola ſaſo ſwoje: „Wđy żohnyj njebdżelu“ pſchidnōta, pſchęjeje Żurij mierſhaj. Żan pał męjejeje ſa wuſchomaj; wōn drje wjebdżiſche, ſchto cżybdże: K bężeniu nje-pomha pſchęjara ſpęchny bycz, pſchō jo njehmje lutowacz, a ſęčępnoeč też wjele doſonaja. Sa hōwone hjeſowozja nimam žanej wočę, ſa ſte ſtowa žanej wuſchaj, a ſha ſjo, ſo moſhto puſki bydacz, ſtupaju w prawym czaſtu na boł.

Zało dżęhſha nuſi ſtupi, pſchęjejeje, taż pchęzo, ſwojny żohno-wauu njebdżelu. Mętoż maudżęłkaj ſo jemu, taż bewoł, dżato-wajſchaj pał njerajaj a pot ſaſahubienaj, a Herta pſchęſtęje we wſchēm kſhwałkom ſchōbrucz na hromadu talerjom, kſi je ſhokami węczera-wječępnojeje poliſm w rożni ſtejeche. Żam tola huſhęchſcho ſęzi — pſchęjeje Żan męruje a potōzi ſchōbrucz ſaſo na ſtōł. „Eſo dračżowacz wot ranja hač do wočęjara“, dżchōwajſche Herta, „jedyn moſh k woſprawdżę haubowacz, kaſež tu to hſchęče wſchitſko ſęzi!“ „Daj, to ja też męniuj!“ pſchęjeje Żan ſi hōſom. lotrež ſpōhacz njeba, hač wōn to dračżowanje abo to haubow-wanje męnięjeje. „Pđi raſ jow, ſhęryſtka!“ woſrocżi ſo k dwe-łetnej hołczaj, „wſchf też, ſo je dżęni njebdżelu?“ Dżyrbič ſjo tola huſt pſchđana ſęziſkij, dżyrbič bōto ſ hjeſowozja ſmęč, ſo ſtej twōjej cżęnuęmęj ſięczy wōbdżę. Pchōładaj raſ na lubecho Wōha rżane njebdżęha, a ty tu ſtejſch jaſo pſchafato.“

ſhęryſtka maſo wo tym roſnymjeleč; je ſpōdżiwajjom pohłaba na njebo, bęſęjeje pał tola k njebdżęſchjo, wuſkſtota je ſwujimaj toktſhmaj a cżęrwjenymaj ručkōmaj we wodźe a pomara hęj w hjeſowozju. Wuj ju na to wutrie, ſhōtdōwua wje wōhoy a ju poſhwałi. Wōna ho wjekeleſche, hdyż też wo tym wjele njerōly-njejeje. Starſchji bratr a ſhota pał to cżim lępie roſnymjeſchaj. Wajza, dwanacęletnua dżōwta, hlabdżęje hęj ſaſchmatowane plęwuy ſady wuſchōm, a Wjarnat, hſchęje je wſchđęhujazęj jazy, ſhōwua ſjo do nſhſa. „Wōhla dawno wōumyta a ročęchana bycz, ty lęnaja hołaj!“ ſwaręjeje mač, „ſchto tam ſtejſch a ſęcnu wot ſchubruſchſchje!“ „Haj, Maſka“, pſchęjeje Żan, „hdyż twōja wōhōja mač hſchwele nima, cę k rōdnočęzi poſhanječ, dżyrbič ſjo ſhama pſchōwacz. Snydom rano ſahe dżyrbič to męcz, a bratrow a hōtry też, jene dżęco po druſhim. Wōjeſch też Wjarnata njebdżęłku jaſu wołęe, wōno ho hnydom ſaſwōm.“ „Haj“, tōn lōny ſchęry!“ — potōczowajſche mač ſ mjerſtazim hōſom — „je ju roſtorchaj; jedny njebdżęchaj ničō nowo wjazy na dżęzi wajęč. Wſchōb tybdżenjom njeuęmōč ſpwiłe, ſtari jaſu ſapſkateč; lędy ma nowu hač do pōbdżele wječor wołęcżeni, dżha ſu też hżżom lohęje pſchędrēne.“ „O!“ ſnapſchęcziwi Żan, „to je ſchdōta, na lotrež ſiębzjene njeje; hlej, Wjarnato, ja to dżyrbi mač dwaj dnjei na dżęto hęcz.“ — Herta derje roſnymy, ſchto cżybdże bratr ſ tym pſchęječ, mjenunęzy: Hdy by druſhy dżęn domach woſtata, dżęczōm draſtu patak a teſame k rōdnočęzi poſhanaja, by ſjo lępie ſtata, ničōtuy hębōrny ſalutowala a też ſwujatu njebdżelu ſwječęčij moſhta.

(Pſchidchōbnje bale.)

Sy-ll spówał,
Pilažo dšelał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój awjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Npoj mócnj
Lubośd ma;
Boh pak awérny
Přoz spař mérny
Čerstwosć da.

Njoch ty spówał,
Swórnyje dšelał
Wédno dny;
Dšed pak awjaty,
Duš daty,
Wotpoďd ty.

Z,njebes mana
Njoch ói khmanna
Žiwnosćje;
Žiwa woda,
Kli Boh pada,
Wokřew ćel
F.

Šserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa šo kóždu hobotu w Šsmolerzej knihišćišćejni w Wudyšijnje a je tam ja šchwórtičtřnu pšebplatu 40 pj. dostać.

Quasimodogeniti.

Jan. 20, 19—23.

Měr ludž i wami! to je jutrowny postrow teho Knjeja. „Měł wukli měr je bjes lónža, wšcha stóržba lónž je wjała.“ Měr, wěštošć wěry šu njebjeste dary, totrěz horjestařnjem šwojim wuczobnikam juo jutrowny dar njebešće. Ale šajtóz čže je dobyč, dyrbi teho Knjeja wohladac, jeho šlowa wětry byč? „Gla!, ja šym pola waš wščitke dny hacž do škónčenja šwěta?“ Šdžj wón tež widomnje wjaž njes naš njestupi, wón šo tola ša-čnuwacž dawa, hacžrunje widěč njese. Wóčžo wěry dženšo hišćeje teho Knjeja widži, pšchetož wón je žiwj a je pola naš.

Tón Knjes štwi šo tež nad nami w mož
šwojeho horjestařca,

šo by

1. wěru pošylit;
2. měr dawat.

1. Šči. 19. 20. Tón Knjes pošylni wuczobnikam wěru i tym, šo šo jim žiwj wopolaže. Duž šhubi šo wšcha šrudoba, „čži wuczobnjy šo šwjekeliču.“ Žeho šnadypolne wóčžo šažo nad nimi wotpočujuje, woni šlyšča jeho šlób. Tole žohnawanje horjestařca Škryštšoweho, tole pošyljenje wěry ša wščitki wuczobnikow dale traje. Šdžj je wón wot šwjercze horjestařny, je wón žiwj a knježi do wěčnosće, je žiwj w towaštwej i tymi šwojimi,

je pola nich wščitke dny. Ale jene wumjenje je: našcha wutroba dyrbi polna žedjenja na njeho wobročena byč, dyrbi wjekele měz nad jeho šlowom. Pštajmy w pišnje a wšimny Žešuka, wo totrymž šwědži, horje. Šdžj šo twoja wutroba njemóže namatač do wěrnosće šlowa, šdžj njecha pščežo hišćeje dječžaz, ponizny duch wěry, rabošć nad tym Knjesom šhadžec, šdžj pščežo hišćeje dwělnješ; pohladaž, i wotkal tuto dwělowanje wuřhadža, šo njeby dleje bjes wutroby byč, totráž šo w tym Knjeju wjekele. Wěda tym, kiž njewěřja hordošće, šwětneje lubošće dla, kiž w nich bydli. Derje tym, kiž moja žadanje po wěře, kiž maja wolu, wěrič. Derje jim, pšchetož tón Knjes šnje našču wutrobu, wón šrošymy našče myšle mól dalosa. Wščes šwojeho Duča čže naš pošylnic a wščitotowacž, šo byčym šo šwjekeliš, šdžj teho Knjeja wohladamy.

2. Š postrowom měra dawa tón Knjes i dohom móž měra. Šeništ měr tón Knjes njedawa. Wón dže šam na šemi šwontownje měra měl njese. Ale njebjest měr wón dawa, kiž je wščitki džiłi wščitón rošom, kiž šo wopšacž njeda, ale jenož šačnuwacž dawa. Tón měr je šlób horjestařca Škryštšoweho; pščes šwoju šwjercž je wón hřečow dle šo wšal, šon na drjewje ščija wošrowal a i tym njepščeštelstwow mjes Bohom a nami wutupi. Na-šich hřečow dla je wón wumrič, naščėje prawdošće dla je šubjenje. Šdžj pač je prawdošć, tam je měr (Romš. 6, 1). Žedobla mamy šo wjekeleš; njebjest měr wotpočujuje nade wščitkiimi tymi, kiž wjaž w rowje hřečow njeleža, ale šu i Škryštšow duchownje horje-

stangli, kiž mōža we wěrje prajcǎ: Ja bŕm žiwu, niž pak ja, ale Khrystus je žiwu we mni. Wěra dyrbi tu bycǎ, jo bychmy mēr mēli. Hdyž dwelujesǎ nad Božej lubo-
sežu, hdyž bo bojišć bŕnjercze, hele — mašć ty potom mēr, mōžesǎ ho wješelcǎ? Hdyž pak wērlicǎ, je mēr twōj. Potom rěka: Wěr budž s tobu, ty poŕutny hrěšćnito, wotpołož brěmjo hrěcha pola křićija Ešbǎnita. Zejuš steji tebi k bojei. Wěr budž s tobu, kiž ho ty poŕlednje bēdženje bēdžić. Zejuš je bŕnjercz poŕtel do dobycǎ, wona žaneho žahadba wjaŕy nima. W mērje s Bohom wšćitko leži, po cžimž rebi wutroba žada. Wōn woimje wšću raboŕcǎ, wšću irabobu, dawo poŕoj, raboŕcǎ, žiwjenje, sŕbžnosć. Kōtiž maja mēr s Bohom pšes uascheho Anješa Jesom Khrysta, cži wješela ho w tym Anješu. Spōnny ja tym mērcom, kiž naš pšewoŕdža do wēcžneho žiwjenja. Jenož sčtōž jōn ma, mōže jańcǎ do bydenjom wēcžneho mēra.

Samjei.

Polnuwanje k jutrownemu žiwjenju.

Malčězo a jutry krašne
 S nowa seŕhadžachu nam;
 Sestōno bŕnjeczi ho taŕ jašne,
 Stwōrba sŕba k njebešam
 S našćim ho roŕšenjom,
 Sčtōwroncǎ špěwa s wješelom.

Njechata ty, dušča, spěwacǎ
 Stwōriczelej miŕemu?!
 Njechata dže raby džeŕcǎ
 K cžečči Božej i raboŕcǎju,
 Hdyž hŕ jutry bŕnjeczi
 S Anješom žiwym sŕbžena?

Stangl žiwu Anjes je s rowa,
 Sa nim stawaŕ k žiwjenju!
 K sradowanju wōn cže wofa,
 Hreje tebe s miloŕcǎju;
 Žerčita žiwjenja cže twōj
 Na pučǎ k Wōtzej wabi šwōj.

Žiwu wōn je, s nim budž živa
 Zako jeho njemješta!
 Hdyž s nim cžešnjesǎ raboŕcǎju,
 Njejima cže njeroba;
 K njebešam ho hōtujesǎ,
 Na kwoš s Anješom wēcžny džeŕcǎ.

Jutry junu sahwitaju
 Nowe cži we njebešach,
 Hbžež džeŕ sŕbžni s Anješom maju
 Tam po cžōnnych cžeŕpenjač;
 Kwoš tam jehnjeczōny je,
 Na nim wēcžne wyŕŕanje.

Hdyž je tu cži seŕhadžalo
 Hžōm nowe žiwjenje
 S Zejušom a sawdabi daŕo
 Wšćidobneje krašnosće,
 D taŕ budže bŕnjeczǎje
 Sunu herbŕtmo njebeške! —

Duž tam k herbŕtmo njeŕojadnemu
 Kruče pšestrewajmy ho!
 Hrečej wōtŕjeŕtmy ho wšćemu,
 Anješa džeŕžimy žiwěho,
 Kōtiž hōwa našča je
 A naš domoj dowjeđe! —

U.

Quasimodogeniti.

Jutry hu nimo, Bože špěče ho pšibŕbžuje. Semja ho wotewri, kotraž Zejuša džeŕcǎ njemōžesche; njebeša ho wotewria, jeho powitacǎ. Dominja bušče je horjela we hōwelle. Quasimodogeniti! Zako s nowa narodženi! Sčželi s Khrystusom, dha pŕtajče, sčtōž je horjela, hbžež Khrystus je k prawizŕy Božej. Wot jutrow k Božemju špěču je tež našć pučǎ. Hdyž pak našć pučǎ k njebešam wjeđe, dha dyrbi tež našće kŕobženje k njebešam hieč. Sšmŕly s Khrystusom horjestaŕny-li, budžmy tež s nim živi; pŕtajmy, sčtōž je horjela, hbžež wōn je. Hdyž hŕmy jutry džeŕželi, džeŕžmy tež Bože špěče s nim! Haj, nje-
pŕtajmy to, sčtōž je na ŕeni, pšćtōž my hŕmy s Khrystusom wumrjeli a pohŕžebni; ale pŕtajmy to, sčtōž je horjela, pšćtōž my hŕmy s Khrystusom horjestaŕnyli a dyrčimy ho s nim junu hŕewicǎ we wēcžnej krašnosći!

F.

Wěra wostanje.

Wěra pščezo wostanje,
 Njech ji njewěra ho hmeje.
 So s njei něto k kōnjej dže
 A jo wona haŕbu hmeje.
 Sestowo Bože wēcžne je,
 S nim tež wěra wostanje.

Wobkŕowaj tež we wutrobje mēr.

Mēr cž tōn hŕowaj šej we wutrobi,
 Mēr, kiž ho na nišby nješubi cži!
 S wyhōta mēr, tōn, kiž wot Boha je,
 Wjeđe te pšes bŕnjercz do žiwjenja cže.

Mēr ač we hrěchu ho njemanka cži,
 We hōwelle iměješć jōn, niž pak we cžmi;
 Mēr jenož namaŕašć pšči Zejušu,
 Se hōwōm bēžić pak i wopjeczǎju.

Hjes mēra hŕobžić, to hubjenŕtmo je,
 S njemēra kōnečnje ho do bŕnjercze dže,
 Wōh je twōj hōbnik cži napšćecžimō,
 Hbže s twōjim towaŕŕtōwom škowacǎ cžyč ho? —

Budž džeŕlawy, niž pak hjes požohnowaneje njedžeŕe.

Wješna stawina, wŕšana wot Warka.

(Poŕtačowanje.)

San džeŕe něto ja Surjom do ŕstwy. Tam tež rjane nje-
trjedi. „Matka, pšćitndž ras ruče te mni“, ŕawōta San žor-
niwje, „jow je něčto woghlaŕacǎ!“ Matka špěčunje pšćiŕŕoczi,
ale tež Herta a Surj wēšimaj ja njei ŕupšćhtaj. „Wohlej raš,
Matka“, rjefny San hmejo, „hŕ wēcže wēčera wječor hžōm
drēmata, jo hŕ bēnaze bēšimy ja kŕachle cžimyka, a cžyŕŕe je
tola hŕwinjeczu donjelicǎ; hejjo ho s Wjarnatom jow na nje hŕd-
njesh, dha mašć hŕwinjōny hŕlōwēčǎ hotowy.“ Matka a Wjarnat
ho lōŕčtwinimenu wujej bŕnjechtaj, sŕrabōŕhtaj bēšim do korbica
a džeŕčhtaj won. Herta pak na džečzi hŕwarješče, a Surj jo

hñawaſche a hañbowawaſche. Słwa podawaſche woprabowdže hroſny napohlada. Wulke tožo bė hiſchje tajte, kaſz bėchu dženſ rano i njeho wuſliſi; ſchjeſelina Niſiſczka i zhyje wzog maſeho braxfita kolebaſche, io by we ſwojich hiſchjeſe wot nozy hem moſtruch pjełuchſchaj pſchjejara njemercjeſcaj, a tylaſche jemu i cſaſami ſiſtaj wuſot do huſki. Zato Herta pſchego dale ſwarjejeſche a na nuſa a pſegu ſtorjeſche. Inapſchecziwoi Zan krunje: „Wbji wobohaj cłlowietaj ſtaj prawje wobzarowac.“ „Wb“, rjetny Herta, „ja nyſku, Wbji tola teſz butku tokiſſcho maſac njemobetaj.“ „Wo butie ſo teſz njerczi“, poſtaſczowawaſche Zan, „ale poſuchaj raſ, taſt ſo ta wėz ma: Schjeſej dnjow w tybženju bym Wułez Zan, ſkub dſetaczeſt, tehy budje wo luby ſkileb dſelane, haecj taſt pót i cžota bėzi, a wiſchleſe jeniſte ſtarocje cſahaju czi piſches ſłowu. Se ſyga kruta, dyrbi męcj keriſa nowo ſpobnu buſniczku a ſkryſcha jaſu; ni ſamemu njebychu nowe ſchłornje ničo ſchłobzite, a ſana by piſche rady nowy tokiſch wſała. Tez dyrbała hornja tomora ſo woblicj a wułepje, io ſanbrini a ſanaſy wuſſi njemierjnije- tei, a nowy pót wołoto ſahrody by ſo derje hođiſt; Młoto huſny ſu hižom někotoru rjadku roſteptake, a ſchtoz toherunja ſtarocje ja naſz ſkubuch ludji dale ſu. ſana ho ſwėru hoju ſtara; dom a dſečzi drje tajſi napohlada nimaju, kaſz by to rady dſyſka; teſz budje jej to pſotanje a mycſe, pſtatanje, pſtlenjenje, rycje a kopanje hętrot ſigale, woahebie hdyž drubny lobn na najeniſce knjeni pohlada, kotraž po zhych dnjach w ſahrodze we ſchłobniy budja. Za praju, to wſchtoſe je dſelane dny; ale hdyž ſo hoobotu i pſuotajeſe jaiwonu, tehy ma dſečo a wſcha ſtarocj kóuz; wiſchaf mōzejſz pōndſetu ſaſo ſapoczeſj, a maſch zhyt tybſen cſaſ i temu Eſobotu wječor hižom budje wſchtoſo wumjejeane a do rjada ſporane. Dſečzajka budu wumpte, njedſelata draſta wuſkabažena, a na njedſelu maſa dom a dſečzi taſt pſwjeđeniſti napohlada, io mi a ſanje ſo wutroba w cſele hmeje; a taſt je wot ranja haecj do wječzora. Najeniſce knjeni ſobozowniſcha dſeč njemōzejſche, baj ſam taſt niſz. Njedſelu ſy mu runje taſt woahebi, jaſo najpowaženiſchi ludjo; tehy ſy wſchitaj Wože dſečzi, a nimaju žane drahe powokanje, haecj jemu ſkuziſcz, a ja dſyſk ho poſeč, tajſe wuſnanjenje njene njewuſniane wſtaſiſcz. Wtynje ſy wōndano njedſelu rjane bjeſwoczo ſežini, jaſo nimo jecho ſahrody dſeč; wōn runje buny kađoſeſche, a duž prajeſche te mni: „Wužo, Wb byhſeje mi prawu luboſej wopolaſati, hdy byhſeje wopodbnju ſchli moje bėrny wſtopowac.“ Za paſt jemu horđe prajeſe: „Wiſchtrje, to je dſchecziwo mojej doſtojnoſci a ſo ja mnje njehobzi.“ Wbōn i wulkim pſođiwowanju na mnje hobaſchaje, baj runje taſt kaſz Ty nętkle, Zurjo, ale wſojmyiſch, ſchto ja i ſy mni nęnuja? — (Wėt bu Zan je pſuajete ſahorjenoſczu napjełnjenje, a rēczjeſche dale, kaſz ſbėduje.) Waſch tines ſkryſniſk je mje ta wuſyho poſchōnyſt a mje taſt droho wuſkupi, io buch wēcznu ſbōžnoſcz piſches njeho hetbowal. Zurjo, wēcznu ſbōžnoſcz tola wėriſch? Raſ moſit my woiho ſkubzi ludjo bjeſe te je wėry waſche žiwjenje niſjeječ, žimjenje poſne pſoży a dſela, ſtarocje a nuſi! Naſ, Zurjo, budſich tule wėru njemel, hiſchjeje dženſa bych do wozy ſchōzi. — (Dyž paſt je wėra mōj jeničſki troſchot, maſa jeničſka nadſija, dya teſz ju wōczju i loſbej wuſku wot ho ſtoracj; wjele bōe cſy ja ſwojijm knjejom a Eſobōtjom, kiſ je ſam jaſoſk tuteje nadſije, w luboſci a pſwėrnoſci ſchōžicj; pſchetož žōdny cłlowjek njeye jecho naſbēniſt a njeye ſchjeſejan, kiſ jecho ſaſnje i ſnōmaj tepe. Wōno rēta: „Ty dyrbiſch pſuajota dſeč ſwječjeſej.“ Wo prawny to žana kaſeni njeye, ale prawje hnadny dar a baſſam na tamne twerdje ſłowu: „W poče ſwojeho wuoblicza dyrbiſch ſwoj tyſeb ječej!“ Kōžda njedzela je tajſi kruh ſbōžnoſce, kruh njebjeſ, kotrſz dyrbi nam cęziſki tybſen poſōječ; a hdyž nětko te 52 njedſelowa a rōczje cſaby hromadu ſlicžiny, dya je to hižom hętret dſeč wot ſeta, hdyž mōžemy kaſz w njebjeſchaj živi byč.“

Derze ſo hiſny po ližomaj ronjaču, kotrſz paſt pola nijej ženje twerdje njebebžachu. Tez dženſa njebē to hnučje, hdyž płaſaſche, wjele wjaży njercjanje, io mjeſtjaſaj ſo Zan a ſana ſēpie na hmečje duži wonaj. Dſečo je poſoja njewoſtaji, a ſwėdomjo teſz niſz. W jejnej wutrobje njebē žōdny mēr, a wona ſo hinaſ troſchtowačej njewebjeſche, haecj žōčes ſchōwowanie a ſtorzenie. Dyrjej paſt bē ſo dawno hižom žōteč pſchela. „So hi ſwoje žive dni Wjeſtſarocjſz Wots byt, dawno wėnu!“ prajeſche hñewny, „Wbōh wē, taſt jeno ſwoje wuacſi ſežiniſch, io njeh ſahlobža!“ „Daj, Wbōh wē, inapſchecziwoi Zan mērnje, „a derje je, ſo wōn to wē, a io to moja wēz njeye. Woja wēz jeno je, jecho ſaſnje dſerječ, a Wbōh we ſwojei wuacſi dobroczkwoſci njebudje ſej ničo wote mnje žōbač, ſchtoz ja njemōſt dſerječ. Taſt ja hiwaj dſeč pſerječu, a dom jemu ſo ſtoracj, io moje dſečzi njehahlobža. Za teſz njebych i temu ani pſchſta pſchſežinič moſt, kaſz teſz Ty to njemōzejſch.“ „Taſt? njemōžu io ſa mje dſečſch?“ ſapodje jemu Zan hrubie do rēče. „A ſchō ſi niſz da i dſečtanju?“ dſečſche Zan. „Io ſo hižom namaſa — Inapſchecziwoi Zurij trochu ſampten. — „Zurjo!“ prajeſche Zan i dſečbranjom, „ja cęze njeham i ſłowam nawabič, kotrſz cęzi i wutrobje njepiſchtraju. Ty runje taſt derje do Woba wėriſch, kaſz ja; Ty wėriſch, io je cęzi Wbōh žiwjenje a ſtrowoſej daſt a haecj dotal dſeržat, io paſt mōže cęze teſz na ſhoro-łōžo cſiſnaje a Twōjei dſečlawej ruzy i mērej pſchijjeleč. Ty teſz wėriſch, io hejjo-ſi to ſežini, tola Twōjim dſečjom wēčeſe ſahlobžicj njeda. Wo to njemē žanu ſtarocj; ſpſyot, kaſt pōndž, hdyž njedſelu po Wojei woli žiny byt. Cęziſi moty wot ho, wuoblec ſo njedſelſtu kuſtaju, a pōj hoju te mſchi. A Herta, Ty maſch teſz hiſchje cſaha doicj; wſtaſt ſchajty ſejo, wottorſh ſo pōndželu wot drubcho dſečta, pſtaſaj a poſtaj juſtje, a cęzi dſy a dſy dſečlaw dſeč taſt, to cęzi wēčeſe wjaży wuſkeſe haecj Twōja mſda. Schtož mōzeſch pſches prawy porjad ſalutowač, to i žyſta hiſchje njewēch. Ty dyrbiſch ſebi ſkwile wjač, teſz ſwoje dſečzi i poſjabej a i rōdnocjeſi poſhanječ, wotem budje taſt někotoru kruh draſty mjenje triebany. — Herta! (jecho hčōſ bu mjeſchi) Ty wēch, ja ſy m i Wamaj pſchego derje mēnit.“

Derze ſo ſaſo hiſny po ližomaj dele ronjaču, a to nětko i woprabōdžijm knjejom, a Zurij, kiſ kaſanje, kotrſz po tajſch roſtēcžowanajach we ſwojei wutrobje cęziſche, hewal rad i někōtymi horđymi ſłowami poduſchjeſche, ſwaſche ho dženſa ho wōno- wuch bratrowiſch pſrawnych ſłowow ſajaty byč, i najmjenſchemu njeda wōn jemu žane hrube wotmołwojenje, ale mjelčeſche. Herta paſt rjetny: „Wiſchichōdnu njedſelu woprabōdže te mſchi pōidu.“ „Wbji dženſa hoju!“ prajeſche Zan wutrobnje; „njemōczajuſt i temu knjeju ſo wobrocječ, a njemōſtorſtju to wot njene dnja i drubhenu. Dženſa mimaſch žane wotdſerjenje; ſchōt wē, ſchto luby Wbōh pſchichōdnu njedſelu pōčelac! Wiſchtož hižom wječor mōže wſcho hinaſ ſteječ, haecj rano bē.“ — „Wch, ſchto teſz to!“ prajeſche Zurij, „ſchto dyrbiſch pōſtaſcz? Ddyž dženſa njemōže, dya ju wōſtaj. Za dženſa teſz njemōžu. Wiſchichōdnu njedſelu pōndžemoj i Wōzemu bliu, a pſchti ſy wōſtane.“ — Nėtko ſo počza ſwōnōč; Zan na wōbeju ſrudnje pohlada, poſtrowi jeju hiſchjeje jutrōč, a dſečlawe ſo cſiſche wot njeye. Wōm wutroba žarowawaſche, ale jecho mołbitna ja ſabudženiju bē cęim horzſyſcha; kruče ſtaji wōn ſwoju nadſiju na teho knjeſa, kiſ pomča.

Derze bu žyſe ſtyſtno pſchti ſwojich ſchatač. Swony ſaſo wōwachu: „Wbji wōj, wōj pōj! a je bē ſtowo, jaſo by cęziſka Wōbu trōztač. Wbōn wōſaſche, wona njepoſkuchawaſche. — Zurje ſo runje taſt dſečſche, wōn ſo i moſtyu mjeſ ſemſchecſkiſch ludji njewėri a ſtejeſche wōczajajo ſady bojowocho teſta piſci dnorowuch dſečſchaj. Wiſchichōdnu njedſelu pōndžejſch i Wōzemu bliu, troſchtowaſche ſo. „Njemōſtorſtju to wot njene dnja i drubhenu!“

hrychajęcej hjęcęje Zanowu napominazy hjęb, „Ńhto wć, Ńhto mōże tón Ńnjes mjes tym pōŃtać!” Wbį, pōj! wołachu teź Ńwony. Tón Ńnjes woła i żynym, luboćjōzym hjęhom; nje-pōŃtuchaję-Ńi, budze cęje i mozu cęabnęć dyrōjęć. „Njebudzjęcę jako fona, jako mułe, kiz rofoma nimaju, lotnymż wuńda a hry-sabto dycyńch do huby kłacę, hjębż i tebi nochdęga.”

Zan bęćde dom njeporjaba a Ńnutofownoje njemera wopuŃczęł a Ńtupi nęćdo hwojejo hamębnoje doma, kotręż bęćche jemu truch Ńbōżnoje, truch njebiej. Hana hęćbęcęje je wchęni dęćcżyni w njebżelŃej drōcze pchęd hjęćzyni durtjemi w makm cęłcęje wumjećenym wozje. Stoinie wolta Ńtjadu Ńwocżynjane, hęcōncżne prubi hęcęcżachu na jaŃne Ńchpundowanje, a Ńnapchęcżnym wotnom węćelcęje węćłk hęcōtu wōń tećęjazyż roŃlinow do Ńtwy. Hana fułk hęcęłcęje. Hjębż bęć prjedy we hębi a wotfōdo ho wchōdo njebōżelży pchęćhotowata, njelażęcęje dęćto jejeju rufowa Ńnutofowny męć jejeje ducęje. Ńchęćnecęłetna hęćatżyna męćelcęje maczęćne Ńpęawęće, rubjęćŃho a wonejęćł w rufowa i pōŃtuchajęcę nutnęje, tał hoŃi a bratr maczęći hęcławŃchowe Ńchęcęći, wot wuczęćia hębotu jim nawbate, prajacu. Zako ho jaŃwoni, poruczi Hana 12 lęćnej Hany najmōdōbch hęcłęći w koleby a jębż pchęi woznaju, a dęćelcęje i mużom a bruchimi Ńtjomi dęćcżyni te wŃŃi. Hęta hjębōba bęć po prawym hębudŃchu. Zanowa jata bęćche, jato ho w njej węcōwacę dajęce, nacżorno-mōdra, nęćto pał bęć ho Ńpajęnitka a Ńtanina bęć hęcłto widęćę. Haniwa hęćnija bęć pfołana a tam a hęm pchęwujŃta; wona bęć hjęcęće i jejnycę hęłubōbnyc łęć a pofałowajęcę hjęcęje truchu Ńmubi cęwęcjeniojch barbow. Zęć dęćcżasa dręcia bęć jara hębudōna. Ale wŃŃito bęć tał rjenje wupfołane, tał derje Ńpaltane — ł temu te jaŃne hjęswocęja, hędazy tećębare hjęowy — Ńo ho Zan je hjęwojey hjębōbu njeje wchęćtjimi wopuŃczęnyimi kęńŃcheryjemi hjęcęće wujnamjenjęcęje.)

(Pchęćchōdnje Ńlōncżenje.)

Ńi hjęcęje.

Powjebacęćo po podaru te Ńserbow.

(Ńlōncżenje.)

V.

Mjes tym Ńo Zan w BudyŃŃinje w hęcłwje tałke Ńathadęćej hjęcęćelcęje teź Ńtruchōfōcę we Wjēntęć domje. Tał dołho hacę bęć pchęipowjebanje trato, bęć ho Hęta nadhęćata, Ńo i maczęćnej po-mozno nana hębi pchęćkōni a jęho wutrobu tał daloko Ńmjebęći, Ńo Ńurje wotporjaje; ale wŃŃitcę jeje prōŃtwy a pŃalanje bęć podarmo byto; nan bęć pchęi tym wofat: „Zy hę bżōwna a hęupa hołza, hjębż hę jęho prjedy wufatę mōŃta, cęchōdla nęćto niż? ZaŃleho nawożenju njenamatajch kōzdy hęŃta na drōjy. Wōdōzje wŃŃitko derje, cęćelcę-Ńi jenoż rofōmna hęcę.”

Wch, tał ho tu Hęta dęćnęka łajęcęje a rubjęcęje, Ńo je i pchę-cęzynym nawożenjom prjedy tał hęsto wobhędōżowata! Żel je jei kōzdeho pchęćelcęnego hjęwa, hję bęć jemu hęy prajęta. Ale Ńhto pombacę jei wchęćta żelnoŃcę, njewęcłęcęje hębi ani Ńrudna ho pchęd nim pofajacę. Duż do wicęcho, Ńhtoż mōŃto ju Ńetca cę, ho podawęći, da ho do njenjęćŃinjeje dręsty Ńhotowicę a cęata-cęje, njęćo dobre njewocęćaju, na nawożenju. Hjębż bęć tón dōŃŃōf a po Ńtarym wachęjnju pōŃnēbał, podacu ho na puć do Wōżęho doma. Zako bęćchu wote wŃy hjęom hęcłto daloto, ŃaŃkę-Ńjadachu na dōbo kōńŃk dupot, a dōkŃo njetrajęcęje, dya wufŃlabacu wofata napchęcęje hębi w pofnym Ńfoku jęchaju. Ńtōwo bęć jim bęćŃto. Żurji najprjedy jęho Ńpōnjajo Ńawōka na njęho: „D ty hę jara ŃaŃe na hwać pchęćŃot, my hōłte ł węcōwanju jęćęntu.”

Żędnzy pchęi hjęwojim hęwattu ho najprjedy na nič najŃerje dachłabał njębę: nęćto nawōcżę kōnja wurje napchęcęjo nim a Ńawōka dżiwje: „Za cęju wam kwōj! — Węcōcęje ho!”

Tamni i pōŃtrōżenjom na ho pōŃlabowacu. Żurji hōrdęje wotmōłwi: „WōŃo, tał hęcłęje to njebōze.”

Wędy pał bęć to wupajęł, bęć hjęom teź roŃshēwany jędnzy i kōnja Ńlecęł a jęho pchęćkał, a prjedy hacę mōżęcęje brachęta wobaracę, i jęnym wotmacęjom njewęcłęcęje hjęow wotcęł. Brachęta, wo hjęwoje żynjenje ho bojo, bęć mjes tym hjębż tekał wucęabnęł a cępŃelcęje ho hameho wobaracę, ale nowy ras a teź jęho prawna ruła wotcęłcęje i tekałom. Rosbżiwjomy Zan Ńlecęja jaŃo na kōnja a cęćelcęcęje, Ńhtoż mōżęcęje kōń doŃtoćęćę. — Zōta hęudom wotuczi jęho hęcōdōmnje a pōŃnawōjci hjębż hęrowy Ńtut a nję-Ńlōncżny hęcōdōm hjęwojeju hjęom Ńtareju ŃarŃchęju, Ńahubi i tym-Ńamym njęcęjom, i kotręmż bęć hjęwojch njępŃchęcęłow moril, teź hjęwoje żynjenje.

* * *

Dołgo cęłacędu we ł. na nawożenju a njewjętu, a hjębż do kōnja pchęćicę njęchajęchaj, pōŃtachu nęćŃho po njęju. — Ńrudōba pchę wŃchu hęcōdōbu hjęcęćelcęje w zyćej wŃy, hjębż bęćchu jeju mor-węju namakali. A jato pōŃhjęći hjęonich, Ńo je Zan tón hjęs-bōżny mordac był, hjębajęcęje nęćtorehōjŃku hęcōdōmnje, hję bęć prjedy Zanej domōchōwac abo jęho Ńchęćawac; dręhy jaŃo dżiwacu ho, tał je wōn tola tajki njęŃtut wōbenęć mōŃt, hjębż je prjedy tał dobrocężny był. Ale mata Ńchęcłcęta Ńapali a Ńahubi wułte nęćto, a hęnadne roŃŃkōbjenje, hjębż hę njępōtōćęta, Ńopęćęki wutrobu!

Kōż nam powjęćę dale praji, buchu wŃchężny Ńtjo na tym hamękrym męćnje Ńabryebani, hjęćęje hjęwoju wumjęłi, a teź Zan tam, hjębż bęć ho Ńalkot. Wō ŃaŃarŃtym wachęjnju bu kōzdemu hjęćiż pōŃtęjeny, hję tam hjęcęće dęćnęka Ńteja pchęd tał njenowan-nymi Wbōhęż mōłami.

-16-

WŃhelake i bliŃka a i daloka.

— **WujęanŃe ŃarŃke męćnō,** kotręż ho i pchęćhęblęnjom hjęcęja Ńarajja Hancłrika do Kłufchya wuprōbni, Ńo ho wupŃhōlo, KōllaturŃtwa na krajne kōnŃŃtorŃtwa a maja ho jamołwjenja tam podacę. Nęćto je wŃŃat prachęenje, hacę žane jamołwjenja dońdu, dołęć žanyż hęcłŃŃch fandibatoru njęje.

— **Żaudjony wjāt je Ńnjes wŃchęći wuczęć Kōlicy** w Njęchwacęćible hjębż 25 lęćny wōŃadny jubilej hjęcęći. Wōn Ńtutaję i dobatym żōnowanjom 25 lęć jako żyrwiny wuczęć a pręni wuczęć w Njęchwacęćible a je hębi je hjęwojim młkym, pchęćelcęnym, Ńprawnym wachęnjom wutroby wōŃhōby dohęł. Wōb hjębż jęno hjęcęće doŃŃe lęća żōnowanęho Ńtutowanja!

— **Dołęć je ho nęćto wupōłajaco,** Ńo je wjazy pchęćęje w kraju, hacę hę hębi prjedy myŃłili, budze ho nęćto wjazy pchęćelcęnego pchęćtwa pjęz mōż — wōŃębie budęja ho jaŃo zaŃty je hameje pchęćę pjęz.

„Wōmhaj Wōb” njeje jenoż pola hjęfow duchownyc, ale je teź we wŃŃch pchę-dawarņjac, „Ńerb. Nowin” na wŃŃach a w BudyŃŃinje doŃtać. Na Ńchtwōrcę-lęća płacę wōn 40 pj., jenotliwe cęćiŃta ho Ńa 4 pj. pchęćdawaju.

Samolwity redaktor: J. Gōłō. Ńsoburedaktor: K. A. Fiedłęć.

ČęćiŃchęcłęć a nakładnik: M. Smolef.

Sy-ll epwaa,
Plinje dźbal,
Strowja ós
Swójby statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw apróny
Napoł móny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spań mórny
Čerastwod da.

Njoch ty epwaa,
Swérnje dźólaš
Wódné dny;
Dńeš pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočl ty.

Z'njejes' manu
Njoch ói Ćhmann
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kńi Bóh pada,
Wokřew' óel

Serbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo lóđu šobotu w Ćsmolerjez Ćhrišćićkćešni w Budyšćinje a je tam ja šćimóttětnu pšćedplatu 40 pj. dostać.

Misericordias domini.

Žana 21, 15—19.

Nasće šćenje wulkineža do Ćnješoweho napominanja „Bój ja mnu!“ Kaž je to wot Pětra Ćebi žabač, tak žaba Ćebi tež wot naš.

Bój ja mnu!

1. Šćto ł temu Ćkusač? Wý dyrbimy nasćeho Ćnješa a Šbóžnika s wutrobu lubowac. Pšćetoz šćtóz jeho njelubuje, njemóže tež ja nim řhobćež. Móžemy pal tež temu Ćnješe žwoju luboćež runje tak řiwjeđeńšyž sa-wješćež, kaž to Pětr ćinješe na jeho prašćenje? To je wažna wěž řiwědomja. Tež Pětr njeřmėđešće to prašćenje loštó wjač. Teħodla šo Šbóžnik s wotpořladom tróžyž praša, šo by Ćebi řiwje wotmolwjenje derje ros-myřkił. A Pětr móžešće je řmuařtawneho pšćeřiwědćenja wotmolwicz: „Ćnjež, ty wěšł wšćite wěžy, ty wěšł, šo ja ćje lubuju.“ Wóhliž tež my tak praćež? Ale w nasćej wutrobje byđli Ćuřto wšćelatora druħa luboćež, totraz nasće wmyřle napjelnja a luboćež ł Žesuxej mori; to móže byč pšćeřwulka luboćež ł žonje a dźećjom, ł powołańju, ł pjenješam a lubćam, pola druħiž šožo njećiřta luboćež ł loštam a žaboćejam. Wjele řiđ Ćebi wmyřli, řbuz šo řiđ praćeřež, řačž Žesuxa lubuja, šo řo to řamo wot řebje rořymni. Ale to řo řamo wot řebje njeřořymni. Pšćetoz tón Ćnješ Žesux dyrbli nasće žyłe wmyřlenie napjelnicž, a to je jara ćjeřto. Pšći řćurnym pruhowanju nasćerje namařamy, šo Ćebi nasćerje pšćemalo na řiwjeħo

Šbóžnika wmyřlimy. Duž buzž nam Pětr we řiwjež Ćhoržajež luboćež žiwu pšćiřlad luboćež, řbuz tež w Ćoro-šćež pšćeř ćjlowjetami Ćuntróč podleža jačo řlaby ćjlowjet.

2. Šćto Ćebi tón Ćnješ wot naš žada? Wot luboćež ł Žesuxej wotwizuje žohnowane wutkonjenje nasćeho powołańja. Pětr řešće wupadnył je řiwjeħo powołańja jačo wuczobnit. Tón Ćnješ jeho pal jažo s nowa pořaji: „Řaš moje Ćehnjata. Řaš moje wozny!“ Řařyřki Ćamt dyrbli Pětr dale wješćež, ale niž wón řam — ale wšćitzy jeho wuczobnizy. Kaž řešće Pětr we řiwjoim powołańju řiwěrnny, dyrbli łóžby mjes nami Žesuxom poniznošće Ćo řiwjoim mozach dopjelnicž. Š tym móže łóžby polajacž, řačž řiwjeħo Šbóžnika lubuje a ša nim řhobćež. A kał wjele je řóždemu dowěřene! Žedny ma řiwjoim, dyrbli řluzobnyč, řećki řćulerjom, řćwódrny mořadu, řjaty pšćečelow a řuřodom. To je nasće pařtwiřćež; pšćetoz wšćitzy, řiž řu nam dowěřeni, řu wonozy Žesom řćurja. Wuczobnit Žesuxom dyrbli, kaž dođry pařtyt, wutrobu řa druħiž mēč.

3. Šćto nam tón Ćnješ do přeđka praći? Řiž wulku ćjeřež a řbože, kaž řo we řwětnym powołańju wozćatuje. Pěterje do Šbóžnik do přeđka praći, řći. 18. a řćto je s tym wmyřlene, wujoiřni 19. řćurća: Pětr dyrbli řa řiwjeħo Ćnješa a we řluzbje teħo Ćnješa řiwje žiwjenje wostajicž. To je řo pječa w řwonje řalo. Ša nař w nasćim ćjaku to řela: řbuz wy řa Žesuxom řhobćež, řmēćež wjele wot řiwěta ćjeřećež. Pětr bu

fkadžowany, my dyrbimy na družce częszczaniu psichotowani
bucz. Sztóž ho wottraciszć da, njeje Sběžnita hódny.
Sztóž dže ja Sběžnikom thobdziej, dyrbi fo prjedy khtunje
pruhowacz, hacz też w częszczaniu psichi nim wutraje.

Zurij hu naž wubudžile, ja Sběžnikom hieč, kiz je
dobyczestizy i rowa wuchof. Nawutimj wot Wětra, ja
Sběžnikom thobdziej w lubofczi, w śwěrnofczi, w częszczaniu.

Hamjeń.

Budž dźělawy, niž pak bjes požohnowaneje njeđeje.

Wješna stawina, spisaná wot W. A. T. A.

(Zkńoženje)

Čečo bješe ho pomintko; Zan bė śwěrnje kotlje a hwokej
hwoju žohnowanu njeđeju pidał. Družby dje ho sěda, kaž by
w Zuriju ho něšto lepšje hibacž pečkało. Tola wón pšeho sašo
na hwoj stary pučž psichidže. Še młdji dych a dych i Čertu
džěše, tola jeničizy jeno tehdla, so by Wobu tak je křadnošču
psichidžichogo čjełč hodu wopofala, a ludžom pofalač, so ho
hijěšče te křeječizjanom džečzi; hewał wofa čizješe tón stary.
A wón pschi tym ničo hinalchi njebė, džiłi wječelazy družu wječni
wobylterjo, kotizž tež ničo njawježdachu wo njeđełstwu žohnowa-
nju, derje pał wo prwóž a wobčěžnoščach žimjenja. Tola
w Zuriju, kaž hžjom spomnjene, hibachu ho i čžakami wošebite
myšle: „Ja ho wo dnjo a w nožy čzwiluju, a tola dale nje-
psichidnu hacž Wještaroščizy Moks.“ Za wěz bė njeržosa. „Po-
křachaj raš, žona“, wón junu rjełny, „ja hým lutowal a luto-
wał, so mženoj dwė hwinječzi fupicz. Twój bratar tam łobra-
i jentym došahnje; Hana dyrbi tola hošpjenje wuhmicz.“
— „Haj“, wotmołwi Čerta ranjena: „Zan tež šej žadny počez
i hndbanju nježada; tón je pschi křěbje a bėli radolny.“ — „A
ja njewėm“, rjełny Zurij sašo, „Zan lėdy požozju telto křěba
tjebda kaž my; našče njerodne džečzi njeju nabuzječ.“ — „Za
tež žadny džio njeje“, jnapichčizwi Čerta, „Hana storo křěbny
džerł wari, a bėrnaga abo mufowa polnwa derje wudžerzi a jeno
požozju tak wjele płačzi jalo tón luby křěb.“ — „Wšchal mžěšćyž
tež hujčizich warič.“ Zurij sašo praji, „špataj tola raš, kaž Čona,
a wał a ptačaj wazaju; io Zan a Hana dale psichidžetaj džiłi
mój, to tola křěbny wđži.“

Čerta bė žble ja to, a tam a hėm buchu wo swontownym
žimjenju pchėmenjenta pschėbewiate a tež wuwjėdžene. Ale šcho
pomha nowa šoptata na stari drazju? Wětož zyže žimjenje bė
šhnikė; nad nim žane žohnowanje njewotpacžowolche, dokełž bėčhtaj
wonaž bjes wobabojajnoščje žiwaj, a hđžž pchėmenjenje abo
rjėdženje žiwjenja i najmstwomničjeje wutrobny, i pofatuj a i ro-
křaca njepřididže, dha tež ani přidichła njepomha. Tola Zanowa
šwěrna wutroba pšehogo hiečječ nabžiłi njepřidichje; jemo modlitwu
buchu pšehogo horzjyše, a tón křěb bė měr wobštanulny nad
hjesmėnčumaj. „Nječhadža-li, dha dyr bja te mni psichiz.“

Wěšče sašo njeđeju, blisło do Wobjeho pšecja; hwoju je hyl-
nym hřozom wolaču, ale Čerta a Zurij njemajšchtaj pschizicž.
Zurij na křozu ležěšče je šandželentaju woczomaj a i čžečim wo-
dychom; hřakej ruzy pschi boku wotpacžowajstje. Sašo džełaczčė
bė pola nještaleho twara dźělak, čžečzi křach dřenawa bė jemu pschi
tym na křibjet padnył, we tuppom pošluchajemy něšto ležěšče, a
lěšak hām njewjėdžěšče, šdjo i teho budže. Zan pschi křozu
hėdžěšče a křadžěšče hřoremu mokřo-hymne hiečhtaju na čřoto;
Čerta hiečješče ruzy kamajo jemu i nošomaj. „Modł ho, Čerta“,
rjełny Zan i džełbranjom, „modł ho; žane njelbože njeje psche
wulke, hđžž mžemožy ho hiečječ i Wobu modlic.“ Čerta to
špota, ale tak džečje to čžečto! hřewidome čžyšče jej wđču mōž
a nabžiłi rubicz. „Ja na teho křejela pošluchata nješpym, džiž
tež mje wón něšto wukřizječčė njebudže.“ — O nabštajny čłowječe,

a budžizje stotyžaz křoz nječžatowny a hymneje wutroby pobyt,
křejelowa lubošč, hnada a hřewnošč wostanje pšehogo jenajta, pōj
jeno, wupchěstřej hwojei ruzy i njemu, prošč wo šmilnošč; je
tež twój hřech wulki, Wōža hnada je tola hiečješče wještcha. Pra-
lišč i rozkatej wutrobni: křejše, budž mi hndabny, pšchetōž ja hým
hřaby, dha tón křejes rjełnje: „Došč mašč na mojej hndabje,
pšchetōž moja mōž je we hřabych mōžna.“ — Čerta njewjėdžěšče
ho modlicž, nė jemo šdychowacz, ale tón křejes hřabizy tež šdychow-
wanje. „Zo je křoštanje ja naju hřechi“, wona křeščešče. „Wěšch,
Zano, tak pšehogo prajachmoj; Wch, šcho-čezto tón křejes pōščje!
a kał mēnjachmoj, io ho džečo naju ruzow lėpje ja naju džečzi
stara, džiłi křejelowe žohnowanje?“ Zan mjelčješče, tola Zurij
woczzi pomoczimj a hımy čžichō i hřom. Wōn bė i pōnacžju
pschidžichō, a bė Hecziłne pošlebanje hřowa hřostmiz. Čerta, wuhžōž
hwječelena nad tajštn štanjemom žimjenja, jawoła: „Wch, Wōžo
křejše, tak čžu ho čzi džakowacz! Zurij soho budže.“ — Haj,
i džakej hımy pšehogo hotowidži, džiłi te křiznoščemju. Čerta
čžyšče jón tak raba wot ho wotwobrocizy. Wy-li Zurij sašo
wotkhorik, wchitko durbjato šabyle bječ a pschi starym wostacz.
— Zurij pał i hřom wjełče a pofala horje. „Wė“, rjełny
Čerta pofaloj, io čžu ho i Wobu lubemu křejelaj tak wjele
modlicž, io čzi wumrječž dacž nje dyrbi. Wōhlej tola na naju
pjecz džečzi.“ Wone wđchitje w durjacz stajachu, tak čžicho a
šlystio. Zurij šlystny ruzy a pfačaje hōrče hřyln. „Za nochžyl
hiečječje wumrječž“, wón čžicho rjełny, „ach tak raby čžyl hiečječje
pola waš wostacz, ale luby Wōb mje i wachemu šejimwenju nje-
trjeba.“ — „Wė“, pschizłaj Zan, „wufneho Čze nima, wón hiečječje
žanej wbahej hřyrocje šohłobizč del njeje, kiz na njeho nadžiłi
stajejche, a tak derje, kaž je Čebje jalo grat trjebak, mōže hėbi
tež družu pomoz šubdizč. Tu wėdu džež křaczje, hđžž tež Wōb
hřerolč wot Čerbie woinje; a tón čžymj jehō hřyphčž. Wōščje,
džečzi, šestupojecje jow, Zurio, šlystny ruzy, wchajal to mžěšch,
a Čerta, modł ho prawje i hřubofetej wutrobny: O luby Wōžo! my
hımy wchizjy hřabi hřeščinjy, spōžčž nam mōž, io ho i tebi
džeržimy, wmi wchitku šnutšowomnu nišu wot naš, njehajch-li
šwontownu wot naš wozaj. křejše, kiz ty nam žane čžečje
hřemjo njenapetōžizch, hacž njelčez mžemoj, o pomhaj nam, wom-
haj hřoremu, pomhaj mačžerı, pomhaj tym pjecz džečžatkam; spōžčž
jim wėru a mēr, dał jón nam wchėm, a mōžčž naš junu wchit-
lich do hwojehje njehjełewo křalesłwa!“ Wōtčje mašč.“ — a tal
modlešče ho Zan dale. „A nēř, lube džečzi“, projejche wón na
to, „wēčće jeno pšehogo, io budže luby Wōb w njeječhadž to naj-
lěšče ja waš čzinicz; pōbacje jemu wutrobny, žiwjenje a myšle.
Šdžž wam něšto pōbrachuje, projčječje; čzwilnje waš storočč,
projčječje. O tal lubowine budže wochje žimjenje, budžečeli i po-
božnošču pschėd tym křejelom hřobdizč! Wōšaj nam mōže žıwy
wostacz abo wumrječž, wam ho jow čžaknje a tam wēčnje derje
přidžje, hđžž lubcho Wōža šej i wōžtej wupwolicze a jehō kšnje
pšehogo pschėd woczomaj a wo wutrobje mačje.“

„Ty dyrbišch hıwajty džeł hıwječicz“, rjełny Zurij i pōhřil-
wym hřozom. — Pšchėčizwo te šahni bė wón najmōžy i wėdo-
moščju hřechit, tehdla jemu najčžečizho na wutrobje ležěšče.
Wōn bė Wōže hřowo a přėdowanje šagıwac, džiž bė tón křejes
hām i tal hřlytnm přėdowanjom do jehō doma pschidžichō. A tole
přėdowanje, runjež ho prawy štrach bječ šdache, bėšče jeno hna-
mjo luboščje a hřady. Zanowe modlitwu bėčny wukřizjawa
a šotra a hřwal dyrchěstajta ja teho křejela dohıtaj bječ. — Wchit-
lich čłowjowšč tón křejes tak i hėbi njelčehnje, jeno družby pšehō
pōdobnu křachitowščiz jich wutrobny njelčahubje. Woni pał maju
woczzi a njewjėdža, a maju wulchi a njelčšdcha. Ale njemolčje ho,
Wōb ho njeda ja hřmėch mēčž. Na hřudnym dnju budže tón křejes
prajicz: „Džičje wote munje, ja waš njelajaju.“ Potom žane fačje.

žane skrojenje wiozgy pomhaćy njebudže, a swony njebudža wiozgy je hwiernym hłekom te mišči wotacz: *Wój wój, wój wój!*

Sažo bė ho lėto pominyto. *Surij* bė hišćeže žywy, tola wuzy njemōjeche jara, nojy pať j zpla nyz hićacz. Swony wotaczu wōn hežojeche pišebd burjemi, i burjemi i najmōdōšćim džešćem pōbla njeho, a Ćerta džešće j dwehimi tjomu džešćim te mišči. Zan ho wjebeleche, jo bė ta čyrjōdōšćita tak narozka, a hōdž j džešćeranjom na wōbeho Ćurja pohłaba, durbjejeche ho j tymi myšlemi trošćiwotacz: *Stej tež jebō nojy wotkromkeť, dha je tola w jebō dwišt jo wozwawo.* „Za a mōj dom dženoy temu knjejeť hłuzič”, w nej pišane stejejeche. *Szwōj* doit wōn j wulkej řezepimowozu hnjeje. Ćerta njemējeche nēto dohfo taf wjele na jebō wobuznojēš řozkryč; wōn bė pišebgo dženowny a pišebćelny pišebćerwo njei, a řať budžiče mohla wona, hōdž jebō čerjējenje wiožejeche, hdy hrořina a bōrćata buć, abo ho dla bogateho džeša a wulkeje prōgy wobćežiwotacz? Wona mējejeche nēto wiozgy činiez, dōžli hdy prjedy; durbjejeche na džešo řkōdžicz a ho hišćeje w domje prōzwōczēš hōcz do pōbńeje uozy. Ale wona bė radosna, dofelž ternu knjejeť ho dowěrjejeche, a w radolēš j w dowěrjenju na řōžba njedžeta temu knjejeť pořwječena. *Surij* pať jebō njebješu hamu njeprowječejeche, wōn hnjejejeche pišebd žyly tōdžet a řaruna, řištōž bė prjedy řkōdžiz. Nēto mējejeche hwyte, hwoje džešćē wozkēč a j nimi řpewōcz a ho mōbieč. Pōbōžne, derje wozčehujene džešćē hū jožnowanje Wōže. *Surij* njemōjeche husto nowe jať řupowacz, njebō jich pať tež telko woztorbanych. Džešćē pišebgo čašte a řapřatane řkōdžachy. Wuz njetřebalche j řkryřilžagneje čerjēwjeneju řiēřow bōto myč. Mařta mējejeche hnydom nare hčalu hłowa, a Wjarnatowa njedžestla jať bė pišebgo řoboty řapřatana. Ćerta pať prajejeche: „Zan ma pramo, řať mohť jebdy žywjenje hjes njedžele injeječ, a řať hym ho ja pišebd Wōhem a žylym hwičom wobehčata, hōdž prjedy menjad, jo nimam hwyte te mišči hōdžicz a njedžetu hnjejeječ; řať nēkotu hōdžinku w žywjenju hym pišebćimila a pišebćelřeta, a durbjach potom teho řkryřa wo jebō čerjēč a řebje wo řamhny řkōdžiwōž řiēbacz. Njedžeta je hōžom jow na sem řkuch řkōdžiwōže, řkuch njebječ; moja duschy mōže hōžom tam hōřkacz pišebćiwōcz; ja pomylbu, řištō nje tam dočžata, a řať j *Surjom* a je hwojimi džešćimi tam w hromadže budu a potom řabudu tuteho žywjenja prōgy a wobćežiwōcz.”

Njedžetu hnjejeječ žana pišćalajna njeje, ale hnydny dha teho knjeja. *Schtōž* je hjes njebjele žywy, je hjes teho knjeja žywy. *Schtōž* pať je hjes teho knjeja žywy, tōn žanewo džeša na nim nima. *Schtōž* ma wozči j wioženi, tōn njeh hłada! *Schtōž* ma wuziči j řkryřenju, tōn njeh řokřudča!

Evangelium mjes Szwōjanami.

Swiřa řaraf *Schwjela* w Deřkujē.

(Pōřaczowanje.)

6. Čezchojo.

Swařiči duchowny powēř naž wobduwije, hōdž ho nēto wobrowečimy j podiwječerjomy Szwōjanami, řořiz hū Čezchojo, Szwōwazy, Pōlazy a my Szwōrbjo wo Wuzizy. Tnezi wōřitizy řekachy wot řarōdowanja pod wřiwom rowiřo-fatolřefcho wuznacza a hū wot řwecžata j duchown reformazije hwojajani a řnaczi. Čezchojo wōdla wobřewječ Europy. Rowowanje wo řwontownu a duchownu wōd w tutny řraju bēše řrute a rowajeche pišebd wjele řkōřitřiki. Zapōczatki řkōřečijanjawa potajnja tudy na řkwōjanseju japořkřatow Cyrilla a Methoda. Nřizom j nēmiřiz řtronow bēchu řpřatli, Čezchan a Morawjanami řkōřečijanjawo pišćinječ. Ale morawři řral řkřiřřaw wupřořy řebi wot grečifřefcho řkōřawa Miřata III. pōřřow, řořiz budy řkwōjanřtu rēčej rowymiti.

Tutōn pōřta bratrow Cyrilla a Methoda, řořiz w řēčje 863 do řkwōwecho mēřta Wjelehrada pišćinječřejtaj. S tym, jo morawři wōjwōdta Szwōjatopluk dženwō čřēřefcho wjeřcha Bōřiwōja řa žonu wřa, namata řkōřečijanjawo tež do Čezřijeje puć. Bōřiwōj da ho w řēčje 871 řkōřečiz. Tuto řkōřečijanjawo, řořiz ho pišebd Cyrilla a Methoda prēdowajeche, roweřna ho w nēkotrych wōřebnych wēřach wot rowiřefcho wōřčiny, njemuziz j tym, jo ho prēdowanje w mačerjēje rēčiz řta, jo ho řkōřimny řeniadnu a jo ho řwajata wječej „pod wōbēmaj“ podobomaj wuziwajeche, to řēřa, to wōřabōni řkřeb a wino dořawachy a nyz jow řkřeb, řať jo řatolřim wōřčiny.

We pišćidnych řkōřitřefkach bēše řlajne wōjowanje wo poliřřinu a duchownu mōž w Čezchach. Nēmiřiz řkōřerōwo pōdčřiznychy řebi lud a řraj a rowiř řamž řahna řamōřtanu řkwōjanřtu Wōžu řkřizbu a mřiwōjeche lud na rowiře wōřčiny a na řacjanřtu řpřewim rēč. Šakle wosfō řeta 1350 bu tudy řlatimřiwowanje dō pišebćiwōdžene. A hōžom po nēkotrych řēdžehčatřah řarža čřēřiti řed hōcz do najřřibōdžeho jada; wuz wupřuř, řiz rymje řa řakō řan řkōřečnit Šebōžniřej puć džeřofeche, po Wōžeje woli reformatoram puć řpřihotowajeche a hwojē čřēřiti řarčej j čerjēzi a wozy pořebhōwajeche, to bēše řan Duř. Nych řkōřečijanjawje řwōbōdny bēše hišćeje žywy w čřēřim ludu. Tež Duř bēječ j Bōžeho řłowa wōdawanje řhēřow a mēř řa řwōjny durych namata. W řēčje 1398 bu wōn profesor na uniwěrřiteju w Břawu, 1402 řwēřōř na řetřelchemiřej řpřiwizžy řau, potom řektor (wjedniř) řyřjeje wjyřōje řaňte. řral bēše na řwōjownym bōřu a pišebd njepřebōječ ho řta, jo Wēnzj a Pōlazy j Přařřijeje uniwěrřity wotčahubdy a 1409 wjyřōřu řahnu w řipřtu řalozjach. Wot teho čřaha řakēž Břaha řakē mēřo, řkōřiti řed dōby wuzku mōž a čřēřta rēčej nēwāleche řrube pōby řpřimowōwe. Ale Duř njeje wōjowat řa narodniwōč, řať ho to durbdy praji, ale řa wēřu a pišebd to je wōn tež najřať řwōzaj a wōiz njēčijōjeche nēwāleje rēčej, hōj řamom řjedwōwečom nēmiřefcho narōdā a řwje. řať tež je Duř jenož řa wēřu wōjowat, a řamni 27 čřēřiz rēčerōwo, řořiz budy 1621 na Přařřimtu rowōřebčy wotpřaweni, njepřuř marřarwjo bōł „ja řwōbōdu řkrawōwēřa čřēřefcho“, řať je ho to řoni řam na řeleřnu řesku napřikāfo, ale „řa řwōbōdu řkrawēřna Wōžeho“. řo pať je řtare najřōnjene: Wud, řiz ho džečiz čřēřifcho Bōžeho řłowa a je žywy we wēřje, pōřaczujie tež w řelnych a řaňřitřich wēřach. Čřēřiti řed řēčerōje řať dořfo, hōč řwōjowny dny w nim řkřejeche.

Duř durbjejeche 1413 j Břabi čřēřimječ. řo řraju čřahōwo, prēdowajeche a rowšćerjejeche wōn j tym ewangeliom. W řēčje 1415 pōdā ho wōn na řongli do řkōřimny, bō hje ho řam dla řwōjeje wuzōžy řamōwřil. řkōřer Ezigismund bēše jemu řaňit j řryw řkřibit, ale řłowo njedžerō dwōwō, jo bu Duř řakřubjēni a řpalen. Ale pišćihōwō: „řkej marřarwōw je řhnyjo řpřkwe“, dwjeřni řo tež ludy.

Duřitōjo ho řkōřubdy a duch řračy a wōřolnu řkrajnu. řkōřer pōřta hwoje wōřřō pōdčřizwo řini, řamž wupřija řkřizim wōjnu, řrawane pišebćeržanje ho řta, řať nēdby w řčahu rowiřřich rowāřřich řkōřerōwo njebēche řōrje byfo. řo řyřazach duchu Duřitōjo na hrořne wōřčiny wēřjeni. Ale tola ho dwōwarachy. Nych wjedniřak Žiřta (ř 1424) a Prowp řkōřewnyřřejtaj wōřčitřich njepřebćewječow. řkōřer Ezigismund a řamž durbječizaj řhūřitam wēřnu řwōbōdu wēřny řpřihōwizēš pišebd řat njemowōw, „řařelřiti řompakřa“ 1433. Bōhūřel pať Duřitōjo řamni mjes řobu pišebd jebō njebēdnu a pišebd to řwōječ řdobřej wēžy řakřōdžōdu.

řara wōžne a řōhnowane hnjeječefcho ho řebdu wupřiwajeche, to bēše řžadnje po čřijny ewangeliom žywjenju. řēr Čelēčijpti, jednowy řerřiti čřłowječ, ale potny řwajčefcho Duda, nāpōminajeche, jo bdyh řištō pōčřiznje a wēřnje po Bōžim řłowje žywi byli. Přařřiti řiřřow řkōřana bēše jim j wōpřēřka pišebćelneju řmūřklem, a řať dwōřit řral řurij Wōdžebřad, jo

budu ho na jeho knještvoje Zambegu sašydli. Woni ho njes hbu bratija njetowachu a satojicu w lěze 1457 pod njetow „Bratřta jednota“ hamostatnu zyrkej, kotraž ho wot Roma runje tak dželěche, kaž wot drubich Sušitow. Woni pak šhubichu jako wotpadnižu kralowu młofej a mējachu wjele czeřwicz.

W pschiduzym cžahu ho ewangeliskim Czecham wšelafu dželěche. Drubich budu jara pschecžebani. Těhdy dyrbejše jich wjele wotznu kraj wopušcězic a s tym wosnoschowachu ewangeliski duch po drubich wošebje něnšich a pólšich krajach. S tym pschidowachu pučž Lutherowemu křtu. Pak jako bėchu cžahy, hđez možešche ho ewangeliste žiwjenje w měrje rospřodžic. Těhdy nastachu přenje spěwawšce kniži 1501. Wosđišcho ho žla biblija do czeřšechynu pschelozj. Wowy faton pschelozj ham Jan Blahoslav, jara wučeny wjedniš „jednoty“; pschelozerio stareho fatonja bėchu: Šechčepan, Encasch, Žibalka, Škapita, Štrcž, Šfrain, Šečen, Albrecht a Šeliz. Žyle dželə wuđže w šchěž dželach wot 1579—1593 pod mjenom „Biblija štrážta“. Wulke pjeněžne wopory sa cžiččez njebejchotaj bratroj Jan a Šborla je Žerwina, jenjantstaj hbuštawaj „jednoty“.

Něnska reformazija bu wot Czechow s wystanjom powitana. Wšěche tola Luther ham projit: „Wj hny wšchitzu Šuštitojo“. Woni ho pschidowachu pak Lutherkim, pak Calvinistam. Nižom bėchotaj njes žo Czechani lėdy hiččez dwaj katoliktaj; Duž ho 30 lėta wójna šchynu a cžowna nōž ho nad krajom roščerjěche.

Witwa pod bėlej horu pola Prachi 1620 bu wot czeřšeho wójšca, czeřšeho naroda a czeřšeho ewangelšwa. Pschecžebanje nastu, kotraž žlu jenju jako katoliku cžinjeche a s ewangelškej wėru tež cžětu narodnojez žuězi. Wjednižu budu wotprawjeni; šchōž njechajše ewangelštu wėru wotpsichajocž, dyrbejše wotznu kraj a wšchitko to hwoje wotajic a do zuby czeřwicz. Wenož tu a tam nětoši štrážu bibliju šchowachu a w nej trawštj pytachu.

Sahnaczi czeřž ewangelšžj wosřodžichu ho po ewangelšich krajach, wošebje do Šstowawške, Pólške a Pruske, a mējachu dotho hamostatne ewangelške wobady. Nětozy hlawnu muž je s nich wuščot, kaž Jan Alnoš Komeniš (Comenius), inaty wotwotječ škulške wučzby († 1671), jeho wobraz mašy na štu.

Šablišti, dwōšti předač pruskeho krala Šjedricha Wylena I., Wogaztu, špišacel inatych nabojnuž kniži, Janiš (Janise), šatožez „Pruskeho hlowneho biškwšeho towaštwa“ (1814) a towaštwa sa šchecžijantse natwazaje pišma (Hauptverein für christliche Erbauungsschriften, 1816). Tež Šjedrich Wulki je hiččez ewangelškich Czechow do Šchleštje pschijal, hđez žu woni hacž na dženjantšich džen žwōju narodnojez šđezel. Žich wošady hu Dužnje, Groß-Friedrichstabor, Groß-Friedrichsgrāh, Groß-Wartenberg.

Rošpřocheni czeřž ewangelšžj hu s wulkim žohnowanjom ja ewangelštu zyrkej s tym nastali, ho hrabja Mikławš Ludwig s Zinzendorf s lěze 1724 šahnatych „moralnišich bratrow“ na hwojich křubach Šerwihut (Děronow) šahydli. S tuteje fotonije nastu 1727 „wobnowjena bratřta jednota“, kotraž ho bōřty daloto wosščerjěche a šatich, kotřž cžiče žiwjenje w Wosy šubowachu, šhromadžěche. Jako kuzlika dšwofa je bratřta jednota tež mjes Ššwabani wjele pschecželow mēta.

(Wotracžowanje.)

Bedženje sa mērom.

Šsmjercž, ty wšta žy

Namē kěchowy —

Witwšchěza te krawone mēsta,

Hđez žim wjele šmjerčž bē wēsta.

Šsu dša byte šdy

Tajte kěchowy?

Wšchitzu w hromadži

Ležo w hwojej kwi

Šo towaštach nēk tam křaja,

Wotpocžint hwoj cžiči maja.

Šo wšchēm bđžěju

Njech tam šmērom šyn!

Školnčž bološčow

Leži wjele štow

Šazarety žyfe traje.

D šchōž doščž tu nusu šnaje?

Wopomā, wutroba!

Tate czeřwjenja!

Šnježe Wōžo, šchto

Šake něko ho?

„Še mi wotaj w cžahu nusu,

Cžinicz nošču ho cži žy!“

Ššwėry Wōžo, ham

Tak žy kafaš nam.

Duž nēk wotamy,

Wjelež žič tu žmy;

Šašče hrēči wotaj, Wōžo,

Šlawimy ach s pđacjom kōžo!

Dužjo hēwa šch,

Šchēstāš šchwičacž naš!

Daj nam šožo mēr,

Wōjnu wotečez!

Pōščel s nusu wumozenje,

Šašchich přōštowu wuščyščenje

Šelom Škřyštwa,

Twojōž Ššyna, dš!

Šchłodu narumaj,

Šotruž nješe tra!

Šranjenchž čhyž wulčowacž,

Namē, macžeri žich škowacž!

Dša cže šchwalimy

Pravje s wutroby.

Wšelake s bliska a s daloka.

— **Nowe škulšce lėto je ho šapocžato.** S wjetšca je pschjězece nowych wučōmzow do wšchšchich škulow w tutym wōjnštim cžahu po lěčije tež ščero mještche byko. Na seminarje, hđez je ho lėšca přeni křōž 7. rjabownja jakožita, hu ho šamolwjeni mtoščōmzo nimate wšchizy pschjōwani, a njebēčche tež lěčba šamolwjenych wjele pschēs lěčbu pchēs, kotřž možachu po šatōžž pschjěcz. Žara nadpabne je, so je do pōščebnjeje rjabownje na gymnaziju jenož s nič 13 šastupko, mēto teho so je ho na wšchšchjē reatž wjele wjetšca lěčba šamolwica a pschjāca. Šda ho, kaž by našchemu cžahj stare gymnasialne wnowčenje wjazy tak pschjōmne njebyho.

— **Žatry wškal ho ho minje,** ale dopjelnjenje jutrowneho štrōwjēna: „Wēr budož s Wami!“ nam nješju hiččez pschjēčē. Ščim bōle šmērnichē je, so po nēčžičim šteinšchēžu na šitwšchčach nadžija ho pschēs wutroby žybol, so tola, čhyč-li Wōž dacž, wōjna wjazy dotho tracž njebudže. Wšte wōštabjenje pola našchich nješchecželow ho přēcž njeba. Wōšebje je nēčžiče wojoowanje Šranzowšow s šmle woporamam kaž pōščebnje šabwelowanje, s kotřmž ho hēs praveho rošmšhēna do přēdka wala. Wōž čhyč dacž, so ho tež našca nadžija dopjelni.

Šamolwity redaktor: J. Gōlš. Ššoburedaktor: K. A. Fiedlōš.

Čžiččez a nakłabnit: M. Šmolef.

Sy-li épéwal,
Filnje dištal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróbeny
Nspoj móeny
Lubosó ma;
Bóh pak swórny
Přez spař mórny
Čerstwosó da.

Njech ty spéwal,
Swórny dištal
Wšedne dny;
Děń pak swjaty,
Duš daty,
Wotpoń ty.

Z, njebojes man
Njech ói khman
Žiwnosćje;;
Žiwa woda,
Kia Bóh pada,
Wokřew óel
F.

Šserbske njezdělske łopjeno.

Wubawa šo łóđu hobotu w Šsmolerzej knižičičeženi w Budyšinje a je taš ja šchtówtétnu pšehpřatu 40 wj. doštać.

Jubilat.

Jana 21, 18 — 23.

Wo šchtóž, kiž meješe Pětr jako japoschtó njeleč, šlowo šwjatešo pišma rěči. Ale łóždemu wnczobnitkej plaći: „Šchtóž šiwój šchtóž na šo njewosnje a ja muu njewóže, tón njewóže mój wnczobnit byč.“ A łóžde četřjenje, niž jenož pšehčěžanje Škrjšta bla, dyrbi šo šchěščijanšy šiwječ. Duž to praščenje:

Kak nješe šchěščijan četřjenja, jemu wot Boha napožene?

Wón praji:

1. Kaž wón mje wjedže, tať dyrbju hič.
2. Šdyž wón mje wjedže, tešdom čyž hič.
3. Dolež wón mje wjedže, móžu ja hič.

1. Šhěťje nawalnemu, šamowólnemu Pětrej tón Knjes šjewi, šo budže šo pod šwononny pšah špotuleč dyrbeč. To beše jemu čješto, ale wón šo podba; pšetož tón Knjes je praji: šchtóž wón čjni, je derje čijnje a dyrbi šo tež jemu špodobáč. Wón dže je runje šwoju lubošć temu Knjelej wušnal a najrašniške powolanje šo šo jemu pšehpobalo; kať mohé šo wobarač, tež čještóu šiwječ?

Kať šo šaštróžimy, šdyž četřjenje na naš pšchindže! Wšy šmy šebi něšto wotmyšlili a bórny byčny wotryknjeny kónž dozpěli; na jene dobo je wšchito šinal. Kan a šopšodať wješeli šo šwojich bla, šo do

prěka dže — duž dyrbi šo na šhoróžy, šrano na šwjertne tožo lehnječ. Macž w njewuštwazej lubošći šwoje džeči wozehnje — wona dyrbi šaštač, dolež čjelna šlabošć ju wobjima. Šchtóž ma šajto ša wěšte a najpotřebniške, wón dyrbi jo šhubič.

Wón dyrbi. Ale kať je to čješto! Derje nam, šo my wěmy, šo to šlepny pšchpad njeje, ale šo je Boža ruła nad nami, kotraž wjazy na naš njepožoji, hač my njeleč šamozemy. Ššmy-li temu Knjeje w lubošći pšchšhileni, potom bñezemy šo tež, kať čješto nam tež budže, w ponižnej poštušnosći pod Božu šhóštazu ruku pošhileč móž. Našch trošch woštanje: Wón je tón Knjes! a našch rošbud: Wón njech čjni, šchtóž šo jemu špodoba.

2. Praščenje wšchal š tym šhčje te kónžje njeje. Šdyž tež něšto wě: Ja dyrbjn runje to četřiječ, dolež ma tón Knjes to ja dobre — wón šo šašo praša: Čješodla runje něto, šdyž šo mi to najimjenje pšchhodš? W štarobe dyrbja na Pětra čješe dny pšchinc. Wón šo derje praščeje: „Čješodla runje to štarobe?“ ale wón mjelčji.

Kať šo šchěščijenjo tež njetrjebawšči praščeja, šdyž šchtóž pšchindže. A tola dyrbeli wjedžeč: Tón Knjes šom prawy čaš šnaje. Wón wě, šdy je mi šhóštanje wuzitne, šdy šum ja šprowojanje šraťy a šhlyň dočž, šo byč družim š pšchladom byl. Duž budž našče šhešo: Kať a šdy Bóh čže. A kaťi dobytť ma šchěščijan wot tajšeho pšobadža, tajšče šchěščiwosče, ponižneho pošhilenja pod Božu wolu? Kať budžetej ramjeni šhlyňščeje pod čje-

lotu. To su nješčizomni škrižnosherjo naslonili. Zobljadajmy do swjateje historije. Ubracham, Ziafat, Zafub, Zofej — tak su woni nawutili cjalacw w dowrženju na teho knjeja! Hdyž tež woni w cžahu swojeho podrožnistwa wschitje skubljenja dopeljune njemodžacu, woni hladachu me werte a nadjiji k nješčestemu wotznemu krajeje a wješkeli wotškal cžahmdu. K temu dyrbi tež pola naš došč, so w dobrich a škich dnjach, w žiwjenju a wumrjecžu swobitnje a wješkeli Božemu wozženju so dowrženjamy. Potom šmejemy ho mjenje praščez a storžez.

3. Potom šmejje škrižezijan pščezgo krašnišče naslonjenja Božeye hnady. Wtr so pradža, hačž tež Jana podobne trjedičž njebudže. Tón knjes jeho powuczi, so ma w Božim kraštwije kobjbu sam swoje powołaenje. Ščotž je swěny me swojim powołaenju, na družich njehladaž, hačž maja wjazy abo mjenje cšepčez, ale šmērcom a škroščatnje swój pucž dale dži. Wón we: Tón knjes wjedže mje a je pola mje, duž so mi ničo stadž njemodže.

Kak husto so stawa, so šamo dobri škriščezijenjo w cšepčenju hščičže so praščezjo na družich, šmano na njeměrjazob-šobucž(owješew hladajo, kiž maja ho po šdaczju wjele ložo. Abó někotrehu boli, so tak bjes šadženwanja kaž družu i Ščožnita škutkowadž njemodže. Lechdom dyrbišč kaž denož hnadneho wozženja Božego troščitowadž. Tule myšl pošlynja a wotščewja wotrubu. To nawuknjješ, ho šwěne a škriščezijanšje šbože štež něščto wšelafate. Škiščž je škriščezijana wčha a cšestne šnamjo. To je škriščezijanska mnda: Wščes škriž žiwje te šronowanju. Škiščž je škula Božaja, w kotrež čže jednu tak a družu šinak wozženju byčž. Ščončnje pak, hdyž tón knjes pščičidže (šat. 22), wón ščedemu šwērnenemu wozčobnitelju midu da.

My njewemy, kajše cšepčenja naš hščičže potrščija a hdy na naš pščidnu. Ale to budž nam wšete: Tón knjes swojich wjedže. Ščotž so jeho džerži, temu budže pščezgo ložo, tež cšepčez, hdyž Wob čže.

Kaž Wob mje wjedže, tak čžu hječ
Wščes wješkeli a šrudžbu;
Tež w tyščnolešč čže wotščewičž
Wje Wob pščes šwoju wucžbu,
Kak rjenje wón mje šastarał,
Wščed nješčozom je šakbowal,
To junu w šwětle widžu.

Šamjeň.

Maršča, pščitrodna mačž.

Wščičže jena wječna šawina, šoššana wot šakta.

Wubščez Měrčzin beščefče je swiojeje šotru a je swiojeje džowku w nješčelžny cšijej štw. Myššpor be nimo, Měrčzin mejšefče wulku šwobitnu biblinju pščed šobu, i štotrejež beščez runje šonomaj cšital. Wšorta, jeho šotra, beščefče jemu i napičečja, šwoju wotščitwočž na cšitane nastajejo, mješ tym jo Lejna pščji mačm wotšnjelčstu šejefče a rošpročšena pščes njo hladafče. Wšorta i hłowu wijo ho k njej wotčozci: „Tam něš šejšči, Lejna, a hladafčž šrudnje na beščezčič, a maščž swioje myšle na to ščožene, šak mošča k mlodomy šožam a k šwojim nješčelškim radoščam pščičez.“ — „To mje runje njeflaca“, rješny Lejna cšičšino, tola ho troču šačšewieni. — „Ščto dža hemał?“ wotprašdža ho Měrčzin pošmewajo. — „Za mječadž tak wšelafate myšle“, wotmolowi Lejna k mje hladajo. „Za tež pamyšiči, to moško pščewjeje ho naščž ja našču rožnu; wona tak husta šej, a hdyž so ras šejne,

mošča i cšezla šašo poštančez.“ — „Ej, dženska je nješčela“, wja Měrčzin šašo šlowo, „dženka ho nješčobž štaroz; dženska mamu šwioječič a ho w tym knjeju wješkelič. Hdyž wo špodženju reła: „W počze šwiojeho wobličča dyrbišč hdyž ščeb žezč.“ — dža nješčelu reła: „Wščitlu šwoju štarozčž cšipščez na njeho.“ — „To šoležo tola tak žyle wopal nima“, šapozča něšto šotra. „Wobladaž ras, kajše čzowne wotščefče wučje škaruzjež dwora jeja; powěr je tak tužny, to može hščičže šč maščž; pščes žny ščičž bščem je ho tak ščto, šemja njemodže tešto wotšto wčepč-trjebačž.“ — „Wote wščičščič štarozčow šu te wo wjedro te najščajnišče, Wšorta“, šapadni jej Měrčzin do šlowa, „pščetoz k přčenju njemodžemy ani to najmješče šobda cšitiez, a k družemu je Wob hačž dotal wščitko naščepje wotštaral. My štori šmy to na doščž šwonili, ale tola reła husto: Ščto-tež-to i teho wjele beščezča wudže? Žito dyrbi na polu šnitcz; pak šašo reła: O Wojo, kajša šhorota; tak wonačž wščjo pali a šmalil, to meščje dobre njebudže a pščinjefče hujšene žue! A tak ty tež štoržič, Wšorta, a to ščžbe leto, a džehčaka tola něš štor i tej werte pščičez, to tón knjes hščičže čže ho pščewšladat njeje me šwojim šhopdadštwje. Wšerno je, husto dawo šohadž, husto tež mašo, ale i tym čže pošlafčž woboje, so je niz jeno šmitny wočez, ale tón knjes, kiž ma moš dacz a njedacz, a to dyrbitomy w cžahu nudy na jeho hnadže wšpacž a bradž wot šubow, šotrez ma pščezgo ja naš pščičšotwane. A, Wšorta, wopomni, tele hnadne cžahy beču tola pščezgo žožnowanišče ja našče wotprawdžite šbožo, hačž cžahy jeušteje rožnowščez, hdyčž špobučž dyržadžamy: Šnječez, njewjedž naš do špytowanje. Wščj jeno pščezgo na šonž šewiščič kraščozčow pomyšlinu, to, hdyž so pomijnje, tola pščew-šawa šhudišč wščed teho knješa njefšupim, dža nam to, ščotž hščičže nušne je, šamo wot ho pščipodnje. Wuby Wob“, tak hščičče pošmewajo pščičšaj, „nam wščal ščoda wumrjecž njeba.“

Měrčzin beščez ledy škončič, jato našče ščumjenje wotčez napjelni. Čzorne wročezele buču pščes šhlyny wščor šnjemrčene a beščez ho jato i šhanow šiječje. Žyhele ščadžu i ščedow, stara šrudwina pščji wotnje šhileče swioje hatašy hačž k šemi a šopjena a pšody ščadžu do wščedč šobow. Mječšajnič, kiž be šej hačž dotal šmērcom na ščowu padacz dač, šoleš i ščawitkom do šety. Šury a šobšje pšadžu ščowanu, a hušy a šačži so šru-žičny a ščadžu pščji ščubšo do pierom. „Šnječez Wojo, šim!“ štonašče Wšorta. „Šnječez, šim! wo noš nam!“ Lejna naščožana štročel napjel šupi a hladafčče prošče na šatadžnu šru. Měrčzin pak ho k wotnu pščičšiči. Mječžo hladafčče do džiwje šatšadžajeho njewjedra, jeho šubje ho cšičho hščafčej. Šžom po něščže džefacz minutadž wščor a beščez troču špupuščičšičaj, ale woda wotšefče ho po pucšadž, šamjenje a šemja a wšelafli njerjad be šobu točhawšči. „To budže ja naš cšaj šprowowanja“, rješny Měrčzin hnuty. Wšorta ružy šamašče, a šhlyš jej šohadže po ščomaj bešč delčawa. Šomakčž beščezčič žyle pščičita, nješko bu jašnišče a wječne dróhi ho wožiwjaču. Tu wutylny jednu hčowu pščes wotno, tam ščupadžu šudžo pščed dowrčfe wrota, a špobžiwanje a ščorženja beču wot wščičščič šowu šh-ščezčž. Šenotliwi šhopodarjo šročadžu je wby won, šwioje pola wotšbladačž, a tež Měrčzin ho šwioje wulke ščščornje wobu, wja čšoplu a šij do ruš i džefče je šadniki dwotnymi duržemi na polo won.

Měrčzin be šagrodnił w Šrunožadž; wón be male pščebokžene šubščelčjo wot nana pščewšal. Šporočezje a wšelafate njebžoje njedadžu jemu k wotpračenju došja pščičez. Wšonuščič šubna ščby došahadž, daň a dawki wotwječez a male šhopdadštwio i jeho wšelafatni wudabotni dale wječez. Šeničez prawje nješobowne wčš dyržadžu jeno nimalo cšičšewčž. Ščóň, dže šrudnje, někotre wozžy a šwinjo beču nušny ščot, rolu w dobrum potje-

dže šderžec; pšchedac; wot teho nicžo njemóžešče, pšchetóž Měrczin bē dhyry hospodac a njedabče zaby na najnušnijšim pobrachowac. A budžiče-li pšči swojim pobožnym imušljenju i telko wobhladnošču a pilnošču njehospodarč, njebudžiče drje hiščjeze tak daloto pšchjichot. Wón jamožešče swoju chorowotu hotru i hēbi wjač, pšči žonu lita dolho na tchorožnu šderžec, a pšči tym njedabče swoju woschewniju swojeje dšowfi na niežim wobrachowac. Tak bē jemu luby Wóh jeho krute doměrjenje wšeho šapkačij a pšches wšelake žruboty jemu pšchepombat. Ale dženja durbješče tola wšchifu mōž swojeje dušje hromadu wjač, šo njeby šadwelowat. Wontach na polu to bē žrudny napohlad! Žyla rozža, kotraž bē hiščjeje wčezera wojezor tak fražnu a w pólum šeznju widžat, bē wot njewjebra do čjista janičžena. Šak wultu nadžiju bē runje na tole polo stajit! Dwe abo tola polbra brēmjenja budžiče mošt na wšči pšchinječ; i wjehelom bē hižom na wšchelke wuporždenja swojeho dwora myšt, a tak šhudy na šejšim šwōzu, njebē jeho lētūčje bohate žohnowanje na polu njehnuteho wostajite. Wōrta, šiz tak šgneje wutrobny njebē, kaž brat, bē hiščjeze wo wšcheljki rjanych wōzach rěčžota, kotrež durbjach šo napučje. Nowy janičšij měješče Měrczinow ležo wo šlwie pšchjic, a Lejna durbješče mēž nowe njebželke woblečjenje, a to po nowej mōdže; wšchetōž Wōrta dawno je želnitowiču pšchšladowoščje, šak durbj wōboje hołžo w mačžejnej po šastarškej mōdže šezjinenej dračje žhodžic, runjež bē tež tale drašja poprawom hiščjeje dobra, a čji stari ludžo wo wšy šo wšeho lašo wjehelichu, hdyž Lejnu w starej mōdže widžachu, kotraž bē tola po šich mēnjenju wjele rječiča dhyšit nowa. Šsamo mōdži hdyž mjenowachu Lejnu pšči wšdeje polastarškej dračje najrješiče hołžo wo wšy. Ale Wōrta tola i tym špokojom niebē, wono dže wjaž mōda njebē, a hdyž drube jahrodnišče hołžo telko jamožachu, mōžešče to Lejna tež, a njetrjebajče tehobla dač drubim hołzam šo na nju šubru toržec.

Měrczin bē na rěče wo štajim wuproščanju šmērom poščuchat, haj wón budžiče, hdy by jeho nadžija na to polbra brēmjenja šo dopjelniča, tež do tole šwōlit. Mēž šo swojeje bšajnošče dohlada a šteješče šhuboto šohajšeniš pšched šhofastym šubom teho šnješa, ša čož swoje njebžšo mēješče. Wiz jeno rozža bē janičžena, tež wōwš a ječžnjej bēštej šestamowanaj, a jeno tam a šem hiščjeze štwelčo šteješče. A šen, nad kotrymž mēješče Lejna hižom žyke lēže šwōju radowč, še totremuž bē tak něšoty wjezor doběžata, jeho dobpočč mērita a potom šhroble wēščezjka, šak dokši hiščjeze durbješče naroič, — šēdu šlč bē wo nim hiščjeze wōžec. Měrczin šteješče šrudny pšched swojim šničženym šbožom. Ale jeho wēčji hładajčej dale; wón njebē šam potričejny, požojza žyčok Šwōmijšich polow bēšče njewjebra wupučjilo. Šeho najbližiči šubod, polbru Nowat, šo runje i dokšim šoham i njemu bližiče.

(Wšchjichodnje dale.)

Evangelium mjes Sslowjanami.

Špiša šarat Šawjela w Leščuju.

6. Čezhojo.

(Wokrəcəowanje.)

Nowe šwitanje nabožnje šwōbodny šesthadza nad čžštin ludom pod šujčejšimow Jozefa II. Awton šarilny pšchecel pruškeho šraka Štedricha Wulkeho bēšče pšchecel a šchikat duchowne šwōbodu. Wón wošewi 13. oktobra 1781 „Zwēczanym patent“, i kotrymž bu ewangelišim angšburgičko a šelwetišeho wpuščajza šwōboda wēry pšchšljubjena a šaruzžena. Šlste wješete to bēšče! Šudžo, šotizž bēchu po mjenje katoljšy, dachu šo jako ewangelišy šarišče. Šrudnom priēne lēto bēšče jich 40,000 a šich šlčba roješiče do 1787 hačž na 78,000; i rič pošna šo 19,000

w 19 wožadach do lutheričkih a 59,000 w 51 wožadach do reformawočnyh. Najzabščje dhyri wšah šo i Šwōboje wōrie abo i „jednōwe“ pošnat, ale tym njeno njebē tudy hiščjeje bowolene.

Dalšje potpustowanje šo ita, hdyž by 1848 tež pšchepat fatolifow do ewangelišje žrjwje dawowan. Šēdu džešče nabožne šibantje pšches lud. Wšchede wšchem šo mjes katoljšim duchownym něšoty i ewangelišim wobročji. Ale nad nimi mēješče šatolšja žrjwje mōž a něšoty durbješče w šlčbirčich šojstwu žrjwč, drubj šy pšches hrazuju čjēfi a šo wo Šwēfice šhwalaj. Tež mjes Šerbanim namašajčat dwaj wštanu duntim; šarat Nowotny w Šprejzch a šarat šordina w Winalale, wobaj bēščat žrjeb čjēfiš katoljšaj mēšchikaj bytoj.

Pšches wšah šēžera Franza Jozefa i lēta 1861 bu ewangelišim w Kašfice pošna ewanoprawnošč i šatoljšim špōžejena. Šačžruje šatolšja žrjwje i na toni hiščje i mašmri šrēdfami ewangelišim šchodžic pta, dha tola lēče ewangelišch pomah, ale štajnje pšchibjera, wōšbeje mjes wōžšlanym. Šotōž šako Čjeh historiju swojeho luda jnaje, šon widži, šo šwōkowne a šmstšowne šbože jich naroda i ewangelišja wšchabžiče. Ewangeliš čžak Šwōžitom a čjēškim bratrow je najšrašnišča doba čjēšch janičwinow. Šbudžerjo noweho čjēščeho naroda: Polozjšy, Školat, Šchafarit, Žungmanj šy byti ewangeliš a wot nēčjēšchich duchownych mēditrow je něšoty ewangeliš. Čjēšje wožady w Šcheljšickej hiščjeje dženja swoju mačžejnu rēčž naložuju, hačž runje 170 šet mjes Rēnzami bydla. Wot čjēšjeje ewangelišje wožady Widalowitow w Wōlnyje, w Rušwōwškej, pšče šednj pužšowat: „Ale wšy njije žanje šorčžim, žata reja šo njēžim. Wobohlyerjo šu šo w špōstaj 18. štolka i domijny wšdali a šu šebi do dženjūšičeho dajša swoju mačžejnu rēčž špōžjeti a tež šawe narodne šwōbitenje, mjes tym šo šatoljšy a prawoššawiti Čjēšcha šizont ja 40 šet swoju narodnošč wštopoložuju.

W nēčjēšchim čžaku je reformowanje a luterička žrjwje najwjaž mjes Čjednam wōšpōžejena; pritoj nimaj hiščjeje „Šwātrisa jednota“ šwōboda reformowanja a baptištiska žrjwje dšejaju. Šo wōšfejčojčej reformowanje žrjwje pšče šem f. šup. Reformowanach ewangelišch Čzechow je w Čjēškej 85829, w lēče šo narodži 2228 džešji (šijemadžjēšch 4½ prož, najmanjeje w žyle Kašfice — we Wnje, Šalzburgu, Šwēfice je šich 68 prož.), w lēče wurnje 1524 wožobow, šonšimadšow je 1985, wērowanžow 740, mjes šitni 103 mēšchajnyh. Wšchšupow do reformowanje žrjwje ja lēto 400, wšupow 125.

Reformowanach wožobow je 61 (mjes šitni 1 nēšfita), šilawo 8 (1 nēšfita), šrdwōwaršch štažonow 60, w diašpore 2 wožadje je 7900 dušchenti. Šararšow je 67, šatšidowaznyh Wōžeho šłowa 21.

Šantōženje rei. žrjwje wučžinja na 1800 000 šrówov, wšchitlo šebante je šwojeje možy, pšči šwarčejnu pomhato tež Šwštaw-Wdolšše towarštno. Štatnyh dawrow pšecji žrjwje 303363 šrówov a dwaj šróž telko gancjēšcho dawru; wšchde teho w lēče 181 530 fr. ja žrjwčino potričje. Ššmitne darj a šolšetiš wučžinjeja ša lēto 35 000 fr. Šyršwōing šchulow maju 24, wučžerjo 35, na interfešionajšch šatnyh šchulach je 123 reformowanach wučžerjo. Šeninar w Čšahlowje ma 30 wučžonjow a 14 šopitalkow (ššomow, šotrež wučžejšimo ššudnjaja). Na interfešionajšch šchulach je 11,535 reform. džešji, šdžji, na 545 šchulach wučji šo nabožnja je štrōw žrjwje, něšoty duchowny ma ja šdžej 16 šodžim wučžej ja 8—10 šchulach a šhodži šēnje 4000 šm. — Wjēšchjēšch šchulow je 82. Ša šwōtrow šu 3 šwōtitižy.

Na gymnašijach a podobnyh šchulach je 637 wučžonjow a 44 šwōwov, na pšchšupšchich a podobnyh šchulach 200, na uniwēršitach 250 wučžonjow. Wjēšba ššudnowaznyh je procentualnje wšchde hačž pšči žannym drubim narodže.

Čžajšopškow je 9. Šowšchitšownyh towarštnow je: wunwōczowaznyh 6, šmilnyh 2, wučžerjo 2, šhiforšiti, humannych 3. Šowaršino „Šwōžitow domu“ je w Šwāhy šēžiti šupito ša 250000 fr. šdžčž šudž mječ, štrjwōwna ad.

Wššow ja šmitne šotru na reformowanja žrjwje šromadžje i luteričkej, tež tudy wšdijim rjaniš wopornitowšč. Šoni šo darjčkej dwe šēžji ša 140 000 fr. šōdnōwe. Wjēšchjēšch towarštnow ja jednōwne wožady je wjele.

Wššionške towarštno džeša ja čjēštu diašpuru we Ruškej a Šwālowitiji. Šibšionow wōšpōžebawa šo mjenje 16 šolšpōtčrow šēnje na 13000, šibšijčich kniži 24000.

Ze druzhiny hmy w m6rje žnvi a hmy dofej cšježenj, ištož hmy durbjele fej wudobnež; pšježo hmy došlo na naš bladal jako na fejarow a katolka zyrkej je naš potšjeowala, hdežnikl je to mošta. Mjes katolkami smajnje hlyna njewera a njeipotownoje, to tež nam schodži. Ale nojch časž hjadje pšitidže a hlyntički budženy, ljepe ja naš. Džela budje wjele. Wdy buchum m6li, ištož potrebujemy, buchum hmydom 6 nowych wošadow mošli fatožić.

Ze lutheriskimi ewangeliskimi dženym cšim ljepe hromadže dželač, i druzhiny pak to derje njeidže, dofelz woni „pščežnwo nam ištujnu“.

Lutherka zyrkej je mjes Czechami wjele mjesteha hač reformowana. Daj, ištazj ho, so w pom6rny žycho naroda ta nje-pšchibjeva, kaž by ho durbjalo dočafadž. To leži pšjede wšchm na tym, so ludžo je wjow do m6stow a do zyrkej chajaju a tam lošto hwoju wner ištubnja, hdyž hwojeje wjele nima. Ženo w m6stach tež lutherka zyrkej pšchibowa, wošede w Prahu, hdež l6tine je na 50 katolikow do lutheriske w6ry pšitupiti.

Viečja lutherisk Czechow je w Cšefje (f6nž l6ta 1913) 13843, na Morawie 18577, w Ratšef (Schlejšfje) 2000.

Woni maju hwojich wošebnikow superintendentow. W Kratowje hrabstwu džerža l6žež „Lutherowu wustaw“, hdež dželci na wjichšich škulach bydelnje a wočehucenje namakaju.

Bratřica Jednota je hakte 1870 we hwojej starej domitnje mjes Czechami japočata dželač. Wona jatoži hwtownu w Cšeminje, w Potšchynje a w Dubie. Dofelz wona fruceje na p6zdejše žiwjenje džerži, njedostawa wjele hobotawoju. Tola ma jich hižum pides 1200, mjes nim 870 Czechow. Jich wjebnik je w tr škulit f. duchowny Meidol w Prahu, fiž tež jich cšajopšif „Bratřice listu“ wudawa. Wot l6ta 1880 hem je bratřica jednota wot wjichnoje pšchibowata zyrkej.

W l6tach hdyndžekatyh minjenoh l6totka japočza „American Board“ i Wostona ewangeliskije dželo w Ratšef. Ženu ho radži, cšjydnol ratšef Czechow f h6bi cšajowje a hromadžice, fatiž b6du pšeh predowanje fararow Zschuberta w Krcaběžich a Balzara w Madechowje f žnvi w6rje ištubnje. Dofli časž njejadu woni wjowowadž pščežnwo wotkownum njejpščeželam a wntšowumy farazeram. W l6če 1881 jednocžiny ho woni pot mjes nom „Sšwobodna reformowana zyrkej cšješt“. Tuta zyrkej wjele wot siata pšchibowata, tež fej to nječado, wona džela najwazy ja ewangelizaciju katolikow, tola tež i druzich ewangeliskich zyrkow hobotawow pšchijimute. Jo dočzu stci wona we hwojini farjadowanju žyle na narodnočšifim jatožnu a je wot zyrkow wutrajnych instanzow njewowdnyha. W t6n časž maju woni 3370 dušchow (2070 hobotawow a 1300 dželci), wošadow pak maju w Czehach a na Morawie 28, w Ratšef 2, we Wnje 2, we Wutcheřf 1, w R6ntšef 1, wjcho dohromady 34 cšefřich wošadow. Jich cšajopšif h: Petaria, Mladu šch6st-aw, Pšchitel Widu, Wřf šeptor. Wjeřnikaj staj duchownaj Clarf a Adlof, fiž ho tež jato dobru pšchadž wustanjenja.

Baptistika zyrkej wot l6ta 1885 mjes Czechami džela. Wona ma wjeřich wošadow w Prahu a w Wnje, tola wjazy hobotawow mjes Czechami w Ratšef a mjes Ššwofawani do hromady w6dže 2500 dušchow.

Wošedeje many najpomutč wntku bytu ewangeliskia Czechow w Americzy. Je jich tam na 20000, fatiž hmy ho wšchelakim tamnym zyrkwam pšchifantnyli, ale i domitny predawoz dostawaju a mjes h6bu tež hwojast cšinja na narodnim podžofu. W Americzy ho tež w6tore cšje a hlowafke nabozne cšajopšifje cšijehča.

Ščizumy ewangeliskich Czechow hromadži, dha dostawumy hšedowaze l6čby:

Lutheriskich:	13843	w Cšefje,
	18577	w Morowšfje,
	2000	w Schlejšfje,
	34420	do hromady.
Reformowaných:	85829	w Cšefje,
	46630	w Morowšfje,
	8000	w Ratšef (Schlejšfje),
	10000	w Ratšowšfje,
	150459	do hromady.

Bratřice Jednoty: 870
 Ššwobodných reformowaných: 3370
 Baptistow: 2500

Lutheriskich a reformowaných hromadže we Wnje: 3000
 tehownija w Ššwofawani: 1800
 Wšchelakich zyrkow hromadže w Americzy: 20000

Do hromady wšchitkich: 216419.

Nabozne pšehcenja namakaju w cšefřim ludu žnvy w6řloř. Duch reformazije žebli ho pod popjelom hñda. Žeduro lud runje ta jako wšchelane je džawotawa ja ponuženje. Wšjele je w tajtim džele stjelež. Pšehed w6řtorny l6tami džech tam i duchownumy bratrom po jeho w6řp6řenjej wošadže. D6idžechotni hač f podnoham Kerfowšchow do fabrikfkeho m6řta. Tam džehce wječejš hromadžina. Štwiečja dželačefřefje wudowu džehce wjele pšchibowata a wupjelni ho po cšajm i pohlowawum. Pšehes 30 ho jich j6dže, wjes nim jenož pjecz ewangeliskich. Kat wutruje požuchadu na w6řlawowanje W6žeho hłowa, fat naboznje pšchidaju, to by pšedaj b6ry saho pšchifol, fat rady potšicjadu hwoje žny w tajtim hromadžinam. Zaw6řec, ištož takte žadanje ja W6žim hlowom w6ři, t6n durbj ho saboretz ja tuto wntke a fragne dželo, t6n durbj pšehčej a dželač, so bychu wutrobny ludži jako w6řb6řene byle f w6rje jich w6řowu, to by šchelak jaho ho blyh6čit jako jnamjo wumozženja nad tutum ludum.

(Wšchidpudnje dale.)

Wšchelake f bliska a f daloka.

— **Ubožne naščežo wotw6rjuje w W6zej išt6w6rje.** Naščežo je časž nadžije, kotraž wutrobu f nowa pošehuje. A rjana nadžija cšehnje nam pšdes našče wutrobu, jo — W6h luby šnjes džyl tle našču nadžiju dopjelnicu — by w6jna ho b6ry f hwojemu f6nzej blizka. Šba ho, kaž bychu Franowowjo hnadž pošehenje šadw6lowaze wjoowanje wjowajli, a Ruškojo w Krcpatach džej a wjeřehje šchdowomanja poščepcia. Žane pošpny naščich njejpščeželow f w poslednim cšaju poradžite njeřku a nahlabnočž ženželčanow křabka tež we wutrazu. Pšehč6žnwo nim ho šb6ha Egiptowřta, W6řfka, Afganika — a pšči Dardanelach ho jim nicjo njeporadžu. Wšchitko to leži w W6zej ruzy. Š njemu many hwoje dow6řenje, hdyž jich w6ru dobre hšedownije w tutej w6jnje.

— **Nařil lud je ja wotwobrocenje w6jnške nujy hižom rjane w6pory lubofče pšchijehel.** Ale našata je wntka nija, duž njedajeje nam pšči naščim dobroczinjenju wntacž. Tak je ho nowe nawobenje šlato, kotrež je w6pomunjenja h6dne a kotrež jeno hamonobšnježenje na 1 džej h6bi žaba. Namjetuje ho „njekurješt f džej“ f dobremu našče wjowakow — a to tat, so ho wšchitzy 1 džej — a to 6. mje — jako na narodnym dnju naščeho kronprynza Wilhelma kurjenja šberča. a to, ištož woni wob džej ja kurjenje wudabaja, ja naščich wjowakow w6puzja. Že ho wnticžito, so by to wjazy milionow wunjeřfo, hjes teho so by neč6to krotch wjazy hač hewaf f w6ščnje dal. Wšchewawarjo žigarow a tobaka m6ža to tež pšchjenječ, pšchetož woni maja n6ro šp6che dohody hač hewaf, hdyž ho tat wjele fe kurjenju na bitwifčyčo ščele.

„Bombaj W6h“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wšch6ch pšch6dawarňjach „Serb. Rowin“ na wřach a w Wudyšchijne dostacž. Na išt6w6rčej l6ta pšacži won 40 pj., jenotkive cžiřka ho fa 4 pj. pšchewawaju.

Samolnitw redaktor: J. G6l6. Ššobureaktor: K. A. Fiedlef.
 Cšijščej a naškubnit: M. Smoleř.

Sy-li spíwaj,
Pílnje džítaj,
Strowja čé
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw sprónny
Napoj móny
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Préz spať méry
Čorawoś da.

Njeoh ty spíwaj,
Swérnje džítaj
Wšedne dny;
Džed pak swjaty,
Duś daty,
Wotpoť ty.

Z, njeohje mana
Njeoh éi khmana
Žiwnoś; je;;
Žiwa woda,
Kia Bóh pada,
Wokreť čel
F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa hó lóđu hobotu w Šamolerzej knižicijščetni w Budyšinje a je tam ja šhtwórtičtenu pšehpłatu 40 pj. dostać.

Cantate.

Mat. 20, 15 — 20.

Tole słowo Bože nam praji:

**Kak krahuje tón knjes hwoj sbóžnikowski stut
na semi wobšantny.**

1. Wón hjewi hwoju wšehomóžu.
2. Wón poruczi, rospšehčerać jeho kralestwo.
3. Wón šlubi, so čyže stajnje blisťo być.

1. Na horje šjewi so tón knjes hwojim wučebnikam. Jato jeho wophladachu, padnychu nělotši pšehd nim dele. Nělotši pať dwelowachu. Duž wupraji wón te hłowa, kotrež wšeho dwelowanje poraža: Mi je data wšhitta móz w njebiešach a na semi. Dženka jich wjele dweluje, so je šhryštuš werny Bóh. Čłowibje dopofošima něgo njewučinja. K temu knješej dyrbitny škwatać a jeho słowo šhlyheć: Mi je data wšhitta móz. A wón je twój sbóžnik, kotrež hmeť tal wo žebi rěčeć, twój dobry pastyr. Wóž je jemu data, niz na wěšty čžah, niz š někajim wobwjełowanjom: Wšhitta móz, na wšhežo. Wón ma šako džela na knješeštwje a krašnoeži Wóžza. Ješuš šhryštuš knježi jato kral w njebiešach. Wón šam móže ł Bohu prajić: „ja čžu“, a na semi, hdyž wón praji, štanje šo. „W njebiešach a na semi“ to je nalča sbóžnoś; wón tón stut, kiz we wutrobach wěražyžch šapocinj, pšehwjeđe hać do njebieš, hdyž jeho stut pšehd Bohom wěžejni płaći. Ruba wutroba, wóčešć šo

šastrožić, šo mašć tajneho móžneho pomocnika a knjesa? dyrbiteli šo bojeć šhčehčijanjete žyrtoje dla? Ani helste wrota njebudža ju pšehwinicy. Wójšć šo hwojeho žiwjenja? Wóž wěšty, kaž Pětrej na morju, podawa wón tebi hwoju wšehomóžnu ruku. Wójšć šo hmyčeće? Wón je hmyčeći móz wšat. Šemu je tajta móz data, dolelž je hwoj nadanł na šo wšat a dopjelnik, čłowjekow wot hrěcha wumóz a wotłoto šebje šhromadžić w kraleštwje Wóžza.

2. Tajti knjes ma móz, pšhitalanju, poručnoś wudac: „Džiče a wučžeje wšhittich pohonom a šhčehčije jich w mjenje Wóžza a Šyna a hwojateho Duča.“ Niž š mjeczom, ale je hłowom hnadu, š ewangelijom mēra dyrbja wučžahnyč. W jeho mjenje dyrbja wabicy: Pšičeje hem wšhityž, kiz wy špróžni a wobčešeni šeje. Žapohčtoli šu po tej pšhitalanju čžimili, a ta pšhitalanja dženska hšhčeje płaći: „Džičel!“ Ššłowo a šhčženiza štaj taj šredtaj teho knjesa. Bože kraleštwu njebyrbi jenož twarjenje być na našču wēru, ale tež na tón stut, kiz Bóh nad nami šlukuje we hwojatej šhčženizy. Wot špocātka hwojeho žiwjenja šhšjā pod šhčženštej hnadu. To dyrbi tebi móžny trošćt być: ja šym šhčženy na mjeno trojenč-keho Wóža. Dolelž šy šhčžemy, mašć tež poručnoś, Božu wolu čžinić. Za poručnoś je tež twój, mšhionšti stut dotonjeć. Kamuti jón lubowac. Wjeť š wutrobu džel na rošhčerenju Wóžeho kraleštwu, a ty jōhnowanje we hwojaj wutrobje šačujšć. A tajta pošhčujnoś tež hwoju mđu namafa.

3. „Głaj, ja hym pola waš wščitke dny hačž do stónčenja hwieta.“ Niz jeno kral mozy a krašnosceje wón je, ale tež dobry paštyr, hwierny wodžeť, pscheczelny troščtat. Jako tajši čže wón pola naš byčž wščitke dny. Tudy na hwićeze njeje bđženja kónž. Wulka je móž njewěry. To čže wutrobitožž spabnyčž, hdyž Bože kralestwo po špaczu do predla njetrožji. Wjele nusy a hubjenstwa je wšchudje. Wšchudžom hu joróžni a wobceženi. Wudžeze stroščtini! Wón praji: „Ja hym pola waš.“ W tym mamy najwjetreže jobnowanje. Ščto čže wuczobnit Jesuškowy hebi wjazy žadacž, tšiba hwojeho Šbóžnita kameho? A wón tu je, hdyž jeho tež njewidžimy, hdyžž čžemne mročžalki pohladanje sačmija. W nusy hebi wyšlismy, so hmy wot Boha wopuščženi, a runje tehdom je wón najbližšiji. Šdyž je něšto, na čžimž je wěšče pšfnacž, so tón Krjes tu je, dha je to jeho kšičž. Jesuš a kšičž hšluchataj hromadže. Wjes kšičža njemožemy tudy žaneho Jesuška mēčž. Ščtož čže jeho byčž, nješe jeho šnamjo. Derje nam, so móžemy hobubželaczerjo byčž sa jeho kralestwo. Hnadne hwieta jeho woblicza hwićezi ho do wšchěčž, tež do najmjenskich próžowanow sa jeho kralestwo a čžini je wulke a krašne. Wšchetož jemu je wata wščitka móž je njebješčah a na semi, a wón je pola naš wščitke dny hačž do stónčenja hwieta. Hamjen.

Twařmy Bože kralestwo!

D wšchomóžny Šbóžniko,
Ja t wyhofoščji hładam
A hebi tvoje kralestwo
Tu t žykej dušchu žadam —
To kralestwo, kiz na semi,
Ty, Jesu, něhdy tadoži
Wšchēm čžlowškim duščam t šbožu.

Hdyž wono pať stut čžlowšti njeje,
Niz wot tuteho hwieta,
Dha steji w mozy njebješčej
Tu jako Woža hēta;
Zu heta pšchemož njemóže,
Ščtit jeynu Šelub Škrytuš je
Hačž do stónčenja čžaha.

Njech, Krježe, tvoje kralestwo
Šso dale rospšchěčžera,
Daj, so teže pščežo rjeniščo
W nim pobožnosť a wěra;
Gaj, njech čži kšičž na hwićeze
Čžekž, kšwolba po wšchēm čžlowštwje,
Čže kóžby kraj njech hławi.

Tež njepšchěčželam žykwinym,
Kiz tvoje mjeno hanja
A je žnowenjom hšebšóžnym
Čže pščežo t nowa ranja,
Čžyž džiny hnady pošlascž,
Žim t wobrocženju dopomhačž,
So teže t nami šwala.

Wšchěčž wěryščyž pať twój Duch čžej
A wušhwečžuj jich wolu,
So šmēja w hwojej duščej mēč,
Do twojich lašnjow šwoluj;
Pšičže hšubeje njech Duch tadoži
Žich w twojej hwojeje wěrnosčej,
Dha nejima jich čžemnosčej.

A tak we Božim kralestwje
Wš t wěryščym wěmy,
So tam we raju krašnosce
Ščtat woczalowacž hwiemy,
Kiz Woža hnada woblieta
Tyčh, toščž wěria do kšryšta,
Šso jeho kšičža džeržo.

K. A. Fiedler.

Wostań pola mje!

Wđž, Jesu, wostań pola mje!
Wudž t hoščžom to mojej wutrobje;
Čži luboščž durje wotowrja
A wotpočink to njeje poščica.
M hodu pščinješ, ščtož ty mašč,
Njech mojej duščej t šbožu dašč
Mēr Wož, mičoščž njebješču,
Kiz doby wšchemu čžlowštwju.
Glej, mój džeń ho tež natšila
A nōž mi kwa čžemnita;
Duz budž mój hōščž, ja proščju čže,
Ač, wostań t hnadu pola mje!
Wudž moje hwieta to čžemnosčej,
Kiz wutrobu mi rošpšwēli
A roščžeri hřeščow čžmu,
Šo do njeja pučž njemjulu.
A jima mje raš hmerceže nōž,
Dha pomhaj mi pšches hwožu mōž
A daj, so t twojej laščužbu
Ja potom šbóžnje domoj du!

K. A. Fiedler.

Maršča, pščirodna mačž.

Wšchěže jena wješna stawina, pšššana wot Watta.

(I. Potražowanje.)

„To je tola helša wēž, kmoščje!“ wokoščje t willej nahroščju jemu napšchěčžimo. „Wowitroženo, ščto dha dyrbi t teho nastacež? Ja mam ja to, namaj je ho najšōrije ješčto, ja hmy žple wo wščo pščiščot; Wam hu tola t najmjenskemu hišččže kulki stejo wostate.“ — „Gaj, dšatowanu Wogu!“ rčejny Měrcžin wješčete. — Nowak pohlada je špobizwanjom na Měrcžinowe mērne, Wogu poddane woblicžo. „M, kmoščje, to dyrbju prajičž“, šawoka t hłowu wjo, „Wš ježe mi prawy šlegamitaj, pščetož mje tola to helšte njewjedro do čžista čžišto njeje, ja mam škerje hišččže něšto pščihadžičž; ale tak t Wami budže, to njewēm.“ — „Ja tež niz!“ pošmja ho Měrcžin. „Do tak čžeklich wēžom ho tež njetyšam.“ — Šaha to tat? prajččje ho Nowak. — „Nj, dolešč budže to luby Wđž drje teže rošymičž. Wón je ščtitowacž mojeho žnownja, Wón tež mje njemowuščžej.“ — „To dyrbju tola prajičž!“ rčejny Nowak t wopšjetowanym hłowuwicžom. — „Čže Wš druheje myšle?“ prajččje ho Měrcžin pošmewajo. „Wšete je, so jedny pšči tajščej myšlach tak loško hłowu njehšubi, a je hebi pōbla tež čžeže brēmjo t wutrobny wakiš. Šdyž ho jedny we wutrobje prawje šmēruje, pščindže hišččje najškerje na myščičžu, ščto t Wožej pomozu dale šapocžerž.“ — Nowak hūžiščje jemu zab wotmolwiť, kaž jeho njewěra jeho wučěčje, jako na pščitak: Wš, tak móže ho luby Wđž wo kšēde polo we wšchěčž wšach štaracž? a ščto pomha potom jeho pomoz? Ščtož je t belččžom šapabane, je šapabane! Ale jemu bē šańba, wobohemu štaremu mužeje, kiz bē tak wjele šhubit, hišččže jeho jeniščž troščit rubicž; a wšchje teho bē něšto w Měrcžinowym woaščnju, ščtož jemu

węste strachowanie nacizni, kotręž hebi sam prawoje wužoćić nje-
mołęšce. Wón rjetny ſ horobym pohladom: „Mó, kóždy mam swoje
wafchynio; ja pſchaju, ſo by ho Wam derje ſchó. — S tymi
ſłowami kotręžyje wo bróšyje dale, a Wierćin ho na dompuć poba.

Mjes tym be Wórta domach we wulkim njeměrje, a jako tónle
njeměr wjaqy ſwjeteł njemóželſche, dęšče bratry napřečeziwio, ſo
by ſhonja, ſchto je njewjedro naciznio. Zato be Wórta dom
wopuſchęžila, a Lejna zyle kama woſta, ſtupi ſažo t matenu
wofnęžču, a hladelſche ſamylęna wona. Ma njewjedro wjaqy
njepomęhſi. Wriehy derje be na njo myſlika, a cężenje zakońčenje
a nanowoy ſrudny pohlad bečęhtej jej biſtfo ſchęte, ale wona męje-
ſche dobre doměrjenje, ſo ſnađz ta ſe njemóžje, — kaź mtodobę
wſchaf pſchęgo wſchitko lóžſcho wołnije a męni, hižom robu wjebęteč.
Lejna ſo ſtrowa cęwjeſche, naney a cęžeje hižom robu pſchępom-
hač. Męk beču wejne myſle lobta na wulkim burſkim tuble,
je jeno wutroba wjaſahe na Kókaſe Wikkawſchu, jenicfm ſin
najbogatſchęgo bura we wſy. Wona teź wjeđeſche, ſo wón ju
runje ta lubowajde, kaź wona jehy; ale wonaj to hičęſje taj-
ſchaj, dotelſ kwojecho ſboža hičęſje wěſtaj njebęđchaj. Wikkawſch
be ſyn bogatęgo kublerja a Lejna dęwota ſhubęgo jahronnita, a
nicdó derje na to njemęhſelſche, ſo buđžetaj wobaj muž a žona,
hač wonaj kamaj. Wikkawſchowoy nan be hordy muž, a pſchit
tym bu hičęſje žętro wot ſwojeje družje žony, Wikkawſchowęje
pſchirudnęje macęzerje, wobnjęženy, kiź be hičęſje horđžičha hač
nan, a kiź zęty dom po ſwojeje hłowne wjeđelſche. Za be dawno
wofubęđita, kať ſ Wikkawſchom buđže, ſo dęwbełſche hebi jenicfm
dęwolu holanſchęgo wujja brač a ſo tať do družęgo tubla ženicy.
Žęho mędwa pſchirudna kotra pať dęwbełſche na nanowym tuble
ſamowlač a hebi byna macęzerje kotry. Wobužę Žrygu, brač.
Wikkawſchowoy nan, kaź teź cęi druhy wobđželeni ſtarčęi to wſchitfo
ſa jara dobre ſpóhnaču. Wjeđęi dęč bogatęch burow njepwołęchju
ho, hđųž cęjeđa ſwoje dęžęzi woženicy, a hđónoſčęgo cęłowjetom,
a kať ho derje wutroby w hromadnu namaťaju, woni pračęnje ho
wjele naležęniſcho ja hđónoſčęgo tubtom, a kať by ſamóženje t ſa-
mojenju ho namaťaka, hačęrunje jara huſto na pſchitlbadach widę,
ſo jeno njelbožo ſ tajſch mowđželſtwom pſchidńže; haj, hačęrunje
to kam na hebi ſhonja, dęta tola na to njedęiwoju. Tu reťa:
„Sa ja ſwoju dęwolu žadny dwoť we wſy njewęm, ja ho dęręho
dale wobhladowač, měſto teho ſo ſwintny nan praji: Za žanęho
muža we wſy njewęm, kotremuź moť ſbožo ſwojeje dęwoti do-
wěręć, kotręž by jej ſwětny wotđęť beť a ſa jeje cękahe a wo-
bełje ſo jeje węčęne ſbožo ſwętu ho ſtarať. Staraj Kókať teź
pſchit ſaſtaranju ſwojeju dęčelęgow męnjelſchaj: „Weno ſo prawoje
w polnym heđžitaj, njehať wo wſchitfo družje hižom namaťa; a nje-
budńiſchaj derje njemako njembritoj, byſchaj-li Wikkawſchowę
myſle jnačoj.“

Wikkawſch bełęhe tuble njedželu popotobnju pola dobręch
pſchęčęlow, hđęž be teź Lejna ſ družimi mtodými hólzami pſchitęč
dęžka. Wſchit tym njewjedre pomęhſi Wikkawſch předy na
Wierćinowę, dęžſi na ſwojecho nanowę polo; lędy be nimo, dęha
hižom won bečęſche, a widęſche to wupnuſęčęne, předy hač
Wierćin won pſchidńže. Zyle najtróžnym pſchidńže dom, a jehy
ſtarčęej njemóželſchaj jehy ſrudobu ſapſchęteč, hđųž tola beču
jich pola zęte njewobſchętožęne woflate. Wikkawſch jeno pſchęgo
na žakoťę lobta pola Wubęžę myſleſche, a buđžęſje wutrobnę
rad pomhať. Zato ho ſaſmęrtny, bečęſche, ſo by ſ Lejnu po-
ręčaj, do malleje hoſti, kotręž njemo Wubęžę dwora do polow
wjeđelſche. Lejna be jehy ſ dwora wnutričę widęta, wozni
male komoręne woſno a poba jemu radoſtne ruku. Wikkawſch
jej huuty ruku tkočęſche a rjetny: „Węnta, njerudź ſo, ja Wam
pomham.“ — „Ze tať ſe?“ wopraſcha ho Lejna. — „Ty jo
hičęſje njewęčę? Haj, ſe je; ale ja Wam pomham.“ S tym

jej kožanu mofchyniczu do ruki ſtkóži. „Zo daj naney, ja to
rady dam, ſamęſęle!“ pſchitajaj hičęſje, a jehy woblicęo ſ wješelom
ho roſchajni. — „A ty męniſh, ja mohta te pjenjeſi naney dačę?“
rjetny Lejna naſtęžęna. — Wikkawſch ſpobęwony na nju po-
hladny. „Cęžęubla dęha niź?“ — „Dęha dęrębať ho wón derje
tola dęwotęč, wotmoſti Lejna a bu wofęčęžętęwena. „Mę,
to njebęže; ja to niſhy njęčęnju.“ — „Mę, derje, ja možu jemu je
kam dačę“, rjetny Wikkawſch troču mjeręazy. — „Haj, cęit to!“
rjetny Lejna trochętowajo. „Hđųž jow po ſchęžęžę polu won
dęčel, ſeťaſch jęty ſ Wórta. A wſni teź moť wutrobnę dęat,
Wikkawſch“, cęiſchinko pſchitajaj, a poſtęzi jemu ruku. — Wikkawſch
Lejnu ruku ſ wobęmaj kutomaj dęręčęſche. „Sa Cęje njepuſchęju,
jenicfm, to mi węć!“ pračęſche, a wobrocęi ho ſ ſhwatkom wot
njeje.

Leńta ſbožowna a ſwojom ſwěrtnym Wikkawſchom hladajęche,
a do myſlow ponęřena lędy pętny, jako nan a Wórta do ſtřny
ſtupčichaj. Nan be cęiſh, Wórta pať cęim přęčęſtřiwich. Węřtoſęč
njelbožo be jej lóžſcho njelſč, hač njewęřtoſęč, a pſchęs wupraje-
nje cęųžęhe hebi wutrobu položęć. „Zo njelbožo je tu, Węnta!
ale ſ jęty Anjełom cęęmę jo ſnjelęč. Ma Twój len pohladaję,
je žakoťę. D ja wem, ſchto to reťa, hđųž družje hołzy wjeſelę
tręja a wočłęnja a ſwoju radoſeť nad dęčękom maju, a jędny
dęrębi próbny pſchęhladowač.“ — Leńty ho ſpſhy po ližomaj
ronichu, ale kamu hełje trochętowajo rjetny: „Mamoj tola hičęſje
wot końęchęgo lenu, cęta; njimamoj ničęo družje cęinič, dęha
ſ cęškom pilnje pſchęžęmęoj a mamoj pſchęřadnę naležęo nad
wulkim plat-błędęnjom naju wjeſelę.“ — „Haj, nęchęto wſchaf
pſchęgo je, ſchtož može jenebo ſwjetełſč“, rjetny Wórta, „jemo ſo
ho wočęi woženicęte. Wulfe ſbožo je, ſo ſmy telko bęrnow wu-
hađželi, buđ žęmy pilnje bęrny a ſkót teź. Sčho ſ wobohęgo
ſwęřęžę, ſ teho liſchęta buđže, to njewęm. Wobęha ani ſorjajta
njehęda. Ale teť to ho namaťa. Tola hičęſche jene wjeſelę
dęręhu Cęi hobudęłęć, pſchętož wono tola derje cęini, hđųž ho
dobrym cęłowjetom do wutroby pohladnje. Runje jako ho ſ pola
wroćęć cęųžęmęoj, pſchęidńže namať Kókaťę Wikkawſch napře-
čęmęo a cęųžęte naney jo toleť dačę jofo poźęonku, kaź pračęſche,
a be na nim widęčę, kať rady by je wotbęť, ale Wierćin njęch-
ſche, a męjełſche teź prawo.“ — „Njechajęčę?“ pračęſche ho Lejna
zyle ſamplena. — „M, kať ſmęđžęłę pjenjeſi bračę wot teho
mtodęho pachofa, tať mjełęžo ſtareju? Wſchętož teho dęrębełęche
ho Wikkawſch wujnač, ſo taj ničę wo tym njewęřtoť. Wón pať
męnjelſche, ſo ju jehy nalutowane pjenjeſi, a na Węřęta buđže
ſ poknyimi kłtami, teđny doſtanje ſwoje zyle macęřęne herbſtowo, a
može ſ nim ſapocęřę, ſchtož cęje. Tola Wierćin pſchit tym woſta,
wón ſ nim njęcha ničęo ſtrážny cęinič męč. Ale ruku dobremu
pacholęť tkočęſche, a ſpſhy jemu do wočęow ſtupichy, jako pračę-
ſche: Wóh Cęje ſwarny, Wikkawſcho!“ — Leńty teź ſpſhy we
wočęow ſtečaju. „Zo mje bóle wjeſelęi, hač mje nalſche njelbožo
ſrudźi“, rjetny na to. — Wórta na nju ſo ho pohladny. Lejna
pať ſwęřęnje ſwmu wopuſchęſi, ſapobęžęnu wječęť pſchęřotowacę.
Wierćin dęręcha t jęđži modlitwu nutriſchom ſpewajęche hač
tdy předy; to be jenicęte pſchęmęnjenje, kotręž be na nim ſpóhnač.
Wo wječęri wja ſažo ſwoju wulku bęřitju do rukow, wſchitęzy ſjio
ſębhędach ho ja biſto a Wierćin cęitajęche Mat. 6, 24—34, hđęž
wo liſtjach na poln a wo ptačętať wot njębežękami ſęji, a hđęž
reťa: „Pętaćęje pať najpředy Wóže kraleſtwa a jehy prawdoſęč;
dęha buđže wam to wſchitko pſchędate.“ Wórta a Lejna nutrnie
pſchęřoſchęwomawſchęte, a jako ho lebnęč dęžęnu, dęrębahę hebi
wſchitęzy wujnač, ſo žanu tať pſchęwulkę ſtřlnoſęč njęchajęja; haj
krute, wjeſelę doměrjenje be jich wutroby napęlniko. „Wono
buđže lępie hač beł męhlym“, rjetny Wierćin ſ joſhnyim po-
hladom, „ſpomatej na mnje, ſo bym to pračęł.“ (Wſchęřadnęje baje.)

Evangelium mjes Słowjanami.

Dziśka sarat Szahniela w Dziejnie.

(Potraczanje.)

7. Słowazy.

Estowatoŭ sruajese; po wšchém kraju slobdza, prajmny jim „sčlabatoŭ“ abo „paŭslizario“. Žiŭd woznyj kraj je popołowna Buherska. Krozne wysofe horisza ko tam t njebu sbe-haju. Karpaty hu hranica mjes pólstim a słowackim narodon. Ktany lud hu Słowazy. Słowizny mužjo postizjea te swoje narodnej dreajeje liby napohlab, nojsza tozane tholowy, tkois juopti, wuchiwiranu fočslu, fulojty nistt flobat. Žony hu saba-džite a moŭne, jid draŭta je podobna nojszej herbisfe, tajtaž bešče a je w Sijchotowstej a Sšlepiantsej wožpadje.

Někdy bešče słowacki lud moŭno a wošbydyli hřanow wjazy hačj položju nřečisjkeje Buherskeje. Stowne mješt Rudapest le-žešće w jid kraj. Morawice kralestwo wjerka Kostikawa wo-ščisja tež Słowacki; prjede napominjenuj wjerš Szewjotaput nřečisje tam hřiwj hřod. Požbojžo pchisboje Słowacka t pól-istenu kralestwo, pod hřiwatny Čechjapanom pač t Buherskeje. Dwojž by Słowacka hřana f hřiwotom a to pod wjeršom Ma-ntonich Čaj-Šencjizmim a w čaku Srujotow pod Janom Žaroty f Brondyňa 1440—62. Tčby bešče słowacka rěčj tak rosščer-žena, ko kral Wladislaw II. wuherski hřim w čšfej rěčji wje-džešče.

Dženja je słowacki lud hřanow najhřubšuju w zblej Euro-pje. Podtščovany w narodnym nastupanju wot Wadžarow, wuzřžany w hospodackim nastupanju wot Židow leži won taz do rječjajow isputanu. Lud je ko taz do wrotčejowisnja namučil, jo ani nješče, kač hřubjenje ko ma. To wošpřetla hředowaze bajta: W njeměrym lěče 1848 džeše Estowat do wěsta. Žo puečju setka ješo čerjadu madžarskich rebelantow. Wotit ko jecho praščadcu: „Ščtjo hř? “ Wšot wotwoditi: „Ššum Słowak.“ Hřynodon jecho piščeprašćadnu. Zrudny džešče dale. Žo nekotorym čaku nadebje družbu fopuz. „Ščtjo hř? “ na rjebo jarejow-wadnu. Wšot ho nowyh kopyw boješče, duž wotwoditi: „Ššum Wadžar.“ Ale nuczi ludož bešču Kborowatow, njepičešeljjo Wa-džarow. Š hřowym hřiwajonim piščebichu jecho hišede hõrje hačj prjedawit. Estowak džešče dale a setka ho f wotželšu hřeršortich wotawot. „Ščtjo hř? “ praščja ho kwopol. Estowak jemu hřibjeit wotworeči prajo: „Ščho dalo ho praščedib, bit jeno, bit!“ Wot teho čašja, jo je Buherska jašo hřanowitana, je hřudow-wanje Estowatoŭ pišče wšcho hrojne. Piščitadow tajšcho pod-ščetčovanjau njedanny tu naspomričj, Ščh daj, so by ho tež tu po-ščepjenje italo.

Hdyž je lud w tajtich srujdnych wobstejnoscjach, dħa njeje dšju, jo jid čara wjele f wotzmebo krajna wječabajni. Najwjazy ho do Ameriki wotworečja, wjele je jid w Rukupisfe, Wotharwifet, wjele jid čšaha do žyltoy na sčřšřubju a jeno w šymje hu doma. Tajtich je tež w Wěmfkej wjele.

Evangelija wěra namata mjes Słowakanu hřim jo čšab Srujotow wjele piščezelow. Šromadna rěčj je jid w duchow-nyh nastupanju f Čšechami hřojata. Potom ho piščimantřubju Buherskeje wuešje. Hdyž budnu ewangeliszy Čšehjo piščezščehani, wotworeči ho jid wjele do Estowackisfe, jo bychu ho tam sřlowat. Ale tež tam ho piščezščehanje ššejm. 1671 hu w Přečbowje 20 semjanow dħa ewangelishebo wnućnja f hřimerezi jaščubženyh. 1675 hu 40 ewangelisich pšedarjow jako wotwožžy na galery (kõdže) piščewatich. Tala je ho dočej wjele ewangelisich džeřajow.

Čizba Słowatow je dženja ho wěrdowstojnyh powješčaw wošoto 2 600 000, wot nich je na 620 000 ewangelisich augsburž-šeho wnućnja. Reřormowanich je jeno na 10 000. Wžořadow maju 298, fitalerow 170, žrtwioj a modlitwownojnjo 342, šin-łow 425, wuečerjow 500. Žo druhéj powješčje je čšjstřowackich wořadow 198, słowacko-madžarskich 98, słowacko-němfckich 11, słowacko-němfko-madžarskich 23. Reřormowaných wořadow je 11. Žo dũšchah ma najnjemšaha wořada 300, najwješčaha 28 000, w piščewčim maju 2000.

Wotory hřawny muž je je Estowatoŭ wuščot, kaž Školat, Čchajarif, Čchur, Sružmanj a dr. Estowak bešče tež Szamo Za-malšij, pžešjeit fħateho šřawa „Sej, Ššowane“, wo fõtrnyž ipřičežat Školacjzet prajo: „Za pšekin poščeba thřžazy nad Wšřřu a nad Dunaju, fõsřž njewjedja, jo jednowy kuherski křuz jid žijit poščeba, jo dũdħa ho njmonowitje dacj piščimacjz jecho so-palu!“ (Estow. Piščehlad 1913, 345). Ewangeliszy steja wěrnje

f hřiwojemu narodej. Snojcz tamnych wobstejnoscjow (St. Alma) piščej: „Teli ko budje słowacka rěčj ras haņicej, dħa budje ewan-gelisi jačiti dom popědnji, w fõtrnyž ko wona naložja.“ Estowacki lud je žrtwiojny a nabožnije šmlyšlenu, a ja Ŗože kralestwo rad dawca. Žreteli f mještami duchowno wuju luda nje-widžj, f mještami pač džela wěenje na jecho nabožnym poščebho-wanju, woščjeje w Špřitowisim, Wřakřajim a Turczajim wot-wožku. Nješčesđe pšedwanje ho w mačejim rěčji stanow, bohu-žel pač žoda wuščenoš f mozi, jo ho tež w čšjho-słowackich wo-řadach porajenje madžarskej břednje. Je biliošliskich hõzbitach, piščednoščchah atd. džela ho nad wložžimju a wořadnu. Za wultu žylu hřiwotow itara ho hřiwotnja w Wõdře, fõtraz je ho piščej dary zlecho luda nadwarita. Wějšči čšab hřim wujuje ko piščej-čřewo alcohõlismcej, fõtržj je najwješčaha šřodowa ja lud. Žudy steji na pšewim mještje Krřisřina Kowowa, džewta ewangelishego šararja. Wona ma křaznu rad powješčanow. Žěly rjad litořnych lužgow je wona ipřikala, něšore hu do wjele rěčjow piščetšewne. Wona tež ludiž po wřach wupytuje a f nimi nabožnje šřema-džiti wotwõđerzuje. Sšlyščimj, kač wona tajtu domozju nabož-nych wuščizuje. Wona piščej: „Wu šim w jebnõrzej burfej stwje; wultu wřžaga lampu dawca žiwetõ, njes wõtrmaji stei jeničkji ižlečji ja pšedarja, hewaš seča lawti. Škuba je šřewčšta, ale Ŗože křawnoš hõwēči f woščow šřwomadžejnych. Pšči boku pšedarja stei ruzčj itaryh mužow f čšewimji ščewym wlošami. Žadrimõcej je wõdžej na jid wloščimj. Wõbłerčeni hu došbe beše fõščle a fõšřiti čerwji laž. Dale hu tam młdščimj mužjo w křaš-rije wuščimawnych fõščlah; potom žony, mlõde mačejski je hřiw-je džeřakant a wjane dožy. Křžby piščimotow ma biblijy na ruzju a jid wošji hadajaw pač na pšedarja, pač do itari. Š teinu to wõgne šřiwjenje, to pobožnje modjenje, wuščito je lubõjne. Škajta wõporimõcej je pola nič!“ Wrat Šřubřar je se hřiwim žřim domom wterajny. Wšon wõdžšje je hřiwim hřymom male fubelckõho. Wõbaj pač wěštaj, jo šřehčejšřan tež je hřiwimji pšej-nješani Ŗõhu hřuščaha. Wõtaj dawataj džekait wot wščejje sa-ščřžby ja Ŗože kralestwo. Pšichibõna džõkota Šřananta ma rumje tajtu lubõčej f dobrum šřakam. Wõžj sa hřowe šřwomadžimj male břagřitčji třibjadnyj, jaščřžji Šřananta f itanjom a wuščimaw-nyjom pšenej ja nj.“

Ščtowa, džřdowa, jo maju pola Estowatoŭ taž tež hewaš itač kũto mjes słowjaniskimi narobanimi pomolanu wjedimjny, semje-nyjo a wõščelani tak malo lubõčej f hřiwojemu ludej a ho radšcho wješčimam a fitejžazym ludam piščimantujja hačj hřiwim piščej-ščichõwõčej piščezimõ hřiwojemu ludej dočprijetnja. Kač fřiwidne to je, hdyž najwješčisčije, džřžez čřiwõcej ma, jecho nabõžnje potřibe-nõcej, ho njewjućimaju f poditščowojauju piščimawõžebneho bžežja, tač lubõnje pač fĩnczi Ŗože šřwalba, w beařifkej lubõwõci wot wulřich a malych, wot dobatych a hřubnych ludow šřewawa. Nječj džřto ho šřiwaje f wõdžimju na Ŗožu pomoz, so by tež tu nowe ranje duchownošće hřiwõdby a wěrnje pobožnosčje jačejšo.

(Piščichõnjone dale.)

Wšřhelake f bliska a f daloka.

— Komitej ja herbsti krala Albertowõj fond mječšje hřwoje lene poščebenje hřewod 21. hãrleje wõpõdnju w Ščeršřim Domje. Piščimõim beču fnes fanõmfis Žur, fnes juřtmjny rabščejk Žuž, fnes řaraz Wšłčez a wuečerj Polan. Wječšče ho 110 hr. wõščelčej, a wošantjan ho, jo ho potřibeščimõ na 3 wõdwoj sahe semřetnych herbstich wučerjow rosławacõ. Wupřičenje wõ-řiery je ho 23. hãrleje, jato na narodnym dnju njepapõmfõny krala Alberta. mēko. Tež postaji ho, jo ho pokna dħa piščichõ-nye njerõščšeli, ale so ko něščto f pomščřenuj fondõmõ kapitala nakõzi. Tež ho nabřija wuprajti, jo ho tež fneja herbšy wuečerjow we hřwojej šřromadnej konferency wõ wõmyščenje kapitala piščes bořbõrnõmõ dary šřaraja.

— Turlojo hu pola Dardanelow wulle dobyceje mēli. Hdyž hu Žemščelenje do hřweta won tũbil, jo něšto druhi hřim naběh na Dardanelle čřimja, fõtržj smēje wuščpēje, je něšto jid nahlabõnož piščes tole wulle pobleženje čřewita a bře njeto wõfjna, jo go Dardanelle dobyč njehõdħa. Wõ pač sašo põnwõ-wanje: Wõš hřej napřičewõžjo hõrdym a wõn řam fnešřimõ wožšj.

Samolrwytd redaktor: J. Gõlš. Ššobureddaktor: K. A. Fiedler. Čřizčejčej a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spěwał,
Plinje džěłal,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw aprěncy
Napoj mčeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spaf mčorny
Čerastwoć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrno džěłáš
Wšědne dny;
Džěł pak swjaty,
Dni daty,
Wotpoć ty.

Z, njeheš manna
Njech će khmanna
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kšć Bóh poda,
Wolkeć čel
F.

Šserbske njeđzěłske łopjeno.

Wubawa šo Łóđu šobotu w Šsmolerzje Inšpicyšćećeni w Wubysćinje a je tam ja šchwěrtětnu pšchedplatu 40 pj. dołožć.

Rogate.

Mat. 6, 9—13.

Na pohrejbnišćuju wulkeho měšća bědže šo mlodženz, kotrjž bědže po žadosćimym žiwjenju šake wumrjet, šhowal. Duchowny njebědže pšči šhowanju byt. Pod šacjichćozom šhutneho wofomitnjenja špyta jedny pšchedwobzēt i najmjenišća Wóćezenaš wuspěwac. Nětotre próšitny wuspěwa, potom wojna: Ja jón wojzy njemóžu. Zať tež družji a tšeci. Štónćinje wot šušobneho rowa šara maczěta pščištupi a Wóćezenaš wuspěwa. Za mójšće. Mójžemy my Wóćezenaš spěwac? To prašćenje ma šwoje prawo w našim čašu, pšchetoz tónle podanf wobrašuje naš čaš. A šamo Wóćezenaš w pomjatk u mčz, njerěła hišće, jón modlo spěwac mž. Pobarmo jón Luther njeje najwještěcho martrarja na femi mjenowal, a podarmo tež njeje šam wojnať, šo jón šam hišćeje prawje njemóže, runjeť je šary a wucženy doktor. Duž wopomitny žyłe nušnje to prašćenje:

Mójžesh Wóćezenaš spěwac?

To móže jeno tón, křj wě, šo je

1. Bóh Wóć,
2. naš wščitkš Wóć,
3. naš njebjelki Wóć.

1. „Zehodla wy šo tak modlcě!“ Pohanjio šo tež modla, ale te komu a tat? Tež Šracl tule pščištulchnošć dopjelni, ale tšchepotajo. Tež šwětně džěći to činjta, ale

jenož w nušy a t nješnatemu Wóhu. Šinal my tšchěćejeno, hđyž šmy pšches Šhrytušja Bóha ja Wóća pšinali, na kotrohój móže šo tež najkhubšji, šamo přěšćit wobrocjě. W tej pšćikani, jcho Wóća mjenowac, leži rutowanje wuštyšćenja. — Dany šo my pšches to wabič t pilnemu, džěćazemu modlenju? To šo tola rošmy, šo šo džěćo we wšchěš wobitěnosćach, we wješelu a šrudobje, najpředy na šwojeho Wóća wobrocji. Ale laž džěka wjele džěći, runjeť hišćeje nješraty, šwojemu čělnemu naněj pšches šowu roćeť w škrobloći, jich hišćeje wjele wjazy šwalš i njebjelkim Wóćom rošwajša a jcho mjeno jenož šakrujo do rta hjerje. A šamo pšči wšchěbnym špěwanju Wóćezenašja šebi pšchězo na to njemyšla, šchtož hnydom w přem šowje leži. Tu wobračuje pať džěćože dowěrjenje, pať džěćazajo poněžošć, pať šapomnja, šo jeničža próšta mo čašnyž lublač — a to wo wšchěbnym tšlebbe reći, pať pšchewidž, šo rěka: twója wola šo šai. Zať mamy hišćeje wšchitzy wulicyž, pšchetoz jenož tón šo prawje modli, křj je šebi wědomny: Bóh je Wóć, te kotremuž šo modli! A to

2. naš wščitkš Wóć: Kašji trošć, šo my to šami nješpěwamy! Kaž hujšo šo špěwamy, wěny šo jato šowu wulkeho luda Božeho. A hđyž modlitwa jeničžete wěra-zeje dušče, hđyž t wutrobje dje, šwoje wuštyšćenje nama, tat budje šakle, hđyž wšchitzy hromadž pšched Bóha šupja! Zať pať nješme šo ničto šam ša šo špěwac, pšchetoz ničto njeje šam ša šo Bože džěćo. Róžda mješa šo i tym „naš“ šbnyje. Šhudy džěćacjet je Bóhu runje

tal luby, każ kral na trónie. Też twój njeprześciesz je do Wótceznasza wofiantkrieny. Tak może jeno tón prawje swoj Wótceznasz spewacz, kiz to „najasz” Wótceż s wutrobu sapischninje a swojich bratrow a sötzy w Khrystusku do swojeje modlitwy wofiantkrieny.

3. „Wótceż najasz, kiz by w njebiekach.” Gdzie by te njebieka, wo kotrych Khrystus rzecz? To je swojate kralestwo duchow, hdtęz je Wód wišchón niewjany a hdtęz wot njeho wukhadżasa sbożnošč wot pšče wišchitich żort, kiz by tam jatek myšli. Zyle do njebiejelstho njemözemy tuby na semi pščešadzeni być, ale njebieka možemy tola tak daloso tuby hiżom mieć, każ my bójše świetło, móz a mēr na semi njekemy a na tym Wótzu we wjerje wišamy. A to mucaż naś te słowa „w njebiekach”, jo možemy ho jeno s wutrobu k njemu bliżić, kotraž je czjika wot wišeho, sčtoż ho do jeho bliščotęz njepobdżi, a napjelnjena je s pobožnymi, na njeho sčojenymi myšlemi. Wótceznasza, s hinaščej wutroby spewany, wuślada na wuślyščenje nima. Wjes kwaščneje drahty njenamatašč mēstno w njebiešim kralestwie.

A nētš ho praščamy, hać možemy Wótceznasza spewacz abo niż. Stejmaj sa tym, so teho Wótza pščejo lępje pońajemy, pščejo njebieżenišich najščich bratrow lubujemy, pščejo swobodnišcho ho wuščje sachodneho posibehujemy, potom też junu tam donbżemy, hdtęz te słowa „w njebiekach” wjazy t Wótceznasza wchistajęz njetriebamy, dofeż budżemy ham w njebiekach pola najščeho Wótza. Hamjeń.

Swjaty Wótceznasz

we wjetanej rzęzi.

Wótceż najasz — pščeš Khrysta jeno —

W njebu kštych naś modlitk ho:

Swjęcene budż Twójje mjeno;

A nam wchistaj Twójje kralestwo.

Każ ho stawa Twójja wola

W njebu, tak też na semi;

Twójja miłotęz spozęż, jo rola

Wiščedny ślęb nam wobradzi.

Mašče winny też nam woda,

Każ my swojim winitam;

Sčit pak Twój, to hnadnje dodaj,

Njedaj spytowanju t nam.

Sčbuczenie njeapomni wšdat teho:

Wumoz naś wot wiščeho sšeho.

S kralestwom njedy Twójja je

Wód a czeščet do wędźnošč!

Hamjeń.

K. A. Fiedlef.

Maršča, pšchrodna macz.

Wiščęz jena wječna stamjina, wišana wot Wafra.

(2. potraczowanje.)

Węšče wo žnje. Kogatonwa mejšęz na doščę czinić, tych štęro wjele dżekawych lubżi nahyšęz. Nunje hebęšęz s Bertu — takte wosčene mjeno węšęz swoję dżowaj daka — we štłówej lępi, węcęz pšchibotowajo, jako šalu potna wješba rożki do dwora jębęšęz. Bur pódla dżęšęz, a jako wješba do bróžnje sajębęz, stupi, hebi pót trędo, do lępęz. „To je tola kaniłastka horzota” stonęšęz. „Nētšo, Werta, wuče śchalu tšojęz. Jena horzota dęři dęři sajnašč.” — Werta dohąže s łuchinje wuklu tšanu tšojęz, staji ju na bido a štęb a butru pódla, a nan da

hebi berje jęškobęz. — „S teju wješbu sęze tola pščeš mēu dołho wostali”, rzęny Maršča (Margaretha) — tak ręšęšęz burowa — mjerzaja. „Ale tak je, czjm wjazy lubżi, czjm wjazy lenioščę. Tón štłówy lud by ho czjm blęz, czjm lubščo pola naś do sęteje wole nożrat a nażłotak.” — „Maczeta, wono wšdat je horzo”, rzęny Werta traščiwje, swoje blęde woblęzo a swoję junęz, brunę wóczęz t maczeti Maršča. — „Dżęz mi hušu, ty smozęz rošymisch!” sarjeno na nję Maršča, do štłówa dřejbho, a šabo t muzej ho wotraczowajęzi, kiz jej zunje s potnymaj lęzomaj napřęchęz hebęšęz, potraczowalęz take dala: „A potom, Gandrijo, bym pšči wiščęm prawje rosmjeršana: Wiktawšč praščę pšči posłędnęz wješbie: te dwaščęzi czępi hebi tšobole s myšłow hebęšęz, nēt wšdat te kónęz dęz.” — „Sa wud myšłie, Ty moħla ho spoložić na najščich žnjach”, šapadny jej Gandrij do ręz; „wiščitzy ludjo na mnje wotadžu, wo mamu tal wjele. A werno je, my bym czj jeničęz, kotrych njęzje w lęzę tamne njewođro potrcęšęz.” — „Wó, nó”, napřęchęzi wona, „dżęzka mi, justje tebi, praji pšchizętomo. Ale jo mje na to njewođro dopomnišč: Sčho baśimjo, najšč Wiktawšč ma węcęz swoju ruku pódla, hdtęz Wudgęzom lođra tšabdu wješbu rożki a hromadu lena do dwora czjinhęz. Mi ho wjędęz tajte nęštcho dšęše, ale dęška uwowpędja mi stary Kęrščę, a je, jako tu kamu nóz na hęsęenje dżęšęz, pščjny wódo do Wještj jęz wiđžak. Wiktawšč bęšęz dwe njębzi pręby w Wješzy pola Domteż wujaj, a tón je tajti bšaj, jo moħe do tajčich wótnoščow spozęż.” — „Sčtoż njemęm, to mje njepałi”, rzęny Gandrij šabo męrnę. „A hdy byh ja do wšditko węcęz czępi, sčtoż by Ty sa swoje žiwjenje hiżom wuczęšęšika, ja s wohnija pšchitak njebuch.” — „Ty wšdat we swojim žiwjenju hiščęz wjele wuštębęz njębzy”, wuřmęchowalęz wona jęho; „ale cħajaj jeno, ja czju hiżom tu węz na czjstę pšchirjęz. Njedawno ręczaj s tej starej Wórtu, ta ho tak potmęwalęz, ja budęž moħla ho s hęm wot puňęz. Tón proščęšłi lud drie worpandę myšli. S tym Wiktawščom hiščęz nęštcho budę! Ale wawęzę, Wóđ mi swaręni, pręby hać to czępiu!” — „Mjercęz ho, macz!” rzęny Werta nastožona; „hdy by nēt Wiktawšč to tola częnit a Wóž to pšchidacę dęričaloj — ” — „Wiščidacę? nanibzy niż!” šapadny jej nan naħle do štłowa, a wota tal swoję žonę štłowo s huby; „tal werno, hać mi Kogateż Gandrij ręšaja, a ja wēm, ičto samozu!” — „Zóle prał!” potraczowalęz Maršča, „ja ho pšči dęři na njón wuśladacę njęšęz. Za tńęzna ģmē tal mało jow we dworje ho potafacę, hać mojej naħ mje moće žiwe bny do teje budki lođr njepońęhetej. Prawo dęři prawo wostacę.”

Now potróžena salka. S węšymu krocęłem stupi Wiktawšč do lępęz. Wona na nim pšna, jo bē jenu ręz kšchšak. Wón blisito pšędo nję stupi, tšny wobęz ruzy do kóžanęch tšolowow a rzęny tšutnije: „Ty tola węšč, macz, jo buhu pšchibodnelo 15. t. m. 24 lēt stary?” — „Čaj to wēm”, rzęny wona troču šamylena, ale pšęzo hiščęz hubata doščę. — „Wó, cħaj je”, potraczowalęz wón s troču njęwęšim štłowom, „jo swoju myšli wupraj. Sa czępęz ho t přemęnu wuśładowačę sa wjazy lubščęz a stawęz, kotraž by na mnje maħla, a ja Twój dżalowny bym wostanu swoje žiwe bny. Ale t dęruhem czępęz tež praščę, jo buhu ho wot nęška ģam ja hebe staracę a njędam žanęro dęrušęo człowjeka s tym wjazy wobęzowawęz. A t tej žęitnu je Santeleż štatu ničjo njebudęz, to jeno hej s myšłow puščęzaję.” Wiktawšč hęuboto wobyđęz, a rośmořwa ho pšchetowaję. Nan staji śchalu ruki a czjnjęšęz wulfej wożi; macz bu blęda a częrięzjena, a Werta bē t Wiktawščej stupila a pohladowalęz traščiwje na Marščęju. Zola jeno wotomni traščęz. Maczeti ho žotęz pšęla. „Mjęprajacę hiżom dawno?” sawoča rośkřobjena, „ta wosřoba, ta Węjna jemu we štłowę ręzi!”

So macz tole mjeno najprjedy wuprzi, a to waschnje, i fornyż do czińcjedse, sčini Miłkawškej wuŕnacze lóššaje, hač bje hebi to myšlil. Rosborjenje sastozič jej do reče: „Haj, haj, tule wošobu, tule Lejnu hebi woju, a žanu družu.“ Potom pak žumjšo pichstaj: „Ja i tym nikomu blišo stwieč njecham.“ — Macz wuškmeđu jo sołmija: „Mitomu blišo spudje? Na tajse hšupe reče! Ale to nšto hšyč: Za Lejna nanišdy jow nješhichješnje! Paž ja ako pak wona!“ — „Wo tym tež jow reč njeye“, šapadni jej Miłkawš do słowa, „Něš nješme jow žoneho wučšichšec; ja myšlu, Wudychčej Włerešin nje raby do domo wošnje, a hduž swoje macerne samožecje pichšowomu, hšm do zyla spotojenje. Za nježadawa ja wošlošmi wěžami; Werta wobšowa dwor, a Wdy mójceje i nim salkhadžec po spodobanju.“

Maczajer pichšindžehu tele šłowa pichšajata njeabdužiz. S wulkimaj wočojana i roszabowšich huby na Miłkawšča hladaciše; tola we wokomilu sradawa pšči hebi žyła wěž i hwojemu wužitku. Werta bje šo mjes tym lubošiejme na bratra, fotrež pšče wšdo lubowaješe, sšehnyta a rielny palajao: „Něš Miłkawš, Ty woštanješ we dworje; ja Čze wučšichšec njecham.“ — „Zajtse njeriome bžeš! Do wšdeho dybiš jo tykač!“ Jawoča Wariča. „Ty jeno mjeleš, to ho hižom wšhito namaka.“ — „Haj, to ho namaka“, rielny nan, bliže k Miłkawškej šupiwšči. „Měj jenički hyn dybišak do sšarobnišeho dwora? — To by nješto byt.“ — „Hduž Leitn jow mječ njechaje, dha tam hižom dyrbju čzahnyč“, wotmolwi Miłkawš. „Pšchetoz to je wšše, wona budje moja žona a žana druža.“ — Nan čhynče tunje trožu hrubye wotmolwič, jako macz jemu do reče pabny: „Seno mž tak horzo! i tym njeje ničo pomhane. Wdy čhemy tu wěž wobipac; jušje je nježela, teby da ho wšhito berje roš-pominac. Miłkawš je rošomny hól, my hižom na jene pščin-žemy.“ — „Tež berje!“ prajeje nan. „Ale to jeno čhu prajič: ja žanu stopu ložra do šheje nještaju, na to špominaj, žanu stopu!“ — „To hižom potom luby Wóh wobliara“, šapšechčiwu Miłkawš mjerne. — „Luby Wóh nječ čini, šhtož čhe, a ja možu tež činič, šhtož čhu, a hšičeje juntčež wpru- i tym ludom tam njecham ničo činič mječ, a činičš-li jo tola, dyrbič wježec, jo hšy nana pomel!“ — „A tola, tola, nana!“ rielny Miłkawš i mješkim hšohom, „Ty mój nan woštanješ.“ — „Miłkawš, mječ!“ macz šapadna, a wón čšuješe na hšohu tudyš šłowom, jo ma ja na hwojim bolu. A tak bje. So šo Miłkawš tubla wotrjelny, bje jej došč; Miłkawšowu dońt jej dale na wutrobie njeležejše, a jeje sranjena horošec. Wudychčezow jako tal bliše pšechčelstwo widžec, bu pšče je latomnošč pšchewožena. W počahju na tublo bje ho pščežo hižom čžejšojow i Miłkawšom bojata; Miłkawš mječješe trutu myšlu, a tunječ bje tež pščežo pšechčelstwow a poščuškim pšech-čiwu njej, dha wona tola jara berje wježejše, jo hebi do tal wagneje wěž, jako žaitwa je, ničo rečec njeba, a jo bje ta ja njeho wobštarana njerwješa tak behate hołzo, njeby jeho tež na wabito, pšchetoz wón mječješe dšime napolah, a Wariča njebe netaštu potojnu hroju pšchob Miłkawšom ženje žple pšchewinyč mošla. Ničo jej tehadla lubjeje byč njemóžejše, hač za tal loške waišnje hwoje wotpolahly doščic.

(Pšhichodnje dale.)

Evangelijn wjes Słowjanami.

Spšha sarač Čahwjeła w Deschnje.

(Pšotracžowanje.)

8. Raporšč.

Pššiti narod bydi wot Raporščich horow hač i Walsšikemu Morju; neby do čahu jebno najwještčeje šlawy došabajeje jebno kraleštom wot pomorščich a pruššich wšohow hač i Čžornemu

Morju. Nšotru čžah jo Polozaj tež nad Łuziju knježił, na čžoj hšičeje nešotre špomijentki u herščich ludowch pšhriđu polajuta. Wot lěta 1697 hač do . . . a potom jako 1807—1815 bješe Polška je Szakfej šwajcana, tak jo bje šakfej wošobna i dobom i pššitim kralom. Wšajše počajni mjes Polakami a Šerabami pšches to nještju najšake; tennu šodžewaješe hižom roszžel wery.

Kšičečzińjanimo je do Polšceje wošbeje i čžejščich štronow i tym pšičitohu, jo polški kral Wječezšhan hebi dšowiti čžičeho wječeta Wólčektawa do lěce 965 ja žoni wa. Pšchewinjenn wot pobownožec tuteje kralowiti pšičituju kral do kšičečzińjanije wery. Xud jo, tež wšchodžom, jenuž ponahu do nowoje wery namaka; kralowo pač čšim pilnišoh tež do wokomlich krajow kšičečzińjanitwo woschčerjadnu. Wólčektaw Šerobty († 1025) podprchaješe bššpowa Wólčektawa (Waldberta), kiz čžyhče Pruzjanu předowac, a Wólčektaw III. († 1121) niwošwaje Šerowjanow do kšičečzińjanitwa. Wulku mōž dobu Polška, jako Żadwoja, pšchjedna dšowta jich kralowškeho wodi, ho i Litawšim wošobnu Wabššilawom Żagielštom wožen. Žoni pšchetupi 1386 do kšičečzińjanitwa a pšchrowaješe ho wo wobrowecje hwojeho litwajšičeho tuba, fotruž wot teho čžaha i Polšceje šwajcani wosta.

Štož pšreje kšičečzińjanitwo k Polakam i Čžech pšičitidže, tak tež pšreje pōnacje ewangelijeje wēnecjeje. Jan Wliček a Matiaš Janow, i Čžejšeje wuharaj, namakajataj ššowu w Polšce, pōšly niłodžezojow šchudowadnu w Prahu, Wuhrow pšchecel Žeromym, bu 1410 do kralowa wozaju, jo by tannu wozšotu šchulu w ewangelškim didu wobnowil. Najmōžnijoh knjejoj šo pšči-samtrudny ššuhowej wučjeje a pōšly šmenjeno rečjadnu na foršizu w šłošničah južite šłowa ja wjebo; šukitojo namakadnu pola nšotruch polššich šenjanow wuškow a šchit.

Š tym bješe nowemu didu Wuhroweje reformazije wuč pšchuprawljen. Wodžina šchudowaješe we Wittenbergu a pšičit-nješe noweho ducha hōbi: jowajši i ewangelškim Čžeham wob-šachnu dale. Wliček ždel tuba pōšna ho i ewangelškej wēnje. Kral Žigimund August 1548—72 waja hebi ewangelšim žoni Barbaru Madžwillej, a jo šchitak a pšchecel ewangelštit. Troje pōnacje šo w Polšce janēšiti: luteršje, reformowane a beawrowškeje Židowty. Tute šchudowčich šo w lěce 1570, jo bydu ho hwojich pšcheczińjanitow šejje wobarak. W mēceje Szandmir čšičidnu woišak pod njenom „Zambowšica ugoda.“ Rajnowšebitidše wu-šnanjenjenje bješe, jo šo tute ti žyhwoje jako wurawrone pšiči-pōštudu a dšuhowotu po potrebičejšich hōbišitawam drubeje žyh-woje šhžadnu. Š tym dyrbječe šo šłōnczemu wošowanju mjes ewangelškim šožewčž.

Kralnje plody duchowneho dšela šwajcanu ho teby do pššitim pšimowinje. Jan Šekszajar wida Romy šaton 1552, wōšđičoh tež šhčelšewowe kniž. Žylu bšitaju da wječš Miłkawšič Čžorny Madžwillej w lěce 1563 ja 10,000 šłotch čšičežec. Ra-šladnu a plodny pšedat Szamuel Szambowški wida 1621 pšedat-šite kniž, fotrež jo hšičeje dšenja pola ewangelščič Polakow čšitaj. Jeho kniž „šławštom dšudje“ (1611) jo tež do waišjeje heršibjeje reče pšchewožene. Druhi šatožer ewangelškeje žyhwoje bješe Jan Łašci, kiz bolni čžah w Hollandškej a drubich krajach pšchewowaješe a potom šon žhwojeho žiwjenja jako šuperintendenta „Maleje Polšceje“ hač do lěta 1560 šławšwaješe. Teby pohłaba wōšit reformator Pšer Pawel Wergerius do pššičich wōšadow a pšičaje wo nido: „Tute wōšady napželujnja nje i wutrobowom wješelom, pšchetoz tam ho šhčidž čšitaj, jažny hšeb ewangelšna bjeje wšehoh wōšednja njes wuščerjenti ako pōštudžarjenti; tann hu pšičitowje žyhwoje waišujna; tann je šłuntny porjad, kiz naj-špriedu werynu pōštiti žada jako šoržen waišitkeho polšpšchwanja.“ Žijom 1584 namakajnu w naraščich forzah Polšceje wōwšchit-owom šchulstwu pšičiškšidowč. Kralječ Eustach Wollawič pšičitaja na šhwojich wulšich šubach, jo bydu žčežci woi 8. hač do 15. lěta do šdalu šhodžite, hōlyž i wučježite, hōlyž i šarazju.

Šhtož bješe ho i tajše rjanež nadžuju šawczatu, to šajnja a šwadny, jako bydu ščitujto 1579 do šraja šawczani. Šomatu dobychu mōž a potom bješe i ewangelškim žiwjenjom šon. Šra-łajo šchjadnu pod jich wštomu a dawowitnu tež najwōwšitkeje pšch-čezhanje ewangelštit. Žyhwoje bydu wōštanje, dšuhowni šab-čiči, ewangelž i kraja wubiaczi. W Torunje pšičiškšlawowaješe ewangelški hōly katolškej pšroššiji a njewja hebi mēžu i šłowu, tež je to katolšte waschnje. Žednu katolški jebno teba da bješeje. Ewangelšiti mječejšaj, to wšdo, da mjeno nteho čšlowka na šraži wōšpōčaj, i teho našta ropot, a jako šhōštanje da kral dšcha-

czym nahladnym ewangeliskim wieszczyzaniom hrowu wotczecz. Podobnych wozow sta ho 1750. Ewangelfta wera by nimale zyle mufkorjenca, wofelo 1760 jeno bishceje wo wožadow wofa, ale j tytu bishce tej fonz polskehce fratelowa muzczenijem. Polsta moz spadu, iustofskowu niemert a swada rosowiaa zyl lud, iustofno kraloj roszkaficu kraj mjes kubi: Ruska, Pruska a Austriska podezrychnu polski lud hwojei mozy. Poziobni ewangelfzy jemcyno podnychnu ja wozami jenju, pshceznio Ruskej wojny (1794).

Zgenjufidzi dzei je polski lud niaty jato zyle fatolki; polski a fatolki hda ho tofane bycz. Skozdy wot naq je polskeh dzela-czerjow wozaf, kotiz ho wo zycej Ruznejk roszkierca, hdyz j polnyni wofami po zelcizny i wiczjow czoajny, abo hdyz ho w naschidz niefach a wufskowych jamach k hwojei kenzoi czishceja. Skozdy tez wa, tajke jahorzene wojowanje ho wo polsku jenju a narodnoscj frama. Zola malo juate je, ho w lutym ludu wozaj hacj pol miflowa ewangelfski, kotiz hu f czaka reformazije hwoju woz wo wofnowali. Weci ewangelfzy Polazj hu po kraju shrona-dzeni do niefkorych hwoju.

Zyla popobudniha stronu Jutro-Pruskeje je wobydlena f Polakami, kotiz ho „Mafuroja“ niemijna. Hoffe wot leta 1818 pshizy ho nuto njenu ewangelfskim Polakam; prychoj ho tak njenuowacni fatolizy wobydlerjo niefdufshcho wozwodzowa Mafurwje, kotyz niefko i ruznejk Polskiej kshidza. Tuzon kraj je hwoju dohke pshcz reformazijaz do ruzi „niemifki ruzczerjow“ pshcehfo. W le-cje 1525 je wozwodza Albrecht zylu Jutro-Pruski na hweicne hweic-stwo pshczemni a reformaziju pshczewed.

Saczunije polsta narodnoscj tam pshes pshczemnowanje jara hweje, je tota dzetka bishceje 112 wozadow (hjes fitalow), kotyz maju stajnje polski wozu kuzobn. Za nief ho wudawa „Pruski pohyjatelj Indu“ a „Przyjaciel Wsiyjny“, f narodnospc-fkeje stronu czajowiz „Mazur“, kotyz haf je malo w lidu roszkierjenu.

Kaz j zhyce Polsteje, taf je ho tez j Mafurowo wiele luda podawalo do Westfalsteje a Rheinlsteje, io bychu w tamnych wufskowych podopczach hwoj kshelc japhufiti. Za nief je nief krajan J. G. Ruzczerka f Wlunnja, kiz bishce techdy w Effenje f wuczjerjom, przenie ewangelfke wozje kshyzo jarjadowat. Wbn kam pryde wo tym (Wr. Zoknij 1889, 6—9). W janiaru leta 1882 bi ni po-wiezjene, io tudy polszj ewangelfzy ludzo byhla, kiz mjce niemzy njemjoha. Zo ni k wutrobie dzehce. Za hedi miflach: wbojny hudoj j hdyz kenzoi dzetka, ludo oba wouwi wot niemfshcho predowa-nia maja! Jz wozehodz ruzskofu polski czitacz, ty durbich ho nio niemi kmitiez a jim w jich wzeci kenzje dzeczecz. A ja spowocz w wozim niemje to dzeko. Indy w Effenje jaz wjele njepshidzde. dofelc jaz tudy wjele njehydli, ale hdyz potam do bishceho westfal-steho niefsta Gelfentichedena dzehc, tam ho jid j rahnou wulka psh-fshronadzji. Za pshcepotezich teobla hwoje kenzje do tam. Wj spewadamy polske ksherlshce a ja jim czitach polste predowanja. To bishce wjehele, jmi pshipohuzacz a na jich poboznoscj shladow-nacz. Wenzjz niemodzachu ho temu dozduwacz. Woni bhedu Polakow f wot pohawanu melf a nief widzachu jaz wulku labelej f wozenu hwoju! Pshczow wozaj ho jid pshicamata, taf to bishce jid durbich wjele stow.“ Wuzceta je potom bishceje w mief-tach Bodum, Schalle a Wateijuchid tajte kenzje woiniwaf. Na jcho praftrou ho wot zyrkwinje wjshynofceje 6. decembra 1885 w Gelfentichednje przeni polski duchowny postojenu. Nefo stufkaje tam 8 polskeh duchownych a 7 „wozadnych pomoznikow.“ Zofelc mloby dorowit tamnych Mafurowo dopofnaje niemzy wojnu, wudawia ho ja nief niemfke lojeno: „Seimatgrifke“. Indy kiez ho na 140,000 Mafurowo, mjes tyn so je jid w domjazej Pruskej, na 170,000.

Rabozne pozadanie Mafurowo je zime. Me pshczajata wulke wozady jodshewachu duchownemu dzetu. Zehobla nastajata wshce-late wshcehufstwa a roszkierczenja mjes niami. S woznym do-werjencjom mozemj shladacz na „Gromadzarjow“, kotiz ho k zyr-fkwo dzetza, ale pshidpobla hwoje wshkebite „shromadzint“ dzetza, hdyz jedny j nief naboziije roszkierczenje.

Indy mjes Mafurami je hwo wofelo leta 1860 wshkicza nastala, ho maju ewangelfzy Mafurojo wot wofa nadawit, fatol-fkim Polakam czitni hwozu ewangelfja pshicimiez. W czajowihu „Prawozidnyj Ewangelfski polski“ pshce Anton Gonicharowiki w tutej myfki a jedny durbich pryde: „Polsta wzcz w Pruskej nje-fme, taf ho uadzajamy, prychoj hachnje, hacj njeje hwoj nadawit dopjelnita, hwezja ewangelfja bucz ja Polakow.“ (Herfel S. 19. 20). Jara wozjarowacz je, ho netzizidi mafurizy duchowni tuch mysl

rajnje wotpolafaju. Szchoz haf wouwi pshczestwo temu praja, je jara khabe. „Wozit f ewangelfskimi ja hranizj je pshczest“ ale tota tola moze ho fozdy dzei joho wobnowize; tez njerjeha ho dta ewangelfskozije Polakow ja hranizj hiez.“ Mafurowo pshcu je shwabachom, Polazj f faczanjimi pshimkami“, ho tuta wobczez- noscj mjce prajicz nima, wozny my Szerbio, kotiz bjes shkulke wuezhoj shwabachskje a analogicne pizno czitamy, a io ho hodzi zylu prawopiz pshczemiez, hu nam fatolizy Szerbioj potafati, kotiz maja nam najubohedni wozit wot teho, io niefko jeno faczan- izy pshcu. Dale „malo Mafurowo — tez duchownych — je, io bychu mlobi ho swiezic ja Polakow pshacz.“ Temu napshczeko je prajicz, io j rjauje rzecu niuby ho ewangelion njeroszfeci, ale jeno f wozaj, kotroz j wozu wufshobja. Szynjaty Pawel je nam tez w tudyh wuezach pshczaf haf. Wbn bishce j hwoj wutrobu idz a tola je pshczafaj pohuzchnoscj k wjshynofczi, wou bishce jara wozdzajaty a tola je pshczaf a predowat „hjes czlowksteje mu-drozecje.“ Ewangelfski czlowek durbu to w hcbi shczowociz: do-pipotnu a wutrobnu hweicnoscj k krajnje wjshynoczi a tez hweicnoscj k hwojemu narodci. Hdyz Mafurizy duchowni niefja, io hwojich wozadnych pshczewjo katolfskej propagandze najlpeje iustifika, hdyz je pshczemnezija, dha je to mlyenje, pshczotz fatol-fka propaganda niudy pshed niemfkej rzecu njekajenne. Za-hocny nache wozady ja ewangelfkizjuzi Szowjanow, wotnu nje-bidze hrad, io wouwi fatolfskim do ruzow podnu. Kstaj pshd dha maja Mafurowo wot pshczemnowanja? Szani durbja po- jnazcz, io ho pshes to zyrkwinje wuprosnjencia, io domjaza naboziносcj pshczetawo a jocialdemokratija pshidjewa (Herfel S. 78). „Zaf dohko hacj doma jeno polszj rzeczadu, bhedu wuzczam demokratow njepshczistupue.“

(Pshczidnowuje dale.)

Wshcelake f blifka a f daloka.

— Szadzenu njedzetu wieszeje hjo zyrkwinista wjstajzija w Wjshwoczilde pshes knjeja wjshchidcho zyrkwinfshcho radzicjela Kofentranza.

— Mjes farat em. Wizin. Kiz je dohke leta i bohathm jzhnowanjom jato farat w Klusku stufkowaf, je ho na wotpo- czint podaf a ho do Wudyszchinja pshczepidli. Zeho dzatowna w- hada wuzajra jemu shawnje huntu dzaf ja joho jzhnowanjaja bohate bujshwopotyafiske stufkowanie. Boh wobradz jemu mly wjezczor zhwnjaja po hweicnym stufkowanju. — Kaz kshizimj, maja ho w tu kshwilu wshcelake porjehjenja w Klusksinfej farze, a po dokonjenju knjes farat Gandrif, kiz je ho ja fararja w Klusku wufshofli, ho do Kluskska pshczepidli. Kshwiline shupjenje ma knjes farat Mikela w Walechczach.

— Hdyz ho ratarjo wufnje domach i ratarflemu dzetu, wshkebje nefo w hwojnych zhjach, tzejaha, wozifsta wjshynofcz wozafowa na kshwilu domoj pshczeta, hdyz ho potrzebnoscj dopozaje. Prufstwy haf maja ho w pramym czaku podacz — a to w Sastke w hamfse hejtmansktwo — a w Pruskej na krajne radziczelstwo, kotroz je prufstwy pruhajetej a potom dale datej. Wjejo haf durbu tez wopradowizta potrebnoscj bycz a wjshynofcz io njekne j prufstwami wobczezowacz, hdyz wufnoscj njeje.

„Bombaj Wob“ njeje jenzoz pola knjesow duchownych, ale je tez me wshchch pshcz- dawarjnach „Serb. Nowin“ na wshcz- a w Wudyszchinje dostacz. Na shctworecz- leta placzi won 40 pj., jenotkliwe czifka ho sa 4 pj. pshczdawaju.

Sy-li spéwał,
Plinje džálat,
Strowja ós
Swójbny statok
A twój awjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napój mčeny
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Préz spať mčny
Čerastwoś da.

Njech ty spówał,
Swérnje džélas
Wéśdne dny;
Džón pak swjaty,
Duś daly,
Wotpođá ty.

Z, njejes mana
Njech ói khamna
Žiwnoś, je,;
Žywa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew óel
F.

Sserbske njedžel'ske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Esmolercjz knihicijščjstni w Budyščinje a je tam sa schwórtlětnu pschěpłatu 40 pj. dořtač.

Čraudi.

Preč, preč, wy myšle zwjšlowanja!

Bóh tón knjes křihči sawěšće. (Ryčrl. 589.)

Hdže seje, wy hubjene, srudne, i chorosćju wodčezjene a tyščene dušče? Bóh, kiz wutroby a jěrčeny pschěpłata, widži jara derje, so jich wjele mjes wami tajke myšle we swojce wutroby helczi: „Ach, hdy by wščať tón knjes tež džerža křihčeje we widomnym ščalceje po semi křobžil, so móhli my jemu swoju nušu a hubjenstwo wustoržic, kaž tamny ščalstki wyščiči Žairuś abo ta na křawatu chorosćje četpřaja žónka abo šlepy Wartimej a drušy, a móhli ho tak jejo pomozy a wumozjenja nadžec.“ Ale to su próšdne a njewuščne myšle. Njerwěšće, so hmedža wščitzy wěrjazy křehčejšjenje ho hač na tole wofomiknjenje Wožoje hnadneho pódłabyčja troščtowanač a swjekešic? Njeje wón ham wam šlubit: Ža hyn pola waš wščitte dny hač do stónčenja hřwěta? A hdyž wam tež kaž tamny popšćate njeje, křyřtuška i čělnymaj wočjomaj widžec a jeho widomne pódłabyčje wuzimaj, dha wščať marče dočej tróšta a wješkla nad tym, so móžecje jeho lubosć a hnadnu pomoz na widomne waščanje wuzimac a so je wam pschistup i njemu kóžde čaš w modlitwje wotewrjenz. W modlitwje móžecje i Bohom rěčec, kaž muž je swojom pschěcelom; pschetož modlitwa je rostěčenje wutroby i Bohom. Hdyž ho modlimy, rěčimy my i Bohom, hdyž jeho słowo křihčimy abo čítamy, rěči w óu i nami.

Ale kaša? Křihči tež Bóh našču modlitwu? Ach haj, wy najlubšči, modlicje ho jeno prawje husto a nutnje. Mudry Sirach nam to wobgwědži, hdyž praji: Wodlitwa hubjenych čijščeci ho psches mročjele a njeje spokojom, hač tam pschidže, a njepšćestanje, hač tón najwuščiji na to pohłada (Sir. 35, 21). Wón wuščiči próstwu, tehođa pschitgadža wščo čěto i njemu, praji kral David (Ps. 65, 3). Ščto dha hčecje, wy špytane bušje, nad Wožej pomozu dwelomac? Hdyž móžecje ho jeno modlic, dha wam žana nusa njeje. Modlitwa je tón bow, i foracny móžecje je študnje Wožoje dobroty a hmlnošće čerpacž hnadu sa hnadu. „Kať husto je mie“, praji stary zřekwiny wóz, „modlitwa pschijała jako storo šawutlazeho a je mje wot ho puščěšika jako wyltazeho, i Wožej hnadu hohacje troščtowaneho.“ Ženiczaj Bóh ham je wašč pomoznit we waščej čělněj a duchownej štaboščej a we wškej drubej nušu. Wón je wumoznit a pomoznit (Dan. 6, 27), tajke mjeno wón i prawom wjebže. Hdy bychu tamni šlepi, bėdni, jichni, wušadni, tamni žlonizy a křehčizny, Matthej, Žachej, Marja Wablěna a drušy šago i proča a je semje šlawacž móhli, woni bychu pschěd waš šupiwšči wam i jenzym hřohom wobgwědžili, so Žesuf křihčacze wucho ma a pomha. Woni bychu wam prajili: My mamy Woha, kiz pomha, a knjesa, knjesa, kiz wot hmyrcjeje wumozje (Ps. 68, 21). To je jich njewuprajnje wjele šmoko. Našči wótzgoju hu i Bohu nadžiju měli, a jako woni nadžiju mějachu, wón jich wutrochnyl; čěšćođa byřčal wón wam swoju

pomoz japorwiejdzicy? *Nė, nė!* wona je wam wėsto, tu macje jęho *ślowo*: *Budźe ńo śtać, ńo prjedy, budyń budźa wolać, cżu ja wotmolwicie, hbyń hysćeje rėcźa, cżu ja jich wuństychcęj* (Zef. 65, 24). *Na to możćeje ńo spušćećeż a ń kralom Dawitom ńo pomolać a prajić: Woja wutroba dopomni ńo twojich ślowom: Wy durbicze moje woblaczo pytać, teħobla pytam ja teź, Knjeje, twoje woblaczo* (Př. 27, 8).

Żow hřano budźeje wotmolwicy a prajić: „Śaj, hřubit drije Wbħ je, nam doć, ńdotož prońymy, ale to wšćal ńo tola njeřtanje; my huńto wo nęřto prońymy a ńo njeđostanymy.“ *Na to wam wotmolwo: Spytajće ńo ģami, taf ńi wami je, kiz prońyće. Sće-żeli wy ģamo- ģasńi ģreńřniży, je ģies dźima, ńo niczo njeđostanjeće, Wbħ ģreńřniżow njeństychi* (Zan. 9, 31). *Ğdyż wy runje ģwojeje ruzy wuństychcęje, dħa ja tola moźje woczi wot wań přecj wobroczi, a hbyń wy ńo runje modlicje, dħa ja wań tola njewuństychi, pšćetož wańšeje ruzy řkej polnej řwė* (Zef. 1, 15). *Alle řmujće ńo, wuńćicje ńo, cżinće přecj wańše řej řtuki wot Wojeju wocjom, njeprawodocj, ľafomistwo, ľawicj, njepřecjcelistwo, njesjednocziwoć, njepřezęinwoć atd. Wostajće ńo řteħo, wuńćicje dobre cżinće, ģladajće prawdy, a potom pšćinďicze a prońćeje, praji tón Knjeř. Prońće-żeli wy ģies nutrowcje, dħa je řaħo ģies dźima, ńo niczo njeđostanjeće; pšćetož jenož ta prońta wjele pola Woħa ľamoze, kiz řprawnu je* (Zaf. 5, 16). *Taf wón teź řanu ģorbu wutrobu njeństychi. ģorďi ńo jemu ģisćeje nřby řpobobli njeřbu, ale řoďbu cħoħ je ńo jemu řpobobala tyħ ģubnyħy a ponizħyħ modlitwa* (Zubř. 9, 13). *Wy, kiz řeje cħęlnym ľořćtam a ģođe- řćam podođaci, ńo teź ģamęho wuństychęnia nadęcź nimacje; wy prońyće a wšćal niczo njeđostanjeće, teħobla ńo wy ře prońyće, ńo byńćeje to wo řwojich ľořćach pšće- ģinili* (Zaf. 4, 3). *Runje to ģamęne placzi wam nje- ģopřisćnymy. Pšćetož ńdotož řwoje wuńdo wotwobroczi, ńo by ľakón njeństychal, teħo modlitwa je ģrońnoć* (Přisćř. 3af. 28, 9). *A taf durbjal Wbħ wań njewęřa- ģyħ a njedomernyħ wuństychcęj? Sćħtož prońy, njedch prońy wo węřje a njebudź njewęřny; pšćetož ńdotož je njewęřny, tón je runje ģako młřta ģoľma, kotraž wot węřa budźe ģonjena a ģjetana; tónģam cħlowjel njepomyřli řebi, ńo by řćto wot teħo Knjeja dořtal* (Zaf. 1, 67). *Taf je pšćęzo teź wjele tajřć, kotřiz Wojeje pšćisćalnje niczo řeďbu nimaja, kotraž cħze meć, ńo byħmy ńo w řħřyřtuřowym najeń modlili, cħzemy-li ńo wuństychę- nja nadęcź, řoź ģaħ Knjeř řħřyřtuř ģam wuńci, hbyń praji: Sa cħoź wy teħo Wbħza prońyć budźeje wo mojim mjenje, to budźe wón wam dacź* (Zan. 16, 23).

Řeďbuńeje tu dale na to, ģacj je to, wo cħoź prońy- cje, wam teź woprawođe dobre a wužitne. Wjele cħlowjelow prońy nęřto wot Woħa, na cħoź wón ģim wotmolwoć durb: Wy njewęřće, řćto prońyće (Matř. 20, 22). *Żedyn prońy Woħa wo ģoħařtmo, ale ńo nje- đostanje, cħęħobla? Doľeź Wbħ do přeďta widzi, ńo by jemu toľame řořnyħo byo a jęho do řtaženja a řataman- řtwa pomorico. Druhi prońy wo cħařnu cħęřeź, Wbħ ju jemu řaporwiejdi, cħęħobla? Doľeź wė, ńo by wón ńo teħeģamje pšćęřebńyħ a wot njęho wotpadnyl. Saħo druhi prońy wo řtrowoć a dobre dny, Wbħ je jemu njeda, cħęħobla? Doľeź do přeďta wė, ńo by wón tajř daf řķ wužitwal a ř ľořćtami pšćęřinili. Aħ, řħore a ředne cħęzo je ģřom netorur duřku pšćęď řeľu řaħowalo*

a ju t Woħu dowjeđto, pšćetož nusa wuńci ńo t Woħu modlicj. *Řnjeje, hbyń řyřtroweź tu je, dħa cħe pytaju, a hbyń ty jich řwřitala, teħby wolaju woni řyřtne* (Zef. 26, 16). *Ğdy by ģartimej řlepy, ģeħaj wuřadny, ģisćiaħ ģubjemy njebyl a druhy wšćelku nusu cħęřicj njemėli, řćto wė, ģacj byħu t Woħu cħęřali a wola njęho pomoz pytaći. Sćħtož pak wė węřje Woħa wo tajř węřy prońy, kiz řu duřdi a cħęřu nuřne a wužitne, temu je Wbħ ģa, a to byřto ģisćeje wjaży, ģacj je prońyl. Tamny ľub w puřćinje ģođalęe ńo jenož najeřć, a Wbħ ģa ģim taf wjele řħeħa, ńo řyřtřnyħ řřuřćow dħanacje řorbow nařćaręu* (Matř. 14, 20). *Salomo prońyće jenož wo mudru a toľomnu wutrobu, ńo by řwoj ľub moħe prawje budźeć, ale Wbħ ģa jemu niź jenož tole, ale t temu teź ģisćeje ģoħařtmo, cħęřeź a řħoza doľeź* (1. Kral. 3, 12, 13). *Śaj, Wbħ moźe pšćes meřu cħinće pšće wšćo, řćtož prońymy abo wuřtřny.*

D uďy modl ńo jeno, řćtož ńo modlicj moźe; pšće- tož Wbħ ma wuńdo, kiz ja na to řeďbuje. Wbħ je Wbħ, kiz břitjo je, a niź Wbħ, kiz ģaloto je (Zerem. 23, 23). *Wy ģubďi, prońće! pšćetož tón Knjeř je řħeħo ģroď w cħařu nuly* (Př. 9, 10). *Wy řrudni, prońće! pšćetož tón Knjeř je břitjo a jęho wuńdo wań řyřći, tón Knjeř budźe wań wšćicewicj na wšćim řħoroľoźu, wón pomha wam wot wšćitřeje wańšeje řħoroľe* (Př. 41, 4); *wón polozi bręnio řħoroľe na wań, ale wón wam teź řaħo pomha* (Př. 68, 20). *Wy řiďizanořćerjo, njem Woħa njepřytajće ģaneje pomozy; Wbħ budź wańħa nadęřa a řyřćnoć, ta pomoz w tyħ wuńćih wuńach, kotřeź wań řu řajale* (Př. 46, 2). *Čřinćeje řwoju wobčęřniwoć na teħo Knjeja, tón budźe wań woblitracj a njebudźe praweħo pšćęzo w njewęřje wostajć* (Př. 55, 23).

Alle napobřeď budźe řnoďiz tón abo tamny prajić: ģa řym nęř ģřom někotre řeto řpochdi wo dńjo a w nozy ģo t Woħu wolać, ńo by moju wobčęřniwoć pak řyle wote munje přecj wřal, pak mi ju polořil; ģacj řem pak njęje řo ģane pšćęmenje řtalo, řterje řo řda, ńo moja wobčęřniwoć dale bble pšćibjera.

A řym wolać wo dńjo, w nozy ģ Woħu, mojom' Knjeřewi, řķiz ma wřćirto w řwojeje mozy, So by ř nřy ģomħal mi. Řoź tón, kiz je na broħach. řebi ģada wo domach, Taf řym ģuřto ģođal řebi, So byħ řkoro pšćibřoľ t řebi. (Řħřř. 485, 2.)

ģa řym wuřtal wot wolanja, moja řħija je dħbata, widęenje mi řańęe, ńo ja taf dořko na řwojeħo Woħa ģańacj mam (Př. 69, 4).

Alle, ľuba buřka, kiz ty takle řtořićiħ, řyřćiħ, řćto na řtary muź Wozi wotmolwi. „Wbħ pšćęřećelo.“ *Wón praji, „ty njeřby přeni, kiz je Woħa wo nęřto prońyl a njęje ńo dořtal.“ Sćħto řeřće Mřijař? Njebe wón muź, kiz řeřće řwęřny w řyřim Knjeřowym domje; je řtom řećejeħ tón Knjeř ř nim a wot woblaciza widęejeħ wón teħo Knjeja* (4. Mřij. 12, 7). *A tola ģato wón Woħa prońyće, ńo by ģim wopřćate byto, řľubjemy řraj wo- ģľabacj, njewuństycha jęho tón Knjeř, ale řeřće: Doľeź mařć, njepřaj ni niczo wjaży wot teħo* (5. Mřij. 3, 6). *Sćħto řě Dawi? Muź ńo Wojei wutrobie. Tola ģato wón Woħa prońyće řa řimjenje řwojeħo řynka a pšćes řyľu noź ře řwojei prońtwa na řemi řeřejeħ, njedřta řo*

jemu žane wuślyſchenje (2. Sam. 12, 16). Sęhćo bęjſhe Baſow? Wuślowemu grat Knieja Jeſuſa, a tola, jaſo wón ſ pjacęńu bity wot ſatanowego jańdźela Boħa ſi křoz probyńe, ſo by taĵta cęwita wot njeħo wata byla, dŕyńejeħe wón to wotmolwenje křęchęć: Dowęz maćh na mojej ħnadže (2. Kor. 12, 9). Sęhćo bęjſhe Maria? Njebę wona želna macęż Knieja Jeſuſa? A tola, jaſo wona tam w Kana fa tyħ młodyħ mańdźełſkęch dobre ħłowo ričęeħe, bu wona wot njeħo wotpołtańſka ſ tym ħłowom: Żonitę, ſęhto mam ja ſ toba? Sęhęz bħa po-taĵtim tele Boħu tať lubę duħe to wot njeħo dozwicę a doſtaćę njemóždęchu, wó cężo ĵeħo naleźńe Ŀproħęadę, njęħ ħo mam njędła žuſa węz, ħędę ĳwoju wobćężńoćę ħacę ħem ħęħęęe wotħył njęjeće, runęz ſęęe ĳwojeħo njeĳęħęe Wótę ħędom tať doħęe ſ ĳwojimi próħiwami nabbęħomali. Pěħi tym pať ĳeĳi jeno njemyńećę, jaťo by Wót ĳo waħ potajny ħńew dęřęať, doķęł ĳo tať doħo toľdři. Ach ne! wón, ta ſudźeni węħęħo dara, je k dawaniju wjele ħotowidři, ħacę wy k proħęeniju, ale wón cęini wěħęħo ſe ĳameje luboćeę. Tutón luboćęńny Wótę widři, ſo je mam bręńmo ĳęħęħa, ħędę nad wami wotſtanje, wjele wuńitńeħę, ħacę ħęy by wón jo wot waħ wjať. „D ty luby ĳęħężo“, praji ty ſtary w Boźiħ wuĳęc ĳę eje naħonjeny muž Boži, „taĵki wuĳęť piĳę-njeĳeħę ty tola cęłowjeķam! Mój Wót je ĳo mje wěħęħo ſe ĳwoję cęźęjeť ruku podórtńęť a te mni prajiť, kaž tam Žnať k Saťubei: Sťuħ węħať ĳem, mój ĳyno, jo cęęe wobmaķam, ħacę ty mój ĳyn ĳy abo niź (1. Mójř. 27, 21). Wot ĳwita ja noķęzł ſa to wlaćę, ſo by ĳo to njęħta, wo tym, ſo ĳym ĳpóħnať, taĵe ſboźne wotpoħładanie je pęħi tym mój njeĳęħi Wótę ſo mnu meť. Ach, tať wjele ĳym wutńęł wot bręńjenjom ĳęħęħa, ſęħtoź ĳeħ njeħo niħdy njęħęħ nawuńęł.“

Sędę Wót ĳo toľdři je ĳwoję pomozu a cęini, jaťo by njeĳęħęħę, ĳęęe wón, ſo byĳmy w modlenju cęim ħorzyńęi a wobbtańniĳęi byłi. Wódu cęini tať macę ſe ĳwojim dęćęatłom, toťroź niź w ħńewje, ale w luboćęźi ĳwoje wobbieźo pęħęd nim potaję a cęini, jaťo by na próħiwu ĳwojeħo dęćęę njeķędźowala, ale na taĵe waħę-nje wuwabi wona ſ dęćęęoweho rta naułbownińęe a naj-ĳłoběeħe mjena, toťreź wone macęři dawa. A teź ĳęħodla toľdři ĳo Wót ĳuſto je ĳwoję pomozu, ſo by nam to, ſęħtoź ĳęęe wón nam daćę, potom cęim lubęeħe a dŕoźęeħe było. Sędę je laćny doľħo cęakacę dŕyńeľ na ĳħartu ĳħłobńeje wody, wó wón ĳeĳi tuķamtu potom cęim bóle wazęćę. Cęim dleje, cęim lubęeħo.

Duź njewuńtawajeće w modlenju, ale budęće wob-ſtańti; wěřęjzy cęłowjeť ženje podarmo njepřęħę. Sędę ĳo ſda, jaťo by Wót daloto wot nař był, je wón nam najblęźńęi. Wón ſnaje ſęħtundy wjeķełoćeę, wón wě tón pramy ſboźny cęať. Żeľobla, ſęħto rubiźęe ĳo tať, o moja duħę, a ĳy tať njepřeoľna me mni? Cęakaj na Boħa; pęħętoź ty budęeħ ĳo jemu ĳęħęęe dęakowacę, ſo wót twojeħ wobblicęa pomoź a twój Wót je (Př. 42, 12).

Mę ĳęęemy jeno ĳwitiľu cęłacę
A wotacę ſ dobrým poťojom,
Na Božu ĳnadnu pomoź ĳacacę,
Za cęini dęęe ſ cęłowjetom;
Wót, ĳęz nař jara lubo ma,

• Tón wě, ſęħto koźdy potřeĳa. (Męřl. 305, 3)

(Wóħumit ĳober, † 1717, „ĳateĳiřumńowohy predčę.“)

Kr.

Marřha, pęħřodna mać.

ĳińcęęęęę jena wjeħna ſtanowa, ĳřiwana wot Waťa.

(3. potracęowanje.)

Na druħe ranje, bę runje pod ĳemřodm, ĳębęjeħe Marřha, ĳo ſiĳęĳo ĳandrije ſnappęęęę. Pęħęd nim ſteĳeħe bleĳĳa ſ polen-żom, a jemu ſĳęřtećęńo do bręħęj wona jemu nauńowęe. E kőbęj ſĳęřtećęńu ĳwawęħe wón ĳwólńiĳę, po jeće žadanju cęinićę, a bę napoħleķu je wěħęm ſpoťojom. Ženo to ĳeĳi wuĳęĩni, ſo ĳo dla teĳe węħy dale ſtarcę ĳęĳędři, a ſo ſ Węħęęęęęmi ani pęħęřta ĳęinićę mećę njęħo. So wo kwořu ĳana ričę njębęeħe, ĳo ĳamo roħłmi. „Cęim wjeťęħi budęe Wercęiny“, ĳęmęeħe ĳo Marřha. — „Ja dam jemu jeće macęřne a potom njęĳe ĳęĩ“, rĳęĳny ĳandrij. — To bę Marřhi runje prawje, a wona njepřętaeħe tón ĳńew ĳacęřęę, toťroź ĳandrij pęħęęńno ĳwojemen ĳnyje meĳęeħe, wjele bóle cęęęęęę ĳon k temu wuĳęćę, roĳęřtańeju a dęwotku toť dobre ħacę móžno ſęinićę. A tať ĳo ſta. Wóřęy po tym bu wěħęħo pęħęd ĳudom tręćęe ſęęiniene a tuľto dęowu pęħęřřiwęna. Miķawěħ doľa węħęe ĳwojich pienęęe ĳęħęęe ĳabrońńicu ĳwo-ńoćę, toťroź bliřto piĳęi Wudęęęęęę leķęře, a w toťreźę domř-řim ĳħuba ĳwońba na podruńtwe byľećęe, mjęs tym ſo bę pola, dŕoźęę a ĳróbę ĳandrij wę ĳwojim ĳořpodařtwe ĳobu wuķiwal. Marřha ženje ſboźownińęa a ĳordžńiĳęa byla njęęe dęĩłi něto; wěħęħo bę ĳo jeť jo woli raķęto, a wona meńęjeħę, ſo něko wjazęy tręĳba nima, ſa ſbožo ĳwojeħo dalęęęħo ĳıwjenęa ĳo ſtarcę.

Łęto bę ĳo jařo pomimęo a bę tuķam njędźeľu, ĳędęž ſań-đęene ľęto to njęwjedro pęħřińdę. Wěřęńu a Wóřta w rořmowě to w ĳromadže pęħęřęĳati. „Njęprawje dęje je“, rĳęĳny Wěřęńin, „ſo nař Roķaleĳy na kwoř pęĳępřęħęł njęķę, ale ĳęħęęęe nję-prawitńęo, ĳędęž ĳo nad tym ĳńewacę. Mę mam pęħęřęńęy doľę, wjeķęľ a ſboźowni byĳę, a meķęńęmę ĳęęi žanu ĳoħńęķtu ĳwojeħo ĳıwjenęa ĳořtu cęinićę.“ — „To dęje je wěřno, bratřie“, wotmolwi Wóřta, „a ja ĳo teź pŕozuju, to wobbęęřowacę, ale cęłowjeť je węħať ĳęħby, a jara ĳrolnje tola teź wot tħų ĳędi je. Sędę wopomńuju, jaťo meĳęeħe nařęęa Węřta w naleźęu kwoř, ſo ty ĳam łobř dęĳęe a ĳęđ pęħęřęĳę. — A ja móžu ĳeĳi ĳęom myńećę, wěĳęe pęĳęęara ſwobřwńeťę, a ſoť woni piĳęi tnyľe pęĳępřęĳęńęju tať ſ wěřřoľa, ĳaj woprawdže žadawje ĳo meķęchu.“ — „Wotaj węħať to. Sęħto dħa to prajiť?“ pęĳęřęřęny ju Wěřęńin toćħu njeręęę. — „Werta ĳama je mni pŕojita. Jo dobre dęĳęto tať přaľoťę! Wona Miķawęĳęa bóle lubuje ĳacę ſtařęęe. Sęčęeľno po ĳńowje mı wupowęĳa, tať je jeće nan na Twoje pęħęřęne ĳłowa ľędy pořęřtać a ſkńęęńęe ĳordže pŕajiť: Nō, něř wěřęjeće mje na poťoj, ĳęudbęe, wuķęńęe Wóřę węħy w cęińęim, mój mamoj woboj wotđęřęęene. Marřha je ĳo přóbla wuķęńęowata a mjęleť ſ pŕewita na bliďę ĳubnowata. To tola mjenuju ĳordbęeľ! A wonať ĳo ĳęĳęĳęny nję wjeķęřęĳati tręĳękať ĳoħńowacę, a pęħřęħotowata ĳym węĳęęe węħo, kaž móže ĳo jeno ĳabacę.“ — Wěřęńin bęjſhe jeť poķęńęawo pęħęřęřęħotacę, „Wibęĩřę, Wóřta“, rĳęĳny, „Ty ĳo teź ĳordbęe woflaĳęę nję-moźęeħę, wuħotowanje kwořęe je Cęi tola bliřto ſęřęo.“ — „Węħo, ſęħto ĳo ĳřęhęč!“ wotmolwi Wóřta tuľ ĳanylena, bęřęy pať jo jařo ſřwabňawęĩ, potracęowajećę: „Marřha je na wěřęńem wina, wona je ĳandrijka nařęęęuwata. Njeje to ĳęęebóźńęe, ĳwojeħo ĳenięĳęħo ĳnyta tať ĳařęćę? Pęħętoź njędubńęe Węřta nad tym wobbęta, njędubńęiĳę dęńęęa teź Węřńin na kwoř pęĳępřęħę. A pola Marřęe njeje jeno ĳordbęe: Pęħętoź po prawým węħať je wjeķęĳo, a jeťo w Miķawęĳę na taĵe wlaķńęęe wotwęľa, a ĳwoję pęĳęęęęa dozpika. Wola Marřęe je ĳawilęę, ĳńew a pęĳęřęřęny duħ, wona njęĳęĳęe Węřęy taĵe ſbože popyĳęčę.“ — „Něř pať njęĳ je doľęčę“, rĳęĳny Wěřęńin, „jo mam ja to, mój mamoj pęĳę-ĳęını k žęľe ĳınaĳęim rořmowcam. Pomyřł na ľońęęe ľęto!“ —

Worta hnuła i głowu swyn, — jeina mjehła wutroba bę ho
rychle i bratrowym myślam psichowobozżcia.

(Přichobnje dale.)

Evangelium mjes Ssłowjanami.

Swiša farat Šchwjela w Deščnje.

8. Polazj.

(Pozkazowanje.)

Nabladna ličba ewangeliſtů Polakow bydli dale hišćeje
w Bopaniſſej wotolo měta Kempna, hđžej ma dbežac wožadow
póſſte předowanje, tehorunja w Szlechſſej, wošebje w Bieſſim
injeiſtjow. Njch doot ku wubnacju „čjeſzy bratřja“, kotřiz hu tam
třbow namatali a wotolnych Polakow i hebi tečajnyhli. Wo čzaju
hu ko lutherſkej přeiti přichyſtanli. Tamnyd je na 20,000, iſčle-
přichyſt paž pu switnyh lidščijnju i lěta 1910 na 45,000. Wiſcho
do hromady je we Bruſſej i najmjeiſtcha 360,000 ewangeliſtů
Polakow.

W awſtrijej Szlechſſej je ho wjetřich ličba ewangeliſtů
Polakow wot čzaja reformazije řižeržola. Woni maju ho ſo
hwoje wobitacze mitemu injeiſtjow woiwoditi Katřiny Sidonije
je pľaba Bjalow džałowac, teč teč řižewſtjem kralej Štawři XII.,
tiž je jim ewangeliſtů přeiti w Czjeřinju (1707) famczij. Kunje
tute pólſto-ewangeliſte wožadny hu i naſtorom byte, ko teč brniti
ewangelſzy pod Joſefom II. weim řižobodu wěry dořadny. Njch
wjedutjy přoznaja ho hižim pľeches 30 lět, ho řižny hwoje wožadny
na řižnywotčej i pólſtjem narodkej potařati, a ko bydny hwoje řižet-
nyjni Polakani ewangeliſtej myřli prawo dobyti. Zo taite přzo-
wanje pobarnu bylo njeje, wřiži ho i tobo, ho ma pólſti duchowny
w ſkrawoje we wěřnych čzachaj přehod řižudentami přichodwotčiji
wo ewangeliſtej wěreje a dořez poľticharjom namafnje.

We wožadach wotolo Czjeřina je čzite ewangeliſte žiwjenje, a
žadanie, ſa řižnikom řhodžije. We 16 wožadach maju řtajiye
pólſte ſenſche, we jednej porjadu pólſte a němſte, we něktorých
i čzachami pólſte. We Galizije hu w ſkrawoje řoždu dnjnu nje-
dželo, we Wronje řoždu meřaj pólſte ewangeliſte ſenſche. Sa
tiži a piřina ſtara ho „Tomaręyſtjow ewangelije.“ Čzajopřijy
hu: „Poľel Ewangelič“, „Zsłowo žiwota“, „Wony čzaj“. Vič-
dy: w Szlechſſej 80,000, w Morawſkej (přiti branizy) 4000,
rozpřehodnje 1000, w Galizijej nědže 1000, wiſcho do hromady
85—90,000 i wjetřich lutherſtchego pólſtacija. Wobuzej paž hu
wožadny přehowulke, hač pľeches 9000 duchown na jenucho duchow-
neho, tať ko wřižittim potřebaru dočzinnje njemadža.

Přichetnyhny něko do Ruſſije. Tam mamy najpředej řhrom-
adnje něřtowo reformowaných Polakow we Wilenſkej gubernizji
(přewinzju). Na 20,000 ewangeliſtů je tam řjednoczenný pod
dwěmaj ſuperintendentowaj a dbežacj farazjemi. Wo mačernej
reči je 14 wožadow pólſtich, 5 litwanſtich, 3 čzeřſte. Reformo-
waných Polakow je teč we Warſchawſkej řtrunje na 10,000. Tute
wožadny hu bjes přehotaczi wot čzaja reformazije hwoju wěru
wobřhowulki, jich duchowny řtudija w Dorpacje a maju hišćeje
džerka přiti hwojeje ordnaziji na „ugodni Zendonitřtřu“ přiti-
řabadž.

Dale hu lutherſzy Polazj we Warſchawſkej řtrunje. Š džela
hu teč woni rozpřohodeni a řawotajeni i přjedawſtchego čzaja,
i wjetřichgo džela pať hu wožadny nařtaje wjeř přichěžahowanje
Wěmžow, kotřiz hu njes Polakami přehěželow hwojeje wěry na-
makali. Woni maju hwoju řzhrobnu wjeřňowotčew we Warſchawje
a jene řhromadnje łopjeno i njemowu „Wojnajtřu ewangeljejnju“,
kotřez k. generalſuperintendent Wjřchje we Warſchawje wudawo.

Wo řhwečzenju tureho kuzija je w „Kraľeſtjow pólſtřim“ (10 gu-
bernijow) 60—80,000 ewangeliſtů Polakow, i njch 20,000 refor-
mowaných, w družich dželač Ruſſije 20,000. Wo 40 wožadach
ho pólſzj přednje, tola jenoť w dwěmaj řoždu njedželu. Wo řajtřim
přichidnje na jenucho duchownego w přehěžerzi 2000 Polakow, poldla
tobo dřeje i wjetřich ruzije tať wjele Wěmžow, řižtoť je ſa duchow-
neho w diaſporje (rozpřehodnje) přehowulke. Zo je pod řajtřimi
wobteřnowotčejimi ewangeliſtjajije dželo ředw možno, je bjes dněla,
tola wono ho řtawo i najmjeiſtcha i rozšehřenjom ewangeliſtů
řřijow. Zo je wřyho na nadžiju, ko bjes ploda njeje, řpřunawa
ho i teho, ſo ſa řtew w přeherčtřu na 200 řatolow do ewangeliſtej
řzhrobnje přichetunaje, řižtoť je ſa řtawne wobteřnowotčije tola dořez.

Přehod ludžini potojenju pľod tejahe džela je wěřeje hišćeje
wjeřtija i řtew tym, ſo ho buřche ſa Wobom přořehjeja. Štať ba-
lofo družie ewangeliſte řzhrobnje njies Polakami dželaju, njeiřny
wobřli řhowne, jenoť tať wjele řny řhownli, ſo „Baptiřtjow“, tať
w řwjezi Ruřowſkej, tať teč njies Polakami i wuřehotom dželaju.
Najwřazjy řhuknja w něřeje řobžji.

Wot lěta 1906 je ho w pólſtej řatolſkej řzhrobnje rozšehřenje
řtawo, kotřez dřebyni teč tudy i něřetřynni řhownami rozspanitěj.
Tečdy je ho njemowj na pobowenje jenuje řhownice řotny,
Warije řkolowſtjeje w Břozku, řhromadžowanje wubudženjo
ludži řapozatj, kotřez je ho ſa řwiti čzaj daloto rozšehřenjo.
Woni ho njemowa „Řatolřka řzhreje Marianitow“; we
hwojini řhownju řatolřaju ho na bibliju, řhwiečja řhowni wjeřez
„pod wobowijn“, čzeřſe pať teč řhowni Warij; banjez njepoľtich-
čhajy. Njch wěřňizny wořcha řhěborow-řdžeru řhapan a řhěboruj
přehižetěj, řiž čzeř wnoamnitěj, ſo hu i řhownej Warij řh-
bjeni. Zo řhowny řatolow meřadnu jara čzeřje přehěžehřenja
čzeřprie. W lěće 1909 hu ho řtawotłolſkej řzhrobnje přichyſtanli a
wot wuřňowotčije řtawo řamotatna řzhreje přichyſtanitěj. Njch je na
350,000. Wotopřij „Wřitřtchego bibliſtchego towarſtwa“ pľehje wo njch
(1913): „Nadži řolporetřerjo namafaju wjele dowěřenjo pola-
nowcho wošebahotčewo Marianitow, přehotčej tuezji lidži pilnje
bibliju čzajaju a teč proteřtanitěje pľehotčiji wjeřňowijnaj“. Dřiti
přichyſtřij njaju: „Sa nať je tuto řhewenje něřtowo wořebne, přehotčej
Wěb dawaj i wnu wotwěrenje dřeje ſa jcho wjeřtchew pľehotčej.
Wjele přiti njch řda ho nam řuzje buře, ale tať wjele je tam tola
ewangeliſtchego pólſtacija a čzeřſtacija Wěřchego řtawo!“ Dřiti du-
chowny, řiž doľti čzaj w pólſtej dželačde, pľehje: „Marianitow
hu nadobny lidži, kotřiz hu na pľezji ř ewangeljřu“.

Rořpominajnyhli hišćeje ras to wřitřtch, řižtoť řny wo
Polakach řhycheli, džha dřebyni pľehotčej, ho to řtawne řhowni
řepřehje řaidžewotčije, ale tola teč wjeřtchew řapozatři řepřehcho
přichohoda.

(Přichobnje dale.)

Mjšle ſa knjebjupřezje.

Knjeľowe řhorjeľtace je nadžja nadžja; Knjeľowe knjebjupřezje
je nadžje přehetrakřnjenje. Čhřemny-li na prawe wuřňownje řhwečžen
knjebjupřezja řhwiečezčej, džha dřebyni řobu do njehja řpřez
řhwoju wutrobu řhorjeľa meč. Angulřin.

My řny pola njeho tam řhorjeľa, a wón je pola nať jow
deleta; i předowanjom přichidže wón deľe, duž mj i řwěru řhorje
přichidžemje. Ale to njemadžew tořom wopřichječej, tať ho to řtawo;
to ani njehřhychičej ani njewidžičej, duž dřebyňitč to jeno wěreč.
Přehotčej wěra je toť wařňajnja, ſo wona i žyla ničjo njepačajowa,
ale jeno tym řhownam wěři, kotřez řhychji, ſo ko řeniczjy teho
džerzi. Wěriřch, džha mařch; njewěriřch, džha nimařch. D. Luther.

Wřchelake ſ bliřka a ř daloka.

† **Řjenadžujzj wumřje řondželu 10. meře rano w 4 řobžj.**
w Budyřhjinje knjeř řarat emer. Wěrnitč, kotřiz je ho řalle
1. řapřeje na wotpočzintj podať. Zo wutrobne přehěžje, kotřez
řny jemu teč tudy wupřajili, ſo by po hwojini řpřeznitym džele
hišćeje doľte lěta wjeřoz řhwojeho řiwjenja na wotpočzintku přeh-
bezč mořh, ho njewje doľpenitko, ale Wěb tón řnjes je jcho tať
řpěřije i hebi řawolať k wěcznemu wotpočzintje. Kunje tónřamj
džej (na Wozje řpřezje), hđžeť ho jcho nařbřiditč. ř. řarat řandrař
w Kluffchankřim Wozjim domje řapotařa, ma ho řhownaje knjeřa
řararja Wěrnita na řuchorju w Budyřhjinje. Wobžarowne je, ſo
tón džej teč jcho řerřhřich řařtjořhřich bratrow je řerřhřich wěř-
ňych wožadow řobžewa, jemu poľebnju čzeřej wopotařac.

Sy-li spówał,
Pilno džélat,
Strowja čo
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróuny
Napoý móony
Luboad ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf mórný
Čerastwod da.

Njeh ty spówał,
Swérnje džélat
Wádné dny;
Džéat pak swjaty,
Duš daty,
Wotpočé ty.

Z' njebjes mana
Njeh čí khamana
Žiwnosčije;
Žlwa woda,
Klž Bóh poda,
Wokřew čel
F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wbudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez tuchičiřčejceini w Budyščinje a je tam ja šchwórtlétnu pišchoplau 40 pj. dostacž.

Šswjatti.

Ducho Šswjaty, wukhadžaj
Wot Wáza a wot Šsyna,
Š njebjek bejchžo wolkšewožaj!
Waczej hona čłowještwa.
Wutroby šu twjerde šmahaj,
Wušřnjene a njeplódné;
Lub je wukty, šhudy, nahaj,
Wščo je w hřečach štažene.

Ducho Božj, wardenowany
Š wumoženjom Šbóžnika,
Š njebjá dele duškam škamaj,
Klž hej tebe wupročka!
Nječ je žel čži teho luda,
Pščiřnáb ty šnadnje š pomozu,
Šo šo šubžič jemja šhuda
Š žiwjenju ba nowemu.

Ducho šwéila! Šacžét mrofi,
Naiše duške štwjaze;
Wušah hřeča štrašnje kfofi,
Šo šu ja naš nještódné.
Nošřwécž wščiřčiči powořamaj
Še šwojimi darami;
Š prawej pošlucze šejn šymanaj,
Klž šu šwobj hřeč pošnati.

Ducho wěry! Ja čže prošču,
Wjeđž mje š wěrye do šřwřsta,
Šo ja jeho rany šošču,
Škřužu jemu do šónža;
Š wěru špožej mi wušwječenje
Dotalneho žiwjenja;
Daj, šo dušču debi rjenje
Krej a prawdošč šřwřstija.

Ducho trošča! W twójej mozaj
Šštaboščže šo nješřóžu;
Wajne šu mi ščijža nožy,
Šdžž ty pjelnijš wutrobu.
Šo mje do wěrnosče wobžičš,
Wučřičš prawe modlenje,
Wože puče šo mnu šhodšičš;
D šaf mje to troščtaje!

Ducho měra! Pořoj, šbože
Do duške mi wukwóřčž;
Ššwědčičš, šo šym džěčžo wože
W mi junu šbóžnojčš dach,
Ššwjatuj Ducho mikroščžny!
Šdžerč mi šbóžnu nadšiju.
Šo ja, we šřwřstiju žiwu,
Wěčny Šalem pošrowuju!

K. A. Fiedler.

Šswjatkowne přédowanje.

Žap. štiti 2, 1—13.

Žesřkowi wučejobnizy běču w Jerusalemeje šhromadženi a čjatadju na šwjatki. W šwjatki pščiřnáb. Wóžne ina-
menija pšchwówojedaja, šo šwjatuj Duch š njebjek pščiřnáb.
Nabže šchwumjenje šta šo š njebjek jako móžneho wětra a

najpelnji žyly dom, w kotřpmž heđžaju. Žasřki běču
jato wohenjowe. Wohen šahorjenja pščiřnáb je šwjatuj
Duchom a my widžimy, ščto tón wohen štutuje:
woni buchu wščiřčizy pošni šwjateho Duča a počadžu
rěčezč š druhimi jashkami. Žasřke běču přenje šwjatki
— tajke dšrbja šwjatki pščžžo šako bučž, tež w našim
čšaju. Wšy trjedamy šwjatki.

Naschemu czašej nowe šwjatki!

1. Nowe ščumjenje!
2. Nowy woheń!
3. Nowe jazyki!

1. „Nasle sta šo ščumjenje s njebež jako možneho wětra.“ To šu te swony, kiž šwjatki nutšiwonja. Wětr je stajnje inamjo Duchu wył. Duch jadnwa jako wětr. Wěšit pščinješe nalětny powětr a cšpłowu a rostaje lób. Wón pak šlama tež najšplušnje ščtomu w lešu a podnóri lóbje na morju. Tak je tež šwjaty Duch šwětno knještwa sničiž, špječiwych duchow slemik. A njetwidžimy šakaktych duchow powročženja, tak šo woni hibaža w naščim czašu! To naš na to pošaluje, šo my šwjaty wětr trjebamy, móž s wyšotožje, kiž wišitke nješčečelste mozy pšče-
wijnje. Šwjatowne swony šmojnja — wěšit s njebež duma. Šwjaty Duch pščinđže we wěšitku. We wěšitku pščinđže na cšlowježa, hbyž wón s nowej ščutnošču Šbóžnika šapščinjme. To pščinđže wón we wičorje šrudoby — tēdy je twoja wěra rošča, šo možēšče špewacž: „Ja šum pščeš škryta krawone rany tón prawy šaložt namafat.“ Ale wón pščinđže tež w cžichim duwanju. Tak je wón na tebe duwał we wišelakim hnadnym wodženju twojeho žiwjenja, hbyž wutrobu woščemi jako cžerštu wěšit s njebežkeho wóžneho kraja. Duž špewajmy: D šwjaty Ducho, pój wišat k nam jako ščumjenje mož-
neho wětra pščežiwu nješčečelškim mozam a jako šodu-
wanje mišeho wěšita s woščewjenju naščim wutrobom.

2. Nowy woheń! Woňjome pšowješčta bēdu wyšče widēčž w podobje jazykow. Woheń wučšičži a hrēje. Kašit bēšče to woheń 1. šwjatowny šwēžēn! To je pšomjo lubošče s Wožeje wutroby, šotraž šo na Wolgata najšajniščo palešče. A takti woheń bžēšče tēšdom pščeš wutrobu wučšobnifow a pošala šo bōryš w 1. šwjatownej wošadže. Wona bu šhrēta a šahorjena, tak šo bu šahrowa Woža. A tam woheń bže do Samari-
ščeje, do Galilejščeje. We wišēšc cžachach je šo woheń Duchu palit. W cžachach pščešcžēhanja wón bēšče, kiž mlodyš a štaršy s tajše šmužitōšču napjelni, šo šamo-
jič cžmilowarjo šo šastřōžidu a wobročšidju. Woheń lubošče bēšče, kiž tycžerjom won wēžēšče do šlubjeneho kraja jako ščizjerjom s tym hēšlom: „Wōh to cžže!“ A ščto do Lutherowym šlowam takju móž, našč žyly lud šlubžičž? To bēšče šwjaty Duch, kiž bēšče woheń lubošče šapalit. Je tón woheń mješ nami? My trjebamy woheń, pščetož ščpēščišamštwu je hiščešje šymne. A luby ščpēšči-
jano, hbyž ty wopomniš tu lubošč šwojeho Šbóžnika k tebi, nješdychala šo twoja wutroba šahorče, šo ty šajpēwašč: „Lubošč, ja šo pōdbam cži, cžy twōj wostacž wobstajnje!“ Žebny naščim wōžom je wuprajit: D lubošč, lubošč k temu njewidomnemu kraje, šwjata duchowna lubošč, tak šbōžni šu twōji ludžo! Woni špōdža w radošči, šotraž je tyšaz trōčž krašnišča bāč radošč, hbyž pščeš kēžēže nalētno šahony džem. My šubš lošēšče Ješuhowježe žane šwjatki. Tón woheń my trjebamy.

3. Nowe jazyki! Mōž šwjateho Duchu, kiž je wutroby wučšobnifow napjelnič, bže pščeš rōt, šo s no-
wymy jazykami rēčža — to je rēčž šwjateho Duchu. To je rēčž bžēči Wožič — prawna macžerna rēčž. Ale rēčža tež wišičžy tule rēčž? Wona šo powēdja w raniščim a wječorņych pačzerjach, — wona je rēčž ponižnoščje a lubošče. Wōwjedamy my tu rēčž w naščim žiwjenju? Šdbyž šēže wot Woža žohnowane dostali we šwojich domach,

na šwojich džēčōch, potom dychicže špewacž: Škwal tēho Knješa, moja dušča, a nješapomni žeho dobrotow! My špewamy rjane šwjatowne ščeluskje. W nič je šwjaty Duch žiwu, kiž wutroby pošbēhuje. Čžzemy špewacž s wutroby, wot šwjateho Duchu napjelnjeneje, potom špewamy tež s nowymi jazykami:

D šwjaty Ducho, pój wišat k nam,
Wył we naš s twojei hnadu šam!

Hamjen.

Šwjatowny kšērlusk.

(Šerof: Šambliāter. A. Šolje.)

Šwjatki šu pščinšče, nēk pšyča šo lēšy a šola,
W šwēžēšēšče šutni šo bēšičšča wišče šahrow; poš,
Šahony tu,
Njebežha krašnišče šu,
W nalētni pšyče tež rola.

Šwjatki šu pščinšče, duž pščinđž k nam, o Ducho ty šwjaty,
Kš bu ty šwēciw we špōčatku na wōdōch batu,
Šotom tež tam
W Šerusalemje bu šam
Do doma, wutroby latu.

Šašo pščinđž, šakšōž ty ščtomowe hōšōš nēko,
K šwjatōčžnje špwalšje šubž šapčēka, štwēža — haj wišičta,
Trawičiti tu
Wōžiti tež k šapšewanju,
Lubōšny nalēča šwēšlo!

Šchromadžuj pačžatka s šēšow a s žyšeho kraja,
W ščeluskach šwojich njēž ščmalna a cžēšž Wōžēje praia;
Ščšlowrončēki cži,
We nozy šyšobiki
Nabōštnje špewu njēž haia.

Do žyršwōj pščinđž tež, žno šakšicža šwoj do kraja,
Mōžnje njēž s nowa šōž pščečelje beryšow nēk hroja;
Wšičšaloj, šo
Knješome ščuti tež šo
Wōšičšcho pščinšowēdaja.

Dōit šo ty jazyka wučēžerjom k šwēčēženjam šwērnym.
Dōit šo tež wutrobom cšlowješčim k cžerčēženjam wērnym,
Njēž ščmalna cže
Kōž kšōški najpōknišče
Tudu je žiwjenjom mērnym.

Pščinđž wišat do domow, cžit hrošnyč a wōbožnyč cžičyč,
Šwabnifow šmetaj s šlubjenych cžy šako miščyč,
Špōšowičšči,
Š jandžēškim šlowom ačž bži
Wōžēdnacž w rostorje žynōch.

Ščēžēžiwšow dopomni, tak džerželche Knješ, ščtož je šlubit,
Manžēškim poščž, ščto jebny je drašhemu šubit;
Mōžžimu, haj
Šhroble tež napominaj,
Šo ječ čert njēž mēš rubit.

Pščinđž tež do šomocni šhoryč a wōšōh nēk s nowa,
Šahoj jich, rēčž jim najšbōšičše a šubžšaje šlowa;
Do wutroby,
Njebežski ščotčarjō ty,
Wšičškim kšōž šmērnine ščotwa!

Wobstbódlu mrejazoh' wobliczo, o swjaty Ducho,

Wotew! ja njebjefti dom jemu wofo a wuchó.

© pomozu pšichnó,

Dobycha škerluch' njech klincž

Do buďže jemu, o Ducho!

Škŕet. Surij Bróšf.

Marča, pšchirodna mač.

Šiŕšće jena wječna stawina, špišana wot Mačka.

(4. pokračowanje.)

Měrczin pokračowalše: „Pomyšl, Wórta, fak tu dženŕa pšehed lětom heďacham, na najšlubieho šrudni a rosbiczi; na naj-wušnišchim nam pobrachowalše a njemějachmy žanu druhu mušlicy, hačž jeničny tu, fak by nam f pomabanju bylo. A fak šu potom je žaloczi a próžu do dženŕa docham, pšif a njerjad f pola frumowacž, a fak to cžešte džeŕto nje počizim, a ja durbjach šo lehnycž a tajki cžoh cžežto-štoru ležecž. Wly w nalšej hyslnofczi dwelowacham, pšchetoz my njewjedacham, fak derje tón Knjes f nami mēnjelše, a šo durbjelše je wšchitšo tajšeho nješbožat wojšče šbožo cžim rychlišho wurócž. A fak je šo dopjelnišo, šchtož tehdy na dnju nalšeje najwjetelšeje starošeje jow w mojim šchazajšchisnu wotewrič.“ — Měrczin wša mafu, do tože inwajšamu knižku f ruzy a cžitajše: „Ša cžju moje hnadne šlowo nab wami wobtwjerđezaj: pšchetoz ja derje wem, fakže myšle hebi wo waž myšlu, praji tón Knjes: Wlyše mēra a niže nješboža, jo bueh wam dal tón tón, na kotryž wočafajucež. Wly buďžeje šo te mni wotacž, a ja cžju woš wuškyšecž; wy buďžeje nje phtacž a nje namatcaž. Ša cžju wašče jastwo wobroczič; pšfehetož šlowo teho Knjeja je prawe, a šchtož wón šlubi, to wón wošče džeři. Pšchetoz hdyž wón rjetniše, štanje šo; a hdyž wón roščaje, štej hysim.“ — „Šdy by šo w nuly tak lošto wērišo, šo je Wóh prawy a wēny, cšehodla dawo wón telko šlubienjow? Wēričž prawe, dha tež to wučafalše, ale hujšo cžežto došč. Pšchetoz pomoz šo mi jeno njebliži, ale hujšo šo šeba, jako by wšchitšo šlubienju napšchecziwo šchto. Tehdy pomysi: To je Wóh žiw, njewješlowo dopjelnicž, wón pšehoz por contraria dže. Wón najpšobžyž w inuštawonnyh pombo, šo by swoonfowna pomoz prawe je trjebano, šbožna a fak nabwóžna byta.“

„Wože šlowo durbli wotacž;

Šchtož nam Wóh šam šlubil je,

Durbli tola jawelše

Šawoje dopjeljenje dostacž.

Wohu buďž wšcho šowērijane,

Jemu wšchitšo možno je,

Jeno niž, šo šlubjenje

Wšoštajčž može njeđeržane.“

Měrczin položil knižku na šof a rjetny potom, štylnjeje ruzy na klin položo, f hnutym hšohom: „Wórta, hdyž wopomnju, šajše dobroty je tón Knjes mi na moje šrotke cšerjenje pšókač, dha durbju f šakubom prajicž: Ša nješchim doštojny wšchitše twojeje kmilnofcže a šwērnofcže, kotryž mi, hwojemo wotroczič, by wopolafak; pšchetoz ja beč drje hujšo šlabu a šym dwelowak, a buďžaj wjazw dowērijena f ludemu Wohu w njeberjach mēčž durbjak. Šdyž hebi tu hobjim pšehed wočzi štoju, hšbžž tak hurbjenje jo mnu dšerše, a ja tam na ložu ležacž a myšlach: Ty durbišč w nuly a starošci na doštim šhoroz-tožu ležecž, a hdyž šy njebohi, šchto buďže f Wšrtu, šchto f Lešif, f teho wobohoho dšeršca? komu hnadž do rukf padnje? a šihčče wjazw tajšich myšlow. A štrach a šhorzata pšehoz pšchiberšchitaj a šupšchitaj pšehoz šóte f wutrowje, a ja možáč šchto dychacž. Wš tym wotomiku wočzinichu šo durje, — o ja mošt šo f hańbu šacžetwēnicž, luby Wóh pšchitwēdže mi jato pšókač, runje wot njeho

pšókačeho, — Wškwajšcha. Šizom jako jeho šwērne wobliczo wibžacž, bē to mi troščif, a nēk nje wón wotrowi, šapšchimny moju ruku a rjetny f cšepkej wutrobu: Wubychez nano, haj ja šym Waš dotho hižom jako nana lubowak, a nēk šče šejarilif a wošfabnyšif, ja cžju Wašče džeŕto woštaracž, ja šym štrowy a pšchi mozacž. Šaj, njech šym Wašč šym, a njech je Lešif moja žona. — Ša f wopredla myšlach, jo te f šón, a prajacž: Wškwajšcha, teho mošt šo tola šacž, šy pšchitwēdžefž jow fak prawe do šhuboby. — Šajše šte bješwočžo tehdy šejim a rjetny: Ša mēnjacž, Wly nje šepje šnajecše; šchtož šym ja hebi ras pšehemyšlil, to šteji kručje; ja šym Lešyž hižom dobry, jako bē wona 14 lēt štara, a ja možu rzej, moje imyhlenje pšchecziwo njeje nješ-šym ženje pšchemēnif. Nima Lešif žane šejufte šubta, dha mam je ja; ja mam ja šo, to šo derje hobji. A hdyž budu nješjelšeho žobnowanja šhēlowim, šotēž nab Wšchijim domom wotpocziwe, dha šym f tym derje špofojom. Šak dawajmoj a šjermoj wobaj a wumēnmoj naju lubu. Lešif je moje žiwjenje a moje šbože. — Wš tym wotomiku wuštwipi Lešif a šucšija, wón poba jež ruku a wohlada fak wutrobnije na nju, mi hujšly f wocžow bežacž, ja šapšchimnych jeho ruku a prajacž: „To nješchim myšlil, šo buďže luby Wóh nje šihčefše fak šbožowneho šejinje a mi tajšeho lubeho, droheho šyma wobrabzič.“ Wly wšchitzy tjo pšafacžmy, a ja wupšobžyž žobnowanje teho Knjeja na waš dele, a tón Knjes je nje wuškyšchak, wón ženje šwoju hnadnu ruku wot waš njeležejnje a šbože nalšich wutrobow šahycž njebudže. „A nēk, Wórta, hdyž je tón Knjes naš tak šbožowneho šejinif, buehmoj tola prawe šiebšobžnaj bykfo, moštjo naju to šihčče wubzič, šo na kwož pšohēnaw nješhmoj. Šakafif Cže Twójja štranjena hordocž, dha pomnišif, to je tón fak we cšēle, šo by šchtož dšer šwoju wobēžcžnowēž mēla, a daj namaj ledžbowacž, šo njepšchecžil namaj f hšowje njewotrocze.“ — Měrczin šihčefše wjazw rēčelše a bē Wšrtu šóry žyle šmērowak. Šak heďelšchitaj nēkfo je špofojnej wutrobu w hromadže, mješ tym jo kwošna huzžba lobrta pola škópačez klincžecže.

Šam lobrta w tu šhwitlu wšchitšo fak mēnje nješē. Šhofepicže bē nimo, cži mužojo beču f piweje a druhim pičkam wotraczeli; hwoje trubli šurjo, štejacž abo heďachju w cšerjóbžicžach, wotrocžowacž šo, žortowacž a pšchewokacž cšihčinke šchepťanje žonow. Šola šihčefše pšehēz nič klincžefše huzžba, wo šotēřž w pšdlanšef štwje mlodby lud rjetwajše. Wškwajšča a Lešif heďelšchitaj w najwjetelšefj štwje; Wškwajšch rēčelše f nēlotrymi štarčchimni mužemi, a wón a Lešif njemējšchitaj žaneho šchčha f rewojanju. Tež Werta, ta njewjēšta, heďelšefje w štwefj štwje, wona njemōželše šchšchitnowošč mlodoho luda pšchjenjelēč, šlēda a mučžna heďelšefje we šwojim rōžku, fak wušchitēj wēnz a cžeža šwošneje pšchij ju šacžifšchecž cšupšef. Wšot nawoženje nuštowna, noščefše mēščezjanštu drauju; šijakof-mōdru, židžany šchak (šleid) bē po najnuwōžnej mōbže šejchitaj, beh šchakol wobšewajče šchuch šchiju a bēle cšerike glafe-rukajny heďachju jež hurbjenje došč na rukomaj. Nawoženja bē šo tež tak wjele, hačž možno, wješneje mōdy wotřelē. Wšbō bē f dšēla w mēšče wocžschjenje, bē wšchēle nawuknišf, beščef pak tež wšchēlu wdrosčef a druhe pšchuwōženja pšchitwajak, šotēřž buďžifše mošt radžho wušto-mēščezjanam wotraczicž. Wšēk štejelšef wōšwēřž nēlotřchž mlodobch burom, wōželšefže šlowo, šmējelšefže šo wjele a pšchewōšitje, a bē pšónacž, šo bē punišk jemu hižom šhēro f hšowje šwupif. Wšchidchowna mačž Marčcha na njeho kručje f boka šladajče; ju mjeršajče, šo fak hurbjeneho nawoženju cžinječe a Wertu pšehoz šam u rōžku heďžo wotštaji. Wšona pšchifšupif f njemu: „Wō, Štržba, abo štwēje šwoš-durbju drje nēkfo prajicž“, pšchēšelnje cžinjo pšchitaj, „wšchak šy prawe šchšchitwaju“ cžinifš hihčefše, jako by mlodby šóty byt! njēřy tola pofabje, šo šy do mandželštwia šwupif?“ Wšchij ŗch škowacž pohladny na Wertu, šiz runje wocžinjenym durjam napšchecziwo

bedžeše, a Fryza, kaź teź czi wofoto njeho stejazy, shudachu i jeje hłowow a i hłōha, i kotrymž to wuprasi, jejne wotpohladanije. — „Haj, Injeni pšahčobna maczi, to wem“, snapšchecziw Fryza i dwobliwoczi, a hšelpašče do jstwu, hšjeź Werta bedžeše. — Marčcha šo i nowa hniwōšče, a mēdozi pachōšjo, kiź blisfo stejachu, rosmierjachu ju hiščeje bōle pšches cziče wuškēmwanje. — „Zafo chšpšče šo Fryza i Berce wobrošēc, wuhlada žle blisfo Leńtu, kiź bē i cšēczi tuteho dnja hiščeje ras hwoju kamšnu njerwjećšinlu pychu bej napoščōw a, wubjernje rjana, Fryzej wjele lēpje, hačē jeha kamšna žona, šo pšodobōšče. „Wj, Leńta, tamle tčzišch?“ rjetny hšmējo, „hym Cze tola jako hejtoju jehku pytał. Mēto pōi, njech w hromadže porejwamoj.“ — Leńta, kiź jeho pšches picje pšchibowazu hšroblošč pšnty a pšchēd jehō hšupgni žortami šo strachowōšče, rjetny hšroble: „Za šo tōn krōčē dšakaju, Fryza, ja hym hižom sapoždžena.“ Pšči tym sčēōzi Miklawšchēj ruku. — „Haj, Fryza, runje chšpšchmoj sapočēc“, rjetny Miklawšch, a postantwōšči sapšchinnu Leńtu ja ruku. — „Ej“, wotōšče Fryza mjerlaza, „ty wostudka prāhšubija, hdy by kōždy je hwojei žonu rjetwāč chšpł! Šejda, i teho ničo njebudže! Leńta je moja rjetwāča.“ — Miklawšch, kiź Fryzowu woratawōšč inajēšče a swōdy šo raby smintyč chšpšche, rjetny pšchēcšelnje: „Leńta, wōn ma jako nawōženja dženha prjednošč, porejwaj i nim cšēcšōnau rju!“ — Leńta teź widžēšče, šo bē swolenje jow to nālēšch, a bšēšče i Fryzu. — Miklawšch šo i Berce hšydnj, ta na njeho tał sruđna pohladny a kōčēšchēje jemu ruku. — „Haj, Werta, tōn bšēj je ja nawōženju a njerwēstju pšchēzo njemēnt“, rjetny wōn twōščtju, „ale budže hižom jašo mērnijšo.“ — „Daj to Wōh!“ hšydnij Werta, „o luby Miklawšcho, Zy tola mje njerwupšchēczišch?“ praješče dale a hšlyhy pobawšchcu jeje hšōš, ale wona hwoje bšeswōčo wobraczi, šo by ničto jeje hšlyhy njerwōdžat, a šo ruche jašo hromadju tebra. — Ale Marčcha, kiź kōčšchēj i jeneje štwy do drugaje kōbōžēšče, bē runje tu rosmōkstu widžata. Šej bē, kaź by šo jej nōž pšches wutrobu dēč a bē wjēbēta, jako po nētotrych minutach, hšjeź Miklawšch troščtawojo je hōtru porēča, tu šo jašo pohēmewāč widžēšče. (Pšchidobnje dale.)

Zeho Majestōščzi
kralee Bjedrihēj Angustej
 i Zeho wyškōim narodninam
 25. džen meje 1915
 w mjenje kraloškōwērnich Šerbow
 i najpoformicziēj pōddanōščju
 A. A. Fiedlet.

Čšto iwonty kliczja i wyškōtošče bele
 A hšorhōwje šo i domow smachuja?
 Čšto hšmny inoščhujja šo do njebo,
 Lud wēnzj wōje, bžata palmy šēle?

Kaź pošōt Wōzi dženš naš šašo strowi
 Džen, i kotrymž nēhdy miščēš njebējsta
 Da Šalkēj krala Wjēdrih Angusta
 A kotryž Šemu wōpjet hnadu nowi.

Duž w hrobad, hētach wyščhča radošč kēšēje
 A i dušgōw pšchēcā, prōstwy hšhadjeju,
 Kiź plomjo lubōšče a hšwēz hšrēje.

Haj, ja Mje ho, kiź šaktu kōnu nošy
 A hšepat w kraju wōbzi i mišōšju.
 Wšcho pōddanitōw dženš Wōžu hnadu prošy.

* * *

Teź Šerbjja dženš šo Tebi, kralo, bliza,
 Lud, njerowalny w kraloškōwērnōščzi;
 O šal ju woni Wōžu dšakowni,
 Šo jandšēlo hšwōj šchit Czi i njeboja niža!

Duž i mišōšju wimi nōšče hōtdōmanje,
 Kiź Zy teź Šerbow hšwēru wōžičch hēj;
 Šlej, w kōždej hērbōštej wjēlzy kuzištēj
 Šso modla ša Tebe je w tu kōžde ranje.

Njech nad kralom šo Wōže woto jašni,
 A hšōzō njerbōščeje mišōšje
 Wettinow rōd njech hščēdbrje dale krašni!

Njech hōrjo krala njebo njerpomrōčzi,
 Njech i radoščju Wōh Zeho jožnaju,
 Džen rōdnj Šemu hišchēje dohō wrōčzi!

Ščēčpliwōšč.

Dwē dšowzy, Herta a Šilza, dščšchēje do mēsta, a kōžba njerbēšče cšēšči torb pokneho hodu na hšribjēšče.
 Herta njerbēšchastajnje moršōtašče a hšuchowōšče; Šilza pak šo hšmējēšče a jeno žortowōšče.
 Herta bšēšče: „Za njerwōščhijam, kał mōže czi na hšwējēše hieč! Wōžō torb je dže runje tał cšēšči kaž mōi, a ty wo ničo hšlynnjcha njeršy dnjli ja.“
 Šilza wotmōlno: „Za hym wēšte jeliščto i hwojei cšēzi pšchpōložika, a tał ju lēdka cšuju. Cziš teł ta!“
 „Wj!“ wuōnoš Herta, „to dšybi drohōtne jeliščto bšēč. Za chšyla hēbi hwoju cšēžu i nim teź rad polōžēč. Ščaj wōdčat mi tola, kał wono rēta.“
 Šilza snapšchecziw: „Tōle drohōtne jeliščto, kotrēž wšchē wobēčēžnōšče wōlžha, rēta — i cšēčpliwōšč; pšchetož:
 Wščē cšēža šo hō maličšōšč,
 Šbōž pšchidatš i cšēzi ščēčpliwōšč.“

Wšchelake i bliska a i daloka.

* **W Šalkēj hromadžuje šo hšwajski kollekta ša žyrtwōw fond.** A krajna žyrtēj prošy w tym lēče dšiwajō na hšutny wōjnšl cšōž wo bobate darj, pšchetož wōjna je ša našču kraju žyrtēj nowe nabadōi pšchijnjēška pšches duchowne šastaranje nāščich smužichy wōjatołw na šitwōščēžu kaž w lazarētach, a nāščha žyrtēj smēje po došonjanēj wōjnje wjele hšēdow minuch, šo by wšchelakej žyrtwōwštej nuhy wotpōmhata a pōmhata to žōhnowanje, kotrēž je tutōn wušk cšōž nāščem lubēj pšches wubudšēnje pōbōžnje myšle pšchijnjēš, wōšēbie w hšudšchich a šabrickšich štronač hščēčēč. Duž lubny Šerbow namōtwajam, hwoju woporniwošč hšwajkōwnu hšwēbšēn wopōšacj.

* **Narodny džen Zeho Majestōšče šalkšeho krala Wjēdriha Angusta** budže šo we wšchickšich žyrtwōch druhi džen hšwajkōw, 24. meje, džen do narōbneho dnja, hšwējēšči, a to po wōšēbitny pšchēcju krala šameho, kiź je hēbi pšchāt, šo by na hšwajtym mēštnje i jehō narodninam jehō lud hwoje modlitwy ipēwal a hwojehō krala. Šafo dar budže jemu šakšči lud „pjenjēžnu šbērtu ša Čšētowjeny kšchij“ i šastaranju franjēnych pšchēpōbac. Šo budže po myšl nāščeho krala, kiź šo štara i wutrobu ša wōšchich franjēnych a lazarēty wopšytuje, šo by te hšorōfožam hšwajch wōjatołw pšchijšupil a jch i pošhlytjēgny hšowami troščtōwal.

Sy-li spěwal,
Pilnje dźělat,
Strowja óe
Swědźbny statok
A twój swjatonk
Zradny ja.

Za staw sprócný
Napos mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spaf měrný
Čerstwoć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Děaš pak awjaty,
Dušl daty,
Wotpoćń ty.

Z, njebjes mana
Njech ói khmana
Zlwnoćje;;,
Ziwa woda,
Kis Bóh pada,
Wokřew óe! F.

— Hserbske njeđzelske kopjeno. —

Wubawa ho lóžbu hobotu w Ssmolerjez knihćišćećeni w Dubyjskuje a je tam sa schwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

Sswjedzen hwjateje Trojizy.

Do Boha Bóžza wěrimy,
Wšes khrysta jeho džězi hmy;
Wón swori, džězi, wodzi naš
A fastara wšěch lóždy čas.

Do Jezom khrysta wěrimy,
Wón, Bóh a ćlowjeł rođemy,
Ze sa naš wumrjeł na křizju,
Nam wotantnył puć z žiwjenju.

Do Sswjatoj Ducha wěrimy
A jeho Boži tempel hmy;
Wón s Bóžza, Sšyna wuřhadža,
Naš trošćat je, naš wušwjěša.

K. A. Fiedler.

Prědowanje

ja hwiđedžen hwjateje Trojizy.

Zap. štatti 2, 38 — 39.

Sswjedžen hwjateje Trojizy, kiz nam wobstantuje to šboze, kiz s njebeš dostawamy — wot Boha Bóžza, Sšyna a Sswjateho Ducha.

Hnada trojeničneho Boha je naš šćit,
naš puć z šbožnosći.

Kak jón džemy, to praji nam hwiđatowny předať
japohćotl Pětr:

1. Čzincje pokutu!
2. Sapsćimicje Božu hnadu!

1. Sswjatkowne seženje nam powjedajće wo přenjej hwiđatownej wořadze: „Woni japocžaku rećeć z druhimi jopkami, kaž jim tón Duch da wurězeć.“ Sswjateho Ducha móž ho wopolaŕuje. „Šćito sežje s teho buć?

tak běšće to prašenje na hwiđatowny dnju. Ale po Pětrowym předowanju běšće to druge prašenje wutrobny a hwiđomja: „Šćito mamy ćzinić, so bućmy hwiđatowneje hnady džěłomni byli?“ Derje nam, hdžj ho tak praščamy, kaž tam ćzi ludžo na přenić hwiđatfah. Derje temu ćzłowjeť, kiz tole prašenje wo wutrobje faćžuwa: „Šćito mam ćzinić?“ so buć dobre ćzinił, šćtož hmy fatomdžit, so buć hněwey Božemu ćzětny? Pětr dawa nam rańje a jańje to wotmolowjenje: „Čzincje pokutu!“ Pšćemwšćicje hwoju myšl, wotwobročje ju wot teho, šćtož ho Bohu njespodobna, ćzěfajće hřeđej!

2. Ale naš njebešl Wóćež je tež hama hnada a luboć. Wšćitku hwoju luboć a hnadu je wón do khrystufša položil. We nim je nam hwoju wótzowofku wutrobno šjewil. We nim wón nam napšćedžimo pšćitidže. Jeho dla wita wón pokutnyh hřešćitow wo hwojim domje t hwojey wutrobje. Duž Pětr wuřtupi: „Dajće ho lóždy křećić na mjeno Jezom khrysta.“ Křećenja je hřeđ hnadu, naš s khrystufšom šjednocić. Šso křećić dać

je wopokajmo wěry do teho knjesa. Wly šmy křčeženi. Wamy my wěru do teho knjesa? Sdyž ju nimamy, nimamy džela na nim. Potom je nam pokuta nusna. Duž prošajmy teho knjesa wo prawu wěru! W Křystu knju nam Wóh šwjoju hnadu posłca. Wščišimimy ju! W ewangeliju wo šwjoim Šsynu wón nam tu hnadu napščežimo nješe. Wěmy do ewangelija, jo bydymy polni byli Šswjateho Duchu. „Wščež wam a woschim džějom je šo to šlubjenje stalo, a wščižaj, kiz daloko šu, kotřychž Wóh, naš knjes, budže wopowtač.“ Duž činičež potutu a wěčež do ewangelija, potom doštanjež to šlubjenje wot Wótca jeho Šsyna dla: dar Šswjateho Duchu (šcht. 38). Tak budže Woži Duch, kiz je šapoczał tón dobru štuff, jón tež dokorjež. „D Wótče, daj nam šwjojeho Duchu šwjojeho Šsyna dla!“ To budž našta prošwa na šwježenju šwiateju Trojicy, a čješež budž Wótceju a Šsynaj a Šswjatemu Duchej, kaž je bylo wot špocžatka, kaž je a budže wot wěčnosťež do wěčnosťež.

Hamjen.

Wěra do Jesom Křysta.

D trošče! ja wěm, šhto činič nam,
Šo duška šbóžnosť šmeje:
Ja na Křysta šo šatšam,
Š tym ja mnje šbože kěže
Ša čašnosť tu, ja wěčnosť čam;
Wščať š wěru Křysta prawdoš čam,
Měr Woži w šwjojej dušči.

Buč druži ničto njepytaj,
Wščiž do Wožeho raja;
Wón šamoprawdoš na šot šaj,
Šow štuff njepoměaja.

Šle, pomoz je we Křystu šu,
Wščeš nješo dušče k njeju du,
Sdyž w twjerdej wěre šteja.

K. A. Fiedlof.

Wščeš hnadu!

Wščeš hnadu jumu šbóžnosť šmeju,
Tak we wěre praw, wutroba!
Wščeš hnadu měra palmy žněju,
Sdyž wobjiam škiž Šbóžnita.
To wěčna wěrnosť wostana:
Nam hnadu nješo wotanta.

Wščeš hnadu! Duž šo nješpřičejamty
Na dostojnosť a počink;
Wly Křysta krej a prawdoš mamy,
Njež šbóžny trošcht to we dušči?
Ššmjerč naš něč kraščiž njemóže,
Raš hnadu k njeju powjěše.

Wščeš hnadu! Džerž šo teho šłowa,
Sdyž hrěch čje tama, čjowilurje;
Šle, Křysta krej wo hnadu woša,
Sdyž štejiš w prawej potuče;
Šač tunje bē šyn šhubjeny,
Wščeš hnadu Wože džěčo šy.

K. A. Fiedlof.

Ze Wóh ša naš, šhto móže pščežimo nam byč?

(Nom. 8, 31.)

Sdy byču tunje kamjenje j njebež padake, to njeby nam ničšo šchtobžito, šbđž ma jeno tón wosčatš Izraelšti šwjojej wočzi nad nam wotewrjenej a naš š šchtibłami šwjojeje hnadu pščištrywa. Rašči Gotištojo šu šo tošo wosłoto napščežimo nam lehnly, měra šo na naš a wotaja š Ščomšimni džěčimi: Šabiwoaje, roštamajče! Roštamajče do čjšta! (W. 137, 7.) Ale tón, kiz žyly hweš wóžaj a nješe wščište wěže je šwjoim mošnym ramjenjom, kiz ma kralešwa we šwjojej ruzy kaž hru braještič štartow, kiz k morju praji: „Šač šem dyrbiš pščišć a niž dale; tudy dyrba šo lehnyc twoje herbe šotmy“ (Štob 38, 11), tón tež tutym nadutym hrožatam a šmorcžatam mješu šłaji a jim, šož něhdy tamnemu Šanheribej, rjntu do noša a rylabto do hubow položi (2. kor. 19, 28). — Ze Wóh pščežimo nam, njemóže ničšo ja naš byč. „Šdy byč ja špěl do njebež, šy ty tam, a šdy byč šebi pščať do šele, šłaj, šy ty tež tam; wosimu-li ja šebi šchtibłi raščišć šerow, šo byč šbđž pšči najdalšchim morju, šba by wščať twoja rufa mje tam wjedła a twoja prawiza nje džeržaka“ (W. 139, 8—10). Wščežimo njemu naš žane štworjenje njemóže pščištrywacž, dyrbi mjele bóte šobu pomhač a šebi taš-rjež rukawy wušhorněč, Wože wječjenje na naš pščiwoječ. Šemja praji: Ša čžu šč pščežć, kaž Koru, Dathana a Šbirama; wšči: Ša čžu šč špalicž, kaž Achana; poměr: Ša čžu šč šadušweč, kaž Šudajša; woda: Ša čžu šč potepicž, kaž Šaraona. Tak ničšo ja naš njeje, šbđž je Wóh pščežimo nam. Ale šbđž je Wóh ša naš, šhto móže pščežimo nam byč? Wječ je naščiž njepščeželow čjim wjazy, tón knjes našč Wóh wě naš šijom pščež nimi šašowacž, a šbđž Šešaji, Šelišowy wotročč, šo štrěži pščež šobřim Širšim wšškom a wola: „Ach, mój knjež, tak čžemy něšto činič?“ wotewri tón knjes temu šbđžej wočzi, šo wón wóžaj, a šłaj, ta hora je polna wošenjomšch konjow a wosłoto wosłoto Šelišy (2. kral. 6, 15—17). Ze Wóh na mojej štronje, šba je mi pomhane, mój njepščežel tón šhoni, šo šchtobžić njemóže, je Šawoť Šerhard špěnat (šcht. 234, 1). Š němšli ščžor je teho mēnjenja, a nješ wěrnó? my tež šobu š nim: Šedyn muž šromadž je š wškom je šbđž čžaj wjetščina.

Něhdy pšči šhónčnym šačmizču na naraščišej Šndiškej pšatču a polčacu šo pohanojo a wosčaju žekopnje: „Wěda nam wšohim šubjenjom šbžom, dočěš je šim šhónčšo pščežiel!“ Wly drje wěmy, čžemnosť wojuje pščežimo šwětko a šža pščežimo wěrnosći, a šhusto šo šhoni, šo je šwětko družbž wot čžemnosťe šačmjene, ale ženje šo njemóže štač, šo by čžemnosť šwětko žyle wušajšača abo pščežela. Nawošleč šhónčoš dobwawarižy š čžornych mrdželow wštwipi. Wly šubšeny pobłkčeni, ale my šonz njewošimjenty (2. kor. 4, 9). Keš tam pšči Šorježe, kaž jara šo j wošenjom hort, šo tola nješpali, a žyřej, nječ šo tež pobšunje, nječ pščišne a pabuje, kaž Wěr tam na morju, šba wščať šo njelapadnje; pščežtož Křystuš ja džerži ša ruku. Měšajti pohan džeše něhdy wo šwjojej pščišobadž: „Wo tyč matyč šobow ničšo njerodžy, šbđž mam jeno teho wulkeho ša pščežela.“ Š ščto wozšimy my wo knjelow na šemi, košž naš žeb winy pščeščešhaja, šbđž mam jeno njēja wščišćim knjelow, teho wěčného krala, nješadněho a šameho mudreho, na šwjojej štronje? Š Šejajšom prašimy: „Štromadž šo, šy luby, a tola budžeče pščežracž. Pščluchajče wščižy, kiz wy w dalokich krajach šbđlje. Wobródnče šo, a tola budžeče pščežracž; pščišotujče šo, a tola budžeče čželač. Štłabujče rabu, a š je njčo njebudže; ščžče šo, a to šo njestaň; pščežtož tu je Šmanuel“ (Šef. 8, 9, 10). D trožny šbžowne měšto, kotřehž wrota Woža wščešomóž šanta a Woža šimłnosť šašo wotanta! Šara trošćtne

widzenie mejęjche swjatyj Jan. „A potom widziŝ ja“, wón swędzi, „ŝtępcycho jandželow űtejaŝyŝ na tpeŝ ŝtępcycho kónŝazy űemie; cŝi dęerjadu te ŝtęcy wętry űemie, ŝo by jadym wętr nje-duk na űemi ani na morju ani na žane drzewo. A ja widziŝ druŝeŝo jandželę, kŝi horje dęięŝe wot űŝabęženja űlónŝa; tón mejęjŝe űygl teŝo žiweho Woha, a wolaŝe ű wulŝim hloŝom i tym ŝtęcyjom jandželam, kotrymž date bęŝe, űemi a morju ŝchodow cęiniŝ. A dęięŝe: Nječęniŝe žaneje ŝtęcyŝo űemi ani morju ani ŝchotom, hačę my űoŝyglujemy tpeŝ wotrocęŝow na-ŝeŝo Woha na ŝch oŝačy“ (ŝewj. Žana 7. 1—3). Tak mōže-my teŝ na pólterowom woju űnerom pačę, hōdž tón Njies naŝ wobarnuje. Ŝchto bojiŝ ŝo, cęlowječę, na klinje űiwoeŝo Woha? Pōb twojeje wuodny mam ja pŝideŝe wiŝeje wuadu dobre pŝiŝtęcyŝe; njeŝ tón kŝy duŝy ruje, njeŝčęŝel njeŝ ŝęŝęje, űejuŝ pomba mi; hōy by wŝo ŝo bęŝlato, hōdž nje hęčę a hęla űrudži, űejuŝ pomba wŝoŝe (ŝęrl. 443, 2).

Duŝ ŝo njeboj w žanej űtracęŝe. Węra, prama węra űazpima kaŝ wiŝe űlębjenja űwęta, ta teŝ wiŝe jeŝo broęženja, kaŝ Zuther ras pŝiŝe: Ani leŝnyŝ wōbjenjow ani űurowpŝy hroęjenjow bamž-ŝeŝo űlota njeŝym žaneje kędžy męk. Žako bu wón w lečę 1521 do Wornja žadany a jeŝo pŝiŝečeljo jemu taŝi pučę wotrabžacy, dokeŝ mōhlo ŝo jemu lōŝyŝ doŝę runje taŝ leŝe, kaŝ Žanej űuŝeje w űofnitę, dęięŝe wón bjeŝe wŝeje wojoŝe: „A widiŝ, cęert čęje me do hroŝy űajęŝe; ja paŝ čęu tola do Wornja, hōy by tam runje taŝ wjele cęertow byŝo, kaŝ žpēlow na űęčęch.“ Węra, prama węra űazpima teŝ wŝyŝu cęwili a wŝo čęęprjenje, kaŝ Sabrač, Meŝač, Abednego, cęi űwoječę japoŝoŝljo a druŝy mar-űtarjo nam to ŝe űwojim pŝiŝkildom poŝaŝa. Daj jeno wŝiŝteje űeŝečę a njepramboŝeŝi daloto byę wot twojeŝo doma, a torba i mozu i bebi njebeŝe koŝlwo! Doweŝ ŝo ŝtępcyŝe, hōdž ty i hamorami tpeŝnoječę bity kaŝ na nakowje leŝiŝ, a węk űyroble, ŝo je tučō Njies ja 5000 lę wjele űpwožnyŝ wutrobow wofŝe-wiŝ a wjele roŝbitnyŝ koŝow űabojit. —

Žeŝo hnadu ruŝyŝ nam nami a jeŝo wŝeŝehomōž wobaraŝ wŝhoram ŝtępcyŝyŝewoŝo pŝiŝečęwitiwa, kaŝ mamy nađžju i njemu.

Krığaf.

Wōh je űwęrný.

Wōh je űwęrný! Nječ to űlyŝi
Twoja űrudna wutroba,
Hōdž ju kŝiŝi a horjo tpeŝi,
Ŝtaroleč, nuŝa wōbdawo;

W prawym cęaku wutornyje
Twoj Wōh tebe i cęępnoječę,
Nęti poručęŝiŝ wŝo jemu
A maŝy dowęrenje i njemu.

Wōh je űwęrný! Nječ to hnadu,
Wafŝam toŝęta ja wuŝyŝu,
Hōdž cęi do hromady pada
Wŝiŝtlo űboŝe w žwienjenju?
Wopomü, Wōh cęi bliŝto je,
A leŝčemu wŝo powoječę,
Wón ma twōj dōit w űwoječę,
Moŝűwętluje cęęmne noŝy.

Wōh je űwęrný! Wón cęe noŝy,
Trębaŝyŝ pomoz w űtarobę,
Da cęi, wo cęōž twōj rōt proŝy,
Twoja wuŝę űbęduje.

Ŝwōje hnadne űlębjenja
W kōžy cęaŝ Wōh dōwjeŝlnja;
Ženo njeűuŝęčę i wuŝę węru,
Dęerž ŝo jeŝo ruŝi űwęru.

Wōh je űwęrný! Węrnoleč űwjata
Wuđž to twoje wutrobę,
Kōtraŝ twō Woha bu data
Ŝa twōj űhōb pŝeŝ žwienje.

Wŝiŝmalŝy w kŝiŝi, we nuŝy
Ty ŝo teje leŝery,
Žoŝmi troŝeč cęi wŝeŝ wutrobu,
Doteŝ węčę, ŝo Wōh je i to!

K. A. Fiedler.

Marŝęa, pŝiŝtrodna mačę.

Wŝiŝe jeŝa wjeŝna űawjina, wŝiŝana wot Wafŝa.

(5. pokračęwowanie.)

Marŝęa bę dęnŝa wotwŝtynjenj kōŝ űwojich pŝiŝečow a pō-
žadanjow doŝpŝa. Ŝa tpele dnjom bę hŝim lęta doŝto žebŝta,
űwoju dęowdu jako wobŝeđęŝku wulkeŝo űubta a dohatemu muŝeje
pŝiŝiwęrowanu widęčę. Wōhata a traŝna mačętna pomoz,
kōtraŝ bę je hŝim doŝto pōžy a űaroleč načęlnja, leŝejeŝe me
wneŝaj wulŝimaj tomoromaj i wobŝyladowanju roŝkłađęna.
Žiđžane a druŝe űunje me wŝęčęŝy barbač, wulle drowe wōbdęny,
haj teŝ žiđžany Kōbul, dwanak porow cęęow a hŝiŝeje wjele
njenuŝnyŝ pŝiŝęzųŝy węzow, wŝiŝe njelečęownyŝ űęlęnzow platu
a nađrōžŝeŝeŝo domjageŝo gratu. Wuriŝe žony i pŝiŝečęŝtwa
hōbžacy ŝe űpōđžwanjom wot jeneŝo kruča i druhemu, a to bę
Marŝęinej hōręje wutrobje njemalo dęerčęžnjage. Tak bęŝe bebi
to wumyŝlila a taŝ bęŝe čęŝęna kōna wjeŝnyŝ mačęterjow, naj-
űwožowniŝeŝa žona na űwęčęe byčę. — A bęŝe dha to wopravo-
dže? — Wona ŝo žama na ŝo žniewaŝe, ŝo to tola njebeŝeŝe.
Žeje mačętne űačęuče njebē pod cęernjemj dohaŝtwa, poŝadnoŝeŝe
a hōrdoječę tola hŝiŝečę taŝ doŝta poduŝęene, a ŝi mozu bu jei
druŝdy wobreŝ žwienjenja pŝiŝe wōčęi űajęny, hōŝę wjele bęŝeŝo
űwožowniŝeŝe widęŝeŝe. Leŝta lōbrka w űahrodniŝim dworje, muŝa
kaŝ Wŝkawaŝka po ŝoku, njeje wona űwožowniŝeŝa? prajejeŝe teŝdy
hōŝę we nej: Leŝta, kŝi ani žiđžane űunje, ani taŝu pomoz
njemęjeŝeŝa a teŝodla ničto ani ŝe űawječę, ani ŝe űpōđžwanjom
na njn njeŝlada. Wŝkawaŝka bę hŝito i nej prajit: Cęlowječęŝo
a wutrobę a lūboŝę wuęęlnja űwož, niŝ wulki dwōr a druŝe
űeiuŝe űubta. Wōna bęŝe i temu ŝo űnjala, a jako wón ju
kōtlo pŝeŝ Węrcęlnym űlōbom na űręzowoy űharakter kęđŝlōmu
cęinjeŝeŝe, bę ŝo wŝoŝto űaręčęŝa, ŝo je űręzowoy űharakter jei
runje prawy a ŝo ŝo űręzowna čęje, taŝleŝo pŝiŝędōbneŝo űyna
męčę. űaj, taŝ dře bę ŝo űaręčęŝa, ale hŝim w druŝim wolo-
mŝu dęerjeŝeŝe bebi wuŝnačę, ŝo pŝiŝi tym i žęka na űręzowoy
űharakter pomyŝlila njebē, ale jeno na jeŝo dohaŝtmo. — Runje
dęenŝa jeŝ tale roŝmōtna a tole űaręčenje jako űamjeŝ na
wutrobje leŝejeŝe, haj hōdž űręzju widęŝeŝe, taŝ ŝo űabakajo tam
wotoŝo űčmataŝeŝe, wōbdawny ŝo traŝęwuję ja Węrtu, a jako nęk
hŝlyŝ me wōčęku űwojeŝo dęięčę widęŝeŝe, čęŝęjeŝe jeŝ to wutrobu
űabęŝęčę. Nęk tejejeŝe űręzja niŝe reűawjowu, wón njejeŝe
Leŝtu ja ruŝu, cęerjejeŝe wŝęŝelę hępe a njeűpŝęŝtjowine žorty a
hmejejeŝe ŝo hęŝe pŝeŝelacęa; ale jeŝo űlōwa roŝymičę njemōjeŝeŝe,
a to bę jeno dęerje, pŝeŝtoŝ wona njeŝo ŝo nad nimi jara űwebe-
liŝa. „Wuđžęje Węrtu jeno pol taŝ rjana bęta kaŝ Ty, Leŝta!“
rjeŝny wón hmeje, „jeneŝo grawuje, hōdž ju tam kaŝ hromadku
njeŝboŝa kębžęčę widęŝiŝ.“ — Leŝta na njeŝo űuntje poŝlaba:
„űręzja, űręzja, ja tola nođžu węričę, ŝo Ty woprawdže taŝ
męniŝ, hōdž ŝo grawowanju ręčęŝiŝ! Ty ŝy węčęje dęenŝa
dobreŝo hŝim pŝeŝenjele wuŝwawat, a njemęŝeŝe, űčto ręčęŝiŝ, pŝe-
toŝ ŝa taŝ űeŝo Cęe tola dęerčęčęŝ nođžu, ŝo moŝk pŝeŝ wotűarjom
űu ręčęčę. űle, to Cęi wotwęčęu: hōy byŝy ja taŝ pōbožna a
cęęęa byta, jako Węrtu, ja čęŝęka ŝo űwožowna čęęčę.“ — „Wō
haj, i tym maŝy wŝęŝal teŝ prawo“, űnapęčęwiti węj wón, „pra-

Sawera napshećiwio Szobnikiej.

wje dobroćiwija wona je, po maczeri njeye radzyna, pšehotož to je woprabodžity čy — „Ale Fryga!“ Japadnu jemu Leńta hrožo do rěče. — „Ma, Leńta, hdyž močy pšehćiwio temu něšto“, rjefny wón, „bha je khanje na Frowojm bofu. Wyja wjech wě, sčto do Kontippy wona je. Ale ja čhu jebi ju bžjom nabala džerčec, ja čhu ju mores wučit. Ty njehmětš wo tym dale ničjo kšefac, Tebje runje tal blišto našupa hačz mje.“ — „Za bch go hreča hańwomla, tal rěčejš, hnapšehćiwio Leńta nahle: „Ty dyrbišy nana a maczēt čšejšit? Nētē je wona naju macz tal berje teš Mikławšowona a Beržina. Wot Mikławšowa wějšče hiščeje žane njeportona a nječelšowone hłowu kšyhač njejšy, a ja hym žyle na jeho bofu a ho nadžiju. Ty ho teš hiščeje lēpšeho dopomnišy a swadby a swaroz do hmožy njepšchajnebešch. Pšehotož, hdyž na něčeje sadžerjenje storižy, čmijnšy pal je la-mobom runje tal, sy hiščeje bōrdšt hačz tōn društ, kšz drje f pšehewatanion tal čmijnšeho.“ — Fryga ho hmejšede. „Wj, tal wukompošnje možejš Ty rěčejš! Ty dyrbača bch kšyhač, tal macz drušy na Tebje čšejnje. Hiščeje njedawno wječor ju kafašche, jo dyrbejšche Ty wōbla hōwe, a ja hym hiščeje trumpf na to štojt, jo dyrbejšche Tebje pšeherobšec. Tebdu do teho swoli. Wōn ho pal f tym potroćiwona, jo čže hmož hneš hōjom na druge wašnje nad Wamaj wokšobšic. Do Wašeho domu nanibdy njekupi, a nan tam teš njehmē, tōn dyrbi rejwač, kšz wona piša.“ — „To moja wina njeje, a štož moja wina njeje, to mje ničjo nještara“, rjefny Leńta. — „Ale hnešwač Waš tola dyrbi, jo Wam tajtu hańbu naczišy, pšchitaj Fryga.“ — „Hańbu?“ pradžehche go Leńta sprožiwana. „Dyž jedyń hūbenje a nje-prawije jo mnu wotšwabža, na kotrym bofu je tebdu hańba?“ — „Ty to jara mudrije wobroćišy“, rjefny wón. — Leńta wot-molwi: „To je tal mój napohlab, a čhšejš-li wobražjeny byč, čmijn teš tal. Kšzbywejš Ty na hmoje sadžerjenje, jo čže to nje-wočejšči, bha njeh društ lubžo pištoja a reiwaja po spodobanju, to Tebje potom ničjo nještara.“ — „To rēta, mudrištoja pal možejš teš byč“, pšchetoržny ju Fryga. — „We wšeh pšehćel-noješt!“ hnapšehćiwio Leńta hmejo a kšejšońy žytu wēz do žort-neho. „Wōj, njeh porzejwajo a wšchitkōn hneš Japomnimo.“ — Wōnaj ho něšto do rypnow sačšijšejšchaj, ale Leńta bē wještela, jato šašo šaštaldaj a wona do drušej stwy čšejmēž mojšehche. Wona teš f Mikławšowom porēča, jo tu tola pšehč žytn nōž wostaloz njehbštaj. Wōbōmaj ju žyle njedonajzy mjes tajtim džiwim žiwjenjom. Fryga a hiščeje nelōštj hrubi mōdžy hōžy wšch mošnje njepšchitowije Janoščowōna a tal teš tyž dobroći-wašchō šamježehche. Wještina mōdžina bē bžjom bytjo wještela w hromadže byča, ale pšchit tum bē tež pōčiwina. Hiščeje Ležynny kōač bē tal vjenje w hromadže hmožiwca; tebdu Janoščowajche Mikławšow pola mōdžiny a Wērczin pola staruch. Džehšo Mikławšow hmojich šnatych a torašchōw lēbdu šašo pōina, tal džimje hantowanje bē naštafo. Šesami nannojo go pšehč mēru hječ dachu a mōžachu pšehč to malo rēpekta pola mōdōch šbu-džic. Štary Gandrij jenu blesču wina po drušej pšchinošchowašche, wōn našowajche, hōžēž prōšnje šaštlenzy namafu, ale wōn teš hōbu njehčje, a jato Mikławšow pšchitupi a jeho škadžy f pšehchabladōščy napominalche, šawola hmejo, „Mikławšow, daj teme byč! džehža je kōač, a čyto wot žiwjenja mamy, hdyž je njemuziwamy? Ale“, šchepstajo pšchitaj, „ja čhu ja Twojecho starého tam lobta teš por blesču štojt, mojšeh je potom pod jašu wjač.“ — „Za ho Wam džakujy“, rjefny Mikławšow, frub-nye go pošmwōwajo: „Wērczin jebi f wina ničjo njehčini.“ — „Zehōbla je drje teš Wašch kōač tal jara hūdubštj byč?“ — wu-šmēchōwajche jeho Gandrij. — „Šutje rano čšemoj go ras šašo wopradžec“, Mikławšow mērnje pšchitaj; „Wērczin budje wještelo a w dobrum trošchōw, a Wj budžecze ho hūbenju sačuz a wino a palenz šatamac.“ (Pšchidōbnje dale.)

Džowa wōšebneho štojnika kšejora w Marokto wējšehche pobōžny hšehćejšijanšu njewōdnaju. Natrna moditna tejele nje-wōlnajz čmijnšche kapt šačšijšči na mčobu muhamēdanu, jo ho wona wot njeje w hšehćejšijanšej wērije rozaučuwōwac da. Wōš tny wōtčub tal pobōžnowona, jo bu prunješpna bōřy dopōkne wērijaza hšehćejšijanta a šchrytuša pšehč kōždom čšewlowem jato hmojeho kšiejaja pōinawašche, hačz mjeje berje wještēče, jo imēje luteho pōinacza bla hmejēž pšehćejšic. Wot tyž, kōtš f njeje wōšhabōžach, bu wona pal prōšena, pal wōtrožena, jo by pšchit išlanje wōstata; ale to wšchito wona jeno jato hšewowanja wōshladawašche, kotrež ju w jejnje wērije jeno hiščeje bōle wōbtwer-džowacu. Ščōnčanje teš kšejor, jejny nan, šaštšyča, kajte pšeh-mēnjenje bēšche ho f jeho džowtu štalo. Wōn ho nad tym štrōži, bla hmoju džowtu f kēbi pšchitēč a ho ju wōmōrašča, hačz je wona hšehćejšijanka. Wōna to wōšhwōdēči a f wobom teš šawēčji, jo ho nadžija, hačz do hmojeho ščōnčanja hšehćejšijanta wōstata, a jo ničjo šamž njehōwže, ju f wōtpadē jo jejnjeje nowēje wēry pšchitējšč. Šultan jej hnydom bē hmejercju hrožejde. „D“, wona džehche, „ja ho hmejercje njehōju a čhu ju wōtrobnje raby hmojeho kšiejaja šelaha bla pšehćejšic. Wšchōn hmeš njehōwže žanu tal hrōšbu martu wumyšlic, kotraž mōšta mje wot njehō džēlic.“

Ma to bu wona šubnikiej pšehpōdata, kotryž ju hmejercje winowatu džerčehche. Duž jejny nan šyta, jejnu wōtrobju hiščeje je šlubenjenije f wōrčōnjeju f muhamēdanisije pošucze. Wōn jej wōšehje najwōšebnišchōje muža hmojeho kōšejowa polšchōwajche. Tež to bēšche pobarmo. Š wulkej wještōšchōj wona wotmolwi: „Žyt hmeš je pšehčubdu, jo by ho mi šchrytuš, mōj jeničšit wōtčat a moja najwujšchōja radowež, f mnu wōrčēčē mōšt. Šōžina hmejercz je mi wēle lubšča, džit njehšōwōna žejtwa. Š polnjei wēlōščōj wēm, jo je muhamēdanaj wēra šame jeban-šow, a f žblej wōtrobju čhu f lubōčije f temu, kotrež je ja mnje wumječ, hmoje žiwjenje šhubčij.“

Ma to bu hmejertny wuštub nad nej wuprošeny a teš hnydom wukonjany. Žyle njestračōšijnje wona hmoju hłowu pod šekuru položj. — To šta ho w lēče 1619. F.

Wšchelake f bliska a f daloka.

* **Džezanšte hromadžiny w Budžystim wōtřešnjem hējt-wankšewu,** na kotrež ju šatwercerjo žrtwinščich pšehčhčejšchōwom pšehpōdšeni, imēja ho w Budžychinje pōndželje 7. junija popōdnju 1/4 hōdžin w šali wōchšehche realki a wutoru 8. junija popōdnju 1/4 hōdžin w hōčšeznu „štoje hweštō“ w Kamjenju. Šsobutwany žrtwinščōje pšehčhčejšchōw, kotrež čhzebja ho na hromadžinje wōbđēlic, maja to tyžēn pšehy wōtřešnjemu hējtmanštru hmečz.

* **Š hrožšchōw.** Našchemu žrtwinšemu wučerjej šnejej Petricije je ministeršto škulščich naležōščōw f pšchitōhōwanjon krajneho komisitoršma jato pšchōpōnacze jeho šaštšōžnego štufo-wanija w škulšete a žrtwinšete kšūžbje štitul „fanto“ špōčōžje. Diplom bu jemu hređu 19. meje wot wōtřešnjeho škulščeho špeltorša f čšejšajomy štōwami pšehpōdata. Wōn špōčz našchemu šnejej fantorež hiščeje wjele štē dalšchōw žōhnowaného štufo-wanija!

* **Š lubum hšwatlam,** bōžēž ho nadžijōčdmu, jo dobru dach hiščeje šteho šaštšchō dacha we wōtrobje italskeho luda pšeh-wimje, džehche nam kšz šatornjenje našchōje hšehćejšijanšeho šačšuwōnija pšehč wōtrobju ta powječš, jo je hšwatlowim džēš Štalša Wštrifšej wōznu pšchōpōnacze bjele wšehje pšchizjny a tal hmoje čšejne hōwōna šamaf pšehč wōščōm hšewōm, f šotrāmž je hšubita, hmečr šteječ f krajšojšchij hačz do lēta 1920. To je hantibe pšehčabōnje, kōtš jo u šistorija hiščeje njelnaje. Š to čže bēž hšehćejšijanšit lub, kotryž pšehč Wōha šupi we hmojich moditwaj. Nawē čšēte wopoz f našch lub, nowē čšēte domapšitaj. Ale mi štejim pšehč Wōhom f dobrum hšewōmjonem a šehōbla teš džitawo na teho nowēho njepšchčejela špewamy: Tebny twerdy hōw je našch Wōh hom!

Wōš dawna prawdōščij dobyč.

Šamolwity redaktor: J. G. 618. Šsoburefaktor: K. A. Fiedlef.

Čšchčēč a našabnit: M. Smoleč.

Sy-li spéwał,
Pilinje dólal,
Strowja čo
Swóbnij statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf móeny
Čorawoś da.

Njech ty spéwał,
Swérnje dólal
Wóśno dny;
Děś pak swjaty,
Duś dny,
Wotpoď ty.

Z njebes mana
Njech ti khamana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kři Bóh pada,
Wokřew čo!

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóđu hobotu w Šsmolerjez knižničičkejezi w Dubyđinje a je tam ja šchwóbtliktu pschepłatu 40 pj. dostafč.

1. njeđzela po swjatej Crojizy.

Zap. stufki 2, 42—47.

Prěnja křešćezijanska wořada našej žakny
přichlad:

1. W čizitej wěrie a w žiwjenju;
2. W towařtwje s Bohom a w bratrowskim towařtwje mjes hobu.

1. Prawa wěra njepršindže bjes pokuty a wobroczenja (šchwótkta 43). Potuta je nam husto něšto swontowne, nakřiwitne pohnuwanje čizca. Prawej potuče a wobroczenju pal dyrbi jařtroženje šwedomja předy hiež, wona dyrbi ho narobitje s bojołe psched swjatym Bohom, s nutšowneho našonjenja bósłič thošanskich a hnadnych dźinow. Čzim hłubje tał potuka wutrobu šapšchimnje, čjim hłubša a wěščiška budže tež našča wěra. Wly nawułkeny prawu wěru, kotraž ho štoži na wučžbu japoščtołow a Šbóznika. Čizlowjeło hu we wšch čašbach špytowali, druhy křešćezijanju wěru, kotraž je lažička, špodobniška, ja našej čžaš pschibónniška, napravič. Zo rad wučža a wěra něšto druhe, hač swjate pišmo wučži abo to wopal šebi wušořija, nječ je š wotpořladom abo mjes wotpořlaba. Zo je wopacžna wěra. Žena křešćezijanska wěrošč a jena křešćezijanska wěra je, mjenužy ta, kři šteji na wučžbie japoščtołow a teho šnjeja. Do teje wučžby mamy šo pschězo bóle podać. Pschězo hłubje dyrbimy čzerpacž, šo dych-

my ju pschězo lěpje šrořumili a do wutroby wšali, pschězo bóle w njej rošli. Šdyž našče pohnacze šajnje njepršibjera, potom wone wotěbjera a s tym tež našča šnutšowna mož, našča wěra, našče křešćezijantwo wotěbjera. Tež we wěrie rěka: dale rošč a šo rošwinacž k pschězo wješčej dokonjanošči. A šwjate pišmo je tał hłuboko, šo možemy hač do tónža s nješo čzerpacž.

2. Prěnja křešćezijanska wořada wobhladowała šo jako šwjata šwóřba Boža. Woni běchu wšchědnje hromadže w templu (šchwótk 46); woni natwarjachu šo hromadže we šwjatym pišmje (šchwótk 42); woni njeběchu psched Boža šwoju modlitwu (šchwótk 42, 47); woni šwječjadu hromadže Božu wječet (šchwótk 42, 46). Čžujemy šo tež my tał jako modłaza wořaba, jačo šwjata šwóřba Boža, šajeni na tu šomu hnadu Božu w Škrystušu? Prěnja křešćezijanska wořada běšče nutrnje šjednocžene bratrowške towařtwje (šchwótk 44—47). Zo nješe žana šwada mjes nimi, žadny rošbžel mjes bohajtymi a šhudymi, wuškolimi a nišlimi. Woni čžujachu šo wščitzy jačo bratřja w Škrystušu, psches teho kamešo Šbóznika powołani k tej šamej šwóznošči. Težame pschikłučnošče — težame prawa. A našče křešćezijantke wořady hu rostorchane psches šyřtwinstke šrony a pařchwóntku šordolč. Šulla křešćezijantka šyřke je bželena do wšchědnich šyřtwow, kři w njepršěčelstwie pschěčiwio šebi šteja. Něšto ludošče wđžimny hidženje, něšto mēra wořowanje. A njeje tež našča ewangeliša šyřke ty myšl jednoty šlubita? Čži přeni křešćezijenjo běchu šaňorjeni w prawej

vom hajej a šmilnej bratrowkej lubosczi!
(Scht. 45, 46.) Zadyń njehašče pšed druhimi něšto
placzič. Woni mējachu wschitko pšes jene a w lubosczi
wschitke njeruoičze wurumowadu. To běšče Bobudzěłaza
lubosczi a šmilnošć, kiz tež do bětow šhuboty a hubjen-
stwa hšodžěšče — prawa bratrowka myšl.

Duž tež nad přenjej wošadu Bože žohnowanje a
Boža pomoc wotprzejšćej. Wóh čzinješče bžityw mjes
nimi. Woni mējachu hnadu pola zyleho luda; woni čzi-
njachu wulki fačzišćez pola žibow a Gricow pšes hwoju
pobožnošće a hwoju bratrowsku lubosczi. Ziač pšchiladne
žiwjenje pšed Bohom a čłowjekami bu tež najmóžnišče
mišionke předomanje: „Tón Knjes pšchida wšchědnje tej
zrytkwi, kotliž buchu sčóžni.“ Runajmy šo tym přenim
kšchěčzišnjštim wošadom, potom budže tež žohnowanje
wot naš wuthadžěč do wšchego šwěta.

Šamjeń.

Szwjatkowna wošada.

Zapojcht. štutki 2, 42—47.

(Geret: Pšingstosen.)

Šlaj, woni wostachu we wučbje wostajni,
Wot šfaty boža nješbu ženje twochnyli.

We šwěrnym towarštwje kaž bratka stejachu,
We wješ'lu, šrubobje šo dšeržo sa ruku.

Ź pšchego łamacu tón kšlěb dšer žote dnja,
Źa Knjela myšlinošči, kiz jim to pšchifaju.

Sšo šahorjachu tež mjes šobu ł modlitwam
Ź ł nutnošću šhladowachu ł nješcham.

Ź bojošć wopjelni nětk wšchěč, kiz widžachu,
Šak krašne štutki Knjesowi tam čzinjachu.

Šož pravo njebejše wšcho maju pšes jene
We šwěrnej lubosczi ł šawilšć njebešće.

We Božim templu rad šo wšchědnje šeribžechu,
We domach tam a šem tón kšlěb tež łamacu.

Ź Boha w lubosczi kaž bžěčzi šhwalachu
Ź wšchudžom mjes ludom tež hnadu mējachu.

Wóh pał je pšchilporčaj tam maču čzjžóžićtzu,
Źa pšchiděwaka je kaž wšča w šwitaniu.

D šbóžne sera wy we krašnej jašnošći,
Źe waišče šwětko dha nětk haššo we zrytkwi?

D rjany mšhazo, ty meja lubojna,
Šay ł twojim kšzenjom dha šo wěčnje šhubika?

Kiz nam šy šhubjene, ty šbóže kšchěčzanšče,
Źaj, njem'že wšchěč ł nam čže naješ wolanje?

Źch, paradijo našej, nam šanšnyjen šy šaš'!
D kaji čherub dha je ł nješo štorčič naš?

To šwěta šafoni je, šo, šchtož mašch dobřeho,
Čži tudy na šemi na šywilku dosta šo.

Šduž dšenšča paradiš nam hnadu wobradži,
Źaš ł nješo čšlowiški hřech žno juške wučžeri.

Šhđež dobre šymjo tu pšes šchysta šhadžěšče,
Źam njerob wošpuz čžert šo rucze próžuje.

Schtož wot Boha pał je, šo minyč njemóže;
Schtož Wóh Knjes pšchóžil je, to nišdy nješhinje.

Njech hroža křupy, wěť a šchłóbně čšerwif,
Šaj, šchysta pšchěta leže a šorno doštrawi.

To štrawi w horzocze, tež we njewjedreje tu
Źa tamny žnjowu dšer wšchaj ł Božej pomozu.

Duž wojuj, wudžerž tež, ty šchysta wotročžo;
Sšo dopomni, ł motal šy, ty šwiate mšchynštwu.

Špomni, ł šafoty' ducha ty bu junu pšobženy,
Ź ł šafim mšlomom ty bu junu šubšam.

Duž wostan wobštajny we wučbje Knjesowej
Ź nišdy njewotšup wot šfaty špomóžnej'.

Džerž pšnjeje ł brattami ty dobre towarštwu
We wješ'lu, šrubobje wóž ł nimi šwětu šo.

Pšchji šhidže Knjesowym kšlěb šwito łamac tu,
Źwěj šchysta w pomjaku a jeho pšchifajuju.

Źež šapał wšchědnje ty šej pšomjo modlitwy,
Njech wěrna nutnošć šo hori ł wutroby.

Dha budže we kšchizju, we nuyš, tyšchnošćzi
Duch Boži ł trošchitarjom a ł radžičšlom čži.

Źať, Boži ludo, ty tež budžěšch w nješbu šfáč
Ź Knjesjej lubemu šo wěčnje bžakowacž.

Pščet. Jurij Dřófil.

Šchězpliwosć.

Žako šhorowaty Gellert, we šwojim čžahu profesor w Šwistu,
pšchi tamnych štrawotnych žóřčak čžěšeho kraja pšchěchwaišče, hšđež
šo wón ł mnohimi rureho wotšhorjenja nadžičěšče, tričchji wón
š ł nahladnym mužom brumadu, kotliž bšěšče šo pšes šchyzeczi
mil daloko šem pšchinješć dať, šo by pšchi teje študni jeno něšto
položnošće šwojich wužny bolosčiwužch čžerpjenjom namašat, a
šotryž šo wšchěč wobčěžnošćach došchego pučšowanja njemaderbže,
šchtož pyšajšče, ale ł ščóžnym dnjom jeno wjozy pobóřščenja šačzu-
waišče a šo napóšleštu bšes pomozu šchtoč a wjozy wošobow
wjozy poibšhnyč njemóžěšče. Wo tutym čžěšto pšubšowanym
čžerpjenju Gellert šwojim pšchěčšelam pišajšče:

„Wón bšěšče tón najšbóřiči a tola najščerpnišči muž w žřek
šwipeli. Šeho žyč čžěko bšěšče wicz, a tola, taš rucze hač šeho
bolosčje jeno něšotre wšomimil wopuščžidnu, bš je wobličžo po-
božna špotojnošć. Wón žohnowaišče mje ja wšcho, šchtož ja ł jeho
duššownemu wšchšewjenju čžinjajč, ł wutrobnemu bžakom, a na
pokšebnje trošchje ščwona, ščerž wón na šwóji čžěšči domojpučž
š mojeho erta šebi žabaišče, jako jemu je ššubšenjom šwiatešo
pišma pšchiwotajč: Źjebow žo, ja šym ł tobu! Źjestrž šo,
ja šym twóž Wóh. Ža pokšynju tebie, ja tež šebi pomšam,
ja šžeržju tebie ł prawtju šwojeje prawdošćže,
— na tele ščwona ššynju wón, ł nješbu horje pobšadnywšči,
šwojej šchepotajez ruzny a bžěšćěšče šo wote mnje ł najwutrob-
nišchim šhucžom.“

To je šedny pšchitkad, šo bšěšče mjes mnohimi čžerpjenjem
najščerpjazšchji, šem mnohimi ščwoni najšbóřiči ł dobom tež naj-
ščerpnišči a najmėrninišči, wotwěržšeny wot šwětku, kotryž bšěšče
šam to šchulki čžerpjenjom čšehnjent, pšchěčel čžerpjazšeho čšlowšejštwu,

kotryz pał tež duchow spytacj rohmjiesche, hacz woni i Wošom
abo bjes Woša pčaješ woben horja džeču. F.

Šchtó je mój bližšij?

Něhdy šo jedyn předał w blišofski swojeje wěšy na hamot-
nych pučach wutšobowalše. Šo dobom wón něraje škwilenje a
stonanje saštych. Duž na tu stronu dže, i wotłał tute špnti ža-
koščenja wutšobseju, a namata šhubeho, wot šumnizy nadpabnje-
neho žida, kotryž budžiše wěšče wumrjet, njebudžiše-li šo jemu
bóhry pomoz dostata. Předał, bobuželny kšefcšijanški muž, hny-
dom do wěšy wróčo šhwata, wobstara hěbi mōš, pčinišješe šhoreho
do woja a jědže potom i nim do swojeho domu. Zěbny tyžeti
po druhim šaidže, předy hacz šhory swojo šrowošež sašo dosta.
Předał se swojimi swojšimmi nješobžomeho wutšobowalše,
džeržeše jemu lělarja, poškežeše jemu tērbnu jěč a jow šamo
i pjenješami šawara, jato běše šhory wutšowjeny a mōžeše
šwoje pučowanje sašo nastupje.

Sbōž nětko tón šhuby žid do blišeho wutšeho mēsta pčidnīže,
hbžej wjele bohatyž židow bydleše, wón swojim wěčtowalščam
powjebalše, tał je šo tón šromny předał jemu napškečiwno wo-
potašaj, a šo budžiše wón zyle wěšče wumrjet, njebudžiše-li
šo tóntu nadobny muž nad nim šmilil. Duž tamniški židža
pjenješy štabowachu a šapicu špomnjenemu předarjeji rjany čšahnił,
poručiču tež jenemu kšefcšijanštemu wumrježe, šo by čšahnił
i rjanym wobrošom wudebil. Tón pał žane lěpše šnamjo na
čšahnił pčinišjež njejedžiše, dužki to tanneho Šamaristeho,
kiž běše šmilnošej swojemu bližšemu wopotašaj. Židža pał
f temu mjelščachu — a čšahnił i wobrošom wotpōštachu. F.

Wěrobratška lubošč.

Šlaj, bratška lubošč ženje
Ššo f duchow nješubija.
Ta dawa položenje
Na puču žiwjenja.
Tež šobu čšepri rady,
Da žyč wutrobu
A njewoštawa šady,
Šbōž widži šrudobu.

Tale šwērna lubošč wot Woša wutšadža.
Duž jemu džaj, duž jemu džaj a nadžija!

Wščeš wěrobratrow šitacž
W jich čšejše čšehnošej
A i pomozu jich witač,
Ššmy štajnje hotowi.
Šofnožnož' rjeła šhry
A wěry šmužiwtoč,
Šhubž tež našč narob žyč
Ša šdobnu wopornošč.

Tale šradna lubošč wot Woša wutšadža.
Duž jemu džaj, duž jemu džaj a nadžija!

Štut šwjaty je šo rabžil,
Štut bratškej lubošči.
Wōš šam je tón ščtom šabžil,
Dał jemu šrowčenje.
Wy šhubž, šhobáčeni
Še štawa šōžbeho,
D budžeje nanabjeni,
Šo lubošč hōri šo.

Tale darna lubošč wot Woša wutšadža.
Duž jemu džaj, duž jemu džaj a nadžija!

Šbžej žana žyrkej njeje,
Kiž šchula, šawski dom,
Ššo pomoz horjo pčijeje:
Tam džije je štutom!
Wy dary wudželamy,
Kiž Wōš nam hnabnje ma;
Duž f temu šamžet dany,
Wōš nam jōn šajčšepija.

Tale šušubna lubošč wot Woša wutšadža.
Duž jemu džaj, duž jemu džaj a nadžija!

F.

Matrašna, pšchirodna macž.

Šišeje jena wěšna šawšina, šhwāna wot Wa rka.
(6. potračowanje.)

Na družje ranje bē njebo jašne a čšiste, štōncžto šcešeše
šwoje štote pruži pčěš pola a šole, roža blyštataše šo jato
dejmanty na štwelčěšach a štwěkowahj wobštawčěšach. Wittkawš,
šhlnjeju šonjow wěšbo, šejšeje na rěbowanym wošy, Wěrcžin
kēžšeje pōbla nješo a woboj špěwajštaj i jašnym štōšom:
„Štaš, wutroba, a špěwaj aid.“ Wšči tym bē mēr a rabošč
w jeju wutrobie a špōžiwjenje nad krašnymi štutkami teho šnješa.
Šato bēščtaj špōwanje wobšantkoj, rječny Wittkawš: „Šbōž na
wěčerawšij wječor špominan, šo mi špa, kaž by wščišto pušty
šōn byl. Nješwanje a štatanje je šitawč, pčije a šarowanje
pōbla, načžinjeny proč, špowalane šleše a šchlešny — nē,
to njebē žane šiwatowče mēšino. Dža je jow w lubeho Woša domje
šiwatowčinišo, hbžej je wščišto tał čšiste a blyštčšaje, tał čšije
a mērne, a pšči tym tola tał šwježelaze. Wōšlej tu na štewt,
tał wone tał rjane we štōncžny šteja, a tał ptačski tał lubošny
špěwaju. Nē, ja čžu šo trčč rabošč jow na moje wšchēne
džešo štobžič, hacz tajše džime a puše šiwčšenje šwježičej.“
Wěrcžin jemu pšchēčelnje pšchpōšubajče: „Šoj, mōj luby šyno“,
rječny, jato bē Wittkawš štōncžil, „Dy mošč zyle prawo, a šo
šy tał mōdy hižom f tajtemu pōnacžu pšchšičol, to je Woža
hnaba. Dy mōžešč nētš šwoje žiwjenje krašnje wužiwacž. Še
drje pčiježo rēčž, šo my šhubži šubžo ničežo džiki čšejšo a prožu a
žaneho wješela na šwēčeje nimamy, temu pał tał njeje. Šprawanj
bohatty muž ma runje tał wjele džiča a prožy, jato šprawanj šhuby
muž, šoj po prawom šhēčeje wjažy; pšchētož šhuby muž šwoje
pšchšitšimnošče šōžicho pšchēwidži, luby Wōš jemu njeje tał wjele
napožičil, ale bohatty ma wjele wjažy pšchēmyšlicž, šo by i pu-
ntami, wot teho šnješa dostatny, derje špōbōrati; a šeho šamol-
wjenje je wjetšeje hacz našče. Šehōbla rēči: »Šawēčnje, ja
praju wam: bohatty i čšejša do njebjelšeho kraleštwa pšchidnīže.«
Ščēžo tež je, pšchēčiwno špōwtowanje bohattwa poštanicž a po-
užny a njelalomny woštacž; ščtož tešōbla do nastupa, dža šhuby
pčiježo šōžicho do njebjelš pšchidnīže. A ja mam ša to, šo mōže
šhuby muž, hbžej je pōbožny, hižom jow na šeni prawje šōžžny
byčž. Džešo njeje žane nješbōže, nē, ja to wješele a raboščny
mjenuju, wobnojo prawje pilnje dželacž a wječor i šobrym šwēdo-
mjom a i šwješeje wutrobu w tym šnješu šo f mērej podacž.
A je šo tał tyžžni mimil, dža potom nježela prawje derje čšini,
hbžej wotpōčiwješch a šwječžičch a mōž hromadžičch ša nowy
tyžžeti. Šato jašna mēša štōncžna pruža dyrbi šōžba nježela
šō nam šwēčičž. Jena šajta nježela šhēbule družej, a bēše
tež šōžny tyžžeti pošny prožy a džela, dža tola jašny štōncžny
kšyščej nad nim wotpōčije. A tōntu blyščeje je Duch teho
šnješa, šeho lubošč, šeho hnaba a šeho mēr. D tajti šnješowy
džeš, w šeho Duchu wužiwany, wofščenja wutrobu; a bješe wšchēni
rošpřičenjenimi šenišeho powoňanja šačujemy šhēčeje šeho mōž,
a šeho mēr našč nješpōuščēči! A šōžba nježela, na šotrejž tōntu
kšyščej nješwotpōčije, je šōždna a puška, žiwjenje je bje-wjēšeje
šepjery, rošpřičēne a pošne njemēra šo pomijnje.“

Pod taksimile a podobnymi rozsmotwaniami pisać dżele be ho ranje minyła, a Młęczin a Mikławońch gotowaciła ho na dompuć. Bědže pak teź czań, Leńka be hźom f stabelėdenjom na srahobdže pščełara a jimat kulf napšecznjwo načta. Teź Wbrta nětko f dwora wustupi. „Wó, Leńka, dženka nańdzej mušej docho wołtanjatej“, pšchwołasze te, „dawno hźom je pšchewiwačo, a bėtny buďa stwjerbnjč.“ — Wbrta be mjenjuź hźijčeje f hołpowa w domje, a Leńka be pščełara dobra a pšchidawaga, nej fuzjstwowo wjač, runje mějšče f temu prawo. Leńka, hźyź teź jej druďdy zyle prawje njebe, ho pščezo po Wbrćeje sfozowac, czijnješče jo tola. Wona pomyšli, tak je ju tón knjes tak sfozowanu sczimil, a tak mōže ja to tajke řadnne wopory lubośče a pšchidawanjaja berje mot njeje řadac. Wřchał wbrćeje řawje wobitaranja, wona bledžejče pad, kotry bėdčejte f Wbrtu řawjenju slymu napřadnje, wobřara řahrowu, bjełasle na polu a pomahaje Wbrćeje w hołpowa dastfwoje. Mnje tak ho teź Mikławońch a Młęczin w lubośeji jedny do druďbe namafachaj, a řchōž by wđzał, tak wobaj tam f polu pšchiděchaj, tak buřchaj najpřebj wot Leńki f wobaj wot Wbrty pščečelnje postrowjenaj, tak Leńka potom Mikławońchejo po bohu do řawje czisteje slyw slupi, tak zyla řawjoja wjekeła a sořadowajna pšči bldje řawje: tón buřchje ho pšchewabecziť, jo je lubośež, mēr a cziđa sfozownośež jow f domom. — Pola řawje łobta bėdže w tu řymil kus řinaf. Řawje řkōncōž tu do puřtych wozow řawječelche, proč a njerad řeljeche na bldoch a řowach, rosbite řchleńzy, kruchi tyłanja ležachy na řemi; wchřitzu bėchu czań pšchėpali. Marřača řelječje f puřte řawje w jenej komorje a řchėřelje f łatomny wocłom te wchėłake řyřki. Pšchėtož wčera bėdže prefi a pōđu řchto; duź be jej dženka hźom řtrach, a mějšče myřle, nětk cšim lepje řašo łutowac. W tym wořomniku řawje řyřka f bldny bjeswocom a ř schleńczanymaj wocłomaj do komory. „W, maczi, řdto dha ho jow pola nař řchjuječe?“ řekny wōn f řkōncōžitny řkōcom, „ja mēńchaj, jo řeje hźom wčera na wumjeńf řacřahnyła?“ — „Mēńchaj to? dha by ho řhro molil!“ řapřechčewi wonia runje tak řakazaj. — řyřka ho do řubow řuřařche. Wōn berje pōłna, řo tak ľořto njeřchōž, tule pšchidobnu mōč pobldōžieč. „čchto dha je to jow do njeřchōžad!“ řhwnnje potracřowajšče; „jato dženka rano wotcužu, leži na w mojej komorje!“ — „Řaj to čhřta teź rad wjeđchōž, pšchėtořny jeho Marřača; „řak dha je to wozny wchřitso řchto? řak řtaj wobaj w komorje do pōłtole pšchidchōto, jo řym Wbrtu řobu na wumjeńf wjač durbjaka?“ — řyřka řawjeny a mjełečo f řemi řladajo řekny: „Pšči řajtej řladnośeji — řchdy drje ho wchėłake řtanje.“ — „A jenenum řhřijenje a wđžeje řawje řawje!“ wuřnjaja řo Marřača; „ja myřłach, jo f řpōđřiwanje nad řajřim njeřchōžabom řeno na mojim bohu. Czřim jeno nětko, řo ho myřelch a cřchėřah. řesjo řaw řcherjenje. řhđž Cze Wbrta řajřeho wuřłada, durbj ho pšchė Tobu boječ.“ — „Wōj řebi wobaj ničjo wumjetowacž nimanaj!“ wuprašny řyřka a wopušchčej komoru, burje řapřawnjwchj. — Marřača f řhėwom řchėřepolajo řelječje, — jeno wotomil, a wona bėdželje řa nim; ale wōn be do řawjeje komory řařchōč, a pšchėd cřelječny njeřařchje tola tak wōtje řetěz. řak řo wōn řhřlycho řhřłazeho ředowawja řhwnj. — Czřim horřyřcho wuřpnyj nětk řawj hñew na řandřija, řiz be runje f řoza řtanje a nětk we řřwje na řtole ředželje. Wě tola prawje řhwnj napōřabł, řajři řary muź je řchđžewimjo wotřamami a f wonječesřchđžymj řlėđamj wopřřřwa na wocłozcu! „ři, řawjuz řo, řary řhřchřnitjo!“ řekny Marřača; „řhřčřicu nōž řy wřřłak a řelchewak a nětk mōželch ředj na nophomaj řelječ; njeđurbjato to jeheno na řhmercz řhnewacž: dweju řajřejuz řidarowom w domje?“ — řandřij drje řhwnj winu czijnječ, ale na řajře waičhnje njeđurbjelje řo jemu pšchėd woczi řajječ. Pola bjesbōžnych pak řinaj njeje: řkaž ty mi, řak ja tebi, a wa-

jomnje pšchjnjehu řo pšchė řawj hñew pšchėgo řhřubřcho do řhřcha. „Džetzi ni řlamu“, řawoła řandřij, „a đaj mi řhweji jow, řy řtara řantřippa!“ — „Řaj, ja čhju řo pařč, jeno jeničřtu řkocřel řchjnieč!“ řhwnječ ho mořta ře řamny řhėwom. řam řhřes pšchidobny řyř, jow řhřes pšchidobny řam, wobaj jeničřaj řawo řchtołaj. Ře, na řajřu řawbu, řak řo tam wołoko walataj! Me tōn abo tamōn durbj po mnje pšchjnjč, řhjejo to řinaj njeđubje!“ — ři řy řinamřa řhwojaja, řej řawju bjesbōžny řlamu njeđurbžřch“, — f tymi řłowami řtupi řandřij pšchėd Marřaču, řiz wot řhwojeho řewak řak řchřepřehow muřta řajřu řpřezčelječ do cřakala njebe; wona nařřchōžana pōłřchje, řawo řawje Wbrta do řřwju řtupi. — Wbrta, bledžcha řawč řewak, řelčža f řarřchjmaj: „Wōžebla!“ pšchjelje, „řawčho čhřta wumřječ, řawč řajře wđžeč!“ — Wobaj řarřchje řhładřchaj na bldė, pobōžne džerčjo, a řawbwołachaj řaw. řandřij řhwnj ho řašo na řawj řtoł, Marřača wopušchčej řawu. Wbrta pšchjnjehje řhweji, řelčaja nanaj wchřitso f wuzj a be tak pšchėřelna a lubośejna, řo wōn řhwnj řhřch a řawje njeřchōž nad tym pōřabj a pōřny wjeřela na řawje džerčjo řhładřchje. řeź řyřka nětk řawje. „Dobre ranje, řyřka“, řekny Wbrta pšchėřelne, „nětk řo řhřni, řym nana pšchėpřhřta, řo by řhřchje řunřchōž pola naju řhweji ři, bōčelč je wchřitso řhřchje w njeřchōřadlu. řo pak řinaj njeje po řajřim nječereje, my hźom bōřny řašo do řjaba pšchidžewu.“ Pšči tym pōřawajšče řyřke řawje, řdřōž jeno řebi řadacž mōželje, a přajřehje pšchė řawje woičhnje a řawje řłowa tu winu wobėju muřow řapřchřřez a řewu na dobre myřle pšchjnjelč. řchřchřawje je řterje f mōřozcu, buřje f twerobčojny pōřahč. řeź řyřka be řhwnj winu řara berje řačřul, ale napřechčewo řyřku řadčerjenju řawjeje pšchidobneje maczerje mějšče jo řa řata řhładnu. Wbrćejna cřchōčoj a řunjořč jejo pōhnu, a bėdže pšči řawjenju mōřchōžaty a njeřchōžny řyř, dha bu nětk pšchėřelny a řchřčřny pšchėčřewo Wbrćeje, a řawo jeho pōřhřchōž pōřchjelje, řawč njeđy řej pšči řchadowanjuz řyřcho doma pōřomny řyř, czijnječ wōn to wōłnje a ľuberad. řak be w tym młodym řhłpowařřtwje na wotomil řašo bōřny mēr. — řiz řak w řarym. Marřača bėdže wopřandřitj řed a řořč; wona be řo do řawjeje řtuy řawnyła, a řandřij, řeli njeřařchje řhłōny woičaz abo řaru czřinč, durbjelje řebi tōn dčėł pola dželčewo wupřhřč, řawč njemoř řewu řhřč bėč.

(Pšchidobnje dge.)

Wřchėłake f bldřka a f daloka.

* řakjo řo řerbřte řarřle mēřno wupřōdni, a to w řornym Wujelbje. řhřes řarř Wj a řak je tam wōt řeta 1882 f řarřojm, potajřim 33 łt. Wōn bėdže řewdy řapřan w řkřhřu a bu wot tam řa řarřaja do řornjeho Wujelba pōwokany a wot řeho cřařa f bōřahym řohřowanjom je řawjeje wōřadže řtłujje. řarřle mēřno w řornym Wujelbje řewj řo řollatřřřwom Wudhřřchje mēřchěřanřelje řady, a mařa řo řamowřenja řam řawč do 1. julija pōřacž. řohřowom je 3368 řhřowow 84 řhjenčřtom. W řornym Wujelbje je řo 1904 řjana nowa řara natwarřa.

* řandřeny řchřwōřł mēřelje řo řłowana řonferencja řuřřřchđž duchownych w řhredje řtenburg. Pšchidobnu řhřebu řmjejo řo nětko dıřchřanřta řhřomadřřina Wudhřřchcho woiřelje, řotraž je řo pšchėpokořřta. Mēřno řhřabđžowanja je řala wřchřchje řewli w Wudhřřchjeje a řapocņje řo pōřořdnj 1/2 ř hōřřin. řořelč řubdže řo pšchėbōřchōřacž wo „řonjaz řhřōř“ řež jo wōjnje napōřimanje řyřelje a wōřkneho řakja“, řež řow, wōřelje je řonjazřchđž towarřřřow, řo namořwjeja, řhřomadřřřnu wopřatč.

Samolowity redaktor: J. Gölė. řobuređator: K. A. Fiedler.

čřchřchjeř a řakřadnř: M. řmoleř.

Sy-li epéwal,
Plinje dítal,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swístok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napof mény
Lubosó ma;
Böh pak swórny
Pzez spaf mény
Óerastwod óa.

Njeoh ty epéwal,
Swórny dítal
Wósdne dnj;
Dónó pak swjaty,
Dónó dnj,
Wotpoád ty.

Z njebes mana
Njeoh ói khamas
Ziwnoó je;
Ziwa woda,
Kli Böh pada,
Wokfów óó!
F.

Ssersbke njedzelske lojzjeno.

Wudawa ho tóždu hobotu w Ssmolerjez knižicijščecni w Wubychinje a je tam ja sčtwórtlétnu pschepplatu 40 pj. dostacj.

2. njedzela po hwjatej Crojizj.

Zap. statki 3, 1—10.

Nasč text nam powjeda přeni dšiw japosčtota Pětra našej rjanzoh durjadk templu: wochojenje křomeho, tiž by tam wo křmilne dary prošjly.

Wuhojenje křomeho pschi templotowch durjadk w Jerusaleme.

1. Kak ho sta?
2. Sčto džežnam prajicj?

1. Tempł měješe durje, kotrejž běchu wohebjé rjenje wupřijčene a tehdla „rjane“ rěčachu. Tam jich mjele won a nuž křodžesche. Tam křodžachu wšednje rano křomeho, so by prošjli křmilny dar wot tpoč, kótiž do templa křodžachu. Zato tam jedyn dšej kředžesche, pschit-dšejstaj dwaj mužej. To bšejstaj Pětr a Jan. Wonaj tež jako kředžejanaj tempł lubowajstaj a ho porjadnje tam modleštaj. Zato ho pschibližičstaj, wón pročaj na njeju pohlada. To jimat wutroba hnujelsche a Pětr sawoła: Pohladaj na naju! A hdyž wón na njeju pohlada, nabžjwščij ho, so něščto wot njeju doštanie, dšejše Pětr: Sšlěboro a stoto nimam, sčtož pak mam, to hamo čji dam: W njenje Jesom křryta, Našarensčeho, poštan a křodž! A křasčijawščij jeho ja jeho prawu ruku, woibže jeho a hnydom buchu wottwjerdžene jeho nobi a kofeže. Tak měješe ho to wuhojenje.

Kak ho sta? Něčto je prajit: Napohlad braschneho hnujelsche wučjbnitkomaj wutrobu. Njane durje templa powjebachu jimat wo najrienschim mjes člowištimi dšejčimi a s jeju woczom kředžesche ho Jesuhoma lubošč. Hacz je tak bylo? Tak mjele je wěste: Sšmilnosčj teho křesja kředžesche ho s jeju woczom, s wulkej křmilnosčju sta ho to wuhojenje. Ale niz jenož s wulkej křmilnosčju sta ho to wuhojenje, ale tež s wulkej wěstojču wěry. „Sšlěboro a stoto ja mimam.“ Tak praji japosčtok. A wot teho, sčtož jeho rót rěči, je jeho wutroba polna a pschěšwědčjena. Hdyž wón sawoła: W Jesuhowym mjenje stat a křodž! ho to sta. Tak wulka bšejše křmilnosč, tak wulka tež wěstojč wěry.

Ale tak wulka bšejše tež ta křmilnosč, s kotrejž japosčtokón stut dočonja, a tak wěryposne a mógne bšejše tež jeho křowo, tón mopravdžity dočonjet wón njebšejše, ale tón, na kotrehož mjeno wón potasa. Dočonjet bšejše tón křijowanaj. Kaž bšejše wón prjebu dšjwy čjinil, tak tež nětto. Jenož psches njeho móžesche ho to wuhojenje stacj.

2. Sčto džež nam prajicj? Tón dšiw čjinjelsche wulki sačijščč. Najprjedy wola křomeho hameho: Wón křodžesche a statasche a křwalesche Boha. Kak móžesche to hinal byč? Wón prošjedšesche wo jakmožinu a bu strowy. Sčtož hiščedže njebšejše samošč, móžesche: štejecz a křodžicj. Wulki bšejše sačijščč tež pola luda. Woni widžachu, so křodžesche a křwalesche a pošnachu jeho tež. Wěšo běchu napjelnjeni i dšiwaniom nad tym, sčtož ho stato bšejše.

Bože štukli durčja sacjšičej čzinicj we wšchěch czaščach a taž hysto je hlyščimij. A temu hu šo staće — a tež tónle štuk.

U šchto dže nam něto prajicj? Tón štuk šo sta we wulfej wěstoščij wěry a s potańcem na Zesufowe mjeno. Wón durči nam prajicj, šo je Zesuf tón pomoznik. Kajtaž je tež šchłoda, wón móže pomhačj. Na njeho móžemy, na njeho durčimy waricj. Čzim wěščjščij by we wěrye, čzim rjeńščo je la tebe. To wuhojenje sta šo tež s čjoprej wutrobu. S wěru njeje doščj. Wěra durči lubočj štuktwacj. Doščj njeje, šo hmy hwiěrnij we kemščij-šhodźenju a modlěniu, my durčimy tež lubočj wěščj, a niž jenož lubočj je šłowamj a jolykom, ale tež lubočj je štukom. Šenož tam, hdžej stej wěra a lubočj šjednoczenej, tam je prawe žiwjenje w Šbóžniku a tam je Šbóžnik tež bliskto se hwojcej pomozu.

Šamjen.

W Zesufowym mjenje

Jeho japoschłoj hwoje štukli wutonjeju, w Zesufowym mjenje woni wučja a štutlaja; tehodla je jich dšeto a wučjenje wot johnowanaja pichewobžane. „W Zesufowym mjenje“, to rěła jako jeho pšłki, wot njeho s potnomozu wuhotowani a we wěrye do jeho mozy a lubočje. Wopomni, taš ho w tym žiwu wěra, taž wutrobna poniznoščj, kotraž šo jako knjelowy š rěč l wobhladuje, wupraja. — W čšejm mjenje by ty žiwj a wutonješčj, šchtož je tebi nauwdate? — Kol. 3, 17.

Kak pšchecjelnje a mitoščjwje šudži Wětr: „Ja wón, lubi bratřija, jo šje to s njewědomnoščju čjinili.“ Duž njepšudžecje a njetačajecje! „Tehodla pofučecjeje a wotročecje šo, šo bychu waščaje hřeščij šagubjene byče.“ Tu hlyščimij šašo tón stary, jenicjki pučj l žiwjenju mjenowacj! Šofuta je to nuřne wuměnenjenje hřeščowwodacja a potańim našchje šbóžnoščje. Duž wjinićmy hěbi Wětra ja pšjškład, kiž tudy wješeła a móžnje dobre pšnacje wotpołoża pšchede wšchěm ludom a jeho wjychnoščju!

My durčimy Boha bóle pofluchacj dšjli čjowjeko! Šewěčecje wo wěrnnoščj, kotraž naž šbóžnyščj čjini, njehěm nam ničtš wobaračj. „Mój šo wšchłat teho njeměžembj wotlajicj“, dšejščtoj japoschłotaj. Derje temu, kiž taš prajicj šamož!

Wjychščij mēščnizny bēchu wěřili, jo njehmēja šo po Zesufowej šmjerczi ničeho wjažj wot njeho boječj. Měřto jenecho šwěřta pař tyžajj wostajechu, kotřjž bēchu hotowi, lubšo a krej na to štajicj. To je móž kraňneho ewangelija, kotraž móžemy a durčimy tež my na hěbi šhonicj. F.

W šebnoščj nabožiny.

Nabobny Šellert, kotřjž 1769 jako profesor w Štutnu 54 lēt štary wumrje, we hwojich pšchewobščach wo wšebnoščj nabožiny tařle praji:

„Ja hmy pječjžšebacj lēt žiwj byč a wšchelate wjehšela wuřiwak. Šane njehju ja mnje wutrajnišče, njewinowacjijšče a wošbožomnišče byče, dšjli te, kotřjž je moja wutroba, wot gumich puřow nabožiny wobmjelšowana, po jejnje radže pyřala a wuřiwak; tole wošbšwěčšam na hwoje šwědomnje. Ja hmy pječjžšebacj lēt žiwj byč a wšchelate čjějnitwoščje žiwjenja pšchecjēřpil, njehšom pař niħže wjažj šwěřta w čšěmnoščj, wjažj byřnoščje, wjažj troščta a wutrobitnoščje w horju namařat, dšjli pšči žbēle nabožiny; tole wošbšwěčšam na hwoje šwědomnje. Ja hmy pječjžšebacj lēt žiwj byč a štečaj wjažj radže pšchē wrotamj šmjercze, a hmy nařonščj, šo ničšo, haj ničšo hies wuřiwacja, hačj bōřija móž nabožiny njehamože štračij šmjercze pšchewinycj; šo ničšo hačj

šwajata wěra do našchego Šbóžnika a Wumozerja njemóže štjřneho ducha pšči wušpudimny wšchewupje do wěščnoščje pšhłnicj a šwědomnje, naž wošbšwěčšowaje, šmērowacj; tole wošbšwěčšam jako pšchē Bohom!“ F.

Khodj s Bohom!

Šso tebi, Knježe, poručam,
Dšjž nimam tebe, hmy ja ham;
U hu-li sta tu pola mje,
Šswēt hies tebe mi pšřbnj je.

Kaž dšēčo dže je starščimaj
Pšchēs mladolětny rjany haj,
Taš s tobu, Božo, troščatny du
Pšchēs šhōwčjne bona, mřofolu.

Ja štroble du w tej wěřtoščij:
Mje twoja ruřa njepuščecji!
A njewidžul-li wuhodla,
Šso móžšo l njeju pšbēha.

Ty widžijš pučj, kiž mam ja hieč,
Wšchēš prany šōng ni wotmēřci,
Tež šnajesh, šchtož je dobre mi.
U duřij l šložu pškřuzi.

Duž wuhol, Knježe, šchtož ty dšejšč
U s wōřnje ruru wudžjēšč;
Ja wořmu wšchō, šchtož wuřiwolšč,
Njehj šapowjēščj, dopielnišč.

Njehj šejšeljš radočj, šrubodu,
Daj jeno duřij dowěry,
Šo beščjč a šhōwčjna šajnořta
Mi twoje johnowanje da.

Taš dša šwōj šhōb njeh troščjnje du,
Hačj ščjiniu troščj pšhēbnu
U jumu s duřom wēřjōžym
Tam wēřcnje twoje dšēčo hmy!

K. A. Fiedlof.

„Khlēba tradacj Bože dšēczi njetrjebaju w šwēřci.“

(Kštr. 426, 7.)

Wēřič? To? W dořim johnowanym czařu wěra je nēkotrjžtuli Bozi šhēb a dar lořfomyhšnje rořbrojač; něto, hdžej wōjna nam khlēb tař-rjēž do rta kraje a nařdij njepšchewořa nař wuhōdnicj pyřaja pšchēs šawrjecje žitoweho pšchwōřa l nam, je jich wjele, kiž hu šo do hrořy podali a šo štjřkniwje kaž tamni Štraelšy prošchaja: Wubže tež Wōh mōž blida pšchitowacj w puřčjnjje? (Kš. 78, 20.) Wle šawšēje haj! to wōn móže. Wōn móže dženřa hšchēje plobžicj, šo w štačah šwoje piče mam a s njehjēš jēbš, wōn móže drohōtu nařle do tunjotij pšchewōročicj, kaž tam we wōlehšjenym mēščje Šamarjij (2. kral. 7). U šo byčimy na tym žaneho dwēla njemēř, dawu wōn nam kōžde lēto jumu, haj dwōžjy we šwōjim domje wo tym pšrowacj, kaž je jeho luby Šsyn nēhdy w puřčjnje wulki lud s mařo potrutami dšjwinje nařyčij (njehžela Šitare ščj. Jana 6 a 7, njehžela po hmy. Trowjij ščj. Mark. 8). U by-li móžno byče, šo byču dawno wuřijhjene kōžce tamnyšč ludžj šo šožo šeleniē a jich čžēla nēřl s rowa a šmjertneho pšchō šestawē,

wščitaj dyrbjeli postanowjehi nam wobšiwědźeć, jo móže Wóh tež w pušćinje nam blido pšichotowac, haj blido pšedw naštimu njepšcheczelemi, a hłódne a wutle ducje bohacze nobježić.

Njež je, jo Wóh dženka to takle wjazy nječini i swoj tšlěb hłódnym nětko na tajke wosebne a na woceji šrupaze wosadnje wjazy njedawa, dha wšak čjini wón to na druge mašnje. Wón wopytuje femju i wobohacja ju jara. Wón napawa jeine brojdy a namacaja jeine woranje. Wón pozohuje jeine šročenje a da ho žitu derje radziej. Wostwicežka hu poine wozowu a dohy hu je žitom pšahryte, jo ludžo ho štrudaja i šedwaja: Woža studniczta ma woby dočć (Mf. 6, 10—14). Njepšchidže to wšchitko je žohnowanja = potneju rutow naščeho Woža?

Jo bychym lěpje spósnali a žiwischo šacjowali, tak dyrbjeli wšchitaj šawuticž a hłoda wumrjeć, i hmy by Wóh swoju mihu ruku wot naš wotčejbnj a i nami čjinić chgzi, kaž to našci njepšcheczešo i nami w myšlach moja. Šabizjili wšak hebi nejsemu ani najmješćeje šrejđoti a wšebjenecji, to čzymu ponizuje wunawacž a hłuboto ho pšedw Bohom šhibowacž dla našch wšchellch a wutlich hřečhom a jeho i wutcobu prošpjeć, wón nočajy hładacž na našče hřeči a niz tych šamych dla nam našče próštwy šapowjedźić, kiž nětko w tutym čžejim čžabu i njemu ščezleme wo žohnowane žně. Wozna femja šdchuje i njebežam wo hnadne wobšćepjenje, šdchujmy tež hebu! Wšči tym šo na to dopomnju, šchtož šary poboznj Šchřinaw pšije we swojich „murnych wopomnjenjach“.

Wščinawo, jako po hnadnym ujewoderje, kiž be lačne hona i mitym pšódnym dječicjom wostdemij, ja swojeji woceji i njebežam wobšćehaj a na čžah mroczelow šedžowach, džach ham pšči hebi: Wóž Wožo, tu wone čžahnu, tmoje wošy, na šotrychž ty jědžěš, jo by ty hebi — ja rěču po čžlowiskim wšchitju — swoje pola, kuzi, šahrodny, hona a lěšy wobhładowat. Wrošcherjo bjež sa wošom bohachy ludži, wo šmilnj dar wokojo. Wšy, wój Wožo, šmy wšchitaj twoji prošcherjo a wolašmy šo za tobu, hduž ty jědžěš na mroczelach: Našch wšchědny tšlěb daj nam dženka.“

Haj, proščamj jeho i hłubokej pokornocju, ale tež je wšchj nadžiju jako lube džěci swojeho lubeho nana, w njehnutym dowěrjenju na jeho drobe šlubjenja, a potom njemjetim žaneho štrada wo žyrod. Wšebizjili na poslednju šibku pšchidže a hrymšaty hłód i wutlimoj wocemaj kula i pinzow a lubow, pšedbizjili naštim nje-pšcheczelam jich hješbózne wotmyšljenje šo poradžti, budže tón Krjes do teho hładacž a i pomozu pšchitowatačž a radu našch njepšcheczelow i niečjom šćinice, dyrbjale tež rapaki tšlěb nam i njebež wošpjeć.

Wšěje, šchtož žaneho hnadneho Wótža w njebežach nima a nješaje, tón ho boji a štrachuje, a šarolcje njedadža jemu šimčom špacž. Ty pať, ty pšchš šchryha wujednane džěčo Wože —

Ty pať po čžimim španju džěč

A swoje džělo šapocznješč

Š te j wšćej nadžiju,

Šo tón Wóh, kiž čže štworik je,

Čže i tšlěbom šabycž njebudže. (Mšćel. 22, 13).

Krg.

Maršča, pšchrodna mačž.

Wšchěje jena wješna šawina, špšjana wot Wšćata.

(7. pokračowanje.)

Wně lěže běšćej šo jako muntej. Maršča, pšchěčiwu wšchj šćero blėda a buča, hědžěče i Gandrijom wo štjone na wumještca. Wona čjitaše plnje w něšajim dotownecze a Gandrij hědžěče jej napšchěčiwu, i dočym pobohowanju je šchlećčki pobuštchajy šchěpjal hřeđajo. „Tónle čłowjek naju hšichěje i naju šamšeho doma a dwora wučěri. To je šatroschje! Gandrij, čjini, jo šo ta wěž jako pšchěmšči; Werta a Štrza maťaj šo rošwěrowacž, to šapšimo njemě ničo pšacjč.“ — „Wój, čjini ras!“ rěknj Gandrij mterlajy, „to je bōhny prajene. Šso runje dopomnju, jo i teje hameje šchlećčej pšjad, jako ty mi pšchěrcžowacše, jo dyrbju to šapšimo šćinice dacz; wobohi Wšćawich dyrbjejeje i dwora tam na šahrodnicju a tónle njehšćinimk i naju njebžu šem. Něk by dwór šiwowemu šchwarnewemu šotšinemu hšnje na šchiju čšipšnja, a mój mójemaj naju brēmjećšto šiwicž abo šo na šmjeć hñewacž, kaž šo namaj špobota.“ — Maršča mjěčějeje wozomik. Haj wona jara derje swoju njepravdu čjuijeje. Š žabawimaj hřeđamaj bē swoje wotpošłabane dopyta, i tym pať hebi hamej šamaj žolotč pšchitowata; nět dyrbjejeje tónšamj hřeđt jej i tejele žakotcje wšpomnacž. Štrza, kiž bē hšjom pšedw w potajnim pil, bē šo nēt žyle do pšēja pobač, šwada a pšchělora w domje běšćej jeho i temu čšeritč; pšchetož hduž Werta w špocžatku wšcho móžne čjuijeje, jo by mēr šdžěčaka, dha Maršča je swojim nutšměščenjom a šawšjanjom tón dohry šitit žyle jako šlaty. Šako bē Maršča na wšchēm posledku tal daloko pšchijecška, jo do Štrzoweho doma wjazy šupicž njehšedžěje, bē tež Werczina mój pšchěktaba, šo by nad tym nětko pšchězo hšubichy pabazym něščto šamobča. Werta bē nēt to wšporne jehnj, šotřez běšćej nahradnošč a šorbošč šarčeluju tam pobačej. Džowzawimoc čšepniju a nještož pšchitowatačž, bē ja Maršču frate škoptanje; wona čžajčše temu nětko i mozu wšpomnacž. Werta dyrbjejeje šo dacz rošwěrowacž, a Štrza je swojim nutšpšchijemym šašo do swojeje domšim čšahnjecž. Maršča šmubročž pať šo šlemi na Štrzowej a jeho pšchitowacž woli. Štrzowa mačž hama bē jo i Maršču, šwojeji šenicež šotru, tehošla šmješćčelika; wona myšćelje, Werta wšak došo wjazy žina njebudže, a njehačše šwojebo jeniččeho špna, šotřemuzž tola šubto po prawym pšchipadny, tehošla pšchitwěčehene wšdžecž. Maršča derje wjedžěje, tal te wěžy šetajaku, ale i te j šotřotu, i šotřezj pšchemenjenje žabachje, nadžijčše šo tež, šo hšjom hřeđti i dopelnjenju swojeho pšchěca namaka. „Ty jědžěš jutje i jušćakomšicarje“, rěknj i Gandrijej a nala jemu šchlećku šašo potnu, šo by jeho napoť šapity rošom šašo wozjowka a jeho i škutowanju namawati; „čši hšodlo ju pošni lěše, a šo dře nēšaj hřeđt namacž da, šo tehole bješbōžmija wotbudemj. Waf wón, pať my! tal pšchidže, to móžěš mi wěrič. A tu šanšu tola njebj šmjećč mošt, ham šubny proščej a hšichěje pšchitowatačž, tal naju šubto a šamozerje šo rošmjeta.“ — Gandrij šo i temu šmėjo i šlowu pšchitowaj a porjebji hebi hšichěje šchlećčštu. — Duž Maršča potračžowacše: „Ja čži potnu šorb nakładu, tón dajš temu hšiejci hšubom i wšpřeđta. Wóžěš jemu tež hšichěje šoty do miki šlěččič.“ Žu hu wona pšchšš móžne wolanje pšchětorhjenja. „Wój Wožo, Werta wola, Štrza ju bje!“ žolotčelcja a džěčěje pšchšš dwōt i Wercže. Wona namaka ju wo štjone w jenym kuzšju štejo. Šchepotajo džěčějeje šwojeji ruzy pšchěb šo, šo by ho pšchěčiwu Štrzu, kiž jej šćero blido štejejeje, wobaralca. — „Wšchěje ras mi wo rošwěrowanju špoma!“ wotacše wón i čžejim šajštom, i šchřimaj wudžerzajmaj wocemaj na nju hładajo, „šotom wšch, šchto temu hšebuje!“ — „Wón je čže bje!“ wotacše Maršča

pjechi wuhładanju Werczynieho hichcye ho palateho liza; „wón je
 cze bil, Werta, to cze wot njeho dżeli! Czekał jeno, ty niestraka-
 nita, to czi śchju stemi!” Wschi tym ślekał Wercze, so by ju
 i jejnego stracha wumohła. — Fryza ho f njej wobroczi. Wón
 bę hylnje napył, ale hiercyeje ho w hromadu. „Schtjo? ja Wertu
 bit?” wusłanja ho hrubje; „iśchł cze do woschwońdyczi?” —
 „Woschwońdyczi?” drciejeje ho Marciha dżiwje, „nijepali ho jejne
 lizo jako woshe? Werta, praj, nije merno, wón je cze bit?” —
 „Wostaj jeno, maczi, wostaj jeno!” ryczał Werta. — „Ně, ně!
 sapadny jej Marciha hichcye dżiwischa do głowa. — Fryza stupi
 f poschbniemiej płaćcu piched nju, so jej głowa w hubje tczazy
 wostachu. „Si, ty bestka tchlama, iśchł je tebi losał, jow łobr
 pśchyczi?” Wschi tym jejhrawałcye jej f płaćcu pichęzo wicze
 woczomaj; Werta něto wóhje żatofczęje a Marciha wofajcye po
 pomozaj. Duż we wofomilcu najwjetczęje strach wotewriahu ho
 durje a Wikkawich fastupi; Fryza nadržony ruku dele puřchzi f
 śchmatajcye ho něfotre czołcye f boka. — Wikkawich f wóltimi
 bęhami a f fruttim pohladom pśchiblizi ho f niemu. „Fryza!
 Fryza!” ryczał hrzo, „ty był hódny — ale wschaf twoja hubje-
 woczi je kłopotanja dolę.” Ś wosbarotowanjom ho wot njeho wot-
 wobroczi. „Pój, Werta, pój, maczi, wot jow precz” — wobroczi
 ho něto f żonomaj. — „Pój, czińcye jeno, so mi f woczow pichin-
 dycze, to żyke pařimo!” bęrcęjeje pjanj Fryza; „ja pichibaham,
 so ho ta głowista njejmę wozjo w mojim dworje potalacę. A
 tego starcho wóhła też wozjo žiwicę nochdu!” wobroczi ho
 f Gandrijci. Kiz runje f durjemi nutš stupi. Gandrij bę, pśchę
 wozłanzu nadržony, f dobom f myślam pichichłof. Wë to jařny
 wofomil w jeho saczmitym rořojme, a jako něł śchępotazu Marcihu
 a będu, swjadnjenu dżowku widęjeje a f temu Fryzowje głowa
 hichęjeje, jaczu na jene dobro żyku wulfočę žywioje hubjenstwa.
 „Wój Wozo! mój Wozo!” pęchaj a hyljn rouchu ho jemu po
 lizomaj. Wikkawich iapřichja jeho troščotowajo ja ruku a wjęcę-
 cęje jeho je jstwy. Wikkawich, haj Wikkawich, kiz tak czeritcy a
 hyljn jemu bęwńenje f boku stejejeje, bę wschaf hichęje jeho jenicęke
 wjębele. Skaf radu budżicę něł tónle dom wicęjeho njełbowa wo-
 wuřchęje f łobreta pola Wikkawicę mę a potoj namaka! ale jeho
 sarocęjenja a jamęczenja, so do Wikkawichowcho domu ženje flupicę
 nochze, pabachu jemu cękto na wutrobu. A Marcihi ho runje
 taf dęjeje. Wikkawich bę hichęje jejno a Werczina jenicęfa pomoz
 wicęjejmjo Fryzowym hrozęnjam, a wo Wertu męjejeje wozajo
 stracha a sarocęje hacz wo beje kanu; fak rad by i njej něł
 f Wikkawichom hōbu śchła! pichętoż też na wumjenku dycęjachu
 ho pichę Fryzowym iatbahęnjom a njemderęnjom bojęc; ale
 jejne prędawicęje hjęsbōjne a hordy ręcę stejachu něł f pmoję-
 njagym głowami pśchęd jejnej budęu. Wikkawich tele myśle
 jjawnje na jejnymaj woblicęzomaj cęitajcę a jaczu hsubofe hōbu-
 cęępęjenje f tymaj njełbōżownymaj. Wón proščęje jejn a Wertu,
 so bęchu f nim śchli, doniż Fryza jařo strōby njebudęe, a Wenta,
 kiz runje do dwora stupi a Wikkawichome głowa hichęjeje,
 wicęjejeje runje taf pichęcelnje, so bęchu tola łobreta wot hwojcz
 strōęelow wodychmęcę hępli. Gandrij pohladny na Marcihu a za
 na hwoju njełbōżownu dżowtu, kiz męjejeje řdy hichęje moży,
 ho něłaf řberęcę f pořna stracha na wocęijnenje wofno hladałcę,
 f kotrehoż Fryzowje selenje pichęzo hichęje kłincęjeje. Marciha
 styny f głowu haj a dęjeje f rořbitęj a řkananej wutrobu łobr
 do řaprowniřeho dwora, do teje proščęsteje bęty, fak bę prędy
 taf hufšo prajita. Stary Werczina bę widzał hichęctich pśchę
 dwōr pśchitacę, wón dęjeje jim napyřęcęwio, powita jich łubocęjwje
 a pichęwodzi jich do mlōbeju stwy. „Mano Werczino”, iapřichja
 Wikkawich hwojatocęnje głowa; „Wę drje łeje tola řpotojom, hdy
 mojej staręej ja přęřichzi cęař jow w naju komorzy wostanjetaj,
 a ja a Wenta f Wam do wulcęje komorzy sacęhjnemoj? Wschaf

je w łeęe a mono drje wcho pōńdęe. Mę a potoj je tola
 głowna wę, a ta dycę bę Wamaj, łubaj řaręej, jow bořacę
 dořtacę. A taf wiele hacz w nacych mozach řchę, hęzomy Wamaj
 žiwjenje łohle a řpodobne řčinyć a Waju trořchotowacz pętać we
 Waju njełbōžu.” — Wjęs tym so wón taf ręcęjeje, bę Werta
 f proščagymaj woczomaj na njeho hladał. „A mje, łuby
 Wikkawich, tola njełcęjeje řafrowicę?” prajęjeje wotom, a łędu
 bę to wuprajita, pabę njemōżna Marcihi do rukow. Jejne głabe
 moży njemōżachu telko horja řnjeję. — „Werta, moje dęęo, nje-
 wumł mi!” řatofęjeje Marciha a ptałajcę hōrke hyljn.
 „Wona wschaf niewumrije, ale je jeno do njemōzy pabnyća”,
 trořchotowajcę Wenta a pohłwata, i Wikkawichowej a f Gandrijowej
 pomozu tu řhoru na hwoje řamřne łożo pōřożicę. Werta wotewri
 f trořęjeje njełbōżownnje macęjeje bōry jařo woczi, a jako telko
 pichęcęelnyć a dęęłberjajacydu głowom řhycęjeje a bę teho węřta,
 so mōjejeje jow w potuju wofkacę, tehy řstny ruzy a řbōżny
 mę pichidęe na nju. Wschi tych wščelakich řjadowanajch ho
 dęęł bōry pominy. Gandrij a Marciha rad do Wikkawichowej
 stwy cęhęnjęstaj, so bęłstaj taf hńewanju a horju, kotreż bęřchaj
 dwę łeęe dołho pichętracę dycęjakoj, f wuczja řđoty. Najmulinęje
 węży budęu f řokafęż dwora jow řnowłęene. Werczine łożo bu do
 řstwy řajene, řaręej řhęřchaj pōbła w komorzy. — „O so
 mōžu něto jow taf męrnje wumręcę!” řchętraj Wenta řęhę, kotreż,
 jako bęřę jej wščęřto łubōjnę a rjenje pśchęřotowala, něł f dęęł-
 brawjom pśchę jejnym łożu řtejeje.

(Wichichodnje bole.)

Wščelake f bliřka a f daloka.

* Pōńdętu męjejeje ho dęęelana řhromadżina řkamjen-
 řkeho a řjedru Wudychinjeho wofręjeja. Wo wupřęwanju
 řhromadnego řčęřluchę, kotreż řhromadęnyć myśle widęjejeje na
 tutōn cękři cęař, męjejeje řnes wuřchęci żyřtwini řadęicęł
 Rojenřranż wotwęřęniřu ręcę, potajajo na hibanje żyřtwi-
 Ńejeho žiwjenja w ludu, kotreż nadržojmje rořwiowa žywu łubowu
 żyřte.

Na te pśchędnocchowajcę řnes duchowny lic. theol. dr.
 Gehring-Sohlandski wo: Żonjaza řkuzba też po wōjnje na-
 pominianje, też po wōjnje żyřtwje a wōtęzneho řraja. Wón potajaj
 na nufne řtufowanfle polo řnutšownego miřionfstwa, na kotreż
 budęe řpřozniwe řtufowanie po wōjnje cęim miřifcęje. Żywa
 rořmōtna ho pśchęd. Wohata łęcbō żonaw a hōbitamow żyř-
 twifcęł pśchęberęjęřcęřtwow bęřę ho řchęřta, so nadržojmje też
 pľody wuřęteho hęmjenja ho wo wōřabach potajaj.

„Bombaj Wōh” njeje jenoż pola řnesow
 duchownych, ale je też we wščęch pśchę-
 dawarņjach „Serb. Nowin” na wščach
 a w Wudychinje dořtacę. Na řchtwōręcę-
 ľęta płaći wón 40 pj., jenotkliwe cęřiřka
 ho řa 4 pj. pśchędawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźelał,
Strowja će
Swójbyj statok
A twój swjatołok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Křes spař móčny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrny dźelaš
Wšedne dny;
Dźeš pak swjaty,
Duši daty,
Wzopěš ty.

Z njebos mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Křes Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Šserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa ho kóždu hobotu w Šsmolerzjz knižkicšičečeni w Wudysčinje a je tam sa šchwórtičknu pschepłatu 40 wj. dostać.

3. njedźela po swjatej Trojizy.

Zap. štutki 4, 8—22.

To wažne słowo, kotrež Pětr wurěča a kotrež je jadro naščjeje křesćezijanskeje wěry ja wšchitke čyby, křinczi nam dženha do wutrobny:

„Njeje w žanym druhim sbóžnosć; tež njeje žane druhe mjeno pod njebjom date čłowjekam, w kotrymž mohli sbóžni być, hačž jeno mjeno Jezus.“

1. Žane sbože bjes njeho, to dopořašuja jeho njepšcheczeljo;
2. sbože j nim a we nim, to dopořašuja čzi wučjobjnizy;
3. wščo sbože pšchěš njeho, to dopořašuja wšchizy, kotřiz do njeho wětrja.

1. „Njeje w žanym druhim sbóžnosć!“ Žane sbože, žana sbóžnosć bjes njeho, to dopořašuja jeho njepšcheczeljo pšchěš swoju njemóz a pšchěš swoje šłaženje.

Šcho samochu pšchecziwo temu Krijesej? Woni widžachu teho čłowjeka, kotryž běčhe wustrowjeny a njemějachu ničo pšchecziwo rěčesć. Woni widžachu, kaž běčhe šlawne, šchož ho dobreho pšchěš teju japoschotow šta — a to přez njemózachu. Woni pšchitalachu, šo bychu mjelcjeti wo Jezusu, ale šcho jim poměčhe? Woni hebi njewěřachu ruzy na njegu položić, pšchetož lud jimaj

pšchiwihowosće. Woni šu njemózni pšchecziwo nimaj! Šaj hičheje wjazy, žaneho šboža njenamakašja, ale šłaženje. Doklž njeběchu wopomniti, štož k jich mērej šo hobjelje, wotřud wojny na nich čkafasće. Dolež bēchu teho šacžbšl, kiz durbjelje rōžny kamjen jich doma, jich wěry, jich šboža a žiwjenja byč, njedgurbjelje jedny kamjeni na druhim wostacž wot jich domow, wot jich města, wot jich templa. Štaženje bjes njeho! A dženha? Njemóz jeho njepšcheczelow. Wjele šo rēči a pišče pšchecziwo Jezuskej — to je wopacžna wědomnoič, njewěra. A tola njemōža ničo druhe pšchicjelš, špšchu wučjbu postajicž, špšče žiwjenje živi byč, hačž je wón žiwj byč. A dbyž woni widžja, tač je šlawne, šchož wón čzini w štutkach lubosćje naščjeje křesćezijanskeje žpřtwje, w šturowowanju jeho lubosćje na wutrobje a žiwjenju jenotliweho křesćezijana; woni to přez njemōža. Woni ničo pšchecziwo temu njefamōža: To twarjenje tu šteji, totrēž je natwarjenje na rōžny kamjen, kiz je Jezus Křisťuš. Žeho wučjobjnizy předuja ewangelijon. Wulki lud jemu pšchiwihuje.

Woni pač žumi? Žich žiwjenje ma tōňkamy bēh; Žich šbožu pobraduje prawa frōna, jich dželu prawa mōž, jich šturowowanju najwšchšchi wottytņjenu tōňg, jich šrubnje najšpšchi trořcht, jich wurēczju jenicža nabžija. Wobhladuj hebi jeho njepšcheczelow! Woni dopořašuja: Žane sbože bjes njeho.

2. A potom wobhladajmy hebi jeho wučjobjnitow. „Woni pač pohladachu na Pětra a Žana křobloič.“ Š wostak ju mējachu? Woni wjeđachu: Tōň Krijes je

f nami a: To je to sboże, kiž my hvētēi nješkemy. „Mōj njemōžemoj woštajicē, so bydamoj njerēczaloj, sčtož hmoj widžaloj a hlyščaloj.“ Njeje to wernocēž?

Předarjam našeho cžaba moħla tež křobkoleč a radočē spadnuč, hduž hwoje cžeže pomolanje jastawoju a tola tať maľo plodow woħlabaja. Wōne drje předuja, křešćijienjo drje hlyšča, ale tola po tym nječžinjo. S wotkal radočē? Žene mōže naš a wšchittich strowštinych a křobklych šbēřečēž pšči wšchittich šrudnych našonjenjach; to je ta wostolēž: Tōn knjež je f nami a f nim naše šbože.

3. Njeje w žanym druhim šbōžnocēž. Wšchito sbože pšchēs mēh. To hū našoniti: cži wučžobnižy, tōn křromy, milliony f nimi.

Šty tež ty to našonit? Twōj Šbōžnit je f tebi pšchitħadžal a hwoju šbōžnocēž tebi postičowal pšchi wučžbje w šchuli, pšchi fowicmoziji, w kōždej Wojei hlyšbje, pšchi hwjatym wotstawanju, hduž hū stwal pšchi rowach hwojich lubič. Njetrejbodich tole sbože wjele hačē nšchitto drube na semj? Wōn je, kiž tebi jo dawa: Žesuh křhrystuh, kiž hody wot Wōtza pšchidōže, teho Wōtza tebi potoluje, kiž jutry hmjereč pšchewinywšchi twoje wumrječe pšchekrašni, kiž na Wože špēže wēčžinu domilnu tebi wotewri, kiž je tebi hwjatki hwojeho Duča pšštal, kiž cže tebe wot semje f njeħbeham wješč. To je twoje šbože, twōja šbōžnocēž.

W nōm dzyli my mjelēčēž? Nē, my njemōžemy wostajicē, so bydamy njerēčeli, sčtož hmy widželi a hlyščeli. Ğaj, my cžemy wobšwēdēčicē se šlowom a f myħlu a f hčodjenjom:

„Njeje w žanym druhim šbōžnocēž, tež njeje žane drube mjeno pod njeħom date cžlowječam, w kotrymž moħli šbōžni byč!“

Ğamjeñ.

Šbōžnocēž w Žesuhu.

Žap. II. 4. 12.

We žanym druhim šbōžnocēž njei,
Tež žane drube mjeno
Njei w hwoče date cžlowječej,
Moħ šbōžni Žesuh jeno;
Ğaj wōn, naš Šbōžnit jentēčti,
Ze pučē a wōdžet f šbōžnocēž,
Šbēž mēra palmy wēja.

Moħ doth dže Žesuh šaprašēi
W wukupi naš f bele,
Hduž na křičju hmjereč pšchēčēčpi
W pšchēra martu wjele;
Wōn wumō moħ je hwojei křwju
W woblēče naš f prawdolēžu,
S tym wujebna naš f Wōhom.

Wōn Žesuh jeno njerēča,
Wōn je. sčtož mjeno praži;
Wšchak pomoz, wšchit wōn ja naš ma,
Hduž hřečho mōž naš daji.
Ğaj, štut je f mjenom pšchēsjene:
Wōn puča, sčtož je hšubjene
W dušče šbōžne cžini.

Njeħ mjeno Žesuh w dušchi mi
Duch Woži pšchekrašnjuje;
Šwēt to, sčtož wōno šnamjeni,
Dže ženje njelacžuje.

Moħ moħ tež wotom šapřchijēč,
Sčtož bōjšti hlyščēž ma rošhwēčēč?
Nē, ja hvēt je to tajnocēž.

Moħ, njeħ ho mjeno Žesuh
Mož hōžno we mni joħni,
Toť so mōž jeho wujnama
Mi we dušchi ho joħni;
Dha haħnu hřečha wšchēnosče
W Woži mēr mi w dušchi kēje,
Ğaj, dha hūm šbōžny; Ğamjeñ.

K. A. Fiedler.

Šte plody.

Sčtož cžlowjel byje, to wōn tež žujeje. Mošče štuti hū wuħywo, a jich sčžehwi durbimy žnjecē. Toła sčžehwi hū hūsto dolēž jara njewidomne, a doħo traje, prjeh hačē Wōh hřeč hšolta. Nēkotry hōjom sa cžōž mčadowicē hūmjo wuħywo, ale hūsto lēta šaħdu, prjeh hačē hūmjo škabaž. Tu je džečžo, kotrēž hūmjo wuħywo: mačžerine hšlyš a nanowe škōžžy, a to je jara šty wuħywo. Hduž ho tež Wōh doħim lētam nab nim minyčē dawa, hūmjo, kotrēž mčobženz abo knježna wuħywo, wēčže šelħadž, hduž tež w polđajšchim žiwjenju. W Wudychimje bēħče roš muž žiwu, kotrēž na hwoje štare dny wjažy džečōčē njemōžēčje a durbēčje tehodla pola hwojich džečēi wuħywo pučac. Doleč mēčēčje nēčto pienēč, tež wopravdže pola jeneho f nič pšchē byť namaka, kotrēž pať f nim jara šē šapřadžēčje. Wōn w jenej tomoržy pod tēčy hlyčēčje a mēčēčje lēdma hšubobne lēhwo; drubdy drje wōn šyčowalēčje, pšchēčž wōn mēčēčje hūsto hēbō cžepicēž a bēčje jara džakowmy, hduž jemu nēčto pšchinjeħedju. Žalo ho jeho nēčto, kiž jeho wopytowačje, roš woprašča, hačē ho nadžija šbōžnocēž dostac. Wōn f pšchekrašnjemym woblēčjom wotmolwi: „Ğaj, teho ho pšchēs Wožu hnaub nadžijam!“ W jako wōn jeho wōdžarowalēčje, so ho jemu tať hšubjenje dže a jeho Ğamħne džečēi ho tať nab nim pšchēwēččujaja, wōn špčchny a džečje: „Ğaj, Wōh hřečhi mojeje mčadowicē domapřta; ja hūm ho pšchēčžiwō nanēj a mačžeri Ğam jara hšubjenje šbēřžal, a nēšto je to mi pšchitħčlo, ja mam pod mojmī džečžimi cžečto cžepicē. Ale to je Woža hnauba, pšchetož ja hūm pšchēs to f pōšnacžu hwojeho hřečha a f potuče pšchitħčof; nēšto wēm, so je žiwu Wōh na njeħju, kiž wšcho wōdži. Ža ho jeno na Žesuhowu šaħtžybu špšchččam, pšchēs nju nadžijam ho, so wobacže dostanu.“

Tōntē starz w potoku domoj džečje a ho hōvta Wožu lubemu knječej wēčže bōle džakufe ja cžečē dny a hōdžimy, w kotrychž je wōn f wēřje a f pōšnacžu pšchitħčof, dūžli ja dobre dny na semj, hduž bē wōn dwešbōžnje žiwu. Hduž cžečē cžajja ja tebe pšchitħadžuju, luby cžitarje, dha špominaj na hwoje hřečhi a šrohm prawje, so cže cje Wōh tōn knjež f potuče šubžicē, doleč wōn po hwojei lubočži načže, so by ty hšubjenje byť.

F.

Mōj pomoznik.

S Žesuhom wšcho špččinom,
Džečam cšičje w jeho mjenje;
Hduž ja jeho pomoz mam,
Dha ho moj štut radži rjenje;
Ž. ho miločē njeħjeja
Ša wšcho žohnowanje ma.

© Zefusom ja k méréj du,
 © nim tež zano cjeritny stavam,
 Spévom swoju molbitru,
 Cžežéj a slywabu jenu dawam,
 ©o je wón mje schitowak,
 Sduž bym w nozj derje pfał.

Esym-li wulki, Zefus mje
 Na selenu postaw woadži;
 Sduž pak duska lačnja je,
 Wón i njej k cjeritowej studni kbožji.
 Sdžež ju i wodu napoja,
 Niž ho ždéli do njebja.

Mam-li jeno Zefusa,
 ©što ja potom wo hwét rožnju?
 Wón mi njebo wotanka,
 Sijom jeho ižožnojč kbožnju.

Za bym počny raduščé,
 ©o mój Zefus pschi mni je.

Zefus mój trošči wostanje,
 Jeho slajnje w duschi sméju;
 Moje hčomo pošlebnje
 Wubje Zefus, hduž ja mřéju;
 Haj, tež na ho ój rwo čaju dačj
 Mjeno Zefus napřšacj.

K. A. Fiedler.

Dolžnik.

Woštorjony ho muž je stola polbže, cjišny list, kotrež bžeče
 runje čitat, na blido a dželče: „W. dšičk, žona, tak ma pschińć!
 Napředje hmoj dobročijnaj a pžežijnaj tojsemu čłowjesej, potom
 njeboštanjemoj ničo jašo a damoj jeho wězj čsajacj, a něto ho
 wón napřčejwija a dawam namaj hřefacj, jo našu hřudom wob-
 štožj, jeli jemu čsajone wězj njewólč mój. ©štomčto „hnydom“
 je hiščéje tojšče pošmužnjene. Sa čji i žyfa wuriez njemóžu,
 tak wohidna mi ta žyfa nalžnojč a tóle cłowjel něto je.“

„Wól!“ napomni muž, čžejch li to tak wšacj, dha ho ta wězj
 hnamo hiščéje sljesčj da; tweje hčowo mje troču sméruje.“

„Haj“, žona potročowate, „hnyž móže mi čłowjel
 pjenježneho dotha dla hižem tak wohidny bęč, tak wohidna
 durbjoša ja Wobu hatle bučj swojeho wulkeho hřěčneho dotha
 dla! A tak hmy i Wobom husto dolež wotšobabžoša njedžimajo
 na hřěšny doth, i Futurjž pola něcho napřšana steju! ©štož
 móže ho so minu slacj, jeli jcho mje žel byto njeby!“ F.

Marscha, pschirodna marč.

Hiščéje jena wježna stawisna, spřšona wót W a k t a.

(S. potročowanje.)

Na wječortje hřebžachu Měrczin, Wória, Mirkawščj a Leisko,
 tak pžeče, ja wullim blidom w Měrczinowej slujce, jo buču
 w hromadžé džéč nutrnje woblanlyli. Měrczin hwoju Iničtu
 woczini a čžitaiče:

„Mjowopuščj mje, Wěžo, w slarebje, hduž lešččščinuju. Wo-
 barnu moju dušču a wumož mje; njedaj mi k hanibje pschjńč;
 pschetož ja mam nadžiju t rebli. ©šn čnowšč a wrawdolč njch
 mje salsoma, pschetož ja čsajam na tebe. — Wóže wotmolwjenje:
 Wólčuhajčeje na muje, kž wy bubečeje wote muje w žiwocje

nosčeni, a w mojej močejitnjž ležičje; haj, ja čžu waš nobęčj
 hacj do staroby, a hacj wy seščedžiwicje. Za čžu jo čžiničj;
 ja čžu waš lščacj a nobęčj a wumož. ©što je hdy schan-
 bjenn, kž na Woha je nadžiju stojik — D trošči, čžečo mohč
 ho bojęčj?

Jako worjež swoje mlode
 Se sšidčkami pschitowa,
 Tak mje slajnje Woha hnada
 Jako w sšitwščju wochřema.
 Sduž ja hiščéje njebčj žiwj,
 Da Wól mi to žimjenje
 We močejitnu žiwocje;
 Wščš njcho bym hiščéje čžičj.
 Na hřěčke wščo schanje,
 Woha lubočj wostanje.

Moja dusča je čžiča k Wobu, kotrež mi pomča; pschetož wón
 je moja šfala, moja pomož, mój šchit, so mje žabny wad njepobije,
 tak wulki hacj wón je. Zepola spuščejčeje ho kžždu čsaj na
 njcho, lubi ludžo, wušpřajčeje hwoju wutrobu pschéd nim. Wól
 je našče dowřenje. A byto tež našičj hřěčow wozaj. hacj
 wšča pschi moriu, jcho hnada, jcho wólčšča; a durbjeli tjez:
 Moje hřěči pschěndu moju hčowu, jako wščeke brémjo wone mje
 wobčžujaj, dha tón sljesj prašj: Šlej, to Wóže jehnj, kotrež
 hřěčta hřěči njebe, a: Šlej, ja bym twój hřěč wot tebe wšak.

Mój Šbóžnik je trošči hřěčšnitka,
 Sduž jom' wot brémjenja tej' šbóšče
 Mjz čłow't, niž jandžel njepomča,
 Sduž naštróžane by wšče tojšče,
 Som' čžěhny je hřěč ščertki,
 Se hej a Wobu k hřěšnojčji,
 Wot Mólšaba přecz lačjbnjenu
 A k hřezje heli wotšubženy;
 Šlej, ja teho je šlowanka
 Mój Šbóžnik, tón trošči hřěčšnitka.“

Sijom mješ tum, jo Měrczin čžitaiče, bu Mirkawščej pžeče
 wuščžo wotelo wutrobu, hřyly toniču ho po jcho lišomaj; Leška
 i dželbratnjom na njcho hladače, hiščéje ženje jcho njebé pšafacj
 widžoto. Jako bč něč Měrczin šfancžik, njemóžeče ho Mirkawščj
 hwojeho pohibanja wozaj šđeržčj, wón položi wobé ruzj na
 woczji a pšofšče i hčšpom. Wščičny mjelčojču. Wo hřowizy
 wša Měrczin troščowajoj jašo hčowo: „Lubj Mirkawšču, to nje-
 šboje je wulke, ale tón sljesj móže pomhacj.“ — „© nano, ja
 wščaf horja dla njepřafam“, snapřčejčini Mirkawščj pohibanj;
 „ja džeha tak šjannje widžj, jo tón sljesj pomhacj čže, a to
 mje k hřylam hnuje. Wonoj slaj mojej stajčej, durbjaf jeju
 hujbjenju a šhubjenju widžčj? Sa čžychčj jeju wumož a nje-
 mčojč tola žoneje pomozj. Wuž myšlach: sljesje, dha pomhaj
 ty! A to hmy ja trucek wěrik, tak j žtej wutrobu hnyž, tež
 njewjedžich, tak durbjaf wón pomhacj. Ale wón ruzj wš, a jcho
 dobrota a hnada je wulka. Haj wón budje wobohimaj šhubjenj-
 maj slarčijnaj pomhacj, ja pschewidžj něč jcho hnadne wobženje.
 Wščš čžěnu šrubdu je jeju wutrobu a hordu mišl rošbit, čžeja
 hamhnyčj hřěčow nad njemaj wotpoczujaje jeju potula, ale wonaj
 wščičje hwoje hřěči pšnajetaj, a Wól hduž jimaž hnadny.
 Njeje wěrnó, neno, wón ham móže wumož? Wón móže
 hřěči wodobčj a šlyšnojč hřěčomnja a čžiwu hřěčow wot našj
 wšočj. Wón jo toby čžini, jeno so k njemu pschitšobžamj.“ —
 „Wóže hřem te mni wščičny, kž wy šřžžini a wobčženi šče, ja
 čžu waš wšfšewičj, prašj tón sljesj!“ tak snapřčejčini Měrczin
 i hnutym hčšpom. — „Wól daj, jo wščičtaj pschiččtoj, jo wščičtoj

węsze wsihichoj!'' dyhchowafche Młkawich. „Wobdce ho se mnu, ho wón hwoj štut dołónacz. wihaj je prajit, to chje naž wuhty-
jchecz.'' Dale njemóž-ſche, hully wodobuhtyja jeho hwoj, wón padže
na toleni a wſchitzy jemu hłedowachu. — Werczin waſa hłowo a
mobleſche to. „Haj, ty luby Šbóžniko, wſchitžj z twojim joſno-
wanjom, wſchitžj z twojej mozny, napielłi naſche wutroby, woſhebe
twojich troſtcha najpotrebniſchich, ſahoj wſchj hšore wutroby: ty
to mōžeſch, hōžj chjeſch, tebi je to ničego mafo. Ty wſchaj nje-
mōžeſch ho wutrowocziſchj wot próftow twojich bjeſci. Pomhaj,
pomhaj, Knježe, hjeť ho po tyh wobohich hrejdunich horje; wōčje l
hmoeto do cženneje nozy wutrobow, hmit ho nab nami wſchitſim.
D ty luby, luby Šbóžniko, wſchaj hmy twoje bjeſci, ničo dale
nočjemy hycž, to tebi chjemy wotpočowacz, w tebi woſtačž, ty
dyrbich naſche žiwjenje wōdiciž. ty wjebjeſchj naž do ſiſtaſtočžy
a naž j nič hwoj ſamōžeſch. Knježe, ty hny naž wuhtyſchaj, ty
wōj Duch puſchje ho dele na naič cžichj dom. Dhať budž tebi.
haj dhať tebi ſa twoju hwiernočž. D Knježe, pomhaj pſchego dale
hačž tam k ſbōžnej wēžynočži! Hamjeň.

Merczin, Młkawich, wſchitzy j woſch-ſam wohladom poſtanychu-
Tón Knjes bē jich mobiltno wuhtyſchaj, žadny nad tym nje-
wōdlowaſche.

Haj, tón Knjes bē jich wuhtyſchaj; jcho Duch puſchjeť ho
bele na tón cžichj dom.

Dobreta w podlaniſim twarjeňčku hēdžetichaj Gandrij a Marſcha
pſchi Werczinym tožu, na jaine cžaje hynniowne ſpajne ledžowajoj.
W jenyum tožu ſtaw ſtejelche toleba, w ſtočej Wenzyna podra-
lētina mala džowčičička we hōdōm ſpajny wotpočowafche. Na
Werczine a wozymne žadanje da Wēta temu bjeſceť jow byblicž;
wono bēdže ho jara bōryj wobemaj ſabe a drohe ſžinito, a bē
woſhebe we wutrobie lubje wōwki žōcto ſahuboljeſch hōdžito,
kōtadž tež hačž dotal luboče prōdnej, twierdej wutrobie nēk jara
derje činijſche. Tu wotučej Werta je hwojeje loſhke dremžana
„Wōj ſtaj pſchego hſchježe jow?'' pſchajſche ho j lubočju; „dha
bžitaj wſchaj tež k mēru!'' — Gandrij dyhchowafche. „Ach, ja
tola ſpacž njemōžu!'' praji wón; „ja dženka cžeku na hwojeje
wutrobie cžuju, kōtadž mi wotpočowacz njeba. — Marſcha njel-
cžjeſche, ale jaina cžeka njebē drje ničo lōžiča. — Werta'', pōk-
čowafche Gandrij, „naſche njelbože je wuſka, ale my hmy jo ſa-
hjuſki — haj, mōj wobaj, Marſcha a ja. Wōj njehmēdžichmōj
wobohcho Młkawicha ſ domu a ſ dwora wuhnačž.'' — „D to je
moja najwjetiča wina'', pſchetorchaj jeho Werta, „ja hmy jeho
ſahnača, tehōdla trjechi mje nēk Wōže polceže. Ale to wſchaj
hamo njeye, o moje žyke žiwjenje bēdche hrejdane. Wot mōdōſeže
hem myſlich, to hmy wozaj hačž druſij lubžoj, ja bēč hōrba a
hym huſto dočž na hlydych ludž ſapomnija, j cželebju hmy
njelubojnje wōhſchabaja, pſchego jeno na hwoju draulu, na jebž a
pieče myſkila a teho Knajſa pōdla ſahyha, haj hmy drje tež
druſichj pōbožnyh ludž wuhmēčichata a hanika. A tehōdla dyrbju
tať cžewicž a tajke hradne žiwjenje wječž.'' — „Ale Werta!'' ja-
wota Marſcha žalōčſtawje, tola dale ničo prajicž njemōžeſche.
Njebē dha to wona, ſiž bē hwojeje džowymne huſjenſtowo ſawino-
wata? Njebē wona jej wot mōdōſeže hem ſaſata, tať činicž?
haj njebē wona jej bjeſbōžny, hrejdaj wſchitkad dawata? Wē.
Werta bē njewinowata, a njewinowacže dyrbjeſche ju tať cžezje
njelbože potriedičiž! To mōžeſche jaina macžetna wutroba lēdy
ſnječž. Kať cžowilowacu ju Werczine hamowobſtoržowanja! Ale
jajne twierdej wutrobie njebē mōžno, hwojeje hamhneje winy ho
wuſnacž. Werta cžiwafche tožōd myſl w macžetnej wutrobie.
Wona poſticž jej ružu a rjelnu troſchitju: „Macžj, my wſchitzy
hmy winowacžj. Dopomajcže na naſche pominjene žiwjenje na
hmy cžiččej, haj dopomajcže na naſchich hrečow winy, a mi
hmy wſchitzy poſni njemēca, a njewēm, hōže ho ſthowacž. Njeye

wēno?'' rjelnu wona, k wuhnaczu nucžizy, a hładafche prajchejo
na nana a macžet. — „Haj, haj'', rjelnu Gandrij. — Marſcha
dyhčny, a wuhnacze bē jej we wozomaj cžitōčž. — „Nēt wo-
myſhtaj raſ'', pōkračowafche Werta, „my wſchitzy tſjo hmy tať
wōbčezeni a roſbičji, a mōžemy tu cžeku, kōtadž naž cžiččej, lēdy
wičes žiwjenje njelčž. Zola tu muž pſchēčelneje k nam ſtupi:
Dajče mi jeno to brēmjo, ja chju wſcho ja waſ njelčž, my
dyrbicze hycž hwoobodni, a pučž wafchejo žiwjenja dyrbj bučž loſti
a hōdōi. — Ale my wſchaj cže njelnajemy, knjeſel rjelnjemy my
nairžōjeni, my cži ženje ničo dobre wopofaſali njeljemy, ženje cže
načyčſili, napowili abo wōbkleſi, njelhmy tež twojim pſchēčelam
ženje žaneje lubočeje wopofaſali a ty chju tať lubočžtaw a hmitny
pſchēčitwo nam hycž? — A my ho njelwajimy, to ſ jcho ruſi
wōcžž, čžijemy ho teho njebōſtōni a njewēm, kať mohli jemu to
jaſo ſarunacž. Ale tón knjes k nam pſchego pſchēčelniſcho rēčžj,
a lubočžtawje nam hſchječe bližo ſtupa, jaſne hmoeto jeho luboče-
poſneho wōčžta pada nam tať cžople do wutrobj. Ženo lubowacž
nje dyrbicze, praji wón lubočžtawje. — Ničo dale, hačž cže lubo-
wacž? o ſchō načyčž tebe lubowacž! My pabnjemy k jeho
nohomaj, wupſchēčtremy hwojeje ružu: Knježe, knježe, tu hmy, o
ty luby, miſočžtaw knježe, tu naſchj naſchu wutrobu! Twoja
lubočž čže naſche huſjenstwo wot naž wōcžž, twoja lubočž čže
nam žiwjenje, to njelboža-pōkne žiwjenje hōdōle ſejnitčž. Tu hmy
twoji do wſchje wēžynočže! — D luby nana'', wōbročej ho wona
k Gandrij, „tón ſthlany pučž naſchego žiwjenja budže wēčeje
hſchječe prawje wječjeť po tať wale ſrudnočži.'' —

(Wſchichōbnje ſkōnčjenje.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* **Š Drajžan.** Dženja ja dybčej, pōbēdnju njelčelu ſunija,
ho Šerbio j Drajžan a wokolim jaſo wſchjpotdnju 1/2 lta hōžj
w ſchjžnej žyrtwi hromadžija. Spowjebnu wučeju ſmeje k ſaraj
Domajſtwa j Wubetěz, pōdowanje k ſaraj ſchjžan j Hucžinju.

* **Šwjekełaje je,** tať hu naſchi wozajy tež žyrtwinſte žiwje-
nje domach dōpjelnil w tym wōjnſtim cžaju, wjebož, ſchto je
ſnuſtōwne mižionſtowo hžom ſa duchōwne žiwjenje ſkutkowato a
taſki nadawł ſmeje hſchječe w pſchjčōbje. Tať je jena ſaſta
diwiſija pſches hwojejo diwiſionſtowo duchōwne kolektu wō
200 hriwnow ſa ſnuſtōwne mižionſtowo hromadžija a domoj
pōkřata.

* **Wreni we wōjnje toloniw padujeny** ewangeliſti mižionar
je we hſčūdje nēmſto-afrikanſchego mižionſtwa j Wetela pola Wiele-
felba wupōſtany mižionar Hans Gūntter. We wōjnje pola
Tanga wōt 3. do 5. nowembra 1914 je wón 30 lēt ſtary mječ-
ſtu hmyrečž ſa wōtžny kraj wumreč. Na pohrjebniſchježu
w Tanga je wón hšowanj.

„**Pomhaj Wōh''** njeye jenož pola knjeſow
duchōwnych, ale je tež we wſchēch pſche-
dawaſnjach „**Šerb. Nowin''** na wſchach
a w Wubdyſchinje doſtačž. Na ſchtwōrēč-
lētta placzi wón 40 pj., jenotlīwe cžička
ho ſa 4 pj. pſchēdawaju.

Samotritny rebaktor: J. G. 616. Šobubredaktor: K. A. Fiedler.

Čiččičet a naſkabit: M. Smolef.

Sy-li spówal,
Pílnje dźelał,
Strowja óe
Swójbyj sntok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Luboś ma;
Bóh pak awěry
Přez spař móry
Čarowś da.

Njech ty spówał,
Swěrnje dźelał
Wědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duń daty,
Wotpoń ty.

Z njebes mana
Njech ói kłmanna
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Klě Bóh pada,
Wokřew óel

F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóđu hobotu w Čsmolerjez knižicšćiczejni w Budyšnjeje a je tam sa šćiwóletěnu pschepłatu 40 pj. dostać.

4. njeđzela po swjatej Trojizny.

Zap. kuli 4, 23—31.

Zako běšćtaj Jan a Yětr s jastwa pušćenaj, pschit-
něšćtaj wonaj k tym hwojim a pschipowjedajšćaj jim,
šćtož jimał čji wylchšći měšćnizy a staršći běchu wrojiki.
Duž dźatna modlitwa ho k Bóhu posběhuje. Pschetož
woni wjedža a sacznjowu, so jako šćelěcizjenjo pod pschi-
trjećom Wožim šćja.

**Pod Wožim pschitrjećom je šćelěcizjan strowšćnu
kóđu čjaš!**

1. Jed'n twjerdy hród je naš Bóh ham;
2. Brón dobra, bylna skala.

1. „Jed'n twjerdy hród je naš Bóh ham“, to staj
toj wucjobnitaj našoniloj. Za wošada běšće šćubna byla,
jako běšće powjěsć pschitšća, so hu šćarješćy teju wodžerjow
šćej. Ale to dyrbješće tež pschuowanje być sa tu přěnu
wošadu. Woni dyrbjaču nawuknjež, ho niz na čłowjekow
šćwěćež, ale na Boga hameho. A ta wyšola rada
bebi nješćerći, tymaj wucjobnitomaj něšto šćeho čziněz
a teju čzwołowacě. Šćelěcizjanstwo je hižom móž. Woni
ho luda boja a teju pušćaja. Woni našonja: „Jed'n
twjerdy hród je naš Bóh ham.“ Taj wucjobnitaj ho
teho k nim wróćitaj. Čzuziće staj ho šćabžerajoj.
Bonžinaj a poddanaj wylchšćoj, tola krunaj a wěštaj staj
šćoje wulnjež wulnježoj sa teho knješa. A tat tež
šćrošćtnaj pschitšćetaj k tym hwojim a pschipowjedataj,

šćtož jimał čji wylchšći měšćnizy a staršći běchu prajili.
A šćto ho na to šćo? Šćwala šćuano teju imuzitošće
bla? abo šćwarja na wyšolu radu a jeju šćóšć? Šćyž
nješćelěšćo šćabžajoj, je pschitšćušćnošć šćelěcizjana, niz
ho rošćhorjeć, ale wješće ho wěreje Boga šćwalice. My
šćwajšćimy přěnu šćelěcizjanšća dźatnu modlitwu, šćtož je
šćewana na šćožtu rjameho 2. psalma: „Knježe, ty hu tón
Bóh, šćiz čzinil hu njebo a šćemju a morjo a wšćitko,
šćtož we nim je.“ K šćtworiceleji nješćejom a šćemje woni
horje hladaju. Wón je tón wšćehomóžny, wón móže tym
šćwojim pomhać a je to nad tymaj wucjobnitomaj šćo
šćewil. Jed'n twjerdy hród je naš Bóh ham — tat
šćinezi pschěš tule dźatnu modlitwu. Tojke pohladanje
k Bóhu, šćiz ham knještowo wóđi, w šćotřehož ruzy my
šćmy a našdi nješćelěšćo, to dawa dźěcjom Wožim we
wojomanjy pschěcizmo nješćelěšćkemu šćwětej s dźela prawu
šćybotošć wěry w teje wěšćošći: „Ze Bóh sa naš, šćto
móže pschěcizmo nam być?“ a dawa na druhim šćo prawu
ponižnošć, so ho wšćawšći wšćeje šćamopomozy a
wjećenja šćubnjeje temu pschěmošćtanjy, šćiz prawje šćubji.
2. psalm je dopjeljeny: „Čzohodla šćěhaju ho pohanja
a ludžo wumwěla bebi přóidne rěče? Šćraloj šćemje
pschitšćupja a knješa šćladaju hromabže radu pschěcizmo
temu knješej a jeho šćhryšćuše.“ Móžnyč došć je ho
šćěbnjowo pschěcizmo temu knješej šćelěšćej. Wylchšći-
měšćnizy a pschawuczeni hu čji přeni byli a te je šćio
pschě wšćitku historiju šćelěcizjanšću. A tola — „jed'n
twjerdy hród je naš Bóh ham“ — woni jeněcžy čzinja,

ščtož je Vohj prjedy postajit. Kaj mējske Kajfas pravo: Zebun čizovjet durbješke wumrječ la lud, so buchu wščitaj slobni buiti, tat durbja nješčezeljo hami pom-hac twaricj na Wožim kraletstwe. Woni drie kamjet wot twara Wožeho kraletwa prjez swalu, hđžez ma lešez, so buchu so nowe kamjenje na njón twarice. Tón Knjes wobthoma dobuče! „Zed'n twjerbu hrob je našč Vohj ham!“ wón je našča pomoz wo vsakeh nufach, kiž našč trjedja. Duž njewopozajmy ho njehodni jeho pščitryčča, dowetny ho jemu, stajmy nadžiju na njeho, wón budž wščitno berje ezimej.

2. Bod Wožim pščitryčjom je kšesčezijan stroščtny kđžu cžaš. Pšchetož wón je: „Brón dobra, hylna stala.“ To taj wučobnuitaj wopokalujetaj. Zeho hlowo je jich brón, jeho dšju jich stala. Pohladaj na jich hroženja! to je to jeničše, i kotrumž na hwojich nješčezeljom potalaja. Woni čhędža prajič: „My na jich hrozječ woblječa wjazaj njehladam, my ho njebojomy jich stutow, to je twoja wěz, o Knjesje, kotremuž to pšchwopajajmy. Pohladaj na jich hroženja a pomhaj nam! My ho njewobaramy. A ty i twojim hlowom huj našča brón.“

Duč kšesčezijansteje ewangelsteje modlitwy rečji i teje modlitwy. Išč taj Jan a Zafub tehdom: Wóšezel woheri i njebješ — ale „daj hwojiam bluzobnitkam, so buchu je wšče kšrobotočju twoje kštro rečjei.“ A jich stala: Zeho dšjwy, „Wospozobitj hwoju ruku, so buchu wu-štrojenje a zejdi a dšjwy ho stala wščeš to mjeno two-jeho hwojateho džěšča Zesuba.“ Strowočj čžela je tón Knjes muojim dat. Ale wščebe wščem čže wón pšči-nječj strowočj dušče a so by tale strowočj, tole wu-štrojenje dale kročilo, durbi tale modlitwa bučj próftwa naščeho kšobro cžaša. Do natpazych hřeščnuch kšoro-čejow naščeho cžaša durbi nuts stutowacj dšjwona mōž Zesuboweho mjena. To je ta prawa stala, na kotrežj štejmy w nješčezelščich móščich zolmach naščeho cžaša. Zow mašč hwoje brónje — niž čželne, ale duchowne. S Wožim hlowom, wy starščj, wocžebnječe hwoje džěči. S Zesubowej lubočju setkajče ho, hđžj hnanu njejednota ho jashpuluje do twojeje wutrobny. Dduž je Wože hlowo našča brón, budžezez tež dšjwy widžezj, dšjwy, kiž wutrobny wuhjoja a jahojja. W Kšryštuhowym Duchu namakajče potaj a mēr.

Zed'n twjerbu hrob je našč Vohj ham,
Brón dobra, hylna stala.

Samjeit.

Próftwa praweho wjele samože, hđžj sprawna je.

(Zaf. 5, 16.)

„Heliašč,“ wšče hwojaty japosčtoš Zafub, „bšče čizovjet runje jalo my. A wón lexini modlitwu, so by delščj njehoč, a delščj nješdžeske na semju la tpi leto a ščelčj bēmagow. A jašo wón ho modlesče, a njebješo daču delščj a semja pščinješe hwoj wóš. — Ščo čže tón luby muž i tutyim hlowami? Prajičj nam čže, so ho Vohj tež nam japosjedščj njebudje, runje tal moč laš Heliašej, jeno so čžemy jeho we wěrje prošočj „Pšchetož próftwa praweho“, wón prajč, „wjele jamoje.“

Hoj, ščo mōže je wupomjenowčje wščitke te dšjwy Wože, kiž hu bižom wot spocžetta hweša ho na semi stala na proščaty hšb modlesik ho twónčla? Wščeš modlitwu wotwobrozi Mójjlaš hnew Wščehomōžneho wot Zraelta

(2. Mójj. 32, 11) a šbi i wupščestřenymaj rufomaj wóšto hlo Amaleitščich (2. Mójj. 17, 11), a Wnawoh šezje i hšobom hwojeho wolanja Knjezeweho janzđela i wšhola dele do hwojeje blisťosčeje (Knji hšudn. 13, 8). Wščeš modlitwu domach w tomorzy šbi Samuel wóšto Jilistščich a pščitwjeđe na nich štrachi a štjiti hylneho hrimanja (1. Sam. 7, 9). Kral Zohahas, runjež bē hřeščnit, šohna i mjeczom modlitwy wješče čžijdo Siričich, kotrežj hewal jane brónje pšchwemčj njemōžachu, a Zraeltšč džěči byblachu jašo w dobrum potojju kaš prjedy we hwojich hětach (2. kral. 13, 4). Wščeš modlitwu w Šistiašej hšičke 15 lét i jeho žiwjenju pščitwuch (Zef. 38, 5) a buchu tamni tjo muzoj o šđeržani we piomjenjach ješliwje pjezu (Dan. 3). Na modlitwu bratrow rostoričchu ho njebješa hwojatkowny džei, a drugi ras — džengja dopoldnja je ho w naščih Wožich domach wo tym předowalo — šarža wščeš jich šhromadne šdychowanje i Wobu to mēto, na kotrumž beču šhroma-dženi (Zap. št. 4, 31). Modlitwa te rječjasu, do kotrežj bē Přer samjnemy, a wotemri durje jeho jaitwa (Zap. št. 12, 5. scj.). Modlitwa je wichoram wobhrošyla, kšorych lahobja, mormych jašo i žiwjenju šbudžila.

A ščo durbju dale prajič wo mozo, džiwach a štut-čach modlitwy? Zgle wšimo je wot teho polne. A polne wot teho buču tež našče wošody byle, našč lud a našče zgle žiwjenje, hdy by ho mjes nami wjazaj wobljenja namatato. Storo žabny cžaš nije byl w žiwjenju naščeho luda, kiž by našč mōžničho i modljenju wubudžowal, hač runje tón nječijši. Haj, do kaka wotolo wšchudžom nješčezeljo na wščih štronach! Hđže seže wy žiwěni modl-rjo? — Jašo w leče 1813 i bitwje dońže pola Wulkeho Beerena, pocia w blisim Warlinje wulka hrosa mēščezanow jinač. Pšchetož Franzowsojo beču hrošili, po dostajom dobučju wščitich do brónje šhmanych muz-ščich jatych wotwječj a mēto na wščeh kōnach šapalje. Duž samola Jan Žanita, duchowny pšči Betlehemlej žyrwi w Warlinje, najžiwěničšich modlerjow hwojeje wo-šady a šjednočji jich i tomatstwu, kiž by ho bies fa-čorhjenja pošpochi te Knjezej wščitich wóštkow wo hnadu a dobuče wotalo. A so by jane mjelčjenje njebšo pščed tym Knjesom džei a nōž, bēče wón kōždemu modlerjej wošebitu hodžimu, hđžez mēš ho i Wobu modličj, postajit a na papješt napijaš, a to tat, so kōždu hodžimu wobnojo a na wozy wjazori i dobom na tolenach wščed Wohom ležachu. Wóřty dosta ho tym hwernym modlerjam pomjelč wo dobučju. „Ščo je WulkoBeerensu bitwu dobył?“ džěče pošđižo wěty prušti wóštkowdžez i nē-kotrum, toščj beču ho Žanileš hujeli, a da ham na to teho wotmolwjenje: „Žanita je ju dobył; tón je je hwoje wobobu wobnojo a w nozy na tolenach ležo najwšchđšchego wobžerja bitwow to dobuče prošyl.“

Namaka ho pola našč podobna hwerńočj a horti-wočj? Našč hšezor, ham hwerńy modler kaš domach w cžašu mēra, tal wošebje něto wotlačj na křawonych bitwščezach, je pščego jašo lud i hwerńemno dobro-proščjenju napominat. „Džičje do Wožeho doma a wo-lajče ho i Wobu wo dobuče.“ „Mješ hu našče modlitwu taž wobnojowa murja wotolo lēhna naščih bratrow. Kaš budžez jich ta myšl špōhničje a šaporičj: Zpřazaj, haj milijony nošča našč domach na modlazej wutrobje!“ Tehorunja je tež našč wulki pōny maršal i Šindenburž hwerńy modler. Pšči škladnočji wóšnjeje

Božeje služby w Beuthenje w Schleystej stupi ho wón na tónzu teje kameje se swojimi wyščtami pšched woltat a modlešče ho wóšje na Wožu móg a pomoz? ja tón wulki jemu poruczeny nadatw. Nimamy dha tehodla ho wulzy hanibowacz, hdyž fmy w poslednim cšaju se rta tuteho pobožneho wóšftowobžerja tu sfóržbu hšyščecz durbjeli, kat jara wón we swojim džele facžuwa, so je móg dobroproščerja w našim ludu wostabnyta? To štowo pšchima nam na hšwědomnje, a něštruy mudraczč, lotremuz ho sda, so wontach rucže došč do přebta nještje, a kiž so džiwa a prašča, cšehodla hšyščezje dale potracžowali nještmy, njeh šebi i tamnje sfóržby na šwoje cšehodla? to wotmolwojenje wošnje: tehodla, dofelž šy ty takti lěni a šajparny modlēt. Kunje kaž para, lotraž najprjedy něšotre ložezje do wyššota stupa, potom pak bórny šažo dele pada na šemju, tak ma šo pola naš i tyšžaz modlitwami kóždy džēn.

Bratšja, štruy! njedajezje šebi došč byčž w našej jwučzenej, do hšlowy nauwutnjenej šlidowej, ranjšej a wječornej modlitwy, pšči šotrejž husto doščž wutroba njewē, ščto ert rēčži. Proščezje i horžozej wutrnocžču a i njewustawajezje hšwěrnocžču! Proščezje ja našž lud a wótžny kraj, ja šhěžora a wóšfto, ja franjency a mrejažyč! Proščezje wo dobyezje a mēt, wo thlēb a plódnē wjedro, wo trožazy, žohnowanu plóš i tuteho cšezžeteho domawytanja, wo naščeho luda wěrne wobroczenje i Wobnu! Proščezje ležo w prošče jako thubzi hšrěščinzy, proščezje štejo na štale Wožiči šlubjenjom jako lube džezči! Tamna modlešča hromadka w Jerusaleme, kotruž nam dženzšmicha njedžela pšched woczji štaja, wēščezje wy, ščto wona nam pšchimoła? „W tyč wulkič bēdach a nufacy něžičiškého cšajša šlawaj, woššada teho šnješja, šlawaj i modlitwam!“ Šaj, ruzy šbēhčezje, bratšja šjednjeni:

Khryščezje, ty pomozniko swojich džezči,
Šhwotaj a pomhaj, wumoz naš na hšwēžji.

Wobaraž njepšchēželam, štaž jich radu
Šsam i twojej hnadu. (Šhērl. 449, 1.)

Kgr.

W horju.

Ač, nježo kyje mwofta;
Šdže wošta jeho mōdrina? —
Wi njeje štrach: Nad mwoftami
Šso Wože wōčžto šhoboti.

Šak hōwri wētra džiwja mōž!
Pšče cšemma bywa husto nōž. —
Šlej, dušča, runje ščepšeta,
Wē tola, so ma Šbōžnikta.

Nad wona i njemu doščka by
Do nještjele wōčžiny;
A pšči tym cšaja ščepšiwje,
Dōžž wón ju wumōž njepšchidžē.

Šdžž pročna tu mi šemja je,
Šu lošto wšohor rostamje;
W njej štejo i nješju šlawaju
A škožu nohu na kromu:

A dach-li pokiw, šknježe ty,
Dha wostorcuž šdžž do šady,
Šso šchwihnu tebi i wufomaj,
Škōžž jēšy je, ja wyštam: kraj!

Šaj, rady čyžy ja k tebi hšč!
Čhžezč pak mje džeje wostajčž
W cšēmnyč nōzach, wšchorach,
Dha dušču šplit, so nima štrach.

Nječ wona na horju, tyščmoščzi
Šu i cšezčti štruy šwēnjeje cšji,
Dōžž njewoščach: „Šročy wušlečž šo,
Nēš pšchidžž, mōž hšwěrnuy wotrocžto!“

K. A. Fiedler.

Dopomnjenju

na swěrneho Serba, sprawného wótěincea,
wysokodostojneho knjeza,

Jurja Moritca Brosku,

wulczyzaslužbneho fararja w Křišowje z Čětowom,
znamjeniteho špěwarja a khěrtušerja serbskeho luda,
w sylnej wěrje do swojeho Zbōžnika dize 17. jun. 1915
w Zhorjelcu zbōžnje dokonjaného
a na to 19. junija w Čětowje česčownje khowaneho,
p oswjećuje tute stowa z hnutej wutrobu
w doholētnej přelěskej swěrje a bratrowskej lubošči

K. A. Fiedler.

Što wo Serbach so želne šylzy ronja
A zrudoba so jima wutrobw?
Ach, z nowa jedyn serbskich wótěincow,
Naš Broska, swój běh njenadžujez skonja.

Wón, kiž je swoje stadlo swěrne wozčil
A duše z čerstwej wodu napojal,
Je swoju narodnošč tež lubował
A Serbow zbože z horliwosēu plodžil.

Duž serbski lud při jeho rowje plaka
A jemu za wšo džēlo wótěinske
Na smjertnu hōrku šēle palmy džaka.

Njech jeho stawy w rowje prochnu, tlažu,
Wón w Serbach w žohnowanju wostanje,
Hač jeno widžiny so w Božim raju.

Maršča, pšchirodna mačž.

Šhčezje jena wješna šlawijna, špškana wot Šašta.
(Mēšfto šlōncženja potracžowanje.)

Mjes tym so Werta talle rēžiče, hlaboše Gandrij štyšnje
na nju a šivny cšicho i štwou. Maršča pak žyle šproštnje a
mjelčžo jej po hōtu hēžezke. Mačži, njedach dha Ty i namaj
hšč? woprašča šo Werta žunje. Maršča šo nještby. „Š
mačži, Ty njemēšch šama dale tōn pučž hšč, hdyž ja tam
i šwētym nještješam du. Š mačži, Žebje na wēžnje wjažy
nje-wošladacz: nē, nē, to njehnjeku; pomylš tola: na wēčžnje wjažy
šo njewidžezč! Ty tola šwoje ženicke džezčo wot šo štrčžičž
njemōžezč? Mē mačži, bjes Šabje wšach ja tež šbōžna byčž nje-
mōžu.“ Maršča bu šatšohōna. Šašo mika roga padachu tele
luboščiwe štwou do jeje polazje wutrobw. Wona šlafny šo
pšched Wercžine kožo. „Šdy buch jeno mošta, ja drje rad čyštja“,
šwčny wona. — „Š hdyž jeno čhžezč, dha je wšach šo hšžom

fialo", wofakaje Berta z wjehelem pftakajo a wja se fobójnej rado-
 ftežu maczėjnu a potom teź nanowu rufu, a jej f njejuju wupfche-
 ftrėjwifci projekcje wutrobnie: „Tu, luby Sóbójniko, tu fmy wofchytaj
 fty. Niefć dżerź naź kručje, wo wofchaf fmy fłaboi a woprawdźje
 njemjeju, fak mofli bjes Zebie dale pfićhaju. I fpożęć nam mój,
 najfkej woczi fa Tobu hladatej. Przejć fwiět, pientiej, lubto a
 feniufe fbojo, wofno je fo nam, ach, taf bójce fćhinito; niefć fty Ty
 naifch ftochaj a nalfcha pomoz, a Twoje niwjebiu ha nalfcha jenicźka
 nabżija; Ty naź horje wofmiejfch, pfićhi Twój wofchitaju frawdobu fa-
 budżemy a budżemy fobójni. Haj, Knejce, wo pfićhitydżemy, — a
 ja bórhy pfićhiudu!" pfićhitytaj wona niefć fćchijim, ale fobójnym
 hfořom. — „Berta, Ty niefćmiejch wumrzejęć?" pftalaje Marfcha
 horzo. — „Wumrzejęć? fćhito je wumrzejęć?" fnapfćchėjwio Berta;
 „pomofł tola, mój mamy tu jeno wofbeżejne pućowanje w hromad-
 bje f tej domifnje, hdźje we woczejnej fobójnofci w hromadźe žiwio
 budżemy. Wofju pućę teź jara dofłoi wofazy njebudje, a pfićhitydu
 ja niefć niefćto prjeđdu a budu wofkeje ftafowje a pćwży pfićhe-
 fćbñnjena, dha mójzetaj to mi rad pofpiefće. — „Daj, hoi, ja Czi
 to wofchaf pofpiefćuju", rjełny Marfcha. pfićhego fićhiejće pftalajo: „ale
 ja bjes Zebie tón prawy pućę namafakaj njemofuju!" — „Ja Cze
 njepuććeję, hboź teź ćejłnije wofazy pola Zebie niefćejfmy", rjełny
 Berta twofchitajo; „moja bućka je pfićhi Tebi a hboź fćhudźijęci a
 prawy pućę njemiejch, teđbu Wy Czi fćiwacž a wupfcheftrėjwacž
 fwojej ruzy napfćchėjwio: Marci, luba maczi, pój fe mui! taf
 Czy Tebi pfićhiwofacž, a ćhujke pofłabuj žyłeho fwieta Cze fawiejcej,
 Ty tola fa mojim hfořom pofńdźejch, Ty, luba maczi, pfićhitydźejch
 f wojemu dźejćaju. — „Ja pfićhiudu, ja pfićhiudu", Marfcha
 ćhiejće rjełny. Sażna, ćhujka pćwża padny niefć do jejnej bućke.
 haj wona faćzu, wo mofłta žył fwiět fapćzić a lubofćojwemu wo-
 żanju fwojeho dźejćaja wofchito wopravacž. Zole faćujće poda
 jejnej rofłamanej wutrobje mój, wona fo pćwini fćwój fmożi, fwo-
 jej woczi niefćejkam pfićhobwofćejć. „Ale Ty taf bórhy wumrzejć
 niefćmiejch" —, pofćaćojwafce wona: „Ja durbuju Cze hladacž, fo
 fofo wofłhorifich; ja durbuju fofo faruacž, fćhito fmy nad Twojim
 fbořom fawinowafca. Sdy by Ty wofazy na fwięcze njebyła, njemjeťa
 ja nićjo wofazy ćhujć. — „Ty durbifch niefćto lepřice ćhujćic,
 hacž tajku fwiadonuju kofćku wofładwofacž, na fofrejź nićjo
 wofazy dobućć njeje", pofćmiewofawafce ho Berta. „Sladaj tam!"
 — wona pofajta na drėmazje dźejćo w fofejzy — „hlej, tam tu
 mafku Hanu, tule kofćku durbifich hladacž, durbifich ju fa njebejfe
 kralefwo wofazymućę a temu Knejcej pfićhujewicž; Ty durbifich jej
 fwoje fhojnjenja prajicž, fak hćkci a njemėrny tón hoi, a fak
 pfićchėjny a mifć tón Knejce je a fak mójje jenicźny wón nam mėr
 a wjehele to pćwżacz tuteho žiwjenja a fwiětlo w najfkej ćejłnofći
 dacž." Berta wofabñjena na wofomifit pofajfta. „Niefć njedch
 wofpofćujemy", rjełny ćhujco, „ale njeflaw pomitaj wo modlicž,
 modlicž wo wjeřot, rano, a modlicž fo pfićhi wofćem, fćhito
 ćhujćim, fo fmy fćajnje pfićhi tym Knejcej a wón pfićhi naź." —
 Gandrij a Marfcha fo fćhnyfćhaj.

Ma druge ranje fapozacž Berta: „Ćhito jeno lobrta pola Fryzy
 je? Ćhiejće je nozy fćhujćach, fo ho dwmone wrota wofćhujćaju
 a lubfo fćhobđaju tam a fem, a teź dwaj wofaj fym fićom
 fćhujćafca jeć." — Marfcha wo nićjim nićjo njemiejćejfde. Duź
 Wilkafwof fawfłupi. „Ja Wam nochju dleje potajicž, fak lobrta
 fteji" —, rjełny f fćhujćym pofładom. „Tu nićjo fawofa mje
 wofwocźć f Fryzy; tón fićhiejće, fćaj wćjera, na fanapiejju leźejce,
 ale Wam nochju dale wofpofćowacž, tajki napofład mėjcejce. Ja
 pofłnacž, fo f nim fćle ftelejce a pofłnacž hnydom po jecho maczėj
 a po fćerajcu. Zjeho macz pftaka w fadwėlowanaju, pfićhetož po
 fćerajowemu wuprajnieniu Fryza mjelc ćhujca wofazy nima, Woža
 rucźka je jecho fajakta, jebyn doł je žyle mormy a teź jafuł flemjeny.
 Niefćo, maczi, ćhujć ho Cze wopravacžęć", Wilkafwof pćwřho pfićhi-

fłaji, „hacž nochjuła f wofwej hofłje bicž a ju pomhacž twofchit-
 wacž, a pfićhijde-ł f najbójćejemu, jej pfićchėjny f pomozij fćajć?"
 — Marfchine wocžjo na njeho wofćeje pofłabada: „F te durbuju
 bicžęć" fawofka nafle, „fći je mje f domu a f dwora wofłnaka, fći
 je taf fćle pfićchėjwio nam fahgadżaf?" — Wilkafwof na nju
 fawudnje hladabacž. — „Maczi", rjełny Berta pćwřho, „njedch
 wofchaf fawobżemy, fćhito fćejady naź je, fa naź a ja durbifich." Wona
 jej lubofćejwio wofė ruzy pofćiejć a rjełny ćhujćhito: „Dzi, luba,
 luba maczi." (Ćhobćenjeje pfićhujćodnje.)

Wfchelake f blifka a f daloka.

* **S Drazđjan.** Dřenja, njeđwul 27. junija, nafćpofćodnju
 1/2 lita hbođijn je tudomna fićhijna žurfej fofo raf fa poř Sėserbow
 wofawejena. Śchłōz w Drazđżanacž a we wofłofinje herbizny mójje,
 pfićhitydž a njefłofndž najfche fćemfćenje. Żyła była Drazđżanifich
 Sėserbow je wofafch wo wofinje, ćhuj fćwėrnićho ćhujćejny ho, fći
 fmy w kraju wofłali, f Wożemu domej a ftowu! Śwofajtu
 frowiejch imjeje f. faraf Domafćha f Wufetěz, pćwđowanje f. faraf
 Śfifćhan f Ćhujćuju.

Ćhujćhe Drazđżanfke Wože fćhujćo ho 27. junija, 19. fćeptembra
 a 5. dzezembra wofłewajaju.

* **W Ćhorjełacž je fćemrjet fćujc faraf em. Żurij Wofik
 Wrofta w 82. lćce fwojecho žiwjenja.** Wón je ho w Wufetězach
 narodźil jaco fmy fararja Wrofti w Wufetězach a je gym-
 nafij w Wufyfćhinje a Żitawje wofpafł. Tefłom fićom wofpofłaja
 wón fwoju lubofć ja herbftu rėćę a herbfti lud. Wón bjeł f
 fobufafafozer herbfteho Wufyfćeho gymnafialneho towarfłta, a fćuđi
 towarfłta nam wofłewiejaju, fak je ho wón tefłom fićom pićnje
 w herbftej rėći pćwđowafł. Wón biejce w Lipfku fobufafław Łufi-
 fćeho pćwđafłitcho towarfłta a je ho wofbeje pćwđowafł a Sėserbfci
 wofbżel Śorabifum f wufpofćujenju herbftich fćudowafacz duchowof-
 fta a duchowofne fawofćijnfłto mjes Sėserbami. Wón bu fa fararja
 w Śfifćhujćowje f ćejłowomno pofowafł a je tam f wulfim žofłow-
 wanjom fufłowofł, hacž fo na derje fćhujćenju wofpofćinł poba,
 fofręž je pćwřes Wožu hnadu dofće lėta wufćej mofł. Wón je
 wutrobjo najfćhe herbfteho luba natwarjacž pćwřes duchowne po-
 bojne fćhujćufce a fćwėy. A f tutym natwarjazym fćhujćufcmje
 a fćwėami je teź najfćemu „Wombaj Wōh" biefłto fćupit, fa fofręž
 je nam teźhame w lėtacž fwojecho wofpofćijnfłta pofawafł. Duź dje
 fa nim hwoju dżaf najfćeho „Wombaj Wōh" do wocźnojće. Śwofajtu
 dżaf pak durbji jemu bućę, fo ho jecho rjane fćhujćufce a
 fćwėy i „Wombaj Wōh" we wofćebitacz fćhujćach wofćhujćęca. Wōh
 luby fćujc mufaj jemu w tamnej wocźnojći jecho fćwėrnojćę hacž
 do fćonż!

— **Safłti fćejm** je fćo f wufarjadnemu wufarđenju w Drazđżan-
 nacž jećofł. Żednacž budje fo wo wofinfej nufy. F temu by
 niefćo po prawom nufne byfo, wo melle ho nowomofłi do fćejma;
 ale dofłeł fo žana wofłana agafajija do tuteho njemėrneho ćhujca
 njeđwul, wufćhujćofł namjetaju, fo ho pćwćiwofćę wufłowofłna fa-
 wofćhujćanzow wo 2 lćce pofćhiejćhi.

**„Wombaj Wōh" njeje jenož pola fćujfow
 duchownych, ale je teź we wfćech pfićhe-
 dawafćnjach „Sėerb. Nowin" na wfćach
 a w Wufyfćhinje dofłacž. Na fćhłowocž-
 lėta pćaczi wón 40 pj., jenofłliwe ćhujćka
 fo fa 4 pj. pćwđawajaju.**

Samofłwity ređaktor: J. G. 618. Śwobuređaktor: K. A. Fiedłof.
 Ćhujćęćet a nafładnif: M. Smofef.

Sy-li spówał,
Pilnje džóal,
Strowja óo
Swójby statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosó ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf mórny
Čerstwod da.

Njoch ty spówał,
Swérno džélas
Wádné dny;
Džóň pak swjaty,
Duš daty,
Wotpošó ty.

Z njebjes mana
Njoch ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Ktá Bóh pada,
Wokřesó óe!
F.

Šsersbke njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerjex knižičičičejni w Budyšinje a je tam ja šhtwórtlétnu pšehpłatu 40 pj. dostać.

5. njeđzela po swjatej Třofizy.

Zap. štutk 5, 34—42.

Šamalielowa rada we wyšofej radže pšahjndže se rta muža, kiz ničjo njeje, křiba šymny mudry žwětny muž, kotřž žaneho šahorjenja nima ša Bože kraleštwó, ale je we swojej wutřobe šymny. A tola leži w jeho radže šluboła wěrnosć. „Kedžbuješ na tych cžłowjetow, šhto wyščeje měli cžinicy!“ Wón napomina, na Boži hłóš ledžbowacž w historiji, wón wóžji Bože šledy na tych pućach, po kotřžž je šwój lud wodžil, wón žada, šo tydu ho pluny wot pšehny džélate, hdyž jeho předwónje japošćitow šymneho wostaji. Šak wopomimy tež my Šamalielowu radu we šwojim žiwjenju. Kedžbuimy šami na šo, šhto je w naš cžłowječnje wašćnje, cžłowječna wóta. Šak móže Šamalielowa rada nam wubudjenje być ša naše žiwjenje, ša naš pšehod.

1. Šchtož je cžłowječnje, to šahenje;

2. Šchtož je wot Boha, wobšteji.

1. Wly šmy w cžahu živi, kotřžž ho rana tamnemu šabrej přenjeho šchěšćijanštwó, dolež šo tež wšćitko džéli, kotřžž šo wšćubžom wari a hori w ludu. Šchřitšž je ša štala w rězy šwěta, na tej štale džéla šo žoimny š prawizy a š lěwizy, nimo žana žolma njemóže. Wón je tym šymny rúžny kamjen šich myšljenja a škutnowanja, šaložšny kamjen šich žiwjenja, šaž wěrijazej wobabže w Jerušalemje, kotřžž šměrom šteješće w toržozych žolmach šanjenja a pšehšćehanja; tym druhim je kamjen poštorla, kotřžž

šu cžěšlojo šacžišći. Wly w našim njeměrnym cžahu šchřimny šchumjenje wówod a žolmow, kotřžž šo žolmja wóloko štaly šchěšćijanštwó. Na šymny boku šašćhčich wólanje šidženja, ty je cžitaz w njewěrijazych nowinach, je šchřichšć se rta njewěrijazych, kiz šředža w šchěšćijanštwje byđla. Ale Bohu džakowano š družeho boka kineža šynki lubošće, špěwanje tych šwěrných, kiz šo šřomadžija w Božim domje, kiz domach šo modla a temu šřejšej šćija. Šy džěšć wěšće tež do tych šwěrných šušćěšć, kiz šu tak-rjez te žolmny na prawizy. Ale šak štejšć š temu šřejšej? Je to njewomajane šchěšćijanštwó, modlenie w duču a we prawdže? Tež w našim cžahu tožyž mudri poštawaja šaž Theudas, tošž džědža nowe šchěšćijanštwó natwaricž po šwojej šwětněj myšli a bóršy je rošpřicheny šich cžłowječny twar a jeho pšchřiwštwosštwó. Pšchetož to běšće cžłowječna mudrosć. Šusto šo wopacžnje šašćowane parole a drošotne kamjenje pšchěbowaju — njeje tež wjele wopacžneho a njepřawneho wašćnja w šchěšćijanštwje — a njeleži nam blišćo to prašćenje: „Wam ja tu dobru parlu, pravu šutnju prawdošće? Je moje šchěšćijanštwó cžłowječnje abo Wóže? Je jenož pošćožene abo cžiste hać do jadra? „Šešći rada abo tón štutk wot cžłowjetow, dha budže šahenje.“ Šamaliel měješće prawo. Tež přěnja wóžada měješće šizom šwoje šhabošće a bšćěšći. Šak bóršy šřubi šo rarišća roša! Šo duršičy tež ty póšnacž, kiz ty we wšćhčich lětach šy. Je tvoja wutřoba šchěšće tak cžopka, šašćž běšće, hdyž šo bóršješće w přěnim wóženju lubošće? Bóršy pšchřin-

trojstowaczu, hacz Fryga na wjechor stoncziŋie swojeho ducha spuchczęł.

Niek wjechał by wcho jako pschi starum bycz moŝto, Gandrij a Marcja budziŋcziŋta mohkoj f Wertu jako do wulkeho dwora czahnycz — ale wŋichczy ŋto to woczyczu. Werta woczycze to nęsto wopuchczęł, hōdż bę f starŋimaj tak fbdżne hodŋim żywa byta. Marcja iwolt do Wertu jak do Wertczimych pŋchęcōw. A Gandrij czycze swoju nięprawdōwōcz pŋchęcziwo Mŋkawōdziej tak rucze hacz moźno jako dobru ŋcziŋie. Woni woflachu na makym ŋachroniŋim kubie, Mŋkawōdziej a Wenta pał czehnyjeŋcziŋta na tōn wulki dwōr a napjeł- niŋcziŋta jōn bōrny f tym czōdym a poboznym duchom, liz ŋobrtā tu malu kŋżiŋu wōdbydele. Gandrijowe ŋwabjenje czełō, kotrōz hacz dotal jeno pŋchęc palenz ŋo troczu bę dżeczō. bōrny pob- leża, jako wōn f dobrej wolu a pob stajnym ŋo ko ledźbowanōm ŋo picza ayle woflaji. Wōn wumrije, a hōdż tēz jehō pŋchęc picje woflābjeny duch zenje wjazy f prawej mozu myŋlicz njenawukny, dha mējajeŋe tolu w ŋimjertnej hōdźinje tu wēru, ŋo budze jemu je ŋwojmaj dżęcōzomaj tam horclach w hromadze fbdżny. Werta bę ŋo hŋichęce na ŋoro-ŋōzu, ŋiwērna w tym ŋnjesu, po ŋwojim nanje f njewuŋkōwaj lubōwōj horjebrata; wōna pŋtajeŋe jehō pomuczczę a tak temu ŋnjesiej pŋchijwōječ, hacz do jehō ŋmjerce. Marczimny žiwjeŋŋi pucz njebē tak kōrti, a jej njebu tak loŋto faž Gandrijaj, po tym wōnym puczōm ŋhōdźic; jejina wutroba a ayle pomyŋlenie bēdaje w hreclach ŋtwōrdzōmje. Ale tōn ŋnjes f njewopuchczęł. Wŋchęc wjelelētne czępjenje pschi Wertczimny ŋoro-ŋōzu wōn ju taž na wŋdje dżęcjeŋe, hacz Werta stōncziŋie wumrije f tej wēltej nabđiju, ŋo tōn ŋnjes maczērny wutrobu hŋichęce doproŋnie wuŋŋi, hōdż tež niz na tutym ŋwēcze, dha tola tam horclach we ŋwojim njebejŋim rajū.

Marja.

Wječna ŋawijna, ŋiŋhana wōt W.

Woŋu ŋtorżeno! prajajeŋe jena ŋmōtra f czjcha a wulkej, je tola žakofcz, tał ŋwojmaj ŋchęcē dżęczi ŋwoflajicē a kotral dŋybječ. Haj, ja tež praju, wotmōlwi druha ŋdychujō. Wōbej ŋejeŋcziŋej pschi czjele runje ŋemrēteje žony bura Džēmarija. Dha je wo- prawōbe njeboha? wopraŋcha ŋo tjeŋa ŋuŋōbnōzja a poŋtupi f burimje. Tej žōnje f hōwōu ŋwinyŋcziŋej a poŋalacziŋej na nje- tolu, taž tam tejeŋe, bledēj rucy na pŋlōcziŋe, hōwōu žunje je ŋaŋkwač. Wutrobu hnujajo napōslab! Haj, budziŋcu jeno wutrobu fa njebękam ŋo hnuč dōle, budziŋcu ŋŋiŋcziŋe, ŋchto tole czełō prēdaje: „We ŋfōbōwōczj budu wŋŋyte, ŋancyč budu rjenje nowe“, a budziŋcu jeno napōminanje a troŋdŋ moŋte ŋa- pŋchijęč. Wŋchŋŋe ŋi žony njewjebjōdchu ŋebi ničo troŋdŋmehō prajicē: „Se tola ŋwōbō! — wōj žakofcz! — ale hīnal njeje; — bŋake ŋacucze, ŋo po ŋmjercej wŋchęce nęŋchto ŋlēdaje, a ŋdōtōz tam dŋje pŋchijōbe, czini jich tŋchepōtōtch, nęŋchto ŋaŋchabuje jich dŋŋcu, tola ju njebōfōbđi; njebōha budje pohjebōna, tōn hnujajo wōbrač je nimo a budje wŋŋač bōrny ŋadny. Se tola ŋlē, ŋo wŋchŋŋto wōfōlo jeneho tał wōtemrije, a jebny njewē, na czim je.

Wōdla wo ŋŋwje wudōwōz f czōbami wōŋije ŋapŋōfōwōczja a žakōŋjenje wōbōhij dżęczi bu pŋchęc to pŋchēzo ŋŋmŋŋdje. Dŋrōimny tola ras f njemu poŋtupicē, czemny jehō potroŋcōtōwacē, rjefny jena wōt tŋdŋ žōnōw.

„Wō, tōmōŋe, ŋmēnjęce ŋo jeno“, praji jena, „nēł wŋŋač ras hīnal njeje.“

„Nč, luby Wožo, ty luby Wožo!“ wofačje wōbōi muž; „nje- pomyŋŋi pał pŋcziŋ tym na lubehō Wožo, ale jeno na to, ŋchto bę ŋwōbit.“

„Se tola prawe njebōžo“, rjefny druha.

„Wōj ŋo tola pŋchēzo tał berje wōbiejōdžemōj“, žakōŋjeŋe wudōwōz.

„Wēno je, bēdže dobra žōna, a hŋichęce tał mōbō!“ praji jena wōt tŋdŋ žōnōw.

„Rał jeno mōže Wōh to czinič, ja tola niŋomu žaneje ŋchŋwōdy czinił njejŋm!“ ŋoržęŋe wōn jako.

„A te lube njewinōwate dżęcziŋta; Haj, tola pa! na ŋwēcze hīnal njeje“, rjefny prēnja ŋaŋo.

W tym wōmōmŋu wōtemrijōw ŋo burje a nahladna žōna ŋtupi nuč. To je Džēmarijōna wudōwōzōna hōra; nō, pschi ŋaŋŋch ŋfōbōwōczjach ŋo wōna hōdži, pomyŋŋiczu ŋebi žony, wōna je ŋej ŋararajej wŋwōladaba; ale tał mērna wōnŋlaba, a bēdže tola naj- lēpŋcziŋa pŋchęcēlŋizja njebōczęŋe! Wōna bēdžeŋe f bratzej, po- ŋŋŋicē jemu ruzn a prajajeŋe wutrobnje: „Luby bratŋje, Wōh luby ŋnjes, ŋiž czi tōnle ŋchŋiž je napōkōŋi, pombaž czi jōn tež njelē.“ Potom pŋchŋŋŋi f dżęcōm. ŋižŋjeta, najŋararčja, 16lētna hōzja, mējajeŋe najmjeŋŋicē na rucy. Czeta wōdwejē muža a dżęczi f ŋemjetej.

„ŋiŋajęce, tał tu leži, tał mērnje a ŋbōžnje, haj mērnje a ŋbōž- nje, dolež bēdže bōgabōjōna, a dolež je we wērije do naŋŋehō Eōbōžnita Žesōm ŋŋryŋta wumrije. Wōhŋōdajęce nēł tał prawje na maczē“, wōna praji; „dżęczi, budžeŋe bōgabōjōne, ŋo wōŋ jemu wŋdchē jako mam, ŋo mōdžęce tež mērnje a ŋbōžnje wumriječ.“

ŋižŋjeta, ŋiž hēmal czečeŋe dobra njebē, dolež bu ŋwadōwanje jeje mōdōwōczje pŋchęc częŋine pobōzje ŋmŋyŋlenie wŋŋito pŋch- kōrtŋchene, bēdže nēł huuta, taŋte rēče ŋŋchęczē, wōna da jej ruzn, pŋchŋŋbōzi ŋo f njei a wupŋata ŋo na jeje wutrobu. Tež brat mējajeŋe nēł ŋlōwa ŋŋŋchęczē, kotrōz dŋybŋaraju jehō je ŋtareje liwōfōŋje a njewēry wutrobnucē, a wōn ŋwōlōnije na nje pobŋŋōwōŋje; bēdže to tola nęŋchto troŋŋimje na jehō prōbŋōwe a bęŋpomōzj. Esamo žony, ŋiž hŋichęce najbala ŋeŋjadu, pŋchŋŋ- ŋōwaczu f hōwōu. Haj, haj, wōno dŋybōalo hīnal bycz, žana ŋwērnōŋeč, žōna wēra wjazy we ŋwēcze njeje! prajaju ŋdychujō, ale ŋo tež pola nič wōm tym pōrachny, na to njewōmŋŋicē a wōtēndžacu f ŋwojemu wŋchēdneniu dżēni.

Njeboha bu pohjebōna, njemēr najprēŋŋŋŋŋch dŋwōw bę nimo, wŋchŋŋto bē ŋōho w ŋtarej ŋōlji a Džēmācz namata we wōŋŋarō- nju hōipōdōŋŋwa nęŋchto rōŋprōŋczeni. Ale hŋichęce nēł dolež, prajajeŋe jehō hīnal Wēnār, wōn dŋrbi wjele wjazy njēz ludži, ŋo ŋo jehō myŋle dale bōle wōt teje wēzŋ wōtōwōkōczja. Esawōju žōnu njemōdžęŋe ŋapŋchijęcz, ta ničo wō rōŋprōŋczeni myŋŋlōw wjebdžęč njehōczŋe, wjele wjazy ŋebi wŋŋcu mōžnu pŋczu dawajęŋe, ŋo by brat prawje hŋubōŋi ŋaŋŋŋchēč ŋwojehō hŋchŋza ŋŋwōnāf. Wōh jemu tole njelōžo pōdarmō pŋŋač njeje, prajajeŋe mērnje, a wōn je hŋichęce rucze dolež ŋapōmni, czemny wōhŋōdabāč, ŋchto ma prawo.

Njebē prēni kōczē, ŋo bēdŋcziŋ mandželŋŋač tał dŋwojateje myŋŋle, haj Wēnār bē ŋwojej žōnje f wjeŋŋcziŋa pŋchęcō napŋchęcziwo, a nje- budžęŋe wōna tał fa wŋŋŋŋōmaj mēta, taž ŋam prajajeŋe, budž- ŋicze jehō myŋŋi a wōla ŋŋajnje pŋacziŋta. Tōla czāŋy, hōdž žōna ŋo njelōwajęŋe, žaneho ŋlōwōczta ŋōbu prajicē, bēdchu nimo, a to ŋo tał ŋta.

Žako ŋo w hromabu dawajęŋcziŋta, bēdŋcziŋ wōbaj jeneje myŋŋle, wōn bē najbōhōŋŋŋŋi bur wō wŋy, rjany, mōbōw padōŋ; tež wōna bē bōgōtaje burōwa džōwta a jeje nan prajajeŋe: „Ža ŋym muž, ja mōžn ŋo czinič, a mōžu ŋo jehō tež wōŋajicē; ja ŋebžn f pō- nym, mōj ŋym ŋebžn f pōŋŋym a fa pŋchŋŋŋŋŋŋ hŋuna njewōbōz žaneho nabeho.“ Wōdōba burōwta bē w tej hōmej myŋŋi žōna a ŋpuchczęŋeŋe ŋo na bōwafŋtu; f njūžōm ŋo jata berje wōbŋŋabž- ŋicze, pŋchētož bēdŋcziŋ jeneje myŋŋle. Niek ŋo pōba, ŋo ŋtary dŋuchōnym wumrije, a mōbōw bu pŋŋkam, ŋo by prōbŋne mēŋno na ŋŋmŋlu wōŋŋarāf. Te pał bē dŋŋwmy muž, czertōwmy prēbāf, taž jemu naprajiczu, f tym žane wōbiejōdženje njebē. Dōbry ŋtary

duchowny! rósłeśże ty, wón żanemu cżłowiekej keho kłowczka nje-
 prajełeś, a my jemu też ničo na pucz njeopozycyjny a wschitto
 ta dńiszeje dżęć; tónle pac pschjnojacyje niemér a njeopozj do
 zyskeje woby. Też do Wétmarjez domu njeobotnu pischnjeje, psche-
 toż wješte bę, so bę młodu buronku wórtnu pzednował. Daj wona
 tak cześje wołoto kłobżeckje, wjedźeśże hupło słudne ręcje, a
 cżywjde wschelte nowe wałchynja w żynienju sąpoczęć, kotreż bęchu
 tola kłmęćdne. Wétmar bę nad tym rośhněwa, sąsbudźeśże bórny
 slę je żonu, a woboha bu pschego bóle sąmęplena. Nowy duchowny
 cżywjde ju trośchtowacz, ale niemodźeśde, dofelż żadny cżertowy
 pzedat njebę. Żejny nan bę nad tym pschegara kradzi, pschetoż
 jenićka dżwota bę jemu droha jako wóćko we słowie, a niemodźe-
 sche jeje wałchynju stromymic; wona bę tola w tym hamny padže
 jako wón, modźeśde wcho cżinicz a teź bę wschego wostajęc a bę
 tola tak njeśbjożowna. Stónćenje kej pola nana wodobu, jo kłmę-
 dźeśde i małym dżęćjom, kłomym dńemětnym bółgom do Sóbci
 i kłwojej cześje sąpuczowacz. Wétmar ham spóina, so durbj ros-
 próćhena być a na druche myśle pschiczi, wschaf wutrońnie rad
 cżywjde, jo by ho sąšo wukłowata a wschitto kaź priedy bocz
 wońto. So tam teź cżertowy pzedat je, wo tym nan pschjchob-
 nemu bynje njełpomni, pschetoż tehdom budźiszeje Wétmar cześjy do
 puczowania śwolit. Żona bę wóšom njeśelj priedęćlach, pschjndje
 sąšo a bę zyle wukłowana. Kaź priedy pat tola njebę, wona
 drje wjele ręcżow wo tym njećzinjeśde, bę pschęcjelniwa a ręc-
 žywa i tóćdom, ale pschi wschém tym kłobżeckje swoje sąmęne
 pucze a męjeśde swoje sąmęne myśle, a dńećje wo kłmana kład-
 nowęć pofasa, wmptraj jo wo tym i wschitnym a pschjchobnym
 kłowacz. Mjes tym jo nęł nowy duchowny ničo na pucz nje-
 pozozj, cżinjeśde jo wona, a tam a hem teź jedny abo wolała a
 jo dopomni, tał so ta mularka, taż kej bórny narjetymchu, tola
 hšiczeje nęłotre żony nadobu, kiz bęchu i njeju prawje jena wutroba
 a jena bułcha. Semojeho muža njeobdu, wona i njebęćhajt
 wukłej pschektorje žiwaj; pschetoż wón runje najbórńci njebę, a
 wona bę wopomna dofelż, jo możnosćje wschitnu pschjczjnu i swadže
 wotfroticzi, ale tola bęćde wón wschemu jeje żynienju a sąpoczę-
 nju napřecżenja, a to bę wschidže i pschjczjenju, najruidnišcy
 pschi woczęhjenju jenićkěho bółga. To dńećjo bórny pytny, jo
 storičej psches jene njebęćhajt, a dofelż nan jenu žynjenje wjele
 lóžsde a spodobnišče cżinjeśde, dżęćjeśde jo bóle nana a bu
 wješkeby pachot kaź wchitzy drusy wjeżnu bółgy. Wón runje psche-
 wukle brofnojče njećzinjeśde, dofelż kšetro wjele na cześje a pschi-
 nojnosć dżęćjeśde; bę tola najpřeměńčeho buca jenićki byn: ale
 mjes tym jo duchowny na kłęty cżerta priedeśce, cześjeśde tón-
 hamy we wóšabže swoju lóžchitnu hrn, a pola starych a mko-
 dych bę nimu wschitkeje cześje a pschitfionosće hjesbóžne a nje-
 bućdne žynjenje jo sązrako.

Mjeboha Dżétmarjowa teź i tym cżichim kłwudźeśde, wona
 dżęćjeśde jo i kłwatoje, a tale kłwatowa, haćżrunje najmėrnica
 pschi wschej swodobje, cżwjeśde ju najkłubščo, pschetoż jej bę wukli
 troścht w żynienju wotemrejl. Zał nęłotre hóbžirtu bęśtętej wobje
 žony, hóbž mušej w kórzcenje bęśtęćhajt, w hromadže pschewykej,
 wonej bęśtętej mēr tuteju mużom, domajy mēr a hóbžnosć kłwojczy
 dżęćzi w hromadže na wutrobie nošyke, bęśtętej wo trośchtowatej,
 hóbž jo wschitto tał njeoporodži, kaź bęćhajt rad mēje; pschetoż
 runje kaź pola Wétmarjez byn bę i nanej dżęćjeśde, tał bę kłi-
 bjeta w pokłebniczi lětach bšabej macseri wotrośtka, a hóbž bęśtętej
 teź wobje macseri i nanomaj jeneje myśle, so bę wobjaj pschjchob-
 nej bracz durbjśchajt, dha tola bjes trudoby na pschjchob tuteju
 dżęćzow pomnyhćtezi niemodźeśteje. Nęł bę śwětna macz njeboha,
 kłiśbjeta bę sama kebi sąwotajena, bę hšiczeje dżęćjo, hóbž teź
 niž po wukłofczi, dha tola po smępleniu. Dżémar tał ham
 spóina a bę swódnity, na kłwatojeje radu pofschacz, jeho dżęćzi

durbjachu mēz druche wotchladow a wotbēdžowanje. Nichtó bo
 i temu lępie njeohobźeśde haćz Naidalaz Marja, bšlętko wujowa
 dżwota, kotrejez staričkej bęćhajt hšikom njeobhaj. Hšikom wjele lēt
 pschewyśchecze pola kłwojeje cżety w Hšory, bēćhe tei samej
 w hšopodakłiwie a pschi dżęćzoczi pschego jara pomozna była, a
 modźeśde jo nęł parowacz. Haćżrunje halle dwacęć lēt stara, bę
 tola dowėtna a kšitw jo najwážnišče, wėrižaja. (Wschitfobnje dale.)

Prawe żohnowanje.

Spodźitnje je, kał pohłeni kł mnoży ludžo, kłwoju bolofc,
 je-li temu Nijes jim tałtu napozozj, do sąwonnosće nošęć, męko
 tego, jo bychu jo i njei w cšickej hamotnoćci kłberali. Wudźichali
 woni wopomni, jo je kšbda bolofc požoł Wozi, kiz jo wo durje
 naldeje wutroby kłapa a kotreż je jeno kšwudęć, hóbž mł wo po-
 kšuchamy a jo wopacznyj radow skaluemy, kiz wospróćhjenje
 porucenje, dha njebychu jo woni w tałkch hamotnoćci a
 cšjchjny wđawali. Wn wšchaf kłmęny pytać, kebi kłmęny wom-
 hac, jo wot tego, kšitw jo jeno kšwudęć, wukłowobdžęć a nježmęny
 i bolofcjo a żarowanjom kłutw hnac, abo hamo nęłcho kšwudęćne
 w tym wibęć, hóbž jo nam nęłajkšitni kšitw napozozj. Ale jeno
 woprawdžita bolofc mući woprawdžite hšjly w cšjchjnie pofasć.
 Njeprawdžiwne hšjly Wóh njelczi. Duż niž tał wjele ręcęćje
 wo bolofcjach a wchłownoćcach, wo kłwojczy kłwotfownych podedńemajacy
 a najšponjenjacy. To wschitto tola jeno našču hamny bułchu a
 Wóha hameho nastupa. Wod hštu trośchtowacz dżęćzoczi a
 wod woczamaj sąwonnosće jo żohnowanje, kšbdu woprawdžitu
 bolofc i woni wopřijaze, pofhubi. P.

Wschelake i bliska a s daloka.

* **S Drajdanj.** Najsde heršte kłmęenje sąbženu njebželr
 w kšiczej zřkni bę wot nębže 400 kłmęerjow wopytane.
 Mjes kłmęerjemaj bęchu teź nęłotji wozajy, kotreżč žinjeje i wo-
 šebitej radobčju wıtamy. Nad teź wšchelazy Nėmzy sąstupja a
 kłwólta na jim nještrohymłiwie sąnti kšwłsthe pzedowanja pofschu-
 dajajo. Spowjednu wučžbu i sarat Domaschka i Wubesje, pzedowanje
 pat i sarat kšicžijan i Hucžiny wotmē. Wo swučženym wałchynju
 stejejejo po dokonajenje Wojez kłwóže wještęzi džel sprowjednych,
 wošebje stajne kłwérne hšobitawo, "Gżornoboha", pschē přerfownymi
 durbjemi, jo bychu je hšwojmaj duchownymaj kłowčko wotcžęćeli a
 i pschęcjelnym rufu-sawdacjom ho rosžohnowali. Wębn i naj-
 šwėrnitichich pschęcjelow našchich heršlich Wožich kšwžbow, Żurij
 Namšč, kiz tu hewal stajnje bę, we wukłej Sanšej kłorotni
 kłory tezi. Zało jeho heršti duchowny wopowědnju wopytja,
 w jenej stwi kšoch lubyh Šeserbow nabeđęje. Wóh spozęć jim
 wutrowowjenje, našchim Wožim kšwžbam pat trajaže bohate żohno-
 wanje.

* **Wurjadny sąklti hšejm w Drajdanjach** je hromadu šupić
 a je teź wosręcžowanje mēł wo saradowanju sežiwjenja našchego
 luda na pschjchob. Se kłwom kłwaja ministara bęćhe i radobčju
 kšwłstęć, jo nam žadny štrach na pschjchob nješrowj, ale so buđže
 jo w pschjchobže nadžjionnje wozajy kšlěba kłbzej kłwóbyje pschj-
 czic. Na to buđže jo pschi domhgowanju nęćkšjch žynjow do
 pzedła dżiwacz. Najsřerje buđža jo bėrny sąšo kłwėdmu watarjei
 pschewostajęć. Wšęjo je cześjo, w tutym cšaku wcho to tał kł-
 žic, jo by kłwėdmu prawe byto a jo jo w malicžofschich šmęntja
 stanu, ale to durbj abo nam najwážnišče być, jo je w našchim wóž-
 nym kłaju sąwęcžene, jo nam našci nješpřecžęćjo psches wukłob-
 njenje kšwłobęć njemóžja. W kłwjeje je jo teź namjetowalo, jo
 by jo sawjedženje noweho dawłowoczo sąonaja hšiczeje wo lēt
 wotkšorčęćto. Ale ani wšjdnosć ani wukli džel sąpobštanjom
 temu nješpřihłowawacze, a buđ buđže jo najsřerje nowy dawłow
 jaltw i nowym lětom sawjećje.

Sy-ll spówał,
Plinje džétal,
Strowja čé
Swójbny statok
A twój awjatosk
Zradny ja.

Za staw sprówny
Napój móčny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Préz epáf móčny
Čerastwosé da.

Nječ ty spówał,
Swérnje džélas
Wšódsné day;
Džen pak swjaty,
Duš daty,
Wtopóđ ty.

Z njebjes mana
Nječ čí khamna
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíš Bóh poda,
Wokrów čel
F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerjez knihičičečeni w Wubysčjinje a je tam ja ščtwórtlétnu pščeplatu 40 wj. dostać.

6. njeđzela po swjatej Trojizy.

Zap. štatti 6, 1—7.

Đizom teždom w přenjej ščheščijanškej wožadze w Jerusalehmje dla rošđželenja darow lubosješe kšudym móreženje našta. Šhđž tež čji japosčtoli šwéru na to hlabadžu, so by ho wščitno prawje čžinito, njeje ho pšči šylunym roščenju a pšchiberanju wožadje porěđo štao, so wudowny jim bliže šnatyč Šebrejšlých přenje doškawadžu a ho něhđže wudowny Gričow šapomničju. Ščhtóž ma w naščim čžaju hlabanje šhornyč we wulkič wožadach, dyrčbi hušto móreženje šlyščeč, ho tež tajzy šmitne dary došlawaju, kiž to trjeba nimaja, a tola ho hušto tuczi mórečžajy jako čji mjenje potrební wupotajaja, kiž jamohli šo hami ja šebje a tyč šwójich štaracž, wošebje jako čji, kiž doštojni nješju. Wšžeho prawje prušowacž a to prawe trjedjicž, je jara čžejšo. Čžim wjetšja je potrebnosč, so ho šastaranje šhornyč po možnosčji šarjaduje a ho wščitno jenemu njenapotožja. Šsłowo šwjateho pišma da nam hlabadž do porjaba šhornyč-šastaranja w přenjej ščheščijanškej wožadze, do njeđostatkow, kotrež šo bórnyč pokajadžu a kał bu jim wotpomšane pščesž pokajanje šastojnikow šastojinow.

Powosanje šastojnikow šastojinow w přenjej wožadze.

1. Potrebnosč težke powosanje;
2. Doštojnosc č temule powosanju;
3. Žogšnowanje tuteho powosanja.

1. Japosčtoli bėchu šastaranje šhudyč w Jerusalemskej wožadze najpředy hami šobu wobštarali. Šola pšči roščenju wožadje našlachu njeđostatki. Wšono šta šo móreženje wot Gričiwšlých, 1. ščt. Wucžobnyž pak šo teħobla šranjeni nječžuwadžu, kaž byčju šo myšlčž njemohli, ale poščudowadžu na te šlošy. Wšoni w powosanej ššromadžšnje wuprajadžu, so je jich najmožnišče powosanje šlužba na šłowje Wožim a šo mohla tale jich šłowna šlužba pščes to čžepičež, šhđž meli dale šobu šastaranje šhudyč wobštaracž. Wšio w malej wožadze je žyle dobre, so jeje wošerž tež šlužbu na šhudyč šobu šastara. Tam šo wobštejnosčje lošto pššewidžja, tam „pšđwjera“ tak lošto do wopacžnyč ručow nješčšindže. We wulkič wožadach pak je nušna potrebnosč, so by ho šastaranje šhudyč šarjadowale a jenotšline wotřešje šo wššim šastojnikam pšchipotajale. Šo ducžowny šam wobštaracž njemóže. Pšchetož jow ma šo potrebnosč a doštojnosc šhudyč prušowacž, a to je jara čžejša wěž. Šež w Jerusalemskej čžuješče po potrebnosčju po šastojništwje diakonow. Japosčtoli, šhđž tež wot teho wotšladamy, so čžyčju w bliščjim čžaku jako mišionarojo do druhich krajow čžahnyčž a šo dyrčjadu teħobla druhim šwójje ššastowanje na Jerusalemskej wožadze pššepodacž, čji japosčtoli njemóžadžu tež wjažy džělo šastaranja šhudyč hami doštonječž.

2. Duž woni namjetuja, so by ho šastaranje šhudyč hinal napravimo, ščt. 3. Šónle namjet namata polne pšchibšowanje. „Ša rěčž ho žyle ššromadžšnje ššodobajšče.“ Wožadba měšičšče šama wuššwosčž tyč mužow,

te kotrymž mješčje dowěrjenje. A na kajtich mužow dyrhješčje dźwjać? Ešćt. 3. „Kotijz dobru křwalbu maja a šu polni šwjateho Duča a mudroščje.“ Duž ho šydom mužow wuřwoli, mješ nimi duchamožny Eščezjan. Pođo šyromadnej modlitwu a ruznyatkađženjom buču do šwjatoje powołanja šapotałani. Žadny njebeščje ho šapowjebžil. Kōždy beščje k tej šlužbje hotowu. Tež dženša ka lōždeho njeje, tole šastojitwo šastarac. To doščj njeje, so ma nečto dobru křwalbu a je š hwerny i křwalu, jemu dowěrjenym. Takši dyrbi tež wot Duča a luboščje Křyřtuhoweje napjelnjeny byež, wot duča šmilnoščje teho, kiž hu křudu, so by naš wobohacil a kiž je tym šwojny we šwojej wořabže křudych na wutrobu položil a na křudych a hubjenych wořabžu pořahuje prajit: „Ešćtož wy činiliř seže jenemu mješ tymi mojim najmješčjimi bratrami, to seže wy mi činili.“ Wbeščje wy, ka je šlowo „šmožina“ nastalo? To wotkřadžu wo grichyřteho šlowa, kiž řeka šmilnoščj. Šmilnoščj bawo šmožinom prawu možnoščj. Ešćtož wutrobu nima ka křudych a hubjenych, tōn křmanu njeje k šlužbje křeščejžiansteje šmilnoščje, křeščejžiansteho šastaranja křudych. Ta hebi njemyšli jeno na wotwobročenje čelneje nuřy. Šamilna duřka šilža Fry wuraji: „Najleřeščje šladanje křudych je šladanje křudych duřow.“ A temu šluřdu šylna wera a horliwa luboščj. A temu pať tež šluřdu prawa mudroščj, so njebyču ho dary na wopacžnym meřtije dawale a ho njeby šmilnoščj wořabžu wot požadliwych a njedostojnych wuwuřžita. Tajta mudroščj je tež jara nuřna pšiji prožowanjač křeščejžiansteje šmilnoščje na našim čařu.

3. Žohnowanje šarjadowanja šladanja křudych w přenjej wořabže. Tole žohnowanje šadžudu najpředy potřebeje šawy wořabžu. Ale tež na powšitkowone žohnowanje ho potaže: „To šlowo Wože roščejščje a tyč mužoboinow w Jeruzalemje šu bōřly jara wjele.“ A temu je tež tole naprawjenje pomhało. To be čuž, ka šwjatowny Duch šlutkowaje we wořabže, ka šylny beščje wšichitkiř šwaložy šwajet luboščje, ka ho nuřa bratrow jako šyromadna nuřa wobřlabowaje. Bratrowste towariřtvo, duřka i duřdu šjednočjena! To činjješče možny šacjijščj na tyč, kiž i daloka řežaka. Šamo meřčimny budu te řerje pořliučni. Wot praweho šladanja křudych tež dženša wjele žohnowanja wuřabžka. Tōn Křuře čypt, kotrebož luboščj je poručija, so mamy ho lubowacž, tež wořabam našeřečo čařa wobrazžic. Tajtich šhwernych šastojitow šmožinom, kiž šu wuhotowani i mozu i wyřkotočje, i luboščju a mudroščju! Šamjei.

Sudžny šmilni!

Šleř: Čini so muu, Křuře, so šnadje —
 Wyšč šmilny, kaž našč Wōčezje, je,
 O to je puřka rjana!
 Šdžy duřka tu ho wobleče,
 Dža — bōřny dořonjana —
 Kaž Wože džečo škrutje
 Po Šbōžimowym pšifkřadže.

Šdžyž w křeščejžianstej wutrobje
 Šso luboščj i Wođu hori,
 Tam Křuřewy Duch do njeje
 Tež luboščj i šlžičim štwori,
 Škiž wšichitku šidu wuřabžka
 A druřich šbože pšičiporja.

Šdžyž křudu plače we nuřu,
 Nješč dary šyly treža,
 So potřebežny ho wutrobu
 We džařownoščj řeja;
 Ešćtož křudym šyly šuščik je,
 Šnje junu rōže njebeřte.

Tež bratřuščy, křuřyč, hubjenych
 Nješč i křořtom wuřewnuřijech
 A pšiji jich lēřowč bololimych
 Wšču šyřitkoščj šobu čuřeščj;
 Šim tajti wořki šmilnja
 Wbi ranow wuřy položža.

O Wože, potny šmilnja,
 Škiž noščje čžeje mješčičij
 A i tym, jo nōž šož wotkřadžu,
 Nam čžořny pšičewet řeščičij;
 Wje pšičetwot hebi i namjenju
 A pšič mje i bōřite šmilnoščju!

Šdžy i kaž Ty tež šmilny šym,
 Mam hnabu Wožič džeščj,
 Tat so po čařu šachobnym
 Wli wečjne šwēto šwēčji;
 Ešćtož pať kaž Wōčez šmilny njeje,
 Pšičičič nješomže i Šbōžimje.

K. A. Fiodlof.

Přeni křeščejžienjo.

Přeni křeščejžienjo njemječaju ho kať derje kaž my. Wdy n. pšič. ho nježelu šwoju najleřeščju drařu woleščemju a damy wjebeřemu šmoženju i seže šallitčez, a potom pšičitkožuju wjeřni lubo i doščij wiřanž rjadach po pōlnych puřadž a na drohach, a špew leščerjow šlincij možnje i wotewerjenych žyřtwinych burjom do wjeřli, jo je to raboščj pořkuščach. Tat to neřdy njebeščje. Wbožaniz šbžorojo a jich bōřowu křeščejžianow na wješč možne wařdne potkōžowacu a pšeščejščachy. Wšchetōž woni wēnoščj njelubowacu a mječaju štrach wo šwoje pohaniřte temple, a nočžyču, so by trajařny lud i pōnacžu pšičijšol. Tu ho šta, šchetōž be Žeřuř šwojim mužoboinam ka hysto do předy prajit: „Woni buřka wař pšeščejščach a pobadž do žaloščje a budža wař mořež, a budžeče šidženi mojeho mjena dja wot wšichitkiř ludji.“ — Ale křeščejžienjo tež wjedžaju, so beščje wōn prajit: „Šbōžni seže wy, šdžy wař luboju prawobōže dla pšeščejščaju; tehořba budžeče wjeřeli i trajuře je ho.“ Duž ho woni tež w pšeščejščanjach wopotařowacu kaž što w škrēřeřteř wježy. Wbořet nješomže što šitžiče, ale jo wot špāna čijeři, so ho šičeže řeňiřečo blyščiči.

Wšede wšedem pať šidžaju wyřygo pohaniřteho šwēta šwjate šyromadžny křeščejžianow. Woni roščerjaju wo nič wšelate ře prajena a pšičiřobženja. Wšchetōž jich čžeče bōřite žiwjenje wōřta šwētnje šmbyřnym potajne a beščje jim wuřmedč a pošōřič. Tehořba woni šyromadžny křeščejžianow tajnje wuřleđžowacu, damacu je wot wōřowow wuřwupič a hysto wšichitkiř šurowje morič abo jawenje šalicž a wotpramječ. — Tola křeščejžienjo čim nutniřečo šromad džeřaju a kať derje wješč štraci kaž teč čařne šubta bratrowizny mješ šobu džeřaju. A nješmedžiču-li ho w člowiřich byhlenjach na wščach a w meřkach šyromadžowac, dža škřadžu wōacu ho w pobžeitkiř přobřitješčach a lēřach a křwalacu Wōba.

F.

Marja.

Wječna namilina, lipšana wot B.

(I. potražowanje.)

Marja pšćićahny, dšwne powjedanja běchu hižom do přědka wo njej hšyčec, haj i wjozortch strowom na Džětmarjej wotradžowane, tajku mufakta, tajkeho cšmuka hebi do domu brač. Žón pa snapšecziwi, wišgal běše moja njeboha žona tež mobelesta kotra a ja hym ho i njej jara derje wobesčot; moja kotra, kiž runje ta myšli, rohmni wěšće wo žiwjenju wiškito najlešje isapšecze. Wšyčje teho i Mariju ta šit byč njemóže, běšče tola wufnamjenjene, buščne a pódla cšerštwie a žiwjenja wješeke hoščo.

Wětmarezj Gandrij trošchtowaješče hwoju cšetku Šilžbjetu, Šilžicštu, kaž bu we wšy mjenowana, a praješče: „Redžbuj, nēš ho pola Waš halle žort a wješeke šapocznje, Marja ho tajka njebda, jato hornž potny mjšdaj; šicht wē, to wbohe hoščo je ho wo Šdružj durbjato modlicž a špewočž wufnucž, nēš budže rad i nami šlakacž a rewacž.“

Šilžicšta pak i hšomu wiješče, pšchetož pšči wšej lōšchtnošči Marja hšuto wuflej woči nastaji, hduž čywjšče Šilžicšta po hšowim wafšnju sanječž.

Marja bě pilna wot ranja hač do wječora, wona namala tež tōjščto džeta, a Džětmat mēješče sa to, so je hiščeže woshladnišča hač teho njeboha žona; wona pač bě tež wjele wješča a bóle pšči moadž. Šilžbjeta ho přnje dny hromadu šebra, wona čywjšče ho cšecže wo džele runacž, niščo njebē ju přjebu taš hancjež a bēbacž wišgal kaž nēš. Wětmarjona bě šprowona, a pomyšli, wona wščo derje potbēž. Marja je wufšajna, wona ma pač tež wutrobu na prawym mēšnje. Škaš luboščijnje a štawoščijnje wobhadžešče i móščim! Najimješče wša do plaščōž, ale nimo teho špody ruzj wufnucž, jo móžešče škalni wofšowowacž, a hmejo kažešče druge móšče jej na štribječje, abo wona wufšowona jim a špewaješče i nimi, kaž bě jo njeboha macž cšimša; haj, džeczi mēnjajuč, cšeta je taš dobra kaž njeboha macž, jeno so móže bóle žortowacž.

Taš pščišidže přenja njebšela. Marja hiščeže njebē i domu pščiščta a bě malo wješchnj ludži wiššata, pšchetož cšaj, hšžž hōty na pščajni špobžacu, hiščeže njebē. Wona džēšče te mšči, tež Šilžbjetu wša šebu, pščipotoma pač přjebu wščo taš, jo bēchu dom a džeczi wobštarane. Žyčte kaž škětro přōbna a duchowno džēščeže přebowanje, kotrež ho jej prawje bohe šalčaje, ale we nim njebē ničjo pščesčimo Wošemu hšowu, a wona bě špofojom. Š jenny pa špofojom njebē; hōrtach na kubi, hšžž bēchu mōbž hōly, bě taš njemēnje a wo štojnje šceptane; jato was bjesiwōšnje horje pohladno, běšče runje Gandrij, kiž je šmejzajom bjesiwōšjom kōstlōšče. Šo bu tam jeničžj wo njej taš šceptane, jej do myšlow nješpšidžaje, ale wobōje Wětmarezj cšety běšče jej žel, kiž durbješče jeničžeho hšyna taš bjesōbžneho wišecž.

Knješ duchowny běšče nēšchor so dorocšeznučž hošow pščipotwēbale, Marja doma špomini, jo tam i Šilžu popołnōnju pōbžje. Za pač ho šajmja: „Dwē lēcže hym tam špobžita“, praješče, „nēš pač ho ja mnje wjožj njebožji. A nēš halle Ž, ja mam ja to, duchowny ho cšj wuškēje, jeli tam pščišidžje.“

Marja ho i wopřēdka njemalo špobžtwa, praji pač tola, jo tam pōbžje.

Nēš Gandrij pščištu i špajšče i wuškēwanjom a i šakawim žortami Marijne wotšpobladanje i ničjomu ščiničž, haj wōn i Šilžicžy praješče, jato bēščajš kamaj, so je Mariju doškadnje wuškōnowač, tej je wēšče wšchōn lōšcht šajčōž, tajke nowe mōby do wšy pščimječ, ale Šilžbjeta praješče: „Ša hym pščesčewēčžena, wona tam tola pōbžje.“

Haj woprawdžje, jato ho šahown, džēšče Marja wo dočnym mēnje na nēšchor a štuji i nēšotrymi 14- a 15-ščinyimi hošjami pšched wōtkat. Duchowny šam šdajše ho naitōžajny, jato ju wuhšaba, wona pač jemu škroble do wočow hšobōšče a i tajte radōšče wotmoštwjowaješče, jo durbješče ho wōn šam wjelekičž. Haj šamo, so bě Gandrij se wšchōm štrahotom cšjōbku mōbduch hōšow hromadu šebnač a na kubi šaj wšchelti hōš cšerješče, ju njemyšli; jeničži ras pohladno wobšarowajjz na njerodnikow, jo ho šacšewjenicžu. Na dopmucžj durbješče hiščeže na wšchelle hmeždi pōšuchacž, ale wona cšinjješče, kaž by je nješkyšchata a bě doma radōšna kaž přjebu.

„Dženiš wječor wēšče šobu i Mašulizjom nješpšidžje“, praješče Šilžicšta i šnatym, kiž i njeju šady pšči šapobžšnyčž durbččach štejacu, „pšchetož jo šo tam na nju pōčšenje, da ho myšlicž, hōly ju žyle njemjri na jeje bšawōšče.“

Wo wječeri woprašča ho jeje Šilžicšta pomielšnje, hač njeby šobu i Mašulizjom ščla, tam je tōjščto mōbduch hošow a hōšow štrōmadženuč.

„Haj to ho wē“, praješče Marja, „je tola škoro cšaj, jo ho troču juw šejnaju.“

„A je škupa, jo mōh i njej durbje pšchedyričž“, pomyšli Šilžicšta pšči hebi; pšchetož hewat durbjata dawno wješecž, kaš te wēže teje. A i nēšajte wobšarowalōšču da Šilžicšta nēšotre štwōczta šajšyšchacž.“

„Ach, njebož ho“, šajmja ho Marja, „ja hym žyle bješe wšejše hōry, pōj jeno!“

Hōlyž štujišječ do mōbōštnje bješady, kotraž běšče hižom doprotnje štrōmadžena. Mašuliz Šašja, prawje šibčale hōščo, powita ju najpšchecšelnjōšču. Marja postupi te šōždemu a pōšiczi šnatym a njemajnym pšchecšelnjōw ruzju. Šeje šajne, mērne wēščo ščžini na dočrowčimduch wo bješōdže wōšebity šocžiščecž, wōni budžicžu najradōšjom wišželi, jo budžicže hmež a ščžetanje žyle šady wofšto; šam Gandrij hšobajče je špobžiwōšjom na dušnje, šajnje wofšto ho šladaje hōščo. Ale Mašuliz škryšča, wuščj-njenu njerodnik, pšchedē hačenje.

„Wē, wēšče tola, jo je nowy abejaječ do wšy pščicžahnyč.“

„Haj“, praješče druhi, „a to škětro wufki.“

„Ale ščōž Šant njenawufny, Šan wēšče njenawufnje, šibba jo jemu prawu hšōwšowu štu šarum.“

Hōlyž ho wofščerjajacu, hōlyž tehorimja, a škryšča bu pšchēzo hōrčij je hšowim hmešdom.

„Š, škryšča“, šapšimšny wšchitšim i špobžiwōnju Marja ššowu, a taš mērnje, kaž budžicže raska njepšynda, jo wšchōn hmež jej pšcōž; „šaj, ja durbju tola abejajarje pōmabč, pšchetož je tež troču šary pšči hšowim lōščeje i wufnjenju. bha je tola šēpšči hač šeni, njefiničžomni njerodnikojo, kotjž ani pšōščyt wufnucž nočžebža.“

Šagne hmežje ššebowaješče tym ššowam, a taš pšči taš bjesjadritnyčž cšlowješče je, Marja mēješče wšchitšič hmežerjom šašo na hšowim šoku a škryšča šuššaje ho do hšowu. Ale hiščeže ho jatj njeba. Šow wo šenič njepšaradnicah žana rēčž njeje, praješče, ale wo ludžōch, kiž ju hšowu šajnu mōbōšči i wufnjenju wužiwajči a wščo wo prawym cšajniš nauufki.

„Wj, škryšča“, šnapšecziwi Marja šašo, „šehdom ho škětro myšlicž, pohje ras, pščiššōwmo praji: „Niščo taš šary njeje, jo njemōš hšičšje čyžecž pšchuwufnucž. Wišgal hižom na bibliji šteji, jo ho jeno bšajnja ja mudryčž džerča.“

Šašo hmežje. — Šola teje by njenje pohyt, wofšacu neustralni, Gandrij pač, Šilžicšta a Šašja njeršajy mjelčjacu.

„Ša hej pšchuwufnjenje škwalu“, rēčšješče Marja dale, „šehōbda hym tež dženja pšched wōtkat štuwita a šubu jo šōždu nježšeli cšiničž, hduž na naš hōlyž rjad pščišidže, a ja čywj tola hšew-

ščech, hacz njebychu tež ludžo, kiž so ja hotowych a domutajnych dberca, na dženšniščim nješporje nješto nawuhtuč njemohli.

„Marja ma pravo“, wsa nješ pachot i berje mënjazym pohladom šlowo. Wjšče to Wjščez Michal, a po prawom najlëpszi do žylje Wjšehobže. „My wščitzy hiščjez mohli pšiwuhtuč, hdy bychmy jeno chyzli.“

„Ja šo čzi pobžafaju“, praječe Marja, postany a postiči Michalowej ruku, „hdyž je jedyn taf žyle wopuhtčjenu, to tež berje nije.“ Zeje hubje zčehčtej pšči tych šlowach, a bër berje widžecz, to mješjeje pšči wščej šwonownej mërnošči tola špne hibanje we wutrobje. Gandrij jaczu tańjenje a myšleše, je tež njepravo, jich teko pščečizmo jenej. Marja pat šo hromadu seba a praječe pščečizmoje date: „Wjet šo jeno po wšohim obejzejarjom horje, a praj tež, šo čzi wuwuhtjeni dušnje na ledžbu wofmu, ščtož šu nawuhtli, a Wože šlowo a Woži dom u čječki dberca.“

„Haj, postičajče ras“, wsa Michal šlowo, „je wërno, šum šo dženša šam hanbowat, to tola bër njehmanjšno na naščej tubi.“

Gandrij postiči horje, wón šo winowateho jaczu, a njemješje pohłitnoč, wjazy wo tym špječecz. My tu pšičištli nješim, na pšdowanja postičajče, čjepła tež, nješ je čžo, šo šapočnjemy hracž. — „Haj, haj, hracž!“ zčelšče se wščehž bočow, a na dobo šaj žiwjenje do šiešady pšičimžže.

(Pšičajčodnje dale.)

Musa.

W šakšiči rudnyh horach leži 2400 stopow wyšoho mješto Žehład; njedaloh tutoho mješta je wješ Grumbach. Tam je šo štalo, ščtož čyru ludy potwječaz.

W Grumbachu šteješe študj, žubjeny domczł, a u nim bydeleče hemjet Włnynt je šwojeje žonu a džeczimni a se starej maczerji. Tu bër wšubždom wuht šrudoba, ale čzi woboh ludžo dberčjadu šo šwetu i Wohu a lubowachu šo mjes gobu, šo šo ščoby člowej nad tym wješelječe. Nutska u čšitej štwicžy bedžejše hižom dołje leta hem wudowa Kšyršijana Šofija Wajdawerowa, starušča maczerka, wšča ščera a šelšijena, po čžele a po dušji kaž dječko. Wona bër šo 5. julija 1758 narodžila a 1793 woženita. Nješiti kufł lohtehoh dberca mžejšeje hiščjez nješaf čjiničž, ale jara malo. Ta stara maczerka bër nimalo wšcho šabta, ščtož bër u žiwjenju naščonika, a ščtož bër ju podbeštjo, ale jene njebž šabta, mjenjazy šwojeho lubehoh Woha, a te špšpruči a ščelnuče, fortež bër u džeczajzdy letach nawuhtla. Zeje jeniczka džowla bër šo i hemjerjom Augustom Włnyntom woženita a hladačija tu staru maczerku, kaž njebže macž dberčo hlada a pštoni, a hdyž šo jeno nješaf potžejše, tupi lubej starej maczerky zahtu, a hdyž tež dyrbječe postledni troščit ja nu wudacz. Džowla bër šo 1801 narodžila a bër šo tež hižom šetacika.

Ale nješ potžta Wöh, luby Knes, čječze dompantje. Šafu ras Włnyntow do hrobže štupi, štorczy ju jeje kwanu do čžota. Wona teho dočž ledžbu njemješječe, a ta rana bu čjim hórčja, hacz šo na postleč raf pšchwoda, kiž bčohy potjozju woblicza pščewsa, taf šo storo ničoz wjazy widžecz njemžejše, i džčtu tež wjazy njebž a do ludži tež hič njemžejše, dočelž taf žalostna wonhłobščje, šo šo ščoby, ščtož šu wuhtlaba, nad tym naštržži; haj nštoružžali ani na nju pohłabacz njemžejše, dočelž bu člowejšej šrudom šč, hdyž ju widželše.

Wotom pat šon hewal štrowy a špnyje hemjet Włnynt tež ščori a bedžejše ščory na ščachłowej kšy; hčowa jeha žalostnje boleše, duž njemžejše wjazy do podčoplow na džeko. Wón bër, jato dyrbječe ras u potčoptach tamjeń rostlečž, nje-

šboje mš; jato kamjeń rostleča, ščejšču jemu wšelake fruči do šlowy a wurachju jemu wobej wčžyzy. Hewal bër špny, rjany muž był, nješ bër šrudno na njehoh hladač, wčžłowej jabkžy bčejštej wurazenej, a pšdoweroje šonjatta a fruščiti kamjenjow bčču we woblicžu tčžaje wostale. Włatačž wón njemžejše, wón žantčž špłow wjazy njemješječe. Druđby bër hiščjez, šo i čžezta postiona. Čhyž Knes forat i njemu pšičimžže, šo by jeho troičłowaf, dželše wón pščez: „Wš, luby tajež, ja wëm, šo nje Wöh njemowuhtčej; ale družby je mi tola, taž bučž dyrbčaf šwoj štrowy rošom ščubčič.“ Ščoby luby njebželu pat da šo wot šwojeho šyna te mšči dowjelčž, hewal njebže a i nišom njepšičimžže. Tuduń šyn bër džčelšaby na bčst a mžejšeče jeno doma nješto paraczł, wón džčelšče hrabje, ale šapžubža bër jara malo. Žena džowta a jedyn šyn pat dželšajčta, ščtož mželčelaj, šo byščtaj šwojeju starušču pšđerajčta a dań šapčakčto, totraž bër wotmješčž pščotčž woni mječudu na šwojei hubjenjej budzy tež hiščjez nješto dołha, a džeczł nočyžydu, šo byščtaj starušča a wonta na gmejnu ščžy pšičištli. Wan došawoiche ščoby wčželč nštorre ščeborne i tych podčoplow, hdyž bër wo woczł pšičajčoh, tež i ščubžniščti pjenčes bu jemu družby nješto date, a žony wo wby tež to a tamne dawachu. Ale pšči wščjem tym bu nusa pščezoh hórčja a čšičelščeje jich jara: fruwicžu dyrbčjadu pščedacz, dočy ja Woži ščelb bu pščezoh wjetičy, jich budza pščezoh hubjenšča a čyžyče štoro hromadu špadacz, na draflu ani pjenježta wozič njemžejču, a ja žale leto njemječaju dale ničzo jčłčž a pičž, hacz ščalu čjornohe ščojeta, hdyž ščelb a u šeli tunfane bita.

S.

Wšelake s bliska a s daloka.

* **Džen 7. julija** je ja Šakšu leša wažny wopomnjeništi džen. 7. julija 1875 čjehnjelše tral Wjedrich August I. po čječłž dompantjariach, fortež bčelch wón a jeha tral pščečžerčit, šabo nuts do Šaffeje. Ma tamnym dnju tež došla Šakša šwoje horje, „mžere a šelene“, a tamny džen je šo tež přmi trčžł žon ščelnučł, „štrala Wöh potčohuj“ špwal.

* **Hdyž jich wjele šrudnych wutrobom** u tym čžaju u budhu won žynata i rowam tuch šworich wonkacz u žubje na bitwischču, je jim šnawo mješto i Augustinowych wujnacžow i troščitej, na fortež je Žubingli profesor Šaring ledžblowych ščitni. Wón šo pščilamjenje džiwneho ročžezčowanju mječajeje maczerje Womni a čžote hyna Augustina. Wona praji: „Zeje njebže je dołonjena, wona je do šwojeje šmjerče šwojeho lubowaneho šyna jato ščelčijana wobładača, ščtož mam hiščjez u čjiničž?“ Se šafnjeje hčyž wotučijwšči praji wona: „Hdyž bčch ja?“ pohłaba na wupłatančy špwal a praji: „Wby budječje tola tuch wajuču macž čhomaczł?“ (Wona bčelše buzy po pučžu u Štia ščorica, Augustinowu brat praji nješto wo tym, šo šebł pščej, šo by domacz wumrečta, niž u žubje; „to je tola hčowomničoh.“ „Ščitljama, porokžu na njehoh pohłabaju“, Augustin powieba: „wona te mni praji: »Haj, ščto wón powjebat!« A potom i namaj wobčmai: »Wohrejebajče moje čžeto, hdyžškali je, wo tym njeczajče šebł žonu štorčy. Ženo wo to waž prošču, šo šebł pšči Knejomym wotkariu na mnje pompščeje, hdyžškali je.« Wotom wona womjelšnu. Ša pat njewidomny Knejej wopomničł twoje dar, fortež tu do wutrobom twojich wotražyž damaczł i i kotučyž dšwne pčoby wčžł dawaczł. Ša wšelabič šo a dšawow šo šebł. Wšdžtož ja wjedbach, taf bčelše priedy wo šwojim rowje reččata, to čže žon pšbła šwojejo mandželštho mčž. Wona šebł pščejelše, šo by ta šama jenu jenu čželo šryta. Ša hiščjez njewjebžaczł, taf pščes potnočy twojeje dobraty ščončnje tuto pšdžne pščejče i jeje wutrobju šo šubijowalčeje a wstachacz šo je pščobijowanju, šo mi nšeto tajšu powjecz da. Wobžičoh hiščjadu, šo šebłše hižom priedy i pščelčelam, šofičž šo jeje wadžachu, hacz šo njeboj, taf daloko wot wotčizny wumrečł, praji: „Wčžto njeje šwalene wot Woha a šo bočejč njetrjebam, šo nje njenamota pšči šorielatču na šonu čžaba.“

Samowitny redaktor: J. Góšl. Šesobredaktor: K. A. Fiedler.

Čšiččelč a naščadit: M. Smolef.

Bomhaj Bóh!

Sy-ll spówał,
Pilaje džólał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatałok
Zradny je.

Za staw sprónocy
Najój mócny
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Przez spař mórny
Čerastwođ da.

Nječ ty spówał,
Swérny džólał
Wšóđne dny;
Dšoň pak swjaty,
Duň daty,
Wopóó ty.

Z njobos man
Nječ ói křman
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kř Bóh poda,
Wokřew óe!

Šserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa šo kóžbu šobotu w Šsmolerzej knižničičkećeni w Wudychinje a je tam ja šchtówtórtlétnu pišedplatu 40 pj. dostać.

7. njedzela po šwjatej Črajszy.

Žap. štuki 6, 8—15; 7, 55—59.

„Wšy macše wjele četpjeć mojeho mjena dla“, běšče tón knješ šwjatim wučjobjnikam wěščeći. A bóršy šo tole wěščećenje dopjelni. Wědy je šo přerňa wošada ša-kojita a četpjenja šo tež šapocžnu. Wěr a Jan bušchtaj pišed wyšotu radu štajenaj. A šladar khorščy Šchčžepan bu přerňi krawny šwěđł sa ewangeliji. Š nim šapocžnje šo dolhi četpi čšoň pišedščžepanow ša šiděčžijanow.

Prěni krawny šwěđł sa ewangelijon.

1. Štał wón wo škryštufu šwěđčži;
2. Štał wón ša škryštufu četpi;
3. Štał wón š škryštufom wumrije.

1. Šchčžepan njestara šo jeno ša čžilne derješće je jemu poručenyšč křubnych — ale wón je póbła dušow-šapšt. Še šestim darom šawošaj w hětašč nudy tež dušowne žobnowanje a š tym wobšwěđčži, šo ewangelijon njewobšteji w přóbných šlowach, ale šo je dušč a žiwjenje a bójšta wěrnosć. Njeje to jašnowšč křaňnosće škryštufoweje? Žesuš šedži pola šamaritšje žónšteje a proby wo wodu; šnyđom pščiđbže rostčžowanje na wodu, kř šo do wěžneho žiwjenja žórti. Wón naščeći 5000 a jich myšł štoži na to jěđ, kř wostanje do wěžneho žiwjenja. Wón wubudži mórnych a praji: Ža šym to horještanje a to žiwjenje. Widošny dar je jeno šnamjo njewidošneje šnady, jenož šažžny kamjen ša natwarjenje duške.

A njedyrbi šo tež š twojeje wutroby, š twojeju wocžow, š twojich šlowow něščo wor škryštufoweje křaňnosće won šwěđčžić? A we twojeji wotšolnosći, njedrašć se šwojeju wošobu šwěđčžić ša wěrnosć ewangelija a škryštufowemu dušej a lubošći wo tebi křežčžić dadž?

Wošladajmy, šaš tón jednory Šchčžepan nad šwjatimi šrečžniwymimi šidželanymi pišedžiwonitami knježi. Šchčžepan njeje šobaty na duščy, ale duščy pošny, pošny šwjatešo Duša. Jednore šlowo wo škřžžowanym škryštufu, židam pošóřšat a šričam šlapošć, šo tu křaňje wopolasuje jašo bójšta móž a bójšta mudročje. Duž džiwa njeje, šo niž jeno to, čžehož bē jehow wutroba pošna, pišes tóti wuidže, ale šo šo tež jehow wobličžo šwěđčželše. (Ščht. 15.)

2. Wón četpi ša škryštufu, š poškuššnosći ša nim šhodžo (šht. 11—14; 56—57). Tón knješ běšče š šwjatim wučjobjnikam praji: „Ščtžóž čže ša mnu hiež, tón šosni šwój křžž na šo a poš ša mnu!“ Šo běšče wón do předła praji, šo njebychu šo na nim pošóřšchowali a na jehow wěrnosći dwelowali. Njšto pščiđbže tole šhodženje ša tym knjejom pišes křžž a četpjenje. Šidowka wšššnosć štaji Šchčžepana pišed šud a wya wopacžnyšč šwěđłow, runje šaj pola teho knješa šamešo. A Šchčžepan wē, šo ma ša šwjatim Ščžžnitom šhodžić, a wón dže poškuššny pučž četpjenja ša teho knješa. Šo tež my wemy a šwój křžž njekšemy. Ale ša? Šo je wažne pračžjenje. Wšy dyršimy hiež wo čžičej myšłi a šetpřiš-

Marciar Schczepan.

wolęci pucz czerpienia, tak że wón wodba do wole swojeho Wbóza. Káz Khrystus sašo nješwarješče, hdyž swarjenju bu, njebrožešče, hdyž czerpienje, ale wščo temu poručzi, kiž prawje hdyž, tak tež Schczepan. Schczepinje njebeše wščitke czerpienia i Khrystušom.

Wón wumrje i Khrystušom, hdyž wón sa swojiz nješčezjelow prošy (šdt. 59), tak że to tón Knjež tež činik. A to płaczi tež sa naš wščitkič, hdyž so tež wot naš nježada, so bgydmy jako marciarjo wumrjeti. Schczep tež i šmjerzi bliži, dyrbi swoj dom wobstaracz, to njerčaja jeno, se swojeji swojbu a i tyni swojimi swoje naležnošče sarjadomacz, ale tež se swojimi nješčezčelemi do čjista pšahitč. Chzymy-li swoje račnowanje i njebešami činiczi, so by naš žana wina nje wobštoržowaka pšed Wožim trónom, potom dyrbimy tež swojim winikam jich hřečy wodawacz. To dyrbi našy poklebi stuit w žiwjenju bycz, potom tež šmilnošč dołanjenju na dnju hdyženja. Š wjebelež nadjiju pornezi Schczepan swojeho ducha do Jesušoweje ruki. Pšchetož wón je tym swojim šlubit: Hdyž ja šym, tam dyrbi mój šlužobnik tež bycz, a šwerny šlužobnik, kiž je hač do kónza pščetrat, beše Schczepan. Káz šurowy a czwilepołny beše tež jeho kónz, wón beše tola „wšhjenje“. Wón polozi swojeho ducha do Jesušoweje ruki a wježyšče, so je derje škowany tak džečžo w macznej ruzy hač i wješelemu wotuczenju.

Hdyž my le swojim Šbóžnikom šhóžymy w žiwjenju a czerpienju, potom budže tež nóz našeho wumrječa wot Jesušoweje krašnošče wobšwitelena a ty móžeš jo wškowacz do ruki swojeho Šbóžnika w šbóžnym woczakowanju wotuczenia pšči wutrobje Wošej. Dušča, horje i njebešam! Hamjen.

Wšhitko i Jesušom!

Štób: Jesuš, moja nadjija —

Šhóžymy i našim Jesušom.

Wón nam šwjaty pšiklad dawaj

A naš wjebe i Wbózej dom,

Čjčč dje w czerrijach, je pak prawa.

Jesu, dži ty we prednu,

Šlej, my džemu sa tobu.

Čezřmy šobu i Jesušom,

Njech naš ješo bolosč rudiži;

Še šylkami, czerpienjom

Zumu nješo rabosč šudži.

Schczóž i nim tudy czerpienje,

Wbóžte tam do krašnošče.

Mrčimy šobu i Jesušom,

Šo šmjerz wčřnu nje woptamy,

Ale i cřelnym wumrječjom

Žiwjenje tam w nješju mamy.

Mrčez nam, Jesu, tudy baj,

Dža nam šwa Woži raj.

Budžmy živi i Jesušom,

Kotržy krašny i rowa štany;

Šwódečřny i notnym žiwjenjom,

Šo našy hřeč je prokrjebany.

Šmy-li živi, Jesu, čži,

Dža šmy wčřnje pšči tebi!

1. Widž w Schczepanu móž ewangelija! Pšchetož ewangelija wo Khrystušu beše w nim šbudži a) rojom a wudročž. Šešo pščečřwizny nje možacy napščečřiwto štač wudročži a duchu, i kotrymž wón rčezješe. b) Šwóernošč w powolanju jako jat-mojina a wučez gmejny, tak tež we wušnaczu wernošč. c) Čřičomnyšnostž a pomernošč w pščečřžhanju, krute a móžne šastrowanje wernoščje bjele wščeje šórtloščje pščečřiwto čřlowjelam. d) W šmjerzi wješele njebojajnošč. Tak móžeš jo wón mobilic: „Knježe Jesu, wimi mojego ducha horje!“ e) Lubosč i nješčezjelow w mozy a po pšikladze hče, kiž jo najprčybi ja nješčezjelow modlešče: „Wbórze, wobaj žim, pšchetož woni nje wjebeš, ščo činja!“ — Šta možna, tak wutrobu wobnowjaza dyrbi tola ta wučez bycz, kotraž móže šhachy čřlowjelow do šašćakle wčrowjelow pšchewobročječ! Tež ty móžeš to našhóšč. Womjelišč ty ewangelij šprawenje do swojeje wutrobje a šćinijšč jo ja prawidlo we wšćech wječach swojeho žiwjenja, dža tež ty wudročž a pomernošč we wšćitkič naležnoščach dobudžych, njebojajnošč a wšhajtinošč w štrachosčach a bežjenjach, trošči a njebojajnošč w šmjerzi.

2. W ká wot Schczepana šbóžnje wumrječ!

a) Šwěra we wušnawanju wernoščje a w džele sa šamery teho Knjeja, b) lubosč i Jesuše a i bratam, c) čřiřtošč žiwjenja w wobabojosčzi, d) twjerde dowěrjenje na Woža — to dawaj šbóžnje wumrječ. Potom špščeži šo junu tež wowe wobščžo jako jaubžešle wobščžo, a ty widžiš, hdyž šo row wotewerja, pščeš čěmne wrota njebeša wotewerje!

3. Widž pola nješčezjelow móž čěm-nosčez! Wona žo poťanje a) we wšhiltenu tež wernoščje, bolešč wona wobnowjenje žiwjenja jada; b) w špščenju ducha, kotraž jažne šwětko widžez njeba; c) w nješčezčelstwie pščečřiwto wšćem, šotřž we wčřnosčzi šteja; d) w šapčičezju naj-hanbnijšich hřečlow (šalščnych šwěčlow), so by šo wernošč se swojimi šwěčkami wštrónika. F.

Wumož naš wot šleho.

Š přenič čřahow ščešćžjanjstwa je nam wot jeneho štareho žyřtwińšeho špšćakela šćwówaze powjeđaničžo wušowane. Šomski ščěžor Domitian, šurowy pščešćžehat ščešćžjanow, beše šhomik, to šu šhčže něłotfi potomnyž i Khrystušowuje swojby w Balaštinje šhbitni. Wón da tycz ludži i bebi pšćinži a šo jich wopraiča, hač šu woni i Dawitowje swojby roždeni a šak wjele šubrow moja. Woni džachu, šo hromabže male šamóženje wob-šebža, i 39 jutrow kraja wobšejaze, kotřez šami wobžžetaju a wot čěhož swoje danič płacz. Wšči tym powšowachu swojeji wot džela mošlatej ruzy. Wón šo jich na to wo Khrystušu a jeho kraštwje wawoprašowawše, šby, šak a šbže jo tohamo šrewi. Woni wotmołwicu, šo to njeje žane šwětne, ale njebeše, nje wibomne kraštwjo a šo šo wono na kónz šwěta jašoji; potom Khrystuš we swojeji krašnoščzi pšćiháže, budže žywčy a mowčyč hdyžč a ščřdemu po ješo štařach płaczij. Šak ščěžor to špščešče, šapřawiače wón šymploitošč tyczle ludži a da žim nje-wobščtoždenym hčez. Woni šo na to domoj wčřčiču a jako Knjejomu pšćiwušni šhčže wjele lét čřiče a nje wobšedžbowani žyřtwi pščedšejacu.

Čšle šebnori ludžo šu wobras wšćech wěrných ščešćžjanow. Woni šu i kraštwěžo robn, pšchetož „Khrystuš je naš kralow a měšćnikow šćinik pšed Wožom,“ ale žadny nima šbača wo wšhótej došhajtinoščzi, kotřez je žim tón Knjež baž; woni šu i nje-bjeleje šwóobže powołani, ale šu šhčže po čřiččjom čřješeho džela živi; wšhitko je žim wotšajane, ale hač do něta žim jeno

„Wopłuchaj ras,“ prajełŝe mjelčo f Hłiżcizny: „hbył cze hłiŝcye juntecz f Khrystyja taŝ woŝladam, kaŝ tamón wječor pŝes moŝna, dŝa je won f namaj. — Hłiżcizny ŝo ŝaczejwjeni, wona derje wjeđiŝcye, iŝto wón meni, jara derje bė pynnyka, ŝo bėŝcye wón, kiz wczera do woŝna ŝalkapa. Š sobhatym wujom nyby rad ŝajŝta, ale hbył wón pŝcipobła njebė, ŝpobobacze ŝo jej Khrystyja tola teŝ jara derje, wón moŝełcye bėhłiŝcz pornio Ğandrijej a bė pŝczi tym wjele pŝečezelnuwičy a luboŝnitičy.

Wo nječim dwódech czaŝ, ŝo hołzy počacya na pŝcizny ŝhobłičez; teŝdom pŝcińubzechu hłiŝcye hułczjiŝcho f hólzami w Ğromadu. Marja ŝo wot tamneho wječora ŝem wot nič zple ŝalena dŝerzeŝcye, a njebu teŝ nuczeŝna, do tejele bjeŝabdy pŝcińubze, pŝcetoŝ ŝoro wŝcēm bė czeru we wočzju.

Ale teŝ doma ŝo Marja derje njemejełcye. Hłiżcizeta, wot Ğańŝe a Khrystyje naŝczuwanu, czińuje jej f lubu, hbył jeno moŝełcye; tola Marja iŝo f tym potrołcztowa, ŝo je wuj f jeje woŝhobadzenim f bječimni ŝpoboj. Ğaj, pola Dŝetmarja bė nje-mało derje łapijana, — a luđom bjiŝom ŝchepczata: Hłiżcizca dŝyła ŝo jeno na leđbu brač, wona moŝta loŝto Marju hłiŝcye f pŝcińubnej maczeri dołcał a f tym ho wŝcho wobrocziłcye. Šchto Dŝetmarjowa f temu myŝlečena, bė njestate, a jało ŝo Ğandrij, kiz mejełcye wułki loŝczt, wo tej wėzy rėczecy, pola ŝwojeje maczerje wobŝonowacze, dŝa wona wo tym ničo wjeđezcz njechałcye. Zeje Ğwałowa f leđom ŝpynna a jeje bratr Ğwėteł tajtu ŝellju njeba, a dŝybjałe tajle rėczje hłiŝcye bjeje kŝyŝcycz bęcz, dŝa Marja na meječy pŝecz počesjenje. Pŝawje bė, ŝo Dŝetmał wo žoninej Ğmjercezi tał huŝto woz do forczym njehobjełcye kaŝ pŝedy, ale to teŝ ničo dŝiwne njebė: jeho Ğotra jeho huŝto dołcz napomi-nałcye, tał ma nėłk ja ŝwoje wođe Ğwotki žiwj bęcz a je wo-pułchczjcz njeksem, a jeho wutroba bė wot žonineje Ğmjerceze Ğnuta dołcz, tole woŝleđžowacę.

Wė Marja ŝama, dŝa dŝełcye f koleŝtom f Wėtnarjez czeze a ta dobu to hołczo tał lubo, ŝo ŝej wumyŝli: hbył ŝo Ğandrij woŝni, teŝdom woŝmu to hołczo f Ğebi na wumjenk a f jeje wułkej wobojczy bė muŝ w tym f njej zple na jene.

Zeđny wječor pŝcińubze ŝama wot czeťy. Wė runje w tym czaŝu, hbył teŝ mtohy lud rėbno dŝełcye, a naŝbala bjiŝom kŝyŝcye-je, tał jej napŝczezjuo dŝeču. Zej bu troču Ğroŝa, woŝebje pŝeđe Khrystyja, kiz bė hrubny, bjiŝni pačak a kiz ju hbiđełcye pŝeđe woŝebitičy pŝcińubziow dŝa. „Zeno Ğwotcye wutroba“, rjełny f Ğebi ŝamej, „i wutrobitołcju ŝo nałjepe pŝeđe Ğwėt pŝcińubze“, a tał dŝełcye w dobrym tročjeze bale.

Pŝczi wułkej iŝcyežny pŝeđe bėczany puč poŝaji koleŝto, ŝo by towačkawa pŝedy pŝczepułczkita. Wŝcze jałny meŝačez, ŝo bė kėđy pójnač. Zena wot tyč mtobach hołzom pŝczi njej po-ŝaŝta, wona bė ŝo bjiŝom dŝy a dŝy f Marju wiđala a ŝpoboba-nje nad njej namafata.

„Tał ŝama?“ ŝo ju pŝečezelnuwy wopracŝa.

„Ğaj, to Ğym“, napŝczezni Marja, „pŝcińubz jeno a mje dŝubdy woŝpoty, ja Ğym prawje rad w bjeŝabde.“

„Da wėcze w bliŝcińim czaŝu pŝcińubu“, prajełŝe ta hołza jaŝo, „to budŝełch wiđezcz.“

Wbótez Wicłak, kiz Ğnydom ŝa njej pŝcińubze, bė te ŝkowa fa-ŝyjačak a rjełny: „Šcēm ja teŝ pŝcińubz?“

„D wėcze, komuŝ je moje towačkwo lube, je rad powitany“, napŝczezni wona.

„Ğandrij, kiz teŝ bliŝe ŝlupi, to wiđezcye a kŝyŝcyełcye, a njebė jemu tał prawje. Ğiŝom dawno bė pynnyk, ŝo mejełcye Wicłak leđbłime wočzo na Marju. Tałe žentwa by ŝo derje Ğobŝika. Wicłak bė ŝabrođnił, mejełcye jeno hłiŝcye ŝtara maczeł pŝczi Ğebi; wón budŝełcye teŝ f czełta woŝatiču hołzu dŝiŝi Marju dołcał,

ale Ğandrij mēnjelcye, jeho to Ğnėwa, ŝo je roŝomny cęłomjeł na Ğwėcze, kiz ŝo f Marji dŝerzi. Tał dŝełcye Ğwóđ puč a Marja dŝyŝcye na dŝuŝi doł; nėł bałle pynny, ŝo bė ŝo bjeŝaba tam roŝbłiŝka, a pŝczi matej czińubłiŝcizny, kiz na tamnym dołu woŝta, wuŝlada teŝ Hłiżcizeta a wobej Wajuliz. Tał bė, Khrystyja dŝy-jełcye jej njeŝto f lubu iŝcińubz, wón ŝlupi pŝeđe wułku iŝcyežku a pŝaji ŝchabłiŝcy: „Zow ŝteju ja a ty dŝełch tam.“ Pŝczi tym połaja póbła na bėto.

„D ja mam Ğwėto“, prajełŝe Marja mēnje.

„A ja teho runja“, ŝaŝmja ŝo Khrystyja.

Hłiżcizeta a Ğańŝa ŝo wuŝmėwaczełte a dwaj zple mtođaj hólzaj, kotrazj mejełciztaj wŝcizto ja žort, Ğmjełciztaj wo teŝ.

Marja Ğebi pŝczemŝli. „Ma koŝo pŝcińubze wŝca Ğańba, hbył ja pŝeđe bėto dŝybju?“ prajełŝe hłiŝcye juntecz mēnje.

„Wo Ğarbie tu žana rėcz njeje“, Ğmjełcye ŝo Khrystyja, „jeniczju wo bėcze, a to wėcze na tebe pŝcińubze.“

Wicłak a Ğandrij buŝtaji pŝeđe to roŝczezowanje napŝet wobaŝenaj, a Ğandrij, jało najŝpėłcničy, ŝejełcye pornio Marji, jało runje pŝeđe bėto dŝyŝcye. „Ğwupobłiczaje iŝtatu ŝo wo wŝy njeczepia!“ ŝawala naŝle: „Tał iŝe f nami tola hłiŝcye nje-ŝteji, — Ğańbuŝ ŝo Khrystyja!“ Ma to wja Marjine koleŝto a pŝceniŝe je Ğacj na dobyty puč a woteiđze, dŝał abo wotmol-wjenje njemowczakju. — Wbótez Wicłak hłiŝcye na Khrystyju po-ŝwari, tón pał zŝku wėz ja žort wudawałcye a mēnjelcye, ta leŝna iŝteŝna ma wutrobityčy tyčezoro.

Wot teŝ czaŝa bu Khrystyja Marji pŝczego njepŝczezelnuwičy, wona pał ŝo njeba ŝatrazŝełc, Ğaj te ŝwojim jałnym wočzom na njeho tał kuzcye poŝlaba, hbył jej do pučja pŝcińubze, ŝo ŝo wón naboja a pomyŝli: Pŝeđe teŝ dŝybjičy ŝo na leđbu braca. Ğaj, jara mejełcye ŝo na leđbu brač brač, pŝcetoŝ wona bė dawno jeho wotpoŝladanje pŝczawidaka, a wjeđiŝcye prawje derje, ŝo ja Hłiżcizeta ŝhobłičcye; wón derje myŝlečye, teje pjenjeŝe moŝle jeho pŝcėdołczenu mołublečju wupombacz.

(Pŝcińubodnje dałe.)

Wŝelake f bliŝka a f daloka.

* **W** **B**udyŝim wotrzeju ŝo niŝto S-dujowle wójŝte warjeŝte kuzy wotŝerzjuja, a to doŝkobja a wječor. Žony a mtođe hołzy, kotrazj ŝo doŝkobja lepe je Ğodzi, móža ŝo doŝkobja woobłičez, dŝuŝe wječor. Wobŝiny ŝu barno. Wuczełta w nič tunje a ŝiđbne warjenja pŝeđe wozatamaj pŝcińomnyčy pŝcińotuje a na kėznu móža ŝo te iđbze wočpomač. Wbótez ju ŝo te Ğodžiny wotŝerzake, bėču wone tał jałimane, ŝo ŝu ŝo nowe kuzy ŝadale wot tyč žonničy, kotrez ŝo pŝczi pŝėnim wo-bđiłcz njemóđacy. Pŝczi tutyč warjeŝtičy Ğobŝinač ŝo nič to jedna, wjełełcał jeđe, kotrez ŝo hłiŝcye njeljana, pŝczi njezičjičy dŝuŝe, wjełełcał f teŝo, iŝtož wónny, pŝcziŝotomawcz, a to je wułyj waŝne. Ma nowy tyđeń imje ŝo tajki warjeŝti kuzus wot 19. Ğacj do 22. julija w Kalezac.

* **W**ułki wazeni w hołi pola Kłowa je ŝo niŝto f pomozu wojałom f Budyŝina, Kłameŝa a f Ğróbka woŝmjełował. Šcłkoba je jara wułta. Nimalo zŝta kłóŝczka Ğola je Ğničena.

Sy-li spěwał,
Pílnje dřělal,
Surowja čo
Swěbny statok
A twój swjatos
Zradny je.

Za staw sprěny
Naposj mčony
Lubosť ma;
Bóh pak swěrný
Přez spaf měrný
Čerstwoad da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje dřělal
Wědne dny;
Děš pak swjaty,
Duš daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosť je;
Žiwa woda,
Kí Bóh pada,
Wokřew čel!
F.

Šserbske njedzelske lopjeno.

Wbudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knižecijšičeženi w Budyščinje a je tam ja šchwěrtětnu přehedpátu 40 pj. dostać.

8. njedzela po šwjatej Trojitzj. Zap. štuki 8, 26—39.

Komornik š Muriješe š Jerusalema domoj čehnje. Wón čehnje pšes pušejnu, ale na pučowanju wón pošlyjenje ja šwoju dušku pta. Wón je hebi šwjate pšimo šobu wšaf na domojpuč. Wón šam njewoštja. Tón knjes poščeje šemu praweho pučowanšeho towačšja. Tón šo štara ja prawe rošmótwjenje. Wón šemu Žilippa poščeje. Tón jeho nutz wjedje do praweho pošnacža wěrneho šboža a měra š žohnowanemu domojpučowanju. Tak namata wón prawe žohnowanje. Wón došta šwjatu ščehženju a čehnječe jato knješow pučowaf š wješe-šočžu po šwojeji drošy hač š wrotam njebiešeho Šerusalemu.

Domojpučowanje komornika š Muriješe — pučowanšta historija našeho ščehčezštanšeho žiwjenja.

1. Wšmi šobu prawe pučowanšte kniži;
2. Prošaj teho knješa wo praweho pučowanšeho towačšja;
3. Nješ domoj prawe pučowanšte žohnowanje.

1. Na pučowanjach maja lubšo pučowanšte kniži šobu. W nich šizom do wotpučowanja čitaja a šo na pučowanje hotuja, a wone šu tež dobre dopomnjeje na pučowanje. Ščtůž čže wot pučowanja wujit mčez, takš kniži šobu šjerje. Tež komornik ma pučowanštu

knihu šobu — to je kniha profety Šefajaša. Tu wón šobu domoj wša a wón tež duzy w tej kniži čitajšje. Ty mašj wjazy — ščtůž je profeta Šefajaš wěščeš, je dopjeljenje. Čžitajš teš ty we šwojeji bibliji, kiž čže twoja pučowanšta kniha byčž? Čžitajš tam rano a wječor? Abo leži jeno w šhamorej abo šapřoščena w rózku abo trebaja bibliju jeno twoje džěči w ščuli? Komornikowe domojpučowanje — našča pučowanšta historija do njebiešete domišny. Tvoje powoňanje je tón wos, na kotrymž hežišč. Čžajš a šeta šu te šonje, kiž jón čžajnu. Mašj něšto tež bibliju pšči hebi abo je šawalena do pučowanšičj imachow? A šdnž čžitajš, čžitajš teš tak wóšje, šo to twoje džěči a twoja čjelebz šiščš? Džerž, ščtůž ty mašj, ewangeliše ščehčezšjanštwu. Biblija je twój poklad — wona dyrbi byčž našč duchowny wščedny ščšš.

2. Na pučowanju mamy tež rad towačšow. To šo šožo a šoščnišho pučuje w zulum kraju, šdnž mamy pučowanšeho towačšja. A tón knjes nam na šjitwe walšnje hušto tajšeho towačšja pščiwježje. Tež komornikej wón towačšja pošla. Zandžel rěčješe š Žilippej: Dži š pošnju na drošju, kotraž wjedze wot Jerusalema do Gažy. A tam nabeňže wón teho komornika, kiž čžitajšje š. Štam profety Šefajaša, ale wón njerošrym, ščtůž čžitajšje. Bóh tajšič towačšow šjele. Šam tymaj wučšobinikoma na pučju do Šmanšja šo Ššóšnik pščitowafšči. To njerjebašč je šwojeje wšy wuńč, a tola mašj pučowanšičj towačšow na pučju šwoješho žiwjenja.

To su tvoji staršaji, kiž je tón knjes tebi dał ua spoczątku twojeho žiwjenja, so bychu tebe wodžili; woni štesja pšichi woju twojeho pučowanja. Tež tón knjes husto runje w prawom czašu pódčezle towaršča mlodoščje, so dyrbi kšesčezjan posbžičho wuinač: Šdy bych teho ujenamafal, šcho wě, šcho by so minu bylo? Derje temu muzej, kiž može šwoju žonu, derje tej žonje, kiž može šwojeho muža wobhladowač ja towaršča na pučowanju pšes puščiznu tuteho šweta. Šbóžne to mandželstwo, hdyž je wós komornika, na kotrymž mandželsti a mandželsta hromadže bėdžitaž kaž komornik i žilippom. Proščymy teho knjesa wo praweho towaršča na pučowanju šwojeho žiwjenja.

3. Šchtož prawje pučuje, smje tež něšto wot šwojeho pučowanja. Komornik mějšče bohate žohnowanje. Žilippus jemu wutkladawaše krašny 53. staw profety Žefajaša. Wón předowafše jemu ewangelijon wo Želufu. Komornik čzaješče, so je namafal, po čzimž hebi jeho dušča žada. Duž hebi žada, so by kšesčezny byl. Žilipp džešče: je-li so wěrišć i žykej wutrobu, dha može šo derje štač, a wón wotmolwi: Ja wěru, jo Žesuf kšyrušć je Boži Šsyn. A wón čzėhnyješče i wješełočzu šwoju dróhu, pšchetož wón mějšče Želufa we wutrobje. Šchtož na Žesufa, može i wješełočzu šwoju dróhu čzahnycž. Š nim čzėhnyemj pšes zůbu do wěčnjeje domisny.

Šamjeń.

Aethiopiška žyrkej w Afrizy.

W japoščotščich skutkach na 8. stawje w 27. řichužyžy je nam komornik i Muritke na puču do Žerufalema wopřipany. Wón bė potajim mór, t. r. čzornj wot woblicja. Jeho bydło, kaž mēnja, w Aethiopištej w Afrizy bylo. Š wěre podobne je, so je wón, kam wuščezny, we šwojej domlinje kšesčezjansku wěru roščerjeł, tał so je w jeho kraju Aethiopišta žyrkej nastala. Na tele šańžene čzajy šu šo wiščelazy kšesčeni čzornochoyo nowišcheho čzaha dopomniki. W lěće 1882 počzajm njenujazy wiščelazy kšesčezjansky čzornochoyo je šwojimi miščionarami nješpoložni byč, doklež šo jim wjazy jo Božich šajnyach šhodžić njedajše. Miščionaroyo jich napominaču, so bychu Bože šajnje džeržecž nje-pščestali. Dolež pał šo dale a bė wot teho wotmolawoču, dyrbjachu jich i žyrkwe wufantnyč. Duž šo nětko čšile wufant-njeni čzornochoyo šhromadžicu a šaloženje „Aethiopišteje žyrkwe“ w Afrizy wobfantsnyču. W tej šamej mějadu jeno čzornochoyo duchownike šastojšćtwa dostać a wiščitzy bėli bėču wot teho wufantnjeni. Afričanska žyrkej mějšče jeno ša Afričanskič byč. Šo bychu wjazy mozy nabyli, šo do Ameriki na čzornochowstu žyrkej wobrocžicu a wot tam bu čzornochowiki biskop Turner do podobniščeje Afriki pščkany. To šo šta w lěće 1895. Tón tam nětko iych čzornych, kiž bėchu šo wot šwojich miščionarow dželiti, pštaječa a jich do wobšadow hromadžešče, jim čzornych duchownych, kiž šajnje wědnomošće ani šbžłonomšće njemējachu, postaješče a wobježe wiščěch na europiščich miščionarow a na wiščěch bėčych, Žendželczanow, Nēmzew a drubich, šchzůwofše. Tał našta pola čzornochow hiženje pščezčimo wiščem žylym, kiž je mjes drubim tež na tym wina, jo je šo w němšči Afrizy šnaty čzornochowiki wjednit Šendrik Witboi tež pščezčimo němšči wišč- nomšči šbžny. W nowiščim čzajm je šo šibanje tuteje Aethiopi- šteje žyrkwe trochu šmērwalno. To wiščal derje rošymim, jo hebi čzornochoyo žadaju, so bychu jim duchowni i jich luda a i jich kwe předowali. A so by šo to ščonžnje štao, to je tola tež wotpohlad wiščěch miščionarow. Nětko pał tamne čzorne ludy hiščěče tał daloto njėšbu a dyrbjele wješeke byč, hdyž jo Europižy i ludofče k nim nučeni čzaja, šo k nim pobač a

pola nich wučič, jim předowadž a jich i šbožu wodžič. Miščionaram nětko tuta Aethiopiška žyrkej wjele šarofčow čini. Nadžijomnje pał tež tuto šibanje Božemu kraleštwu pučž hotuje.

Bože šlowo, šwětko na mojim puču.

Punit šum a dom šej žadam,
Pučž tón dže pšes puščizny;
Duž jow ja towarščom šladam,
Wščegu jeho rosmožu.
Škotraž by mje dowjedba
Š prawej wěre kšesčezjana.

Kajke by to žohnowanje
Wšijnješko mi ša dušču!
Duž njedž do njej pruba panje,
Šo mi štuži i žiwjenju;
W šwětle šlowa Božeho
Wščitta čzėmnošč šubi šo.

Žedžu manna i njebež šbždič
W mojej čzajnje puščiznje,
Čžyč mje Wšh šam k šbidu wodžič,
Škotraž ja naž kryte je,
Šbžž wón dušče našpčza,
Ščewi i wodu žiwjenja.

Šwěta nohom, šwětko pučža
Bože šwjate šlowo je;
Wščetož jeho šajnje pučža,
Šwěwječič Šobu žiwjenje,
Škotraž šlody wěry dha,
Boži raj nam wotafna.

Ducho hnadu, džekaj dale
Š Božim šlowom we naž wiščěch,
Šo šo wěra šana šale,
We naž šejštwu nima hřěč;
Nječ my twoje pošfodny
W dušči hebi wožimy.

Šštwo Bože, i njebja dabe,
Wučž naž šlėd ja Žesufom,
Dha šu našče bėhi šwjate,
Škotraž wjednu juwu dom,
Šbžž, šchtož tudy wěrajčym,
Šotom šbžni wiščimy!

K. A. Fiedler.

Přjedy njepščezel, potom pščezel.

W Dinga (w došhromječzornej Indii) ras čłowjeł, kiž bėšče hač dotal šurowy wojoarč ja pšbanštwu byl, i miščionarej pšchibže, i dychfata nowy šestament wučžeča a džekče: „Knježe, šum tute kniži čjital a namafal, šo šu šwjate a dobre kniži. Wščěče pšchėd džekáč dnjemi bėč štóti njepščezel waščje wězu. Ša šjawne pšchėdnomščti pščezčimo kšesčezjansštwu a miščionštwu džeržach. Šotom čžyč tež pščezčimo bibliji rěčžecž a k temu počzajm w njej čjitač. Šle čim bjeje čjitač, čžim bėle šo k njej čzėhnyemj čzajach. Moja wutroba bėšče wot njeje šajata, a nětko njemžžu bjeje napščezčimo wědomšči wojomadž. Nětko wēm, šo šo pšes tele kniži bójšte šwětko šmėži.“

Tač je šo w Šnibšči šjizom nětotry njepščezel ewangelija jeho pščezel řezimik — jeno pšes čjitanje šwjateho pišma.

Sdytoż wy czynili szcze jenemu mjes tymi mojitmi najmiejšchymi bratrami, to szcze wy mi czynili.*)

Mat. 25, 40.

Wyšokim knjesam ludžo nad netajtu słyžu wopokoža. Zajti trjeba jenož kłownyč, a hlej, ludžo tu hšom šu, so bydžu jemu k wolli byli. Wšichi tym jara derje wjedža, so jim tajše poškrušenje žanjeje šdysto njeprichynješe. Žada pak hebi nišči tvojje poškrubjenje, dža nad najprjebje došlo wotoko šo hlabadaj, hačz njemohi netašt drugi to džeło na šo wlačz, a hdyž tu ništa njeje, dža bo čji njetošt na wobličjo leša, a tu potom pomatu ruku ščehač, so by žadanu škrubju wopofalaj. Društ pak du a pomogy potrošneho težo wostaja a šo ja nim ani njewohladaju. O kelko wobohič kłudby wšednje proby, a bobateho ruzny woštanjetej twjerskoj samtrjenej, džiš dubywoj pjenit. Kelko džečzi je w ružy, jo starčeju nimaju abo so staj starčeji khoraj abo šo wo džečzi njestarataj, a čži, kiž mohli pomohać, tole hujšenjom njewjebdž, abo hdyž šu ho jeha dohladali, dža wšedn nim wočzi šacinja. A kelko khoraj hebi žada, so bydžu strowi k nim pohladali, to najmiejšče džeło ja nič čziniłi a trošitnje ščemočzi k nim rješli; ale čži strowi maju ja wšeho druže kłwile dočez, jeno niž ja wobohič khoraj! Čžečobla dža pak jim njekšwža? Dolež hebi myšļa, so wot teho ničo mje njebudžu. W tym pak šo jara myša. Ščehčezčijan dobre štułi jeno tepobla čzinič njekšmo, so by šo mšy nadžał. Jeho byrbi lubošez hnačz. Tola pak tež šabyež njekšemo, so my škrutstwejš słyžimy, hdyž šwojim hujšenjom hšobučewjelam pomohamy, a so budže wotno šam naž ja to mytować a so budže tuto myto wšeho druže wo wjele pšehčehačz. Tole pak tež šapomnič njekšom, hdyž na pšaganow špominamny. Šchōž hšwoju hriwnu ja pšohanile mišionistwo da, tón njemni, na čjo šo tuta hriwna nakoži, hačz šo ja nju ja mišionara meštmo na ldoži šoptačzi, so mohł ho pšdes morjo pšehčewječz, hačz šo ja nju hšuticizła šupi ja pšohanile džečzo, kiž mječeje hynu mječz, abo hačz šo nakoži na šupjenje šwonow ja mažu zyrkwičzu mjes pšohanami. Ale njekš šo ta hriwna nakoži, kaž čaje, to jene dawaczeš wě: wón je wo šo škrutstwowje ruzi potožiti a škrutstwu jemu ju šadani. Duž čzemy tež dale, kaž tu domach wšichim hujšenjom, kaž womečz težu wobohim pšohanam ščuzičz. Zał ščuzimy škrutstwejš tamowam, temu najmiejšchemu knjeszej.

*) Na pobrachowanja mešna wočičezš uteho artilla iudžony wuwowila.

Wješne pohrjebniščežca.

Šo šo rowu w netačžim čzaju bledo hlabaju, hačz hdy prjedy, šo prečz njebodži. Šwedšow w letnym čzaju a wenzow na dnju jemčetych namatačz na nimale wščiškich rowačz dočez. A to je prawoje tał, pšidetož našči šwobitni wostanu tež w rowačz nadošči. Hdyž pak hebi to pomniči na rowačz wobladačž, šo dnušdy štržičš. Miž, so by ho dočez pjenjes na nje njewožiko, nē, wone šu j džeła ja nošiči wješnuz wobylerowj pšedewole. Šušto šo prašomaj, kał šu jeno šawostajeni telko pjenjes šwječz mohli. Ale walačnje wuwjedženja njeje prawe. Najprjedy tola na pomnit, pod šotrymž Šešerb špi, herbke naprišmo ščuziča a niž nēmle. Ša toho dže je to pišmo? Ša šowostajenjučž, so bydžu, k rowej pščišupnišči, jo čzitali a tał pšdes to pišmo š tym jemčetyh hšwili teož poročeli. Zajte poročjenje w dušny je tola ja Šešerba herbke a niž nēmle. Hračz zublizny, šotičž jemčetešo ženje šnali nješju, na kečchow šupnišči rowowe naprišmo roštmja abo niž, to je jim a može tola tež tebi wšcho jene byčz. Šomnił šamón ma šo pak tež na kečchow pšichydožičz. Šple šacžimnyčz je, ščleščezane taše abo kule, blačhowe wenzu abo dzejwane ščehčički na row štačez. Wa-łi šo trajaggy pomnił šajičz, njekš je š granita, šyentita, i pšilowža abo š marmora.

Wšichi tym budž wobšlejnoscžam a kečhowej pšchimeženy. W nowišim čzaju na nošiči rjanzoh wješnuz pohrjebniščežcaž tu a tam wulke pomnił nabešdžičz, jara dwoje, kačz je w meščach štajeja. Mičžo wopoznačičz hačz to. Wly tu na naščich kečchowach, pšdes šotryčž murje mešbne ščtomu hlabaju a š šotryčž mamu wuhlad na lubšne pola a lešy a k šofodnju na našče kuzičše hocy, tašjeje wulkeje kamjentneje pšchi njetrjebamny. Zajte wulke pomnił našče kečchowu loško šamo wobidža. Šdy by šo do naščich wšow nēhdže wulki hrdob natwaril, tón woprarobže krajinu pšičiti njeby, dočez šo k nišim a jednorum wješnuz tworjenjam hōbjił njeby. Zał tež te hōbriše pomnił našče kečchowu njepušča. Kamječ njekš je šrečneje wulkošče, jednoru, ale špodošny. Šorčjenje nihdže na wopoznačim meštne njeje, hačz nad rowom. Ružne je, so ma ščehčezčianše inamjo, ščičž, šotwizju na netajše walačnje na hebi; pšchetož ščehčezčijan špi tola w nadžiži na škrutstwa šwoje dočze špawje. Wšohbeje pak ma šo na to hlabočz, šo njeby naprišmo žane pšobne škwaleenje mešo. Tu njekš šteji mjeno a potom ščepučz i biblije, je špewakšič abo i Šowokšotrowež knihow: Ššwomečša na Wožu rolu. Zajti jednoru pomnił budže šawostajenym pšdesjo lube meštmo a pšcha ja kečchow. Štore hšičezje bole pak hačz kamjentne pomnił šobža šo na našče wješne pohrjebniščežca dzejwane abo želečne ščičze. Ze damoju tola, kuzičz wščał došlo njetrataj, naščim wješnuz pohrjebniščežcam žyle wošebity a woprarobže lubšny napohlał Ze wobrašowarjo dze wobča. Šdyž čže žadny taiki nēhdže Wožu rolu wobrašowacž, dža wón na žadny meščezčanski kečchow njekšdže, hdyž šo šady wšohiči murjow kaž w šawje jedny hōbriši kamječ pšči dnušim hōbži, kał by žyly kečchow kamjentny leš był, ale wón dže na wješnuz kečchow a wobrašuje tutu Wožu rolu i nišite murju, i šowomny keltami a i nišimi rowami i šiči lubošymmi dzejwanym i ščizjemi. Na tašim wobrašju ho potom ludžo woskšewja. Duž šo wošebije kłudbšči teho boječz njebudžiki, dzejwanj abo, ščōž to šamōže, železnu ščičž na row štačez. Wōško šo na njōn tež blēšča ščuziča naprišočz hōbži — ale napriščeje ju šerbštu; wščašo je tón, kiž pod njej špi, tež w herbšteji bibliji čzitał a je šwojim Šobžimkom w herbšte modlitwje rječaj.

Štatič a mučhi.

Štary Štatič, wo šwojim čzaju wulky luboščimw a čžchowšhny šaraj wē Wārttembergštej, njekšdžičze w pošlednich lētačz šwojeho žiwjenja štoro njekš druže hōcz w mlōžy rajš. Naš w lečžnym čzaju, hdyž je jara wjele mučhow, jeha wošebna knjeni wopyta. „Ale“, ta džečje, jato jemu k wošebju ščičizlja w mlōžy rajša na blido štačizju, „kał možečeš Wly, knjes šararjo, telto mučhow dła jlečz? To ja njemohata tał wotoko hebie čezpēčz.“ „Šwadna knjen!“ štarj šnawčezčizwi, „šitwa wščał je ja naš wščedž wulka dočez. Šleječe, mučham špobebanju a šjes ruba jēm; a ja šym teho menjenja, čšite blido je tunje tał čšite teož čšitny rub, a bawo šo tež šōščo šašo šmęcz, džiž rub wšokōčz. Šdyž nētko moja ščičizlja jēdže na blido pščišdže, ja žizju wōtmu a ščiznju na nje tu a tam kuzičičž rajša. Na to ščilnu pšchitruju, jo njeby žane mučha do njeje padnyła. Wješ tym jo ho potom k blidu modlu a pošydnju, šu by moji hōščo tež ščydułi a mje na pošoj wostaja. Šuby Wōš wščał ma wščelake štworjenja wo šwojim šwēcz.“

Mařja.

Wješna šawinja, špišana wot Š.

(3. pobrachowanje.)

Šody beču nimo a jedny džeč w drugim bē čšiče wotešočol, wješ bē šuboto je šwēdom šawēta a njebē šo hewał ničo wo-

Sy-ll spóval,
Plinje džáal,
Strowja és
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróany
Napol mócny
Lubosé na;
Bóh pak swérny
Přes spaf mérnj
Čerastwood da.

Njech ty spówał,
Swérny džáal
Wéadne day;
Džéni pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođá ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa wođa,
Kláš Bóh poda,
Wokřew éel!
F.

Šsersbske njedzelske lopjeno.

Wubudama šo lóžbu šobotu w Šsmolerjez knižičnjščjétni w Budyščinje a je tam ja ščtíwótlétnu pšehpplatu 40 wj. dostáč.

9. njedzela po swjatej Trojizny.

Womfl. 12. Budyše wješeli w nadžiji, ščjéřplíwí w čřhnojšči, wobštajni w mazlitnje.

Wny džénka na šandžene léto wróčo hladamy, tak šlubofo šarjete do naščeho luda historije a tež do historije nětotřeho doma. Kěto štaročěm a štyřnosčje, kěto pšehelateje křwé a pšehelatyč křylow, kěto praščenja za Bóhom, kěto šmiléřščeje lubošče a doměřnoe modřenja, kěto šašdážowaznáč a pošběžadž šhonjenjow wone w šebi wobšamkne! Ale pšči wšahjete šhnutošči tuteho wojněžeho čojša a ranjež my šiščěže žadny kónž wojny njewidžimy — mój přeni škutl budž šwalba, džal.

W budžče wješeli, džatownje wješeli nad tym, ščtož šhončimy. Žato pšehed létom wojnišči wiohor pščiščěže, móžešče drje řeláč: „Nješpščeřščeje šoto wotofo, wóžny krajo, njestjuchšče šo čši?“ Wšches nětotru wutřobu praščenje špšehjetajšče: šakšl šmjeje to kónž? kak dyrbi šo němškl lud kěto njepščeřščelow domowaráč? budže wón wobčyřčje a šdžž dobudje, njebudže šo wón w wobšwanjau wutřowawič? Ale šhjom přěnje dny augusta našče doměřenje pošpšničju. Šakž jedyn muž našč lud poštaže; našč šhžor šawoča a wščitjž, wščitjž pščiřnbžču. 4. džén augusta š jebo jenofšmyšlenjow pošběženjom šhžorštwoweho šejma — šakšl pošběžadž napošl! šidajž buřču te nješměrne pšenjeshy pščišmowlene, kotřez šebi wojna žada, šebdu a pošbžičho, a našč lud doměřenje šnježertštw a njemu š hamišje njěščjini, ale š wješelom te wopory ša

wóžny kraj pščiřnješe. Šluče a šhes molenja šo našče wóšla šromadžjau š špobžjwanju naščich njepščeřščelow. A wot tamneho čjaba fajte křadne dobčje šo wječorju a ranju! Wny dobywamy na kraju, ale tež na morju my morja wobšnježaju řendželstju š bojščju a š naštráženjow napřelnimy. Wot přenič dobčejow w Belgijšči hačž š horžemu bėdženju w ranju w tuteč dnjadž — šakšl dobywawšle dopředšakřočenje! Šulšotni wjedžny poštanu, mješ wojakami šo ryčěřšči buč šaryč čjážow šakš šewi. Našča industrij šejnu žyłu wuštořnosč poštaže, a našče ratařštwow wotnyšhlenje naščich njepščeřščelow, naš wuššědněč, š njěčomu ščjini. A tola našča pomoz njestjeji w naščich wodđerjadž a wojatadž, njž w pošwětronáč a podmóřščich čjowmach, š žyła njž w čłowjěčadž a w čłowšřčich ředěčadž a mozadž, ale w tym žiwym Bóšy. Wón je nam pomhač a naš hačž šem pščiřnješči. Žemu šamemu budž čjěšč! Wulst Bóžo, šhwalbu čši, šylny šnježe, šapřewamy. A šakš šhonjenje ščjini naš wješezých w nadžiji. A tešobla my šhmoje doměřenje na šfónčjne dobčje přez njěčřnjemmy. Wóžny kónž leži še šwěřnej a šylnej ruzny Bóšej a my šon wěščje w žanej družej řadšho njewidžimy. Wo nim šiščěže džénka pščaji: „Wón dobre puče wšchubže a pomoz wubžšeli.“ Šak šorjž móže šo štačž a Bóž do ščumjážeho morja ludow šawoča: „Šačž šem a njž dale; šow dyrbja šo štwoje šorbe žojny šmėrowáč.“

Ale njž jeno ša tu wóžnu, do kotřez je našč lud nutščřijemmy, ale tež ša bėdženje naščeho žiwjenja š žyła

placzi: budźcie wjebełi w nadźiji. © prawom rěta tuta femja kraj bujenzitwa. Wona je hišće pšczo, nět hnanó bóle dźiłi hwał, połna placžiteju wocow, wobczęjenych wutrobow, srancjenych hwebdomnow. Stupnosć a nula, staroće a hrěchi naž kaž njeprhčęćelste mozy nadděbnuć. W tajtm bęđenju čže naž Pawołowe słowo popułnić: budźcie wjebełi w nadźiji. Zuto słowo w špocjatu lišta na Romfkiš nještej, ale bałte w 12. stawje. Najprjedy pščińdže 11 wulkich stawow, w kotrychž ho nam nadobne, slobźne wjebele wopisuje, kotřez hišćęzjansta wutroba ma, kotřaz je ho i huaby šbźina sejinika pšes wěru; potom bałte w 12. stawje napominanje sčęhuje: "Budźcie tež wy wjebełi w nadźiji." Naž japošćot njeje hurowym muž, kotřaz čže žněč, hđžę njeje rospřuwal. Njeznajemuz tež my tu wjebełu powjeseł wu Křystusku? Sčtōž pał je swojemu Božu do wutrobow nuzi pohładał, kotřaz je naž taž jara lubowal, so je hwojeho jencijeło narozbženeho Sęyna ja naž dał. Sčtōž je swojemu Šbźniktej do wocęta pohładał a je w jeho wupřehřętnymaj rutomaj wufłowowanje pytał a je wot njeho tamne krašnje flubjenje hišćal: "Njeboj ho, pšchetož ja hym tebe wumobł, ja hym tebe pšči twojim mjenje wolal, ty hū mój" — tón móže ho brjědža w bęđenju žimwenja wjebela dźeržęž, kotřez njejmjajone, ale jako wjebele w nadźiji baloto pšes tutón ččas won dohłaja. Wo tajtej nadźiji našej japošćot rěči; wšče wón tola w tympanum ličje: "Wu hwalimny ho w nadźiji teje pščińdžoneje krašnosće" — "my hmy derje šbźni, ale w nadźiji" — w tej wěštej nadźiji, so tónž wšćitřich wchoworow tuteho wjėta a čžaba ja Křystusowych wucębonitow ničo drube njeje hač węcny mę, šbźni so tuj wjebelej wěstolęi, so tón knješ hįom nět wšćitro knjejtrow wo swojej ruzaj dźerži a stōnčęnje wšćitro, wšćitro k dobremu tōnčę domjěže. Sa tajtej nadźiji čžemy stacž w tał křutnym, nje wobstajnym ččas. A sčtōž w hįom ma, tón dźerž w twjěrže. Budźće wjebełi w nadźiji a stajće wšćitřim wšćoram hįwatu hřobololęž wěry napřchęziwo: "Dha wšćal wostanu ja řtajnje pšči tebi" — "Izrael ma tola Boha ja třochi" — nam durbj njeboj wostacž.

"Budźcie sčęčęplimi w čžęšnosćej", tał našej japošćot dale rěči. Sčtō čęšnosć je, hmy my hįom pšczo wjėdęli. Sčtō rōžby ma w křonizj hwojeje wutroba a hwojeho žimwenja něščto wo tym japřbane, a pola něšćtorego jo tež wrōčęle na jeho čłone jiwija. Ale w tutym lęče je tuta čęšnosć kaž čęmna rěta pšes našej wōtąny kraj bęžala. Tam wobha ranšča Prusta, — tał čęšto je domapytana! Żow w domijnje, hačž runjež męjachu nęlotři wot wojny dobył, je jich tola wjele tajřch, kotřazž hospodafste žimwenje je hřuboto řchodowalo. Żow lažarety, napjelnjene je sranjenymy a wosřęlanymy wofajam, tam žarowanste domy — po tyhazach wone liča — hđžę nan a macž, mandšelsta a dźęči ja tymi plakaja, tōřiz ja wōtąny kraj wumręčahu. Komu njebyrbęžala wutroba křowawicž nad tajtej žalōwcu, nječ je wona pšes bololęje, hrěchi abo hįmjerne powjęje woinřkeho čžaba nastala. Tajta čęšnosć pał je řhula, a sčtōž w nej namutnyčž mamy, je sčęčępliwosć.

Hįom w swoyntnym durbjčamj ju w bęhu wojny namutnyčž. Wo řhwatinowym dopřehłęčizj přemich wojnfřich tybjenjow pščińdžęch čįšćiwęch męhōzaj, w kotřazž našej wojazj dobyte krajiny řahowachu. Żow a tam

huchu dźęle našęeho wōřřta wrōčę wšate, nowi njeprhčęzelo pšchęčęno nam wostajęchu — nam ho řastřta. Ale my hębi njebyrbęžamj řhwatinowe, lořte dobyčęe dobyčę — wone nam njeby k řobnomaju bylo. Wu durbjčamj namutnyčž, w sčęčępliwosćej čžalacž.

Ale sčęčępliwosć nadźija je tola hišćęje wozaj. Wona je domęrne wubđęzjenje pod brēmjenjom řřhija. Sčęčępliwosć njeje jeno něščto, řchōž my čęčępicž mamy, w, wona je móžne bęđęnje, řhroble wubđęzjenje.

Wu ju na Wozej sčęčępliwosćej namutnyčž, i kotřejž je wón naž 30, 60, 70 lęt nobyl pšči wšćitřej našęej njeboštōjnosćej; my ju namutnyčž na čžakim, sčęčępliwym jęhnęcju Wožim na řřhija, kotřez njeřhwarjęše ani nje-mortofařęe, ale wšćitro temu woneči, kotřaz prawje řudzi; my ju namutnyčž, hđžž jo tym myřłam Wožęho męra dowřerim, kotřez wón s nami ma, a potom najbōle, hđžž wón čęžełe na naž řadže; my ju namutnyčž, hđžž jo hęho řlubjenjom trowřimym, kotřez nam pščińřšćęho, hđžž my jęmy pščińřšćędamy.

W tajtej sčęčępliwosćej my nje wosřabnjemy, ale ho pořlynimy. W čžichosćej a nadźiji lęzi našča mōž. Tał ho my Křystuskej podobniřči řęzinimy a jęho mōž je w našęej řladolęej mōžna. Tęhōdla — "sčęčępliwosć je wam řębna, so wy Wožu wolu čįmęčę a řlubjenje dořtanjęčę".

Ale žane wěrne wjebele, žana žiwa nadźija, žana wutrojna sčęčępliwosć bęs řřutneho řwřęneho mōbljenja. "Budźće wobřajni w modlitwje".

Wřhōto w Zauerřich alpach na durbjčamj kōřku řwōncęzi wřřaju, žana čłowřta ruta je njebřba, wone hame wot ho řwonja, hđžž wřřor duje; w řřchownym mjęcęlu řablubnjęch durbja na prawy pučž wōlacž. Tał je Bōž tež čłowřtej řwōncęzi do wutrobj powjęhřal, a hđžž wřřor duje, wón tež řwōncęž japožęnje. Sčtōž je dawno řapomnił ho modlicž, temu wón pščińwōla: "Wōřitaj a bři k swojemu Wōtęzej w njebořęch! Njeřřęřřidřč ty w tutym woinřřim ččasu jęho řřutny napominazaj řnt?"

Do wojny je jich w naščim ľudu wjele bylo, kōřiz męnjachu, modlitwa a nabozina řtej bōle wěž řōnřřich, jęno řladolęž wole, kotřaz ho řřabi, kaž ručęe čłowřet k řōřnaczu pščińdže, so ham hębi pomhačž mōže a durbj Dha by potajřim Ernřř Morřř Arndt njeprawo męł, kotřaz nam pščińwōla: "Wuž prawy je, řřž řpřęčž wę, ho řknjeřej dowři?" O hđžž je řby řodny ččas k temu pomhal, tamne řorbe męnjenje pšchwinęčž, dha tutón nęčęřřidř. Hđžž jo žyłe ľudy je wšćitřim jich duřhownym a řwōntnym wobřęđęřřitřom na wōjny waja a w řřidřę haja kaž žito, hđžž durbja wone, so bychu řchmęřęsemu wřřorej napřchęziwo stacž mōble, napřřubřęhe řorjenje hwojeho byčęa pšępřępacž, hačž řu pšęř Wožu hnadu hiřćęje řřtne, abo hačž řu hįubjene a řřuile, tam durbjčalo tola řōžbe řwōdnemęje řacžuwacž, so wone hiřćęje něščto wřřidřęče a řřulniřęde řřęba, čęhōž mōže ho dźeržęž, hačž řomu řwōjny wōlu, so nět placzi: na kolena dele pšędę tym, kotřaz je řam řwōjaty, a k temu řknjeřej, kotřaz je řknješ nad žimwenjom a řmjęřęju řęnolowicž kaž řřęčž ľubow, ho wōlacž wo jęho hnadu a jęho pomoz!

Sčtōž je řařo namutnyčž, hwojeje ruzaj řřřowacž, nje-wřřitaj tola! Řřnjeje w modljenju my hwojemu Wožu bliže pščińbžęmy, my tón řwōřž i nim twjěręchō řřwajřam, my te mozy węcznosćę do našęeho řřubęho žimwenja dele řęčęnjemy.

« Hôžj je tebi wôjna hłuboku, czeŝtu srudobu psi-
njeŝta, — ŝyto môžeŝ lepŝeho cziŝnič, hač ŝo modlič
f Woju wŝeho troŝta a wŝeje mozy? Budž wob-
ŝtajny w modlenju, hač ŝy ŝwoju wutrobu pŝed nim
cziŝnič ŝezinił a ponižnje wuŝnacž nanuŝnył: „Knježe,
twoja wola ŝo ŝtań!“

« Spominaj ŝy na tych ŝwojich w polu, polož ŝ modlitwu
jich žiwjenje do Wožeje ruki, na Woju wutrobu, ŝo by
troŝtajny byl w tej wtoŝtoji: woni pod Wožim ŝchitom
ŝteja, woni ŝy wot Wožeje luboŝeje wobdaci.

« Njeŝapomni ŝy nad tym derjeŝeje wôžneho kraja.
Njeŝ je twoja naležna próŝta, ŝo by Wôŝ jón ŝchitował
a wobarnował, jemu pŝeŝ wôjnŝtu czežu a nuŝ pŝe-
wombał, haj, ŝo by jón bohaty ŝezinił na ŝnutŝownym,
duchownym žiwjenju, na boŝabojŝeji a dowěrjenju f Woju,
na wěrje a duchu modlenja. Wly drje bo praŝamny, tať
budže ŝ naŝŝim ludom po wôjnje, ŝ jeho političej mozu,
ŝ jeho ŝnutŝownym, ŝozialnym wobŝtejnoŝezemi, — htu-
niŝe a wažniŝe je deube praŝenje: pôdže naŝŝ lud
do ŝwojeho pŝichôdža jako we ŝwojeji najhłubiŝej hłubini
wot ŝwojeho Woža a Eôžniŝta ŝapŝimjennju, pŝeŝ
njeho wuŝiwječeny lud, abo jako lud bjes Woža, bjes
ŝhrytŝka?

« ŝtôznjenje — naŝŝi ŝwěrni wojowarjo pŝed nje-
pŝečezelom ŝebi ŝa tym žadaju a my cžemy to wŝednje
w modlitwje pŝed Woži trón pŝichnjeŝ:

Spôžez nam, Knježe, tón hradny mër

W naŝŝim ŝrudnym cžôŝu.

Wón pŝečezô žadny druhi njei,

ŝiž by moŝi ŝa naŝ wojowarjo,

ŝačž ty, Knježe, naŝŝ Wožô, ŝam!

ŝamjeň.

M. w. B.

Wôdzerjo žiwjenja.

« Wôŝ je cziłoweteja ŝa jeho putniŝtvo pŝeŝ tuto cžahne žiwje-
nje f wêžnjeji domonije wŝelahał wôdzerjom dať: Starŝeju
a wučerjom, ŝamŝne ŝiwôdnje, kniŝi pŝirowby, ŝawiny cziłowje-
ŝtwa, ŝwiate piŝmo a ŝwojeho Duča. Woni durbja naŝ wôdžez
a naujebowacz, wobarnomacz a ŝchitowacz, nam ŝpomožni byez,
naŝ cželne a duchowne mozy, nam pŝezjene, f Wožeji cžezŝi natožez
wučez, naŝ hôdnny cziŝnič ŝa cžab a wêžnječ. ŝedžŝur na nič,
poŝkudaj na jich hólž, baj jo wot nič wječez, ŝitacz, wumozez,
bywaj hôdnny ŝeniŝti a jany ŝbôžny njejelŝi mëlčezan, wŝchitô
f Wožeji cžezŝi.

« Do nanowjeŝtu a mačezneju rutow je Wôŝ cziłoweka hižom
jako nêžne džečžatô položit; ŝtarŝeji ŝto najprêniŝeji a najwjeŝeji
dobroweŝeji džečžta tudy na ŝemi. ŝimaj ma ŝo wono nimo Woža
ŝwoje žiwjenje džaŝomacz; w poče ŝwojeho wobličja džečžataj
na a mačž, ŝo byŝtajt tež džečžu wŝchitô to ŝaŝužito, ŝchtož wono
f potrebeŝnoŝeji a žiwŝnoŝeji cžekta a žiwjenja trjeba. ŝiž jeno to,
ŝchtož wono f ŝdzerženju žiwjenja potreba, ale tež wŝôho, ŝchtož
žiwjenje haŝte f žiwjenju cžini, ŝchtož cziłowŝte žiwjenje wot ŝwër-
niŝeho wobdžeta, ma ŝo wono ŝtarŝimaj džaŝomacz. Wônoj jo tež
wôčezehnjetaj, pŝečepodataj jo ŝchit a žyrtwi, ŝo niž jeno ŝiwet, ale
tež Woža a ŝwojeho Wumozniŝta pônacž nanuŝnje; wonaj ŝtaratô
jo niž jeno ŝa jeho cželne derjemêze ŝ tym, ŝo je wêŝte pomôfan-
ŝe džečžô nauwečezž dataj, ale tež ŝa jeho duchowne a wêžne
derječezje, hôž jo w pôczŝiwŝezji a napominanju f temu ŝnjeŝeji
wôčezehnjetaj. Duž durbŝich ŝwojejo nana a ŝwoju mačez cžezŝezž,
jo ŝo cžti berje pôdže a bolho žywu budžezž na ŝemi. Cžezžezž
jeju je ŝkajeme, ŝe ŝtowanaj a ŝezeznoŝezž, ŝo by jeju poŝoŝno-

wanje na tebie pŝichŝezž; pŝečtož nanowe poŝoŝnowanje twari
džečžom trježe, ale mačezne polečezje točja je jaŝo dele. F.

ŝchitnik dopunjenja.

« Žedyn nan pučezowajŝe pŝeŝ morjo do dalŝeho kraja.
« Žriedy hač wŝtal cžebnjeŝe, wón wŝeŝ ŝwoje džečži hromadu
ŝawôta. Wón ŝam pať mjeŝeje ŝchitnik w cuzy, a woni jón
hromadže ŝabžiču. Duž nan džečžez. « ŝdžž na tótle ŝchitnik
poŝladnječezje, dža ŝpomitče na ŝwojejo nana w dalŝnje! — Žriedy
hač ŝchitnik ŝezž kôcz ŝakeje, nabžiam jo jaŝo pola waŝ
byez, ŝečže-ŝi Wôŝ! « To pražam, wono wŝtal cžebnjeŝe; a ŝchitnik
ŝezžezje rjenje a luboŝnje prêne lito. Me jaŝo nêtko nan pŝeŝ
morjo jedžeŝe, poŝezže jo môžny wôdhor, êdž ŝo na ŝtate ro-
ŝaly a nan bu w ŝozmach poŝrečeban. Duž džečži pŝataču a
želachu mëlžagy doŝo; pŝečbe wŝedem pať, hôžž ŝchitnik pučtom
nabywajŝe a tečezjeŝe, jón wono wobŝtupowuče a pŝataču. Ma
to jedyn pŝečezel njebočezjeŝe, f džečžom pŝichŝupŝezž, rjeŝny:
« ŝezezje, tón ŝchitnik je ŝwôž wuŝnam ŝhubił a je ŝo wam do
bololečze pŝewowrocziž; duž dojezje mi jón wotŝronacz a nêžbe
durbže ŝabžezž, jo waŝ jeju napoŝlad hale njeukubžŝi! « Duž
džečži jenombyŝnje wotmolwizhu a džaču: « Wôž nê, wotajczje
nam tón ŝchitnik! Nječezjeŝe nam tež raboŝez na nim, ale ŝyŝna
bololeč — dža bu to tola ŝyŝny lubowjo, a bololečez džečžezje
ježžiwječezje. Wôž nê, njeŝwimicze nam tón ŝchitnik! « F.

Marja.

Wjeŝina ŝawitna, piŝana wot W.

(4. potražowanje.)

« Gandrij beŝe f Marji, ŝo nad jich wotŝiwječzenjom nježele
pŝeŝ njeŝpŝiŝtoŝne hry wobczezewoazej, praŝaj: « Ty wŝchaf tu
byez nierezabazh, dži tola f mojej mačezeri, f tej môžeŝej hroma-
dže ŝwôczazž. «

« D Twoja wôbwa mačezŝta, ŝnapŝezčewi Marja.

« Nêk bu f wulleŝ haru pŝewowfana. « Wôž žani ŝwerczi nje-
ŝmy, wôkôŝe ŝhryžha, « my cžemy jako doŝri mkožž hólžy
živi byez. «

« Dobrych mkožžych hólžow ja tež ŝinaju, wŝa Marja ruče
ŝoŝo ŝtowo, « ŝi ŝo pot hinať ŝabžezjuja, a woni budžiču ŝa
haŝbu mëlŝi, f hołzami wobŝhabžezž, ŝi ŝebi tajŝe lubiez dôdža. «

« W, poŝkudajez tola na tu! wôkôŝez ŝpôziŝta hneŝna.

« W tym wotomŝtu ŝtupi mloby hólž ŝaby Marje a cžinjeŝe,
jako by ju wotôčezž cžył. Cži druŝy jeho pŝeŝen ŝamjenju
wabjuču, ale wón to tola njeŝwêr. Duž Gandrij wučeŝ niŝtupaj,
položŝi ruku Marji wokolo ŝhije a ju wokôŝča. Wotŝchitowne
ŝimczez wotŝwêdžŝi jemu pŝichpôd durbŝich, Marja jo ŝpêčŝnje
wobrocziž, wotomŝti jo dopomni, a piŝta paleŝe ŝo na jeho lizu.

« Wôŝ Cži wôdaj!, praŝaj Marja a f ŝwêdom jej ŝyŝny we
wôczomaj ŝtečaju: « to be njebolafomô ŝchitô. «

« To je wêrno, praŝezje Michať roŝhneŝwam, « haŝtuj jo
Gandrijô. «

« D Ty ŝy hubjenŝti, hačž wonhlabazž, potražowajŝe
Marja, « a budžŝezje tajtu dobru mačez njeŝel, wêrju, durbŝaf
ŝhubjenju byez. «

« Eđto, bym dha taŝ nječŝizomny? ŝajŝe ŝte ŝtuffi dža ŝym
cžinŝil? « praŝezje jo Gandrij, jeho ŝawowfanej potajo; jeho
njeŝtuffet be jemu hižom žel, nječazŝezje pať to wôdžez dacz.

« Ty by ježebôžny wôdchôł, napŝezčewi Marja, « Ty Wože
ŝtowo a ŝajnje wumozezezžezž, haj, Ty ŝam Twoju mačž pŝečed
beŝebôžnymu cziłowezelami wuŝwêŝezŝezž. «

« To taŝ ŝe mênjene njebe, rjeŝny Gandrij. — Wón be jo
wuprajnema wo ŝwojeji mačezeri hižom dawno kať, a jeho cžezezje,

ko jašo czysteho smycę. Marzine kłoszaje pędowaniej wśańcze jemu do cześcjelafomocje wutrobje. A njećzinjełcze jemu njeprawo? Njebe wón woprwabjej pobleńni czaś husto pšczechżimo Kšyrjśki poštanłk a Marju na něfotrđy męńnadź faręćżowal, teź dobryj rjad dzerzał tał derje w zyrtwi na łubi, kaź teź pšči seibźenjadź młobeho luba?

Munie cħyńcche swoje łakıtowaniej łapocęće, jako Kšyrjśka bmejo Śińżicętu wopšćimnu, ju wotłocha a rjeknu: „Ślejęće, to je rojomne hołcjo, to telo woneho wo tałej mójcěłofęći njećini.”

To Ğandrija tola njeamao do wutrobje łk. Śińżieta pšcęcęłcche pšcħe śwetom jako jecho luba, a wón bęńcche teź ju lubo męł, ale jeine wańcħe j Kšyrjśku bę derje pntylł. Potałimn teź w tęho boła hńewany, praji naħle: „Njewęł, jo mam njenje cęćeje w cħeło Ğwoji dobri młobźi hńęj, ł hraczu a ł żortowanju dam hebi łbje hołzy hńom łubicę, teħobla pał je tola łapřiwam a bracj hebi węćeje žanu wot nić njebudu.”

Gu, tał teħobm woħeł łakapny! Ğańža, kiz bę myśłika, hdyż hebi jeje bratr Śińżicętu bjerje, wońmje hebi wona Ğnadź Ğandrija, da nęł kwojeje jędojeje Ğubje Ğieć a nawoła njeamao na taħseho żabrawoħe łhadlu, a wón jašo bderęćełcche we Ğwojim hńewje na Śińżicętu wšćimn njełmanym hołzam Ğolne łkłosanłc pędowanie. Marja pohluchacęłcche se pšcħoźiwanojm. Wón mjelo wjazj wuprajł, Ğać budźińcche Ğo wona Ğu wšćajka, a pšcħejo hńewnińcħi wón bywałcche a Ğo žyle do naħtoćeje faręćja.

„Sdōż Ty tał wo naś myśłicęł, bęńcche Ğańža pšči kónzu prajika, a dħa wšćal trzeba nimalch, wozajj j nami hracj.”

„Mj”, Ğnapšcęćimni wón jašo, „budźińcħo teħo jeno dawno wostajł! Wańcche towałcħimn nje ławernje polepšćicęł njeje, pšcħetoż j wšćelkami byrbi jędn wućj” — Ğandrij jow węrońcęł ręcęćełcche, wón bę wopacęńłofęći kwojecho žimjenja dawno jpońalł, Ğaj wón bęńcche hebi Ğiřom j Ğnućom pšcħe woczi łstajł, tał bōrhy budęći kwojeje łmacerj prajicę: „Ty małch prawi, ja cħu jo polepšćicęł.” Prawa Ğođjinta jeno Ğiřcęje pšćińcħa njebe, a jecho troħeł bę teź, jo tola Ğiřcęje runje žanu łbęćj wobelcħo njebe. Marzine kłowo, ju je Ğońcħi Ğać wozħłaba, bęra jecho tał łranile, a jemu bę tał łoħto, jo mōńżicęje Ğo pšcħeł njeje tał wuřprawnićj a tu pšcħebe wšćimn Ğwetom wozħwębźicęł, jo je Marzine Ğoħođjajne a cęłcne wańcħe ju to prawe.

Wbōżęć Michal, kiz bęńcche bjelo wšćełmi najmęńnińcħi, wsa nęł kłowo: „Nęł njeć Ğmy ras rojomni; hdyż je jicħ tola telo njeas nami, kiz wo tał bńimje łakħođźenje njerođba, cęħobla dħa j tym łapocęćinamy? Ale Ty, Marja”, wobroczi Ğo ł tej, „ħy dženħa na wšćim wina, budźińcħe-li Ty naś pšcħećelinimje powiata, budźińcħmy Ğo rad Tebi ł pšcħobanuju ładźeręći ł bęra węzy Ğalle njełapocęćej.”

„Ja Wazj niź pšcħećelinimje powiata?” praćełcche Ğo Marja se pšcħoźiwanojm.

„Co tola bę łwanje, cęħobla dħa je Śińżicęta pšćalaka?” Ğnapšcęćimni Michal, „dołeł Ğy ju wuřwarika, so je naś pšcħe- wozħyła.”

„Męł, to węrońc njeje”, praji Marja męrenje, „Śińżicęta je wo nęćħto druhe pšćalaka.” — Wona pohlaba pšči tħy kłowacħ j jęnymaj łakħymaj wōćkřomaj tał krucęje na Kšyrjśku, jo tōn naħtrōžany ł semi pohlaba, a wšćitzy, kiz to widaćacu, teź Ğnybom hebi myśłacu, jo nęćħto druhe ja tym tećełcche. — „Wraj węrońcęł, Śińżicęta, Ğym Ği dženħa jene njebobre kłowęćto prajika?”

„Męł”, — Ğnapšcęćimni tale, a bęńcche pšči tym jako łħyba Ğećęńcħizka ł napohladanu.

„Ja Ğym Ğo mjelo wozajj wjeħelka”, ręcęćełcche Marja dałe, „jo dženħa pšćińżicęłcche, ja myśłacu, ja Ğnadź něfotrđy pšcħećelow mjes Wami namałam, a wono Ğo Ğnadź tał Ğćini, so wozajj tał Ğama hećęćj njereħem!”

Wona to j Ğħeħopotazym Ğħoħom praćełcche. Ğandrijej bu cęćęło na wutrobje, jo bę wobħemu hołczu jašo tał njeprawdu cħińk, a tał něfotrem Ğnujełcche wutrobju, jo Marja, kiz pšćežo tał Ğorba a Ğo wotcęħođwaza cħińcęłcche, Ğim jow napšcęłcħimo dħe a Ğim najpřeħy dobre kłowo dawa.

„Co durbjachym přeħy wjebźeć”, Ğnapšcęćimni Michal wjeħeł, „wot nęł w naħcęje bjeħabje węćeje wšćitko tał pōńže, jo mōńżeł Ty pšćińpōbla wostacę.”

Kšyrjśka njeřinu; wón bę na Śińżicęzy jpońalł, so mjęłcche to Ğħerbtowaniej pšči wšćimne Ğwoju pšćicęćinu a njemōńżełcche jo Ğiřcęje tał prawje wopšćińcęł. Wšćim ł pšcħoźiwanoju Ğnybu Ğo ł hraczu, totręz bęńcche Marja, wot mjęłcħeħo dħęła napominana, łanjeħka. — „Sħto drje Ğandrij wocęćim? Wón bę hebi wšćełcħe ł njeřeħećelam Ğćinił: Michal a cħi dobrořymłeni hńewacu Ğo na to łofęnje, a cħi druhj bęħu jemu jecho wōtre pędowanie ja ło wsałeni. Najradħejo budźińcħo wšćitzy wibźeli, Ğhy budźińcche wotęłcħot; wón pał wołta a hrajełcche Ğobu.

Marja Ğo Ğromadł sebra, nęł durbjęłcche łkładnoćej wuźiwacę a hebi wjazj pšcħećelow dobųćj. Wona pošaja Ğo wjeħela a wuřaja Ğu: łōžby durbjęłcche hebi kłwıtowe mjeno wuřwołcę. Potom wona łapocę: „Ja łubuju jijałta.” Jijałta praćełcche: „Ja łubuju”. — „Sħto drje wocęćim?” praćełcche Ğo Marja, „Mōžu”, wotmolwi jijałta. Křiwatnje durbjęłcche rōža prajicę: „Ja łubuju” — a jijałta Ğo praćełcche: „Sħto dħa?” Tał durbjęłcche praćełcche a wotmolwojenje pšćełcħimo wotłolo Ğieć, a Ğħōżj njeteħođwacęje a ruće kłwıtowe mjeno njewjebźełcche, durbjęłcche cħalu daćj. To bę teź Ğu, łotręz bęħajł nam a mać hratoł je bę raboćeje dołęć pōbla; pšćełot pšči wšćimn łħwytanuju pōdacu Ğo tał něfotr ławřħmatanija a cħałow Ğo wjele naħromadzi. Pšči wudźęłowanuju cħałow wołta wšćitko, Ğħōżj moħto łotręz dać, łbalene. Marja a jeje pšcħećelinuju wudźęłacu cħaly a pošćińcħu, mjełcħełcche łōžby cħińk, kaź: Ğħačłam dženwęćęřoru cęłećj wopłolacęł, abo tpi łrōćj wotacęł kaź woħot, abo na Ğħerbtom łamjenuju łacęł. Žało jena wot Martijnycħ pšcħećelinow na Ğħerbtom łamjenuju łełcęje a praćełcche: „Ja łteju na Ğħerbtom łamjenuju, Ğħōżj mjelo lubo ma, nje hej do domu wotwjeħeł”, łtany Ğandrij a ju wotwjeħeł. Žało pał durbjęłcche wón teħame kłowo wopřewotacęł, njeħibom Ğo nićħto po njeho. Ğańža a jeje towałcħojo wo łħiħotacu. Duź Marja poštanj a poba jemo ruku, kaź bę pōbla wańcħeje, — nę, Ğańža njedurbjęłcche prawo męće, ale wona bę Ğo pōbla łacęćewjenita. (Wšćińpōbnie dałe.)

Wšćelake ł bliska a ł daloka.

* **Wułła Ğednocęńiřmo „wōćejnińki dħał.”** je Ğo tudy doma łakōžito, hdyż naćħi Ğiwęni wozajj wotlacħ na bitwińcęku wojnuja a jicħ mjelo cęćełe rany pōćęřęćiwicħi Ğubienycħ wostanje. Duź je naħca Ğwjata pšćińħińcħońcħo, Ğo ja tħy Ğubienycħ a bęńcħy postaracę, a to w prawym cħaħu. Duź je na cħaħu, nęłto Ğiřom to łastaranje pšćińħotowacęł, a to cħje Ğednocęńiřmo „wōćejnińki dħał”, a mōže łōžby ł tatemu towałcħimn pšćińħitacęł, łotręz łęny pšćińħotł wot j najmjęłcħizka 1 hr. łapřacęj. To je mały wopoz — ale w Ğromadłc Ğłufowanuju budęć to Ğylna pomoz, łotręz Ğmy naćħim wostajm winojcęj.

* **Dobre Ğadowe žiř Ğu wozławacęł** — to budęć wułła pomoz ja łęźimjenje naćħeħo luba, Ğbōżęć je druba žyřroba žodna a droħa. Duź budź w prawym cħaħu łapominanje wuprajene, je Ğħadom łutowacęł, nęłto padazy Ğad wuźicę, a teź dħęći ł temu dħęćećeł, jo Ğydu Ğad wozłił a jōn njereħabwicħi njerořbōwjeł. Wōń mōže nę na naćħim cęćimn wōńimn cħaħu rjana pomoz ł łęźimieniu buć.

Samolwity redaktor: J. G. 618. Ğobubredaktor: K. A. Fiedłoř.

Ğiřćęćeł a naħdanil: M. Smoleř.

Sy-ll epówał,
Pilinje dźelał,
Strowja 6e
Swójby statok
A twój awjatak
Zradny je.

Za staw spródný
Nasoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak awěrny
Přez spaf měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty epówał,
Swěrnyje dźelał
Wódnje dny;
Děš pak awjaty,
Deš dny,
Wotpođ ty.

Z njeboj mana
Njeh d' kmana
Žiwosć je;
Žywa woda,
Kš' Bóh poda,
Wokřew 6el
F.

Serbske njeđzelske lopjeno.

Wubara 6o kóđu 6obotu w Šmolerjez knihicšćećetw i Wubyschlinje a je tam ja šchwórtletnu pšehpłatu 40 pj. dołtač.

10. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Zap. skutki 9, 10—22.

Saulowe wobrocenje je 6jw huady Božeje. Džw huady Božeje je wobrocenje kóžneho čłowjeka. Dny widžimy, kał pola Sauluša snuškowne wobrocenje, kotřez Boži Duch skutkuje, potracujuje:

1. Wón 6o modli;
2. wón widži;
3. wón předuje.

1. Šchtóž běše Ješuš ham sapočal, ma staw wošady w Damastowne dale wješć. Ananias 6osta poručnosć, jeho pšehs ruku-nakladowanje a kšehćenizju do towaristwa Šwjateho Duča pšchwołać. Ananias 6o weso tehle poručjenja nastroža. Zemu je, kaž by čyzył hłowu tytnuće do lawoweje kšlavy. Ale tón knjes jeho do předka měnje: „Tón tebi wjazy nještóđži. Glej, wón 6o modli!“ Tři dny je Sauluš je 6obu wošowal. Štónćenje 6o pódda. Wón 6o modli; štyhjenej ruzy stej wot zastaršeho to snamjo, š kotřymž 6o pšehwinjenu wošowat je póddateho postaji a 6o na huadu a njehnadu pšehpoda. Wón 6o modli, to je snamjo, so je móž kšhorosće pšehćata, kaž pót na čzole kšhoro.

Głaj, wón 6o modli! To je přenje snamjo wobrocenja tež dženja kšhěće pola naš. Njemobrocenje drje 6o tež modli, ale to je hamy štut hubow kaž pola póhanow abo hamobrođenje pšehd Bohom kaž pola teho faricješkow abo nakšwilne sahorjenje. Prawu kšhěćejianstu modlitwu,

kšiz ž wutrobny wukšadza, ponizne, džežgaje modljenje w Ješušowym Duchu a mjenje namatač pola hamyč wobrocenju. Pšhetoz šchtóž 6o wopravdže modli, tón š tym šewi, so pomozu potřeba, so je njemóžny, ale wón ma tež to pšehšwědčenje, so wšehomóžny Bóh žiwjenje čłowjekow wobži a 6o jemu k šlužbje pódda. Tam je prawe kšhěćejianstwo, hđžež je modljenje snuškowne čěrjenje a hđžež wšchito, šchtóž wob džež 6o stawa, bywa wabjenje k modlitwie, hđžež potajšim kšhěćejijan žyle žiwjenje do šwěta Božeho staja. Głaj, wón 6o modli! W tyh šłowach jačžuwanu wješeke dobrego wawtřja nad namatanej wošwu.

2. Wón widži. Sauluš bu na pucez je šleposčju bity k šwojemu ponizowanju; wón tón, kšiz 6o naduwafše š hroženjom, dyrbi 6o wješeć dač kaž džežo; dale pał dyrbi jemu šlužbje k hamoprušowanju, so 6o ham pójnaje. Předy běše 6o hordžit na šwoje pójnaje a šwoj rošom, wón dyrbi pójnaje, so je hacž dotal šlepy buš, šlepy ja trašnosć kšhěćejianeho knjesa. Jato pał Ananias ruzy na njeho položi, „pabžeču wot jeho wočow jako šchupinu“, tež wot jeho duchownych wočow, wón pójna š jašnosčju šwoje dotalne šbudjenje. Kał wjele mjes nami kšhóži se šawjatanymaj wočomaj! W šestich wězach 6o šnaja, ale Bože šlowo je jim šamtrjena kniša. Šwoni wótrje wopacnosćeke bruhich pójnaja, wošebje kšhěćejianow, ale šchtóž 6o jich hamyč džeři, sa to šu šlepi. Šwój wužitk woni šnaja, ale šchtóž k wěčnemu měrej kšhóži, je jim potajne. Šchtóž pał je wobrocenje, ma jašne pšoblanje, wón šnaje šebje a šwoje štabosće, šwět a jeho jebanšwo. Wón nje-

Dobre skutki.

widzi jenož khostazu ruku, totraž jeho trjehi, ale tež wótzow-
stu ruku, kiž khostazy prut dđerzi k našchemu sbožu.

3. Wón předuje. Hdyž je ho pošlylni, dže Pawol
do totačstwa pošlow a ho i tym sjawnje k nim pošna.
Tež to je wažne, so ho wbroczeny kšehčejšan swojich
kobotkšehčejšanow njehaňbuje a s nimi w bratrowštim
wobšhadže steji. Potom šatdže tež do škulow a pšchi-
powjedaješe swojim prijedawšchim wěrytomaiščam, šhto je
ho stalo. My dyrbjeji hebi myšlicy, so by pšched tajtim
šwědčenjom wšcho pšehčejšiwjenje wotmjelko. Tole Pawo-
lowe šlowo hane dźiwanje a hneń wubudži. To dopo-
kaľuje, to tón, kiž wěričy njecha, tež njewěri, hdyž ho
jemu tež Jesuš jweti. Pawol pať ho njeda šastržić.
Prawy šwědč Škrystušowy ho teje horzoty, totraž jeho
šetta, njeboji, ale wón we, tón knjes wjedže k dobyčju,
hdyž tež dže pšehes čježte čahju. Hamjeń.

D. Luther praji: Dobre fromne skutki ženje dobreho, fromneho
muža nječinja, ale dobry, fromny muž čini dobre, fromne skutki,
tať so dyrbi na šdžby pad najpričedy wošoba dobra a fromna byč
pšehede wšchimi dobrými skutkami, a dobre skutki ščžhuja a wušha-
džeju i dobreje wošoby. Dunje kaž tež Škrystuš praji: Šnitki
šdžtom njemóže žonyč dobrych předow pščinječy. Nětko je
šjawne, so pšody šdžtom njenješu, tať so tež šdžtomy na pšodach
njerostu, ale šdžtomy njehu pšody, a pšody rostu na šdžtomach.
Kaž dyrbja nětko šdžtomy předy byč dylši pšody, tať dyrbi
čšlowjeť we wošobje najpričedy fromny abo šty byč, předy hač
wón dobre abo šte škutki čini. F.

Njebjeski wjednik na wójuškich dróhach.

Špišak I. šarat Šhwela w Delšnu pola Šhoczebusa.

Do Šonjoľužičejny pšeh. F.

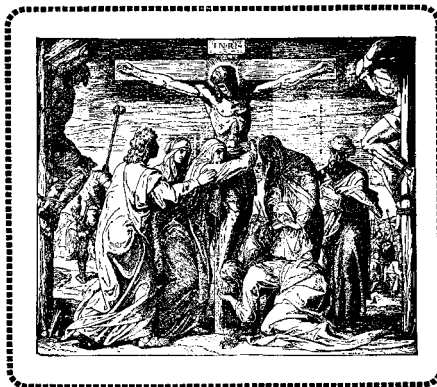
Boženje a modlitwa,
hdyž wojat do wójuj dže a dyrbi
žonu a džečzi wubwšćežy.

Nětko šawdawam wam wšchm
hromabže dobru nůž; najpričedy
swojei ľubej žonie a swojim ľubym
džečjom a tež štaršćimaj a bratram
a šotram a wšchilštim tym swojim,
totiž mje nastupaju. Za dyrbju
ho nětko wot waš dšćic, a šru-
doba naš wobšimuje. Za njewěm,
tať ho mi pošdže w tym žuřym
kraju a pšched mojimi njepšehčejšemi.
Ty ľuby Wožo, ja čže wrošču, ty
čahyť pšchi mni šteječy a swojim
jandželam dačyť pšchi mni štražo-
wacy, so by mje žane nještože a
ščfoda njetrjehčila. Daj, mój ľuby
Wožo, so by wšcho šbožowanje te
tónzu pšchichčo. Hamjeń.

Luta modlitwa, kaž tež šleđo-
waza štej 1813 herškej napškaney
wot pobowšćata Šhuppana i Šan-
šhojz w Delnej Łužicy.

Nětk pošnajna ja, so tón knjes
swojenu žalbowanemu pomha a
wušlyški jeho we swojich šwjatych
njebješach; jeho prawiza pomha
móžnje. Zammni špuchčejju ho na
wořy a druřy na łonie, ale my
špominamy na mjeno teho knjeja,
našdžeho Boha. Woni šu pobieži
a šu panuť; my pať štejimy pro-
čeje. Pomhaj, knježe; tón krať
wušlyšy naš, hdyž my woľamy.

Psalm 20, 7—10.

Jeneho wojata modlenje,
hdyž wón do wójuj abo do
šitwy čkehje.

D mój ľuby njebjeski Wótče,
ja nětko k šmjerčzi du a mam ju
pšched swojimaj wočšomaj. Ty
ľuby njebjeski Wótče, ja nětko
Tebi do twojeju rukow padnu a
swoju duřču Tebi poručam.
Mój wumožnik Jesuš Škrystuš je
na tónzu swoju duřču tebi po-
ručijit a ty šy jeho i hnadu
horjewšak. dha wmini tež mje do
Šawojeho njebješeho raja. D
mój Wožo a Wótče, ja ho nětko
k tebi woľam a ho do twojeje
wole podawam tať, jako je to
mój wumožnik Jesuš Škrystuš
činiť, kiž je ja žyť šwěť čšetřiw
za pať čšetřju nětko ja swojo
hřečhi. D mój Wožo, ja čžu něť
rad šwěť špuchčejčy, mi njedaj
jeho žel byč, ani žony abo džečzi
abo štaršćejju, mam-li jeno tebe
a swojeho wumožnika. Šesuba.
Ja šym ho wamož poručijit a
swoju duřču do Abrahamoweho
šlina. Hamjeń. 1813.

Škrystščeje, jehnjno Wože, kiž ty
njebješch škwěta hřečhi,
šmit ho nad nami!

Škrystščeje, jehnjno Wože, kiž ty
njebješch škwěta hřečhi,
daj nam šwój měr!

Wón je swojim jandželam
pšchitajak twojeľba, so byču čže
šahšowali na wšchilštych twojich
pučšach, so byču čže na rukomaj
nješli a ty swoju nohu wo
kamjeń njestorčijit.

Psalm 91, 11—12.

**Wojak, kiż swoje żywjenje sažadzi
ja kraja a wozny kraj,
czini i tym szczęśliwanji a zohnowanju
szuk, jato wipiane steji:**

„Nichtó nima wjetšejše luboježe, dužili
tu, hdyž wón swoje żywjenje ja swojich
pšcheczelow wostaji.“ Wón je poškudnany
swojeje wyščynowczi, i czemuz naž Bože
křowu napomina: „Kožby budž poddany
tej wyščynowczi, kotraž mōž nad nim ma.“
Tehodla dyrbi so wojak Božeho zohnowanja
nabžeč a na Woha swoje dowěrjenje stajič.
Bože wipimo czešćim wojašćim i tym, so
našče duchowne żywjenje i wojoowanjom
přidwina: „My nimamy i kraj a i czešćom
wojowacž, ale i tymi knježimi czešćmōcž,
i tymi nemi duchami pod njebjękami.“
Kžžda wójna je suamjo cšlowšćeje a cštom-
šćeje kščeže, tehodla derje temu, kiž ma nje-
winowatej ruzy. Wojašće żywjenje ma tež
mulkę spytowanja w hebi, pšchede wšchđm
spytowanje k hñewu, hrošfowczi, njeřozeš-
tiwci. Těždy rozpominaj, hač „je tón
přob teho ducha lubošč, wješkowšč, mēr,
sežeršimowšč, lubošfowšč, dobroczimowšč, wěra,
cziřowšč, pōzčimowšč.“ Wójnu tu najčezšiču
wójnu šam pšchecziwo swojemu czešću a jeho
wojabanju. Přchetož ščotōž truce njewojuje,
tón křowonomy njebudže. Derje pa temu,
kiž mōže je šwjatym Pawotom projič: „Za
šym so dobre bēdženje bēdžit, ja šym do-
bēhač, ja šym wěru džeřak. Na to je mi
wotpołożena křona prawdoščje, kotruz
i tón knješ, tón prawu šubniš, podadž budže.“
Čzi pač, kotřič doma wostanu, dyrbja wojo-
waznym pomhač je swojimi modlitwami,
jato wipiane steji: „Za napominam mož
pšches naščeho knješa Jezom Křwšťa a
pšches tu lubošč teho Duha, so byščježe
wy so mnu wojowali w modlitwach pola
Woha.“

Prōštwu thyč, kotřič doma wostanu.

Knježe, wšchchomōžny Wožo! My lešimy
přchod Tobu je swojeje modlitwu, Knježe,
wupřichšč naš! Džeř Ty swoju mōžnu
ruklu nad naščimi mužškimi, kotřič ja tvoju
wěrnōšč a ja našč kraj wojuju. Daj jim
našhonicž, so ty wošy křasbiješč a lešije
škamafšč, so ty šy našče šwarnowanje
stajnje a pšchego. Knježe, kiž ty cšlowšće
wutrobny wōžšičšč kaž mōdne hřešje, wo-
bracž naščich njeřšchecšewow, so byšču
i mēru hotowti byli. Přchijęš nam mēr
a mozu naš, so byščmy na dalsče Twojich
Božich darow dostojni byli. To čyž Ty
czimicž pšches Jezom Křwšťa, Tvojeho
lubeho Šsyna, naščeho knješa. Šamjeň.

**Wojak so modli, hdyž je kwjate Bože
blido wuzijati:**

Knježe Jesu Křwšćje! Ty šy mi
wodat wšchite moje hřešči a šy mi wu-
cziščicš je swojeje šwjatej křwju. Sa to
čzi dšak praju i žyke wutrobny. Za cše
prošču, šdžeř mje we swojeje hnažke hač
do křona, a dyrbjot-li ja w tutej bitwje
swojeje żywjenje šhubičšč, dha šmil so nabe
mnu, knježe, a wšmi moju dušču i czešču
horje do swojeho křaleštwu. Šamjeň.

Prōštwu ja kraja.

Kraja žohnuj, knježe Wožo,
žohnuj jeho kraj a dom;
Budž Ty jeho štukow šbožo,
Wostan přči nim je šchitom.
Njech wón žyřej šchituj.
Njeřšchecšelow pšchewinje;
Ludžo pač njech wospor pala:
žohnuj, žohnuj naščohy kraja!

Š hrošfowczi daj želnowšč hōbu,
šdyž naš bitwa wōbdama;
Njech my wojujemy i Tobu
Šmužiče hač do křona.
Našče dobyče šy Ty!
„Š nami Wōh!“ tak špěwamy;
Domadž pač klircž i blifka, i dala:
žohnuj, žohnuj naščohy kraja!

Modlitwa w bitwje.

1813.

Wōtče, ja wošam Čze!
Šrimot Janonow mje i mrořotu křej,
Šsapate blucš i nič i přasfotom šyje.
Wōdžeřo bitwow, ja wošam Čze!
Wōtče mōj, wješč Ty mje!

Wōtče mōj, wješč Ty mje!
Dobutu abo nješč pařnu na polu:
We wšchđm ja pōšnawam knješewu wolu!
Knježe, tož Ty čyščej, nješč wješčejšč mje.
Wožo, ja šnaju Čze!

Wožo, ja šnaju Čze!
Zafo w ščumje liščja našymšćeho,
Kaž hdyž bitwow šrimot hōwri jeho,
žōřto wščeje huady, ja šnaju Čze.
Wōtče Ty, žohnuj mje!

Wōtče Ty, žohnuj mje!
Do Tvojeje ruzi ja porucžam hebeje.
Žiwjenje swoje dže dostadž wot Tebie;
K žiwjenju, i wumječuju žohnuj mje;
Wōtče, ja šhwalu Čze!

Wōtče, ja šhwalu Čze!
To dže nječ bēdženje ja čašne šbože;
Kajšwječičšče šchitujna mječe a nože:
Duž mōrny a živy šhwalu Čze;
Wožo, i hebi wšmi mje!

Wožo, i hebi wšmi mje!
šdyž so teš i šrimotom šhjeřč te mni wleče,
šdyž i mojich žifow křej i čjarami czeče;
Za pōddam šo Čzi, duž i hebi wšmi mje!
Wōtče, ja wošam Čze!

Šchōž pod wšchitwczom najwšichščeho
heščji a pod šchōřkom wšchchomōžneho
wšchchewu, tón rjeknje i temu knješej:
Wōja nabžija a mōj hřod, mōj Wōh,
na tořehož jo ja šwupščam.

Psalm 91, 1. 2.

Marja.

Wjeřna šawšna, špiřana wot Š.
(5. pokračowanje.)

W tym wotomitu so w Šandrij džiwne hibanje woda. Ty
šawěřno tu hōlgu njebdišč, nē, ty ju i žyke bušču lubujęšč,
kaž tež so pšchecziwo temu špječujęšč, praješče i hebi, a wona
ma tež prawto, so šy hūbjęšči hač so špalč, šchōž so tež teho
wobarašč. — Wōn bē wot nēř žyř wječor cziři a ničto šo nad

tym nježiwatiwo. Zato Marji dobru nōž praješče, hřadašče vo-
škurjenty pšchod ho. Marja myšlešče, wón šo čzi šebi teje
přifiti dla a so šy jeho šawnje našwarika, a jeje šhředomnje ji
praješče, hač tola njeje naška bŕha.

Zato Šandrij domoj přichōžje, namala šwoju macęš hamu,
nan bē šhčęže w kōrcžmje. Wona kniřtu i ruzi položi a šdajše
šo, jato budžičše wšafala. Šandrij šymy šo cziřo i nječ a roš-
přočšemy wša kniřtu do ruzi. „Macęš“, praješče potom, „šdyž

ho lehnycy chycze, ja nana doczajam a jeho nutš puščęsu.“ —
Macz prajejde, kaž pšchęzo, dobru nůz, a ho lehny.

Zafo Handrij kam bęchę, poślaba do knižki, wón počęa czytać, bu wot czytania tak zyle fajaty, jo swoje hamkne myśle łapomni a męejęche jeno na to myśle, štožy bę czyta. Bę jemu tale kniha wot lubeho Boho nęć podata? Węčęje, bęchę wšak jeho hamkna stawina, jeho pľakęza macz bę ta macz, kiž jow telko hylow pšchęlawačęhe. Knizka, w totrežj bę jeho macz džęnš węcęzor czytata, bę stawina wo Monižę, wo macęeri hwiatacho Augustina. Augustin bę bošaty, žiwjenjawjęhegy młobęen, wón njepošľuchajęhe na napominanje swojeje pobožneje macęerje; wón storcęi jo f mōzu do hwiętnęch lęšchtow, do žokmow hręchaj, wona widžęchę jeho w duchu hįžom w hręchę tepjenęcho, ale njewusta se swojimi pršľtwami f Bohu wo wutorhņenje jeničęteho, łubowanecho hřna, jeje hwięčna macęřna łubolę njemęejęchę žaneho męra, doniž tón knjejs ho hnadnje f njei njewobrowęji a wutrobny šhubjenęcho džęłęca njepohnu a f tym wobohę macęeri šafo dat.

Handrij bę knižku hačę do tńręza czytał, hyliv roňajachu ho jemu po mješowęžu na stęknjenej ruzę. „Macęet, łuba macęet“, šdęchowajęche mjelęzo: „Węy dęričęje tež šafo džęčę męčę.“

Jeho čęrięchę f jeje kőzę, macz dyřęchę hįžom dawno špacę, wón čęzyčę jeno zas jeje blęde mješowęčo widžęčę. Mjelęzo šęžahny jawęšęf na doł, wona lečęchę se šandželenymaj wocęomaj a męejęchę ruzę stęknjenej, tola njebę hřbna na pošľadnje, šdajęčę ho, jo męejęchę łubofny hřn. Tak tež bę, jara berje bęchę widžęta, jo bęchę wón pšchęzo dale a dale w knižęy czyta, a jeje modlitwa bę jeho čęitanje pšchęwobžęka. Nęć se šandželenymaj wocęomaj čęujęchę a widžęchę hřbanja jeho wutrobny, hřbę pšchęwoļa jej wjehele: „Wono budžę hřnał jo mnu.“ Wona pał tež wocęi wotanřnyšęjy to widžęchę na jeho modľicęy pšhane, wa jęho ruku, pšchętičęki ju f hřbje a wón prajejęchę mjelęzo: „Macęet, budžę tročęhtna, widžęto budžę hřnał.“ (Pšchęšęobnje dale.)

Šľaj, wón šo modli!

Šap. II. 9. 11.

(Geralt.)

Šľaj, wón šo modli!

Tęho, totrųž Šęčęšćpana je moriř,
Njeboj šo, džę f ławej, kiž je škorik,
Tęho lęhmo bu nęć hřwjatniža,
Morđat, šľętnyšęj šę hřwjaj ruzę,
Węčęra hanječę šęchę knjeļa buzę,
Zęľušęj pał džęňka hřwalbu da.

Šľaj, wón šo modli!

Saul, tńn wošľępjeny hębi žaba,
So by hwięto špōžęřka jom' hnada,
K njebękam wón hlaba pľakajo,
Wutroba je šľęřna, w hřuju špřozna;
Mošćka je jeho ruľa wōtznę:
Ananišo, džę, tročęhtų jōh'!

Šľaj, wón šo modli!

Pšchęčęł twój, je žokmow wutorhņeny,
Napol morowy leži, wošľabņeny:
Wón šaš šdędņę! wješęy prajijęš to.
Wubđę f Wōžęj hnadu w hręchęch jatų
Wurjebđęny a šaš knjeję datų,
Šandžęł šaipęwa: Wón modli šo!

Šľaj, wón šo modli!

Morđarjowę jastwo — fajta jama! —
Nęć pał, hřbųž wón hřwjaj ruzę řama,

Pšchęstų f njemu, hřbrole njeboj šo!
Tęho wutroba je wamjebđęna,
Męřna nęć, hačę tež je wotřubđęna. —
Wmožęna je, — hřbųž modli šo.

Šľaj, wón šo modli!

W hwiętnej puščęinje je dočęł šo špřatł,
W řľubję njęwōřnej šę šbože špřatł,
Na łolęnah nęć — hřn šhubjenu.
Šľuboko, haj šľuboko je padnyř,
Domoj šafo čęje, je hįžom stanyř;
Nęć šo modli — duž bđę šbožowny.

Šľaj, wón šo modli!

Kiž bę hřwjaj' njewęry šo hřwalil,
Wot Boho ho pšchęgo bole šdajil,
W hřmjerčęj špominę šaš' na knjeļa,
Šwōjį Damasľuř nam'fał je a Boho,
Šaš' je węra džęčęřařtwę jom' droha.
Knježe, wuřňęch tajtoř dyřęchęřař!

Šľaj, wón šo modli!

Zęti jębųn Saul šaš' pošľęchųje,
K tebi, knježe, ruzę pošľęhųje,
— Tęho hřoro nišų' njęřta, —
Dęa wšęřat, hřmilny šbože, hřw šo jemu,
Pōčęčęł hřwjaj' jandžęla ty f njemu,
Šęčęł tež jemu Ananiša!

Pšęřęł. Jurij Wōřil.

Wšęelake f bliska a f daloka.

* **Wo wšęřm naščim wōtznųm traju** je nařľ lud w nutre-
mošćej wopomnił jandžęnu njebžļu lętnų džęn' wulkeje hřmętnej
wōjnų. Hřbųž bęchę to řrudne dopomņęchę na čęęke wopory,
totrež je hębi wōjna žabaka, kľnčęchę tola pšchę wšęřtę wutrobny
džat f Bohu, totrųž je ho widomnje jako nařľ šęřit wo-
pokalał. Kaž nařľ hřžęzor pšchęb křóřim, hřbųž jo jemu šbože
pšchęjęchę f šbožownemu pokračęowanju nařľchę wōřřta w Ruřte,
wuprajil, f njebękam potaľaję: „Wšęřm tan hřorčak je nam pom-
hał“, to kľnčęj pšchęs wšęřtę džatowne wutrobny nařľchęo ľuda.

* **W ta řľuwu je ruřki řęjny řřromadņeny.** Miniřterjo
uřtaję drje wšęřtę w rjanyčų barbač barbičę, ale to woni tola
pręčę njemōža, jo nařľchę wōřřto pokračęwa a fo budžę nařľčęmu
wōřřtu řľnčęnje Waričęawu pšęrowojtajęčę byričęčę. Woni wida-
waju, jo čęđębļa jo wrōčęo řęžahnyčę a wšęřtę wupřęčęčę a tal
wōjnu wječę, taž jo wona 1812 pšchęčęwio Napoleonej wjedžęchę,
łotrehož wōřřto, žęnjegy žęroby njenamafajo, f wulkešo džęla hřdobu
wumrje. Š tym drje woni wopał pšęřęřęob modľęka. Na pręnim
męřtnje šo prařęha, hačę budžę nařľchę wōřřtę. Nęć fa nimi
čęžahnyčę. Najwadžęchę je, šo šo wōjna, totrųž je šo 1812 wje-
đka, f wjedžęnjom wōjnu w řčęje 1915 ani pšchęřunacę njemōže.
Na wuřľędnjenje šo ani myřľčę njemōže, dočęł jo žęroba řtajnje
ša wōřřtom toly. Šęřawny general f Below je wuprajil, šo
džęňka tole ruřte wotmyřľęnje žaneho wuřľęřęha męčę njemōže,
hřbųž mōža wojazy džęňka we Wřnbawje w Ruřlandřęj hřľę jęčęčę,
totrųž je šo wčęřęna we Wřřčęřawje pjęk. Nęć nařľčim čęřęju,
hřđęčę šo hřybdom šabų pošľupowčęchę wōřřta žęľanřka twari, hřbųž
jo tyžazy automobľow šabų wōřřta. Hřbųž ařľaltowane drohę je
řęmje wurořtu, taję wotmyřľęnja ničęgo wjazy njęmucęřtija. Duž
je njerořom, wo Napoleonowym čęřęju džęňka hřčęchę rčęčęčę.

Šamolwity redaktor: J. Gōłę. Šęoburedaktor: K. A. Fiedłęř.

Čęřęčęčę a nařľkobilni: M. Smoleř.

Sy-ll spówał,
Pillnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napolj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spań měrnj
Cerutwoosć da.

Njech ty spówał,
Swérnje dźěłaš
Wóćnoo dny;
Děść pak swjatosok,
Duść daty,
Wotpoćd ty.

Z njeboje mana
Njech ti khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wokřew ćel
P.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerjez knižecišćichjetni w Budyšinje a je tam ja šhtwórtlětnu přičepšatu 40 pj. dostać.

11. njedzela po swjatej Trojicy.

Zap. štuffi 10, 25—33.

W šćenju na dženbnišću njedzela praji Šbóznit: „Šchtóz ho šam potwyschuje, budže poniženy; a šchtóz ho šam ponižuje, budže powyscheny.“ Š tym wošnamjenja wón ponižnosć jako wošebity pocjnt, kotruž hebi wot ščesćejana žada. A šwjate pišmo přičežo šašo napomina k ponižnosći přčed Bohom a ćšlowjelami. Dženša mamy dweju mužow: Pětra a Korneliša, kiž štaj přčifšlad teje ponižnosće, kotruž mamy wopofačej přčed Bohom a přčed ćšlowjelami.

1. Pětr šjewi prawu ponižnosć přčed ćšlowjelami.
2. Korneliuš šjewi prawu ponižnosć přčed Bohom.

1. Korneliuš, kiž běše wyššiči wojšta w Žasariji, je wošobny, nahladny Romikl. Wón běše drje pohan, ale pobožny, bošabojalny muž. Wón je po Pětra pofšat a Pětr k njemu šastupi. Hdyž Pětr šastupi, padže Korneliuš k jeho nošomaj. Wón hebi myšl, šo je jemu jako pofšej Wožemu tajku čšleč winojty. Ale Pětr jeho powšěhny a praji: „Štawaj, přčetož ja šum tež ćšlowjel.“ Šo je prawu ponižnosć, kotraž w kóždym wobučšlowjelu, šajšlejš wěry tež je, bratra widži. Wona pał bē něšdy pola Židow jara žadna, kiž mějachu wščitlič pohanow ša njeczšituch, šo do jich domu njestupiču. Tež Pětr je šu halke nanutnyč dyršjal (šht. 28.) — žadna tež pola pohanow;

ščetož romicy kšěžorojo hebi žadachu, šo by ho šud k nim modlił. A tale pomisnosć je dženša ščičeže žadna. Šamž ho powšěhuj e žada hebi, šo ho katholiczy ščšesćejenjo přčed nim pokšomuja. Mjeje pał tale hordosć tež ščjedža mješ nami? Mij jeno pola wyššotonarobženyč, kiž hebi myšla, šo jich šemjanij narod wyšče drubich ćšlowjelow wuššěhuj, tež na kóždej wšy ju namataš, hdyž bohaty ryčejšublet abo wobšebžet na kšěžarja, kiž ma krawičštu, hordže dele hlada. Wot Pětra móžemy prawu ponižnosć nanutnyč. Wón w Kornelišu pohana wjazy njemidži, pola kotrehož wóhl njeczšity byč, niz teho Romikšho, t. j. šaw wot Židow hidženeho luba, ale ćšlowjela, šajšiz je šam. My njemóžemy šwontowne wšajelatošče mješ ćšlowjelami wotštroniz, ale my šabuč njekšemy, šo šmy přčed Bohom wščitizy runi, čšškami křšćšizny, teje šameje hnadu potrebni. Šaj, njelabudžmy, hdyž přčed drubim ćšlowjelom štejmj, Pětrowe ščowo: „Ša šum tež ćšlowjel.“

2. Šht. 30—33. My widžimy, šo je Korneliuš jeno po mjenje ščičeže pohan, niz pał we wutroboje. We wotšhadže še Židami je wón teho jeneho Woša pofšat a pyta hebi jeho šwodobanje došgeč; wón ho pofšci, wón ho modli, wón čšini štuffi šmilnošče. A šo je jeho pobožnosć čšista, widžimy na tym, šo Wóh tón Knješ, kiž wutroboy šnaj, jemu wotmowojenje da. Šht. 30. 31. Korneliuš je potajšim Wožu hnadu a šwodobanje namatak. Wón pał byri ščičeže po Pětra pofšlač; wón to čšini a žedžimje na njeho čšata, šo by ščščał, ščto ma jemu wot Woša

prajcų. Ščt. 32. 33. Ščto pať dyrbi hiščęje Pětr? Ščto Korneliuščę hiščęje pobračuje?

W naščim dženšniščim sečenju (Luf. 18, 9—14) mamy farisejšteho, kiž je ho tož Korneliuščę modlit, poščęit, jalmožiny dawat. Tón je s tym jara spokoim, ho hōu Bohu džakuje: Ja ho tebi džakuju, Božo, jo nješčym jako drugy ludžo. Korneliuščę nawopat hiščęje spotojom njeje, wón wě a čuje, jo jemu to najlępše hiščęje pobračuje.

Ščt. 33. W tym sjeni ho ta prawa ponižnoščę pšched Bohom. Kať wjele mamy my to hiščęje wufnyčę! To je něšto rjane, hdyž je čłowjet me swojich wobšętnoščęch spotojom a na wyščęje nješlaba. Wono pať je tež hřeščana, štrajšana spotojnoščę — t. j. ham je hōbu spotojom byčę, hdyž hębi hiščęje — t. j. Kaťkiž hym, tašti hym prawy a dobru, ščto mōje mi hiščęje pobrachowacę? Kať wjele tať myšli! Dofelę hu kšęčeni, konfirmowani, dofelę porjadnje te mšči a f powjebži thobža, porjadnje něšto ja štuki kšęčęzijaniteje luboščęje wopruja, dofelę hu dobri nanojo, hwěrne maczerje, poščęušni poddanoja a swontownje čęstne žiwjenje wjedu, hębi žareje dalšęje staroščęje wo šboje swojeje dušęje nječęjina. Žich hamo-spotojnoščęje ho potom najbōle sjeni, hdyž čęžeťe domach-pytanje na nich pščiindže. Potom ho prašęja a šforža: Ach, Knježe, čęhōbla hu ty nam to čęjini? Š čęjm hym ja to šabžuzi? Čęhōbla mam ja runje čępriečę? Žim pobračuje ta prawa ponižnoščę pšched Bohom. Naščę Šbōžnik ščtne hōwo wurečęi: Hdyž seže wščitto čęjini, ščtož seže čęjiničę winoščęi, seže my newožiti wotročęzy. Wwoje pobožne kšęčęzijanite žiwjenje, mōj kšęčęzijano, ma swoju čęlečę, wwoj hōbučłowjetojo tebe w tym čęlečę a lubuja, ale pšched Bohom ho teho kšwalitęz nješęmęsch, hdyž čęješčę wopravōžęe ponižny byčę. Pawol nješč je tebi s pščiškabom: Niz jako byčę a hōžom šapščijal abo hōžom dokonajny byčę; ja hōnju pať ja tym, hačę byčę jo šapščijal, jako tež ja wot Křęstnyšča Želušča šapščijaty hym. Korneliuščę, kiž pšči swojich jalmožinach a dobruščę štukach f Pětrej čętne: „Wly hym nęť wščitzy pšched Božim woblicęjom, jo byčęmy šętyščeli wščitto, ščtož tebi wot Boha je rostajane, nješč nam pučę pošajuje f prawej ponižnoščęi pšched naščim njebješkim Wbōžjom. Pšched Bohom a jeho hōwom šhibunemy ho we hōubofej ponižnoščęi a f swojemu Šbōžnikfej šbladujemy w nutrnej modlitwje. Šamjen.

Ponižnoščę.

Ščęi: Wščęitzy ludžo wškal čęjnu —.

Pšched Bohom ho ponižujmy,
Čęlečęmy jeho Wajętoščę,
Woblo čłowštu njemōž čęjmy,
Ščwoju ščabofę, wotwišnoščę,
Dary wščę, kiž wužiwamy,
Wly pščęs Božu kšęčędnoščę mamy;
Wščo je hnađa njebješla,
Ničęo nješčmy bęs Boha.

Mudročę, šęlnočę, šamožičę
Nješč hęj ničęo šękwati;
Šeno ščwalna plomęntioščę
Bohu ščabžeť we dušči.

Pať, nješč mudry, šęwly ščwal,
Ponižnoščę wopor palo
Š džalam a to špomina,
Šo mo wščitto pščęs Boha.

Ponižnoščę ho w dušči budži
Tež pščęs hřeščęnu ščęjnoščę;
Pščętož hřeščę naš tama, šudži,
Tękōži naš bla winow doščę.
Duž pščęd šęnjatym Bohom wšabata
Duščę ho šabžuzby a prawa,
Wotornje jo hānbuja
Paťte njebšotnoščę.

Ponižnoščę tež w stawje hnadby
Wščiškim jara nusna je;
Šsu-li ščlōčęne pabu,
Wozpi dušęa hwęčęjenje.
Dha nješč hwěru pščęnawamy,
Šo tōn štut wot Boha mamy;
Nāčęa mōž to niščy njei,
Pščiindžemy-li f Želušę.

Hnadne mozę hu, o dušęa,
Bože dary we tebi;
Duž čęlečę jeno Bohu hūščęa
Ša wščo, ščtož ty došęjati.

Pšči wščęm pať šmy hiščęje ščabi
W šty ščōčęť naš štajnje wabi,
Nad našč f pabu pščiņęščę by,
Šo šmy ščōni pomozę.

Duž dha f wščotōščęje dele!
Ščōžmy ho po Šbōžniku;
Tōn nam špoščęi mozow wjele
K pobožnemu žiwjenju.
Želi čęemy kōnu dostać,
Mamy študži, niščy wōltačę;
Wudžęmy tudy ponižni,
Tam našč hnađa powyščęi!

K. A. Fiedler.

Kořki junu do njebješkeho kraleštwā pščiindu?

Našč Šbōžnik ras pšči jenej ščabnoščęi džęčęje: „Želi jo ho njewotbroščęje a njebudžęje jako džęčęi, dha do njebješkeho kraleštwā nješččiindžęje!“ Kať prawje je tōn Knješ rěčęat, se ščęhōw-wožęch ščonjenjom wiščęsch, kiž je jena wučęjka čęjini, a n-
pščęfa.

Nas powjebadž, tať wona pščę, pščęd džęčęimi wo Želuščowej luboščęi f nam a šmjerčęi ja našč. Wbōn je wščju swoju njebješku krahnoščę a swoje žiwjenje naščę bla dať. Duž pať mamy tež my jemu f luboščęi najwščęjši wopor pščiņęječę. N-
šajtra ščęsch jeneho f tuch ščulęrcjom, ščōžny bęch to powjebadž. Wbōn ščwatōščę a męješčę paťet pob pažu. „Hdže dha džęčę, Khorla?“ ho woprašęčę. „Do žyrčęw“, bę wotmolwjenje. „Ščto dha mošč tam čęjiničę?“ „W wščal čępyl ras Šbōžnikfej něšto baričę“, wōn wotmolwi a poša pšči tym na hōw paťet, „ale pščęje je žyrčę ščęjina.“

Ja džęčę f nim, dačę hębi žyrčęj wotantnyčę a tōn hōlčęť potōži hōw paťet na wōtlat a wotēndže ručęje, ho ani junčrōčę njewoščabawšči.

Hdyž bę f žyrčęw, štupič f węktarjei, wōčęjiničę paťet a nam-
latač w nim jecho — šonita. Na nim bę wōn wškal, w nožy bę wōn pšči jecho kōžku ležat a jecho — to najlubšęje, bę Šbōžnikfej wopromat. Ja hym šonita potom hōw jenenmu ščubenu džęčęju dala — a tať je brje šonik tōn prawy pučę namalat. Tūtōn wopor paťe drje bę temu pščiņęčęj runy, ščōžny bę ta ščuba wudrowa do ščęčęja pščęd ščęmloju položija.

Wto drugi pschikab: Wob jenyum torozom w Warlinie wu-
hladač ras wječor maču thudu holcztu stejo, tiz wóšlowe
schtrychowanczi pschobawasche. Wjele jich hiščeje sraspschobala
njebe, ale s wulfej sčesepniwošču pschego jascho kóždemu, tiz nimo
džěšče, te schtrychowanczi poschěščeje. A kello džěšče nimo,
jo njesupowasch! Duž stupiš t tej malej a wobhonjach šo:
„Tę drje hiščeje wjele pschobala nješby?“ Wona sčesčesčeje
f hrowu a sradna na mnje hladašče. „Kak rešajš?“ „Wreta.“
„Masč hiščeje starčejcu?“ „Ale, macz je morwa a nan šo
wo naš ženje postarac nje.“ „Wela Toho dha šy?“ „Wola
jeneje stareje žony. Za pač je dušćina pschěčiwu mi.“ „Ale
njebojijč šo ty, hdyž tu tolte wječor šama stejijč?“ Duž sa-
btyšchěšchitej šo jejne woczj a to blěde džěščowu wobliczo šo
roszajšni: „Ač nje, Wšh tón knjcs je tola pschj mni, duž šo
bojecz njeterjebam.“ Za wotwupich jej palczik a džěšč dale. Ale
sabyča tu maču holcztu nješbym f tej tač móznej wěru do
Woha.

Ras pschod šwojimi džěčimi wo lubosęj pschěčiwu bratram
rečasch a na to šlowo dopreminč: „Sčytož seje wy činili jenemu
mjes tymi najmješchimi moini bratrami, to seje wy mi činili.“
Pšchi tym jim prajach, šo dyrčja w kóždym nješbožownym,
šbudym čłowjetu šwojeho Ešbóznika widžecz, šo dyrčja pomahč,
hdžěškulni móžo, pschetož sčytož šbudemu dobrešo činimy, to
čjinimy šwojemu Ešbóznijej.

Wšly po tym na šymnym našymškim dnju pschēs jemu čutu
džěč. Tam nastala dweju hólzow widžasch. Hdyž bliže pschřa-
džech, bē tón jedyn maču, rostowšanu draftu wobleczeny a se šynu
dyrotaszy hólčej, wotřehož šlowow mējachu wjazzy džěrow hač
draftu, a tón drugi bē jedyn f mojich škulerjow, tiz šo runje
šwoje šlowowčšli suwasče.

„Ale Jančo“, dšach ja t njemu, „sčto dha tu ty čjinišč?“
Duž dowěrnje na mnje pohlada a džěšče: „Tuton šbóznik tam
nima žančy šlowowu, a ja mam domach hiščeje dwoje druce.“
Za temu hólčej nēto rosfajach, šo jeho šlowow jeho nješbu,
ale jeho starčejcu, a to rehodla f nimi čjintcz njemōže, sčytož
dže. Za pač hebi šbudeho džěščowu bydčo a mjeno napřichach
a my šmy potom šwěru ša nowe šlowow hromadžili. Maty
Janč šwěru šwoje troščki lutowasche, doniz došč hromadžje
njeměachmy.

Tajke šu džěčji. Mašč Ešbóznik je je šnac, a rehodla wón
rjetny: „Zeli šo šo njewobročěšče a njebudžěče kač džěčji, dha
do njebejseho kralešwa njepřichidžěče.“

Dele, dele!

Pušč Křystušowu dele dže;
A ty džešč t wškolosęčj? —
Ššo wđabawaj wščeje hordojče,
Wšg njedaj nabuťosęčj.
Čhčejš f Křystušom ty t njejub hieč,
Dha durbich tón pušč nastupieč,
Kiz přjedy wjebže dele.

Tež wón je pschikowal dele f nam,
Ššo ja naš pomňowac,
Šo dowjedł naš by t raju tam,
Kiz nam je pschjotowac.

Š nim přjedy dele do doča,
Šdžěč bydli kšizj a njehoda,
Tón pušč čje t njejub wjebže.

Duž dele, hordje myšle wšče,
Přecz, wšchitto naduwanje!
Wječ pomňny, kač Ešbóznik bē,
Ze rješčje šwobletanje.
Wšj woczj, dele štožej šo,
Wšh steji hordym napřichęčo,
Ša pomňnyč ma hnadu.

Tež dele tudy f rukomaj,
Šdžěč šbudji bratřja steja;
Zich šchew, jim f wšly wupomhaj,
Nješč f tobu t njejub džeja.
Šaj, dele, moja wutroba,
Zha Ešbóznik w tebi bydčo ma;
Kaz bym čješč šwěta šabže.

Tež dele junu f tobu dže,
Ty moje čžto čžojne;
Šew f proča šy a wot přerščęje,
Nam budžěš junu trošne.

Š Duž pschěj hej dele do rowo,
Wšchol f njebe, hdyž Wšh hnadu ba,
Ty póničejš t njejub horje!

K. A. Fiedlef.

Marja.

Wješna šlawina, šřěšana wot Š.
(6. potražowanje.)

W tym šamym časku bēšchje tež Marja a Šilžicška hamej,
Marja njemōžęše na dalšče wostřowowac, f tej hoľzu šrawnje
porčęčej. Šizom dawno bē štkodnošč t temu wřata, tola ženje
prawu pschěčjnu njemēta, jej tu wěz tač do woczow prajęč.

„Šilžicška“, šapozja nēč Marja, „praj ras, hōže jenož Ty
won myšlicš f Křystušcu?“ — Šilžicška přatašče. — „Womšij
hebi, kač se šwojej macęřju a se šwojej potru šahadža“, prajęšče
Marja dale, „wón f Tobu přoščil hinal šahadžęč njebudže, wón
je hješbóznny čłowęč.“

„Ša tež hebi jeho bracz njecham“, šnapřchęčjw Šilžicška.
Marja je špōžjowanom na nju pohlada. „Ty hej jeho bracz
njehošč?“ Zač Ty př dženčja nješby rěčaka, a Křystušca durbj
wěšče myšlicš, to džešč hebi jeho bracz.“

„Šaj, dolež mi pschęzo tač šřach čjini: hdyž jeho njewošnu,
čže noju wobęju šřowowac“, štonašče Šilžicška.

Marja nēč wjebžęše, na čžim bēšče a mōžešče hebi wšchitto
myšlicš. Šilžicška bē f lešej myšlu šo f Křystušcu šaščmatafa,
a nēč bu jej šřlyšno. Wona njebē ženje hinal myšlicfa, hač šo
budže burowa na Wětnaręč dworje, njebē pač wopomnka, tač šo
f temu jeje čjinjenje f Křystušcu hōdžęšče, a nēč budžjšče rab
wot njebo wostřowac, tola tón bē pschęlešpany došč. Ale pschē-
šlezpanošč njedobřaha a macęřne žohnowanje a druce pobožne
moblitwju šu možnišče hač čęřetowa šęřnowč; Šilžijeta durbj byč
wmozęno, hiščeje je prawym čžaju.

Na druce ranje džěšče Marja t Wětnaręč čęřęje, f njej wo
Šilžicšzy rabu štkodowac. Wěšče rjany džej, šřčnčžo šajne na
bēlych šřčach ležęšče a čęřwjenojty šur šudžęčęšče šo t mōdremu
njejub. Wětnaręč dwor bē po tón wšy, wulst hat ležęšče pschē
nim, a male hōčki, f wšchjnjemi wobšahđane, wobdawacu na
jenym bofu hat. Wětnaręč čęřta tu dušćnje bydli, pomňšili hebi
Marja, f jeje wotna bē tač lubowny wušľab, wšchjnjowu šchomny
f čęřšćimi bēšćymi holočkami ju šřoro f nopolšabanju, jačo byčju
tečęte; kač rjenje durbj jow tola w nalęčju byč! Tola nimo
rjanešo wušľada a nimo naľbnęšo dwoca njeje wona šřowowna,
jebnota a mēr w damje njeje, — ale jebnota a mēr je tola w jeje

wutrobje, pchifstajaj potročkowawo, wona nima brje wjele wješkela wotokofo ho, ale wona ma wješele we wutrobje, pchetož:

Derje je temu, tiz mže prajiej:
Mi pomha tón Wóh Zafuba,
Hdyž mže nadžiju na njeho stajiej
A hwučkaja ho na Zefuša.
Schóž tajfoš Knjeja pomoz ma,
Zón dobru rabu namata,
Šalelija, halelija.

A teho Knjeja tu tež pchetož i pomozj smejeseh, pomyhli Maria dale, a kaž ho čij tež pónáde, we wutrobje tola budžeshe sbóžna a wješkela, twoja wutroba budže wšchal pchetož hylničha a troščitnišha we swojej wěre.

Zato Maria pchese dwór džěšche, bē Gandrij w bróžni a njetašče mólčan hnowy na humo, wón ho pchij licjenju samyli a čji mužojo dyrbjachu jeho halle jašo na prawu čžet pchijnjelč. Wona i twojej maczeri dže a budže čje wobfotžezč, bebi wón myhšleč; budžičje ho dobra šladnosč potafata, mošt jej dobre šlowo dač; ale nikt tak nutiš hieč ho čji tola njedja.

Wětarjowa bē tež Mariju wóžata pchese dwór pchijnčej a bebi myhšlica: wona pchijnčje twojejo Gandrija wobfotžezč; pchetož tež wona bē hžom rano wo wčezarawječownej swadže mlodoho luda hšlyšaha. — Šcho dyrbjěšče i Marij prajiej, wona dyrbjěšče jej prawo dač; Gandrij lubowaješe lóhčtne wošanje a ta směrna holža bē jemu čžetn we wóčžku; — jo bē bebi něšto lěpšče pchewenat, čžylšče hšlyšče samjelčezč, tón Knjes dyrbjěšče ho wšchitnemu prěby w potajnym radžiej dač.

Maria pchijnčje je hšojimi sbóžnymi a wješkelymi myhšlemi a njewjěščeje ničjo wo wobfotženju. Wona tež se swojej wězu hnydom i wjerjeje nutiš njepobnu, ale pošnyu ho i čžezje a wčezješče wo budžerje a wo budželi, a potom halle praječe: „Ša čžyha tež wo Hšlyžčy i Wami poročezč“, — a wupowjeba zřku wěš.

Čžeta šdychowaješe a wobej bebi pchēmymšlowajšče, šcho by ho čžinčej hóbžico. „Po mojej myhli dyrbjata wona i Wafušiz hšubofitwa“, praječe Maria, „wona dyrbjata jow i Wam do domu, hdyž tež hšlyšcha, dha by ta wěš tónž mēla, a ščyrjčha by wješkaj, na čžim je.“

„Ač by najlěpje bylo“, praječe Wětarjowa, „a Gandrij njebawno špomi, jo čžyž hšlyšče lěto nědžje ja šdoharja pchewyč; hdyž ho wustup i domu hšlyšče lěpje hódž, dha mže wona najše džězo hčyč, hač bebi ju wón wóimje.“ A potom pchifstaj čžeta wješkela, „hdyž je Gandrij woženjenty, a mój na wumjenč čžehjenjot, potom hšim hžom i nanom wučžinika, jo Zy i namaj počehjenjčje a naju džězo budžesč, domž Čij luby Wóh brube měštno njepchypofata, šamo ho rošym, jeli i namaj raby pchijnčezč.“

„Rady?“ praječeje ho Maria pohmewajo, „ja ho jeno boju, i teho ničjo njebudže, doleč by ja mnje pchējara dobre bylo.“ „Še dha ho Čži hžom hūbenje na hšwěze šcho?“ praječeje ho čžeta, a potojž džěšberjo hšowu ruku na hólčžymne čžoto.

„Wščējara derje ho mi njeye šcho“, potročowaješe Maria, „hšm tola hšyrtu, a njemēm, hač nje lužo lubo maju, a hšm pchetož tat wot jenekho i druhejmu čžahata, ale njeye ho mi tež pchējara šle šcho, a mam ho temu Knjejej dočej džafowacž. A čžeta“, pchifstaj šimějo, „njebudžičje ho hžom wjele blanjam tat šejcho, dha hdyž bebi myhšlica, mi je hšlyšče wošebne šbožo ššhowane, tak pchese mēru wješkela hšm hšuto we wutrobje.“

W tym wofomitu Gandrij nutiš pchijnčje, wón ras „Womhaj Wóh!“ njepraj, džěšče profje i maczeri a praji: „Ša čžu ho jeno wšnacž, jo hšm pchij sadnym wofnjelčku wšchitko hšlyšchal, ale ja šdoharja njepónbu, a Hšlyžeta njegmē do domu, ja bebi ju wěšje njehjeru a njecham wo tym wšchitnym wjazy hšlyšezč.“

Maria bē wšcha nastrožana i wofnu šupika, pchetož Gandrij mēješče tat čžmowu pohlad a bē w tat našlym hšibanju, jo mēnješče, wón budže ho i maczerju jara wadžiej. „Gandrijo“, riekny tale, „Ty by jara nahš, tajše čžje byčž w dočym mēre wšpomnjene.“

„Haj, macži“, wón šnapčezčewi, a i druhim hšohom: „ja čžu byčž ičžetny jato jehny, ale pchij tym woflanje, Hšlyžeta ženje moja žona njebudže, a wo wumjenku žana wčez njeye, hdyž ho ras woženju, woflanjetaj Wóh w domje a moja žona je Waju džězo, taž jo ja hšm.“

Macž hšlyšče něšto smětowozje šlowa praječe, wona myhšleče: Wón je hšlyšchal, Maria i namaj dyčbi, a jo njeha, tešobla wo wumjenku rěči. Maria bebi nubi a jo njeha, tešobla i šhwalom čžezje boženje. Wona čžyšče rucze nimo Gandrija, tón paš jeinu ruku šapšija a ju něšto wofomitiš pobžerja, wón čžyšče, jo by horje pohladnyta, ale w njemēre a bojščej njedje jo wona čžinika, wón ju dyrbjěšče puščezčej.

„Wšoha holža“, praječe macžer, „wona bē tat wješkela, jo mžezječe i namaj na wumjenku, Zy mošt jej tu raduščj popchězč.“

„Ša Marij to njepopchězč?“ praječe wón, a bēžěšče ja nje, ale wona bē hžom i dwora a i bolostnej wutroba ho šako wóčžij, tola niš i swojej maczeri; wēnosčej, kaš poprawom wo Marij myhšleče, jej tola pomjebžič njemōžěšče, doleč hšlyšče šam njewjědžěšče, kaš jemu w myhšlac je.

(Wšchidobnje wščōbenje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

* Knjes farar Wjazka w Hornym Wujědže ho na Wščakata na wotpoczjint poba. Wón je ho narobžil 1855 w Warče jato hšm knjeja kantora Wjazki w Warče. Ššwoje duchowništwo je wón nastupil w lěče 1880 jato kaplan w Klufšcu. W lěče 1882 by fararja w Hornym Wujědže wšhwoleny jato našlědnij njeboh knjeja fararja K. Alicha, kotryž ho jato duchowny na Wščakatu zřetel do Wudyščinja pchězchubli. Wot lěta 1882 je wón — 33 lět — i šohatym žohnowanjom jato duchowapajšče wo swojej Hornjo-Wujědzanškej wošabže štuftowat. Ša jeho našlědnika je ho wšwolit knjes farar K. Alichan w Hščinje. Duž ho bobužel ašo faršle měštno w Hščinje wupróbnij, na kotrěz budže ho i čžeta našlědnik namatač, doleč žanyh heršifčij kandidatow duchowništwa nimanu. Kupojše faršle měštno je hžom wupróbnijene. A hdyž do pšlyšchoda hšlabany, budže potřeba na heršifčij duchownych ša nalše heršle wobaby hšlyšče rošč, a to prašenje nam něšto hžom wutrobu jima: „Budže tež w pchězchobže mōžno, wšchitne heršle wobaby je heršifčimi duchownymi šastaracž?“

„Womhaj Wóh!“ njeye jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wšchěch pšchewawajšach „Šerb. Rowin“ na wšach a w Wudyščinje dostadž. Na šchtwórcžlěta pchijaj wón 40 wj., jenotliwe čžiška ho ša 4 wj. pšchewawaju.

Sy-li spéwał,
Pilmje dźéłal,
Strowja óó
Swójbny statok
A tówj swiatok
Zradny je.

Za staw spródný
Napoł mócný
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Przez spař mérný
Cortwoś da.

Njech ty spéwał,
Swérnje dźéłáš
Wárdne dny;
Džen pak swjátý,
Duś datý,
Wotpoďd ty.

Z njebjes mana
Njech śi khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kš Bóh pada,
Wokřew óó!
F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wubawa ǰo łóđu hobotu w Śsmolerjeđ kńibicłšicłšecłeni w Budyśćinje a je tam ja śchwóććlćm pšćedpłatu 40 wj. dołscą.

12. njeđzela po ǰwjtajej Trojizny.

ǰap. stłitk 12, 1—11.

Czełke domapytanie pšćinůdže na prěnju kšćeśćizjansku woǰaba. Ğerobaść śłózi ruzny na swérnych wot gmejny, śo by jich ćziwilomał. Wón stónzowa ǰafuba ś mjećjom a Pětra do jařtwa hadži. Wšći wšćem czełćim domapytanju njeǰšćimny stórženje a morkotanje. Prěnja kšćeśćizjansta woǰaba ǰwój śćiđi śćeǰrpliwje njeśe a Pětr pada ǰo do Kńeśowejo woǰaba. Kšćeśćizjansta woǰaba śnaje prawy ǰrěđt, ǰwětko pšćinjećej do ćzěmnośe ǰradoby. Ğmejna modleśe ǰo bjes pšćeřtaća ł Bóhu. Wona śmėrom ćzala, hać tón Kńeś pšćinůdže a Pětra ś jařtwa wuróedže. Tole pruhowanje a dźiwne pšće-pomhanje teǰo Kńeśa je nam wućzba śa jařtwa nařćeje ǰradoby a śćiđiza.

Śćhto wurći naǰ jařtwa śćiđiza?

1. Budyćje śćeǰrpliwu w ćzěhnośći!
2. Wobřtajnu w modłitwoje!
3. Ğzalaćje domėrne na pomođ teǰo Kńeśa!

1. Wšćes Ğerobaśća pšćinůdže wšćećzěhanje na prěnju kšćeśćizjansku woǰabu. Tónle ǰurówz, kćz ani ǰidowšćeje wery dla, śa toturž wón wutroby niemėjeje, ale jemicžy, śo by pšćed ludom spodobanje měł, ǰmėđeśe prěnju kšćeśćizjansku woǰabu pšćećeǰeć — a my ǰo prařćamy: „ćzěhobla to tón Kńeś dopuřćeći? Wón móže teǰ ćzinjenje pšćećiwnikow do swojeǰo bójřteǰo woǰjenja nutřwajć a ł lepćjemu wobrocěć, kađ ǰofej něđby ǰwo-

jim bratram praji: Wšć ǰebi myśleśće, śo mnu śle ćzinieć, Bóh pał je do berje ćzini! Wucłobniǰy Kńeśowu dyrćjadu ǰo wupruhować wo woženju ǰradoby. Ś teǰo domapytania kšććimny Kńeśowe napominanje: „Budyćje śeǰrpliwu w ćzěhnośći!” ǰařtu ś śmėrom do ǰmjerceje śćol. Wo jeǰo wumrjeću ǰo powjeđa, śo je ǰo jeǰo śłóžbnik nađ jeǰo śćeǰrpliwjeću pał natwaril, śo bu teǰ ǰćećećizjan a kađ ǰařtu ǰwioju wėru je ǰmjerću ǰařćalowa. Wz ǰo drje prařćamy: ćzěhobla dyrćjeśe tónle ǰwėrný ǰwėđł tał śaħe swoje ǰimjenje wotřajć? Wle woǰaba dyrćjeśe ǰo troicłwac; „Śćhođ ćzini Bóh, wšćo dobre je!” Ğdyǰ teǰeǰy młobđenz w teǰeǰeǰe młobđeći Ğinje, Ğdyǰ bude łuby nan abo ǰwėrna maćz naħe pšćes ǰmjerć prjeć torřnjenu, ćħe nam tón Kńeś prařćej: „Budyćje śeǰrpliwu w ćzěhnośći!” Tule ćzihu śeǰrpliwosć woħłabamy teǰ na Pětrje, kćz śmėrom mjes wořćami řpi a do Kńeśoweje ruki ǰo porući. Wón w rjećajach a tola ǰwobodny w teǰ wćřoćći: „Moja duřća je ćzicha ł Bóhu, toturž mi pomoħa.”

2. Tule śeǰrpliwosć ma swoje poǰpłnienie w modłitwoje. „Budyćje wobřtajnu w modłitwoje!” „Pětr pał bu w jařtwe dzeřćany, ale ǰyřćwina gmejna modleśe ǰo bjes pšćeřtaća ł Bóhu śa njeħo.” Ğerobaść wćřitfo řpyta, ale jemu řteji mózne „pał” napsćećiwno: modlenie ǰyřćwinoje gmejni. Ğřyřćomusć je něđby wurajić: „Wobłagej gmejnje Wóh nićzo řapowjeđćij niemóže.” Woblenie — to drje řu řłowa, ale tola řłowa moży a ǰimjenja; řłowa, nutřbate wot ǰwėrneje bratrowšćeje lubo-

seje a jednocze w duchu, wone woddawaju krała na trónie, naschid ewangeliskich bratrow w rosproschenju, hyna a dhowtu w jubie, tych, kiz su w strasche, spytowanju podleżecz. W modlitwie pschidže do wutroby smutkowna wěstočej, w Wóh tym swojim pomha, kaž je sa nič najšepje. Duž čakaju

3. dowěrnje na pomoc teho Knješa. Woni temu Knješej wšchitlo poručja po słownje pšalmisty: „Za posbėham swojej wočzi k horam, wot kotrychž mi pomoz pschidže!“ A tón Knjež da Pětra i jasawa wuwjesčej a my widžymy w pomozu jasnje porčt Wozji. Pětr skwali teho Knješa. „Swětło hwěčesche ho w jasawa.“ Hdyž hwěčesčijan leži na čezkim choroložu a choroljež ho wobroczi i polepšchenju, njeje jemu tež, kaž by hwětlo hwěčezilo do jasawa jeho chorolježe? A spominajmy na četpjerca na křezorskim trónie, na křezora Wjebriča, kiz četpjeršce na hmyrtym četpjenju! Hdyž wón swoje četpjenje sečeplywje nješesche a we swojich bololščach moblo k njebėham hladasche a tón Knjež jeho wjedžesche i jasawa bolheho četpjenja do šahonow šbóžneho mēra, hdyž žana srudoba a bololšč wjazy njebudže, njebėšče to tež pomoz a wumóženje, šo ho hwětlo do čezmnožce hwěčesche? Sašyčmy a wopomāmy w jasawa swojeho křizja a četpjenja i swojemu smutkownemu a wěčnemu šbožu: „Wudžesce sečeplywi w čezknošči, wobštajni w modlitwje a čakajesce dowěrnje na pomoc teho Knješa.“ Hamjeń.

Sečeplywošč w čezknošči.

Swój křizž wmi na šo, hwěčesčano,
Kroč ja Želubom hwěru;
Njech wójna howri, mročži ho,
Přes čezknošč pōnběžel k mēru.
Kaž Wóh čje wjedže, dži,
Wšcho i jeho ruki wmi
A čkaj jeno sečeplywje.
Hač duška horjo pšewerine.

Šchtož kładje člowjek jamóže,
To snaje milolšč Wozja;
Duž přes móž brēmjo njeppōbže,
Riž Wóh čji napoloža.

Šchtož kładje na ramjo,
Wječ i dšatom, podwol ho;
Ta wěstočej troščuj, smēruj čje:
Šchtož čini Wóh, wšcho dobre je!

Šam křizstus přes křizž, čezknoščej
Ze njeba křasnolšč dobyč;
Duž člowjek žadabč njemóže,
So by tu w rōžach pobž.
Nje, křasnolšč njebšta
Ta i černjom šakčezja,
Šchtož nješe křizž ja Želubom,
Wóh teho debi i purpurom.

Duž bėžmy ho a sečeplywje
Křizž njebmj w horju hwěta;
Wšchot Wozjo lubolšč daka je
Žón nam ja čkašne lēta.

Nad křizžom na semi
Šso tróna šyboli;
Tam wěja palmy Salamsje,
Wóh trēje šyšty čezknoščej!

Wobkajnosč w modlitwje.

Wóh: Želus, moja nadžija —

Modl ho, šrudna wutroba,
Hdyž čje šyřl a čezknošč tyšč:
Tweje škřibšy, šdychajesčta
Šsmilny Wóčezj w njebu šyščy;
Wón čje, wolašč dowěrnje,
Wěčje i nasy wumóže.

Pschidže jeho prawy čkaj;
Wšchajšči wón šdychowaje,
Pščinaje i mógnej ruki naš,
A nam hwita rjeišče ranje;
Wšchite šyšty we wóčku
Potom wubnischene su.

Duž přecj je staročju wšče,
Modl ho w Želubowm njenje;
Wěru štož na jeho křej,
Dša našch wěšte wuššychenje,
Dolšč jeho šakčuzja
K njebu wrota wotanta.

Sandžela Wóh pōsčjele,
Hdyž we horju horzo plakašč,
Tweje šwajšti rowjesče,
Neli wěrišč, štroščnje čkajšč;
Njedwēluj, twač na Wozja,
Sa wšchón křizž wón pomoz ma.

Mašč-li Wozja wo botu,
Dša wšče šrošč lōnža imēja;
Njech tež puče w čjernjach du,
Škōnčnje tola rōže čkēja;
Wytaj jeno i modlitwu
Wozju wótžnu wutrobu!

K. A. Fiedler.

Za posbėham swojej wočzi k tym horam, wot kotrychž mi pomoz pschidže.

Ps. 121, 1.

Wóh je člowjekej wočzi štworit, kotrejž štej niž jeno do přěbka, ale tež horje do wušpōlošce štoženej. Š tym je jemu Wóh hižom pšči štworzenju to prawej čyžl, šchtož je wōbžišcho šwjaty Rowol nam pšchwalat: „Wytajče, šchtož je horjelach, hdyž křizstus je!“ Tole paž tež šabyn hwěčesčijan ženje šabčej njedybjač. Nad ludžo i horam škladnja. To je wosščewjazy napoglad, hdyž mašč přšed šobu wušpōtu horu, wōbšwēlelu wot šo šhowazeho šlōnža. Kaž je šlōm wēnzom pšychi jejny wješčš šlōnčnje hwětlo. Wōšebitu žianolšč polščezja hōřle wješči we wušpōkich alpac. Wěty šněj je wōbžewo, tež w najčpōřiščim lēču. A hdyž je šlōnčnje prawš lōšča, je čži, jako by pšychena njewješta přšed tobu štač. Š balolšč krajow ludžo pučjuja, šajle něčto wōhladač. Ale bohužel, wšče hač i tutym horam jich duchownej wočzi i wješčta njendžetej.

Do powětra hu šo hižom ludžo přšed lētyhžami šfrobščej počel. Těhby drie hješ wješčšeho wušpěcha, něšto pak je šo jim lēpje radžko. Wo tutym šěbženju šo w nowinach wšchēdnje pšiče. A tola ludžo pšči tym wščem je swojimi myšlemi na jemšim wōstano.

Duž je nam wščem jara trēbno na napominanje: „Za posbėham swojej wočzi i tym horam, wot kotrychž mi pomoz pschidže.“ Šaj, wšče wščeho jemšeho šořta a tořta, wšče

postrwi, sronkownie ho saho berje wobjenbješčtaj, a jako bješčje njeft kawróczki a i woša stočzi, pšchistupi Skryšča bliže.

„Bježe dha tak saže?“ woprašča ho.

„Do Dubrawki te mšaji“, wotmolwi Handrij.

„Ač, t tym pobožnym?“ prajaješče ho Skryšča.

„Daj, bježe Woje hrowo cšjte a prawe wučza.“

„De, he, tal njeft prajišč, potačim tón ptačf woprawbže w kofybble wišy?“

„Mě, Skryšča“, rjeftny Handrij, „tón ptačf je hrowobodny, tal hrowobodny a wješečy taž ptačfki, kiž njeft je hrowim pšwom nalježo pšchijowjebaju; Tebi pał pod Twojej kožn berje njeje, to jara berje wem.“

W tym wotomitu pšchidže Maria, Handrij jej do woša pomhašče, a woboj i bješčejtaj prawje wješekej a sbožnaj wjrašče hrowu napščečijowo.

Skryšča ho do hubow lušny; dyrbjalo tola wěčno byč, so ho bošabojajnym na semi berje dže a bjesbóžni majaja helu? Jemu berje w myšlach njebe, a so Gofnža njeft sady burjow wustupi, a hiščeje wščele na Marzju a Handrija wješčije, jeho njewoščewi.

Zato Maria j Handrijom j Wětnarjejom pšchidže, sačjetwjeni ho, doleš Wětnarjez nan ho na nju tal šchibale pojmja. Wona rjeftny: „Sa drje ho t czeče hrbnu.“ — „To by bylo“, prajaješče Wětnar, „młobži hruščeja w hrowadu a stari hruščeja tež w hrowadu.“ —

Wšón j tajfej pščeštelniwoščju isprawnje mjenješče, a czechobla? Maria bješčje wščał jeho zylu wutrobu dobyła, a jako bježe mješčje pjenješ doleš, jemu njebe trjeba, na pjenješy hlabac, tal be wem runje t hwojej žonje prajil, a jeho žonje be tal bšiwno wototo wutroby; čyščje došlo žebženy mēr woprawbže do jeje doma pšidčajnyčy? Naj, tón knješ ma radu, hbyž ščeštelniwe wočakujemy a njewustanjeny proščyč a pščešo saho proščyč, tešdom nam njenabžujazy pomoz pšchidže, hbyž na to njemyšliti, a wón da bohačšo hačž proščyč.

Wot teho cšaba Handrij hwoje wšple pšched Marzju wjazy njetaješče; itoro kóždy wječor be i njei w hrowadže, a Wbjež Wščał be doboročiwyo doleš, ho do teho namatač a i Handrijom ho wujebnacš. Njeft hake mješčje młody lud wješele wječorju w hrowadže; wono bu cštane, špěwane, powjebane a hrate, a Marzja hake njeft potała, tal wješeta može byč; ničto ho jeje ščeštelanja njemliti. Handrij, kiž mješčje stajnje hwoj ščeštel pšča pšča jeteho kolefja, jej wootowy woprašč napjelniwoščje abo pšchitorbnjenju nič saho wščač pomhašče, da ho jej najradšo je houb ščešćeč, doleš dyrbješče jemu potom saho najpriešče hrowo dawacš. — Wubžiješči jeno w kóždej wošy tajša hólza byta, bješčje Wščał nješy prajil, dyrbjalo bórny wščo hinal stacš, — tal bohabojajna a tal wutrobita (šchjž) pał ma pravu bohabojajnošč, tón ma tež wutrobitoleš, a pšchi tym pravu ščeštelnošč — te hólzy dyrbjate ho bšiwom wučnyč hańbowač a te pščne bydu wóty pšewahu dobyle. Wot teje nježele, bježje Maria pšched bórny štupi a bježje potom wutrobitje wšchitón hmeč wot ho wotročješče, a bježje prajaješče: Ji na tajte hólzy! mam ja rešpekt pšched njei.

Zato bješču ho lětne ptačfki wšchitje saho wročjele a počne bješčo ho blišče, pšchješajny nowa hospoła do Wětnarjez dwora, a Wětnarjez pšchijowješču hewi hwoju pšchidobnu bšowtu do domu.

Tal něto dže, pomyšli hewi Wětnarjowa: Zato njeboha cšaba a blěda w lomorje lješčje, mēnič ja, tež mi je zylu krač žiwjenja wotemrěč, a njeft je tón knješ wšchitlo tal berje šejnit. — Za njeboha bješčje pščeš hwoju hujerč wjazy na hwojim mužju wustukowata, hačž pščeš hwoje žiwjenje, a nowa žona dyrbješče

Wojei pomozu tón mēr w domje dostacš, kotryž be njeboha pščeš hwoju pobožnu myšl pšchitowata.

Hilžibeta be w hórzy wotšata na Marzjinym prjedawšchim hlatu, a Wětnarč hewi hwojej šotje, so je tam sa nju buščna škadnošč, ho wudač.

Zato Maria pał najprjebu j Handrijom hama we wštwi lješčje, pšchi tym wotnje, j kotryž mješčje ho tón lubojny wušlad na hat a wšchynjowu hórku, prajaješče Handrij: „Mjeje tal lješe, so hmy Čeje jow do wulšete hježe wšali a niz tam na wumješt? Naj, jako ja tešdom wo wumještju bješčječ wješčach, mješčaj bšiwom to w myšlach; ja čyšč hewi tu najpšelnišču hólzu ham bracš.“

Marzja, žyle hnta, poda jemu ruču a prajaješče: „To ja tešdom nješwym myšlka, ja mēnjach, Wj ho Čeje plšty dla na mije hórčijšč.“

„Ta plšta be Twój najpšelnišči kuf“, šapadni Handrij, „a ja hmy ju bórny šabyl, pšchetož wot teho cšaba wješčach, so Čeje moja wutroba lubowaješ, a to cšijnješče mje ščowonje.“

„A ja čžu Čeje lubowaješ a cšješčječ hwoje žive byt“, prajaješče Marzja, „a čžu j pomozu teho knješa Čži dobra hospoła byč.“ — W. 1, 1—3.

Wšchelake s bliska a s daloka.

* **Wot 1. augusta** ptačzi wšchitón kopor, mošas a cšjstny njeft jako stajej hruščazy. Wobšebješerjo moža jón doborowólne na tyč mētnach, bježje ho pšchitowanje — a to bužže wšchitón sjawne cšijnene — wotebač a doštanu sa to pšchijowajnišu papjeru, na kotryž poštajenu ptačžinu wuplačenu doštanu. Dobrowólne wotebače ptačzi hačž do 25. septembra, potom ho, šchjž nješčjstni hiščešče ma, wuškwoji. Na pšchitupjenje tež poštajeniow je czeče ščojstajne štajene. Wobšebje ho t wobarnowanju pšched ščojstajnom na to potaže, so ničto wot 1. augusta njemne wjazy žabny mošas, kopor a njeft wjazy nekłomu drušemu pščeščač, hačž stajej šamemu. Duž čyščli ho wšchitzy hlabacš tajšč kupowarjow, kotryž něto w tudomnej wotkłonošč wototo ščobža a wobšebje pola mjenšchij ludži špajaju mošas, kopor a njeft sa tunju ptačžinu kupič, so bydu je potom stajej ja wjraščeju ptačžinu potkiczi. Wubžo čyščli hewi wosjewjenje wušchitnošč, kotrež ho wupšijnje šwědomlitwe pščešćajče a pšchi tym wopomnicš, so je to wopor, kotryž wóznemu krajej pšchijewječ dyrbi kóždy botowy byč, a itat hewi tón wopor, kotryž wščał wšchalele wobčejnoščje pšchijnje, žadał njeby, hbyž nješy žyle wšne byčo sa pšchichob našchego wóznego kraja.

* **Wotebajže hwoje hoto**, kotrež hiščeje macje. Wj wot njeho žaneho wužitka nimaje — naščemu wóznemu krajej pał je t wšchitfe.

* **Burkwinšle septemberšle hujebjenje** ho, taž kóžde lěto, šapocznj septembra w Drazžbauach wotmėwaju. Wutoru 7. jept. dopozdnja w 10 hobjinach je w towačstwomym domje hrowna šgromadžina šakšeho mišionškeho hłownego towačstwa. Wječor burže knješ duchowny j Harling j Wipsta wo wušladach mišionštwaj mješ židami a knješ mišionar Auger wo labžewach, kotrež naščemu mišionštwu mješ Tamuleni pščeš wóžnu broža, pšchednoščowacš. We hrownej wščeš huzbje w trjenjeje žyrtwi bužje knješ mišionški inspektar Šteberlin přebowacš. Wobšebiti wožnošč šmeje hiščeje pšchednošč knješa tajneho radžičela profesora D. Wierba i Göttingena wo naščim šejščječu j Šalamej (mušabebanškej wěry).

Samolwity redaktor: J. Góla. Šoburedaktor: K. A. Fiedler.

Čiščječej a nakłanik: M. Smolek.

Sy-ll spěwał,
Pílnje džěłat,
Strowja će
Swědźbu statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprědny
Napój móony
Lubošć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spań měrny
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swěrny džěłat
Wědne dny;
Džěł pak swjaty,
Deńi daty,
Wotpođ ty.

Z nječes mana
Nječ ć k hmana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Křiš Bóh pada,
Wokreń će!
F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wubawa ho lóžbu robotu w Esmolerjěz knižiciskichćetni w Budyšćinje a je tam sa šćiwórtlětnu pšćebpłatu 40 pj. dołać.

13. njedźela po swjatej Trojicy.

Zap. štutki 14, 11—22.

Pawoł a Barnabaš pšćindžetaj do ćěžnosće, doleđ
ma lub, te štutki luboćeje wobladawšći, jeju sa bohott a
dže jimaj woprować. Pawoł jim wobara. Ale bóršy
ho wšćitko pšćewobroczi. Našćezumany lub dže Pawoła
kamjenjowacž. Ale kamjenje jemu nješćotdž. Wón staze
a džěše do města.

Pawoł w Bštrje.

1. Eswětnu ćěsej wón wotpołaje.
2. Kamjenje hweća jeho njemorja.

1. Lub dže jimaj bóštu ćěsej wopolašć. Tajtu móž
je Pawolowy džiw w wutrobach mēl. Šćto je ćinicz?
To ho tat lohto njeroshđubđi. Wšćetoz to je strasćno,
lub na dobo s jeho sahorjenja wutorhnyć. Potom ho
sa horjenje lohto do džiwjeho roshorjenja pšćewobroczi.
Šćto ma Pawoł ćinicz? Njehiba ho ćěsećelatomnošć
w jeho wutrobje, kotraž tat rad našće wutrobny napjelnja?
Nē, wón smužće napšćecziwo stupi tajemu pšćewobhje-
nju. Wžemy my tyč wobohić póhanow w jich sašćepje-
wóćzi wobžarowacž? Njestańa ho tajke pšćibóšćitwo
hjenka wšćěće? Wulzy mužoj, wumjelzy, šćedarjo,
šćewarći ho taj pšćibohojó ćěseća. Njedybrhajo ho tež
wdy ludu pšćimolacž: my hmy šćimertni ćłowjetojó?
Pawoł je hřomeho wutrowit. Kšćeczińjan tež hřudemu

pomha, něotřeho trošćinje. Ale kat dža, hđyž wóni tebe
tajšćo štutta luboćeje dla hřwala, jo hđu dobru ćłowjet —
njehiba ho potom twója hordolč we wutrobje? Tajta
hordolč je sta mata, kiz na wutrobje žerje. „Budž hřwalba
Wohu kamemu“ dřebi tehdom našća wutroba šćewacž a
pšćecziwo hordolčji wojowacž. Tři wězy je Bóh ham
sa ho šćhomał, jo ćłowjetow prawo njeje: Šćud, wjeće-
nje a hřwalbu.

2. Woni pšćindu, Pawolowi njepšćecziwo. Pola
japostolow je taj pola Šćobńita: Dženka: Hosianna! a
jutšje: Kšćizuj jeho! Pawoł šćetpłitwje dže pšćes to
pšćeczińjanje. Woni hu jeho kamjenjowali a mēnjachu,
jo je morwy, ale Pawoł staze: jako morwy, a hlaj, wón
je žiw. Wón ho bjes bojósće do města wroćći a da
wobabže woptawacž hłóđki plóđ hřizja. Wónaj pokřini-
šćtaj dušće mućžobnitow. Tat je porjad w Bóžim
kralešćtwje, jo mamy pšćes wjele tyšćnosćow pšćencž.
Tole prawidlo kšćeczińjanšćo žiwjenja hēbi napšćajmy
w bućku na šćěny hřwojich domow, wysće hřorolozow,
napšćajmy na hřizje wotnacž na pohřebnišćcu. Pšćes
hřizje te křonowanju. Prajito je ho: Wšći hřnjeczu
swjadnje žyřet, ćzim wjazy pak hřylow pšćelimo, ćzim
rjeńšćo ho wona seleni. Kottiz je hřylani roshymaju,
budža s wjelešćozu žnjec.

Wě horju a šćudobje
Šćawja pšćoby wěćnosće!
Šćamjeń.

Njelejeje sa hwieta czejeje!

Uch, jadolec' staroh' Gadama
Nje wchędnje f stemu wabi,
Duż dobre, schtōz ma wutroba,
Eso pchego we mni htabi;
Za druchim raby njeśluzh,
Sbhyz f teho dobytt njeńseju,
To hwoje jeno hładam.

Gaj, sbhyz hej tale rosmnyhslu,
Dha jahnje dopňnanam,
So ham ho cšinjū f pchibohu,
Gzelej jeno temu damam;
Glej, hamolubolec', hamoczesej
Ghze wot Woħa nje stajnje wjeleč,
Niz w mojej buchi bydli.

To je to strachne hmyeniščego,
We kotymyz našch hřeč rojeje,
Za studžeń, f totrejz žbera ho
Wychē našche hwečeznolce;
Schtom f teho sapucejina rofeč,
So nimalech hwieta czejeje dofeč,
Zy mečz chzejch wjazy lubka.

Nad njechielimi lubkami
Njej hwečelenje hwoje;
Wbičhe hwieta duch njech njerodži,
Wudž njeho sbože twoje.
Wsmi, Woħo, mje, mje f hebi wsmi,
So, tebi žywy, wurnu mi
A wschitkim schčebnyim lóschtam.

Wsched naduwonjom, hordofču
Nje, Knjeze, hwarunij hnadnje,
So w hłowach a tež žwjeniju
To nochyzf hwečeznolce.
Glej, hordofeč bēčhe cžerta pad,
Uch, Woħo, pomohaj, so bych rad
Eso stajnje ponizowat.

K. A. Fiedlof.

Hdže bydli našch Bōh?

Eswojaty Pawol bēčhe je swojim towaščom Barnabašom na přemim pučowanju pšches pohaněte kraje do města Lyticy pchisčyot a wot naroda žhromcho mužja wustrowit. To bu f pchicžichli, so tamničhi pohanjo jeju sa bohow dzeržachu, ale tež, so Woħi muž hłowu wo žywym Bohy f nim rēčezje. Tola njeje to tež praščenje sa našch cžah, na totrez je nušne wotmolwicz, kajsi je našch Bōh a hdže wón bydli?

1. Wyšche cšlowjetow a jich sapščijecza. „Wohojō hu ho cšlowjetam podobni sčijnili a hu f nam pchisčihli“ — tamni pohanjo radoštnje wuwolachu, hebi wuškłiwšchi, bohōjo stōncznje tež dale ničō njejšu hačz byčza, cšlowistemu byčzu podobno, jeno mužnišče a lēpšče. To bže bēčhe cžah, hdžež cžma na cšlowiškich wutrobach ležeseč. Wōni Woħa wyšche cšlowiškoho sapščijecza njeopšebhōwachu. Tak mōžeseč ho stacz, so cšlowjetow ja Bohow sčijnichu. To jene pak je wēšte, so stare luby na Wošy twjerdze dzeržachu. Pučowat, hz je luby čorneje Afriki wopytowat, wobšwedčza: „Badyň lub tam njeje, hz by hjes bohōw byt.“ A kał wjele jich w našchim luby je, kōstjz praža: Bōh njeje! A saho drusy žadaju: Pōložže nam jeho, dha čžemy wēricz. Wbidžez čžedža. Tola to je runje wēty waščnje, so wona kał hmyečycho we wutrobje jeshabža a cšlowječ wot jeneho wyščyčeho sapščy-

chitajny praji: Za hym Woħa sčonit; o kał wobšboženy ho nēto sa čžuwam! Mnōhich to hysčese jabžewa, so Woħa f cšlowiškij mēru mēra a tehōla f žanemu žiwemu Bohu njejščihidu. Nē, wyšche cšlowjetow a jich sapščijecza bydli našch Bōh.

2. W stwōrče, totraz nōm jeho hewi. Tola mjedz: Niz na žonyym wēštm mēštnje jeho trōn nješleji. „Wōn je sčijnit mōrjo a semju a wschitko, sčytoz w nich je.“ Duž njetreba ani njemōže hebi tu nēhžje nēšleji pchibychit pytač. Sčytōz pak je f rospōmnožym duchom hysto sa hčōngom a hwečdami hładot, temu kē tał wulko wokoło wutroby, kał čžyła wona jemu prajicz: Wbi Bōh tu je! Sčytōz je pšchi horach, so wēčowanjem hnešom pchitrych, stal, pšches požohrowane runiny pučowat, pod palmami pōfodniškich krajow hčōdžeseč, temu ho duška tał sčēroto wotewerjowalche, so dzechjesche wurōwacz: O kał wulki je Wōh a nam blisiki! A hwojaty Pawol f temu pchida: „Wōn je nam wjele dobreho cšijnit a f njebjež dele dečezč a pōdne cžapy dat a je napjelnit je žim- nōčzu a wjechotōčzu našche wutroby.“ Wjeje tež tale lēto naš žohno- wot, kał nan hyna žohnuje? Tōn, kotryz w Pawolowych dnjach žohnowalche, to tež w našchich dnjach hysčese čžini. To durbī naš do wyškōtōže pōšebhōwacz, so wunawamaj: Nječ Woħa tež žone cšlowište wōčzto njewidži, wōn je nam tola w kōždy cžah blisiki.

3. Wōn bydli we swojim kralestwie. Eswojaty Pawol je na hwojich pučowanjach wjele rjanych krajow widžal; ale wōn je nimo teho wyšchego hłowat, so by čžl wškim duščam Jesuša pchit- nježl a f tym wērneho Woħa. A hdžežkuli ewangelij mēšo namala a ho dušche Bohu wotewriču, tam wschitzy hšōfnowaču: Tudy je Wōh najkrašnišcho a najbōžnišcho wptučeč. Hdžež nješ cšlowjetami Boze kralestwo bydli, tam ho wōni jako Woħi domjaz čžuja. Wschetōz f tym Knješom wōni sčēdnje wōšhōbzjaja, f nim wōn a nutš hčōdža. Luboleč je ho tam jadomita; paraōis Božeho mēra bu tam žolōženy.

A je-li tež hysto hīnal: Pawol kam bu w Lyticy tamjenjotwany — wōn wōsta na swojim mišionisim puču. „A wōnaj pōhlymješčtaj te dušče a napōminajščaj jich, so byču we wērje wostali, a so mamy pšches wjele hstynkōwečōw nych hēz do Božeho kralestwa.“ Tak durbī byčz. W čžehnočzi pōšmaješ, so hyst wot hwieta f Bohu dōšchot. Nječ přeja Woħa tež w našchim cžahu, nječ sčēhaju tamjenje stych hłowow a nještukow pšchēčžimo hwečnyim wučōbnik- kam — wōstariče we wērje. To je puč do Božeho kralestwa; to hu wrota f Bohu.

Bōh je wšwudje.

Ze Bōh, hdžež hčōnčōto sakwēžij
A mēpaczł pabe hwečhčizčij;

Ze Bōh, hdžež ptačij hēzjuje,
A žuni wēštit w baci hje;

Ze Bōh, hdžež ptawa rybicžta
A žito nēžnu kōfku ma.

Ze w mōczakčach a hrimanjach,
A w sčotym hrodje w njebješčach;

Ze pod semju a na semj,
A wschudžinto tež pšchi tebi;

A njech twōj pučizł čžemny je,
Eso njeboj: Wōh wšchal f tobu dže.

Radyserb.

Ti pohladu.

Kas bu pobožny muž praščanaj, kał to pchidžje, so mōže hebi pšchi wšchm žiwješkim horju tola tajku smērcinowez wōbar-

nowac. Wón wotmolwi: „To i tego wufhodza, so swojej woći berje na kędžu bjeru; pichęz wšakto ho piches smyška k wurtobie dohwywa, ale tež to dobre.“ — Na dalšchu praščen, tak to čini, wón dječče: „Rěžbe ranje, prjedy hač na swoje džežo a mjes lubži du, swojej woći rozspomniće na tši wězy škojam: Najprjedy je k njeju posbėhuj a ho dopomnij, so je moje słowne džežo a jamer mojeho žiwjenja a štutowanja tam gorjeła. Potom namyšlam je i semi a wopomnijam, hač mako męstna trjebam, so bych junu w njej swoj row namakał. Stónčnjeje wofoto hebe po slabući a bytu tych wobtežbjuju, kotrymž ho hiščeje buojenjecho wječje byžli mi. Ma tole wafnjeje twojstwuju ho wafčeho forja a bym je swětom a čłowjetami potojnje w Wošy žity.“ F.

Ž n ž.

Czejež, šwalba i čijeje modlitwu
Čži, knježe wožo, štuchaj;
To hu te bary k woporu,
Riž tebi hwjezi dušča.

Ty by naš ščejebrje žohnowal
A i nowa rjane žně nam daž;
Měj džał ja tajtu hnadu!

Ma našom tolu wobštytu
Tvoj deščez je i njeja pabaž;
In čjople prubi hrejachu,
Se wufšywo hčono žadał.

Ty spowčži hwytam sroščjenje
A twoja mōž je kitalče;
Měj šwalbu ja to, knježe!

Nam i Woža berje radži ho,
Ščtož i nabđiju bu byte;
Hlej, piched hōbu, o ščeščezano,
Majch soho blido hryte.

Duž wožu mitočž ja to šwal,
Tež jemu džałny wopor pal
A halleluja špewaj!

K. A. Fiedler.

Evangelium mjes Sstowjanami.

Spisak farał Šchwjela w Deščnje.
(Překážowanje i čisłita 20.)

9. Kuzižy Sserbjo.

Stónčnjeje pohladajmy na našch herbstli lud. Maka čyrjōdta naš jenož je a tola řny my Sserbjo jeničši hłowjanli lud, kiž je nimalo žyly ewangelisti. S našimi katolřkimi brajanami nimamy žanjeje řwōdy, wjele wjazy řwajajnje nař i nimi wernā hščeščezanjā luboćž, řchtōž ho hžimō řwontowanje potajnje i tym, jo w řwudbijnje wulla řětrōwřja zryfej řhromadnje řkuzi řim a nam. Stařa krařna wěš by to byta, řdy by našch lud ewangelizacijju Sstowjanow hebi ja narōdne džežo wufšwōli, kajte řolnowanje by ho i teho wulnwalō na tamnydž a najpjet na nař. Wř řny piches ita řet i ewangelřim duchom nahyčeni, my mamy piches řwōuju rēčž pščiřtuw k hłowjanřim ľubam. Dazč njeje Wōh je řwōujer radu a mudořciřju nař řakřowal, to byčny tuto džežo dořonjeli?

Sserbski lud mjeřowajče nēhdy k potōdnju i Čžezanji, k wječjōru i Řmęsani. Wot wobejju řtronow namaka hščeščezanjimo pučž do Sserbow. So řu tež wot Čžezow a Morawjanow powjeřče hščeščezanjānřwa k nam pščiřdite, njehōdži ho i pščiřwanym řetom wotkřuzičž, tola je to wěrje podobne hžim i teho, jo bēdže Kuziža nēhdy hōpōdarřžy a tež polřiřžy i wpořkōdnřičimī brajami řwajakana. Řjebōš N. E. Šsmoleč je wopōřajmo tutje

myřle we tym wřdžak, jo najwōajy řłowom herbřteje zyrřwōnřteje rēče a wjele hščeščeznj mjenōw je řarōřkōwjanřičnjny pōthōdža a řu řu bjes dwēla wot ředžarow je hłowjanřič řtronow k nam pščiřnjebene. Tajte řłowa řu: řčenje (štenjo), ľakōř, hščeřčez a řr., ja kotřež ho w Deščnje Kuzižy nēmřte wurajaj: ewangelio, řetament, budřiř (wot taw-en) wřwajōwaj.

W nowřichim čřahu je řknes farał dr. Pščiřkřl wobřčēřnu řtudiju wo pučžach řwajajer Cyrilla a Methodija wjōwōitē. Wōn wurajaj mēřli, řo řu řtore kamjeitne řkřize, kotřež řo tu a tam namakajū, mēřna přenřejcha ředžowanja a hščeščezanjāne řhromadžowanja. So tuta myřli ja wřdřite tajte řkřize njerjēři, je wēřte, ja nēřtore řaf mōže wernā byčž. Tak řo namatajaj pola Šeslepeho dwaj tajtaj řkřizej, přjedy bēču řři, a polo wofoto nič řēla „hwječžana“. Bjes dwēla řu tute řři řkřize dyrřjate na Wolgatha dopomnjēčž, a hōdžž wone řteja, řhromadžowadču řo nabožni hščeščezanjeno.

Řmęzy řu hščeščezanjānřwo niž jenož i Wōžim řłowom, ale tež i mjēčjom a wōhnjom pščiřnjēči. Sserbjo řo řuřej wěrje a řuřej řwakti řtajach, piches řři řta řet wōwōwadču wo řwōobodu, na pohleba řudu pščewōnjeni, řwuhdichu kraj a rēčž a řamōřtanōwřž. Wřřřōřřwa řo řatōžichu k wōbročezanjju Sserbow w Řiřchju 959, w Řerjeburgu 865, w Řagōdburgu 968, w řwavelburgu. Najpřjōdžy řōřlupowajče hščeščezanjānřwo pšči řōrju w nēčžičej Mettenburgřkej, hōdžž řēdby řpach Wōdrizow abo Wōobritow bōdřelje. Tam bēdže wo řwulwu řwōobōny herbřři kral Gottřřdalf jako hščeščezjan i kufjōm, bu pal 1066 mōrjenz. W tamnej řtronje ředžowajče Řiřelju i dořnym wuřpēřom († 1254). Mjes biřřōpami nēřōřři tola wřdžach, jo ma řo Sserbam ř pomožu herbřřteje rēče ředžowazč. Řajzj bēču řemō řemō Řiřchjanřki (1066—1166), řōdženz Sserb, biřřō řwģbert Řerjeburgřři, řōrbert Řagōdburgřři. Wōpłēnjichī řakōž mniřřři řjad přamōřřtanōwř, kotřiž polo džełachu a pšči tym Wōže řłowo tořšēřtjachu. Tež druge mniřřřte řjad řakřidichu řo mjes Sserbami. řo čřahu řhudi řo pōřanřtaw, ale tež herbřřa rēčž bu řwřto dořčž i moju řaknata. Sserbřři ľud bu i wōwōřčōwřju pōniženz, řkřtōž hžwřdže řōřlupowazč, dyrřjēdže řo pščiřnēmčizč.

W čřahu řēformazije budēdže herbřři ľud i džełā biřčēdže ja Łōbjōm, hač řamo w blřřelje Řittenberga bēču Sserbja, w řannōwřřkej hōli řo woni řdžeržachu hač wofoto řēta 1750. Řwōwa wučžba namaka pola Sserbow řwōōnřne wudřo. řižom 1520 ředžowajče Wudēřčjanřři řuchōwř řamōł Wōřaf jo řutherřej wučžbje. Wofoto řēta 1580 bēdže řřta Kuziža ewangelřřa. Řenož pola řamjēnřa wofa nēhđže džeřach řwōřadw a řlōřčřōm Řarjinej Řmēřbu řatōřřiči, tež Wudřelje řatōřřitřwo řdžerža řo řatōřře a mōželje na dale čřim wōjazy ja řuchōwřne pōřbēhņjenje čřinčž, dořēž jara mako Řmęřom pšči nim řwōřta.

S řēformazije našta přenje řuchōwřne řidānje abo tola wōřiwjēnje mjes Sserbami. ředžowanje dyrřjēdže řo řtazč w mačēřnej rēčži. „Štaw“, to řu řemjēnjo a mēřta, džyřchu Sserbow pšči nowej wučžbje mēřž a řdžeržēčž, řēřōbla řēčōwadžu wuwučženjā herbřřich řuchōwřnčž. W řētach 1540—1546 bu we Řittenbergu 40 Sserbow ja ewangelřřich řuchōwřnčž wuřwōřēnjēnych, kotřiž wřdřizy do herbřřich wōřadōw pščiřidjēdžu. řřiwno řo nam řō, so bu w nēřōřřch mēřřach, hōdžž je řižom dořho wřdřitō nēmřte, řēdby herbřři ředžowane, dšōwno nam řlinczi, jo dwaj bratřaj i řulowā dyrřjēřčřaj přulowanje wōřřjēwōwazč, dořēž nēmřtu rēčž dořč njeřnājeřčřaj.

Řēformazija je mačēř herbřřteho řřimōwřřwa. řižom dwē řēčje po Łutherōwnej řmjeřčži, 1. auguřta 1548, bu pščeřōž „Řwōweho řatōřija“ dořōčōnjenz piches řuchōwřneho Řiřkōwřřha řakřibija, kiž bēdže blřře řōwō, najřterje we Łubnjach, i řararjom. Wōhřel je řu řtōř pščeřōž dla řwōdby herbřřteho ľuda čřiřčezak, wōn řēži biřčēdže dženřa njēčřiččžanj w řukōřřiu

na kralovskej knižovni v Berlíne. Prvéne zvlášťdane šerbfte knižki béchu „špénašfe“, w duchowného Albina Molera v Škubnu 1587 wudate, jim ho píšichantny 1597 hornjošerbfki katechizmus wot Warichinša a 1610 delnjoserbfki katechizmus, píšichant wot Handrija Tary, kiz béčđe s fararjom we Szribersdorffe pola Léskowa. (Pšichodbnje dale.)

Dwé njerunej mandželstwie.

I.

Swojny na wézi béchu wuflinčake a pšedčezle na chorje swoje špaki pšedš zyrtej nošćy pšedšate. Zšichina w zyrwim kizječđe a sejščédžimjony duchowny na woltarju pošbéhny šwój hčós a zšitafše i biblije: „Dom hješbóžny budže škaženy, ale pobožnyh béta budže šo jelenič“, a wulkadowafše jo na šwuczenje rjane wafšdnje. Maša wofšata béčđe šo wošoto woltarja šromadžika, kaž to pola šhubščého wéromanja hinał byčš njemóže. Pšed woltarjom pał škečšičajš klubjenaj, na duchowneho hčós je wšče njutnošču šedžony. Njewješta, kiz by šebi, wot duchowneho šlowow wšča hnuata, hušto šylnu i wocow šetřeta, béčđe drje niš runje wošobnje, ale na jara je pšichšejaze wafšdnje šhotowanu, a šóždy, kiz by na nju pošladat, by prajit: „Njewičša a pomiznišča njewješta je i čšezła hdy pšedš tutym woltarjom wo Wože žohnowanje prošyła.“ K jeje boleš nawoženja škečšiče, mčoby šrotny čšlowješt, ale na šadže tež i nišeho štawa. Wšče to wšejny wojnat, kiz béčđe, pšedš króšim šo i zulyš wročiwšich, wojnatšto wo wšy šapocšat, Suržez Šan, najmčóšich šyn šwojeju hžim doho šemřetjeju štarščaju, a jecho njewješta béčđe šupšóžiz Marthša, i šotřezš béčđe šo pšedš šetani šlubik, šotřezš béčđe w zušbjje šwéřny wofšat a šotřuz čyřyčše šebi nétko do šwojeho doma ša mčobu mandželštu wještš.

Duchowny béčđe rěčš šónčšiz i tymi šlowami, i šotřemizš béčđe šapocšat: „Šeta pobožneho budže šo jelenič.“ Wšči tam pošladawšičaj klubjenaj na šo, kaž byšičaj šebi prajitš čyřyčto: „Šaj, to duryš hčožo a šamjetny štop naju mandželštwa byčš“, a na to šebi ruzy šawbščičajš a duchowny jeju ša mandželšteju pošobnowa.

Šažo ščumjajučy zyrwšne pšičšezle ščelušič, „Wožo, wofšhóš pošobnuj“, a wéřowanšič čšah čšehnječše i zyrwšne do wojnarčowo ho domu. Wšče to maša ščezła na jentym ščohy, na prawizy štwa a šučšej, na šewizy wafščot. A šłaj, pšedš burjemj béču rjane čšejne wřota i dubowych šičzi a ščmřetowych hačšlow, do šotřezš béču wotafšiči rčóžički a šteriki šplette, šo šo wščo byšičšezče; ale woššatna mačšezta njewještš, pošobna ščehčezš-janka, béčđe wéřz na wřota powjeřnyła a do njeho šón ščpřučš napřifa, kiz béčđe duchowny mčobymaj mandželštimaj na wutřobu šład. Těcho šo mandželštoš došładawšičaj a bužš mčoby mandželšti šwoju mandželštu ša ruku pšichimnyšochi i nješ rjelnu: „Šaj, i šohabojoščš šimj w zyrwim napominajš, i šohabojoščš naju ute čšejne wřota napominaju, šohabojoščš pał nječ je tež naju šwéřba, šotřuz ženje i wocowu puščšezš njechamoj. Še to tež šwoja wola?“

„Šaj“, wona zšičše wotmołwi, a š tym do domu šastupšičajš a šo ša šwóšne drje šhubobnje wušotowane šlıdo, ale pošni šboža, šyřšičajš.

Zšichany džen swojny šičšezje šuntřezš šallinčajučy. Šyřtu wjeřnyh šo i zyrwim zšičšezčajučy a pšedš Wožim domom šestupachu a tam nétko čšalajučy tyčš wéřow, kiz néčajučy ščičičš, pšiči tym na domšje wjeřneho šubša šładajo a šo jebny dřešbo pšafšejto: Njewčožna šha šłoro pšičičš? Dužš šo durje wušłotowa hřobu wotewřicu a mčobaj šklubjenaj, wot wušłotwe pšewoba ščžehowanaj, š domu pučš i šwřim šastupšičajš. Ščtho šha taj béšičajš?

Wšče to mčoby šłes, Šuřtu Šjarnat, kiz béčđe na ščłučaj šo nétko šłt poščimjantajšoj a nišžeš ničžo prawe njenanuštšnyšochi šo domoj wřezčš, jo by nétko nanowe wušłe šubšo pšedšewošat. Šene bé šobu pšichinjš: šobu myšł a prošbny wutřobu, kiz žaneje wéřy wjažy njelajejše. Šobry tež do žyrłwe je šwoješ njewještš, kiz béčđe w mčezje šelnał a kiz béčđe žyle jecho wafšdnja, šłupafšče. Šažo pšičezle ščelušič pšewobozajučy a duchowny wošobnomaj rěčš džezčezše a jeju i pobožnošči napominajše. Ale wobaj bjše wščeje nutnoščez tam šedžšičajš a šóždy widžšezše: tu duchowny jenož kaž i ščejnan rěči. Šo došonjanym šłutku wošobnoj šwéřowanaj domoj džezčičajš. Wščudžom béčđe wušłta pšča, wščudžom wušłe šohafšimo, ale pšiči šastupjenju do domu mčoby mandželšti i šwoješ šwéřowaneš rjety: „Dere, jo šimj i zyrwšje won. Še tola hřupoščš, šebi tam tajš njelube šłowa prajitš dačš. Ša šo tam wjažy njepořafšam. Woje šbože budže mój dom. Šłaj, tutón hřob a te brčžnje a tam te pšóšne pola. Še je wščo našče. Mój šimj šohataj a šebi šamaj doščš. Wože žohnowanje njehš šebi duchowny šam ša šo šłowu. Wšy jecho njetřebam.“

Tafle hanjo rěčšezše a mčoba mandželšta šo šimjo pšičšitaj: „Ša šebi myšlu, šo mčóšejš šemřozu ščezčeztu šičšezše juřšje šwotřezš dačš; šha by i najmjeršča na nješ nétko naroštko. Šo nješ ščobčš wéřče njebudu.“

Š tymle šklubjenjom do domu šastupšičajš a šo i wščezš hčezšnje šudžšičajš. Drje ščedžšimj, kiz šłišto pšiči durjadš wo šimilny dar proššo šteječše, béčđe jeju hanjaze šłowa ščšičał a pšiči šebi njelčo šóřotafšče: „Taj Wožu njeczšetrjetaj. Njemplečše šo, Wšš šo njeba ša šmčš mčez“, a béčđe pšiči tym šón šrotšič, kiz béčđe jemu šohaty, ale šimřezš šłupy mčoby mandželšti dał, do šłiščezše hčezšje čšimšł, i tymle šlowami ša nim šładajo: „Tutón šrotšič mje do ruki pał, šož by njepřawy šłt. Ša šón njecóžny. Nječš tam šeršam do hřebit, kaž tež wéřče šeršatuz njewřny šbože tuteho šohateho dom šezerie!“ Š tymle šlowami šo do šwojeje ščezš poba.

Tafle mčezšičajš dwaj domaj šwój šwařny džen. We wóřemaj béčđe wščo wofšwéřitene. Ale w Šuržez domje béčđe wščo, kaž by tam njebješe šwéřto byto, w Šjarnatež domje pał, šož byčhu do njeho šłim šónčški šelšičy pošmenjow šapazš.

(Pšichodbnje dale.)

Wšjelake i šłiska a š đaloka.

* **Jeho Wšjelotřezš Iral Wšedřiz Augušt** je knjeješ fararješ Wjazzaj w Šocnym Wšjelšez, šotřuz šo Wšičafša na wotřopšimš poba, Albrechtowj rjad 1. wjadowanje w pšichpřočnuju jecho žohnowaneho duchowopafšyřšeho šłufłowanja špóžčš, šotřuz šo jemu pšedš šłejša wščšičšeho zyrwšnišeho wabčezšela Rořentřanzu w pšičšotnoščzi zyrwšnišeho pšedššteječšezššwa šwotřezšnje pščeš pobašt.

* **Šandžim njebželu** wotđeržo šo w šłotězach zyrwšniška wšłitazija pšedš šłejša wščšičšeho zyrwšnišeho wabčezšela Rořentřanzu. Wš rořezšowanaju šo tež wo tym jebnošče, šo je šłotězantjo žyrzej jena tyčš, šotřuz šičšezje šepřenja nima a šo mčlo šo na to šłwacš, šo by to tajš bóču naprawitwo.

* **Šallte šłowne šłišłice šotřezš**, šotřezš njemóžezše šoni šwój pšičšotowanaj 100 šłeny šwježšezš wofšłacša wójny šla šł šwotřezšnje šimřezčš, kaž béčđe šo wotmšłřela, budže šwój 101 šłeny šwježšezš w šłuczenjony wafšdnju 6. a 7. šeptembra w Dřožžanach šwježčezš. Šajmanow budže pščebnoščez šłejša šonštitortalneho wabčezšela dr. Róčezka: „Wšona w šłišłiti“, a šłejša duchowneho dr. Wřemřezta: „Wšłitla we wójnje.“ Wšłitla šwježšezšela Woža šłuzba šimeje šo wutřow 7. šeptembra šopoznanju w 4 šohabčaz w šłenjenješ žyrwim a šimeje tyčš šwježšezšite wřebowanje šłes wščšičajš wofřšłi přezdat D. Dibeliuš.

Šamolotny redaktor: J. G. 618. Ššoburedaktor: K. A. Fiedłef. Zšičšezčš a šalkabini: M. Šmolef.

Sy-li spówał,
Pilinje dólbat,
Strowja ós
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróony
Napój móony
Luboaó ma;
Bóh pak swérny
Pfoz spaaf móary
Cerafwoaó da.

Njech ty spówał,
Swérnje dólbat
Wšedne dny;
Dšaú pak swjaty,
Dušl daty,
Wolpoó ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmanna
Žiwnoaó je;
Žiwa woda,
Kis Bóh pada,
Wokřeš óel
F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo łóđu šopotu w Šsmolerkej knižnicyšćejeni w Budyšćinje a je tam ja šćiwórtlétmu pšćebpatu 40 pj. dostać.

14. njeđzela po šwjatej Crošizy.

Zap. štuki 15, 6—12.

Wawot štutkje jato mišionar mjes póhanami. Mjes' nami je wjele kšćesćizjanow, kotřiz šu se židowšće wéry křitupili a hebi wot póhanow wobřeńanje žabaja. Duž wštoro hrošy. Ale japosćtoli namataja prawy puć, tuto wšćenje rošhbuđizy. Japosćtoli a starici šo šeribžechu. To bšće přenja kšćesćizjanska žyrtwinška šromabžisna w Žerusalemje w léće 52. Za bš nuina, pišćetóž a njej měšće šo rošhbuđizy, kotry puć wjeđže do njebšćeho kraleštwu. Dohke rošćećowanje šo měšće — potom Pětr štaže a wupraji, šćto je jadro našćeho kšćesćizjanštwu. „My wšerimy, šo pšćes hnadu teho Knjesa Ješom Křyšťa šbóžni budžemy — šibži taš berje šaž póhanjo.“

1. Š hnadu.

2. Pšćes wěru do Ješom Křyšťa.

1. Hnadu pšćibhotuje nam puć do njebšćeho kraleštwu. Wšćerwymy šo wšćeliszć, šo je nam Bóh pšćes Křyšťa ša wjeđže do njebšćeho kraleštwu wotewrić? A cšćehobla dyr- pšćeli hebi puć, šaž katołška žyrcel, njetřebawšći pšćezěć? Š rošćamanej wutrobu šo pšćed Bóhom póšćilamy a wšćatowamy: „My š našćeje mozy njemóžemy ł tebi wšćeć!“ To je jenićki puć šboja, na kotřiz Pětr wšćećuje. Duž mjelcšće žyła šromabžisna. To štut- kšće. Šod štoty artitel šo wšćizy pšćodahcy: „My šamny ja to, šo cšćowšćel prawy budže hšes šatonja štutkow,

jeno pšćes wěru.“ Ale tola tošamo wojowanje šašo pšćibhje do cšćaku reformazije a Luther njeje ničžo drube cšćiml, hać Pětrowe přewowanje šašo wšćepjetowal; jecho žyše štutkowanje njeje ničžo drube, hać wšćećowanje Pětro- weho šćowa: „My wšćerimy, šo budžemy pšćes hnadu teho Knjesa Ješom Křyšťa šbóžni, šaž tež našći japosćtoližy wšćećojo.“ My pak nješamny jeno šćabadž na katołšku žyrcel, kotraž tudy wot Pětroweje a japosćtolołow wučžy wšćupunje; cšćemy šo tež prašćeć, hać podobne wučžy a myšle tež mjes nami nješbu, šo cšćebža šubžo š drubšćim dyršćim do njebšćeho kraleštwu, hać š tmy, šiz je Křyšťaš wotewrić a kotřez rěkažu „hnadu“. Tajke myšle hšibaja šo we wutrobaš duchowńe šordyć, šiz hebi na šwoje dobre štutki nješćto wjeđža; šiz šo we wutrobye po- šćebšćija, cšćebža hebi nješćeja šašćizy a myšla: „tajšći štutkow dla dyršćaj Bóh jim hnadny być.“ Bóhu nje- móžješ hnadu wšćupieć. Šbžy je Bóh tebie pšćes hnadu šbóžneho cšćiml a ty šo teho wšćeliszć, potom cšćim tajše štutki š dšćatowanjom, ale niž, šo by pšćed nim šašćizbu mšć. Wšći Pětrowym šćowje wšćtanje: „Š hnadu by- džemy šbóžni.“

2. Pšćes wěru. Wěra šćej nošy, š kotřymajž š Ješušćej bšćizy, šćej ruzy, š kotřymajž hnadu Wóžu a Křyšťašćowu šašćizbu šašćimnjeshć. Žewina nješćeja hnadne šurje šamny, wěra je šašo wšćotana. Šym póha- nam šo w Žerusalemje pšće šobko cšćizjeshć, došćž šo šama wěra wot nich žabadže. Pětr jim wšćotowio: „Bóh njećinješće žaneho rošćibšćenja mjes nami a mjes nimi a

wuczićešche psches wëru jich wëru.“ A je to woprawdže tajki loški puć — puć wëru, abo mjehki saštwóžt k wot-pocjowanju? Wëra naš dele čžeri wote wščitkič hebicž-nych myšlow, wot jeuištki myšlow. Wëra njeje možna bjes praweje pokutu. A moželch ty pokutu čžiniez bjes poniznoće? Ty dyrbiči hadle prawje faćuzč, tal tšudny ty by, wotom budželch šyghowacž: Wožo, budž mi hrěšchnitej hnady! Pokutnu rostłanamu wutrobny dyrbimny k hnadnym durjam pšchinječ. K temu dyrbimny šo kami šapřecz. Raf je š tobu, luby kšhejczijano? Šdy by Wož ton knjez tebe dženša na šhorotožo položiti a ty by šmjerczi bližto był a bebi myšli na Woži šud a swoje hrěchi. Šdoto čželch čžiniez? Čželch hrěchi š myšlow wuňnacž? Wone pschego šabo šwój hłóš šbžojna. Čželch je šapćacziz je šwojiti samoženjot, te šwojiti šawestajenštwom? Šdotož čžorne je w twojimi žiwjenju, tola čžorne wostanje. Ženo hduž je nuž, kiz tebe š hnady do njebež puščez, moželch nuž šačč. A ton je Žesuh Škryštuh. „My wërimy, šo psches tu hnadu Žesom Škryšta šbžni budžemy.“

Šamjen.

Niz psches šakoi, ale š hnady a psches wëru budžemy šbžni!

Šlós: Šdotož Wožu wječšnemu šo wodka —

Psches hnadu jumu šbžnojč šmju,
 Praj š wjerdej wëru, wutroba!
 Psches hnadu mëra polny žëdu,
 Šdyž pšchimam ja šhčž Šbžniča.
 Šaj, Wože krašne njebeža
 Mam hnada, wëra wotanta.

Psches hnadu! Duž šo nješpuchčejomy
 Na dostojnoć a poćini!
 My Škryšta prawobolč š wëru mamy,
 Njej šbžny trojčt to we dušči?
 Rëtk šmjercž naš krašiči njemže,
 Naš hnada č njeju powjedže.

Psches hnadu! Džerž to teho štwona,
 Šdyž hrěch čže tama, čžwiluje;
 Šlej, Škryšta krej wo hnadu woka,
 Šdyž šlejich w prawej pokuće;
 Šacž runje šyn bč šhubjenu,
 Psches wëru Wože džëžo šy.

Psches hnadu! Pšchi tym šawostanje,
 Za wënosč ženje nješhabta;
 Š tym trojčtom šlawaj šbžde ranje,
 Wón budž čži wëru štwizaj;

Šiřch wščebnje do wutrobny bej,
 Šo hnadu mařch psches Škryšta krej.

Psches hnadu! D ty šbžna wëra,
 Raf ty mi dušču woščhwjeleř!
 Ty, moje žorto trořta, mëra,
 Raf mity jandžel šo mnu džëř,
 Šacž jumu wrota Šalensk
 Mi Škryšta prawobolč wotgntnje!

K. A. Fiedlof.

Šdoto mařch w Škryštuku?

Dušča, kotraž je Škryštuka namafata a w nim šwojeje wutrobny trojčt a najšepři džel wobbeži, je a wotlawo w bebi šamej polna nutnoćeje we wščeh rošpřičenjach šwontowneho žiwjenja; wona wotlawo we šwojej štabinje mëra pod wščitim ju wobbowagim šwëtnym njemërom; wona njeje šrejšičžej šwojeho žiwjenja w bebi a nješmë jo wjazy podarmo pytač w jebatim šwëčje. Duřča, kotraž je Škryštuka namafata, ta ma ton poklad, kotřž žane mole nješlžaj, žani pabušči nještradu. Žabyn jandžel ani čžert wuwoječ njemže; ta ma to herbštw, kotřž jej wëčje wostanje, dotel je š wëčžnyj tešamentom šar-čžene, mjes tym šo ja žane čžajne herbštw, ša žane wobbežičeštw, ša žanu nadžiju wëštoće nimač. Duřča, kotraž je Škryštuka namafata, ta ma to woprawdžite a šo njewobščudža, šdyž šo myšlinowe bučenje šewške krašnoćeje puřaju, šdyž šulnoće čženeje kulki woškromja, šdyž barby šwëtnje rjanocže šlednu a najwëčžičha ličženo šo štončžnje š bankrotno wobštanje. Duřča, kotraž je Škryštuka namafata, ta je to wëčžne wušwolitaj; wona brje křitku žołocž a ložke horjo čžožnoćeje šnaj, ale we wo wëčžnej a psches mëru wulkej a wožnej krašnoćej, kotraž šo jumu psches Wožu hnadu nad njej dořanja.

F.

Wodawanje hrěchow.

W naščim wëruwušnacžu tež rëča: Za wëruju wodawanje hrěchow. A Luther we šwojim wuškwobowanju praži: W kotřžny šhčelčžijnanštwje wón (šwajaty Duch) mi a wščitim wëřžajim wščebnje wšči hrěchi bobacže wobowa. W tyčle štwocach je wo wšče prařčjenja wo wodawanju hrěchow wotmolwjene: 1. Šdoto šo wodawa? Wščitje hrěchi. 2. Šdoto to čžini? Šwajaty Duch. 3. Šbže? W šhčelčžijnanštwje. 4. Šomu? mi a wščitim wëřžajim. 5. Raf? bobacže a wščebnje.

Tal dawaj šwajaty Duch wodawanje hrěchow mi. A ja pščijimam a psches pokutu a wëru. Wobšladajmy bebi to nětko dale!

Pokuta.

Čželch-li hrěchowwobacže mëč, dha je přenje wumënenje: Čžinče pokutu, t. r. pšchemëničje šwoju myř. Š tym šo polnamjenja, šo dyrbi šo pokuta w šuštšownym, w myřli šapocčč. Raf šo hrěch w šuštšownym špocžina a š nuřta won žybeho čžlowjela šajedojčža: jecho myřljenje a pořšljenje, kotřž je jemo na hrěčhne škožne; jecho šmyřkojtoćč, t. j. jecho špodobanje a wjeřele nad hrěčom; a jecho wola, šdotož tal daloto dže, šo čžlowjel š njewóšnikom hrěča bywa a šwoju šepču wolu š žyla wjazy we šwojej mozy nima; tal šo pokuta tež w šuštšownym jało pšchemënenje špocžina. Pokuta je mjenuwjž wobrocjenje, t. r. wotwobrocjenje wot šleho a pščiwobrocjenje š dobremu. Myřljenje a pořšljenje bywa šinajče, hrěčhne šmyřljenje a lořšhne špodobanje bywa šinajče a čžyčje tež. — Wuřž štrajčne je, pokutu woškorowacž. To budje čžim dlje, čžim čžeršč; ty dže njewëřč, tal dořto šy žiwu. Duž njelatu šwoju pokutu, wónž njelšhorič; a njeczšat š polpřčjenjom šwojeho žiwjenja šacž do šmjercze. Dženš, šdyž wy jecho šbž šrejšičej, dha njelšwëdžče šwoju wutrobu! — A potuče šulčžuju ščpři kračji: Šbžnacže a wušnacže hrěchow, wščacže, šbženje, žabanje wo hnadje.

Šbžnacže a wušnacže hrěchow. Šato bu šhubjenu šyn psches čžetpjenje šubženy a do šo džëřč, wón rjetny: Ša šym šrejšič, Luk. 15; Šëřr šo šoyomni, Luk. 22, 61, teho šajelja štwona: Přejdy džili špapon šapřewa, budželch ty mje štwiččšaj přëčž. Wšobaj pšhlaščaj njeřto, šdotož womaž přejdy njebščšaj pšhlaščaj. Tež Dawit, Pš. 51, 5—6: Ša pšhaju šwoju šbčč, a moj hrěch je štajnje pšchede mnu; tebi šamemu šym ja šrejšič

a sié pschod tobu czinié. Pšchi woprabdzitum pósnacuju hrécha jda
 ho nam tónkamy taz najzbrobilijše pšpecjenje pšpeczino naj-
 wjshšludemu kniejel bycz, jako najczornijšij njebzak pšpeczino naj-
 wjetšchemu dobroczeljej, jako wotpad nad najwšhšljšchemu ludka, jako
 jówlo wšedého sfaženja, jako to jeničše, ale njewprowjenje wulle
 njebžoše. I sfoznuj wo swoju sšbóznostj pšchidžšim a jatamanštinu
 napšpeczino dželch. Špšez šo tak jako přenja kroczel k polucze
 hréč pšótawo, tam tež wušnacze hrécha pšedch Bohom a
 člonowšani njewuostanije. Tak šubjenty šyn: Namo, ja šym
 špšedšit. Tak Dawit k Nathanej, 2. Sam. 12, 13: Ja šym šo
 na tym knujel pšpedšedšit. Nawopal je potajenje hrécha,
 t. r. hdyž čže nečto hréč šfowacž. Wočyše-li džéčo w škuli
 šifčéče wušnacž, dha nije tu tež hiščéče žane pravé pósnacze
 hrécha. Rak wjele bóle pola Woha nuz; Pšidžit. Sal. 28, 13:
 Šchtož šwoje pšpeczšunjenje přje, temu šo derje njepodžidze; šdžtož
 pak je póšnuaje a šo jich wostaji, tón šmilnošč dostanje.
 Pš. 32, 5: Zehobla póšnuaju ja tebi šwoje hréchi a njepotaju
 šwoju šfóšč.

Roskacze dla hréčow. Wš wuudže a pšafacše žakóšnje;
 wón kejše šo šwojého hréča. Wš špšuršče 2. Kor. 7, 10 ros-
 džela šo šruboda šweta a Woha šruboda. Šruboda šweta je ta
 šruboda, hdyž je nečto pšches hréč néšafšezšitli šwéne šubto
 šhubit, n. pšh. nečto wóžaruje, šo je krampl, dokelž je pšchod
 šubžij šwoju čželč šhubit a néšto w jostwje bežšij. Šweta
 šruboda šo člonowel nad tym ružij, šo je pšches šwoje hréchi
 njebješe, bóšše šubto šhubit, Woha ranil a šrubit, šwojého
 dobročo, šubého, njebjelšeho Wóžja; šo šy pšches hréč i jého
 gmejšitwa wuštoržent; šo šy njemóželš jako džéčo k njemu
 modlitč. To wščo dosti w rosšacju žlonika tež šwontownje wu-
 ras: wón najšbala štejšče; nochžyžše šwoje wóči k Wóhu jo-
 šbšehnyč. Tuto šhuboké rosšacze mjenuje šwi: pišmo tež rosšac-
 woma wutrobu; tyščného ducha. Pš. 51, 19: Woport, Wóhu
 špobobne, šu tyščny duch; tyščnu a rosšamanu wutrobu njebu-
 dželch ty, Wójo, šozbijč. (Pšidžichodnje dale.)

Dwé njerucnjé mandželstwje.

(I. pokracžowanje.)

II.

Wéta šo minyču. We šwéčze šo wjele pšcheménjenjow njéštja;
 čjim wjazaj pak w šóžbého domje. A tak tež w Šurzez a
 Šjarnatez domje.

Wéče šubotny náletny wjezroč. Šurzez miščtr i špšče šlupiwšitj bebi, dokelž béščje i mozu
 džéšak, póš i čjota tréjšče a k řamaj šwotajše, šiz w šabrodže
 pob štu štejšče, šo by tam šhwitku šo šwiotoku pobježak.

„Še tola rjany wjezroč“, šo k šwojezi žonje, šiz ja nim pšchit-
 džje, wobročzi a je ščóřžuchom pšš i kawki šinjéče, šiz béščje jeyu
 jeničzi 6 šletny šunt šant hrajšajo tam nahpudat byt, „póš, čže-
 mo šo hromadžo tu šhnyč.“ Š tym ju k bebi na kawtu špžéče.

„To léto“, miščtr dale réčéjšče, „šy pat šwéru šabrodnu
 wóžžéšaka. Te róžičti tola rjanyšo křéžja hačž Šalomonowe
 šilije. Šzebi nišby pomyšlit njebych, šo budžejš ty i tutežo
 pššta, šiz tu přjydo béščje, tak rjany šabrodnu šhotowacž móž. Šle
 ty wšchal wščo dokonjéč.“ A i tym najczéřšnu wóščšéřšnu a
 ju jej ja šdžuju tyšny.

„Čaj“, šo moza podžawoča, „to rad čžuju; jenož šo maščž
 nad tym šwoje wješele. A kaž na přjedawičšim pšštu tuta pšča
 roščje i mojej přžu, tak je pšches tvojou přžu namaj w šubob-
 nyšom domje tak wjele šwóža naróšit. Š, bebi ženje njebych po-
 myššlika, šo iméju šo pšči tebi dar.“ A pšchi tym jého
 wutu pšchymny a ju šdžéjšče a špšly džaka šo jej po šizomaj
 wozjaču.

„Šchto réčšiš“, wón wobrašče, „pšches moju přžu? Wója
 přža ničžo pomšaka nije. Šdy by šo na moju móž špšidžšata,
 by šubjenta byš. Derje je, šo mam tak wjele na šubte džéščak.
 Še wšchal šubjenty wóššad je šlupny a šrošnyš Šjarnatez
 knjeloš. Šemu je čželč, džéčo šo hódnoščij pšacžij. A naj-
 hórješe je jého pšfłowanje a šafkowanie. Ja šym šdžy šróčž
 wješelj, hdyž šym šošo i jého dwora won; tam je mi, kaž by
 nije wščo palito. Ale dobru šafššuju wšchal tam tola mam.
 Šeho bebi rošhnyacž njebiméjo. Šwotak mohšoj šo šubto na-
 tradacž. Ale pšči wšchém: Wója přža naju šwóže njewuščžinja.
 Še to wjele bóle to, šchtož je šo namaj nad duchowného
 i wrotaria prašito: Pšobóžnyč šeta budže šo šelenič.“

W tym bu wóžno wuščžinjene a mošy šant šhówčštu won
 tyšny: „Móci, móžni hiščéče šulš k tebi won; šo mi šo hiščéče do
 šoža njecha; ja čžu néčtož rózow naščžéřšpacž a juššije kniejel
 wučerjej šobu pšchijnéč.“

„Mójedla pój, ale pravje pššny dyršit šo to juššje byčž.“

„To budu.“ A i tym bež šizom mate čžetwjenolščžate džéčo,
 šerščžnja šwojeju šarščejju, pola njeyu wonšak a da šo šo
 ščžšipanja knéšow.

„Šakš“, šfóncžnje šant praš, „néšto mam došč a te čžu
 šhromadu šwajacž a je do ščule wjacž.“

„Přjedy pak praš, šchto je čže šnješ wučer džénša wučžit“,
 šo nan jého woprašča.

„Ač, džénša šo mi tak pravje wučer nije! Wón wo Šiobje
 réčéjšče, šiz je pšobžny byl a šiz je šwšé šwoje džéčšij šhubit
 šwoje šubta a na pošledku hiščéče šfhoril. Šdy je potom wu-
 mřel — tak dalošo šnješ wučerž powjedak nije. Še prašil je,
 šo tež Wóš bruhby na pšobžného wjele njebžožja pšóšelce a šo šo
 jemu šubjenščo džje hačž štemu. A ty, nana, pšchžo se mni
 prašijš, šo byčjuj prawje buščny byčž; pšchetož potom šo mi
 berje pšóšče. Ša pak bebi myššlu, šo šnješ wučerž to pravje
 njewé a duž čžu dale buščny byčž; potom budu wuški a čžu
 džéščak a potom wój wjazaj ničžo čžiničž njebudžetaj trjebacž. To
 buduže rjenci.“

A tak pošlakuju do špšje béžéjšče.

„Ša njewém“, nan je štučšnym šhóšom k šwojezi žonje rjenty,
 „mi béščje, kaž byču šwje žanowé šwota kaž šymna woba
 trjéčšile. Ši je škoro tak, kaž šo je Wóš jého namaj ja žandžela
 pšpšak, šiz by namaj prašit: Njebžoje je wamaj blišo; šdžž
 pšchidžče, dha šo jého njestřóšaj, šo by waju njepomalito. Njeye
 tebi tež tak?“

„Njestřachuj šo jeno. Šchto čžyž do pšchidžoda šladacž?
 Wóž budže wščo derje čžiničž“, tak jého šmérovacž pšafče, hačž-
 runje tež jej wutroba rjšče; a tola njewjedželšče, čžebobla.

„Šle póš nuš. Našbala šo mřózi a bšhja. Wóš daš, šo
 by beščž hnadnje pšchidžča a žanje ščtoby njenačžiničž, tež niž
 na mojšč róžičšak.“

„Še wšchal byču šašo hrowčšti šebšehnyče, hdyž je njewjedro-
 nimo“, wójnač tróřšnowašče.

„Šunje tak pat by Wóš naju šašo šbšhnyč, kaž tajše knéčš,
 šdy by wščeže wéžy šwoja šoščžš šo šwepšnikta. Wšchato je
 Šiobej tež šfóncžnje berje ščto.“

Zatle šebje tróřšnowo šo k měrež pobaščžtaj. Majšitta béščje
 rjane ranje. Šrimonje béščje hnadny, došho wóčšajny beščž
 pšchidžewlo. Wóřly po šhédžanju wójnač wjéřšče šoto, šiz béščje
 ja dwóš pšatak, wša a je do dwora šulejšče. Šam Šjarnatez
 šnješ pob torožom i wšchymny šobatym šurošm ššimantom kaž šo
 šbasče w hnéwje réčéjšče; pšchetož jého šwota i šubto ššwotnja
 wóšteljachu. Wójnač našbala pošafša; tola šchto widželče? Šeli
 šo mi to polo, šiz w mojšč leži, škř ja 200 tolet njepřšebacžje,
 dha i wami ničžo wjazaj čžiničž méžž nočžu. Ščtož pak móžéčže

mi s woczow hieć, so na wafche htupe wobliczo ho hniewac nje-
trjebat.“ Takle na Klimanta, kiz tam mernje stejese, rejese a
potom jemu jene wiadno po druhim nawba.

Tón pak mernje wotmolwi:

„Gzhebola dha seje mje i hebi wofali? Za hym w mojim
domje lubicho hacz pola waś, hbeż žane peltowe šornjako njeje,
to njeby wot waś dzejacć křoz poltate byto.“

„Što hebi šwercze? Wdy bundato! Za čhu wam potafacć,
šhto wjazy pfaći, ja, abo tajki luř buskeho kopola. Sultano, na
njeho.“ A i tym ho jeho pob to njebo da a wón ham
s motku bura do štwoty prařny, so ho wšchón krawaw na
semju wafi.

To wšcho bęše ho fa křóti wokomik štafo. Zehobla teź
wojnac, kiz ruče burej na pomoz pšchibęža, njeřkut šabzewacć nje-
možeće. Někto pak pšchibęža a na semju padnjenemu pomhaće
a jemu jeho rany šawajowalacće.

Wjarnat jemu njewobaraćacće; pšchetoź wšchón wustržany bęše
šwój hniew wotbył a je šwojim pšom ho do domu wróći.

Rany Klimanta drje tal wulke njebeču, a bórny štaže a
domoj džeće.

Někto wšchón šwoje džeło Wjarnatez knjezej woteba a jemu
rjetny, što imje ja to dořtać.

„Derje, šhtoź hebi žadacć, wón praji, „čhu czi dacć. Wšchato
je wšcho twoje džeło dobre. A hdy by hebi wjazy žabat, byč
čeze wad hišćeje lępe pfaćil“, a pšči tym se špobobanjom na
šhotowane što hladacće.

„Dziwnje“, wojnaręz miřtr pšči hebi myřleće, „tuťon štupe
čłowjeł mje dženka přeni křoz wo moju mřdu nječřiwjećzi, a přeni
křoz moje džeło štwali, mjes tym so je hewat mi pščezo na nim
wšcho móžne wuřtajecć wjeđacć. Wti pak je štoro, kož by tuta
šwalba wacžka byla, pob lotrezi ho hoczka štwoma a ja dyrbju sa
rybu byč, kotruž čuze popadnyć. Tola čhu dale hladacć a ho
na řebju brać.“ — „So dyrbjeće tuťon njepeleč, tuťon Klimant
mje talke rozčęćacć. Tón někto wěřeje je šwojim wobščibow-
nym nopom na řudniřtmo poidęe a mje wofřoręzi, so šym jeho
ja kož nadpadnył a jo šym pša na njeho řchųwacć. A czi tam
na řudniřtwe žaneho řoloma nimaju; czi bychu wěřeje temu kopolej
wěřili a řlonęnje mje na někšto dnjow do řhbyły tyřli. D šhto
by to do hařny byto! Za byč wo wšchu čjeleč pšchřichot. Duź
je wuřte, so ty, kiz řy tu jeničřli řwěđł, duřčnje a rořonnje
řwěđčřilř. Ty dale ničo činičři njeřtjebać, hacz jo prajičř, so
je Klimant najprije ruřu pščeřčiwno mi řbęnył, a jo šym ja
hacle potom ho do njeho daf. Potom mi ničo nječřinja. A
tebi čhu ja berje pfaćicć. Ty moźečř hebi i tutym křótkim
řkowčřtom wjele řařluřčę.“ Takle Wjarnat řečęleće a bęše to
přeni křoz, to bęše někšto hies pšlowianja je rta wuřčřinyl.

Wojnat na jeho řtoma řebwowaće. Što dyrbjeće činičř?
Njewěrońeč řečęć? Nibdy na nišdy; nječř teź pšchřibęze, šhto
čuz. Duź po šwřilřy wotmolwi:

„Knjez Wjarnato! Za šym pščezo řwódniny, wam wšchu
móžnu řtuřbu wopofaľacć. Wřchřitacće mi, šhtoź čyereč, ja ho
řapoworyžicć nječam. Me jene njemóžu: pščeřčiwno řwěđomnjju
a Wobu.“

„Ach šhto řwěđomnje! To je řměrom kož řatřelny poř.
Što dha budje na tajte řaňničři řebwować? A Wóh? Što dha
wě, hacz žadny je. A te Wože řaňnje hu wumyřlenje ľudži.
Duź nječęće htuř“, takle jemu Wjarnat jecho wumyřlenje
wacć pšchibęće. „Wě, knjez Wjarnato“, wojnat ho myľicć njewajo
dale řečęleće, „ja waś wutrobnje prořču, njeřabacće to wote
mnje. Wřčeb werořanřim wotkřarjom šym řhřchřat: Dom bjes-
bóžnyč budje řřęny, ale wobojnyč řeta budje ho řelenicć. A
řudniř wěřeje ře i wami řařhabzeć njebudze“, a pšči tym

Wjarnatej s tajkej wěřtořču do woczow hladacće, so tón řwóna:
tu je wšcho řečęnje podarmo. Tola hdyž s dobrym njeřbęžeće,
dha čyřbyje je řym řpřacć a duź hrořęće:

„Někto moje pořebnje řřwom. Wđi domoj a wuřiwaj řoloma.
A hdyž budzečř ja řwěđla do męřta řabany, dha praj tal, kož
šym czi řabđi. Hewat žaneho dęřta wjazy njewojtanječ a moźečř
je šwojej njom mořelba twoje wotřebłowane řčęřři řmutacć a po-
tom budzečř wiđzeć, hacz budje twój dom pšči twovej řtuřej
pobozřiwjeć ho dale řelenicć abo niž. Duź dži a budž rořomny.“

Š tym woteřbje njemřdy Wjarnat do šwojeho řbrodu a wojnat
řwřatajeće dom. „Někto drje“, pšči hebi myřleće, „po řřwobowych
pučacć řhobų. Tola nječř je Wobu wšcho poručenje. Wbnu mje
njewowpuřčęzi.“ Duź mernje na šwoje džeło džeće.

Jo nęřortčř njeđzelacć liřt dořta je řudniřtwa. Wě jemu
přchřitane, pšchřibowny řřjebu na řudniřtmo ho pobacć, so by tam
wo Wjarnatowym njeřlutku řwěđčenje wotpokořil.

Šerjeba pšchřibęze. Wojnat ho řhotoma a nastaji ho na puč.
W duryacć Wartba, jecho maudželřta, je řyřřojtym woczomaj jcho
ja ruřu pšchřinny: „Dha dži i Wobom a ja njeřtjebam czi řabđiř,
jo by prawdu řwěđčřl. Njeboj ho, praweho řeta budje ho
řelenicć.“

Tal ho rozřobnowa a džeće na řudniřtmo. Prořčany řwěđ-
čęleće, kož bęše wšcho wiđat. Zehobla tu Wjarnat, dořečř
bęřtwe njewojnowany nadpaw řčřinil a pša řchųwacć, na 4 dny
řatřma řařubęny.

Žafo wuřub řřchęleće, wofłędny; wotřacć pak wšchón džiwi
na wojnarca pohłada a jemu pšchřiwola: „To čhu czi wotpřacć.
Twoje řtoma dyrbja čje droho pšchřinacć.“ Tola wojnat řměrom
do šwojeho doma džeće.

(Přchřibownje dale.)

Wřchelake s blřka a s daloka.

* **Šandžemu njeđřelnu męřeče** ho w řellicřaniřej wopřodje
žyřtwiřtwa řiřtazija pšchew knjeja wuřčřiwčęcho žyřtwiřtweho
radželřka Rořentranza.

* **Šornjo-Wuřelđanřle řarile męřtmo** je ho i nowa w-
přiacć dyrbjafo. Wdy ho nadžřam, so je ho tam Šeřer řamol-
wił. Hewat by řtracć był, so ho řarile męřtmo i nęřřim řuchow-
ny wopřadži.

* **Š. wójřta poźčontka je ho wupřřata.** Šapřiřt móža ho
řtacć wot 4.—22. řept. na řwamnyč řalutowařniacć a řantacć, a tam,
hbež řalutowařnja njeje, teź na pólęe. Ša što řřiwnowa ma ho řenoz
uřřpřacć 99 řřiwnow a daň wuřčini 5 řřiwnow. Wřchřilřch-
močę řbęřeho řwěřneho pobđana je, po móžnořci tu poźčontku
pobpřeracć. Pňenjeř řu řawěčęene tal berje a hiřčęe wěřčřřcho
hacž bęže druđbje. Mořwaniřčha pak je nařčha wotčřinľa pšchř-
řřuřřmočę. Wdy dyrbimy řřeđli pobacć, řotřčřž wótřny řal
i dalewjeđęnju wójny řřeba. Dłęje hacz lęto řeři nařč wótřny
řtal we wójnje s tymi mořhimi njeřřchęčęłmi. Řrařne dobywa-
nja nařčęho ľuba ruřija ja dobro řonž řwěřneje wójny, řotřčřž
řu nam nařči njeřřchęčęłno nanuřwal. Čęžeće pak ľeři hiřčęe
přšeb nam. Řkždy bęen nařči řřwajo a bratřja wotřacć wójnu
ja wótřny řraj. Někto dyrbimy, kiz řřny my damacć, nowe
pňenęne řřeđli řořicć, so bychu nařči řčęęřjo wotřacć i tym,
řchřž so řwřnowečř a wojnowani řřebaja, wuřhotowani był. Duź
řařřhřojęe ho ja wójniřtu poźčontku a řapowiničęe teź druđbčř.
Šchřž to čřini, wójnje řřobu řa dobyče nařčęho drořęęho wótř-
neho řraja.

Šamolwřty řebaktor: J. G 61đ. Šeřobureřator: K. A. Fiedleř.

Čřřřčęęęř a řakřadniř: M. Smoleř.

Sy-li spówał,
Pijnje džělas,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spródnj
Naposj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prěz spař měrny
Čerstwoď da.

Nječ ty spówał,
Swérnje džělas
Wódně dnj;
Děń pak swjaty,
Duš daty,
Wotpoď ty.

Z njebies mana
Nječ si kómana
Žiwosć je;
Žywa woda,
Kíž Bóh pods,
Wokřew ćel
F.

Šsersbke njedźelske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knižnicyšćećeni w Wudyschinje a je tam ša šćiwórtětnu pšćešpětu 40 pj. dostać.

15. njedźela po swjatej Trojizy.

Žap. štutki 16, 9—15.

Wožni štjěšči Pawoł próštwu Mazedonskeho mužaj: „Pšćinidź bele do Mazedonskeje a pomhaj nam!“ A Pawoł nastaji šo do Filipowa, pšćetoz wón je Woži potiwu krojymit. Wida je přenićzla wožbady we Šilippje a bu šćećena. Wona ma wotewrjenu wutrobu, kotraž ewangelijon je žebženjom pšćiwosnje a praweho škarija Žesofa Škřyštija pyta a namaka, kiz jejnu a jeje křazjanow nusu šahoji. Wulka je duchowna nusa, hdyž ćělowjež Žesufa njejnaje.

Duchowna nusa žedži po Škřyštiju.

1. Žyly póhanšći šwět šdychuje:
Pšćinidź bele a pomhaj nam!
2. Ženotliwa duška prošy: Šańdž do
mojeho doma a wostan tudy!

1. Tam pšći morju w Troaš štěji Pawoł a widži na druhim botu hřešćeho mořja Europišću. To je drje šo jeho duška prašćala, hać je jow jeho štukowanju mjěta štajena abo hać nowy nadant jeho wola. Duž jemu potiw wot teho Anješa hameho wožni pšćinidźe. Wěto je jemu rošubdžene: Šćećećijanšćiwu ma šo do wšćeho šwěta rošnjeće. Duž nastaji šo hnydom do Šilippa, kiz běšće hćowne město Mazedonskeje. Těhdom ranšće šera

šboža nad najšće Europu šćahdžachu. Próšćwa Mazedonskeho mužaj běšće próšćwa žyšće Europy i jeje duchowneje nusy. A šłaj, žyła Europa je dženja šćećećijanšća. Pšćes móž ewangelija je wona najšćiwuštća po žytnm šćeće.

Šćećećijanšćtwó je žohnowanje ludom, hdyž pšćinidźe. Ale my tež nješćemny winowateho džaka šabycz. Dženja my na Pawołowym měšće štežym. Žyše džěle šwěta w duchowneje nusy nam pšćiwokłaja: Pšćinidźeje a pomhajće nam! Tak pšćiwokłaja nam wobohi Žnidišći, kiz je podšćećeny — tak pšćiwokłaja nam ćzornudž i Křiti. Póhanšća duchowna nusa wola wo pomoz. Šłaj, nad tobu je šćahdžala jašnosć i wyšćokłeje. Ty šy šćećećijan a mašć hnadu w Škřyštiju a šnajšć pšćešćajnu jeho lubojeje, šo mamy wobohim póhanam šwěto ewangelija pšćinijeće. Pomhaj! Ty drje nješćećeć tam ćzahnyć šaj Pawoł do Mazedonskeje. Ale š darami lubojeje, š wutrynmi modlitwami móšćej jim pomhajć a prošćeć, šo by Bóh džělo našćich mišionarow žohnowal. A nješćabudž, kašća ćzemnosć je šo tež šašo na našć wóžny kraj lěhala. Nusa wola wo pomoz: Pšćiwěra a njewěra, šrudoba a hujenšćtwó, ćžělna a duchowna nusa. Škřyštij móje šam pomhajć a wón štukuje pšćes štutšćowne mišionšćtwó. A ty dyrbišć tež w tym štuku pomoznit być. Džěćećerjo štutšćowneho mišionšćtwó maja wšćubdžom hwoje polo štukowanju, hdyž móža w Žesufowym duchu pomhajć. Šo pať bychmy w jeho duchu lubojeće štutšćowacž móšći, dyrbinny šo najprjeby prašćeć, kašća je našća wutroba,

bydli w njej Zesufš kam, dyrbimy jeho najprjedy prošyčyž kaž — Vidia:

2. Sadrž do mojeho doma a wostań tudy! Na šabatny džej japoschtoli pšched měštom prěduja. Woni maja Wožu klužu. Zena hobojajna žónsta paš, i mje-nom Vidia, pošluchajše. Wona ředžowawše na Wože šlowo. Šbóžni šu čzi, kiž hšódni a łacni šu po prawo-dasčzi, pšchetož woni budža nahyčeni. Tón Knjes bšče jej wutrobu wotewrili. A Nawot ju kšyczjije jako přeticyžku najšeje Euryopy. Wona paš i tym hiščeje społojom njeje, ale praji: „Šeli šo mje ša tu džeržiče, šo ja wěrju do teho Knjela, dha jańdžže do mojeho doma a wostańčeje tudy.“ Wjele kšyczšijanow drje šo i tym społojaj, šo šu kšyczeni. Vidia japoschtolow horje wolnje do šwojeho doma, šo by jim w lubošči klužiła, šo by Zesufšowy duch w jeje domje bydlił. A my wěmy, wona bš prawa wučobniza Šbóžnita, fotraž w šmilnej lubošči štutowawše w kšyczšijanowej wosabže we Žilijowje. Zeje dom bu šhromadžijina kšyczšijanow a wučej ša kšyczšije janow w čašu pšyczšebanija. Šbóžni čže bydlicy w najšich wutrobach, w najšich domach, šo byčmy w jeho duchu štutowawč mólhi kaž Vidia w duchownej nušy našeho čaša, fotraž naš wšudžom woddawa a wo pomoz wola. Duž wotewěmy jemu šwoje wutrobu, potom tež šaczejnje do domow w lubošči a pošluchowězi, potom tež i nami pótžže po pučadž našeho powołanja. Wón čže byhlenje pola naš čžinič tudy na semi, šo byčmy tež juno pola njeho bydlicy mólhi w njeješkim wótžnym domje.

Šamjenj.

Wodawanje hřěchow.

Wofuta.

(Wofračowanje a šfónčjenje.)

Šidjenje hřěchow. Š roščakanje šo pošajuje, do kaješo nješobža je naš hřěč pšchinješe: šnutowom měr je nam cubil; Wótžga w njebu šfšchubžik; i jeho gmejštwa naš wuščeržil. Něto je čzi hřěč napščežijeny, wošidny, hřolnošč, kiž je čže do tuteho nješobža domješe. Hřěč šo čzi druhi hřěč bliži. Ně, ty i Zofejom prašik, kaš mošt dha ja tošu wullu šfščez čžinič a pščečewšo Wožu šhřěčič? Zaš pola Pětra. Wón štejšče, Zap. šf. 4, 18, pšched wpoškej rabu a mjejšče něto šfšabnošč, šhřyštwa druhi hřěč šapřěč, tola wón to nječžiničješe, ale hřolnje wo nim šwědčelješe. Hřěč šo čzi jako to najhřolničše najšfšatšijnje wošwjaja. Wo Čhřyštofime lužo powojedachu: Wón šo ničješo nješobzi, hačž jeno hřěčga. Žedny druhi wofučej džejče: Za čžu rabščo do wóšnja šfšočez, duži hřěč čžinič.

Žadanje po hnadže. To Dawit i tym šlowami praji, Pf. 51, 3—4: Wožo, budž mi hnadny po twojej dobročze a šahub moje hřěči po twojej wullej šmilnošč. Šmyh mje derje wot mojeje šfšěče a wučěžič mje wot mojeho hřěčga. Tež šfšt. 11—14: Potaj šwoje woblěčo wot mojich hřěchow a šahub wšhite moje šfšěče. Štwof we mi, Wožo, čžinu wutrobu a baj mi noweho wěšteho ducha. Mjelačžijń mje wot šwojeho woblěča a njewšmi šwojeho šwojateho Duča wote mnje. Trowštinj mje šabo je šwojej pomozu, a tón šotowy Duch šdžerž mje. — Tež šhřubjny šyn čže pošlanczy a š šwojemu nanej hřěč, došelž ma žebjenje a žabanje po hnadže šwojeho nana, a dyrbaj wón tež pola njeho jako džěčacš džěčacš. — Tuto žabanje po hnadže, fotraž šwojaty Duch wubudžuje, wón tež špofoja.

Wěra.

Šřěšnič je hnadneho Woža pšches hřěč šhubik; wón ma žabanje, jeho šabo mječ; wón šo wofšabuje ša pomozu. Pšchetož hnadneho Woža mječ, je tola šfšónčije to najwěščeje šubto žiwje-nija. Šwiyaty Duch pošajuje nam něto w ewangeliju, kaš móžemy pšches šhřyšta wodače hřěchow došlac. Š temu něšotre šifšifše mjeina: Wo šhřyštwa mamy my to wumóženje pšches jeho řej, mjenujazy wodače hřěchow. šhřyštuj š Wože ješny, fotraž teho šwěta hřěči nješe. Ščtóz te mni pšchubže, teho njewš-torčžu (t. r. moju hnadu njelašowjedžu). Za řej šesom šhřyšta wučšijšy naš wot wšhiteho hřěčga. My něto do Zesufa wěrime, t. r. my štajamy šwoju nadžiju, šo šo nam hřěči wodawaju, na njeho. To džě je wučžba žyřeho Nowohe Teštamenta. — Šusto je šo wo tym jednalo, hačž je pšchi wobro-čženju pokuša to přenje abo wěra. My prajime, to šo i žyřa džělicš njedawa. Šžjom jako wopšhječža potuta, wobročženje, wěra do šo pšchinjaja. Š potuče je hiščeje potuta. Šwiyate pišmo řeči wo pošluchowězi wěry (Romšf. 1, 5). Duž je řej wěra počžil mjenowaz. Šžždy wěrjazy čžlowjek je dobry čžlowjek. Šžždy šty čžlowjek je njewěrjazy. — Šiřčeje jeno! Šapochotł praji, Žaf. 2, 17: Za wěra, hřžž nima štutom, je wona šama w šebi morwa. Wotajšim řeči šo wo morweje a wo žiwje wěrje do Zesufa. Morwa šo wěra mjenuje, hřžž njeje džěčawa: Čžlowjek tajku wěru jeno praji; wón ju jeno jako wučžbu wě, ale pšchi tym njebywa wón druži čžlowjek. Tajka wěra š potuče njewěješe. Pola morweho njeje žane šacučke; tač njeje pola morweje wěry žane šočžwanje lubošče našeho Woža a Šbóžnita we wodawanju hřěchow. Žywa paš wěra řeka po podobnošč je šlowom žiwjenje; šočžwanje a š wotšobje džej Wožej lubošče; roščjenje we šwječjenju.

Prawyčžčžinjenje. Wofuta a wěra štež wěč čžlowjeta, pšchi čžimž Woži Duch pšches šafon a ewangelij pomba. Wo šfšeduje na Wošej štronje wodače hřěchow, t. j. špščežjenje winy a šfšostanja. Šwiyate pišmo mjenuje to prawyčžčžinjenje, a praji: Něto šmy my prawi pšches Wohom. Wón je taš i nami społojom; tajšich čže naš wón mječ. Ty šž, Čřef. 1, 6, Wobu špšobony ščžinjeni w jeho lubowanym te šhwalbe jeho krašnje hřěchi (ta šo pščes to šhwalč, a niz našga šožžžba a došto-nojčž). Romšf. 3, 24: My budžemy bjes šašlužby prawi ščžinjeni i jeho hnadu pšches to wumóženje, fotraž je šo pšches šhřyšta Zesufa šfšato.

Wěr i Wohom. Romšf. 5, 1: Dofelž ředobla šmy prawi čžinjeni pšches wěru, dha mamy potoj i Wohom pšches našeho Knjela šesom šhřyšta. Romšf. 8, 1: Ředobla něšto ničjo njeje, šo by šatamalo tudy, šofšžž w šhřyštuj Zesufa šy. To je to šacučke, fotraž mam, šo šym hřěchowwodače došlac. Ničjo nje-móže mi tónle měr cubič. Romšf. 8, 31—39: Še Wóš ša naš, šfšto móže pščečewšo nam byč? — Pšchetož Woži Duch šwědžiž i naščim duchom, šo šmy Wože džěčž, Romšf. 8, 16. Wo tudyň šnutšownym měrje praji Wutřer: Šraba šmječž ša mnu, dha mam šhřyšta, tón je jeno žiwjenje; hřaba hřěč ša mojej dušku, troščtjuju šo Zesufa, tón je moja prawdošč; hřabatej hela a ša-tamanišwo ša mnu, dha džeržu šo šesom šhřyšta, tón je moja šfšžnojčž!

9. Łużicki Eserbjo.

(Pokończowanie i cziśta 35.)

Po tynych prěních pospytach našta wofoto lęta 1700 mōzniche hibanie ja herbŝte pišmowitmo a duchowne ŝataranje Eserbow. Tu mamy pŝehde wŝchēm napomnicz Michała Frenzela, duchownego w Kōfchach a wot 1663—1706 w Budeŝteczach. Na jeho poboczenie jędŝe ho 1660 w Budyŝchinje pręnio herbŝta duchowna konferenca, w kotrejz ŝo pŝatnaczo herbŝizy duchowni jędnocziŝchu f hromadnemu dŝętu ja herbŝte woŝady a teŝ f hromadnej pomocy w domiaje nuiŝ. Tęta konferenca hŝnawo je teŝ ŝatoŝ teho, jo duchowni herbŝicki woŝadow Hornjeje Łużicki hŝicŝe dŝenka w rŝanej bratrowŝej wyŝli hromadu dŝerŝa, mjes tym jo je w Delnjej Łużicy w Dęacu biŝow w prędadownich cŝachach malo pŝehędnocę mjes duchownymi byto; tak ŝtorzi na pŝch. Hauptmann, jo ŝu herbŝizy ŝajtoŝizny bratŝija jeho woŝmęŝchęti, jo je herbŝtu ręcizny ipŝah.

Frenzela pŝicetozji „Nowy Sętoŝi“, ŝiz hu 1706 w ŝitawje cziŝchęzany. Teŝ drugy duchowni ipŝachdu herbŝte naboŝne kniŝi. W Delnjej Łużicy pŝicetozji G. Nabrziŝŝ, duchowny w ŝtorjenju, a pōdŝiŝcho ŝuperintendent w Khocęebuŝu, „Nowy Sętoŝi“ a da jōn 1709 cziŝchęcęz.

1710 našadny pręnie hornjoherbŝte ipęwatŝe kniŝi, 1728 pŝta biblija, 1760 wŝetche delujoherbŝte ipęwatŝe, 1791 prędaiŝte kniŝi duchownego Frenza Khocęebujŝeho, 1796 „Stary Sętoŝi“ delujōherbŝti, pŝicetozny wot Frenza Gękŝoŝŝeho. Nętotre naboŝne ŝemjanŝte hŝwōŝy pōdpjercachu herbŝti naboŝny cziŝchęz i pęnjęczanji wopozami.

Eserbŝizy judentojo bohoŝlowiwa w Lipŝtu ŝatoŝizny 1716 f wudopotręnjenju w herbŝtej ręczi mjes hōbu towaŝtwa, kotrejz hŝicŝęz dŝenka woŝteji, mjes tym jo podobne towaŝtwa w Wittenbergu (1749) ŝahino, hōdŝ tamna uniwersita 1814 ŝajdŝe.

Zara ipoznanje i pŝichętowanju herbŝicki duchownych ŝtutowaŝe ŝeminar, kotrejz Jarać Kŝhna w Kluficku wofoto lęta 1760 ŝarjadawa. Wŝele herbŝicki wŝodŝenzow je ŝo tam f hŝuŝje w herbŝicki ŝyrwach abo ŝulach pŝichętowawa. Tęton ŝtuff hrabiojo i Gęrdŝorŝa i pęnjęcamy pōdpjercachu. Kŝhni ŝetęichę we wŝitŝm ipŝiŝi i „Bratrowŝej Jędnoty“, kotrejz męjeŝche w herbŝicki Łużicy nękotre wōŝne hŝdliŝchęz, ŝaj Maty Wŝelctow, Delni Wujęd, Miŝta, a kotrejz po wŝchęz Eserbach Hornjeje a Delnjeje Łużicy wŝęczęlow nomata. Neje hŝed je teŝ w naboŝnym wiŝmowŝtwe doęz jęŝnje ŝpōnac.

Naboŝne ŝuŝenje herbŝicki woŝadow ŝta ho w potnej pŝehęjenoęzi i krajnej ŝyrwoju, do kotrejz hŝuŝchachu. Teŝ hromadŝizny „Bratrowŝej Jędnoty“ ŝdęczachu jo wŝręne f woŝadnym duchownym. Męnęc pat, ŝiz do pręŝteje krajnej ŝyrweje pŝichędŝe pŝeŝat tak mjenowanu „unio“ (1817), roŝkŝ teŝ herbŝte woŝady. W Hornjej Łużicy našta hamoŝtana „ŝtaro-lutęerŝka“ woŝada we Wŝtancęizach a Kŝtęow, w Delnjej Łużicy w Depŝtu, a ŝylowje. Tędny ho teŝ wjele nęŝpotojny Eserbow pōd wozdŝiŝtawem Jarać Kŝhna do Americki pŝichębŝoli, wōdęz wjez herbŝicki woŝadow našta. Pōdŝiŝcho wōdŝęli ho wot krajnej ŝyrweje horŝta ludŝi we Wŝęrbnje a ŝatoŝji hamoŝtannu imvingianŝtu woŝadow. Duŝcha tuteho hibanja bęŝęe pŝicękŝy kŝoŝoje.

Nowu dobu herbŝicko naboŝnego ŝwjenja dŝyrwiny ŝicęz i narodnym wubōdŝęnjem Eserbow wofoto 1840. Szęrdęŝiŝchęz tuteho ŝbudowanjia bęŝęe Jan Erŝt Sęmolek, hŝn wuęerŝo Sęmolecŝa we Kŝucz (* 1814). Wōn ŝtbowawaŝe ewangelŝtu theologiuj, po wobŝtatnych pręhowanjach pal pŝichęwobroczi ho ŝkŝowanŝkemu ręcępŝępętej a doŝpi mjes wuęeznymi dobru ŝkŝowku. Zemu ho pŝichętanŝdu drje wŝicŝizny ŝubowarzo herbŝicko luda,

najwōbęwitiŝji pomoŝniŝ pal jemu buchu Jarać Handrij Sęjlet, Jarać we Kŝaju (* 1804), Gęndrič Zmiŝch, Jarać w Gōdŝizju (* 1819) a Miŝch Gōrnŝi, tanonitŝ w Budyŝkim tachantŝtwe (* 1834). Tęczji nuŝojo ho takŝe wōtzojo nowoŝo Eserbŝtwa. Duch naboŝneje ipŝehiŝtweje mjes ewangelŝtina a katolŝkim pal wŝeŝn niŝ wubŝowjeny a wubŝwęrdŝeny; Wōŝ baj, jo by ŝtajuje wŝoŝat. Szromadne pręzowanje herbŝicki wōtęczęnow dobu pŝichębŝnacę herbŝteje ręcęe w ŝdulni a ŝyrwi. Zola pŝaczi to jenoŝi ja ŝaŝtu Gōrnju Łużicy. Tam dŝyrbi bycz w ŝdulni doŝpōna naboŝna wuęŝba w macęejnej ręczi a roŝwucęzowanje w herbŝkim cziŝtanju, w ŝyrwi herbŝicki prędowanje. Sz bychu wuęerŝo a duchowni doęz naboŝniŝci f taŝej ŝhŝizje byli, jawōdŝę ho ŝakultatiwna wuęŝba herbŝteje ręcęe na ewangelŝtinu a katolŝkim ŝeminaru a na gymnaŝiju w Budyŝchinje.

Wŝędnitŝwo ewangelŝticki woŝadow pŝichędŝe do Zmiŝchoweje rufi. Duchowni bęchu pŝichęwędŝęni, jo maju w ŝōdŝym naŝtupanju hŝowim woŝadom hŝuŝęz na narodnym pōdŝoŝju. Tęk našta bŝow 1853 herbŝte miŝionŝte towaŝtŝwo, kotrejz wēŝacęŝnik „Miŝionŝki Pōŝot“, wot 1. Januara 1854 we Wōjeręczach wuŝhabŝaj, je ipŝtny wŝajowar herbŝicki woŝadow. 1862 ŝatoŝji ŝo „lutęerŝke ŝtrowne towaŝtŝwo“, kotrejz naboŝne ludowe ŝpŝhy wŝadowa.

Dŝęo 19. oktobra 1863 našta „herbŝta prędaiŝta konferenca“, w kotrejz ŝu wŝicŝizny herbŝizy duchowni wŝajani. Wona je widomna a pŝichębŝnacę ŝajunizacja herbŝicki woŝadow. Sz nęje ŝo dale wŝawi herbŝte poboŝne Guŝtaw-Adolŝte towaŝtŝwo, ŝ. pob. bibliŝte towaŝtŝwo, ŝ. tow. ŝa juuŝakowne miŝionŝtŝwo. Sz Eserbow w Dręęŝęzanach ŝo bŝow 1848 herbŝte kęmęche ŝarjadowachu.

Zara woŝebna tŝoczel f naboŝnenu wubŝwęrdŝęnju woŝadow bęŝęe ŝatoŝenje „herbŝicko homilitiŝke ŝeminar“ 1877, wōdęŝneho wot Zmiŝcha w Gōdŝizju a po jeho ŝmjeręzi wot duchownego Wŝrōŝata w Gŝrobŝiŝchęzju. ŝeminar ŝo ŝdęerŝuje je prędŝow ŝaŝteje krajnej ŝyrweje a ŝteji teŝ pōd jeje doŝladowacŝtŝwom. W nim pōdawa ho ŝudentam a kandidatam bohoŝlowiwa ŝōdŝe ŝctny nędŝęle roŝwucęzowanje w herbŝicki ręczi a praktiŝkim ŝajoinŝtkim dŝęle.

S wuŝtŝw ŝohnowanŝom budŝe teŝ wuŝtaw nęŝoh Jaraća Szurja ŝatŝba († 1913), ŝiz je 20000 hrŝwŝow wŝoŝaŝat, jo bychu ŝo f donju herbŝizy judentojo Wōŝeho ŝlowa pōdpjercati.

Zmiŝch hu ŝwōjiz ŝaŝtŝęzow dla na licenzija a doktora theologie pōwŝchęny; wōn wuŝnje 1897. Forno jemu wuŝtŝw pōwacchu jako ŝpęchowarzo poboŝneje wŝŝle pŝehęde wŝchęni wēŝnjet Miŝch Domaniŝch, ŝarŝ w Wŝoŝęzichach († 1897), ludowy wŝęnjec Pętr Wŝłōn († 1887), Szurj ŝatŝba, Jarać w Wŝehmęczach, ipŝah wŝchelacki kniŝi, woŝebje rŝantny prędowanju, Jarać Sęŝtŝora w Sęmilnej jako ipŝah ludowyŝ kniŝow, wŝicŝizny wuęez ŝędŝel, pŝęnjec a wudawar nędŝęŝŝeho ŝopjena „Wombaj Wōŝ“, a nękotre wręti, ŝiz ma dobru ŝkŝowku pŝehę pilne dŝęto ja ŝwōj lud.

W pręŝtej Łużicy ŝu wŝtejnocęz Eserbow mjenje pŝichęjowne a ipŝozajze hač w Sęŝte. Wjes tym jo ŝo w ŝetach ŝchęzŝęŝękatny ŝulŝte kniŝi w wŝŝŝej a herbŝicki ręczi wudawachu, ŝamęŝtŝi ho tam wofoto lęta 1880 duch doŝpōlnoŝe pŝichęnęcęzjenja. W ŝulach lędy tu a tam hŝicŝęe ŝarŝchŝi wuęez najmęjeŝche dŝęzji naboŝniju herbŝti wuęzi, i wŝeticha pal herbŝicki wuęerŝow w herbŝicki ŝulach wŝajozje.

Tŝochu lępe je w ŝęrdŝwŝkim naŝtupanju. Tu ŝnęzi woŝebje w Hornjej Łużicy wuędŝne, woŝadom herbŝte prędowanje wŝajicęz, tak doŝto hač ŝo to ŝa trębne bycz „Łuŝiŝte ŝtaw“ ju ŝtępendij ŝatoŝile fa tajŝich, kotŝiz chędŝęŝa herbŝtu ŝarŝ wuęz, jo bychu herbŝtu ręcęz donawuŝki. W pōŝlędnioŝich lętach pal jęni wo teŝ tu nędŝoŝat herbŝicki duchownych, duŝ je Wŝrōŝkŝawŝki

konjunkturji po nanježe Velkoveje votrješneje jynoby 1913 we Wojezercaj pobotyri furias farjadobno, kajtj je Grodžijito-Grodžijščanski humilitiči seminar. Wjednik je t. faraj Dobružy.

Srudniško je w Delnjej Łužicy, hdyž je jeno hiščeje nato herbitiči duchownych a wučerjow. Wužuju drje su tu tež byli, fortjž su pilnje dželati w Krjeowej wimzy. Wapomnicž džu jenož wučičičeho fararja Schindlera Wizańskeho († 1841), wučerja Lesmanna Berguńskeho († 1881) a wučerja Gryha. Tutoj wihajschaj dobre pšnje. Njebšče pat tu žadnu muz, kiž by herbitiči narodnojč jako tajku šromadžil a na tutny podtožku dželat. Nabožne myšljenje Szerbow bu tu wofešje pšchwowane pičes duchowneho Tešchnarja (* 1829) a wučerja Schwyela (* 1836). Tešchnar wada 1860 „Nowy Sazon“, 1868 s pomožu družicy fararjow žyju bibliju. Schwyela nastupi 1863 redakciju „Wamborskeho Žahnika“, w fornyž go nunoje hujnješča wučneho žurjenja wušwowaču. Wupperthalste traktatne towaršitwo wada wofoto 1860 nětorre male knižki. Na gyanafiju w Křožebehu jatožj go 1857 herbitiči wučzo, fortaž pak 1888 go jašo wotštroni.

(Pšičichodnje dale.)

Dwě njerunej mandželšwje.

(2. pokračowanje.)

III.

Sašo bščeje go něšto lět minyfo.

Wjarnatez knjes dč hwoje dny wotšedžak a na hwojeje čješčj, lotrejež tak runje wjele njemjeješe, něšto pšičhadžil. Domoj go wrěčiwšiči t hwojeje žonje, t lotrejež runje wjele njerěčješe, a t lotrejež go ženje inješt njebe, rjetno: „Ma wučjem je wojnarcež njeplech we winje. Tón wučješe t krotkim hlowěžtom mi je wučeho wuompobach; pšech kudnistwom ni moje pjenješy ničžo njepombachy. Něšto hujm ludžom sa hmed; a Klimantez buristo, lotrewnuž budžij nup roszajučs durbjak, budže wo wučjeje domach na nune wučšerjeječs. Ale ja džu tutemu wojnarceju špatic.“

„Haj, wodač jemu njemóžemoj. Za džu hebi tež na to myščič, kak hujčmoj jemu wocoj wutřečoj, mandželšwa radžič pombachče. Wot teho dnja bšchtaj Wjarnatez mandželšta, kiž bšchtaj hač dotal faž poš a ločžna na šo bhoj, jašo bóte se šobu pšičečelana. Kaž někajš sezerb wjazy rapakow hromadže inješe, jo jedyn pšiči družim wot njeho torcha, tak tež myšč na wješenje tuteju mandželšteju stowafičaj.“

„To přenje je“, tak Wjarnat rjetaj, „jo wojnat ani čješč wjazy na mój grat pšičwlatič njekim.“

„Ale“, jedo žona pšičitaj, „ičto dža durbt čzi to potom čzinicz? Wojnaške dželto trjebach, a wo wšy a wo bliftočzi žaneho wojnarja nimamy.“ — „Ničžo wo to, ja radu wem. Hiščičje dženka pojdnu do mješta.“

„Šhčkararjež hólz je wnuwufny a je w mješe ja wojnaškeho. Tón durbt won a ho tu ta miščira šahydlič. Potom njeh wojnat hlada, hač bjes mie pšibže.“

Tole wutřečawšiči poje a potom tež po noweho wojnarja jebžješe.

Tón pšičitbže a něto sa knjeja dželajše.

Duž mješeje maka wješta dweju wojnarjow.

„Haj“, wojnat t hwojeje žonje rjetaj, „njewjedro wušče twěštorweje šohrodki naščeho šboža steji. Šchtó wě, kak wščo wotbšnje?“ — „Njeboj šo“, wona trěšchtowafče, „wščofo mašč čzište hřwedomie a Wšpa ja go a hta pobožnyč budže go dale jelenič.“

Duž mernaj wofajschaj. — Trochu hujjenšcho wšchaf bu. Ale dželta tola doleč mječachu. Něšto jim se hujžodnyč wšow

noščachu a sa lěto durbješe hebi Žuržez wojnat wojnaškeho pšičitajšič, doleč ham wjazy nad dželtom dobyč njemóžšče.

„Haj“, by mandželšta hujto rjetka, „Wjarnat je nam le čzinicz čhul, a Wóš je runje to do šboža wotbročič. — Ze tola dobra wě, wščo po prawdže čzinicz. — „A wušče teho“, miščtr ruku pšeběhnywšiči pšičitajš, „možemoj hebi něšto wat hujšoda něšto pola kupice, šo namaj, ičtož trjebamoj, pšičitofče, a mašy Janč móže na polu pombach. Wóš tola wščo berje čžini.“

Sašo taj takle wo hwojim šbožu hebi powjedafschaj, bšchtaj tež na kuble Wjarnatez mjes šobu rěčatoj a heščtu wěž hebi wušpšičoj.

„To budže pombach“, Wjarnat rjetaj; „jo jemu móže dželto wučš, je jemu jeno polekowato; pšchetož wješni hromadu dšerža, kaž dračž a garbat a ju jemu dželta doleč wofštarati. Ale ičtož ty mi radžešče, to budže pombach. Za džu dšobaka na tuteho pobožneho špewarja a luduščka hwojeje fararja pšičáč. Tón heščti čžlowje!“ Š takim pšičešom t mterej dželče.

(Pšičichodnje dale.)

Wšchelake t biška a t daloka.

* **Hiščiče žurtočz ludyč Szerbow na to dopowinamy,** jo je našča wotčzinšta pšičičeluchwočž. Go sa nowu wójnštu poščžontu šapibáč. Šapibanje ma ho stáč hač do 22. septembra. Šbždy wóšt šapibanje pšičijimuje. Wot teho, hač ruz wójnšta poščžontka dobyr wnuošč pšičirješe, nabžiomnje žyht kónž wójny wotwóhije. Wšchetož šbžž go wona poradž, budže to možny šačžičež na naščich njepřechelow čžinicz, pšchetož woni budža t nowa šačučš, jo našč lud pšichwimuz njeye. Woni hami bižom na pjenježnu nufu čšerpa. Žendželčentjo su špřtali poščžontu w Amerizy wupibáč. Ale to go jim poradžiko njeye. Wozpřetahy njechadža Žendželčanam dale pjenješy poščžič. Duž t tym. Šbžž go sa našču wójnštu poščžontu šapibamy, tudy domadž wójnemaj sa hwoj wóžny kraj.

* **Saščta krajna šunoda** se krotkemu wuradžentju w Draždžanach hromadže štupi. Wšchetje budže go wo tym jednac, jo ho porjadne wotšwornanje hynob, fortaž durbješe go wo prawom w tym lěče mje, wójny dta na pšobžiči čšaj wotštorč.

* **Wudžo pšičezho hiščiče škote pjenješy domadž hšowaja.** Žim woni ničžo njepomaha, a sa kraj je w šužittom, hójž go jemu wudšitfo škote woda. Wšchetož wón móže sa šbždu dwazpěšihřwinnat ja 60 hr. papjerjanyč pjenješ wudáč. Duž njekomdžče go dale, hwoje škote, lotrež njetrjebawiči hšowacše, wotebáč.

„**Pombhaj Wóš**“ njeye jenož pola knješow duchownych, ale je tež we wščech pšchedawatnjach „**Szerb. Nowy**“ na wšchaj a w Budyščinje doščáč. Na ičtwórcžlěta plačzi wón 40 pj., jenotliwe čžička šo sa 4 pj. pšchedawaju.

Sy-li epwaał,
Pilinje dšetał,
Strowja ós
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zrudny je.

Za staw sprócný
Naposj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swérny
Pfez spaf mérný
Corstwood da.

Njeh ty epwaał,
Swérnje dšetał
Wédne dny; ó
Dšed pak swjaty,
Duł daty,
Wotpođ ty.

Z njebes maná
Njeh sí khmana
Žiwnosó je;;
Žiwa woda,
Kliž Bóh pada,
Wokřew ós!
F.

Sserbske njeđzelske lojmeno.

Wudawa šo šóđbu šobotu w Šsmolerjež knižicisščeženi w Wudychinje a je tam ja šchwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. došćak.

16. njeđzela po šwjatej Crošiny.

Jena dušča w Božej šchrěšerji.

(I. Král. 17. 17—24.)

„Wontach je mjecz a domač je šwjercz mje wudowu ščjínika — tak štorži w šrudnym šherušaju Đeremiasšowym (1, 20) Šerusalem, to štraloske město, dla šabitých šwjajejo luda. Tež w našim ludu — teko žarowazyč we wudowinje drasče, teko wšamocšených wot špočjatta wójný hem, kiz šu muža šwóbiłi, k temu šwóđž hiščež tež jenicžkeho šyna, a w kotrychž erče šo nětko hnujaza štoržba wobnowi: „Wontach je mje mjecz a domač je mje šwjercz wudowu ščjínika.“ Wudowa — ach, tajše njeje to šrudne šlowo! Wo wudowach praji štary šheruš w našich špewaklich: „Wješča šrudnosč njeje jana na ščerotim šwěčež tu“ (415).

A tola štoro žadny šchtant njeje, kiz by w pišnje šóte čezčjenny był, dŕžli šchtant wudowow, a tež w tym poťaje šo lubošč a dobročjínosč Bóha, našeho Šwóžnjata. Šatou a profetojo šu pokni tajlich muprajenjow, kiz wudowu šakitaja a jich šanjecerjam a wotšócerjam Wóži hńw a šhoptanje hroša. W palmach šjěšćimý pščežwo šako šlowo, kaž te: Wudowu a šyrotu šastara Wóh; wón šastupuje wudowu; wón je nan šyrotow a šrudni wudowow. A tajki došči ryak pobožnych wudowow štaji nam pišnje pščed wocji, na kotrychž je Woje wošebite špodobanje wotpočjowalo! Na dweju poťasuje naš dženšnišča njeđzela žnje wošebje. W dženšnišćim ščjenu wíđimý Naimš

wudowu, kotraž tak šrudna ša šastčjom šwjajejo jenicžkeho šyna štupa a kotrejž šnjes Žesuš níz jenož šyna, ale šebje šameho dari. A štarotšamentiški tekst dženšniščeje njeđžele wjeđže naš do doma tamnje wudowu, wo kotrejž šnjes Žesuš we šwjim w Našareče dŕžeržanym přewowanju praji: „Wjele wudowow běšče w Šraelu w šeliššowym čšaju, jako nješeba šamnjene běšču 3 léta a 6 měšazow, a k žonej tyč šamých nješé šelišš pokšany, šhba do Šarepty w Šidonštej k jenej wudowje“ (Lut. 4, 25. 26). Na tutej wudowje je šo Woja lubošč wošebje pščetršniša, tak šo je š pšamistnu prajjež wuňnyla: Wty mamy Bóha, kiz pomha, a šnjaja šnjaja, kiz wot šwjercze wumóže (Šl. 68, 21). Šladajmy, tak je to pščišćo.

Žarpath abo Šarepta, kaž w Žesušowym čšaju prajaju, rika na šeršiti tak wjele jako šchrěšerjita. Šač šu tam štoto abo ššeboro šchrěti, šač šu tam hamory byle ša šhopor abo ja želešo, to nješwem, ale to wíđimý šjawnje: šale wudowu tu dŕbri pod hamor Wožeho doma-pyňanja, tamne šnjelowe šlowo, pščes prošetu šelajaka rěčžane, dŕbri šo nětko na nej dupjelnič: Ža šču tebe wuňčtrěž a čžu čže wurjeđžěž w pjezy húbjenšwa. Pščetož nowa tyščnosč běšče na nju pščišćišča. Đerje, štarošče teje žiwnosčež to wjažy nješebju, kiz šo wo jeme đurje škapachu. Wluka w hornytu hiščež nješé ššebžeta a wólji w šaranje hiščež nješé šaprašnył wot teho dnja šem, šbžžé šé šelišš k njej na šopšpudu šaščoh. A níz jenož čželo, tež dušča běšče w tutym čšaju šwjaju đobru

pastwu a zbrobu męła. Wszakże Heliaś, tutón przeni-
mioniar mjęs pohanami, wón njeje mjęsłat do poltęcja
lęta, kotręz je tam pola teje wudowy pschębował, wón je
jej prajcł, czej wotrocęz wón je a tajtemu knjesej wón
słuzi. A! ó! tak je wona psuchowała, hduz je jej powjedał
wot teho jenicźkeho žiweho Woža, kiz je wschitke węzy
słowitki a wschitko sđerzi a wodzi po swojim dobrym
spodobanju a bjes kotręzoh wole žandyn mlóśt f mošcjeje
słowu niepabnje; tak je psuchowała, hduz je jej powjedał
wón tych dšawnych psuchaj, po kotręzoh je Wož swoj wu-
moleny iraksełt lud wodził a wo tych huadnych wot-
posłabaniach, kiz wón ma je wsđerimi ludami na femi; tak
je psuchowała, hduz je ręczał wo pschidodnym Męšibašu,
kiz hadej słowu roštetpa a kiz ma i Abrahamo-
wego hymjenja a i Dawitowego doma pschitęz k sbozu
zpehlo kwęta. Samwęcje, to bęhce žohnowany cšaj za tu
wudowu, cšaj cšajchego męra a wotšchewjena.

Alle cšajhy njepšchetorbunjenego męra a deręhcjiza njęshu
dobre za cšawjeta, a Wož ho šam hžiom fa to stara, so
wola naž na męrne, pojone cšajhy tež saho wicchoroje
cšajhy pschitbu a na luboju wotrocęzim we sčobotu palata
horzata. Tak dyrbi nętko tale wudowa jow po wschęd
wotšchewjajęch sžonjenjach Wozeje lubošće do Wozeje sčtrę-
jeknje. Wszakże jęny sžyn, ad, jęne jenicźke bęczę, jej
dowjazy drohe po mužowej šmjercei, jej tsi křęz drohe po
tym dšawnym sđerženju we sčidnej niu, wón sžori, a
šchorošč sžochi pschibęra, i šchorošču pak tež macjerna
šarocęz a sžynkošč.

A cžomu dha tola nętko? Cžehodla tole cžęstę sžyto-
wanje? Haj, cšehodla! „Sžytowanje węczi na słowo
křębdomacęz“, praji profeta Žejaš (28, 19). Tu mašcy
wotmolwjenje na tajke cšehodla. Sžytowanje dyrbi naž
nętko wucięz. Njęsžobowny ludžo, kotřiž wo tym niczo
njewjędza abo wjędźić wotčędza, kiz męnija, so šu sčtō
wę tak mudri, hduz praji: „Wschitko je pschidab, jęneho
tręchci tak, drušehgo hinat.“ Njęsžobowny ludžo! Sčto
wuduž cžinicę, hduz ho wšchidnošč pschitlęjaje? Sžnadž
sžytaju sžabęz a wotšchacęz, kaž wjele jim mōžno
je; hduz pak to wozny mōžno njeje, dokęz tyšchnošč pschibę-
bęra a kaž sžynlu wobroćony muž na uich bęe a iich
daji, potom — haj, potom budza sžabwelowacę. Nję-
sžobowny pak šu tež cži, kotřiž wo swoje tyšchnošč nęzo
drušeh njenamutnu, hacę jęnož to, so je wschitko sčobowne
a tšicęzomne, njewjęste a njebotomjane. To wschaj je sa-
męseje męrne, ale sčtōž nęzo drušeh njemę, hacę jęnož to,
tō je a wotłanje hubięny cšawjef.

Wę, nętko drušeh dyrbi sžytowanje naž wucięz.
Sčto dha? Na słowo křębdomacęz, mjęnwjazy na Wože
słowo. Nętk drje je biblia wulka a tošta knižka, hduz
iich wjele tyžaz słowom Wožich sžej, ale wschitke ho sžed-
nocęz a temu jęnemu šwędćenju: so šmy wschitky sžubjęni
cšawjefotjo, to pak mōžeme wumōženje namafacę pschęs
Wožu hnadu. Na tole słowo węczi naž sžytowanje
křębdomacęz. A jęnož tula lubošć Woža je, kiz cžye nam
pschęs sžytowanje wutrobu, wocęz a wuščy wotwęcizę, so
bęchmy wopomnił, sčto ho k našchemu męrez hožbi.

To sžytowanje pschibęra, tōn sžyn wumrje. Ač, to
wschaj je wschidžom, hduzę prawu nanowu abo macjerna
wutroba bje, njewuprajna bološć, hduz jęne f iich bęczę
wumrje; to je pschęzo, jako by truch iich hamskņeje wutrobu
šobu prjecę sčof. Alle tak wulka hakte je štaršęju
bološć a ružęnje, hduz je to mřęjaze bęczęo jęnu jenicźke

bęczęo, jęnu jęne a wšcho, jęje jenicźke wjęšele, troščt a
nabđija. Tu pschewobroćci ho potom žiwjenje kaž do
pusčęny, ad haj, do praweję pusčęny, ale tola do pusčęny,
hduzę cžze tōm knęz wšch jettacę. Sčtōž ho tu sžicęje
pod jęho wschewomęnu ruku, sčtōž ponizje to wšdelate
pschidobšiwu wuřnaje, kiz ho tak ložny runje f bęczęimi
cžeri, sčtōž ho k temu pschębđi, so mōže prajcę:
„Kņeje, hduz ja jęno tebe mam, dha ja niczo njebrožu
wo njebježa a wo semju“, tōn potom tež sžoni,
so je tō šmęny Wož jęmu jęho najlubsčje a najdrožšje
jęnož k temu wšak, so by ho jęmu šam dał ja jęho naj-
lępsčje a najdrožšje šubla. Runje mřęjaze bęczęi šu
hžiom wjele tyžaz štaršim wudžerjo a wotafowarjo
k njebješam bje. — To sžoni tež tale wudowa; tež jej
wumrje jęje bęczęo, jęna jenicźka nabđija a šepjera na
štary bęen. O kat cžęstę bę to!

Šak sžabęzi ho nętko ta žona w tajtim swojim sžyto-
wanju? Tak so je widęcę: wona je křębđowala na to
słowo Wože, kotręz je wot Heliaša sžuchajala. „Ty mužo
Wozi, sčto mam ja i tobu? Ty šy te mni pschidšof, so
by na moju sčlęz spomnjene bylo a mōj sžyn worięny
był“, tak wona sžorzi. Wona cžze prajcę: Ač, k cžomu
šy ty tola te mni na hořobu sžochol? To mam nętk
i teho, so je Wož na moje hřęci spominal; pschętož ty
šy mi teho šwjateho Woža do doma pschidwidi, tōn je
do mojeje wutroby a do mošeho žiwjenja nętk posładał
je swojim pšonjenim wōščom a je mōj hřęch widaj.
A nętk žada wón fa to moje jenicźke bęczęo wote mnje.
Nętko je šmjeręc ho te mni do doma žamala. I ja
cžuju, haj, ja wēm: šmjeręc je hřęchow mřda.

O so bęchmy wschaj my, kiz ho sčchęcęzjenjo mjęnu-
jęmy, pschudajli, sčto jow tale pohanata praji, so bęchmy
ho haniwomacęz wuřnyli, hduz pschi kōždym horju, kotręz
naž „potręchci, cžimamy, jako by naž nętko žufęgo nade-
šchlo, abo morkotafu a štoręzim: Za njęwem, tak to tak,
to ho runje mi tak bje; ja šym tola pschęzo mojemu
Wožu šwęrnę był a njęškim žanemu bęčęju žęne niczo
sžeho cžimki. — Štojće, tale, pohansta žōnka ma wjazę
pōšnacę wot Wozeje šwiatloščę, jnaje tež swoju hamsžnu
wutrobu a žimjenje lęje, hacę wjele sčchęcęnych sčchęcę-
žanow. Wona wē: Wož je šwjaty a prawy a ja šym
hřęchdizja; wona wē a cžuje: Sčtōž cžęrtju, to šym fa
sžuzi; sčto morkotafu, o duřka? (šřęrl. 41.9.) — A
teho dla, dokęž ho šama tak pschęd Wožom sžibuje
a ponizje, ma Wož na njej drohe spodobanje. Wož je
sčtōž hnadne wotšchewjaję pschęs to sžytowanje na njej
dozřik, wón mōže jej nętko swoju křębnošč widęcęz dacę.
Wudowiny dom, prędy sčnila cžęstęho sžytowanja a
sčtręjęrnja Woža, pschewobroćci ho nętko do męřna, hduzę
Wož jej swoju křębnošč widęcęz da. —

Haj, tu sžęzi ta žona se swojim morkwym šynom
na klęje a plata, plata na swojeho šyna šmjeręc a na
šromadu swojich křęcęstęwjenęch hřęchow a njewę, kotra
rana ju bōle pali we wutrobie. Tak wona sžęzi a pschęd
njej sžej profeta šam hšuboto huuty. Wona sžorzi jęmu
swoju žalošć. So by wona pschi tym šebi hžiom na-
đžiju na to cžimka, sčtōž wotom woprawdže ho ša, wo
tym wschaj njemōže žana ręc byč. Alle tak dšjono bu
jej tola hžiom k wutrobie, jako Heliaš se sžobdžimny
šynom swojeho hšobka wuwoluo: „Daj mi jow twojeho
šynal“ a to šymne cžęlo na swojei ruzny wla a f šim
horje bęčęhe do swojeje fomory. „Sčto tež wón tola

chże?" tak ho prajcha jejna tšepjejata wutroba. A Śeliasz wiedzišče, išto chżyje.

Derje, tak dołho hačy śwēt stejeječa a ludžo na jemi bydlaču, njebė ho hišćeje salkšychoło, so by hdy žadym morwym jašo wožiwio. Ale Śeliasze, jako won ho sam pšchi hebi rudžeječa, bu jeno na jeno dobo žyle wešte. Wón spóina, so je Woža wola, so by tutej mudowi pomohane było, so by tale ponižna dušcha je fwojeje tyšchnošeje wmožena była, dokelž by wotpohtadanje Wožeho domachypytanja na nej hižom dozpite. Tale weštoječ, kotraž ho Śeliaszej wšech Wožeho ducha došta, bešče tak wulka a mózna we nim, so nēt žane sadžewanje wozjy ja njeho njebė. Wón wiedzjišče: tón hólj dyrbi jašo wožiwioč, wón pak tež wiedzjišče, so chže Wós byčy proščeny, hdyž išto damacy dyrbi.

Tak wušpja něto profeta w fwojeje formozje swojju wutrobu wšed Wožom, bjes tym, so tón morwy pólba na ložu leži. „Knježe, mój Wožo, hy ty tež tej mudowi, pola kotrejež ja hóljč bym, tak sile činiš, so hy jeje byna morik?“ Wón i tym Wožom žanebo porota činič njecha, o nē! wón chže jenož prajič: „Knježe, chżyječa dha ty na woprawište teho hólja moric?“ Nē, ne, ty chżyječe jenož ty macyž t poluče domwječ wšech ištj; to je ho tebi rodzišo, dyrhjalto dha něto to džęzo w šmjereži wostacy? Nē, luby knježe, hłabaj i hnadu na ty wudowiu! A spomni wšchaj tež hodu na to, so hym ja pola njeje i hoščom. Wšona je mi wjele dobrego wopofašala, ja bych jej to rady savlacził, ale ja hym khdny, a nimam ničęso; saplacz ty fa mnje! Haj, a tež to wopomni, so hym ja twój profeta. Wudu ja hanjeny, budželny ty tež hanjeny. So by twoje mjeno šwjecęne a šhwaleho było na jemi, tehbola čzini něto, wo čzój tebie prošču.“ A duž je wón takle rēczaj se swojju Wožom, starje wón a mēri ho tsi króčy na tym morwym, runje jako chżył prajič: ja to džęzo nje wuščuju! a potom wola wón i najšlubšeje wutrobu horje do njebiež: „Knježe, mój Wožo, ja čje prošču, njedh ta dušcha teho džęčęja jašo t njemu pšchidže.“ A hłaj, tón knjež wuščujił wolanje fwojeho wotročęca, to džęzo pšchidže jašo t hebi a Śeliasz pšchinješo jo jecho maczeri i tymi křoćkami wječy hłowami: „Hłaj, twój bym je žiwu!“ Šchō chže prajič, kaje sbóžne wješele je to tutym wotomljenjenju ta maczerna wutroba sačęta! Nēt spóinaje wina, so hu sbóžne a křoćne myšle byle, kotrež je tón knjež i njež mēł w tutej tyšchnošeji. A išto je ta tyšchnoše jej pomčala, to pofaže nam to šlowo, kotrež wona t Śeliaszej praji: „Nēt fa spóinaju, so ty muž Woži by a teho knježa hłowa we twojim erče hu wērnošę.“ Derje, to je wona tež hižom prjedy wjeđeła, ale nēt wona to hišćęče wjele jašnušo a weščęzišo spóinaje, nēt we wona je šponjena, so žadny Wóh njeje, křiba tón knjež, tón Wóh israelski, a jo ma wona jemu kamemu žiwa byčy a tak thodžič, tež ho derje spodobla wšed jej wočomaj.

Zuba dušcha, kiž machy žnano nēt runje tež srudobu, kiž heđzišch w šchuli šchiza a špytowanja, w šchrejeniji Wožej, so by twoja wēta wjele křašnišča ho wopofašala, dužli to sachodne šloto, kotrež wšech woheń špytane budje, budže dha tež twoja srudoba hišćęče ho tebi do wješela pšchwobročęčę, budže dha tež ja tebie hišćęče džęń sħabędjęč, hdyž Wožu křašnošę wobladačy a šhwaličy: Wón čzini, so wo srudobie ja wješeły won hłabam?“ — Sawječe haj, to ho stanje jeno, so chędžy hebi fwoj šchizy a špytowanje t temu hłuzičy dacy, t čzemuz tebi hłuzičy

dyrbi po Wožej woli, mjenujzy jo by čje dale bóle wučzjičęto wot wšęcho hřęchńeho wadžnja a čje bliže t Wožu dowjedło. Botom mamy hižom hřędž tyšchnošeje bohaty trowčit, potom dže ho nam tež tamnym tšjom mužam w žehlwiwe pjęzy, ištřwórtý bež pola ničy, a my špewamy: Ženo so mam jecho a so mój wón je, dha dže prjecz, ištřōž boli, dha bym šbóžny w jecho hřwatej woli. Haj, hdyž je wón pola naš, dha žmęny tež Pawoł Śilas tam Woža šhwalič tež w čzomwym jaštwe. Junu pak, ty Zarpatř-řka, ty Wainřta wudowa, ty špytana dušcha w žehlwiwe pjęzy hřubjenřta, junu, junu dyrbi to, ištřōž naš tyšči, hřwōž kōnž došacy, junu dyrbi njebšož wot naš dołho prjecz wostacy; junu budže ja srudowječ wobbamacž naš wješełoščy (šřel. 420). Tu mamy ho beđzič, tam wudželuje ho dobyče; tu mamy hřodžič w hřyřowym dole, tam budže Wóh šetřęč wšchite hřyly i najšchj wočom; tu mamy ho beđičeł tež lubnyh wješčęłom, tam dyrbimy ho jašo witačę a wobladačy i wješelom; tu maja wumřęč našdy lubi, tam budže žiwu našdy morwi. „Hłaj, twój bym je žiwu!“ Tu je Zarpatř, Woža šchrejenřta tam je Bethel, Boži dom, něšto polneho šjewjenja jecho křašnošęje. — Tam šestřhadba mi šwēto jašne, so potajnošę spóinaje a mjenuju to hřwate, křašne, ištřōž t wuščędžęnju njebė tu; tam mój dučy t džakom špomina na wšchite džiwne podacy (807, 7). Hamjeń. Kgr.

Dwē njerunej mandželstwuje.

(3. potračęwanje.)

IV.

Po někotrych dnjach — žně beču domoj šřhowane abo do wulkiš šřowoh (šojmow) šwoęene — bešče wojnaręz mišřtř řapučowal był a řalle w nozy wořowo 12 i mēłta po pučę do wšy ho wōdęit. Runje pšchi mēščęžanřim pučę pak tsi štōhi wuřba a rořti řetęchu, kiž Wjarnateczom hřuščęchu.

Wjornat nimo nič beđičę. Duž ho jemu ředo, jako by tam něštō do hłomy ho šřhowato. Wón chżyšče pšobladčy hřęč; tola hebi mušřteče: „to budže najřtęřcho wōwōwiočy, kiž ty řetęwo pęta; ja jecho i njeho wuřnacž njedam. Šchō tež tak njebšo. Žowny je a ištō je na jecho njebšožu we winje.“ Duž dale babaršę a ho t mēri řetęny, hdyž bešče prjedy fwoje počęřje po jawęczęnym wadžnju wuřšewat.

Tola ředma bež trochu pšpak, hłaj, išto to be? Njebu wo wšy woheń trubjeny? Šsano ho jemu džęčy? Nē, nē, něšto tež i wže wōwōjny řwōn fwoje řudne řuřki řęčje — a hłaj, tam njedawto řtřašne přomjenja t njebiu řapaju. Šdže mōže to byčy? Šsano na dworje abo pola řkimateč? Tola na pomoz, so njebchu ludžo a řłot w přomjenjach kōnž namakali. Ručę ho wobolela a potom wō do wšy. Tam hižom řylawa řeteječa. Runje na nju a potom won t wōbenjej. Ale išto dha ho polęšęč? Beču to te tsi řajmy. Štřašne přomjenja wēh hišćęče wjeřęče a řtřašnišęe čzinišęe a hłowiane řapalęny i wēřom daloto a řšęřeto do wšęch řtronow řetęchu. Šřōřny napohlad bešče. pšchiladowacy, tal woheń to řęřje, ištřōž bešče čšłowita přęčjo pšlawowala a ištřōž bež tal pomak řwōto a řrawio. Čzinič wšchaj ho to ničo njehodžęče.

Po thwili pšchřbna Wjarnat. Šso jara džiwajo, jo ho jecho štōhi pala, wón řetęč a řakrowacy počę na teho njęřnateho njebdočjina, kiž je wōwō jařojit.

„Šsama wot ho ho řłoma njepoti. To je mi nęřtři nje-pšęčęč řłabu čzinič chży. A řajku řčřobu řmęžy? Šawječęne bęře mam, ale išto dha řawječęře wotawřowo dawa? Šchřoda řęnje řorumna njeje.“ „Polizaję“, tat t polizaję pšchřtęny, „hřa-

dajęce, so budyńcye njeboćzinka wuśhędźli. Wjes kšońtanjja wośtaćz njebme. A to mōżecze wjedzećz; njes mojmim pšchęczelemi ja nim pytaćz njerczeboće! Wšchędźcye na ranje ke mni, žnano mōžu wam prajer wšed połaćaz!“

„Derje“, polizaj wotmolwoi, wšchōn wješeke, so žnano tu jeho pytaze bžko taf czeke njebudze. „Sa čžu na ranje t wam pšchęc.“

„Om, hm“, stary šchędźliw, kiz beke to wšcho bšyščat, dotelz blisfo stejecze, t nekotrym druhim šchepny, so datolo bšyščecz njebe: „Kšobōž najbole pali, tōn šo najpriebny famoljwa. Sa nječaťz šchędźliwne wošby mēz, bžyž tu Wjarnat žwoje nimala wurōćzene a nětko moke do štohow swożene žito, w kotrymž je taf wožay futele a kořizjanja haćz rōžki a pšcheryž, kam japałiz njeje. Derje jamēćzene pal ma a taf hotowne pjenježy doštanje, a tyč ženje doćz dostacž njemōže, so by je žwojeje žonu, tutym wjeblom, w mešćejaniskich wjezelach go walač. Wēćecze mi, nidtō njeje wošeń satōžiz haćz wōn. Nětko čže, taž nēbhy trawajny kšōjor Nero na šchēćezjanow, taf na jeneho žwojich nješchęczelow winu walaćz. Zola njedy jeno čžini. Wošeń we šwēdomnju bžjom na a žnano tutōn wošeń jeho fameho tezerje. Sa wješ žana šchōda była njeby.“

„Čoi“, druhy wabtruczaju, „radšo haćz tu w našcej wšy bžymy jeho nēbže w Americy abo Australiskej wjedźli. Do naš go wōn je žwojim hwojmim žwjenjom njebōž.“

Wošeń beke mjes tym go pomjeniščil a ludžo go rajeńdžeczu kōždy do žwojeho domu. Ale nimala wšchōžny bēčny pšchēwēd-čeni, so je japałiz Wjarnat kam.

Taf jańdže nětko dnjom. Nisoko bšyščę sajełi njebēču a duž go tež wo wožnyj wjele wjažy njerczeke. Zenož tu a tam by ščto na njōn spomni.

Polizaj beke bžjom čšajcžičcho pola Wjarnata pobye. Čažo tam wō jstwe s nim bekećecze a s nim wo wožnyj rēćezje.

„Ale wo mōžecze mi wēricz, ničtō druhi“, taž Wjarnat do njeho rēćezje, „wošeń satōžiz njeje haćz Surzež wojnat.“

„Ale to tola što wēricz njemōžu“, polizaj wabtruczajecze, „na wojnarja bšyščę ženje žana kšōrža była njeje. Žyła wješ jeho kšwal. Čēž je w štožy wobšewinoćezje a ma w domje wobze taž s čšęka ščto druhi. Čžehodla dža bžyčjal ranje wōn go do tajneho štracha pobaćz, druzjemu wošeń satōžiz? Wšchēbe wšchēm je tež bobhōbojny pobožny muž, kiz go žwojim šwēdomnju kšōž.“

„Ač pobožny“, Wjarnat hčwōny s ruku wo blido prašny, „pšchōćezje jeno tutym murarjam. To žy čži prawi. Ma šadze lita luboćz, ale pokni satšja, a wojnat je najbōrčhi. Wōn je to bž. Wobšchōćezje bšyščę jantkōćz na to. Ščtōž žym wam bžjom džebećz kšōćz prajiz: Tutōn wječor bēč go wōn podab do šwōb-bole něsta na šchēćenju pīwa. Wōtolo polnožy domoj bžēč. A duž wōščach prjebny go wojnarja domoj hčz. Dotelz žym go s nim šwadžiz, njechach jeho doćšęčajecze, a duž pomaku ja nim šwadim. Bžyž t fajnje wšchōřidru, dža žyle derje wōždu, taf wōn tam štejo wošla a go fajmje blizajecze. Na wotomni go nětko sajełi. Potom žwoj puć domoj bžēčje. Sa beki na ničo ža njemhlyu, žnano beke beki tam wojnat ja čžičim žigaru ja-šēšlicž šchōř; na to domoj du. Nětko pal wēm, ščto je tam pšchōř fajmje čžini. Wēćecze je tam go šchōžay zunder pokožiz a pōlber do blisfoćze, a bžyž beke tute pože napowlaťz, je dale šchōř. Wōbžičcho je wošeń wubprik. Wōn je jōn satōžiz. Wōn je go na nim wjećezč čžył.“

„Ale čhō dža ma na waš?“ go polizaj woprašča.

„Sa bēč“, Wjarnat wotmolwoi, „šo dla jeho njelepeho šadzer-ženja pšchēd ščtami na njeho rošhōwac a jemu wjažy džećaz

njebač. To je mi ja što wšal a nětko šo wjećiz. Špuchčęjećz šo na to.“

Polizaj s hčowu šchajecze: „Džitwa wēz. Sa wojnarjei nihby taize nětko njebowōřju. Ale — wšcho na njeho šwēdžiz. Ščōćnžnje budu jeho tola do pšchēptowanja wšajz bžyčec. Ščōtō mōže tu hčinat.“

Na to wotēriže.

(Wšchōřobnje dale.)

Wšchēlake s bliska a s daloka.

* **Na nětko knjeja kantora a wšchōřičcho wučerjja Kantera** pšči Mičšakškej žyčwi w Budyńščinje, kotryž na derje šajšwōny wotpocziń dže, je go wupšowiz knjes žyčwinišči wučerž Polat, w tu kšwitu w Malećezjach. Knjes kantor a wšchōřičhi wučerž Kantel narodžij go 12. junija 1851 we Wdowonjewe pola Budyńščina. Wōn je Budyński krajnojstawišči seminar wopuyat. W lēče 1872 bu s wšarcom, 1874 je statnym wučerjerom w Machlowje, 1875 bu ja pomozneho, 1876 ja statneho wučerjja pšči melčęčan-škej ščuli w Budyńščinje poštajem. 1884 bu ja žyčwinišeho wučerjja pšči Mičšakškej žyčwi wupšowem, bžyž nětko pšchē 30 lēt je žohnowanjom ščutuje. Wōž tōn Knjes wobradž jemu lubowij wječor žwjenjaja!

* **Š Wobazerčja.** Čštōž je loni wōjna šaščajita, je šo tola lēška s najnjecšcha s bžela wawēdole, bžynjež wulla wōjna pšchēgo hōwrita. Najše nowe byrgle go jańdženu njebjełi, 12 septembra, jednorje a čšičho wobšwēćezchu, taž beki ščutny čšōb žaba. Čšerjebu do teho go wone pšchē. Knjeja diktora žyčwinišči mušikom Štōby-Žitawišcho w pšchōtomuščy twarža byrglow, knjeja Šoway-Budyńšfelo, a tutomeho bučowownego a kantora prušowacu a ja dobre a žymane špōnaku a šo na to žyčwinišlenu pšchēbšēćezčelšwō pšchēpobacu a šo s došom we žwojeje wobšchōćezči a rjanolećzi pololacu. Njebjełi bučowowny nowe byrgle wōšabže na herbškej na nēmškej Wožeje kšluzje je šwēbēženškej rēczu pšchēpoda, a knjes kantor a knjes organija Žhomas s Wubija w pšchōtomolećzi knjeja byrglow-twarža Šoway-młobeho wopšowjećezčile ščelrlicze a šwēbēžēškej hcy hčajecšojaj, s tym polašaju, kello krašneho a rjan-neho mōža nam tute nowe byrgle polšickej, kotrež žy tajše, so w blizkeje a dalškej wobšowinoćzi jich ranječa drje ščōma namat-šajč, wōšēbe tohōbla, dotelz maja w beki trōmpetu a tał mjenowanym žpamazy ščowor. Wōž tōn Knjes čžył naščemu krajaj bōřny jabo ščoty mēr špōćezčiz, so by mošla potom Wobazčanšta wōšaba tež tōn druhi wulki bžel žwojich bžjom do wōjny šepočanzny bžēkwo pšči žyčwi wawjećez a došōćezčiz a potom we wobšowownem Wōžim domje s polčatimi ščōgami nowych byrglow Wōhu žwoje špewy jamošchōwacž.

* **Lubi Čšerjaja.** Nješabudžje na wōjnistu poćezkonu. Haćz ba šrjedy, 22. septembra, mōže go kōždy na poćezje a na banzy šajšabč.

* **Wōžuzel je šažo nadžije potny młodženz a bitwischęzu padnył,** kotryž čžyčje naščemu herbškemu lubej kšluzje. Že to knjes ščowizka Renčz s Wjelećžina, žyn nēbdušchēho knjeja šararja dr. Merčžina Renčza tam a bratr něćžičchēho knjeja šararja Wjelećžanšteho.

* **Knjizke žyčwino kopjena,** kotrež go wudabža wot knjeja wšchōřičcho žyčwinišeho radčijčela Roženčanz a go rošdawaju na wšchōřičchich žyčwinišchich pšchēbšēćezčerjow, wōdawaju jara šajmawny naščow knjeja Biečly w Budyńščinje: „Wo žyčwiništim trēbanju šowonow s wōšēbitim bžjanowanju na kšluzju.“ Wly žyčwinišchich pšchēbšēćezčerjow wōšēbe na to kēžžnych čžinimy, a žnano šo wot nič tež drušim ščadnowč polšicčiz, tōn naščow čžitacž.

Šamolwity redaktor: J. G. 616. Ščōbureaktor: K. A. Fiedler.

Čžičęćezč a naščadnit: M. Smolef.

Womhaj Bóh!

Sy-li epówał,
Pijaje dźětal,
Strowja ós
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spródnj
Napoj móny
Lubość ma;
Bóh pak swérny
Préz spaf mórnj
Čerstwość da.

Njech ty epówał,
Swérnje dźětal
Wólđne dnj;
Dšaf pak swjatj,
Duš datj,
Wotpočaf ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmana
Ziwność je;;
Ziwa woda,
Kóh Bóh peda,
Wokreś ćel
F.

— Sserbske njeđzelske lopjeno. —

Wudawa ho kóđu kóbotu w Šsmolercej kńhijěšćekćeni w Wudbšinjje a je tam ja ščtmoćlětm pšchedplatu 40 pj. došćaf.

17. njeđzela po šwjatej Črošjzy.

Čap. štatti 17, 16—31.

Čawoł w Athenje, w měsće mudrośće. Ščto je čłowjeł, to běšće to wulke hudańće, f kotrychž ho mudri ľabjerachu a tola pšches je nješćinđžeku. Čawoł jim tu prawnu mudrość přědnje. Wón ju nima čam se beže, ale wón je tu wěrnosć wot teho nawuknj, kiz f njebeš na semju pšćinđže.

Wěra do Škrysta nam šewi, ščto je f čłowjełom.

1. Š wotkal je pšćišćok? Š Wojeje ruki.
2. Čzemu je čłowjeł na šwěće? Boha pytać a namaćaf.
3. Šđe wón dže? Pšched Woje šubjenje.

1. Ščt. 23—25. Čawoł Athenštm praji: „Ja wibžu, so wy we wšćech wězach jara pšćibóšřaj šće.“ Wóni nježo njenybežachu wo Wozy; jich pšćibohojó — beču čłowšće myšle wo Wozy a tehoľa taf hubejena a hudańšće kiz čłowšće myšle. Wšći tajšće nješćrošćinđžej paľ beču potni bojošće pšched bójštwom. Wo tym hweđeži wón wotkať, kiz je šwjeczeny temu nješćajomnemu Bohu. Tež tym Boham čhežja šlužić, kotrychž nješćaja. Na to štož ho Čawoł: „Ja pšćiwowjedam wam teho čameho.“ Čenićki Bóh je wam nješćajomny — tón jenićki, jeho pšćežće ješćnać, wón je šwět šćinji; wšćitko, ščtož je, je štuk jeho rutow, plóđ jeho duča. Wón njeje myšľ a wotwobraš čłowjeka, ale čłowjeł je jeho myšľ a

šćamjo. Něko je hudańće to wuhubane, f wotkal je čłowjeł pšćišćok: wot Boha.

To je přědowanje, kiz je nam dženša hišćežće wazne. „Š Wojeje ruki!“ Kaľte mamy ja to dopoľaimo? Čepšće hač mudri šwěta ja šwoju mudrość, my mamy Ješom Škrysta. Wón je wóžny dom a Wóžja wóhľadaľ a jeho šćamjo, kiz bešće ľacšmite, najšćajšćo na kebi nošyľ, je čam wo kebi prajiť: „Ja bym wot Boha“ a nam do pomjaka pšćinjeľ: „Wo šćušćežće k Bohu, pšćetoz f jeho ruki wy pšćinđže.“ Š tym paľ je nam tež

2. date, f čzemu je čłowjeł na šwěće? Boha pytać a namaćaf.

Ščt. 26, 27. Wšćitke druhe nadawki čłowjeka našaf štupa. Čak čłowjeł tónle nadawť šapšćimnje a dopjelnuje, to wužinja jeho hóbność. Wobojé, Boha pytać a namaćaf, je našaf nadawť, niz pytać čamo, ščtož čzychu niz jeno ja najwjetšći nadawť, ale tež ja najwjetšće šbože čłowjeka wudawaćaf, pšćetoz wjetšće šbože by bylo, ľacny žerjo pytać, hač f njeho ho napieć.

Šđe móžesh jeho pytać a namaćaf? Čawoł praji: Šiřćorija waš f wobojemnu wóđzi, pšćetoz wona šewi mudru radu Wožu, kotryž wón to ludowym žiwjenju šewi. Tež grichšći lud wón do šwojeje rady wóšćamny, ale wóni jeho nješćinđžachu. Ščt. 29. Duž wona jo čama nješćaměje, hewaľ bychu ho ľudy dyrbjať pšćes nju k Bohu wóđžić dać. Ješuf čam prawnj wyšć potašnje. Jeho nam Bóh da, niz so by wón Boha namaćaf dyrbjať; wón měješće, ščtož wy pytać dyrbimj. Duž móže wón

sjewicz, kajste 60 cziłobite zimjenje wopokazuje, w kotrymż je Bóg, kotreż je hatte prawe zimjenje. Wón może nam prajic: Boga mie namakalsz ty Boga; ja cżu tebi pomhac, Boga namalacz. Sdyż ty moje dla t Wótzkej pschínóbcy, potom masz ty je; moje dla wón tebi dżeczaje prawo da. Potom hy dozpił, sčtoż dyrbiš, twoje zimjenje je zimjenje s Bohom, napjelnjene wot jeho mozy. Duż pytajmy a namakajmy Boga pola Jezusa — a to cżim bóle, dotelż wémj

3. hdze my dżemy? Pschod Bože sčudjenje. Tak praji nasza wera. Skrytuš je nam wopisimo wostajil, kajste dyrbi zimjenje w Bóh byc. Něto dyrbitmy po nim cżinic, a hebi wot njeho pomhac dacz, hacž budze wón hwet budżić.

Jeho sčudjenje budze prawe, niczo njebudze 60 pschewidžec, ani male, ani wulke. Wudno bydu rad to sčudjenje preli — tola podarimo. Bóno wěcže pschínóbcje. Duż dżerz 60 t Jezusej w potucze a wěrie. Pokutu cżinic, to rěka cżekacz je swojich hrědow taz se 60 palazuje hžže; wěricz rěla — niz něchto ja wěrne dżerjecz, ale wot Jezusa žimy byc. Wonej sčeržitej w sčudjenju a wěrne sčinitie: S Božeje ruki, psch Božeje ruzj, do Božeje ruki — to je sčožny staw.

Hamjen.

Witaj, našyma!

Ty i njehej žognowanana,
Ma wěsłach bogata,
Ty i plodom wobczęstana,
A nam witaj, našyma!

Ty žakle słónczo smilich,
Přod swawich i njechata
A i darnej ruki žiwich,
Sčtož twój dar potčejba.

Ty w swojich prubach mika
Ma kufach, šabrodach,
Ssy w swojich kwětach žywa
Po horach, po dotach.

Ma barbach hįhčęje trařna
A i bńhčędom beřjena
Kaž pńhčęna družka twařna,
Nam witaj našyma!

Handrij Zejřef.

Modlicž 60 a dawacz.

Jedyn bur, kotrehož bróžnje bečny je žitom napjelnjene, męcęche to wachnje, 60 wčędnje modlicž, to cżyž 60 Bóg luby knjes tež ja potčejnóbcje muřtarobazęy staracz; tak bórny pař hacž tajš křuby t njemu pschínóbcje a wo malicžstócz žita protčęche, by wón wotmolwił, to niczo wysche nima. Zato bečęhe 60 bur jedyn dżei tež ja křubęy a wopuřčęjemęy pomobilil, jeho 60 t njemu dżęche: „Ja hebi pschęju, nana, so byč twoje žito wobhežęil.“

„Sčęha moř hnadž i nim cżinic, mój řyno?“

„Ja byč twoju wóditwu wuřęhčęł, dżęčo wotmolmo. —

Wny modžemy swoje wóditwu žani huřęhčęwo wuřęhčęwacz, byžli to wěrimy. Jezus praji: „Křubęy macęe wy křęby cřah pola wař, a tak wjele swojich wóditwow modžemy my wuřęhčęcz. řny-li pschęjo wóditwio, dobrotu cżinic! F.

Evangelium mjes Słowjanami.

Spisak farac Schwjela w Zesłanje.

9. Łuřizy Sserbio.

(Wokracęowanje i cżęřta 37 a słóncjenje.)

Wo pschínóbcje hornjoserbčęje „Macęizy“ faracž 60 1880 tež delnjostajřka „Masčizy“, i kotrejuž duchu bę wuczeř Jordan Popowić († 1910). Bóna pař jenoz nabędu a ludowne pschy wudana. Zeje přenje a najwóweřničęhe dżęto bečęhe wudawł nowych „duchownych křaclęow“. Na tutym stutku su najwjaz dżęklalil Schwjela, Mato Kojbř i Wjerbnja, wuczeř Kojř i Lutola a wuczeř Ręczka i Čęena. Sa Sserbow w Berlinje řariadowaču 60 1882 kęmędenja pod wjednistwom řhocęebustęho fararja Wromiřęha († 1898). Wóđžišęho stutrowačęje tam i wulkej pilnosęju wuczeř Ręczka, řiz wječęřwł žiwjenja w Charlottenburgu pschępřywačęhe. Wón wotmęwawęhe mękacznje kęmędu a wabječęhe tež řudowazęy Sserbow a přerabarow i Łuřizę do tuteje pschy. Wo jeho řimjerzi († 1901) 60 bohuřel ničto njenamafa, řiz by kajste wuřime dżęto dale wjeřt. S žyka je to sčazjenje delnjostajřęhe Sserbow hįhčęje wjele wjazh hacž hornjostajřęch, to cżi, kotřiz řu wřichčędu řędu pschęřęli a dyrbjeli i wjednistwami luba byc. — řwoju narodnosęcz řachwajau. S tym řwostawa lud řwonta řhromadnęho cżęca a řwonta plódnęho narodnęho řošwajowanja.

Sserbřili lud je w žyřym wěrneje nabožnje myřle. Žyřwaje řu polne kęmęřerjow, i řwajatej wječęřeri mamy 100—200 % řwowednęch (wot žyřęje wobaby řęčene), a potčejnóbcje Božeje křaleřwa řu bořaczę dama, domadž řu cżita Bože řłowa a řpřwaju řu řkřęsluřęhe. Wřęčelate řjane wachnja řwędęza wo tajřę potčejnóbcji: řaž „puřny wječęřer“, pšřtne a jutrowne řpřewanje atđ. Tež něto we wójřřim řtrachu řu řolęy po wřny řwędęzo potutne řkřęsluřęhe řpřwale. řaj, řama našęha řęč je pschęřkana i nabožnym duchom, řhdęž „wot Boga“ řęj prajimy: Bómęaj Bóg, Wřęčęř pomahaj, Wřitaczęje i Božeho řłowa, abo řhdęž prajimy: Bože řłónczo, Bože řito, Boži řkřęč, Boža rucřta (řęho je řajala).

Rjęch tuta pobožna myřl, drohe řerřitwo po našęch wótzacęh, nam řwostanje, njęch wotpotožimy řtutk cżęmęwęčę, kotrež tež w naš řhčęčę řu, jo będny něchto byli i Božej cżęřęji a ře řwualbje jeho řwajateho njena.

10. Sčtož je dotal na ewangelizaciji Słowjanow dżęla?

Sjednocęřstwu, kotrež by řębi řamenu ewangelizaciju Słowjanow řa nadawł brato, dotal řhčęčę njeje. Tola řu někore ři tutemu kóncę pohmalil.

1. Guřtaw-Rdolřřke towarřstwu, řačęžene 1832, ma řwoje řędwo w Lipsku. Jęho nadawł je, wobřętęaje ewangelřę wóřaby w řošpřęřędenju i pjenęčęmi podpřęczacz i natwarjenju řyřřwajow, řarow abo řęulow. řwob tutym njemom je towarřstwu wóřęčto řłowjanřřęch wóřabow podpřęrawo a i tym je wobnwjerdžito.

W řęčęje 1912 řu po řajřřřch towarřstwu pjenęčęne daty dostate:

1	mařęřka wóřada w Ruřęwofej,	
4	mařęřke wóřaby w řrusej,	
6	pólřřęch wóřabow w řwřnanřřęj,	
6	pólřřęch wóřabow w řęchleřęřfej,	
4	cżęřto-pólřřęch wóřabow	} w Awřřřřfej,
8	pólřřto-nęmřřęch	
1	pólřřto-nęmřřęto-cżęřęta wóřada	
175	cżęřto-cżęřęřęch wóřabow,	
18	cżęřto-řłowaffčęch wóřabow,	
5	řłowaffřto-madžarřřęch wóřabow,	
2	řłowaffřto-madžarřřęch wóřabę,	

- 7 školaško-němsko-madžarski wošadow,
- 1 škowjenška wošada,
- 1 škowjenško-madžarska wošada,
- 1 škowjenško-němska wošada.

Wščo hromadže 235 žyly abo 5 wjeticha škowjanškich wošadow. Wobodna budže ličba drje lóže lěto.

Gustaw-Moloffste towarštno ma někatre škowjanšte „poboczne towarštno“, mjenujaj:

- 1 hornjokulžsko-herbste,
- 2 čěsto-lutherste, a to ja Čjechi 1893 D. E. Dřejša, farať w Prahy, ja Morawu 1869 farať Otmar Dřejša w Zabeňu,
- 3 čěsto-reformowane 1896 Dr. E. Dujšef, superintendent w Kolině, ja Morawu Dr. J. Čiřaf, superintendent w Kloboučach.

Poboczne towarštna maju prawo, njeczi džěl swojich došhodow po swojej woli k pobpjeranju wošadow wudawač.

2. Comité Genevris pour les écoles reformés de Bohême et de Moravie (Genevřiti špofst ja reformowane šhule w Čzechach a na Morawje), šafožene 18... Dofelž šu tute šhule drje wchtiche čěste, dha šo j nımı i najnjewičiha ewangelišm Čzecham hódna pomyš došfawa.

3. Deutsche Orient-Mission. Tole towarštno je 1903 farať Dr. Lepius šafožil; wono ma swoje šydo w Potsdanej. Wono je taf došho hacž mážno mjes Kuršami džělato, dla njepřecěšlšwa tamnje wyšknołče je šo wjazy muhamedanam w Turfomstej přiwobrocžito. Někatre němske knižki šo žiwjenju ewangelišm Mužow je towarštno wudawo.

4. Mission für Südost-Europa. Towarštno je přičes bratrow Urbanow, přejby w Katowiczach, něšto w Gausdorffe w Schlesyšstej, šafožene. Wono je džěto „hromadstarjow“. Hacž runje tučzi napřejdy němskim šfchecšjanimam štuža, dha šo tola tež naležnje wo Škowanjach pruzija. Žich šafada je po škowach wjednika J. Urbana: „Wo možnjosci w lóžym narodže a žyrłwi dušče ja Žejuša dobyč, šo lychu tučzi we šwujim ludu wóšti byli. Wo přichetluj j jednje žyrłwe do drugeje njerobčij, tež ni j jedneho luda do drugeho. Mážby lud ma prawo žiwjenja a tehoba tež prawo, we swojej rěčzi Bože šlowo doštatč se šlowom a j přimom.“

Tole towarštno seminar k wumucženju džělaczerjow Božeho kralejstwa wudžeržuje. W lěče 1913 šteješče 42 mužow a 6 žonow we štužnje, j nich w Mušowstej 21, Kufušto-Wuherskej 18, Němkej 7; po rěčzi powjedachu 21 němžy, 19 němžy a škowjanžy, 6 škowjanžy.

Dobře džěto je towarštno j tym činilo, to trataty a wšdelate knižki we škowjanškich rěčach wudawa, tež hódne škowjanšte kniži w němškim přichetluj roščěrja. Še to wohebe šfuf knižkowny D. Urbana w Striegawje.

5. Kostanzer Union — Kostnicka Jednota, šafožena 1903 wo ewangelišm Čzechow a nělotrych potomnikow šahnatych Čzechow w Němkej. Wona čže ewangeližaciju w Šuřowej semj přechomacž a to j pilnołče čžini. Přědšědha je fufes Dr. E. Dujšef, superintendent reformowanju w Čzechach w Kolině.

6. We wščem je to jara malo, šchtož je ewangeliška žyrłje ja ewangeližaciju Škowanjanow čžinila. Ale Škowanjenjo ani nimaju tuto džěto j sujeje hrony wočafowacž. Kajže wšhtejnołče šu, by to přšego něšto žušho wošfawo. Škowanšfawo je taf wuzly j reformaziju šwajšane, šo šo jeno trjeba wotewřicž swojej šafžde-wočji a šyudom budže šo pruhi ewangeliža šwecžicž. Wo šwina-wojo šu w lěče 1912 šofupjerjo ewangelišm Škowanjanow na pohonjenje pólšeho duchwowneho knjeja Škurnatowšeho w Prahy šo šefšli na „šfěd ewangelišm Škowanjanow“. Čafupjenji tam

děču Čzechaj, Polazby, kulžizy Šeršerja a Wošharjo. Šso wobšamtnu, na dnju 500lěneho wopomnjenja Šuřowoje šmjerče (6. 7. 1915) wjetřich tajti šfěd šwacžce, kř žrje by šo wobtwjer-džil a wobkrućil jako šwafel ewangelišm Škowanjanow“. Njehd tuta nadžija, přičes wójnu wotšhlena, tola šfchče šo dopjelni.

Dwe njerunej mandželštwje.

(Pofkazowanje.)

V.

Šašo woinarnej mandželštwaj přičeb wječorom we swojej šahrobzy ředžefšaj. Maty Žant w šahrobzy řrjepiešče, dofelž běšče škónjo wo dnju jara šufšito, a šaršče j wšfelom džěščo-wemu pilnemu džětu přiwšhlowaščaj. „Mano“, Žant jemu přichwofa, „šhaj, žižom morčeja a žyba šrawi, a šafje banje šu narofšte! To čžemy wščo bórly je šahrobti wjacž, přjedy hacž mós přiwšhlo. Za šam čžu to džěto wobšfarač.“

„Je pěne džěčo“, nan k maceri šo wbroczi, „taf prawje do džěla. Budže mi bórly we woinarjenju pomhacž mž. Wšh čžyř jeho namaj řberčej. Šam šo tež wšfón na njeho šwacžik. Šdy byč jcho jenički džěti njewižaf, njewem, hacž byč to wudžeržaf. Wšh tola derje j namaj meni, jo namaj w lutym šbožu řublicž dawa. Dobžafowacž šo jemu njemžemoj.“

„Šaj, to tež myšlu. Ale čži řhčče řrawila njefšym, jo šym wčera wofatč na pučzu Bjarnata šetkta. Žón j řhabofškim wšřewom na mje poflaba, jo šo wšča šafřožich, a potom do swojeje řubje šafřobota: „Čžafaj, twojej pobocznej wočji čžu ja je řkonej wobu šřlowo namacž.“ Ščepotajto domoj dšidžš a šo šafle šfrowacž, jalo Žant napřčeržewo přiwšhža a mi řpřewošč, šchtož běšče w šfculi runje wčera naruwňil:

Wšš porucž Wošu šwřu

Twój pučž a řubodu

A wopomť j prawej wěru:

Wšh knježi na njebu.

Ale šabycz Bjarnatowe hrošne poflabaenje njemžo.“

„Šmeruj šo“, trošfowošče woinat, „Wšh wščo derje powjedže. Tola, řšto dha k nam džě? Njeje dha to polizaj? Šchto dha tón pola noju čže tafke wječor? Šsano budže něfajle wofšewjenje se řubnišwa.“

Polizaj přiwšhže, šfrowiešče přčšćelnje a potom rjehty: „Šara čžeto mi je, šo mje pučž džěška k wam wjedže. Ale ja dypčiju. Šočzewenje wěričž njechadž, dha tola wščo na to poflafuje, jo — njefřobžče šo — řeze wo tamny wošaf šafžili. Wš šče řebdy j mšfa nimo řšof, tam pofafat a — řšto dha by to řewaf řčinič bų? Bjarnat je woš wšaf.“

„Wšh Wojak! Taf šo pobarmo šofafa njefšym“, šawofa woinatka a ružfakamaj na šemju padny.

Wojnak ja j řuku pofapody: „Trošfuj šo. Kaž je řněž bęty, taf je w tej wězy moje řiwědomnje čžije a tón Wšh, kř řždy džěti čžnu šafčeri, tež moju winu wšřrawoni.“

„Dofelž wem, šo pola woš žana myšl na čžekanje njeje, dha wofšafnje domach a řarjadowje řebi wščo, ale potom řubřicze na něščto čžaha na řubnišfwo, jo by šo wafča wěž přčpřypafka. Duž w řozjemje.“ Na to šo wofžafi.

To běšče řubny wječor. Ani dšřika řhčba přčji wječeri šo njebšfnyščaj a woinatžy přčžeo jena řyša po drugej řžo macželšče. Wšwjaf řěšče drje nierny. Šdy by tu šam šaf je šwujim došwym řiwědomnjom, jecho ta wěž dale ružika njefje. Ale řebi řrawječe: „Šaj, řdžž mje na řubnišfwo šafubža, řmēja mje lužžo tola ja řšofšfita a mój čžefny dom je w řubžarych wocžach čžefč řhubil. Šchto budže šo ja žonu a džěčo šfarač, řdžž ja njemžo? A řšto mjemje řynje dom wotewri a jecho

do wuczby wojny, hdyż shoni, so jeho nan w jasnoje heđzi? Tajščle myšli so wobrócz njemóžešce.

Na hmyrcz struđenzaj wo listwie heđzeščitaj; a to beđece jezu prěni trubny wječor a prěnja njelpacna nóz, kiž wot spocjatta swojeho mandžeštwa měješčitaj. Wščo něto pščidže, cžeož so boješce. Wščed kubnitstwow Bjarnat pščihahašce, so je wojnarja wóžak f stohej pščistujic a jo se tam zumber cšijnuf a so wotbalik a so je jeho wječenje k temu honiko. Duž, kaž tež wojnar je wščej wernósćej swoju njewinowatósč wobtwurcowaćce, kubnitstwow binal njemóžešce, haczjucy jeho jara wobzarowajce, so jeho k blěščemu jasnu sahubđi.

Tako ta powjećej domoj pščidžice, wojnarca so stróžnosći do cšejšce chorósčce padny, a wot teho dnja bě w jejnym domje wščo šože Flemingene. Ale pola Bjarnatez bě wječle. Něto bě kweščowij tiger swoj wopor we swojich pajosach pomek.

Tež wščelozj wječni, kiž běchu wojnarje jeho šože a jeho wobóžnosč sarwóželi, so něto jeho doma đalowachu a tež powjedachu, so drje je po prawdže sahubđi.

Duž wobha wojnarca shoni, kak mako pščeceljo do njelboža hodu džeja. Zeno Klimant by husto pščischoł a thoru wojnarca wopoytowal a ja jejnym hynom pohłabał, a husto by Klimantez mako Marita kaž maty jandžel wojnarca krosčtowala a jej to a druhe wot swojegu staršcju hodu pščinjeka.

Něto beđece binal, hacz jejny ščurach jej ljubješe. Něto beđece tał, so: Dom p wobóžnych je kšajeny, ale hčta bjesbóžneho so heleni.

Tola Wšč hiščke žaneho iprawneho wopuščicij nije. (Pščičodnje dale.)

Wščelake f bliska a f dalaka.

* **Krajna hnodu,** to je sastupještrow naščejje ewangellso-lutheriskej zyrčwe, měješce pščed tyđženjom w Drožbžanach wurjadne pošeđenje, w kotrynž so wo zyrčwinilšč naležnosčach, kiž f mójnu swiřuju, jednašce. Ščónčnje tajny zyrčwinilšč radžicel D. Hartung f Wipka wščo, ščtož dženka žiwjenje naščejje ewangelliske zyrčwe pohibuje a hnodže na wutrobje leži, je řědowazjany řkowami wupraj:

„Wječy hacz so wurjadna krajna hnodu, powołana sastupještwa krajnje zyrčwe, po řčotim wurabđowanju we wójniskim cšaju roselidže naleži nam, jeje řlawam, jenomyřšnje pščed ewangellso-lutheriskimi wořadami naščego kraja wuprajic: Wšč so Wšču potojenje a f hčubotósčej naščejje wutrobny dšakujemy, so je naščemu ludu, je kotremuž našča zyrčej w tymle wuřkim wojozanju f wječefošcu a f dobnym řědowanjom řej, hacz do tuteje hóbžiny bodežce pščed njepščeceljami dak, a niž mjenje ho jemu dšakujemy, so je jemu tutón cšaj f wščelakoremu nabožnemu řubdenju řobnowat. Wšč strowim hóbžicu a dšakowanje wójnice pošečjenje naščego luda, wořeje hynow zyrčwe naščejje domilny, f kotrynž so w polu wořeje řjednoczeni wěny, a řprominaty hnući a se řzarowanjom na tyč, kotřiž so w dopjel-njenju wótczjnikšč pščihřowosćow žiwjenje a řtrowosč řčitej wóžnego kraja woprowali, a f wutrobnyim dželbracžom sa naščich ranjenych, řhubjenych a jatych w zarym kraju. Dšakujemy řo wptajej a pčomnjej lurobici w luřatach a we wójnicej nufu doma. We řwědce pščeceljawo řtalej a wóžnemu krajej, řčžorej a řčžorawu řmy řtuce řmyřleni wuřežecel a pščetracž, doniž Wšč we řwojej hóbžiny prawy mčr dak. Ale f dobowo pčomny, so řy ničtđ njewořabnyf w džele řdobneho, pobožneho wobnowjenja řubowego žiwjenja. Zeno f džeła řo wo řuřko naplate wočłowawania na pobožny nowonarob naščego luda dopjel-nike. Šdyž řbile cšaj Wožejo domapytanja, kiž řmy docžalati, podarmo bęć njemč, durbja wščitaj, kotrynž řtej wótczina a jeje

zyrčej lubej, wotřronicj, řčtož je pščeceljawo Wšču, wořeje njewědomline pytanje ja dobnym, břch pščeceljawo řčteje řalni, pščej kotřiž lud woprawdže řahući, a wščitaj lořtomymřnosč, kiž cže nař wo řtrowosč cšaha řwabč. Wořadny njewj njepščetawo Wože řkowno a Wšču řčubju wptacž, njewj njawej dowery f řwojkej zyrčwi, kotřiž je řo f cšajom pščego bóle wobtwjerđik, njeda roselidž. Se wščelakšč řapřčijazych řwědženjom f pola je řpónacž, řakři wđd zyrčwne powučenje njewe. Njewj zyrčej, řchula a dom f teho pščego nomu wječefošč dobnowaju, našču mčobžinu, kotřuž našč cšaj tał móžnje řiba a řahorja, f Wšču řnjejei dowjcej, kotremuž tež pščichod řčušča, a jej řerbitwo wuřkeho cšaha řahowacž. Šchromadnje řmy na wuřkšč nabawošč cšaha řčelati, jeho nufu řhromadže njewj. To njemč pščestacž, hdyž f mójnu ře řónkej dořidže, ale durbji řo řčubščo řakóžicj. Wščicže řtejmaj w řědženju a nufu. Šacž je džeł, na kotrynž so je řwonami pčakoho dobnycja řawoni, řlijšo abo dalato, Wšč to wč. Zemu poručajany našču naležnosč, naščew wóřta f jicž wóžterjeni, našč lud a našču zyrčej f jejny nufami, řtrowcjem a naščijem. Wščed nami řo cšaj pořebnje, kiž njebudže řóžiči, ale hiščke řamowjenja polnišč, hacz pščitowaju, a ja zętuława a ja ewangelliske řčeceljawitow naščego jaita. Teho durbja řebi wščitaj, wořeje čti wědomi bęć, kotrynž je tole řamowjenje pščed durbimaj na wutrobu potožene, pščedřtejčerjo wořadaw. Napominamy wščedč, kiž řo jato žiwe řlawy zyrčwje wuřlawaju, nuřow a řony, mčobych a řtrowč, řakřešč řakóžitstwu, powotanja a řlawo teje bęć, f řhromadnemu džełu a f řhromadnemu mčobdenju. Wšč řmy teje naščje, řo je řebi Wšč taž f naščim ludom, řať tež f naščej zyrčwju wuřku wěšč pščebewaw a řo njepščeceltanje řwoju wořadu řohowacž. Rujejei zyrčwje budž teč tele řkowno poručene. J. K.

* **Wójnice warjenike lufy,** kotřez 3 dny troja, maja řo, wot Wudnyřwego řamřteřo řejtanitawa naprawjene, w tu řwřulu w naščich řerřičich wořadach. Wščed řčotim je řo řakři warjeniki řurjusz wot 6 dnjow w řuřaj wotmč. W řakřenym tyđjenju je řo tež dwójny warjeniki řurjusz w řakřezach wóžterčak, řbžez beđece řižom jebny w juliju. W tym řurjuzi řo wući, řať móže řo řurjuzo dale řytna řěđ řwaricž. Dře je naščim řerřičim řonom a mčobym řolžam jara woručicž, řo řo na nim wóžđeła. Wóžđženje je k temu darmo. Pščičodny warjeniki řurjusz je w řinafale.

Wudnyř hamřke řejtanstwow, kotřez je řižom f naprawjenjom wójniskich warjeniskich řurjow řwoju řtrowcžimósč ja něčičke wóžterčene wobřefošce wopowřakalo, je teč mařčinu f řuřchenju řadu wobřaracž. Ta mařčina řo darmo do wječičich wřowu dawa, řbžez móže řóžby řwój řad řebi wuřuřčicž. Wóřebity wuřit je, řo řo řad řať cšiče a řenje wuřuřčij, řať řo řuřčeny řad teč w řlmacž pščebawo. Wot pščičodneho tyđjenja budože řale řuřčeniřta mařčina w řakřezach na řtarej řčuli f řteřbanju pořtajena, a řčupij čti, řotřiž řwědža ju wuřicž, to tam na řarje řewicž.

* **Wóteřenje řwój řowor a řwój mořas dořwórněje.** Šdyž wščif je móžno, řo řo cšaj dořwórněneho wóteřawanja hiščejce pščibolěři. Šha řčupij wóřčizjo řón cšaj wuřicž. Něto řo ja řilogram řowora 4 řwřimaj a mořasa 3 řwřimaj pčacž. Šdyž budže cšaj dořwórněneho wóteřawanja nimo, budža řo najřterje wjele niščje pčacžimaj pčacžicž.

* **Dobre wóřamčunjenje je řo řtato fa Wudnyř wotřecje** a řo naščijem teč drebne dęřu řlawe. Šdyž je hóbžel pšči wóřčim řubnyim wójniskim cšaju wuřicž, řo řo mčobofč wječor po dšcham wořto řoni, je řo něto wóřamčun, je řo mčobim ľubom hacz do 17. řeta řakřane, djeje hacz do 10 řobžim ľubomč bęć, řať je teč mčobženzam hacz do řeho řeta řurjenje řakřane.

Sy-li spówat,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbyj statok
A twój swjatok
Zradaj ja.

Za staw sprócnj
Napoj módnj
Lubosć ma;
Bóh pak swětroj
Přez spať márnj
Carstwod da.

Njech ty spówat,
Swěrne dźěłał;
Wědná dnj; i
Dźeň pak swjaty,
Daš daty,
Wotpočń ty.

Z njebos mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřeš ćel
F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóždu hobotu w Šsmolerjes knižicisćejejni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlétnu pschěpdatu 40 pj. doštač.

18. njeđzela po šwjatej Trojicy.

Zap. štutli 19, 23—40.

Wyšće teho teksta, kiz nam powjedza šbežł w Ešefu a jeho šmėrowanje, móhli my šłowa 2. psalma napisać: „Moštorhajnij jich šwjastaj a czjěhajnij wot hebeje jich ščyrki. Ale tón, kiz w njebežkach bydli, šmėže šo jim; wón knjes hani jich.“ Wšo hišćeje lépe šłowa 93. psalma:

Tón knjes je wyšće wulkich wodow.

1. Něki posěbhajja hwoje šchumjenje.
2. Tón knjes pať je hišćeje wjetšiji we wyškotožiji.

1. W měseče Ešefu je japoschłot Pawoł dołho přėdwať a jeho dźěło njeje pobarano bylo. Mjeno knjesa šelusa bu škwalene. Duž pať šo tež pschěczijnjenje šbeha. Wobđeť pschěczijnjenja je šłótnik Demetriuš. W Ešefu šejelje křasnij templ Diana, kotryž do dźiwow šwěta šjelje a w kotrymž šo pječa s njebež padnjeny wobras bohowni šhowašće. Wot tuteho templa wón male wotwobrašy, šleborne šleiki dźeljašće, kotrež hebi pućowarjo nad jato dopomnišku kupowachu a šobu domoj šjerjeshu. Ale dobra warba wotebjerajšće, hđž Pawoł ewangelišon přėdowajšo. Pschiboha mammona je šo Pawoł dótknył, a to wón nječertpi. Hđž šo wo pjenješ a kubło jedna, a wutroba hnydom rošhori. Demetriuš šbežł šwjeđze. Hđž je jemu wo to čjinič, šo na pjenješach šchoduje, wš wón to derje s tym pschitřeč, šo wón šakupni ša čzeleš templa a bohowni. Wón žyłe pobožnije řeči: Bohowna

je w štrashe; wón řeči wěczijnšy: wón ma šěpshe měšta we wocžomaj. Tym pomoznikam a dźěłaczerjam potašuje štrach šhuboty a hłoda, dolež dźela wjejmaja, a s tym žadofjeje šahori. Šbežł ročje. Lud wali šo na torhoshčžo. Tam čžyšče žid Alexander řečječ, šnano s tym wot-pohladom, šidjenje pschěczjwo šchěczjšanštwu hišćeje bole rošhoric; ale woni jemu njebaduť k šłowu pschicě, ale wotladu na dwě pobžnije: „Wulka je Diana Šchěšćik!“

Pschěczjwo šeběžnowoči a šamowužitelje je šchěczjšanštwu štajnje wojowacě měšo; tehoda šu šchłowowi wifowarjo a paležawo wifowarjo wojowali pschěczjwo mišionštwu. Na móšćen šo čłowjetej pschimnyč njebmě. Wobhebe je šle, hđž hebi šeběžnowoči hišćeje manł napóžnje, kaž bychu najdřošče šubla čłowjesta w štrashe byle. Někotre rasne šłowa wšchito wuczjinja; někotti wotarjo hromadu šuba šobu štorbnj. Rať šu to špytowali, šchěczjšanštwu s tajkim wotanjom wotřacaj: Wšdomošć, šdželanošć, rošjabnjenošć, dwazpny ščitotet, škwobdnosć — t. j. wulka je Diana Šchěšćik! A pschego je to ta šama čželna šwětna myšł, kiz šo njecha šchřawacě dač Duchej Wozemu.

2. Hđže je dženka ta Diana? Něšto šo wjazajť k njej njemodli. Hđže je jejny tempł? Šsame rošpadanji hišćeje to měštno potašuja, hđže je štejať. Nad Ešefom třezi potměžas — Zurla, dolež šu přėnjju lubošć wosušchěziłi. Ale ewangeliš je šwoj dóbžčejšćij puć šchł. Tón knjes je wjetšiji we wyškotožiji, wjetšiji hač Diana. Duž šny šřošćtmi: Tež najdřiwšhe wody šo rošbhěnu.

Wski stale kscheczijansteje zyrtoje rosbije so blasnista
lódz śweta.

Ale też my dycbimy kruczi a śwérni bycz. Pawól
ho njeboji: wón dze śwedejenje wotpolożycz ja teho Knjiesa;
tola wón też njecha wšcheważlmy bycz: wón ho do
martrafstwa njezışcheci. Wón swoju wolu podda radze
pšcheczelow, dotelż wé, so je to też Wóza rada. Šsamo
póhanika wšchynożć (kanglet) dyrbi sa njeho sašupicz:
Šduż ho nježeje puče Wóhu spodobaja, wón też jeho
nješpšcheczelow spotoji. Wóni dyrbja wuśnacž: Wón njeje
žabyn hanjet naščeje bohowni. Dianu wón pomjenškil
njoje; wón pat je pošebnyč swojeho Knjiesa. Tak ho
žada cžicha śwérność w kscheczijanškim žiwjenju, pšches
našče khodjenje Wóha pošebnowacž, Šbóžnika wulkeho
cžinicž pšchede wšchem śwetom.

Wobozny muž ho modli a my s nim: O Knježe Jezu,
tebi staj wškil a morjo poškušnacž, smérnj zašhadjenje
ludow a naščeho cžeta a krwé pšcheczimo tebi!

Šamjeti.

Na wječor.

Šle, pšches serjoje wrota
W domečł Wóži kłóscio dze,
A pčuba śwétli kłóta
Wón bygło nješefle.

Ša horu wóscio sprózne
Tam něto janšela,
A k stroži wóžki nózne
Wóh jemu sašwéčja.

Nóž cžemy jawéščł staje
Wo jenu ščeroto,
A pšches pola a hoje
Šsón cžehnje cžiščinto.

Tež k nam ho janšel niži,
Šsón nješe serjojtj,
A s ranišchim kłósciom bliži
Šsò džen saš šabowntj.

J. K.

Česluš a jeho wobdylerjo.

Šastupny je šcenikom Lufasčom do Česja, nahlad-
neho města njebaloto morja na wječornej stronie Waleje
Ašifsteje ležazešo. Šswjaty Pawól tu tež pšchebuwa, ale
jeho njeowhladamy; pšcheczeljo jemu dženška ludoweho
ropota dla njedowola, ho s domu podacž.

Česluš je kłowne město a bydło wšchynośće tehle
krucha romšeho kšćorstwa. Doležł pšches njo pučž wje-
dže, po kotrymž ho twory do traja a s traja woža, dha
šu toršofčezja s tvorami a ludžimi napjelnjene, a tež na
hažadž ho s wifowarjenmi a pšchibladowarjenmi mjéwti.

Česluš je pohanske město. Jeho najrjenišča pčyča
je wulki rjany templ, kiz me wotlonych krajadž swojeho
runječza nima. Šamozični měščeczenjo šu njo bohowny
Dianje natwarili, kotruž drubdže jalo ščitowatku džiminy
a hošitny, wón pat jalo piodžetu a šejwjetku žiwjenja
cžezca.

Česluš je tež putnišće město. Š dalota putnižy
nem wšchibadžēja, so bychu šlawny templ wohladali a
jeho je šlěbora dželanu mołu podobijni abo kłétu sa
dopomnijetku kupaři.

Lud po wérje a šadzerženju jara křmany njeje.
Šiščezje mjes nami kscheczijanami ho hodno pšchivěry
nadebže, ale w Česju je žyke wobdylerstwo pšchivěrne,
a tak tam kufšarjam bohate žně rofu. Žato ho Pawolej
radži, mołu ličžbu wobdyleri s pčuchami šwiateho ewan-
gelija wšchewožćič, kał hanšitne pšchivěra a kufšatstwo
šlej, dha mnohy swoje kufšatke křiži spala a s nimi
wulke šamozjenje šanieža. Kaž jeni sa křiži, tak druhy sa
swoje cželo wjele wudadžja a šu kaž bohaty muž w ewan-
geliju wšchěbno je w krajnym wješelu žimi, prajijž:
„Njedž jěmy a pijemy, pšchetož jutše šmy morni.“
Wapolščotł wódyščžo jara štoři, so je w Česju wjele
cžerwicž měł a s pšcheczijanštimi wojowacž dyrbjal tak
s džiwimi šwěratami. Jeho wojowanje sa jeho Knjiesa
a Šbóžnika njeje pobarmo bylo. Niž jeno w Česju,
ale tež we wotlonočej města, baž, po žyłym kraju
je jemu wěrzacych dobyło. Ale cžim bóle ho jich
ličžba pšchisporja, s cžim wješčim njersanom Demetrij
to widiž, pšchetož pšchězo mjenje swojich šlěbórnuch
kłétow wotbýwa. Wón njeje muž, kotremuž by s roš-
ščerženjom bohownych telow rošpšcheczeranje jeje cžezca
na wutrobje ležalo, wón wjele bóle cželč swojeho wu-
měštwia pyta; njeje muž, kotruž ho wo nad woporami
wješelil, kotrež ho bohowny pšchinosčnja, ale wón swo-
jeho šamšneho dobytu hlada; muž, kiz po prawom wo-
tačž njedyrbjal: „Wulka je Diana Česliščič!“ ale špraw-
nišo: „Wulki je pjenježny pšchibóž Demetrijow!“ Ale
Demetrij je pohan, jemu ho njedžimamy, wón tola tež
se swojimi kłétami drubim šaškušbu pšchibowroczi. Že
dha tón kscheczijan šejšči, kiz jeno tak daloko ja
Knješowu žyrte wšstupuje, hačž ma šam pšči njei
něšajtu warbu? tón, kiz ho w Wósim domje pokasuje, so
by cželč šwérneho kemschibóžerja a křwalbu pobožnośće
wobšhowal? tón, kiz ma wjele bibliščių šłowom na
šajtu, ale jeno na šajtu? Žu pačži: „Wóni wščitny,
kiz le mni rjeknu: Knježe, Knježe! do nješesteho kralešwa
nješchindu“, pšchetož tu je šubanje wšamkijene.

Kaž je pjenježna lufocž wšchubže toržen wščitkeho
šleho, tak tež s Demetrijowcu w Česju njelube šelo na-
roščezje. Demetrij s blasnym wolanjom swojich džekaczerjow
naščezjuwa, džekaczerjo natytku měščeczanstl lud, a škóncz-
nje hara nastanje, pšči kotrež ničto njewé, cžehobla
hoču moža. Žu widjim, kaž jebyn šawjebni mnohi lud
šabldži, kał lud wěře šlowo bjes dalschego pšchemyšče-
nja šapchiza a tomu lošto wšpřidabnje, kiz najbóle bewerčja.
Čehymy-li ludži, kiz ho teleje dudowneje šlawočezje nješar-
bujja, widgež, njetrjebajemo do Česja hieč. Šduž pola naš
muž je šwétnej madroščow wo naboschicž wězadž šudži
a rěčž škónczi, hufo dolež tež s rukomaj kłestaju jemu a
šwojemu šaščepjenju. Že jow kaž tam. J. K.

Modlitwa.

Na swojim pučžowanju do Durinšteje bč Melanchthon we
Weimaru cžezšo ščorit. Doležł bč ho jeke wobštajnośč džent
wote dnja pobužchicžita, pščša šastli turmjecz s wotom
Luthera. Žato tón dóždže, ležšeke ludy pšcheczel w pošebnich
šychnjencžlcaž. Jeho rěčž bč šamana, křychenje ho pošhubilo,
wobšicžo a španja špadnyčje; wón nišeho wjaž njednjehča a wo
jebž a piče ani njerobšezke. Naštrážony Luter pšči jeho tožu
šezšezka a njemóžezke šlowčza prajč. Šłóncžnje šawola:
„Šwaruj Wóh! Raf je cžert tele waboschicž swožiti!“ Šotom
ho k wolnu wobroczi a ho i mozu, kaž by njebježa dobyč čypł.

wótkje mobilje: „Luby Wožo, ja čzi wocho k nohomaj čzišnu. Wšchako to tola moja wěz njeje ale twoja. Ty, Wožo w njebeščach, nješy dha wjazy žynu? nješčyščyščy wjazy!“ — Sako bješe takle f Bohom poručel a, kaž poźhizšo praješče, lubemu Bohu postny męch staroščow pšched durje čzišny, jemu wjachtle ja modlitwy date sľubjenja, kiz se sľubjatešo wšema wješčejše, wopowjedał, teź prajił, so dyrbi jeho wuščyščę, hewal niemohł jeho sľubjenjam dale wćerć, dha šo f wješelej nadziju k Melanchthonowej wobroczi, sľapšćimny jeho hziom sľumny ruku a džešče: „Wudžeze troščitny, Wšilipie, wy njeuwumrjeće! Njebajeće sľubnemu duchej do šo, ale sľuščęščęščę šo na tešo Knjeju, kiz može morić a wožimjeć!“

Dziwnje tele sľowu sľuřowaješe. Melanchthon sašo dychać pocza a bu sošo k žiwjenju sľubženy. Wóřy lubobrohešo pščeščela sľena, a wozšomije jeho mozy wot hameje poźhizny pšchibjerachu. Wozšizšo wo tym takle pšaješe: „Sa buh w Durinkštej wot žalosneje choroleće nadpoadnjeny, kotraž f tyšč-nosće ja f rudženja wufabješče, kiz bę mi njeřpščeščelsta nje-lubojnosć pšchitowaka. Sa buh wumrjel, sľby by doktor Luther njeřpšchidat a mje sľmjerći njeuwotščnył.“ Luther ham pať wobtručzi: „Sa sľm tešby najsčeho Wšilipa je sľmjerće J. K.

Křidzi.

Dom šo nješu f sľhziom sľwojim
K wćerjazemu sľadješču,
Knjeje Žefu, ja tobu,

Wozšulnuj mje f sľhziom twojim,
So buh, kaž šy pšchitajał,
Teź tón mój rad na šo brať.

Kať teź dychł tu derje pobych
A pućz nam'ťacž do njebja
Wjes sľyłow a bjes sľhziža?
Křóny njem'že ničto dobych,
Kiz tu njeje wojuwat
A pod sľhziom sľbity stať.

Wotowjenje, ponizjenje,
Sľyřlowanje, sľyřtanje,
Měla pućz, kiz horje dže,
Wotom pšchidžę powyřhanje,
Sľbžne sľwěto po teź čzmi,
Paradis po pućzini.

Tať šy nam, ty Woži sľwojny,
Měšby w twojich čzłowisčich dnjach
Wřuwať w sľyřach, tyščnowoščach,
Sľ sľhziža f paradijej waty,
Sľy dom sľchol d krašnosće,
Sľdž bę nimo čzěřpienje.

Wch-ři f teje wěry panył,
Derje by mi njebyło,
Niz minuřti rućzišcho
Njebych f mojah' sľhziža čzahnył,
Ale Woha roshněwať
A mój troščt bej sľyřpať.

Sľamoprawdne moršotanje
Sľ Bohom jenož rostorka,
K wutracaju mōž pořfabja,
To njei' žane wotowanje
Wojei' łubej' pomozy —
Mě, ja nješu sľežerřliwy!

S sľhziom na ramjenju waby
Wotřal hieč, buh pšchidwałi,
Wjeje budže w Sałemi,
Wšmi mje bōřny jeno f sľnady,
Žefu, f Tebi, ja tobu,
So tam sľbžny dočahnu.

Handrij Zejlef.

Dwě njerunej mandželstwje.

(5. potracowanje a sľwěćenje.)

VI.

Wola Wjarnatež hotowěchu wo na wulki sľwješčej. Najsľmsta hońtra mješče šo wozščerjeć. Wjele hoćzi f wotłowosće a f męsta bę proščymy; pšchotž Wjarnatowe křbo mješče wjele lęchow a wjele kćeziny a w njei rjanu dšiwinu. Wřhi najšch sľkadowoščach Wjarnat potaja, so je šam něščto hōdny a hoćšo dyrbjaču jeho wohatřwo wozščę a sľwalicž. Rano jebny wōš po druřim hoćzi woješče, kotrychž wščęch Wjarnat pščeščelnie witašče.

Sōž bęchu wšchizny doščłi, šo wocho na hońtwu poba. Wěšče to žyła čzřjōba, kotruž wščelazny wjeřni, kiz męjachu dšiwinu hōnicž, powješčowachu.

„Mjane wjedra, moji hoćzi!“ Wjarnat f sľwojim pščeščelam šo wobřečiwšči rjelnj, „něřto pať teź je čzāh, šo njebeža trochu lępšče woblicžo čzinja, hačž na žnjach, hōžęž je nam wščōn žrany a pšchęčžny njerjab wurořit“, a pšchi tym po sľwojim woiščnju jelicž pocza, so bę to jeho pščeščelam sľow pšchewjele.

Pućz jich nimo kćchowu wješčejše. Křhziže, tam na rowach řtežaje, wuřlabaja, Wjarnat hōnicž pocza: „Wšchewřiwajeće jeno sľwojei bēkej ruzy, kať jara čzęće, ja na wawče křwanje hřchęće dořho njeřpōřucham. Moja řrej je hřhčęće mřkoba. Duchowny pšchęzo na sľwojei sľęzy wěščęzi, so budžeja morwi junu je sľwo-jich rowow stowacž. Šo, ha, ha! my čzęmy dženřa je sľwojich sľintow buhacž, so budže semja rčęčž. A hōžž dženřa stowacž njebudžeja, dha teź niz na sľudnym dnju.“ Takle hřonje rčęžo se sľwojimi pščeščelemi dale čzěřječe.

Wjeřni bęchu to řhřideli. A Sčewęcziz wobřitajny nam sľowu sľchāšo rjelnj: „Želi so tōn dženřa žiny dom pšchidžę, dha buh do dšiwot. Takle šo Wōh ja sľmęč męčž njeda.“

Hońtwu šo šapozca. Wjarnat jašo wuščizny hōjnt wščudžom řřeni. Měřo do lęša pšchidžęchu. Tola ičto tam wuščęzi? Njeťe to jelen? Šoj, hoi, a tať křatřny! Wěšče f 30 rōžkami.

„Tešo dyrbju“, Wjarnat šo sľmęž męjšešče, „šam sľatřicž. Derje, so šy šam trochu do řředa a wščizny druřy hřchęće do řady. Duž do řředa. Tajte řwěřito!“

Čzřšče do řředa džešče, ja ičtomom šo poklatny a šo na jelenja męřješče — a w řęř, jelen, kiz bēšče drje sľřetno řtanjny, ale niz morjenny, šo sľřeba a Wjarnata, kiz wščōn wuřtrōžany nōž f ruki řhubi, je sľwojimi rohami f řdmřitolej pšchřřę a řti wōtre rōžki sľwojich rowow jemu do wutrobna řtoržci.

Na sľmjerčž ranjenny Wjarnat w sľmjerťnej bolosćzi rućejše, so pšchę lęš doloto a řhřřetno křicęčęchu, so hōjkořo řhřchęču a na męřno njeřboža řhřowachu. Sľerē bę mjes tym morwy f semi padnył, ale jeho rohi hřchęće w Wjarnatowym žiwōće težachu. Sľ nulu je wuščęžęchu.

Wjarnat pať f hōřšom sľwio žalosćejše: „D ja njeřbožowny! Wōh šo njeda ja sľmęč męčž! Žři — porřty — řřym — řařč- nje pšchřabaja — f njeřju wōřšęnył — a šo f nimi sľbžnowęči wotřelk, — f sľřōmi — řōžkami — je jelen mje — pšchēřkō.

Sy-li spówał,
Pilnje džótal,
Strowja ós
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróony
Napoj móony
Luboó ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf mórny
Čerstwoó da.

Njoch ty spówał,
Swérnje džólaš
Wóódné dny; i
Džed pak swjaty,
Duš daty,
Wotpoáń ty.

Z njebjes mana
Njoch ói křman
Žiwnoó je;
Žiwa woda,
Křá Bóh poda,
Wokřew óe!
F.

Šsersbke njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu kóbotu w Šsmolerjes křiwicjiskóčnemi w Budyšinje a je tam ja ischówtóltému pšchepłatu 40 pj. dostać.

19. njeđzela po swjatej Trojicy.

Zap. štutji 20, 17—38.

Zapóšćot Pawol ho s tymi staršćimi wořady w Šsefu rošžońnje, kotřych je w Mileče wołoko kebeje šhromadžik. Duž čini wón rachnowanje wo swojim štutkowanjju. Žeho štutkowanje a wón, tón wulki zapóšćot, šteji pšchod našćimaj wočjomaj, a wón napomina: „Wubžće moji nakšlédnyž?“ — nitž jenož čzi palitřjo, ale tež kóžbu šlaw wořady dyrbi wučzobnit teho knješa byč, šo by ho na pošlédku tak rošžońnować mohł.

Kak ho štwérny knjesowj wučzobnit rošžońnje?

1. Wón hlada wróčo na swoje štutkowanje w tym knjesu.
2. Wón špomina štrošćtnje na swoje čtet-pjenje ja teho knješa.
3. Wón hlada w nadžiji k temu knjesej.

1. Nječjet pšchod tym knjelom džěše Pawol. Wón pał čahyče we swojkej poniznošći jenož wotročk byč: „Ja šum temu knjesej křiwiz se wočej pořornošću.“ Žeho rošžońnowaza řeč dawa jeho žule štutkowanje hišćje jun-tróč nimo čahnyč. Žo dyrbječe šhuboti šacžišćej čzineč, kaž wobras mřežajeho, kotřych we wopomnječju wofstanie. Žole wopomnječe wofsa. Tak dyrbi to tež křečejšćijan čzinič, hdyž ho s tymi swojimi rošžońnje. Kanžler Bismarck nječajše nitžo druhe na swoj pomnik napišane mječ hacj: „Šswérny křiwobnit křěžora Bylema I.“

Wón wjeđzěše, šo ho na šafkótničach nitžo druhe njepta, hacj šo bychu šwérni byli. Njeđyrbi tež to našče naj-wyšće žedženje byč, šo mohlo ho wyšče našćeho žiwjenja napišać: „Šswérny křiwobnit Žesom křyřta.“ Šotom móžek tym swojim swoj pšćitkad na wutrobu položej, hdyž mřežo jako nan abo macj wot tych swojich šo dželiš. Pšći dželenju šo praji: „Ššchowajće mje w dobrym wopomnječu!“ Žo džedža staršći a jich pšćitkad dyrbi džěčjom pšchod wočjomaj štejec. Š temu pak je nuřne, prawe bohobojajne žiwjenje wječej w tym knjesu, šo móže tež s pšćitkadom tym našćim byč jako žiwe wopomnječe. Pšćitkadžaza našyma naš dopomina na dželenje. Duž čzemy šo tež w prawym čzahu na njo hotowacj. W šwérnošći štejec, w poniznošći křiwiz, tak šestajej nitžo hšom swoj wobras, kotřych džejšć tym swojim šawostajćej. Na čzo mohł šo nitžo wofowacj, hdy by dyrbal wofal čzahnyc? By šhano prajicj dyrbal: „Džězi, nječzinečje tak, kaž šym ja čzini!“ W prawym čzahu šo hotujmy, šo bychmy šo jako šwérni křiwobnyž teho knješa rošžońnować mohli.

2. Najřiwječe šwědženje je Pawol wotpožóžil wo swojim čtetpjenju. Pšchod tyřchnoče je wón šćof a wón wě, šo wofajši a tyřchnoče na njeho čzajaja. „Ja wěm, šo moje wofličo wjazy njebudžěče wofšlabač.“ Wón wě, šo wón šwjerczi napšćečiwó džě. Kařte to šmužite, w čtetpjenju čziche křečejšćijanštom porno bołojšći a čzělanju pšchod křiwizom w našćim křečejšćijanštom! Pawol je w duchu šwjatany. Žy šy tež tole pruhowanje pšchěšćot,

so twoja dusza ściepotałcha w snutkowatych będzienju. Tekdom je misne, so hebi wśte śtejnictwo dobudżemju, so ho po psobhjenju na horu cziachego poddaczja do Bożeje wole w czerpenju. Śsyla śwėdłto w cziach naśchich wózwow nam prėdjuje tule śczetlnowość. Każ Pawoł nautumju prajczj: „Na ho njeboju!“ A təc naśch wózwozjo nam, dyrbumy też my bycz śwėdłtoju, kiz je swojeho žiwjenja prėdjuja śczetlnowo poddaczje do Bożeje wole w cziach twychnowośćow. Nunje tekdom, hdyż pucje a wutroby ho dźela, dyrbumy hotomi bycz, też śwėdźenje Pawołowe wotpołozic, potom budżemju tym swojim też wózwodojo ja wostojanje w kchizju a frudocje i tym wutubdzemjom: „Wachujsze!“

3. „Ja woś pornczaj Bohu“, tak Pawoł praji, hdyż wón ho dźeli, a jato to powjedal bejshe, klatny ho wón na swoje kolena a moblesje ho i nimi wśdiktimi. Rastji to swjatocznij wotomiti! Wón jich horje njehe i wutrobie Bożej. Wam, lubi starchi, wam nalezi, nėschtjo i sbožu swojich dźezi cziłnic. Śsujn dže do žubny a stacchi- stka wutroba ho prajda: „Wostanje wón też swėrny?“ Ach, so by w tajtim wotomitu to rozszohnowanje w Milece ho w naśchich domach jašo mśto! Tajte moblenje je jandjełstka straž, kotruz tym swojim hobu na pncz dazje.

Śe puskani woni rėbno dźela a woni Pawoła wicze wobdźichu hacz i kózi, kiz jecho do Żerusalem wjeśeche. Śe puskani ho my rozszohnujemy a wichestobžamy tych swojich hacz i rowej. Ale je naśche rozszohnowanje byto każ Pawoła, potom woni nam kwiaja a my jich i rukomaj modlitwy witamy a ho fitowimje: Na sašowohladanje w Żerusalem horjełach w njeješčach!

Samjei.

Ssmjercz i wo wózwny kraj.

Wotpoćuzje cziłche, rjetowizj bratija, wo wumózerjo wóznego kraja! Wadcha krej njeje pobarmo wam je smjertnych ranow bėžaka. Śe woporom swojeho žiwjenja kće zyktem ludu sachow a czełk wutpiliti. Wotpoćuzje cziłche! Wotpoćomacj? Wy kće hiščę žiwi! Wadche cjeła lpa, ale wadche dusnje ho dobyczeksteho stuta wjekeła! Wy njejmjertni, kiz my swoje žiwjenje i žohnowanju pschidobneho cziłowejelwa baščęje i kotrymž we wopomnjeću na semi dale wichestowacę, wašč pohleđni stut be wašč trumit, kćnowanje wadcheho senitśeho byca!

Drje ho hiščęje w cziłke tomoraj stonanje kotry bitychi wo šhubjenym bratru, njewjełty wo lubym. Drje wibžimny wuplatanej wóćaj wjele macjerjom, bėde liza sažnych wudowom. Czeħobla tola žanjucze? Wadchi bratija a lubi, wadchi žynajo a manbželny su hiščęje žiwi, woni su hiščęje w Wołny, kiz be wam jich dał. Wo czełtatny konje krotički senitśki wótwje swožowanų jašo w rjeńskim byczu witače. Doteł je lėtucje kóždemu smjertnemu pschidubzenje, czeħobla žalocęje, hdyž je jich božžina pschidęstka? Wona by jim też na mjestim kózu a we wacęjeju rutomań doščta. Wpšlicęje, so ho bjes wole Wichestobžneho nowe stworjenje narodžji? Wpšlicęje, so by ho bjes wole wobźerja žękeho swėta jenićke cziłowejelne žiwjenje pod njejom šhabic moħte? Wjezarucje wo smjercz, kiz je wjele bóle popdščę, hacz nėsłomuzłiti žiwjenje. Mjerubęke ho wo rjetowistju smjercz ja wózwny kraj. Śe dopjeljenje najrjeńcheje a najwjełsheje pschidęstnoće byłowo hódno? Wěđę nėsłto kónz žij žiwjenja pschidęstka, tak dya móžachu cziłe swođni swođnišo kćončiz, hacz so ho jich pohleđnje wudychęnenje we wulłim stutu ita?

Śsamo na hebi ani wutrup je swėta ani sařup do njeħo žanjeje płaćiwnoće nima, kiz by ho cziłowejel pschidępic moħta.

Wobej staj nufnje podawtaj w rjeđbe wščęch wėzwow. Wotemrjecze kćęđżimowce a narod bęćęcziłow matej drje wážnoće ja swojību, ale dźęčo a kćęđżimow pschidęstaj a woteńdžati kaž kóže druħe fitowjenje. Tekhola milijony wumru, a jich wutroby i tuteje cziłnowoće ho malo wpcnje, doteł je to wopwěđitowny kónz.

Ale smjercz wichestanje bjes wážnoće bycz, tak rucze hacz je wot njewčęđnych wobkćęcziłow pschidęstawa abo tak rucze hacz wo kćnodnym abo wulłotnym kmpħlenju njemrjeteho křędzi. Wotprawjenje křstnita nař i wóhodu napjelni. Śchw dęzj tajtu smjercz křwalę abo ju hebi wichest?

Ś zyle druħimi sažucemi napjelni nař powjezi wo smjerczi mřža, kiz je swoje fitowje ja prawo, ja swojo czełk, ja njewinowatoćę woporom. Wo křęzj naścheje křudby a naśchejo křobucępenija njemowno binal hacz jecho wobdźimawc. Žeho wutrup je žiwjenja je kćęđny jecho swođneho kmpħlenia a móz jecho dobrich pocziłtom. W jecho smjerczi nėsčto saħorjaje teji ja tuch, kiz su dale njeħo žiwi, a jecho pohleđnje sđychęnenje tu wulku wėrnoće pėdowawoće: Kubla njeħmjertneho duħa su wjazaj woinoje hacz czełne žiwjenje.

Zola pćęho je tajtale smjercz wėz kóždeho bameho. Křwalby hódno wostanje hylne sačucze ja pocziłti, kiz i smjerczi nucęjeche. Czełkcho je a wichestęje duchowneje mozy trėbniče, swoje žiwjenje ja swođonnoće druħich pncz dazje. Śchdž móže ja druħich wjekełi do smjercze bęcz, tón je wot najmjełsheje hebićiwnoće sbaleny, tón je w lubocęzi a swėrnoćezi sam hebie saħyl. Wón je wichestęje křawy hódny.

Tekhoda je ho też pćęho i dobrim prawom wot bđžęnych kaž bđwitič ludow tón najbóle psobhewoak a teħo mjeno najbłęje czełkcho, kotruz je žmękće do woby kćozci, so by i njeje žiwjenje swojeho pobućkłowjeła wutrobnju; kiz je ho sam saħowitič do wohnja podal, kiz je ja kćęche tych swojich žiwjenje wážit a šhubit. — Wón je ja žubny a w lubocęzi stutawo, kiz je najwjełshji wopor wot njeħo žabada. Wato cziłowejelow wóħto doteł itej, w tajkele wycħete nyħli ja swojich najbłęsičich wichestelow stutawoćę a křwalicę. Wśte je, so ho w tełe wulke wojnje wichest, haj pćęce mėru wjele ja wózwny kraj, ja woiłowaych, ranjenych a wotħudženych bawo, ale też tajtich je hiščęje doteł, kiz křabnoće saħowowobočęnija wuħija, a bđł swojeho bęħta křwadękće nočęđba, jeno so bychu też swojim cęłatny žabocęam ho njerjełabno wotrzej. Śak dya bychu tajny w hebićiwnoćezi saħohl, ho swođnje saħorjazi a ja sbože druħich czełpic a wumrjecz.

Śaj, ja pobućkłowjełow cępřiczi a wumrjeczi je wot naśchich pschidęstnowoćęw jena tych najcęłęsičich a najswęćęsičich. Wóke křowo ju wicštaje: „Wy dyrbumy też swoje žiwjenje ja njewawrje ja swojich pschidęstnowoćęzi, ja swojich wuźobnitow, ja židow- stki a galilejski kraj — ne, bđknoće naśchejo žyħe cziłowejelwa be jecho wotkřęteny kónz, wón wumrje tu najbóle bđkřiti smjercz, tu wumwóřetku smjercz ja swėt. Śak ho tola jecho smjerczi bliži smjercz naśchich bratrow, kiz ja derębiećę milijonom naśchejo luda, naśchich potomnikom w křidowaych křstotekach paħnyku!“

Śchdž w dopjeljenju swojeho powołanja smjercz namata we swėrnoćezi, sařłuzi křwalobny wuřnam, ģamo hdyž njeby tele powołanje pycł abo hwotom. A ma cziłwek křapniče powołanje, hacz sbože tych pschidęwac, kiz su i nim abo tu nim žiwi? Śchdž ho nėsłto w saħorjenocęzi a lubocęzi teħole powołanja do smjertneho štracha poba, haj ģamo do smjercze bę, tón je swoje žiwjenje na semi křapnje dołkazal, temu njemőže ho ani jow ani sam mřba sařowjeđić. Žeho saħobnoćezi jecho žyħ žiwjenje wycħi, byłi ho ģewak też njeřnate pominyko. Druhy drje lamó-

žachu jeho we wjedzenju abo wuschitnošči pšchetrečičej a ho lěpšiči špacz hacz wón, ale sa wótazny kraj to dokonječ, sčtož wón, mjenjujzj wumrjeć, njemóžachu. Tchodla je wěno, so hmyrjeć sa wótazny kraj žyle, tež njedobne žiwjenje hmyrjeć. Tak nam tež krašny šapob hčónza na mjecšor mutnošč žyheho dnja fabyceš dawa.

Wzemy kaž padnjeni rješoja sa naš tež pšchetčiwno nim hwoje pšchitkuschnoščje dopjelnič. Niz placz a wobzarowanje, niz hmyne spodobžwanje, niz hwalenje i rzanymi hłowami hmy jim winojczi — ne, džaf we hłowje a statku.

Czeječe jich dopomnjecze! Mjelabudžce jich mjena. Wobchowanje je we wafšich wjačch a hwalenje wafšich wofšabow a ja wofšičičich wobdlerjow. Spominaječe hčobolėnje na nich pšchob wafšičimi džěčimi a džězi-džěčimi: „Tež i našeje hre-džiny mužoj sa wótazny kraj wumrjeć.“ Talle tež hwalenzj starich hwojim džěčim wo bitwad a wobcyčach, wo hčlowščich a Wožič skufkach pšowjedachu. To tež potomnikow hmyje a jich k rjelownim počinkam šabori.

Czeječe jich dopomnjecze! Niz i mowym hłowami, niz jeno czešnym štopami a napisnamami. Estowo wumšičiz, kamjer ho šestari. Ale šglabujce wofoto ho! Tu hu wudow, hpyroty, wofšudženi tyč, hč ja waš krawowjadu. Wšchjenječe džěl čelěče, hč jo wafšim dožny mēnjenju padnjemym pšchjčufšiča, na jich šawofajenych. Sčtož temu najmjčičchemu mjes žarowozymy činice, to seže tamnym hčrobytm rjelam činili.

Kaž ho pšfnošč a šdobnošč hčždeho wofšebiteho čłowjela najjašnišcho w jeho džatownošči pšchetčiwno wobrocjelam połaže, tak ho tež wofšiči šlaw šdželanofšcho žyheho luda najčičičešcho w ludowych džatownych šacuzočach pšchetčiwno jeho wumóžerjam a jich potomnikam abo pšchibufšim hjewi.

A njech tež wofoto tebie, luby pšchetčewo, wjele twjerbyč, šawknjnych wutrobow wofšič, njefamšh jeno twojju. Sčto tebi šabžewa, hčhčelčijian byč a by runje wšchitón hwet barbarički byč? Sčto tebi šabžewa šdobnje hmyšleny byč, hčbyž cze tola Wože hłowu a lubošč i wótazny kraj i temu šahorjatej? Sčto by czi wšče šamóženje pomhato, hby byčdu ho wot ranja a mjecšora njepšchetčeljo do wšy walfii a czi šubko i dwora a pjenje i nalutowatnje wotnješči?

Ruby njepšči Wšće, ty by nam hčjom dohči cžab wótazny pšchetčacz dat, a ničto mjes nami njeje je dla šmjeršnyš ani hčodu wumrjeć, štwoč nam džatowny wutrob, hč žeb dary wopruje na wofštarju bratrowščje luboščje!

J. K.

Rkwalba ratarja.

Mjes wšchitimi ludžimi
Ratač je najpšlunščij
Wot ranja hacz i mjecšoru
Džětač ma kaž wo šchju.

Sabe šhapon do hčónza
Jeho wofa do džeka,
Stanowšči buž woboznje
W „Wožim mjenje!“ šapocnje.

Mima hčwile přofšny byč,
Wofšhnyšč ho, wofšhnyšč
Domjž džěl je nalhilič
A ho šhjatof pšchibščič.

Wotom ruzj štyknjwšči
Wohu ho šah' poručij;
Woh jom' dobre španje da:
Ratarja Wóh lubo ma.

J. K.

Sawědomnje.

Sprawny, wobozny a dobročiwny Hajm, hč žeb i lěkarjom w Barlinje a tam 1834 wumrje, njeměječe henje hčwile, ho nčlajčeje šhorowatoščje dla lěhnešč, a bozpi, pšchjo špróznitny, jara wofšofe lěta. Jeho lěkaršči jubilej žyly Barlin šobu hmye-čelche wot wofšofich a najwšchjčich šlawow hacz bele k hčólčijšu, hč jo po hčahč honi. Sawědženj krajelče tsi dny. Spochi napjaty, bu Hajm ščónčnje špróznj a poručij, so by wšchitno w domje wofšičto. Duž pšchitnžje mjecšor połaže hčluda mčhččžčana prošfo, so by tola k jeje šhorumu džěčju wofšobacz pšchjčto. Wotpotafana, dohy go tola, dolež žeb w domje šnata, hacz do šparneje šawy lěkarja, hč ž pšakazu a žakofčazju žou pšchjo a pšchjo wotpotafowatje. — Wšchitno bč ščónčnje šaho wofšičto. Sa něščto cžabka lěkarjowa mawšelča praji: „Hajmie, sčto dža tola i tobu je? Ty ho pšchjo we tožu tam a hem wobroczech.“ „Sa wčłah njemóž špacz“, wón wotmolowi; „to je tola špróznitna wčšč i tym hčwědomnjom, ja tam burju.“ Wšón šakšinka a šaby wšchitny špróznitowšč, hčwatače je šhorumu džěčju a jo i Wožej pomozu šaho wustrowi.

J. K.

Stara biblija.

Ma šónzu wšy, něščto wot pučža šwalena, šteječe maka nišfa hčžka. Šadna nurja ho i hčrjz pšchilchowanaje, na kotrež wofšofe šipy štejo hčžku wobhčhłowowachu. Wšče hčžku paš bč šahrodka, maka, ale derje hajena. W nej pob dwėmaj džwim bošowymaj tekšomaj šakta šteječe, kaž we hčhčónizy. Šryabki i nalikami a družimi pižnamami šwětkami šo pšchob šakwu wu-pšchetčětrachu.

W hčžjz stara wudowa bydelče, hč lřljwa njepřajčo, ale wo wšy jej šlari a mčobž ženje hinal hacz Wšćišla njepřajčo. Dawno bč jeje mawšelšči, špróznitny křalz, wumrjeć; jeje jenička džowka bu wot natyłowajeje šhorowaje, kotraž po nanowje šmjerčij do wšy pšchitnžje, nadpajnjena a bčrny nanej hčlėwowatje. Wšćišla tu něšto žyle wofšamocžena šteječe. Šalo bč hčhčje cžeršwa a pšči mozacz byta, bč w lěčžnym cžahju wobczita, w hmyje paš pšči šrognacz křajo šakšžbu pytała. Tak doško hacz bč šrowa, bč to šhmanje došč žěfo. Haj, bč žeb pjenje wufšitowala a došč, hč hčhčje na hčžjz wotpočowatje, tal daloto wotpřčžita, so jeno malicžtošč i šapčženju wofšota. Šalo paš wofšofe lěta pšchitnžčachu, njechabščiče ruzčne džěfo wozaj šhwatač, a tež štanje bu jej wobczěne. Něšto Wšćišla buram len pšchetčelje. Ale hčnodna mšba, šotruž ja to došta, njech i jeje šejwjenju dožahnyta, hby by štu njemčka a žeb truwu džerčej njemohla. Rušč mlofa mčelche kčžby džel pšch-dacz, a sčtož ja nje došta, i jeje šakšžbu něšak dožahajče.

Tal bč šhwojeny, cžiče a mjekšil žywa, džerčelche hwoju hčžku a šahrodku cžilju a bč wo wšy pola šlawy a mčobdyč rad wšžena. Na rjanych lěčžnych mjecšorach šhromabžowachu go hčhčodne džěči pob šipu pšči hčžjz šareje Wšćišle. Wšotom by wona tež pšchjčta a hč i nim na šaknu pošhnyta. Džěči hčjom wjedžachu, so mčže pšnje štanjny a došči powjedacz a so je rad powjeda. Duž tež šhuberad na nju pošluchachu.

W šandžemym lěče bč Wšćišla njelbože mčfa. Dolhi cžah bč šhora byta, a w šhoročij bč šnadne nalutowantki pšchetčelčaka; potom bč jej nable šawa padnjka na mčr, hč tež družim wo wšy šchodny načžini. Tole njelbože wofšjeje Wšćišlu cžěšto potrechi, pšchetož wona tal wjele wozaj šwješč njemóželče, so by žeb družu trawu šupita.

Šalo bč jedyň džel burowzj, hč pšči hacze bydelče, pšchetčeno pšchijekša, šhrošli žeb wutrob, ho i přštwu na wobateho bura, hč bč runje pšchitomy, wobrocžič. Wona jeho wo pjećžěščacž tolet prošelč, hč jo jej poščič, so mčhka žeb

jašo krucifiksu kupić. Dacimny bur, kaž jeho wo wšy mjeno-
wacu, i kašelom iastrowašče, thodžeče tam a hem, rěčječe
wo hujšenyh cšahach, wo njedowrěnyh ludžoch, kotřiž su jeho
husto jsewali a teho runja. Šlončjenje ho dopomni, wo dyrbi
wo bližšim cšahu konja kupić, i cžemuž wšchite pjenjeshy trjeba,
a jo je jemu njemožne, hebi pjenjeshy wudacž. Wböršča cžezžy
šodžnywščy domoj woterdžje.

Nětotre dny pošdžišcho starcy, wyžozy cžezčeny wježny farat
wumje. Wón bě něšto lět i wudowozom był, jeho dwaj synaj
běščaj dawno njehobaj, a wón mějšeče jeno nětotrych dalokich
pščichowinych. Dwe njehjeli po tym Wböršča jašo forb hotoweho
pščehžena i burwozny njehjšeče.

„Wó, Wböršča, njepoidžječe wy tež na awlžiju do faršeho
domu?“ wopračaha ho burwofa, jej dwanacze hčeborny ja pšče-
žjeno pščazjny.

„Ja?“ snapščezimny Wböršča, „ščto dža tam čyž? Ščtož
wo majm hospobawštyje trjebam, to mam, a njerjebawšče njemožu
šupowacž, hdyž pjenjeshy nimam.“

„Ach“, džeče burwofa, „džeče wščak tam tola! Hdyž jo
tam tež ničžo njehaj, je tam tola wščelake widžecž.“ Wona ju
taf besho nušowajše, hačž Wböršča njepščilubi.

Štroa, wo kotřež ho na pščehabžowanje pščedawajše, beshče
i ludžim napjeljena. Pščedawac na stole šteječe a mjeno-
wajšeče i hčybawym hčohom wěžy, hčž budny drožo dočej šaplačene.
Wježny šchotka pšchj bližje hežo pščazimny šapřowajše a pjenjeshy
hjerjšeče, mjesh tym jo jebym i bohazy pščichowinych njehobho
duchowneho tam a hem thobžo hebi šupow wabščlawajše.

(Šlončjenje pščichowonje.)

Wščelake i bliška a i daloka.

* **Saužonyj ištowřtř, 7. oktobra**, wotně ho wo Macžicžnym
Domje“ hčowna konferenca herbščichy duchownych. Zed-
nawše ho wosheje wo duchowne šbože najščich herbščichy wochobom,
wo kotřyž ma ho herbšče duchowne žiwjenje šdžezecž. Š temu
pať tež hčušča, jo bčny našče wochab stajnje herbščichy duchow-
pawřtwow mēli, na kotřyž budyje wo pščichowinych lětach, lož ho
widžj, jara wobračowacž. Njehob šatub, farat Njehowajšibšlfi,
wščak je šchžebřimje šmowe dary wudželal a taf tež wotkasanje
ja herbščichy študentow bohohřlowřtwawa ščintř, kotřez někotřenužšlfi
wobdarženenuw młodženzje možne ščini, ho na duchowne iastoj-
řtwow pščihotowacž. Wó jeho štipendij staj ho 2 herbščikaj študentaj
bohohřlowřtwawa šamolwicoj, wobaj wščak staj něšto wo wójnje, a
wobčmaj ju wón wot herbšičje konferency pščipšohnaty; ale tež
herbšče wochaby šame maja tola to ja hwoju pščihšluchowščy,
ho ja dalšče šdžezčenje herbšičeho duchowneho žiwjenja pščowacž
a ho thebda tež ja wuwučenje herbščichy šynow ja duchowne
iastojřitwo hčobu postaracž. Šerchžy šarščy wobdarženych šynow
njehmždža ho tych wudawow pščejara boječ, ale tež duchowni
lož wučerjo maja ležšidłwe wočžžo mēčž na tajščich herbščichy
šynow wo ščulach. Štřebnje Rowařtřtwa Pomožy ja študowawščy
Šerbow, kaž tež šakubowj legat, pať wjele hčobu pomohaj, čžeje
wudawow šujelč. Šsmadž tež Łužške krajne šlawy ho, kaž
wo šruske, ja to rožšubža, herbšičemu gymnasiastje abo šeminaristje
něšajše pomozny poššičičž, hdyž je tola štutowanje herbščichy
duchownych a wučerjow ja šbože našeho luda taf trěbne. —

Dale ho wo konferency wo tym jednajše, kať maja našeje
wójnje wooblečje nutroščje i wobohwazny wooblečšeho žiwjenja
ho šdžezecž. Šeli šo ras njeje wazny trěbne, i wójnštimi nalež-
nojčeni šo w nič šaběracž, maja wone tola to, šchž našču
wutrobu hnuje, nam dacž šrošmēčž; a taf dyrbi wo nič bišlřa

wo hředžišchčju stacž a i modlitwje bowjelč, hdyž tež ho pščipšohna,
jo moža tajše wooblečje hčojžny ho wotmēnejč i mišionštimi wje-
čzorami abo bišlřištimi hčojžinami a tež je hwojžbnymi wječzorami. —
Dale ho konferenca podwoli wřowozaniju Šminianštheho duchowneho,
hčž čžeje wo Łužžy mišionřtu konferency šarščy, šotřaž by nabatł
mēla, mišionřte šrošmēnjeje wo Łužžy špěchowacž. — Nječž ju
wutradžowanja herbšičje konferency na pšdnu tolu podnjete!

* **Maščaj krajeno wo Šendželškej** su i wjeřšča wo lěhwach ja
jatyč. Tež němžy duchowni su i džela tam, i džela ju wu-
pofatanj. Wot 24 němščichy duchownych, kotřiž wo špocžatku wójny
wo Šabiřej štutkowawcy, bčchu wo awguščje hčijšeče 4 we hwojžim
powołaniju, a to wščitžy wo Londonje. Njes nimi je tež brat
Dražžanřtheho duchowneho, farat Wřagob. Š tym kamym cšahu
ho džezno njehjela wo 7 žřekowacž je šawofantkami wochabow Woža
šřubža džezječeče. Wšdla hmežžadžu čaj 4 duchowni tež lěhwa
jatyč woprotacž a tam hwojžim jatyč krajanam hčuzičž. Wójnjeje
wot tam wobředždža, jo mužjojo ho wo hčyčah i Wožim šřuzbam
wo lěhwach žolmjadžu a jo su džalowani ja tule šřuzbu, njes nimi
bě jich wjele. Kotřez přebdy njepščihodžču. Nětory je hčohom wu-
mač, jo je pščez hwoje cžezpjenje wójny ho bohacze troščlowat,
dočej je něšto hwojeho Woža a Šbžnitřa namatať.

* **Duchowny Dr. Šnellert**, hčž je přebdy wo Jerusaleme je
žohnowanjom štutkowat, je něšto duchowny „Turkow“. We
wullřim lěhwo jatyč ho ja dorošmjenje i jatyčny Turkami štaraju,
a woni su ja to jara džalowani. Šato wón přeni trčej šranženych
Turkow wo lazarecže wopřyta, ho woni kaž džezič wješčelichy, jo
wo njepščezšlřim kraju hwoje domjaze špnič hčušča. Woni wo-
přajichu: „Wdy šynowo Arabšičje šrošmēčž njemožemy, cžehobla
i nami wo Němřtej taf pščezčelnje wobřadžeka. Wdy džē i nami
wobřadžecže, kaž bčdžny šamo wawše džeziči byli. W naščej
domšnje ho njehbčny taf berje mēli.“ Njěšranjeni ječji Turkojo
su i wopředřa šole njehowelřiw. Šato pať wosheče Dr. Šnellert
jim wo jich domšnje powjebacž a jim dopofačaj, jo je tam hnaty,
hebi jich bowřenjenje dobu, a woni jeho ja pščezčela wobřadčahu.
Woni powjebadžu, taf njerady ju do wójny pščezčijno Němřtej
cšahnyli, ale woni ju jich i thefatami do ščžžow hnal. Šchžož
je ho wobarať, teho su šatřšlfi. Šsamo hčijšeče wo šranžowščej
su špřotli teho wozowanja ho šuninč, ale to su šody nič
maščinšte šřěby postajili, a jim ničžo wosheče njehowřta, hačž do
předla hčej. Němžy džē jim ničžo čšinił njehju, ale jich lud je
ho lětbžehatki nadžal, jo Němžy juntrčez pščezčijno šranžowščej
poczajnu a jo potom tež ja jich arabšiči domšnju cšah wušhobow-
dženja pščihodže.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola šnjelow
duchownych, ale je tež we wščech pšče-
dawacřnjach „Šerbw. Nowin“ na wščach
a wo Wjadřščinje dořacž. Na ščtworcž-
lěta pščyž wón 40 pj., jenotłwje cžřřka
ho ja 4 pj. pščedawaju.

Šamolowity redaktor: J. Góšł. Šsobureaktor: K. A. Fiedler.

Čžřčžecť a nakladnik: M. Šmoleť.

Sy-li spówał,
Pilnje dźelał,
Strowja 6s
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny ja.

Za staw spródný
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swórný
Proz spať mácny
Čorstwod da.

Njoch ty spówał,
Swérnje dźelaš,
Widno dný; i
Dšoň pak swjaty,
Dušł dný,
Wotpoáň ty.

Z njeboje mana
Njoch 6i kbmans
Ziwnosć je;,
Žiwa woda,
Kik Bóh poda,
Wokřew 6el
F.

Šsersbske njedźelske łopjeno.

Wubawa 6o Łóđu 6obotu w Šsmolerzej křesćijšćejerni w Sudsichinje a je tam ja šhtwórtlětnu pšehedplatu 40 pj. dostać.

20. njedźela po 6wjatej Črotyzn.

Zap. štutli 21, 8—14.

Do 6esareje wjedže naš tutón tekst. Po dolhej wob-
čeznej jěbje pšes morjo je japošchtol Pawol tam pšchi-
škol. Pšehćejelniwoje je ewangelista Filispuš jeho do swo-
jeho doma horjewoal. Ale hižom myšlešće nješpródnimý
japošchtol to, tutón hošpódnimý dom šašo wopušćešćez
a do Jeruzalema 6o podać; dha pšchidže tam je židow-
šćeje jedyn profeta s mjenom Agabus, tón wošnje Pawołowy
waš a šwjata šwojeje ruzy a praji: „Tať praji tón
6wjaty Duš; teho muža, kotrež tón poš je, budža cji
šidzi w Jeruzalemje tať šwjatač a podać do rukow tch
pohanow.“ Kaž wótry nječ pšehćerja 6o tute štorwa
pšes wutrobu pšchtomnych křesćizijanow. Zo je wjozaj
6ač pródne šacuzje, to je Bože šjewjenje. Ale šuano
šim ł warnowanju date? Težobla nadbježje lubowaneho
japošchtola s wutrobnymi proštwami a s wjele šyřami,
6o njeby do Jeruzalema šchol. Ale Pawol wě jo lěpje;
jemu je žyle wěšte, so je tón křes je mu tutón puč
polať. A wón wotmótwi: „Šcho činiće, so wy platače
a tyščicje moju wutrobu? Pšchetoj ja šym 6otowý, niž
jeno, so bychu mje šwjatałi, ale tež, so bych wumrjel
w Jeruzalemje teho mjena dla teho křesja Žefom Křyřta.“
Jako to křesćizijeno pščinachu, so wón 6o njeba narečječ,
šechu woni špokořom a džacu: „Ta wola teho křesja 6o
štaň.“ A tať buřto šu podšijicho na Pawoła myřliłi a
wo šrachotach, kotrež jemu 6rožacu, šyřcheli, a jato

š nim powječ jo jeho martračkej 6umjerči pšchidže, šu
wěšeje trošćitnje prajeli: „Ta wola teho křesja 6o štaň.“

Taťke 6odžimý 6órkeho dželenja je tuta wořna na
wjele tyščaz ludži pšchinjeřta, šuano tež na tebe, luby
křesćizijano, a twoja wutroba čize 6o tebi lamač, hdyž
na nju myřliš a na twójich lubyh wořnje, kotrež
ty w 6umjerčnych šrachotach wěšč. Bóh dai, jo móžeš
tež ty, kaž tamni křesćizijeno w 6esareji, trošćitnje pra-
jiej: Ta wola teho křesja 6o štaň. Dreje, to je

1. czeřto, ale
2. móžno, a
3. šbózný šy ty, hdyž šy jo nawurtył.

Š žylej wutrobu lubowachu křesćizijeno w 6esareji
japošchtola Pawoła. A něč čyřče tutón lubowany
muž wot nich hič do Jeruzalema, hdyž wjostli a tyšč-
nołče na njeho člachu! wón, kiž móžeš hičćeje taťte
wulke nadawli dopjelnič. Jadyň druhi njeměješće taťti
dar, pohanam to ewangelijon přewoáč, žadyn druhi nje-
běše tello wošadow šakžil kaž wón, a něč čyřče wón
6o podać do najwojeřšeho šraha! Zo nješměža pšchi-
dač. A woni prošča jeho s wutrobnymi šłowami a
wjele šyřami, 6o njeby do Jeruzalema šchol. Wodarmo,
Pawol njeba 6o wotdžerčej. My čujemy, kať czeřto
běše ša tamnych křesćizijanow, 6o do teho podać a
prajiej: „Ta wola teho křesja 6o štaň.“ A menšit ty,
6o běše ja Pawoła lohto, do Jeruzalema hič? Wón
šam wuřnaje: Šcho činiće, so wy platače a tyščicje

moju wutrobu? Nad by wón pola nič woštał a swjastam a tychnošczam wuzeknuł, niz jenož swoje bla, ale też swojogo sostojaństwa dla. Se wójeje wješełocę bješe wón to ewangelijon pšichpowjedal. Na swojich mišionifkich pučowanjach bješe wón šlonik, kał wjele pošanow bebi po troštych ewangelija žadachu, a dha dyrbešče wón ho do jaštwa čšihnuć dač. A wón meješe hiščeje wulke wotmušljenja. W Romje, hlowomy meješe kneta, čhyžyje wón Jefom Škryta pšichpowjedal. Njebudže tuto wotmušljenje sanicjene, hbyž do Jerusalema dže? A kał wusnje potrjebachu jeho hiščeje kšehčejšijanke wošadu, kotrež bješe jažofit. Sawešče, čješto, jara čješto bješe ja japošchtola Ramola, pšchi wšchtitich proštwach a hyslach prajčej: Za hmy hotowy, niz jeno, so bgychu mie swjastali, ale tež so bgyž wumrjet w Jerusaleme.

Tež ty, luby kšehčejšijan, wěšh wěšče je swojeho šhonjenja, kał čješto je, i zylej wutrobu prajčej: Za wola teho knješa ho stań; potaštım niz taž ja džu, ale taž tón knjes dže. Spomń na tamnu hodžinu, w kotrež hy ho i tvojimi lubyimi rozžoňnowat, kotřiz hu do wožny čabnuli, w kotrež hy pohledni křoz jim do woczow hlaba a ruku dał a hy bebi prajčej dyrbał: Ja podam nět tebe do kmjerce, pšchetoz wošedita hnada Woja je, hbyž možu tebe srowešho sašo widžec. Dha čhyžyje ho tebi wutroba lamacž wo srowobu a čješto bješe, i zylej wutrobu trošhtnje prajčej: „Za wola teho knješa ho stań.“ Potom šhwataču tvoje myšle stajnje k nim se štyštym prašewjom: Stał wjedže ho wam? Seže hiščeje žiwi abo seže morwy? wojuječe hiščeje abo seže franjeni? a staroše čšihčeja tebe jara. A tvoje starošče hu wošebje wite a čježe w tutych dnjach, hbyž ho na wšchtitich bitwalščach horzo wojuje; ty wěšh, tvojji lubi hu pđbla, regimenty, pšchi kotrežyž steja, hu jara četpice. Šsanano je ho list k tebi wćoćit i napisomom: „Šso šhubit.“ A ty tšhablaš nět mjes štyštunowej bojošču a štabej nadžiju: Še wón hiščeje žiwy, jaty? abo je morwy, šajppany, morjenz wot křestacžnych džiwich? A twoja wutroba špječji ho pšehčejzwo temu a wola: ně, to nješmē, to nje-može byč, mój mandželšti, mój hyn nješmē wumrječ, ja njemožu bjes njeho žiwy byč. Ščtož je tajke hodžiny mē, tón we, kał čješto ty, prajčej: „Za wola teho knješa ho stań“, moje pšehčeje a nadžija dyrba mjelečej. A wot tebe je Wóh najwjetšiji wopor bebi žadał, ty wěšh, so hwojeho lubeho njebudžeš tu na jemi sašo wošlabač. Dha dyrbiš tež ty hiež pšehes wumrječe, twoja wola dyrbi wumrječ, prjedy hačž možežh prajčej: ta wola teho knješa ho stań, a ty šhoniš něšto wo horzym, čještchim wojuwanju, kotrež je twój Šbóžinj w šahrobže Čehjemane wobstał, hač je ho pšehčejšičač k tebi woblitwuje: „Wóteče, niz taž ja džu, ale taž ty džešh.“ Haj čješto, njewurjetniwje čješto je, tóždy čaš i zylej wutrobu prajčej: Za wola teho knješa ho stań.

Alle wono je možno. To wobšwedeži nam našh tekst. Ščto pał je kšehčejšijanom w Zelaraji mōž dalo t wuňanču: Za wola teho knješa ho stań? Ščto je Pawola pošylnilo, so je pšehčejzwo wšchtitim hyslam a proštwam twjerby woštał? Ženiczy jich wera. Woni hmy pšhwal: je wola teho knješa, so Pawol do Jerusalema dže, a pšehčejzwo jeho woli njehadža ho špječije, jeho wola dyrbi ho stač, pšchetoz woja je dobra a hnada. Woni wjedža, pšehes Žesuhja hmy Woje džečji, a naš ničo njewobšchtodži, Wóh ham widē wězy wóžji, so ja naš šbóžne hu, wšchtito dyrbi k našchemu šepšchemu šlužič.

Haj, našha kšehčejšijanška wera dawta nam mōž a šhrobliči, w tutym tał čještım čašhu ho trošhtnje a šwolitwije do Wožeje wole podacž. Wšchtal wemny wot našeho džečejštwata hem, so hmy w žiwjenju a wumrječu teho knješa. Woža ruka wóžji naš a wobročaža wšchtito k našchemu šbožu. Ščtož čžini Wóh, wóšho dobre je. A hiščeje wiazy. Pšehes Jefom Škryta je Wóh našh Wóž, a my hmy jeho džečji. Tež je zyle njemožno, so može Wóh něšto pšhidač, ščtož nam ščtobži, duž mōžemy ho zyle na to špšehčecž, so je wšchtito, ščtož naš potrjehi, sa naš dobre. A hbyž Wóh naš hinal wjedže, hačž my bebi pšehjemy, dha hu Wože puče wšchtiche dužli našče puče, wón wē lěpje hačž my, ščto potrjebam. Tež hbyž wón naš šrubži, lubuje naš. Ščtož to wēri, tón može tóždy čaš i zylej wutrobu trošhtnje prajčej: „Za wola teho knješa ho stań.“

A tón je šbóžny. Čšehodla šaramy ho kał jara wo našich lubyh wo wojnje! Čšehodla je sa naš tał čješto, ho do Wožeje wole podacž: dotekł my čžemy, so našče pšehčeja ho dopjelnja a my berje wemny, so nam mōž wobraduaje, je do skutka stajič. Čšehodla je našha wutroba pošna bojočeje a njemera. Ščtož pał je natwunyl, ho zyle do Wožeje wole podacž, ščtož njedha wiazy swoje puče hiež, ale te puče, kotrež Wóh jeho wjedže, tón dostaje, ščtož hewat ženje bebi dobyč njemože: mēr a potoj wutrobu, kotraž njemerna wostanje, taž dołho jeho wola ju wobkneji; tón šhoni wernošče ščtucžki: Stał šbóžny hmy, hbyž wotpožyje ta dušha w Wožim wožjenju! Wje žana šhrožij njeczwiltuje, ho zyle Wóh podčžijmu. (710, 1.)

Wly mamy wšchtitu pšhčizinu, ho pšchihotowacž, so mōžemy i zylej wutrobu prajčej: „Za wola teho knješa ho stań.“ Žich wjele jo hžjo dyrbi a wjele budža jo hiščeje dyrbečej. Po wojnje drje njebudže žana šwóiba, kotraž njedje žadny wopor ja wóžny kraj pšhčejšičej trjebala. Wery nam, hbyž mōžemy potom woprabwdež prajčej: „Za wola teho knješa ho stań.“

Mr. w B.

Knjesowa wola ho stań.

Zapošchtol Pawol duzy do Jerusalema w mečeje Zelaraji pšehčehyba. Tu je na šopbože w domje Žilipa, kotrež je něhdy tamneho šomorista i Muriješje kšehčik.

Žilip na ščtyri dšowki, kiz wěščeja, to rēta wučza. Wone wěščeje w ewangelištej šlužbje steja a po domač tam a hem tóžho wo Žesuhu powjedaju, trošhtinja, wobpjeraj a w šamaritškej šmilinosčej šhorych vytaja, kaž hu to wot swojeho nana nauwte. Na wopuče je ty tež Agapuh, prošeta je židowšew kraja, a tež drusy pšehčejzwo i mēsta hu ho šelšit. Žilipowy dom je woprabwdež kšehčejšijanški dom, pošny Žesuhowy pšehčelow. Tu Žesuh tež njepobraduje: „Wdžež dnaj abo tjo hu w mojim mjenje, tam hmy ja šriedža mjes nimi.“

Wokředž pobozneje wošadki šwotaj Pawol steji. Wón wo Žesuhu powjedba, jeho wučzbu wukwaduje a ju i šohatymi pšhčlādami se hwojeho mišionifšego žiwjenja wujahňuje. Wšchtitich wočji na jeho wobliczju wšajaju, jich wutroby hu wot jeho šlowow šatorčjenje a šahorjene, pomurjene do jeho myšlow, i nim jena wutroba a jehny duch: „Dušha i dušhu šjednocžena.“ Pawol pšehed hwojimi pošhčaharjami tu wobtwjerdy, ščtož w liščeje na Galatifkich pišče: „Za hmy drje žiwy; tola niz ja, ale Šhřhtušk je žiwy w e m n i.“

Hdyž chce Pawol sfónčnje ho s nimi rozložnować, dha jich wšcha hórtočej dželenja nadpajnje. Wont płacja, jeho tojšca a profcha, jo by woštał. Pawolej ho wutroba łama, to je šabo dželenje, kaž pšched krótkim w Milecze. Ale wot swojeho hnuća ho njemóže wobtnječej dačej a jeho bla ja Knjeja Ješuša něšto stomačić. Duž hebi wutroba štyrbli a šlutnje rjelnje: Šhto czinicze? Za ho sa njeho dam swja-sacž a moricž." Mój luby czitarjo, tajtale wutroba, kiž ho pšchi płacja a profšenju lubych łamje a tola we šwěrje a lubošej k swojemu Knjeje a Šbóžnikej nještahabla, je kaž cziste stoto; šchtóž ju ma, temu swjašt a šmjercž ničjo nješw, tón je w semi wysche wšchedo posbehnjenu. Tehole pšnacga ho tež tamna luba wošadla we Filipowym domje smineč njemóže. Hdyž widža, jo ho tu wo to jedna, pať ja Ješuša, pať ja Pawola, dha womjelku a praja: „Knjesowa wola ho štań!“

Knjesowa wola ho štań! Šchtóž móže tele płowa i pošnym podacžom do Wojeje wole prajicž, tón ma wopravdže pobožnu wutrobu, tón ho Woha wysche wšchedo boji, jeho wysche wšchedo lnbuže, ho jemu wysche wšchedo domeri. Šstoma taj: „Jeli to Woja wola“, „jedže-li Wóh“, „taž Wóh jedže“, pšdžezo na dowěru k Wohu potajuja, runje taj: „Šchtóž czini Wóh, wšcho dobre je“, „Kaž mój Wóh čže, tať čžu tež ja“, nam lubošej widžej dadža, i kotrejž wutroba na šwojim Wohy wiša, abo taž to wušnacze: „Šchtó šym ja, jo byč i tobu prawowacž čhyč?“ na wojošej potajuje, w kotrejž ho člowek ponizje Wozej woli podczěšnje.

Wože płowa ma wiele pšitkadow tajšeho podacžo do Wojeje wole. Najrejšči je wšo nam našej Šbóžnik se šwojej modittu w Gethsemane dať: „Niž moja, ale t woja wola ho štań.“ Tu je wšcho Wohu pšchepodate: cjeło a dušca, žiwjenje a šmjercž, ponizjenje a wowyščenje, wušym a žně, wuczobnizy a nješchěczeljo. Knjesowa wola ho štań, je Abrahamowa myšl byla, hdyž je ho jemu wučěhnjenje i wóžneho kraja abo woprowanje jeho šyna poručilo. Teje myšle je Jakub byl, hdyž je žalošej: „Wšchitto na mnje dže; dyrhju byč kaž tón, kotremuž ju wšchitke džězi rubjene.“ W tej myšli šu ho Mójšaš, Jozua, Samuel wot swojeho luba rozložnowali, hdyž čhyčje jich Wóh wotwołacž a k jich lubu šromadžě. Knjesowa wola ho štań, je ho w dehu posleđnjeho cžaša wjele tybaž tróčej prajilo, hdyž je ho nam, šym, bratr i domu do wóžny pobať, hdyž je něšto njeho ho powjereč domoj wóćzila, jo je padnył. Knjesowa wola ho štań, prajimo pšchi ložn mrežajdu a pšchi rowje lubych, kotremuž dyrbinu cžahnyčej dačej kaž tamna wošada Pawolej, a njemóžemy i nimi hieč. Knjesowa wola ho štań, sfónčnje prajimo, hdyž ho k nam pšchibizuje ta dolžka šmjertna nóz a wšcho naš wopuščězuje. Šaj, Knjeje, twoja wola ho štań, kaž na njebu, tať tež na semi! Hamjen.

J. K.

Troscht, spokojenje a podacze.

Štáđ: Za i žyčej dušcu cjełej dam tebi.

Budž społojom tu, luba dušca,

Nječ Wóh cje wědže, kaž wón čže.

Ač, mjelcěč ho čši štanje štušda,

Wšchal wón twój šnješ a wóđej je.

Wón šchłodny puč čji njeplóže,
Šso jemu doměč i wutrobu;
Nješt: Jesu, kiž ty s rowa štaže,
Šchtóž ty čžeč, ač, to ja tež čžu.

Še twoja wola, jo ja wošjež
Tu dyrhju wšchal w wobczěšnosč,
Dha čžu ja tola tebe prošječ
Wo wěru a wo ščepłiwosč.
Šať berje sa mnje, so nje biječ
Tu i prawom šchěža na šwěčej,
Wšchal twóšta dočej ty ja mnje šmečej
We wšchitkej mojej žakofci.

Za twój dobotu na šwěče
Wšchal njeby njemžu špónacž dočej,
Ač, našej mnje w lutej brachnej hěče
A wote mnje wimi moju šłóčej,
Wjedž ty mnje tu wo wuštej čěžaj,
Wšchal pšcheg čžernje ho i njebiu dže.
Šacž po njei tej ho šhóđi cježaj,
Ja wěm, ty njemowuščěčiču mnje.

Duž, luby Jesu, pošliti tudy
Nje pšcheg na pučzu wšchěšowoz,
Tu wšchěč, so šym ja šam šhudy,
Ni pomhaj nječej mój hřečny doč,
A wšmi mje jumu, hdyž šym wuštať
Ja tudy dočej we šuběštwěje,
Tam horje, so byč ja tam doštať,
Šchtóž pytať šym tu na šwěče.

Tam čžu čši džal a šwalbu dawacž,
Tam horčah we tej šbóžnosčej;
Hdyž budu ja se semje štamacž,
Dha wjedž mje k twójej krašnosčej.
Ač, potom wostanu pšchi tebi,
A i wóčjomaj cje wóhladam;
D, luby Jesu, cješi mje hebi,
Dha tebi wěcznu šwalbu dam.

(Šimste kłóž.)

Stara biblija.

(Štónčenje i cješka 41.)

Wo krotkej štwiti čhyčje Wóřčcha šabo wotečej. Š dobom jena tniša jeje ledšlivošej šubži, kotruž runje pšchedawat i šlutnym woblicžom wučěže.

„Tu je stara biblija“, wón šawota, mješ tym so wulku, cježu laibu i mošajnymi špinkami wypošto šběhajše. „Šleče tele wulle pšimki“, wón bibliju woczěšiwšči a na přěnu štronu potajuje praj: „Šchtóž ma štatej wočej, móže ju berje trjebacž. Šchtó ho na nju hadži?“

„Ščhtyrčej pjenječłow!“ jedyn wječny bošacž nědže i luta šawota.

„Wječdžěšacž pjenječłow!“ jeho krawowa žona pšchěhadži.

„Wtošče mi ja tola ras!“ šawota Wóřčcha. Wšlitiu wotewriwšči hebi cješchěž wošhadla.

„Čžu šchědžěšacž pjenječłow ja nju dačej“, praj, pšchetóž wona hebi pomyšli, so pšimčěłow w jejnej makkej bibliji pšchego drotniče ja nju počžina byč.

„Šchědžěšacž pjenječłow“, šawota pšchedawat. „Šsadži něchtó wjaž?“

Čšičina naša, pšchetóž něchtó wulku, wobczěžnu tnišu wočyčje kupicž.

„No, hdyž nichto dale nješabža, družji — tjezi — a — po-
hlediš nas! Biblija je naša, Wörščina!”

Wörščina mošalne špiti sejavina, wotkizi wo swojeje wu-
pšehedzeneje midy ščelčebžešac pjenjezlow a poba je ščoteki.
Wešo ho jej pšči jeje srudnych wobtejnoscjadž tonle wudawel
wšewawitl seba, ale ta myšl, bibliju wobšebžič, w kotrež mže
dušnjeje čitac, napjelni ju tola sašo s radofču. Duž swoju
čezču bibliju wla a wopuščaji, pšchwewobžana wot nelostrych wu-
šmewoapž wočelow, wšchwewobžowawitlu stnu.

Domoj wšchwewobžaji kuny swój stot k blidku, kiž pšči: wot-
nješčtu stjeješe, wla s komoby swoje wulle nawoči, wotewri
bibliju a počza čitac.

Čitajše 103. psalm: „Khwat teho Anješa, moja dušča, a
ščotž wo mi je, deho hwjate mjeno!” Dm, kat ho tutón wullf,
jašny čičiče jejeje čitajše, zyle hinaf, aw, kiž jeje makej bibliji.
Wulgy bješe wšewelena, so be tule rjanu knihu ja tak šinadu
pšacajinu dostata. Nimalo wotije čitajo be hač s dwanatej
ščtucžy pšičička, něko dyrbečije wobroczije. Zeje tšchepotazy-
maj utomog ho to šnydom njeperabži. Ščončizne tola wobroczje,
a je špobšiwanjom jeje wočžy na wšwanu papjerku šladajšetej.
Ščto to be?

Mjes štronomaj biblije ležeše po jeje mēnjenju wobrašf.
Ščon do rukl wšawšči hebi jón bžže wobšladawajše. Nastrožena
jón na jene dobo wuščaji.

Kaž by ho jeho božaka, došo w runym mēnje na papjertu
šladawajše, potom ju ščewnywšči čitajše: „Wječ stow hriwonow.”
Wědže drje hižom wječ-hriwonowu papjeru wozžala, ale pščestlow-
hriwonowu hižiče ženje. Wona papjeru položi, ruzy jej tšchepo-
tšchetej, be jej kaž wošni.

Wječ stow hriwonow! Mje Wožo! Š nini možešče hebi
družju trawu kupič, možešče hebi drzewo ja šnu wobšarac, na
tšžžy ležay doh wotpšaciz s — hiščiče pjenješ ščitane
štkowa. Šslyš jej do wočželow štuwaju, a ruzy štylnowšči ho
čičiče woblečeje: „Kaž ho wočžez šmitl nad bžčizmi, tak šmitl
ho tón knjes nad tmi, kotič ho jeho boja.”

Na dobo ho woprašča: „Šemēm dha hebi tež pjenješ ško-
wac? Bibliju hižiče šym kupita, ale pjenješ, je tež tón šawčiče
mož?”

A tale myšl ju pohnuwajše, bóle a bóle, Wörščina šdcho-
wojo tam a hem šchwěžeče. „Na!” ščončizne šawofa, „ja ju
sašo wročžo ponješu.” Druče ju wja, tyšny papjerjany pjenješ
do stareje moščnje a nješeče woboje do šaršče domu.

„Ač, dha wščaf stara Wörščina s bibliju sašo bže”, kōždy
rjetny, jaf šastupi.

„No, Wörščina”, praji wješny ščofka, „wy drje ho kaječe, so
čeje bibliju kupita?”

„Ščto dha čyčiče?” pšchwewobž šawofa, jaf Wörščina knihu
na blido položi a s šyčata namatany pjenješ čyčajše. „Biblija
je bže hižom šapšacjena.”

„Zo wščaf wēm”, šnapšchecizni wona a potajowajše pjenježnu
papjerku. „Wječje, tule šym w kupjenej bibliji mjes papjerkami
namatata a něko njemēm, hač mi ščušča abo niž.”

Kajže woče ho tola toko woforo s woblečizno wuwalowacu!
Tamny twerdy bur, kiž ju tjeje šejše, w s mjerjanjom krej-
čeremjery, a krawcowna žona hwojemu mužej ščotlo porotowajše,
po njeje prjedy na bibliju dale šabžaf.

Šcholta swoje nawoči šepje na nōš staji. „Wječstow-hriwonow
je zyle dobrzy”, jón wobšladawajči bohateru pščiwinuenu šem-
retho šarajca poba. Tež tón jón ja prawy špōna a potom woforo-
mit čičiče je ščotku rčičeje. „Wörščina”, šawofa wōn, „wječ-
stow-hriwonowu papjeru s dobrzym prawom wam ščušča.
Wšmjeje ju hebi w Wožim mjenje šobu domoj. Zo je njewočžato-

wane šbože, kiž je wam Wōš wobradžil. Wšyšlu hebi, so možeje
pjenješ rčebac.” A jaf jón je do ruti ščōčelje, špomatščeje
wona na swoju ščudobu a kaf je jej něko tak špobšiwne pom-
hane, a wutroba bu jej mješta a šapozča s wješednym šnučjom
pšacaf.

Wšitnomne žony ho k njeje čičičeščachu a do njeje rčičachu.
Wona pak šyšlow bla škowčžta prajič njemōžeječe, tyšny pjenješ
sašo do moščnje, da žufemu domjej rukl a pōžatowta ho jemu.
Potom wla bibliju a bžiče sašo domoj.

Zaf štrwine durje wočizni, jej štary poš napšchecžo pščišibže.
„Wērije, Wērije”, šawofa, „něk je namaj pomhane, Wōš luby
šknjes naju njewopuščaji, a pščišchodnje ty twoje mloto tež sašo
dostawoš.”

Wot špomnjenjeho dnja be Wörščina staročej šajnata. Wōrth
sašo nowa rješčica krawa w hrožbi stjeječe a tšžžizny doh be
šapšaceny. Wješni ludž mējachu ju wšičity šajš, wopotajow-
wacu jej wjele lubošeje a dawadžo jej tež s pšchwēžom njščto
hōdne šapšuzič. Zaf ho Wörščiči derje bžičeje. Šdyž w lečžnym
čyžu njehjetu rano te mšči bžičeje, ženje njelabu šwōju bšatow-
nočž njehob knješej šarajej s tym wopošacž, so jemu s nai-
rješčičej knetkow swojeje šarobdi napšchecžny wēnz na row
požož.

J. K.

Wšchelake s bliska a s daloka.

* **Wōhu** žel je pšches čyčiče wōjomanje wot 25. septembra we
Frantzowškej tež wjele šwōbowno w Rudymim wotkrižu potkredenyh.
Wjele je ič wučetelju šmircž na šitwščiznu wumrjetu,
wjele je ič jatuh. Wolež pal blesiči čyž traje, wriedy hač
Frantzowšy šapš jatuh wudabža a ječi šurto šwōim šwōibnyum
wriedy s jatuh wōmječej dabož, wōještla wōšchnoč, jo by wješčaka,
hōže je ščot jatuh, tyč pščiwinowšych namotwija, jo bōdu, hōždy
wōmječej wot šwōjich jatuh doštanu. To Dwažšjanštemu šwirnej
wōmnikow čimilertwio wōšewitli. Mra lubnyh Ššerbow na to
šedžšiwnyh giniertwio. Wreša, na kotruž na ho wōmječej pōščak,
je: Kgl. Sächl. Kriegsministerium. Nachrichtenbureau. Dresden-N. 6.
Königsstraße 15.

* **500 letny jubilej Hohenzollernšeho wječrowšeho šplaha.**
30. hapreje bēdže ho 500 let mnyšo. So je Hohenzollernšy
šamofiatni marškrabo a karmječehoj wramowščeje. Džiwajo na
něčičičeje wōmnik woblešenoje je ščezor šwōjedžen teho wopom-
njenja na 21. oktobro položil, na bžen ščowdomanja bramowščeje
štawom. Nětlo žiče bēhčyž dohucžom, kaž je je šwētina historija
hby wōšabafata, na Hohenzollernšim dnju. Kašči puč wot tehdom
hač bženja. W ponjošojci a čyčeljenju wōščeje wōbdenja wōb-
džiwany rošiwawje šplaha, kotraž wot wčerajšo na Zollernšim
hrožbe je Šchwabškej hač na ščewšij tōn němšeho ščewšij
wōbže. W ponjošojci pšchē Wōhom a w lubočiči s šwōjemu
ludaj ju woni šwōje wulle šuffi ščofonjeji, ja kotrež bēdu wot
Wōga pošlajen. Žabny Wudow XIV. njeye mjes nini, žabny
Napoleon, žabny krawcowny šurwōy. Žiž namyščiči šatōn bēdže
dopjeljenje pščiščišchōnoče we ščuzije štawu; s najmješčičim
w ludu woni šobu čyščachu a bžčelacu s nini boloč s ruku,
hdyž ščutnoč wōmnik rošbudžom, kotrež pal woni ženje
lošofomšnjeje a ščōtwinje njepřatow, nušne wopny žabdu.
Hohenzollernšy njehš juenje wōjny wēbdi wōjny a čyčelje dia.
Kaž došo bēdže možno, ju mēr bjeršeli; tak nau Wjedrida
Wuškeho, kotrežož Wōšdamšlu paradu w Eurōpje wušmēšchowacu,
hačž potom po ščelješetej a ščowmētneje wōjny mōž jeho wōšta
čyčelječeje, tak Wjedrič Wšlem III., kiž šatle pošže rubičejšitwio
Napoleona I. špōna, tak Wšlem I. pšchwēšimo Napoleoneje III.,
a našč ščezor, kiž došo čyščajo wšidšite puče špota, jo by šwētnej
mēr ščezar, kotrež je frantzowšij wječšiči, ruzi — nabramšiti
a šewšiči duch šajšchōnoče šajš. Četajne ju Hohenzollernšy tu
mož šajšiti. Jo mōže jenož ščytnu njewotwōšnoč a mēr ščewšičej,
tōn ščytnu, kiž ščōdenu nabpadej wōbrānjem napšchecžiwio šteji,
tōn ščytnu, w kotrežož wutrobie šwōičej wōšlōga njemakata.

Samolowity redaktor: J. Gólb. Ššoburefaktor: K. A. Fiedler.

Čyčičejčeje a natšafni: M. Šmolek.

Sy-li epwaał,
Pijnje dźełał,
Strowja do
Swęćbny stawok
A twęj stawok
Zradny ja.

Za staw sprócný
Napoł mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spań měrný
Čerutwość da.

Njech ty epwaał,
Swěrnje dźełał
Widne dný;
Dźeł pak swęsty
Dnů daty,
Wotpođń ty.

Z njejes mana
Njech ci khmana
Žiwnoś ja:
Žiwa wođa,
Klů Bóh pođa,
Wokřeš ćo!
F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wubawa ho kóđu hobotu w Esamolerjez knihicichcžetni w Wudyschinje a je tam ja shtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

21. njeđzela po swjatej Trojicy.

Zap. štati 24, 10—16.

Swjaty japoschtol Bawol pšched pohanškim hobotom Jezusom steji a ho pšchedzimo wobštoržowanjam židow wobara. Nanajthroblišcho ho samolwi: „Schtódný muž“ dypřeješe bycz — a tola běše jenož dobre czini a najlěpše swojich houbuczłowjetow czuz; směcht je pječa czinił wschtitkim židam po žytej semi — a tola wo nim bole hač wo žonym druhim předariju teje wěrnosće placješe: kał krašne su na horach nobi tyč, kotřiz měr pšchopowjedaju, kotřiz dobre wězy pšeduju, šbože pšchopowjedaju; najwobsebnišči shtódný wobšet teje Nazarenkeje setty dypřeješe bycz — a tola běše swěrný škusobnik teho Boha swojich wózwow, kiž wěrješe wschtitkemu, ičtož pšchane je w safonju a w toč prostač; so je spytal, so by tu žykej nješwajatu šezini, jemu porotowachu — a tola běše jenož do Jeruzalema pšchichol, to by ho t Bóhu modlit a šwajatonny šwjeđen na tym šwajatomny mějše šwječik, kotřez běše tón Knjes šam pšched wulcež swojeho šwajateho Duča powšwečik. „Woni nje-měža to dowječ, czechodla nět na mnje štorža“, tał wón praji. Wón mějše dobre šwědomnje. A tał steji tam jako škrobik šakitak teho Knjesa a jeho kraleswa, wuhotowany š brónjemi škšecizjana, kotřez wón męz dypři pšchedzimo pšchibóženjam a žam njeuđerjazyč a nje-pšchedzelow teho ewangelija, jako derje wobdrónjenu będžet Knjesowy, kaž wón šam w epistoli dženšniščeje njeđzete

na to polaže: woprašany š wěrnosću a š prawbosću, hotoyny na ewangelijon teho męra, na šwownje škoblak teho iboža, w šwowny šchtit teje wěry, w prawizy mjez teho duča, kotřiz je Wože šlowo.

Cžiki a šezetoliwy, kaž jeho Knjes a mištr, je šwajaty Bawol na wschtitke poroki šwajateho wobštoržownika poštuhał. Šakle jako jemu bohót šiwaiče, šapocza ho samolwoječ, niz něhže š rjanyimi šlódšimi, njeuđerjanyimi šlowami wo šudnitowe pšchihilenje prošcho, ale š dobrým šwědomnjom je wschej škroblosću a wješełosću wustupi.

Schto dawu šwajatemu japoschtolaj tajku cžicholaj, tajku šezetpliwosć, tajku škroblosć, tajku wješełosć? Jeho dobre šwědomnje! „Ja ho prózju, so bycz něž šwědomnje bjes poroła pšched Bóhom a pšched ludžimi wschudžom“, tał wón rjetnje.

Dobre šwědomnje wutrobu šroschtynu cžini we wschej žalošcži. Šak je šwajaty japoschtol cžekle cžajny žalošcje a cžerpenja snješt a pšchětrak, dotelž mějše dobre šwědomnje. Žastwowe murje šu jemu pohladanje t njebju rubie — a tola jeho wutroba šroschtina a wješela wošta.

Šte šwědomnje cžlowjeła wo měr a potoj pšchinjeke a jemu wschtitku wješełosć rubi. Ša wutrobu, wot šeho šwědomnja cžwilowanu, šu jako šnawto što wnanamałali: wot šcheršeršonju wobłětanu šoi šwajatomny cžwilowarjam w štoku wučezknyč pšta; špody teho to podpřimo: Póbarmo bęžič! Tał tež cžlowjeł se škim šwědomnjom žaneho męra njenamata ani wo dnjo ani w nozj. Štaj-

nje a pšwego jeho dopomnječe na winu cziwiluje. Brńenjei cziwielaj w paradisio wo pšwed Bohom, kotrehož kalnju staj pšchewpšio, wuhołmacz pwtajto. Rain, tón mordač swojeho bratra, budže njewoštajny a cšćta na semi. Zofefowi bratija hiščće po mjese lětač wšćitko se, kotrež bo jim stajne, na swoj stary brěch počabujna. Šhabujeny hgy w pšchitananju s bolocze polnej wutrobu we swojim hubielšćiwje na swoju hrěšćnu blupozę myšli. Zudabš Nycharioth wot sčeho swědomnja czerjenu tam dže a ho wobwěšny. Kal nekotrj sčotnik czmowe scęny swojeho křawneho skutka podarmo łahacz pta. Cęstiw we swědomnju njepokutaję njewumrije. Wsłti wožen we stwjerđzenej wutrobje ho njehabnje. Kal hušo hu so hižom sčotniky dobrowolnje hudej stajili, jeno so bychu sašo mēr we swojim swědomnju namalali.

Ste swědomnje tež wo prawu wjeleloščę k nješenju kšćija a žalocze pšćinješe. Sčotj ž je pšches swoju hamšnu winu, hnadž pšches lohtomyšlne abo njepozčiwje žiwjenje cęstju thoročę hębi pšćičahny, ho pšches lenjoščę abo pšćęczińjenje wo swoje łamáženje pšćinješt a do křudoby pšćišćot, pšches njehwěrnosę swoje dobre męstno hšubi, swoju starosę dla njeporadźenyč džešę hamemnu hębi pšćipšacz ma, tón ma wošębje cęstjo njęščę, kotrež durbę hiščće pod bręmjenjom stonacz, kotrež je bruhim kšćińošćerjam njęsnate.

Alle dobre swědomnje wutrobu strosčćtnu czińi we wsčęj žaloczi. Njech kšćij a domapytanje ho kwi, njęch cęstje cšabę pšćinidu, njęch wojna wopar a wopar hębi žaba a sly cšab nulu a drohotu je šobu pšćinješe — sčotj hębi w sčędźenju ja Zesušom swědomnje hęš porota wobarnuje, tón ma hohaty trosčt a mōže dobreje nadžije byčę we wsčęj žaloczi, hohaty pšći wšćę křudobje, strosčćtnu we wsčęj thoročęi, tón ipšoinaje wěrnosę teho pšćišćowa: „Dobre swědomnje je wsčędne dobre žiwjenje.“

Šmęjaty japoščot Pawol pak bęšće hiščće wošębje cęstje na ho wjac durbjal pšches wobštorjenje njepšćęščęšćędo ręćnita, ale s dobrým swědomnjom mōže jo wotpotasacz. Wón žanyč swědčom njepotrjeba. „Dobre swědomnje je lępsche, durbj tuščę swědčom.“ Tureho Luthero-weho šlowa cęmę wo dopomnicę, hdyž sly kalšćny hwět kšćęščćijanow a jich wodžerjow wobštorj, hdyž hębi myšli, so je něšto wopaczneho abo njepraweho na nimi namalal abo hdyž na nimi ničo namalacz njemōže, hębi něšto wumyšli a jim hejchłęstke wosčęnje, duchowu hordosę abo podobne poroknje. Sčotj ž ma dobre swědomnje, tón ręćnje: „Zęli Bōh sa naš, sčotj mōži pšćęczińo nam byčę?“

Š dobrým swědomnjom je nasč njęšer mjęcz do ruki wšal, kšći prajęč mōžęche: „My njęšmy wojnu cziyli“, a kšć je hacz do pošlebnjeho wotomita wšćitko czińi, so by ho mēr šđerzaj. Š dobrým swědomnjom hu potom tež nasčę wosšta na hęb swojeho najwysčęšćęho wodžerja pošćuchajo do bitowu cšabnyli. Š dobrým swědomnjom nasč žny lud wšćitkim pšćińošćerjam a ham napsčęczińo hęji, s kotrymž nasč njepšćęščęšćędo pšćęczińo nam wojowacz pwtaju, dolešč hęwat na špranę wosčęnje naš pšćewinęč njemōže. —

Dobre swědomnje pak tež wutrobu strosčćtnu czińi ja dęčę pošlebnjeho huda a tōńzu tyčd dnjow. Šmęjaty Pawol praji: „Ja mam tu nadžiju t Wōhu, na kotryž tež tucę hami wocšajaja, so budže š

kač horjęstawanje morwycų, prawycų a tež njeprawycų. (Ščt. 16.) Na horjęstawanje morwycų swęjaty japoščot swojich wobštorębnitow dopomnja, a na to, so wšćat węrzaję žibji tež tutu nadžiju męčajna. Prawi a njeprawi budža wotom hšubeni: my ho durbę wšćitzy njewięščę pšćed hudyńny šćotom Křęstijušćom, so by tōńž dostal sa tym, jako je czińi pšćę cęstnyń žiwjenje, njęch je dobre abo se. To je lōš nasčęho pšćichōda, na kotryž cšakamy; to je tón tōńž, kotremuž ho pšćiblińujemy, njęch dęmy abo nį, njęch to węrimy a njęch to pręjemy. Zesuš ręćnje: „Njebžiwajęce ho temu; pšćętož ta sčtunda dže, w kotrež wšćitzy, kšć w rowacz hu, budža jeho hčōš pšćišćęč; a pōndža won cšćkami, kšć hu dobre czińili, t horjęstawanju teho žiwjenja; kšć pak se hu czińili, t horjęstawanju teho hšubjenja.“ Zęhōbla durbjeli sa cšab swojeho žyšćę žiwjenja na semi na tamny wšćichōd myšlić. Pola hšwajęto japoščota je to tat: wón ho pręzjuje, so by mēl swědomnje hęš poroka, so by na tamnym wulkim dnju wobštal; to je ta hamšna ponižnosč, s kotrež wuńaje: nį jako byč tošame hižom łapšćijal abo hižom dšonjany byč; ja hōnju pak sa tym, hacz byč jo japoščaj, jako tež wot Křęstijušća Zesušća šapšćijaty hęm.

Tak durbjalo tež pola naš byčę! My hęmy tak tucę hotowi, mamy ho rad ja žyle dobryč kšćęščćijanow, hdyž ho jenož hrubyč hręchom wladamy abo my ho smęriemy s tym, so prajimy: Na hęwęje wšćat je wšćitko czińište njedokojnane. Nįž tak hęwaty japoščot. Dolešč žiwu wēr ma, dha ho tež hšwēr pręzjuje, so by ho dale wušpōwęčjil. Zęhōbla durbja ho wērni kšćęščćijenjo tež pręzowacz, so bychu mēli swědomnje hęš poroka. Sčotj ž ho hšwēr pręzjuje, temu budže tež Bōh tón Anjes ho derje radžšč dacz. A sčotj ž ma hiščće to a tamne na wutrobje a swědomnju, tón pohladaj s potanję a s węrzaję wutrobu na Zesušća. Wón je tón prawy lękat, kšć mōže hamluti šranje swědomnje hōjicę. Wón je tež hšwajęto japoščota Pawolone swědomnje šahojit wot teho hręcha, kotryž bęšće tón s pšćęščęhjanjom tyč kšćęščćijanow wobęščot. W Zesušćomym towaršćiwje ho porabzi, swědomnje pšćed wownym porokami wobarnowacz. Wotom njęch pošleđni dęčę pšćinidže dęńba abo jutnje, my hęmę jōń strosčćni, nadžije potni a wjęšeli wocšakowacz. Hamjēn.

R. w. B.

Starosč wo dobre swědomnje.

Kal křany potkad mam na hwęci,
Hdyž dobre swědomnje tu mam!
Sčotj hšćidča t šobu czińište džešę,
To sawęšće ja wuńwam.
Wšći wjęhela a trudoti
Mam mēr a poloj we dušci.

Čhe hwět a wšćelli kšćij mje radžić,
Ja mam mōž, hęčępliwje to inječ;
So swědomnje mje njem je hšubjč,
Ze lęshčo mī, hacz hwētna cęščę.
Tón ma trosč jara hohaty,
Kšć w cęstjenju je hęš winy.

Dha pręzju na to ho, o dušča,
So šćowajšč cšite swědomnje;
Wobł ho a wachuj, kšć ho hšćidča,
So hwět a hręch cje njęšębje.
Ty pak, mōi Wōjo, pomaj ham,
So dobre swědomnje ja mam.

wojakow będcze ńo sełbwebla p'rajchata, hacz kmebda do zyrkwoje, w kotrejż ńo wschędnie dwójaj w Wożej kńużbje ńa mēr p'roščęsće, hieć. Na to będcze sełbwebel f' sararjej sćołat ńa jęho p'roščę, hacz noćże Wożu kńużbu ńa wojakow będczej. Sarar będcze teź hnydom swólniwy, ńa duź woładła katholicka wjeńna zyrkwićka we hwojich murjad ńo czińchęczaju hnyu pólnoščerchą ewangelickich Sawkow, kotryż f' hnujej nutnoščy ńa jednore, p'ojbchoważe ńłowa katholickeho fararja p'roščuchacy.

(S lista leutnanta.)

Lubi starzhi! ... Wczera popońdnju stupich f' nekotrmi towarščym ńa mojim batailionskomańdeurcom ńo Wożej kńużbje f' Wożemu blidu, ńo bnyh ńo Wschęhomóznemuo wobjerzej bitwow dżakawo ńa jęho p'roščę, ńo dżyż nam dale f' bofej tejeć. Szwajata wjećeć we wojnje, hwojata wjećeć p'iched nješčęćelom; f' kać zyle hinoščymy myśleni f' stupich tu f' blidu teho krajca hacz w dominję. To je żębjenje watroby, žane nurowanie, ńa kać mózju faczńińeć ńo cziń, hbyh wojakow p'iched jednorozny wojęnymy zyrkwićkami steję wibzńich, kotryż dżębda ńo wchitżu w jęnej myśli hromadże Wożu temu prawemu dżakowacz. Sćhury Woże kńużby durbęćach ńo wczera popońdnju wobjerżęć, bofeć zyrkwićka wchitńich ńa dobo wopischijęć njemóże. To je nam dopořafno, ńo my řady natych lubych w dominję wręćo njewořtanjenu, ńa řo czi, kotryż runje we wońuju njęleża, ńo teź ńa hwojich towarščom mobla.

(S Dražbanskich Nowinow.)

Kak je Bohuřław f' Dubowina Woļa řpóřnał.

Powjedacizęto wot Křtistořa Šchmida.

Wiščelak ř. W u f.

1. řlaw.

Řikotjenje je jandželka řkuzba.

Přich p'ozčatu řaidženeho řestřota bydeleřhaj w postarřim ale p'isecřařnym hroźe blisřo přich wulřim řęžu hrořba Drohoměr f' Dubowina ńa jęho mandželka Liduřa. Řęne hólczatko, f' mjenom Bohuřław, kotrež njewurčeljniwe lubowachaj, bę jeju jenićke dżęćatko. Tola p'jedy hacz móže řę wone řłowćo „nano“ wuprajęć, durbęjeře nadoobny hrořba ńa wońiu. Dobra ńa bohobojalna řnejat wosta doma ńa hroźe, ńa jeje jenićke řpotojenje p'ich njepřichitmonošći mandželřleho, jenićke wjeřele w czińej řamoczje bęřę jeje luby, mały Bohuřław. Wona bę řębi wotmyřlińa, jenož ńa jęho dobre woczęnjjenje řiwa być, ńa jeje řywa watroba řadoweřeľe ńo tym řbóžnym wolomitnjenu, hđęż by f' lubojnym hólczatkow ńa rukomaj řwojeho lubowaneho mandželřleho řažo doma powitacz mořta.

Sunu f' wjećżora řędžęje řnjeni f' dżęćatzatkow ńa řlinie we hwojiej řtwi. Marata, řęřiwoczka, řęjeřęje přich nję, ńa p'osćozowaje dżęćę, řęřęćeljnie f' nim brojajto, wchęłate ćęřiwte kwętki. Dżęćatzko řo řmęřkotalcze, f' maľnymaj rukčkomaj ńo nję ńo nacřajbu, ńa teź kać řpómęřwalcze řo jata radobčiwje ńa wjeřęleřę ńo ńa njemionatej wjeřęřetozći dżęćę. řu řtupi f' bobom řkuzębnik, řiz bę f' řnejom ńa wońju ćřahnył, do řjstwy, ńa přichńęje řubne powjeřewo, řo je hračba cęřęny ranjenu, ńa řo p'iched řwonej řimęřczy, řotrąž je řębi blisřo, hieřęřę jnuu řwioju mandželřtu wořladacz řada. řnjeni řłędný ńa móžeřę dżęćę w řęřępotazymaj rukomaj řłema řkuzęćę. Řobol řp'osřanowřhi řnjenime řařřitřęnje p'oczja je řadźuju czińic, ńo tracił ńo mandželřti f' pomozju madřych řękarjow ńa jeje přichitmonošći řažo p'oleřęři; přich tym pak njemóžeřę řamjeřęćę, řo durbę wona dżęń ńa nóz řořpoczj řęć, jeli řo dze jeho węćę hieřęćę řiweho namaćacz. řnjeni přichotowata řo w tym řamym wolomitnjenu ńa

puć. Šsmoję dżęćętzko f' horyzmi řylřami wotofřwjazy p'rajęře wona; „řy luby, mały Bohuřławto, ty hieřęřę njęřęřę, cęřęłobla twojca kęć placzę! Wbože dżęćę, ty řubřich hwojeho nana, ani řo by jęho řp'osřnał! řo kać je mi to řęł, řo cje ńa řtómę řalok! wobjęřęny puć do wojęřřleho řęřwa řobu wřacz njemóju!“

„ř Marata“, dżęřę wona dale f' řęřiwoczj řo wbroczńiwčji, „tebi p'řęępodařam najľubřę, řchož tu řawojtaju. Řęř tola wjećę tole dżęćętzko ńa řęřbu! Njęwořtaj je řane wotomitnjjenje řamo, teź řębny řiz, hbyh řpi. řladaj je řal řilnje, řało byř ńa řama přęřitoma byřa. Wrořh je řęřý dżęń, wo řęřę řano, do řahřobu ńa ćęřřiwny powęř. Špęwaj jęmu řęřęľuřř, wujędaj f' nim; potajui jęmu cřařto kwętki ńa wchęłate durbę řjane węży. Njędawaj jęmu řiczo do rukow, řchož by jęmu řęřřobřęž, f' czińý mořlo řo řłowacz ob řchož mořto p'özjęřę. řa řane waleřńje pak řo njęřwaž, jęmu řęřřo f' luby řęřnić; ńa jęho dżęćęzjo njęřřińošć řo njęřęňwaj ńa njęřęřę. Dżęćę řęřitęnjjenje je jandželřka řkuzba! Wubž ty řemu dżęćętzko dobu jandžel! — řopolja, řotrež řyřu dom p'řęępodař, budže mi řawęřęćę wujędacz, hacz řy wřęřę moje p'řichitnje řiwęřje ńa řilnje dwpjelnjařa. Šřaw mi, řo ńa řute moje p'oleřńje napomijnaja řęnje p'ojabęć njęřęřę, řo byř f' najmjęřřęmu, řchož moje lube dżęćę nariřa, bjes řarozęřę być mořta. Řbđžu hořřinu wot řęřta hacz do řwiojeho domojerowčjenja ćřžu ři wotrumacz. řęłi řo mi řotom dżęćę řtrowe ńa wjeřele řažo do rukow dacz, řadu czi řařřitene řyřo dacz wjeřęćę. řęž přichńęřu czi řęřřo p'rawje řjane řobu domoj, ńa czińý řmęřęř węćęćę wulle wjeřęćę!“

Marata wřhřito přęřilřby. řnjeni wotřłowowalę dżęćę, řęřnowalę je, ńa řładowalę je řęřłownym woczęjomaj nutřne řo moľřny doľgo f' njęřbu, p'řęępoda řotom dżęćętzko Maraczę do rukow, ńa řędný řo přich p'łakajui ńa ruđęjen hwojich řkuzębnitew ńa p'obannow do wořa, ńa wotřędže p'řę czińęřę ńa ńo řylřym deřęćęřu f' dwora.

(Přichęřęne dale.)

Wiščelake f' bliska ńa ř daloka.

* S Budeřez. Do řhromadzřny řónřęřę řtkobžny, řiz řo dżęńřa, njęřęlu 24. oktobra, popońdnju 1/2 4 hořžin ńa řarje wotmęřa, řu wřęřę řęřęćęřjaniřny řmęřłene řęřłe řoľy f' řyřęćę wobjadu p'řęęřřęřęne. Wobjyt je wřęřęř wřow řo woczajuię.

* řnjes řarar Matel w Warczę řwjećęćę řwój 25-řętný wřadowny jubilej. řřafna wřowada wupraj jęmu wřęřę hwojich zyrkwińřich řařřiwęřow hnyu dżaf ńa jęho řiwęřę durbęřompařřęřle řřatowanję. S bobom jęho řnjesja wućęřjo p'ostrowicřu f' wotrořnym řbořępřęćęřom. Wobý lubej řnjes řp'ozę jęmu řiřčęřę doľgow řęne řřatowanję ńo jęho ľubej Warřřęľ wobjadže. řnjes řarar Matel je řo w řęćę 1902 wot řwobřřwinińa, hđęż bęřę přjedy f' řararjow, do Warza p'řęřęřidil.

* řa řęřřo řnjes zyrkwińřow wućęřja řollata, řiz řo ńa řiřčęřřinu wobjadu do řwobřřřina jako zyrkwińř wućęřę p'řęęřęřil, je řo řnjes wućęř Šęřřřa ńo Wobjřuju wuřřiwłit.

* řęřęne p'jęřjęř řo řonz řęho řęřęřa wudabja. Wřęřęňořę je řa 3 milijony řrinnow řęřęne 5-nowowřřę dżęćacz dafa. řo řyřa budže řo řa 5 milijonow řrinnow dżęćacz. Wone naja, hacz kuzę řu wot řęřęřa, p'ęćę to dobre, řo njęřęřawja, dwořę řu wobjęřłowane. řo řarbie řu wone nimale ćřorne ńa řo p'řęřę to wosřžęla wot durbich řwęćęřęřę p'jęřę. řaf řmęřęny ńo řęřęřnym cřajbu řęřęne p'jęřjęř.

Samolity redaktor: J. Góř. Šobureaktor: K. A. Fiedler.

Čińęćęřę ńa řařřadnit: M. Smoleř.

Sy-ll epwiał,
Plińje dźbiał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny jo.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swócný
Přez spań mércý
Čarstwowó da.

Njoch ty epwiał,
Swórnje dźbiał
Dśań dný;
Dśań pak swjaty
Duń daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njoch ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kis Bóh pada,
Wokřešće!

Sserbske njedzelske łopjeno.

Wubawa hó łóđu hobotu w Šmolerzej křišćijšćejni w Wudyskjinje a je tam ja ščitwórtlétnu pšehpłatu 40 pj. dostać.

22. njedzela po šwjatej Črozijy.

Žap. štatti 24, 24—27.

Šrudžaje je Felizowe šabđerjenje. Wón křiwile nje-
křiwješe, jo by šbóžny był, duž bė na wėčnje šhubjeny.
Wón čyžyše to wotštorcizjež na čjaš, kiz by jemu špo-
dobnišči był. Wšči tym pšehłada, jo bėše tu něšto
in čjaš, kiz bėše jemu ša hnadny čjaš špojzjeny. Kello
šlowjelow našeho čjaša runa hó Felizej! Křiwile woni
naja, hduž hó wo jelište wėžy jedna, křiwile ša djetó, ša
jele; ale tešdom křiwila njeje, hduž hó wo dušču jedna.
šo hó na špodbunišči čjaš wotštorcizuje.

We Felizu mamy šnamjo našeho čjaša!

1. Feliz ma žadanje, něšto wo křiwješanštwije
křiwješće je rta muža, kotřiz křiwježa wo křiwješanštwim
šbanju šiejese. Kaž bėše Herodáš wješelny, hduž
šlatuš Feliza k njemu pošta, tal bėše tež Feliz ša tu
jemu wėž šahorjennj. Šibanje bėše pšehs kraj a lud.
šo bėši ludžo domukabowacž njemóžachu, jo pšahiwšowarje
křiwjuštwi pšahi šwojeje wěrie tal tweržeje a trucje
šachu. Něšto bėše Pawoł w rukomaj Feliza. Wón
wěrijese tola najšepje wježšec, kajše je i křiwješanštwom.
šy to šrošymim, šo čže Feliz wo křiwješanštwije roš-
šimjeny byč, kotřez hó w ludu móžne wopotašowacše.
šo tym čyžyše hó won wo šwojim pomošanju wobšonič.
šot tobo móžeše špšeho wobšonjenja dostać, křiba
šat Pawoła šameho? Š teho pošnarwamy, šo to pola
šica njebėše, kaž pola Židow, šame nješpěčelštwo

pšehčizmo křiwjuškej, ale wěšte šajimanje, něšto wo nim
křiwješće. Zajše šajimowanje hó tež w našim čjašu po-
kajuje. Křiwješanštwo ma šašo šwoje wobšebžowanje
pšehd ludom a šo jato móž w žiwjenju wobšladuje.
Wono je bėši šašo móž dobyto w towaščinym žiwjenju
— w bžekacželšćich, w mlóžbenžowach towašćiwach — a
to je wěčeje dobra křožel do přěda.

2. Pawoł wě, što je Feliza wabito, jeho pšehd hó
žabacž. Wón pak njeje wot šwojeho Šbóžnita poštanj,
něšto šajimawy wuwowjedacž. Wón ma ša tešo křijesa
dušče dobywacž. Duž njepowjeda wón wo nowinach —
ale wón powjeda, štož je Felizej nufne — wo prawdošći
a póžčiwosći — štož durbí wón nawutnječ, šo by hó
jeho dušča wutrowila — a šćončnje wo pšahibodnym
šubženju. Šo štoje durbí Feliza našćožić. Wón durbí
šo wo šwojim škwědomnju šastřožić; — ale wón hó
nječa pšaheměnič. Š temu njeje bał Pawoła šawořacž.
Šduž je tole křiwješanštwo, je wón došć křiwjač.

Njerunaja hó čłowjetojo našeho čjaša tež Felizej,
šo nješabža šćutne, šauštwone, šo škwědomnja bóřlaze
wėžy křiwješće? Šowjedáš-li jim wo prawdošći, čžešža
bėši w šami dobyč — wo póžčiwosći, wo šubženju —
to woni nježyžyča a šrošymicž nješabža. Šduž Wože
šłowo jim praji: „Ty šy tón muž, woni šwojeje wuřiči
šamtu.“ Žiž wjele čže jenicžy křiwješće, štož žiž ša-
šimuje; ale to wutrožne prošćenje žiž ničo nještara: što
mam čjinicž, šo budu šbóžny? Šo bóle a bóle našonjamy,
šo čłowjetojo to křiwješće nočžešža, štož je jim trěbne.

Dżak domisny.

Ścicho dżęsz ty i Wojeho słowa kłyszczęć? Stej smertom, hdyż wernoscź Wojeho słowa twoje kłyszczęć tręchci. Śhibuj ho, pośluchaj, prjedy hacź ho hładny czaś minje.

3. Na spodobny czaś ho njeba wotkoreczić, wernoscź kłyszczęć. Hdy pschidźe spodobniśchi czaś? Tehdy ręcęszę kłyszczęć hłwedł wernoscze. Někto mōżęszę wernoscź kłyszczęć a pōjnacź. To bejše wurecź, hdyż wōn wo spodobniśchim czaśu ręcęszę. Wōn njehaścę wernoscź kłyszczęć.

Spodobny czaś je dženśa hiścęze ta hōdzina, w kotrejż Wōj cłowjetam sfladnosź dawa, ho k njemu wotroczić. Hōdźęskuliz ho słowo wernoscze pręduje, tam je to wubudżaje słowo Woje: njestwōdźęze kwoju wutrobu! Ach, so bychu wschitzu pōsnali, śchōż ho k jich mērej hōdźi! Wōn pschidźe, tōn czaś „pōdźe“! Rak dołho hiścęze hładny czaś traje, śchōż to wē?

Někto je tōnle spodobny czaś! Někto je džen śboża!

Samjeń.

Mōj k śchiz.

(Ś tita 1871.)

Hdyż je źelelnym śchizom debi
Eso wutrobity wojowat.

Dha tajki wufnam ważi źebi
A ma jōn sa najwslędźi dar:
Wschal tale pucha wot krała
Du mitōcziwoje spōżcena.

Też ja śchiz źelelny tu nośchu,
Kiz wschittich krałow krał mi da;
Ja jęho śchęderu ruku tośchu,
So pōczić mi rjod kłęcłęzana,
Kiz wjele rjehiścę inamjo je,
Hacź wschittę rjady kralowife.

To njęcź. śchōż Wożi Esan je nohųł.
Hōdźe wjehiśchu czełcź jow nabędu?
Wōn ham je mi te czerenje woħųł,
E niđ pal bej rōżow wōźnēju.
Ze jęho ruka sranika,
Dha wschal teź bałlam podawa.

Mōj śchiz wōn hōbu na ho kładźe,
Ach, njeje dha to trowcħa doścz?
Hdyż sa nim kroczu w tajej hnodźe,
Wi i horja śhabja wjeħetōczi,
Haj, i krawanym śchizom Eħōżmita
Eso mōj śchiz prawje pōhujęca.

Duż hwiōł śchiz jako smanjō czełcę
Też bale cziścę ponjeħu.
A hpm jōn kōżił — dha mi njęcźe
Kłyszć k pōkłednjemu bydłęczu;
Wi na row stajęze tōn panier,
So mōj pročh kryje Wożi mēr.

Esym psches śchiz dōłchof tudy i mēru,
Epu wōtgow ipanje we rowje
A dżerzu kłryħta śchiz jō pōwēru,
Dha row nje kłowacź njebudźe.
Wschal jutry tōn trowcħi pręduju,
So dje ho psches śchiz i źiwjenju!

Hdy bych ja molowacź moħł, tał by nęchōż hnanō prajik, potom bych domisnu pschęstajik jako mērne hōtki, rjane niħiny, cziścę wōby abo ho wupłęcłęcłęcę kufi i rēłami a lęhom, i rjanej Eprewju teź hnanō. A dzał sa najchich wojalow bych molowac jako domojwōczenje dohyczerjow, wysłanje, kłowojwe, lipowe, dułowe, kōwrcęgōwe kłęcę — abo kał ho mēdźi a stari prōzija, uwalidzej wjeħele czińcē abo wudowom a hrotom pomhōcź.

Jedny najchich wumjeźow je dzał domisny pschęstajik i hōtkjom i wōłjownej halōzju a do teho pabajomy krawanymi křęptami. Tutōn wōtras je pōdijal jako „krawany wopor“. Wj i teho wōsmjemy: Wj mamy cziđi mēr do krawanich woporow wōjny pschijęcłę psches nasze dary, radu a pomoz. A to i poknej luboścu a i źykej mozu dōżęlanōcze napřęcēso tym, kotiz ħu sa naś, nasze moza a dżęci domach ho wopromali i czełom a źiwjenjom. Sa 100 lēt njeje tello czełchich woporow wōjna žabata. Njęch ho w hłedowajom wo nastaczu a wumje-dźenju dobreho stutka „dżata domisny“ rēzi.

1. Ministerowe słowa.

Najch minister smutkownych naleźnoscow, hrabja i Wjthum, 11. junija pschi śalozenju „dżata domisny“ mjes druhim tole rjehny:

„Eśynlje saczujemy my domjazy w tutym kłutnym wōjn-slim czaśu winowatōcź dżatowac. Eso dżatowac sa to, so je naśch luby wōtżny kraj dołal pschępuchczeny i hrośbnowczeni wōjn-słęho ħapucęjenja; ho dżatowac sa to, so hmy smutkach w kraju sforo njemyleni wot strachow a mylenjom w mērtym porjebde naśchu warbu pytać moħli, ho dżatowac pschęde wchęm sa to, so ħu kuba nęmłębo hōpobawstwa a nęmłębo potraczōwanja (kultury) nam pōżęzane wōstake a nam ja to žabawł pō-badźa, so nasze waśchnje a bycze po wōjnye k nowemu salcźę-wanju dōdźde.

Tutōn dzał hmy po Wōju, kotrehoż pomoz w tym naś wschittich pschędōżnym nowym duchu wērcjajeje nadźije mōżnje saczuwamy, naśchemu wōjstwu a naszej marinie winoćzi, kotiz i kłrowoścu bjes runjęca ħu pōdobni hōczenju wotko naszeje domisny kaź ħamotnej łupje, we wichoropōłnym morju lęzaje, pōdobni hōczenju do ħmjerwe smuħitich Ńatowarjow, na kotrych ho ħidźenje nas-chich njępłchęcłęwo kaź morja žomy łamaja. Wschittim tym hmy dzał winoćzi, woħębe kotiz ħo w kraħnych stutkach brōnijow abo w cziđim rjehowitwoje žyle woprujja njędźiwajo parowanje, ranow a kłowocęwo czełca, njędźiwajo naplinanja a roħorowanje nerwow a ducha. Tym woħębeje dzał, kotiz ħu jako wopory tu-teje wōjny rjehowstwu ħmjerwe pōczerpili abo i czełcē wbdnoścu ho domoj wōrcęca. Kłanje tutym napřęcēso moħto wschal ho nasze saczucze dżata ħnadne śacź a njemōżne. Wōno wschal žaneho ħrędka njeje, wschittu a lōżbu ħubjenōcłę, kiz ja wōjnu krocz, žyle wōstrowicē. Tola wschal nimanym ho wultoćzi nudy wot-trachcēć dać. Winowatōcź dżata w tym padje runje i w hōbu-nōschęnju wōħetjē. Wotom ħonimym, łajta mōż žiwjenja w tch sñęłębożęnych lęzi, hdyż jim niż jenoż jałmożinu dawamy, ale teź pomoz i radu a je stutom.

A temu cħe w o t k a s a n j e „dżal domisny“ (tehdy bliźe pōł milijōna hriwnow wuczińjaje) pōdłōk podacź.

Wychę teho je pal tręba t o w a t t w a , kiz sñęłębożęnym parschonimy bliźe łupj o žyty pomozny stut i cłowcē wutrobu wērcęje luboścē i cłowjetam pschęcłęħczi. Kaź je nasze wōjstō do jeneho swjalane sa wōtżny kraj, tał ma winowatōcź dżatow-nōcze naś, kiz hmy domach wōstali, sñębnoczić w stutku ħpomōcē-słęje luboścē i bliźichemu. A pomoz jenotlwych ho ho kaź dom a twarjenje sñęradneję hōtowōcē i pōmhjanja pō-schęwōnac. —

Towarstwa „dział dominiy” ho hnydom do živjenja imoajaja.”

2. Zapoznat pomhanja.

Pjenjej (kapital) ja wotkasanje jako sočozny kamiej je polozenu a ho stajnje pšeshe dalšche wotkasanja jenotliwych kaž gmejnow, tež škulstich, wopšadow a towarstwowo pohynja. Towarstwo „dział dominiy” ho w městach a na kraju sołozija. Wjetšice wšy moja hamo tež hwoje towarstwo. Róždy tšdžen bédšce tež s naščeje Wžizny wo nastazu tajšich hšyhdžej. Pšeznje bédšce, ho ho sobustawny samolozaju a pščinofšči japiškadu paš sa wotkasanje (juntróej), paš sa towarstwo (šóždolétinje), paš sa woboje hromadže. Bédy je ho žane tajše towarstwo s mjenje 100 sobustawami sočozito.

Pšeznje pomhanje bédšce radzenje w Drazžžanach a drugich waltšich městach, hšdžej bédšcu wjele smjełoznych s šubjenjami a je šubjenjami starawami, šlepi, hšuchy bédžerjo w šhorowinach. Tym je ho raba darawata, na kajše powotanje méli ho dale podadž.

Kurvy hu ho sapočate džezječej s pšychitowowanju a džeko a powotanje w ratačtinuje. Tu na pšchiklad ho wiczej, hšdž nještó ham džekadž njemóže, kaš mošt nahladowanie wjelej nad hospodadžinom a džezječerjemi: hospodowanie, sočozitajno, knižnjoedženje a t. d. Wjetšichi džel ho na netašje rjenjejškupšijno abo džeko w fabrikach wawozuje. Tu mjenjenju wučebne kurvy sa šchewowanje, hšedatšino, čašnikatšino, knižnjoasatšino, uolofšino, knižičejšchewenje, pišnikatšajenje, fotografowanie, fonditšino, džekanje w metalu a t. d. W kajerškej šhali ho stace wučezji, wo wifowakšej wifowakšino. Wicženjeje a towarstwu sa wšchšele powolanja hu k temu wučerjom, rymy, džekarije, gaty a wšcho možne k pomogy podawate. Wučžba ho wudšeluje w nemskej a žylych rječach, ličenju, wufšojnošči s rušy. Škelo prógy je s bohimi, kiž čezdža s jerej rušy abo bjes rušow nawuknycz ho žiwicz!

Wulki nadawt „Džata dominiy” budže tón, ja roswinčenych městna pnyacz, hšdž wohli wostaje a džekadž. Městna wobstaradž, wobstaranych dale wo wofkedžbowanju wofšchowadž, k temu budže wjele pomozitowu trjebanich. Dowěrnyju budža trebni, kiž tu hšobu s rabu a je štukom sošupnja, sošojnizy tež na wšach, dušowoni, wučerjo, mišchyrjo, šhmani, rošonni ludžo budža nowe pola džekalowozje dostadž.

Wšchelowozje wawozarju budža ho šeta dolho se hšabofezju, šhorozju a njehodu bédžicz. Tu budže rječacz: Šdzjeržezje, wjedžezje jich do wufšrowejšich domow a domišinow. Woni hšebi sošhuzja, ho so jinu, kaž hu nam šrowny pomhali domišnu džezječej, tež čžichi, hšobofezny hšezji wobštaraj.

Tež na to hu hšebi wšhiliti, kaš ma ho so a staracz, so bychur jeni a drusy potrezheni na kraju ho sočhdyčej méli, a pomhali jeniju džekadž wo wofšchitych šolonijach, s pomozju žyle šrownych a hšlynych ludži.

3. Džwoja pšchijškupšinošej.

Dy, luby čžitarjo, by podarowo tole šopjeno, kiž rěka „Wohhaj Bób”, čžital, hšdž wozhly ham tež pomhacz. A njeheri ho tebi hšezom nēt wutrowa k towarstwu džak a pšchijškupšičej, njeh je to w Wudžhšinjine, Wudšezgach, Wozžiju, Mšehowadžidle, Wšelečžinjine, na Židowje, Walešchadžach a t. d. Pšjodšticejzjo w gmejnje, dušowoni, wučerjo, wšchizny tebe pšchitowomju a ponuwaja. Ščtny pšchijškupšič je s najmjenjšaja 1 hšwinu. Dy drje njebudžejš, hšdž našč samozenje, runje tón najmjenjši dacz čžyčej, a jeli so ham džezčej abo mandžškelcho wonkacz štejo nimadž, budžejšch dwožny žiwotny dawacz. — Bohonicej tež druheho k pšchijškupšenju. — Jeli so ho do towarstwowo šchobšhšidno hšobu wufšowišch, nēt je to a čžezej. A potom dopšelj s wutrownej hotowozezju twojny pšchijškupšinošej pšes to, ho pšchijškupšijšch, radžšich, netašje puče a naprašchowanja wobštaradž.

Taš hwoju pšchijškupšinošej jako pšcheczal dominiy, jako dobry čžlowjek a hšchječžijan dopšeljšich. A žohnowanje wufšywajo tež žohnowanje njehčej.

Šetkanje Bože wo wulkej wójnje.

(Pšochražowanje.)

Ho 9 hšodžinacz da našč felbwobel, kotryž ho heraw wo wěžy njeharadžche, kotrež ho na wěžynofej počožaju, šompagniju wotšofa hšelje šhromadžicz. Wšoni praji: „Towarštwu, my čžemny ho nětko šóždy wječoz w 9 hšodžinacz je wobšitnoje šhromadžicz. Za tu potrezhenofej dženi a bóle čžuju a pšchidani, so hšom w tym wjele šalomadžit. A ja myšlu, hšdž my w tym hwoje brachi a hšabofezje šprownje pšojnaju a wo wodobče pšohynny, potom hšemny tež wufšyšchewnja naščich modlitowow wěščej byčej. Taš čžemny ho nětko hromadž. modlicz a wofšebje hšebi na staršich pomuškicž, kotrychž hšujno hu hšobu paduši. Tón ščezje čžyž jini a naščemni wóžimenu krajej k botej šezječej w tutny čžezžim čžaju a nam wjele hšynofezje špóžezčej, našče nadawti dopšeljnicz k jeho čžezčej.” Na šonju ho hšiččeje wjetšija ličžba wotšofa wobwenja šhromadži a někotre hščerušche špěwofšche, kaž na pšchiklad: „Šaj wšni ty ruzy wojej a wjedž nje ham, hačz ja do rušy twojej tu dušoham dam. Ššam njepočezhni ženje, niž kroczajš, hšdžž žiwera twoja čžehnje, nje hšobu wšni.” Našč felbwobel hšedžezche tež pšbda a hšyly štejadu jemu wo wozčomaj. Wšerj so tym bu čžicho a do mantlow šawaleni wufšchomaj.

(Š lišta młodeho wójata.)

Za pšchidnu s towaršchom do bližofezje maleje žyrtwiczi naščelje wšy a nočju mojmaj wufšchomaj wěricž, hšdž tam bywglowadž a špěwadž hšyčhacz. Čžičše do čžemnje žyrtwje šakupšichnoj a widžachnoj pšchi blufej hšwčtine hšwčtowo hšujazny wobraš. Pšhči harmoniju pšchob wufšohim wofšarjom hšedžezche wizewachtimšchtr artillerijowozje munizijonšteje šolonj a hšražejche, kaž berje wódčezche. Pšhči wofšarju šlezachu ewangelijje a katšolskij hromadže, artillerijšto a traintwojazy a nutnje špěwadžu: „Wulki Božo, hšwalbu čži, hšyly ščezje, šajšewanjcu.” Na šawšach někoti hšezaju, hšonu hšubofa do štyrjenjeju rušow šarjenu, wo nutneju modlitwje na Woha hšebi pomhšlo, kiž jich hačz dotal wobarnowao a kiž čžyž tež jich lubych donacz wobarnowadž. Žich najwjazny bédšce s šornjeje Šchšpšnjeje. Wšoni bédhu wo hšubofej nutnošči, ničšto njepnytu, so mój pšchidžechnoj a wotčidžechnoj, hšdž bédhu pohšednje hšowa hščerušcha wufšincžale: „Dy hšy našča nadžija, wofšat pšhči našč bjes ščona!”

Pšhči wufšobže ja jenož hšiččeje hšyčhacz, taš jednu hšmty temu, kiž na harmoniju hšražejche, pšchidowao: „Hšičšezje juntróej! To bédšce pšeharaja rjenje!”

(Wjedžšelše nowiny ja nemske wójšto.)

* * *

Tšelne hšezje, 3. novembra 1914.

My pšchidžemny nětko hšezčičho 3 dny k wočezšrowenju do W. R. Tam je katšolka šapalka a my mamy tam šóžbe ranje nutnošej. Tam je dobry harmonium. Šččerušch ho wufšewno, pšalni ho wučžita, my ho modlitny a potom šašo špěwamy. Pšhči wšchém jednoromy wafšchju hu to kražne hšodžny, kotrež je drje tón šranžowški Woži dom porčšbo widžak. Wobžželenje je žyle hšwobodne. Za hšom te nutnošezje s mašo towaršcheni šawjedk; nětko je žyrtč pšchewo žyle poška. Na reformazšitim hšwžebženju bédhny runje wo wójnje. My najprzejdy šajšewanjcu: „Šak rjenje hšwčžej šerwicžta”; potom čžitafche ho 103. pšalni; potom: „Žedn twerdy hšrvo je našč Bób ham” (hščerušch, kotrež ho s žyła jara wjele na šitwiičžino špěwo). Ho tym hščerušchu čžitachny 91. pšalni, kotryž je mi hšizom taš wjele twiřčata a nuzy dak. Potom špěwadžny hšwajty Wščezjanadž a wofšamčhnyh s hščerušchom:

„My dżemy a dżemy łoż modlicę nętk Bożu.“ Brodaczi wobor-
nizy kędzachu i matymni pólwynni spieraczi fimi w rukomaj a męja-
chu woerzi nutrinje wobroczone na Bożu marxu na woltarju. Na
spjecejata, pšched dokrynij łoż czejnienje zwjehjenoj swojej posto-
czane czekniat i drugie węży jato pokrowiejenje postajili, ničto
njeblada. Pšched molowane wołna „dżonka Zairuhona“ a
„Pėrowe wybytojenje“ kwega kłaba do jednoroje zywiczożki pada
a na nutrynęj wołnowo. Wano, tajte hożinty łoż niidby njea-
pominja. Po nutrońci dżemy won na małe pochrjebničyje, to-
kroż Boży dom wołnowa. Czeže ma morinowe pominni kweđeja
wo bołafstwje burstje woławy. Wle tam my stejto njeowostan-
jemy. Sady zyrtoje pšči woltarinty boku je niestno, bdeż łoż norwe
rowy. Żednore kščiże i břełownego drzewa njeheja njena padnje-
nych towarščow, kotizj jow wotpočuzja. Teżak abo helnu je cze-
jeżaja wyča za teho, kiż je daloko wot wotżnego krajja za wotżny
kraj hwoje žinjenje wostajil. Sady pochrjebničyje wotdžičij
bičježe rěčne hrjebje, bdeż łoż je wojomawa. Nętko pał hu niasči
dale do pėdka. Żow žana granata nješčičieži a żadny schrapnell
mėr wotpočowagdy towarščow njemoli. Pšči tyež rowach
wojazy cziłje pofajstau potni dżaka i nješčičiemu Wotzej, kotryž
je hač dotal hnadyj był a w modlitwje za tyež lubyh domach
prowoči, kotizj wo hnjereż padnjeneho nena abo mančelsteho abo
bratwa žarija. — Potom dżemy pšched jelesne wrota sažo do na-
idjeho wojuskeho dżela i nowej mozju.

(Wšičichodnje dale.) (Zišt podwyščta.)

Kak je Bohuław s Dubowina Bohu spósnak.

Powjebacizto wot Kštyfota Schmidu.

Pščetozik T. Wuf.

(1. pokračowanie.)

2. staw.

Wulle njeboże i mateje njebożnikowceje.

Marata bė huda hwoita, bohołajaje wutroby, wjeheleje a
radoščiwje myśle, lubošna a rjana każ težejaža rōža. Tehołba
beheje ju knjeni za pėłnočuju mateho Wobuškawa włata. Zale
dučnaja, pofkuznaja hołcaja cziłjeježe wšičto, ičtož bė jej knjeni
pščiłajata, i nojwješčej pilnočuju, a ani jena hođžina bo nje-
minu, so by łoż na knjenine napominanja njeowopominika. Pščetoz
wona lubowasche knjeni jato swoju najwješčuju wobroczeću, a
mješče na lubošnym hołcačaku najwutrobnisču wjehełtoč, haj
wona czełcowasche we nim hižom swojeje pščiładobnego knjeja.

Sene popodnje Marata pšči rjenje ptečenje koleby wuńje-
neho bdežeja bežo iščijesche. Wona beheje pletwo, tokrōž łoż na
kōnuju twajowi wjyše bdežełowce hołciži lepnie wubšchowasche, i
rōżemi wobryłata, so by bdežełato hnydom pšči wotczujenju
něšto rjane wuřladalo. Czečni bėty flor wobarasche bdežejo
w hpanju pšched mუchami — a lubošisče a zješčije hač te
czerstwje kwėłki sčachu bo czerwjene licza spjačežo bdežeja pšched
kšpiry, kařobny sawođeje.

Duż pščiładnje něštoj herzy, kotizj wo kraju wotoło czařachu,
do dwora, a pofczaju pščač. Wšičity i hrodu bdežeja hnydom
w hromadu, a wsaču herzow nůw do belnjeje stwy, so bychu
bebi pšči pštanuju a rewanju wjeheje popodnje sčiniłi. Marata
ničo rođičo nješčičesche hač hūđžu; tola pał woła, na
knjenine kłowa łoż dopominowšči, pšči koleby spjačežo bdežeja
smėrom bežo. Tu pščiłeža Żurij, sařobny hōł, do jstwy,
„Marata“, prawježe won, „pōj wščał tola też kłowiłi bele! Ty
njewėrišč, tak wjehele tam wščo je. Zal kařnu hūđžu bym
hščeje kjenje wješčičak. Żebna ma kštrunate kwėle a kšmora
na nje, hač wščo rēže. Dwaj malaj padołaj mataj jebny budbi,

brubi tarafowa, a cżinitaj swoje węży berje dočej. A kšero
ližaty padoč druje pōbla kōsto, so wščo bōreži a kšwōreži. Pōj
wščał tola kšęje bele! Marata wotmołwi, „so bdežejo žane
wotomikajenje hmo wostajicj njekmė.“ Njebož jeno tat
bdežežaja, wraj lohořomysłeny Żurij. „Ty drie tola žama hwojata
byež njewješčesčij. Džežo a bdež spri, a ty jemu tola spacz pomjacz
njemōjšej. Pōj, pōj, a njedrož so tat. Sa kštrwōrež hođžiny
tu sažo by. Żenicžu reju łoż ni tola njeapowješč.“ Marata
dačeje łoż naręcež, hacrujnje jej wutroba puřtofače, a bdežeje
hōbu bele. Wješčije pał tam mało wjehele; wullki sčachu ju na-
padowasche. Wona czižyje łoż wōrečije; tola czi druhy jej woba-
raču. Na pōščebu łoż jim i mozju wutorže a bdežeje horje
te koleby swojeho lubego poručeneho bdežeja.

Zola — tat łoż wona satrōżi! Wōščacizto bė pōdšne —
wot bdežeja ničo wjazy njewješčesche. Wona berje łoż sažo smėrowa,
i nadžiuju łoż trořtawowacy, so trašje je tola něšto i domjacz
ludži bdežejo jenož na kšibakłiwno do drugeho kōzła pōkrež, so by
ju do sčradca sahnal. Zola hižom pšči pomjstjenju, knjeni moħta
tež tole hronice, njewješčesche łoż kščepotanja bdežerčej. Wėhošče
i jeneje stwy do drugeje — wot bdežeja ničježo ničo njewješčesche.
Sēmjerntny sčachu ju nadpadny. Wona bdežeje bele a sowała
mješ rewanjom: „Wōdy hraja njeje wjazy tu we swojim
pōščanczu; ičto i waš je mie takle satrōžič a bdežejo i sčiba-
twu kšowat?“ Nidčto wo ničizam ničo njewješčesche; žodny
cziłowej njebe se jstwy pščiłoš. Wščitzy na mješce rewanj
pščestachu, a herzy wotebdežu, na łapczenjeje nječławaschi.
Wščitzy, kiž bėču w belnjej stwi, bdežaju sotrōženi harje; wščo
hu pščepytane. Wōryju do doħladacu, so hu i bdežełow hščeje
wščelake drohe węży pšec. Sčto možeje na něšto drube
myšlic, hač jo je bdežejo trawjenje?

Wščeč wjehełtoč pščemeni łoż nětko do płanaja a žařoče-
nja. Zo bė rudjenje, jato by łoż czežo i rowu njehe. „Wōj
Wōžo“, jawoka hōřpota wōtje płakajo, „ač, wōħa knjeni, — kał
ħalle budže te j we wutrobie, hūđy to hroni! Zo budže jeje
hijerc!“ Marata pał łoż njebaheje trořtawowacy, a budžeje
w pėrni wofomintjenju czełnta a hnađy do rėki sčozida, by
bychu jej won njewobarali. „O mōj Wōžo“, jawoka wona czařto
i najwješčej bołosču, „ičto by bebi to myšlic, so moħta tał
mata njewješčischnoż teł wulle žařostne jčęwški mēc.“

(Wšičichodnje dale.)

Wščelake i bliska a i daloka.

* **Polajuju na trořti nastawol** w pōšlebnim cziłje „Womhaj
Wōhy“ ja towaršimo „wōczinist djal“, pšchymy lubyh Sserbow,
so bychu wščitzy temu wōczinistemu towaršimu pščiłupiti, tokrōž
łoż stara ja wščitšč kiž hu pščes wōjny do hubejnistwa pščiłiči.
Džeže do jatoženisčij hromadžijnow a sařibajče łoż jato hōbu-
stawy. I hronu ja lėto, to tola wullki wopor njeje ja nadschij
hėwerych wołow. W Watejadz ma łoż jatoženisčij hromadžijnaj
pščiładobnu njeđelu popodniju w 5 hōđ. w knjezim hōczęnu.

* **Rowy heršiti** biłisłki pučniti na lėto 1916 pščiłotuje
sažo pščęčelninje knjes řaraj Wrořal w Wudyščinku a budže
wōn w prawym czašu łoż lubym Sserbom do rowu dač.

* **W Salkiej imjeje** łoż na seminaraš kandidatowu pščo-
wanja hižom do hōb. Pšchowanaj kandidatowu wučeřstwu, kotizj
łoż nowe lėto do wōjstja njewpowořaja, łoż jato bilarow w sčulacy
přtaja. Wiele wučeřjom je na biwlichežach padnyto, tak so je
potrzeba wulla.

Samolubny reaktor: J. G. G. G. Słowobudaktor: K. A. Fiedlof.
Cziščęjet a nakładnit: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Pilnje óžálat,
Strowja óc
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróbenj
Napoj módnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf mórnj
Óstrowosć da.

Nječ ty spówał,
Swérnje óžálat
Wšedno day;
Džáš pak swjatj
Dušj datj,
Wcpečóš ty.

Z njebjes manna
Nječ ói khmann
Žiwnosć je;
Žiwa wodca,
Kiz Bóh pada,
Wokřew ćel
F.

Šerbske njeđzelske lojpeno.

Wudawa ho kóžbu kóbotu w Šsmolerjez knižicnišćerni w Budyščinje a je tam ja ščitwórtćetnu pšehedlatu 40 pj. dostacj.

23. njeđzela po šwjatej Črojsnj.

Žap. štutk 26, 24 — 32.

Dišćeje pšehoz trećimj w dženbnišćim tešće japo-
šćota Pawoła jateho w Belareji. Dwe lěće dolgo je
tam w kšejorowej twjerđzjinje a jaštwje pobyl, hódj
Žestuš na měšno nahrabneho a njepraweho bohota Feliza
pšchindže. Bidža hebi žadžu, šo by jateho dał do
Žeruzalema pšchivjeć, hódj žadžu jeho wotpuđić.
Ale Pawol ho na kšejora powoła. Šcho dyrbješe něš
Žestuš ćinice? Wón sam njemóžeše žanje winy na
nim namatać, a to by tola njerofomna wěz byla, jateho
do Roma pošćać a žanje winy pšchěžimo njemu wošje-
wioć. W tym čožu pšchindžestaj kral Agrippa a jeho
šotra Berenice do Belareje, šo dychtaj Žesta wopytao.
Dža hebi Žestuš myšli: Agrippa jako žid ho huadž
lěpje na tajše prašćenja wušteji, jemu čje Pawołowu wěz
šjewieć a hebi wó njeho radu wuprošćeć. W tajšej
wošebnej šromadžinje smje ho Pawol něš samowioć a
našj tekst nam dženka powije na wo móžnym šočjichžju,
šotrež japošćotke samoljenje na pošćadžarow ćini.
Pawol je wo duške šwojich pošćuđarow wabli, ale ani
Žestuš, ani Agrippa njepošćatjaj šnabnu šćubnu, do
šotrež bě jeju Bóh dowieđ. A tak njemóžeštaj ničo
šacjuwacj a našćonice wo krašćonice kšchecjžianšćeje wěry,
tajžj imaj Pawol wobšiwedžeše.

Načj tekst ho naš dženka woprašča: Šcho wěmy
ny wo krašćonice kšchecjžianšćeje wěry? To wot teho
wotwiža, šak š swojemu Šbóžnikaj a š jeho ewangelijaj

šejimj. Načj tekst nam tu trojake šejišćežo š ewangel-
šej wěronicež rošćajni.

1. Pawol ho samolwoja, bě je šwjatej hortiwosćju
wuwieđ, šak bu wón, něbudšiki šwěrnj šarišćejšči a ša-
horjenu njepšchecjel kšchecjžianow, ja šćhrišćuša pšch-
móje a wobročeny a bě šćhizowaneho Šbóžnika jako
šwěto tež ja pošanow wobšiwedžeć. Dža jemu Žestuš
hńewuje pšchitwoła: „Wšabnišć ho, Pawole; twoje wulke
namuntjenje pšchinješe čje š blašćonice.“ Móžna rěč bě
šacjichž ćjinila; ale dšćelanj muž luteho šwěta njewě
hebi Pawołowu hortiwosć hinal wuškacj šak blašćonice;
wón drje měni: Pawol je pšchewjele wo wuczenjž knižak
šudowal, šak šo pšči prawym rojomje wjazj njeje.
Žestuš wšchite duchowne prašćenja wěry wot šo wot-
pokaže; wón šejj w šymnej njewěrje pšchěžimo ewangelšej
wěronicež.

Tež wo našćim Šbóžniku šwěš prašćeje: Wón ma
ćjerata je njemudry, šcho jeho pošćuđacje? (Žan. 10, 20),
a na přenič šwjatčach ho japošćotam šmęžaju a džadžu:
Woni šu ho wo šćóđim winje wopli. (Žap. štut. 2, 13.)
Tež dženbnišći džen ma Žestuš wjele tajšćj towašćonow
mjes nami, šotšjž ho wšćal kšchecjžijenjo mjenuja, ale tola
po šwojej wěrje šak šadžerženju njewěrjaj šu. Šim je
kšchecjžianšća wěra něšćo njerofomne a šćajne, šćož
woni ja šwoju parščonow njeterjebaju. Šaj, dženka hichčeje
je šćomwo teho šćhiza šćuposć tym, šiz šćubjeni budža
(1. Kor. 1, 18), nam pač, šiz njy šćóžni bužemj, je
wone Woja móž.

2. Ginal jako kaž Jezus ho Agrippa sadzerji. Bawol bė jemu k wutrobie rėczaj; jeho ho wopravcha: Wėrišch, kralo Agrippa? Za wėm, jo wėrišch. Wsches tajte wabjenje bė japoschoł tola kralowe swėdomnije trjedił; jeho wutroba bė Wožj hōhō sroymnija; wno jako jid fa pobožne praščenja bōle wotetwrienu wutroba ma dužji tamny pōhaniti bohot. Ale jowle w jeho pšhitomnošči ho tola nochje s haby potajčaj a ho fa Bawola a jeho wėru pōnac; ičto bechu drusy wo nim myšliti? Zał pola njeho wjcho pichi starym wostanje, dolež ho njemōdo a nochje roshubdžej fa ewangelstwu wėrnošči. Wōn je wobras tajstich, kotliji ani fa Křystuřica, ani pšchėzimo njemu nejisu, wo totruchej rėka w hewjenju swj. Jana 3, 16: Dolež pak liwli sy a ani symny, ani cšopy, budu ja cje wuplwnyčej f mojej erta.

Njeruajoa ho wjele cłowjelowo nashchego cšaba tež tutemu kralaj Agrippje? Woni hebi praja, jo cłowjetej Wožja trjeba, jeho nochjedža fa njepršchėzela mēz, rad pošchuchaja tež duh a duh na prėdowanje a ho drje tež f Wožu modlu, wošebje w cšejstich cšabach, kaž nēttle, hōdžej tež Wožu možnu ruku pōnaja, a tola f prawej, hēubolej pobožności njepršchėzida, wjcho hewal pola nič pichi starym wostanju wostanje; wot toho, ičtož pšchėzimo Wožu w jich žiwjenju wujuje, wot starych lōchtow a hrėchow ho wotričje nochjedža. Kał sružozje tola, hduž tal netotřizniti drje nēdžto wo sbožności a krapnošči a wėrnošči nashchje wėry sacšuwaj, a tola sčōnjenje šhubjenje budž, dolež prawu šhutnošej njenalōži na to najwajznije praščenje: Šcho mam činić, jo byh sbožny byt? dolež kaž Agrippa na potokajznu pučzu štejo wostanje. Wė, nashch Wož hebi zpleho cłowjela jada.

3. Tajti dospoiny žyly kšchėcijan bė japoschoł Bawol. Kał bichchschėziteji ho jeho wočji, hduž wuwola: „Za žadam wot Wožja, njedj je malo abo wjele trjeba, so by nič jenož ty, ale tež wšchitaj, kotliji njē djeřh hlyšcha, tajaj byli, jako ja sum.“ Wōn, tōn wobohi jatj, je tola wjele wjetichji a sbožowničiji dužji jeho hudinaji, prawe a wėra polne Wože dječje! Wōn bė ho dospoinje do rukow swojeho Sbožnika podbał, a jeho živa kšchėcijanaska wera sdužji w nim prawu hwošodnošću a smužiznoj, so ho njeharbowořade ani njehoičech, pšchėb tamnymaj wošebnjam a možnymaj kniejomaj hjawnje rėczej a prėdomač wo tym, ičtož bė jeho wjeřelōž a rabolč. A tuta jeho wėra dawaj jemu we wšdej tyřhnošči cšchėpimije wutrach, dolež pichi tym dobre hweđomnije ma a wė, jo je bjes winy. Žeho wėra jeho prawje hwošodneho čini, wōn je polny nadžije pšchėb wuřlad na wėžnu krapnošću w njehjeleji domijnje. Wopravdžje, wutrobu hnujazy napohlad: Bawol — inamjo praweho dospolneho, zpleho kšchėcijan!

Kał stejšch nēk ty te Křystuřice; a k tjeho ewangelisjei? Šchoł wot nash mořh krajicj bjes hordolčje: Za huj dospoiny kšchėcijan? Wė, kšchėcijan stajnje, tal dohko hač je žity, rořčje a pšchibywa we wėrje. Wujny jenož prawje, so f zplek njerolbđelenej wutrobu ho hwojemu Sbožnikuj podbač, so twoje žiwjenje pšchego bōle pšchibjera w dobrych plodach čizite wėry; potom šmejchaj woptačej krapnošči a sbožnošči kšchėcijanšeho žiwjenja, a tola wostanje w tebi hač do hmerce žive to pšchėze:

Za čhu špėmač, hweřu dječaj,
Dač ja sbožnošči mam;
Sa njei hēdžej a ho bēdčej,
So ju dohwam. Hamjet.

Zy huj kral, tiž na nash knjeji,
Twoji f cšekom, f duřhni sum,
Cšlowista pomoz hřaba leži,
Hduž Immanuel sam ty
Twojich njewobiwachujejch
A do wōny ja nič dječaj,
Sa nič sam ho bēdčij f hnadu,
Šahajch njepšchėzelow radu.

Wono wšchitō twoje mjeno,
Twoju wėrnošću nastupa,
Twojei wėry wučbu jeno,
Wěz, čjelč twojōj cšchėpenja,
A tu hřabuj, kotuž hdy
Tebi činič dbyrim;,
A temu njemšchaj njelčewořač,
Twoji budžaj pomoz dostaj.

Wōpřhi našču hřabu wėru,
Kotruž hweř nam rubicj čže,
A je sruđnošči pšcheg wėru
Krej a cšeto šchajch; tola
Twoja mudrošej berje wē
Twojich dječej hřabolčje,
Na nič wujaj prawobōčej Wožja
Wjebdžje nalkajč, hač njelčej mōža.

Š molbitu a f wadowanjom
Čhzymy tu na wōdji staj,
So nam dobre fa kšchij ranjom
Wšchitdžje, tebi činič dač;
Tu ho šchdy hēdčej ma,
Wšchaj nash Jezus šastupa,
Dač my jumu f tebo kraja
Pšchėzimo do Wožōj raja.

Snydlichchjo Lutheroweho pšchėzistwa.

Wšchėb lėtami bēch f mojim hynom w kupelach w Calzungen. Tete mētačsch na wjeřčornej štronje potnožneho dčela burinškeho šeha namalačsch. Na rjanyh hčōnčym dnju podachmoj ho bo wjeřti, kotruž nehožje čhčelč sčōmōčej hōdžim f potnožy leži. Wjesta je wšchēm ewangelstwu Lutheršim kšchėcijanam inata, kotliji hu w šchuli nēchto wo Lutherowej reformacij hlyšcheli.

Pod hōdžimj pšchėbe wōsu wustupichmoj f šeha, a w šrjebđiznije polow a lutow, wობadach wot šchōzich hōřow, telejch mjes hōdowymj ičdomami pšchėzelnaj wjeř Mōhra. Nēto je wibđaj to lube mēřino, wo totrymj bēch tōdje lēto dječjom w šchuli wobjedaj. Sdy byh tola tebe dječji nič bčej wofoto heje mē!

Wěza makeje žrjtwičej, wšchje sčōmow ho pošchubja, namaj šiwajech. Do wōy pšchichchēdčij šupichmoj na tořchōchje. Koto wofoto wtarjenja a dwort. Štrjebč mēřna rjana lipa a pōba utje postawa wulhego muša: nash reformator Marćin Luther. Wjēř Mōhra je pšcheg Lutera hławjena. Žeho wofoto, dopomnječe na jeho šiwšowanje f tutym mēřinom, myřl na minjene lėtistoki, wchitlo možny šachčelč na naju činičech. Wo Lutheru ho nam jeno jankrčej powjeda, jo je tudy dwaj dnj pšchėbwal, ale jeho pšchėzistwo, f kotrochje je wuřabđaj: štarčej, dčed a wofota, wujajo a čety hu jow jako burk fow šahubeni byli.

Wajprijeh ho na faru podachmoj. Tam naju mořh knjes faraj jara pšchėzelnje pšchija. Wōn bė hynom šlowinom, namaj Wožj dom wotewrič. Wē to mača, stara žrjtwička, tiž by čah mēřa, wjetichje, nahlabničej f puca hčej. Ale wofoda ju lubuje, a ewangelstwi hweř ju jako starožitčej wōzi, dolež šin Lutherowej štarčej w njej wėrowanaj a tu kēščaj hōdžitoj. Šnuřkowna rumnošej je jara wōmnejowanaj, kawki žyle šastarke, wofat hnadu, jeho hweřiznitaj šchere, brjwjanej. Wē wachej žrjtwi, luby čistaro, rjenišchej štejte, ale tamna wofoda jej je hwojinaj wumėnita njeh, dolež šte je hřawneho drjewa dčejane. Wēdžje dwē hōdžinje wote wšy te krotlume ranju je pšcheg šchitry flami lėtami bał šat, pichi kotružny wo Luther po wupčejje w Mōhra nadpabnjeny a šojaty. Š jeho drjewa šte hweřiznitaj šhotowjenej. Na ičjenje pšch; wofatruj wihatej wofaraj Lutheroweho nama a macerje.

Žurwiczka wupšchėzichšiji šupichmoj hebi na farje dopomnječst f jako a podachmoj ho hlyšchje ras f Lutherowemu pomnikaj a šipje. Na tutym mēřinje je Luther; pšchichchēdčij f Wormba, 4. meje 1521 prėdowaj, dolež žrjtwička fa wšchčej postucharjow njehobabachje. Lipa, pob kotrejš štejechje, je ho pomijnka.

Staru lipu, smučkaj tak prošbu, so su hebi ludjo v Napoleono-
vej vojnje vsedelate vžgu v njej klonali, je v letce 1828 vohor
pomalik. Na je mešnje ho nova, mojnje trošjena seleni.

Tvjerdscho hacj lipa pschi njej 19 stopov vohofki reforma-
torovj pomnil stej, pčha za pteje vsj. Luthar v lewje ruzj
votretvrenju bibliju dzerj, v kotrej je hšova Jana 8, 31—32
čtatač: „Budžezeli vohatč pschi mojej rčžj, dha seže moji pravi
vuhobonjaj a budžezje vernoščj spušnacj, a vernoščj budže vašj
vuhobobdžičj.“ Wupšhestrjena prava ruta wukabodwanje teho
hšova po hšacj podpjera. Wobličje v šhutnje k njeju wobro-
zčene. Reformator na kštojtjom kamjenju stej. Na predvohnej
stronje kamjenja čtatač: „Naschemu Lutheru na mešnje jeho po-
štada. 1846.“ Na lewim boku ho wobraz namata, lžj pschibi-
wanje tšefow na hrodowfku zrjeje v Wittenbergu pokafuje. Na
pravim boku Luthera jato mžodeho včyzerja na Wartburgu
hvojate pišmo pschežujjo, a na šodnym jeho šajezče pschi
prjedy napomnjenym buku widžičj. Pschi lžjdom rčžju kštki
evangelista stej. Wopravdže je žyky pomnil pschidobny, derje
wumjšenty a wumjšenty došonjantj.

Tajki Luthar wo vohj Mšhra, j kotrežj psches hvojeju star-
šchju pokhabža, stej. Tu je nčhdy živy stal a hvojom pschi-
wujnym a krajanam, kotičj jeho tež hvojejo mjenowadaj, nje-
šamšenty evangelij pschjowjwjedal. Nšeny a tola tat rčžnitw
predat wšchitščj wabi, so bydu na hšowje wernoščje tvjerdsje
džezeli a hšwene slawj hvojeje žrjwke wostali.

Hšičezje hebi napšchžco pomnilje stejzje domfke wohlabadaj-
moj, na kotrymž je tofka widžezčj j napšimom: „Tudj stejczje
stary Lutherowj dom.“ W tšyle domje staj reformatorowej star-
šchje bydbifkoj. Tu bydščezje tež hšičezje jeho šestarijena wowa,
hšdy jeje hšawny wnut do vohj pschidžje. Šacj staj ho tehoj
prni kščž widžalaj a witalaj, njewšeny, ale pošledni ras
je byto.

Spokojnaj je wšchm, šchtož bčhmoj wohlabadoj, ho je wšj
wroščkmoj, a hacjščž wot wšchego hšwj hebi hacj do džeh-
niščego dnja wohhrowatolj.

J. K.

Šetkanje Bože we wulkej wšjnje.

(Wokraccowanje.)

29. novembra 1914.

S wječertym pschekšapjentjom dostah psches pšlntj pošf Wafčj
mi pošjany hodownj dar. Pschede wšchm buduj pošlane modle-
fke knihi pilnje trjebacj a w nich čtatač. Je mi wopravdže po-
trjebnoščj, wšchidnje nekotre njeschjny j našim šchodobrozčj-
nym Wšžom nad nauki hwešj v modlenju. Šacj dobat bčhny
mi woještje špewatfke najšpšche čtitanje. Dale mamy pšdla
pšlntych woještščj Wšžich hšžbom tež Wozu hšžbu v blifšej wječ-
nej žrjwki. To hu stajnje hodžiny natwarjenja ja mnje.

(Lžj tastcho woajka na hvojeho duchownocho.)

* * *

9. oktobra 1914.

Waš wšezje šajunnje, wo mojej pršnej pšlnej Božej hšžbje
hšwiczj. Wšle rčžž hmy my hšwiczj do prvotny wozow hša-
dali. Wšfko bčšche pschego možnota we wokomifitnjenju psched hš-
dny itofom Wšžim tšezca a my njemjčadnym hšwiczšchšchje draftj.
Wot hšchom bčšche woašawa. Duž tečadny tvjerdsj wozajz
v prvčhe psched Wšchewomžnym a prošchadny Woha, jidj w hša-
dje pschjczj. S tym šchewšchom „Je Wšžh mož pschczel ja mnje“
ho Woha hšžba špewca. Wšče, kaž by ho pschi špewanj hšwata
rčža psches naš wulwata. Ščžba šchuzčka bčšche nam v wutrobj
rčžžana, a wubidžejche w naš tšžajz myšlow a čuzčow. Wložnje
šajpšewany šchewšch šapocža tšchepotacj. Šchšly šhodladny ho we

woczach wotowarjow. A nšto haffe to predvomanje. Ženje
we hšwim žinjenju j Wohom tat nutnje jo wšwafst njestšezaj.
Ženje njebčh tat hmutj. Ščwata duchownocho na pšbnu šenjju
padačdu, pschetož wokofstojezaj towaščhojo bčhny hšžom nekotru
horzu modlitwu k njebšcham pošfali. Woni wječadžaju, pola tof
bčhny v hšwjetnej šfustofščj a wšj wupščitaj a mš namafali.
— Šhžž k modlenju pschidžje, pošhšču hšutnje a nutnje hšowu.
Ščžšemu modlžemu tat rčžj lube wobličje hšwžonjch domach
psched woczajz stejšche. Jidj šcho wohladocj, čzinješche jemu
wutrobu tat čzoptu, da jemu tat horzo k Wozu ho wotacj. Nowe
žiwjenje, šhwtičšche hacj dotalne, čhšyščje je hšwimj pschczelenni
živy byč. Tuzh modlžajch, brodatych muži widžezč, bčšche
hšwajzj napašlad bjes runjeza. To bčšche Wozu hšžba.

(S lšsta woajka j Rudohorow.)

* * *

Wšhš, šašo domčy, mi kaž krašny, dalofi hšn psched
woczajz stej. Wto tšn duh: predvomanje džezčezčj. Pšhničj ja
nšto njefaj, ani tšhij pišacj — ale pšewowanje džžj ja džezčezč
a wšle, wšle čšlowjekam w tutym čžaju hšowo wo Wohj rčžezč.

(S lšsta mitodeho dobrowšlnika.)

* * *

Wšžera bčhny šašo v čezšim wovojowanju a to wot 1 hacj do
3 a w 5 do 8 v hšlntym wohenuju artilerije. To bčšche šajofnt:
ale šašo je našca dibivija njepšchczšca pschewinwta. Wječor re-
twiracowanje wo wšj. Wšchitju, ščdžtu k j ščžj bčšche, ho šebra.
Mš ho wochšpšche jšcz, namafaj pak v tšžej krašny šlawč a jato
šahracj a šajpšewach šhewšchj. „Nšch Wozu džaknje ho wutroba
wšchžch ludšj“, wšchitzy mojnje šajšohowadny a j rešwiracowanjom
šastadny. Našchu nutnoščj ščwiczj šhewšchj „Jedn tvjerdy hšd
je našč Wšh ham“. To bčhny poššehowaje wokomifitnjenja.

(S lšsta šhna jeho natej.)

* * *

Wšjntje kazaretowe wotdžšenje 2. armcekorpsja ho 15. sep-
tembra v Ščwane wot nšmššeho wšfija wotšamšny a pšidžnje do
franzowšteje jatny. Jedny j jatny piša wo šowžownym wrošč-
niju j njelubeje jatny: Šašo mjehj pschecozčidny, ho j našchim
towaščchemi je Šchwajzaršfke wutrobnje wošžobnowadny. Wš
wšchitzy tšn šhewšchj „Nšch Wozu džaknje“ šajpšewadny a po-
ššehachny hmutje wutrobj našce wutrobj w modlitwe horje
k Wozu. — Šhrobščezč a radščezč hebi rubicz njedany, to bčhny
hebi pschedwšali. Čezeny ho tež v tym njelubšom, čezšim
čžaju jato Nšny wopofšacj. Š tenju pomohšche pschede wšchm
wočšžorna a ranšcha nutnoščj, kotruž nštošj pschczšljo a ja
wot-
mšeno džezadžny. To bčšche ho nam hšwabnje dovolifto, šašo ja
to štraž džezadžemu wšchšchj v jendššchj rčžži v naš wšchitščj
mjenje pscheditšchjch. Wšn ho nje prašchšche, hacj my to pschego
tat čšitunje, na čžoj wotowšchj, so je to pola naš tat šwadnje.
Špewacj njehmžadžany. Wšto teho šhewšchj wšfije čšitadny.
Wotom ho nštošj j biblije čšitajche. Džhšfke hšowo bratrowšfke
wošžady a modlitwa. Wš stejadny stajnje hšwiczj šražow, lžj
mšjadu tešak na šššnu natyštunje. Nekotšj njedjzj wšwimj
Wššajz bčhny stajnje pšdla a pošhuchadny. Nšžželu nutroščj
nšchto džšje džezadžny, j tym, so na wuczšitanje Wšžeho hšowa
nekotre hšowa napomnjanja a troščdja pschšamšchadny. Nut-
roščj bčhny tat pšidnufki, so šadny j šowščchom njewuwofita.
Moja biblija bčšche žyly džej po pšezju wot jereho k drušhenu,
kotičj džžduj v njej čšitacj. Tu mi wot . . . pschšošhantju tšhuzi:
„Jedny tvjerdy hšd je našč Wšh ham“ hšm tež wšchidnje wo-
tolo dawaf. Tak hšny hebi pomhali a ho troščtowali a ho tež
ščwicznje do našchjch wobštejnščow šwiczš. Šhžž nšto ša nš-
tošre dny šašo j nowa wot čžhnenj, njehchny temu njepšchczš-

lej, woſebje na tych franjencych, jaſo wotpaczyć, ſchoż je ło neni ſcho woſte, ale po tym ſhowje cżynić, „Zapacz to ſto ſ Dobrym“.

(S liſta ſamitaiſnego wojaſa.)

(Wiſtichodnje daſe.)

Rak je Bohuſław ſ Dubowina Boha ſpóſnał.

Powjeđačſto wot Chryſtosa Schmido.

Wiſtichotj 3. Wut.

(2. pokračowanje.)

3. ſlaw.

Nieſymerna ſrudoba dobreje maczerje.

Œdyž ty nieł wiſtichy woſyberjo hrobu jaſtróſeni a ſamjteni, ptaſajo a jaſoſejo w dſełecjato ſtwe hromadže bęchu, a Marata na pok ſtupa ſ cžornymaj dſiwimaj węcjomaj a ſ roſſadſanej hrowu pſchi pſobnej kolebny na ſemi hębjeſe, hędž rōžjeſti, ſotrež bęchu tujaſowu pſichnje debite, roſmjatane a roſtepane wofo to ſežachu: wotcžiniču ſo ſ jenym dobow ſtwine durje — a ſnjeni ſtupi nute.

Nana mandſleſteho njebe toł ſtraſchja, jaſo bę ho ſ wopręda ſdole. Œdyž bę ſ nim łepie bęc pacaſo. bęche ho ſnjeni na jeho požadanje a na hnuće ſwojeje maczerſkeje wutroby na dompuć pdaſo, ſo by jeno prawje ſhęſje jaſo pſchi ſwojim lubym ſhutu bęc moſka! Š woja wuſečſiwjſchi bę wona hnydom do dſełecjowje ſtivy bękaſa, ſo by ty, kaž ho nadžjeſe, ſwojeho wutrobeno ludowanego Woſuſławta na ruzje a watoſaſa.

Wiſtichy wo jiwje ho jaſtrōſiču. hędž ſnjeni wuſladachu. Marata jaſtaſa wōſtje a jaſoſa: „Wōj Wožo, budž mi a jej hnadny!“ ſnjeni widžyſy ſmjerſełbje wołiča — wupataſane wočji — pſchbnu tolebu — bę jara jaſtrōſena. Ničtſ njechaſe na jeje pſaſenje wotmolwojcz. Widſelae dſiwne a jaſoſtne wędž pſchidſeču jej do myſhi, a wona bę ſwojeho dſełca dla we wulim ſtraſe. Œdyž na pſglebu na pok ſhoni a na pok ſhuda, ſcho je wo ſtate, bu tał wot bolojcz pſchewata, ſo jej ſte bęc poča; a hby hędych jej wiſtichy na ruzje ſ pomozy njebyti, by ł ſemi padnyſa.

„D Wožo, mōj Wožo“, ſawoſa wona jaſoſečyſy, hędž bę ſaſo ł beci pſchidſcha, „kaſje ſhęjjiſi a ſorja na mnje ſjeleſch! Ach, moje dſečo, moje najlubſe dſečo! D mōj mandſełſti, mōj najlubſhi mandſełſti, ach, tole powieſtowo cži hſubſe tany nabije, dſyſi njeſpſečelowy nječ! — D ty luby, wobohi Woſuſławto, hęd je ty nieſke hy? Do cžejch rułow ſy ty pſchidſchot? D hby by hnadž ty mjes rubjeſnitami bjele wiſeje wučeby a pōcžiwoſeje wotroſt — tał jaſoſtne njeſebo by to byo! Nadiſcho cžyſa ja na twojim małym rowczku ptaſeč! To by ty rjany Woži jaſdſelt bęł, a ja bęch ho ſ tym troſchowaſa, ſo cže nečdy w njebeſch jaſo woſladam. Toła niečo teſz tule jeniečtu ſtōdu nadžiju niman!“

„D Wožo“, wobleſe ho wona na tolena padnywočja a je ſtynjenymaj rułomaj ł nječu ſhobudajy, „o dobro Woži, njebeſti Wōtče, ty hy jeniečłi wučeł we wiſeje nuly! Moje dſečo je drje mojmaj rułomaj wutochjenie, tola twoje ruzy niž. Njewēm drje, w lotręch cžomowyh ſečach, w towej rubjeſnitelji dſerje ho wono namata, tola ty je widžič, njech je hędžſtiti. Za jemu jaſnu dobrotu a luboć wjazy woſopalačſi njejednō; tela ty a jenož ty ham mođeſch ho wſchudſom ja nje ſtareč. Ty dſe rapanje mōdobyh rapaſow wuſkſyſchidſi, o wuſkſyſch teſz jaſoſečenje tchole dſełca, ſotrež wēſeje plače, dokeł njeje pſchi ſwojeje maczerje. Wł pał a mojemu lubemu mandſleſtemu baj tu hnadu, ſo bydymoj tole njeſeboje ſečepnje niſhečji. Pačurnje je nanał

pſchebe wſchēm njeleđſtlowoſeč a cžlowječa ſtōč matheho jaſdſelſa rubika, — hy tola ty to dopuſčełſi. Ty to tał wjeđeſeche; tebi pſchinječu ſwoje dſečo a domēne, hačurnje boloſečiwje wutrobo jaſo worop. Pſchym pſcheſwēdžena, ſo burže teſz tale moja boloſeč a ſrudoba eſchym twoje wjeđenje nečdy ł mojemu łepſchemu.“ Tał troſchowaſe ho jaſowōja maczer.

Marata pał ho njeadaſe ſpotojcz. Wona pſoſečſe ſnjeni, jej ł nobomaj padnywočſi, wo wodače. „Ach“, dſečſe wona, „hby hęch to dſečjato je ſwojeje ſtewji ſ rubječnyh rułow wu mođeč moſka, rad cžyſka poſleđnju kſrepu teje ſameje na to wažič. Wſmice mi žiwjenje, ja cžu rad wumreč!“ ſnjeni jej weba. „Tvoja werna ſelnočſ ſoſkſi wodače“, praji wona „tebi ho njebyti niečo ſtač. Toła widžič tu, kał berje mėnjach, kał mudre moje napominanja a pſchidſanje bęchu; hy ty teſz ſhe- nika, tał wulle njeſebo može njeſpōſchſmoſeč, loſhloſmſhenoſeč a naſhmoſeč ł wjechelam ſtułowacz. Wty wiſtichy ty na tymle ſwoječe žane wjebele wjazy njejmęny, a ſmy ruſja tutym ſwēt- fam, ſotrež ty jwabale a roſpadane wofo to ſe.“

Œdyž bę ſnjeni po pſenim jaſtrōſenju jaſo ł beci pſchidſcha a ſhoniſa, ſo je dſečo haſte pſeđed neſotwryni heđſnitami kradnjene, wupōkta hnydom cžrjōdu ludſi, ſo będych je pytał. Wupōkſani pſchidſeču jechu po druſim jaſo domoj. Marata bęſečſe ſōdbemu napſečſe, a da ho ſ nowa do ptaſanja, hōdž hędom wot najdala jeho ſrudne wołičo wuſlada. Teſz poſleđni pſchidſ- bę, ani ſo by to najnajeſeche wo dſečku wuſleđſi; a Marata beci ſtoro wočji wupata. Wo cžahu drje ho troču ſpotoji; tola bęche pſečo jara ſleđa, a ſhōdſečſe wofo to ſeč. Œdyž ju wožarowōwe. Š dobow pał ho ſubi, a watoſa cžloweł njeſebeſečſe, hęd je wōſtata.

(Wiſtichodnje daſe.)

Wiſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* **W Wudyſchjnje** je wumrjeł ſnjes wučeł na wotpočinku Wičzas, ſotryž bęche dohlołemuy wučeł we ſhwaczęch, a bu na Tuchoju w Wudyſchjnje ſhowany. Wōn je ſtułowal jaſo dobro berſki wučeł. Duž prajimo jemu teſz tudy dſal do wēcz- noſeč.

* **Cžehož ho nadſeli nječhny** — naſchi wōjazy ſteja hiſeče na bitwočich, a ſyma ho bliki a je možno, ſo buđža druhe hody wontač ſwječič bjerkeč. Duž je naſcha pſchidſkſchōny, ſo ho ja nič ſtaram, ſo bęchu wobarnowani byli wjeđed ſnyu a moſtroju. Ša to ho ſtarač budže pſchidſkſchōnyč ſōdjeje woſhady ſa tych ſwojich wonač, ale teſz pſchidſkſchōnyč towaſſima „cžewjenceho ſchjča“. W Saſſei cže nēčo „cžewjenty ſchjč“ pjat 12. a Bobotu 13. nobembra po domo dobrowolne dary ſberacz, ſo by naſchim wojerčam a teſz naſchim jačym w njeſečęſſtim ſtraju — woſebe w Ruſkowſtej a Šibirſkej — wobarnowanje pſe- cžtowo ſymje a moſtoče poſſečſi. Njeprajny: Dawač a ſaſo dawoč. Šcho ſu naſche woſtwe porno tym woropam, ſotrež naſchi wōjazy wontač na cžele a ſtrowoſečji pſchinječu.

* **Saſſi ſejm** ł porjadnemu ſhromadženju 9. nobembra w Dražbjanach ho ſežbe. Wurađjenja budža ho ſ wjeſcha na poſlajenja a ſaſtaranja, ſotrež ſu pſches wōjnu nuſne, počahowacz.

Samoluitny redaktor: J. G. 618. Šsoboredaktor: K. A. Fiedler.

Cžſečęeł a noſkadnit: M. Smoleč.

Sy-II spówał,
Plińje dźśłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napój uóný
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mórny
Čerastwoś da.

Njech ty spówał,
Swérnje dźśłaš
Wódné day;
Dšeh pak swjaty
Daš day,
Wotpoď ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh podá,
Wokreś će!

— Sserbske njedzelske lopjeno. —

Wubawa šo kóžbu hobotu w Šemolerjez knižicisćejeiti w Budyšinje a je tam ja šchwórtletnu pšchedpata 40 pj. dostać.

24. njedzela po swjatej Trojicy. Zap. štuki 28, 16—31.

Dženša hšylichimy kónz japoschtolskich štutkow. Wot Božeho spěcja šu naš pšchewoźbale. Dženša nam kónz powjedja: Pawoł cšehnje jaty do Roma; šrudne to wobšamkajenje. Ale w Božim kralesćiwje nješbu wošoby, ale wěz najwóžniške. Čłowjeko šo minu, ale škejelow šćowo woštanje wěcžnje. Póšćow ewangelia móža šwjatac, ewangeliem šam je šwobodny. „Wjes šafanja“ je pohlednje šćowo japoschtolskich štutkow. To šćinzi kaž šćubjenje. A wono je šo dopjelnilo. My wješelimy šo wěrnosće:

Ewangelion je šwobodny!

1. Doteľ čhyčhu židzi jemu wobarac, pšchinješe jón Pawoł do Roma;
2. doteľ čhyčše bamž jón šwjatac, wušwobodži jón Luther wot Roma.

1. Šćyto čhye Pawoł w Romje a cšehodla je wón jaty? Wón to šam wupraji w šćt. 17—20 židow dla. Židzi w Jeruzaleme čhyčahu wulkeho japoschtola wotšćowni, kaž běchu Žesůša hameho pšćelcšehali. Šćwoje dła by Pawoł hotowy był wumrjeć, ale ewangelia dla, šo by wón šwobodny woštal, je šo na šćěšora powołał. Šo by jeho wušbu dostal, bu do Roma pošćan. Ale tež tudy, kaž wušćubšom na šćwojich mišionisćich pućowanjac, wobroczi šo najpředy na židow a jim šćwoju wěz pšćednje. Na pošćajenym dnju jim ewangeliem pšćipowjedja.

Šćt. 23. Wšpěch bě tón; něštošiw wěraćahu, něštošiw paš nješćerjacu. Šćt. 24. Žako paš jich Pawoł na šćaru šćiwěrđbenosće Šćraela dopomni, woni woteńšedju. Šćt. 25—27. A Pawoł wobroczi šo k pošćanam. Šćrudny je to wobraš židowskeho luda. Něšdy šćorjacu profetojo (šćt. 27), potom žarowaje Žesůš: „Jerusalem, Jerusalem“ (šćt. 13, 34); něšto je tež Pawoł te kónzej je šćwojimi pošćpami, tón lud dobyć. Šćłowo wo šćyžju je jim pohoršćenje; woni hšđa Šćožnifa šćweta a pytaja jeho ewangeliem podčyšćećek a šwjatac. Doteľ paš dyři šćwobodny byč, pšćinješe jón Pawoł do Roma. Póšćanšće měšto bu měšto jeho šćutkowanja. Póšćanšća wylučnosć da jemu tu šćwobodnosć přědowac, kiž jemu jeho lud šćapowjedži. A wón je žohnowanjom šćutkuje we wulkim šćownym měšće. Šćt. 30, 31.

2. W Romje ewangeliem domišnu namata. Pšći wšćich pšćelcšehanjach wosta dobyćek. Šćěžosće hroby rospadšćahu, ale žyršwje, š ćhyžjom pšćšćene, našćahu. Duž pošćaje w šćěwje šćamym nješćeržel. Romšći bšćkop šćejni šo bamž. Wón bu šćam šćnješ nad žyršwju a čhyčide tež we šćwětnych kralesćiwach š ćnješom byč. Doteľ paš tajše žadanje š ewangeliom pšćěšćene nješće, bu ewangeliem šwjataj a šćutany. Něšdy běšće Pawoł šwjataj, ale ewangeliem šćwobodny; něšto běšće bamž šćwobodny šćnjež, ale ewangeliem šwjataj. Wšćiža šo šćafaja: Šćo tyžozach duchu bšćiše na bamžowu pšćiřasnjnu w Romje šćpale. Pšćiřitup te šćryšćuškej šo šćačaji: na to měšto šćupi šćuženje šćwjatam a rešćiwajam. Šćwobodna

hnada ǰo wotstannj; wotpuſt na jeje meſtno ſtupi. Kajſe to pſchemenje! Duǰ pſhla Woǰ wuſhwobodǰerja: Luthera. Wōndy bē jeho narodny dǰen. Raǰ Pawol ſidow, ſhǰyſche Luther najprjedy bamǰa pſchewēdǰeſt a wobrocǰeſt. Wōn eǰehnjeſtje ham do Roma. Meſto wohladawſchj, paǰſe na ſemju a ſawola: Budǰ poſtrowjenu, i ty ſwjaty Romje! Wōn ſhodǰeſtje pſche wǰchē zyrkwoje a kapalki, ale eǰim dale pſchindǰe, eǰim bole ſo dǰwawſche a jaſtroǰi. Wōn pſhna, kajta je w Romje bjesbōjnoſeǰ a njewēra. Wōn ſo wrōcǰi a beſche ſo pſchewēdǰeſt: Zeli ſo dyrbi ewangelion jaſo ſwobodny byǰ, dyrbi prjecz wot bamǰa, wot Roma. Zo wōn pſchjpowjedatje we ſlowje a piſmje. Wōn da ludej bibliju do rukow, ſo by ham ewangelion eǰitatǰ mohǰ. Duǰ pſchindǰe nowe, nalēǰo: ſwobodnoſeǰ ja ewangelion. Wo Lutheru plaǰǰi, ſchtoǰ wo Pawole ſcht. 31. Pſches njeǰo je ewangelion jaſo ſwobodny.

My mamy ſwobodny ewangelion, doleǰ ſmy prjecz wot Roma. Dǰenka po Lutherowym narodnym dnju eǰzemy ſo teho wjeſelēǰ, ale teǰ ſlubicǰ, ſo eǰzemy dǰerǰeǰ, ſchtoǰ mamy. Pawol je naſch pſchklad. Eſwobodny ewangelion we wutrobie, je. wōn jaty. Eǰeji jaty? Rǰǰorowy? Tak ſo njemjenuej, ale ſtajnje jaty Chryſtuſowu Jeſuſowu (Eſ. 3, 1). Tak eǰzemy teǰ my byǰ. Eſawobodna naſcha wēra, naſche ſwēdomnje, ſwobodny ewangelion, prjecz wot Roma, ſodyn bamǰ ſrjedǰ Woǰa a naſchjch duſchow. We we ſwēdomnju ſmy ſwojani na Jeſom Chryſta, naſchjho jeniǰteǰo Knjeja. Tak ſmy prawje ſwobodni. We wopmnjeǰu Pawola w Romje ſpēwamy:

Duſcha ſ duſchu ſjednoǰena
Mēr w Woſy pytaju.
Hamjei.

Knjejei
ſeminarſtemu wyſchǰtemu wuǰerzej na wotpoǰzǰitu

K. A. Fiedlerjei

ſtawnemu herſtlemu wōtǰenjei a droǰemu pſchecǰejei ſ najwyſchǰim woǰeǰǰowanjom
a w dǰakownej luboſeǰi

k 80lētnyǰ narodninam

dǰeji 15. novembra 1915

poſhwǰeǰene.

Łēt woſbōndǰeǰeǰ? — je woprawǰe wērne,
Ty eǰeǰeǰny a droǰi pſchecǰelo,
So Twoje ſohnowane ſimjenje a ſiwērne
Ze telko dnjow a puǰow liǰiǰo?
Majſch telko lēt? — a tola njeſh ſtaru,
Mē, mloda woſta Tvoja wutroba!
Teǰ to kaǰ mnoǰe druǰe kraǰne dary
Eǰi ſpōǰǰi Woǰa ſchǰeǰbra dobrota.

O kajſe dary Duǰa! Luboſǰ, ſiwēru,
Mōǰ, ſohnowanie, mēr a poniǰnoſeǰ
Woǰ Tebi wudǰēleſche ſ wulkei wēru
A buſche bohaſtwa a pſbōw doſeǰ!
Ty luby ſpēwarjo we herſtim haju,
Ty dǰēlacǰerjo Woǰej wniǰaj,
Ty rǰelo eǰeǰeſki we herſtim kraju,
Ty wōdǰet, wuǰeǰ herſtēi meǰbǰini!

Nje! wſchǰzy dǰenka ſ ſhwatkom k Tebi dǰemy,
Eǰe poſtrowjejo a Eǰe ſohnujo;
Budǰ wēny: Horzo Tebe lubujemy,
Ty naſchōb' ſwjatōh' ſluba towaſchjo!
Sa wiſchǰto, ſchtoǰ ſh njelprōznuiwe dǰēta,
Ty wopornima ſiwērna wutroba,
Schtoǰ ſhrōble wojowat ſy, ſkōǰzy ſpēwat,
Budǰ Tebi kraǰna eǰaſna — wēǰna mba!

Eſchǰch naſche ſlubjenje, Ty lubowany,
Na Tvojim ſohnowanym ſwjedǰenju —
A njech je wjekele a dar Eǰi tǰanu —
Raǰ Ty ſmy ſiwērni naſchom' Eſerbowſtrow!
Raǰ Ty ſa rēǰ a narod wojujemy,
Raǰ Ty wot Woǰa harju, grat a brōbi
My wǰaǰ a wjeleǰ we ſwiatej ſiwērze chizaj,
Dōǰǰ njelēnǰǰi ſo jeniſchǰ puǰow dēbi!

Dǰenſ Tebe Woǰu Knjejei poruǰzamy
Se ſiwērnyǰ pſchecǰom, nutrnei mobilittwu;
Dǰenſ ſ Tobu woǰǰi k horam poſbēgamy,
Wot kotǰyǰǰ wuproſhnyǰ pomoǰ wiſchu.
Tōn, ſhǰ haǰ dotal ſ wulkei Woǰej hnadu
Ze wōbſbōwōwat Twoju ſeniſta eǰēǰ,
Wōbǰ dale Eǰe ſe ſwiojei ſbōǰnej rabu
Tu hiſchǰe doǰho! Daj Eǰi wēǰny mēr!

Zau Waktā.

K Szobopszheczy k wóhombżekatnym narodninam

ho w cżłobistim żywieniu porobło składnosć pościcę. Szczęż tele lęto dospje, może Bohu ja jara wulku hnadu dżatowny być. Zale hnada je ho

Kujesej

feminarstwu wyschschennu wuczerzej na wospoczinku

K. A. Fiedlerzej

tudy

wot lubeho Boha milosćiwje spozżęta. Zutyje, pónbżelu 15. nowembra, fiewieczj našej po wśchim herbskim kraju derje Inaty a lubowany knjes Fiedler w cżdwej frowicy, ale bohuzel na tchorokożu, frowj wóhombżekaty narodny dżek. Wby jeho tež, lubi cżitarjo, j najmjenscha po njenje fnaacej, pśchetō hacj dostal jeje jeho mjeno na fónzu „P o m h a j B ó h“ nadeschil. Knjes Fiedler je foburedaktor tutego kópiena. „Pomhaj Bóh“ lęcha, łaj na cżole přenjeje strony wibżęce, frowj 25lętny jubilej fiewieczj. Tak dotko je tež tutón knjes foburedaktor na spoto-wjennu kópiena dżekaf. Wśchje frowje duchowne mozg, bohate nazhonenja a hłuboke nadożne myśle je wón temu kópiennu pohwjećik. Mědo hdy je wudacze noweho cżęsta rozpominat, so njeby w duszji truny frowjeje harzy hłozowak f jaspěwanju rjaneho, hmuzajeho tšerlufcha. A hdy by do harzy pśchinnu, dha bychu bohobajosć, luboćej a dowěra te tji truny byte, fız bychu j njeje najrjemnišoj kłincjate. K tajtemu spěwanju je wón wot Boha wošebje wošbarjenu, a j tutym barom je, hōżęskul fō „P o m h a j B ó h“ cżita, pytae wutroby natwaraj, fubne troschotowak, tšabazę pohylnjowak.

Knjes Fiedler je jara wjele a cżaj žiwjenja ja frowj herbski lud, fız horzo lubuje a na modłaje wutrobie noży, stufrowak. Mōżno njeje, jeho wobščennu dżekawość tu dokladnje wopřicaj, a to njeby tež po jeho poniznej myšli bylo. Sa wśchitke jeho stufrowanje, wošebje pak ja wśchu pśożu, kotruz je na spotowjenje a wudacze » b w o j e h o c « „P o m h a j B ó h“ nakożowak, jemu na tutym męstnje pśchōwotamy:

Měj, luby wótejniki spěwarjo a dżecarjerjo w Božim kralestwie, našej najwutrobnišej dżak! Wóh luby knjes mylnj Cży Trowju froweru j bohatej hnadu najpřejōzdy na cżele, so by bōrty sašo stanowjōsi ja pjero a harju pśchinnaj, a potom na duszji, so by j wśchetej nadżiju hįchęce mnohim lętam napschęco hłabacž moht! Tón knjes spōžohnuj Trowj wulhōd je starcho a Trowj sašpu do noweho lęta! Haj: P o m h a j B ó h Tebi na dalisjde! J. K.

Setkanje Boże we wulkej wójnje.

(Wotraccowanje.)

We wošenju.

Wěamny ho sabtūđžili a frejachny na jene dobo, jako ranje frowitacše, pśchi frowje lęcha, jeno malo frowej pśchōd njespšeczel- stini strażeni. Kulki na naš lętanu. Wby ho na femju cżihuch- ny, hębi hįchęce jurtōcō do wocōw pohladachny a hębi boženje prajachny. Na wucžękjenje hębi myšlicž njemōżachny. Duż ni kłowa 121. pśalma do myšlow pśchōndžechu: „Hłaj, tōn wajchtaf israelski njejsi ani njedwěma.“ A hłaj: tōn luby Wōtż w njechęchady naš jabyj njeje, wōn pōśka ntu na femju a pod jeje wulhowom ho nam poradž, wobchōwnjzeni wot kulow Turkow, cżetujęc a f frowicem regimente dōitęc. (S lista studowazcho.)

Szmy wōdżerja regimenta dostali, sa kotrehož ho Bohu dofej dżatowacž njemōżu. Po rēczi, kotruz j nam wuręcęca pśchi wu- cžękjenju do frowowawjeje, wōn hįchęce praji: „Mō, moji lubi,

nękto cży wam hįchęce moje stejnitęcō wujajnitęc. Tutón cżęzi cżaj je pōsktanje Boje a bjes dowěrjenja f Bohu botowci nje- budżeny. Staicę frowoj węż zple na njcho a wōclęse ho! Modlenie f temu najwřchšędemu dawba mōz a fřilwoćej. Hdy bych ja regiment křtuchuj modlerjow jaby hębi męł, potom bych wěsty był, so dnyrbiny dobęce.“ Wot teje ręcze fmy wětroj widhor pśchē- trali. W nozy wot njeđęle f pōnbżeli męchachny wōzje wojo- wanje; duż pśchōndžechmy do cżęteho stejnitęchja, wot tšoch bokow męchachny tšelbowe a mafchinfte fšelenje wutracę. Kulki lętachu łaj fřeh w hymie a wjele jich fřubichny. Přejdy hacj ja do wojo- wanja dżęch, w frowej jřtowej wojich 4 wōdżerjow cżachow frowa- dżich a fřym teho knjesa ja našej cżęzi purč wo hnadu porohł a wōn je naš 5 wōdżerjow sašo frowowaj a cżęłch wot wuwjędł. Szczę to njecha do wřchšęchjenja modlitwy węcicę, dnyrbi fšepų (Ventnant.)

* * *

28. oktobra 1914.

Zawęzarawšichm dostachny woňjowu fšękjeniju... Szę- dachny hacj do nozy w stajnym wocžakanju fřerjercę a fřamo itari wojaj, fız męchadu hįowu 3 męhajowy jady sašo, praji, ho bęchje to jedny najzałostnišich dujow. W najstřchšichim wo- fofitnjenju dwri granata pōbla nař a 4 mūzi moři, njęs nini 3 towaršchow, fız bęchu po muru wuwęceni, a 4 cżęžo itari. Zale „fřurjercę woopomn“ naš drubich temu žiwemu Bohu tał cżujonije napischęco staji, ho my f fřurjercju teje žakofueje ži- wieřitęce muij jeho žpiti mōz a bōjski męł dostachny... Wby nutrinje spěwachny 88. a 91. pśalm, so wōtut tšrobōćej sašo na- mafachny a w křtuchm dowěrjenju, so njemōżny hłubie hacj do Wōžeho kłina paňuycę, jnřerom frowj dōit wocžachachny... Kuby towaršch, fız bęchje pōbla nař j cżętej ramu w hornjej noży tšrōble a bjes žakofęcjenja zple popōditę wutraf, męchęchje hįchęce tu mōz dnich, ja fšęrženje žiwjenja drubich towaršchow pšohęc.

(K. G.)

* * *

Hdyž fřm padnył, dostanęcę wy wot kompanije w blřšchim cżaju powjęcę. Duż njęcūcęce hębi njetrębowawšij staroćej, ale wajeche staroćej cżęhjeje na Bohu, pśchetō wōn ho ja wōh stara. Pōdyjerajęce nař j modljenju, to wozajy pōmha hacj žakofęcjenje, pśchetō: „Ty njęje je staroćej wot Bohu njemōwujęs, wścho j wulfej wjehtęcuję pšęch frowowu dostanęcę.“ Nadżjonnje ho našej žyly wōtżny kraj sašo te fřurjennu modljenju fšrawa. Stał ręka pśchi wuhōjenju jichncho? Żalo Jezus jeho wēru wđżęchę, praji wōn k temu tšworemu: Stań a kłobż. Tak steji też na wěrje praji wōn k temu tšworemu: „Stań a kłobż!“ Tak steji też na wěrje drubich. (S lista podwōdychja.)

* * *
(Wřchichodnje dale.)

Kak je Bohuław f Dubowina Boha spōsnał.

Wōwjebarčicę wot tšwřstowa Schmida.

Wřchękojij S. Wul.

(3. potraccowanje)

4. staw.

Kubżejništa tšowanja.

Żyganka, stare wōhibne žōnistō f wulchowōnym wōchami a żoktobrunnym wōblęcjom, bę dżęcō krawnyka. Zale žōnistā cżaha- sęje po kraju, so by loštowōrnyym fšupym lubžom węcęcęjka a fřij pśchi tym fšębaka a wōkbrandyka. Tak bę też do brodu pśhi- sčcha a tu wśchitko derje wucžęsłitka. S najstaršichm je spom- njenyč herżow bęchę pśchęjene; a mjes tym jo cży pšęch frowju dżwju hudźbu wśchęch wōbhęderjow hrowu do bęlnjeje fřmy fwa- bičju, salše žyganka f mačny durtčżkami w sašrodnej muri, kotřę

bé sahrabny hólz i njerodnoščje wotežinjene wostajet, do sahraby a po kamotnym iškobšitju horje runje do bžęęčroweje sływ, wia bžęčo a iškotž možęelche hewaf i škwatkom iškabacz, a cęelny piščes jahrodno ruče do bliščeho lęša.

Tu šo i bžęęčom w šuęęęinje iškowa; w cęmowej nozy nješčęelche je dale. Džęęelche po kamotnyh a njeňatnyh pučadž a iščęęeladž. Š zjrobu bé šo derje došč wostarafa. Wo dnjo khowačelche šo w huštyh kęstach abo w žęęe. Tak pučowawačelche wjele mił daloto hačž do horow. Tu bęęelche hęuboto w semi wušta iščafabina i wjele křowami, kotrež šo daloto a jęęeręoto do horow nutsęęelchneču, i bžęla hįom sapadane, dolež bęęču dawno w nęhđyščich cęabach wurzte, hđyž šo tu wščelaka ruba, hęębro, škoto a druze njerofity (metale) ptyachu. Nutsęęhđó bé piščes ros-padane slety a sarofęęene cęernje taf berje iškhowany, šo jón ničtš lobży namafotč njemžęelche. Hđyž bé zyganka došč došč mješ kamjenjeme a cęernjowymi kęstami lęša, piščinjše k želešnym durjam, wot kotrychž męęelche slucz pišči hębi. Durje wostamęęnyšči bžęęelche piščes došči hębó a piščinjše na pohlebu do wulčelche, žyle do kamjenja wurubane prđónnjęny.

Tu bęęelche wubęlenje rubježitow, hđęęž šo piščed i prawnej ruku šwęęnyh šudnitow khowachu. Tu leščelche we wulčich, cęęęelčich křinjach rubjene bobafitwo — wjele fraňnyh draftow a drobje nadoby, hęębro a škoto, droęe kamjenje a parle. Rubjež-nizy, štraščni nužđo je šurowými wobličjemi a sarofęęenyymi brodami, bęęčadž runje šromadže, hđyž zyganka i bžęęčom piščinjše; kurljadu, piščachu a hračachu. Męęelčachu pał wulku wješčefotč, iškoniwšči, šo je to bžęčo młody hračja Bohuščlaw i Dubowina, a njemžadžu zygantju došč wulkuwačelche. Šįom dawno bęęču hębi žadali, tajke bžęčo wogęęmđy starščich we šwojci moży męčš. „Ty šy derje pobýla, stara baba!“ ręętan najštrašči mješ rubježitkami. „Męęto je wščo dobre. Wudže-li nęhđy ničtš i našč doščnjem, trjeba jemož hroweč, šo my drusy, iškoniwšči, šo je šo naščemu towačelchej nęščto šte štato, tuto bžęčo na žadlawe wošęnjje iškoniwjemy. Tak budža i nim węęelche žabodniščo sařadadž, hnadž jęho puščęša!“ Rubježit na to zyganz, kotrež jim warięelche a hojpodarštwow wješčelche, piščiporučji, šo ma šo derje ša to bžęčo staracz, šo by jim węęelche pišči žinjenjju wostafe.

W teje ištaračelche bžęęe mješ taf žadlawými ludžimi piščinj-dže nętt lubosne hólczatto k rosowej a počęa powjedacz, Wščę jęho dopomnięelče na pręnje bžęęčowe dnjo šo šubi. Wono ničto wozajy wo hčónzu, męęhazu a žykej rjanej semi Wozej njewjedžęelche; piščetož do tuteho wobyhlenja njepadny ani pręda hęęelčeho dnja. Žemož lampa, kř šo wo dnjo a w nozy hęęelčelche, wšařelche hęęęž cęmnejce, hajoiteje iščafabina, a wobhęęelčelche je šwoj-žim hęęęmjenym cęęwjenjem niščfhorjenjom hrude šęęęem. Na jęđi njepobračowawačelche. Rubježitizy piščinoščowachu hęęč, mjašo a druze warjenja, najbšle tajke jęđe, kotrež doščo trajachu, a tež wina došč. Wulki hęb woby w łucę, kotrež dęęchachu po cęabu i nowa napjelnjęč, męęjachu we šwojim hojpodarštwow męęto šudnje. Dolež pał bé daloto po wodu hęębščę, litowawačelche žu zyganka žata a piščinlawowelche matenu hólčel kručę, šo by hona-čętt piščęzy derje jawjertnyč. Młózne lęmo męęjachu rubježitizy na šlanju je hęęęilow, kotrež pał bé i štraščnymi plačtami wobžete.

Zyganka njewelche hólčelčej na njęčim nufu cęęelčę; dawawačelche jemu jęđe a pičęa nadofč, ale njerowuščowawačelche jęho wo njęčim, ani najmjelščim dočnym. Džęęčo njenawuščny čęitacz ani pišča, a njęhđyščelche i horja tyačle slyh ludži žene žane słowo wo Bohu. Žemož jęhny mješ rubježitkami, męębžęny a hęę štrawneju starčelche, kotrehož pał bé natřilnošč k hračju hęm k temule žadlawemu žinjenjju jawjedta, powjedawačelche raby i hólčęezom a piščinjelche jemu, hđyžkali domoj piščinjše, ničtšot k hračjanju hębu.

Dawačelche jemu wščelake rjenje š drjewa wuręęane a rjenje po-barčijene węęy, tež molowanu wowčęęinjju i wjele wozgami i wowčęęerjom a je pšom, molowanu sahradu je wščelakami iškotomami, na kotrežž žotky a cęęwjeny hęb wšařelche, tež mały ščęęel, a druze tajke węęy, i štręmž hębi bžęęči cęab piščęęinjja. Męęhdy kapi jemu malu piščęęakatu a nawučiž jęho na nju piščacz; drubi hřočę piščinjelche jemu jašo bžęęane šwętt, a wuščęelche jęho, taf može hębi kam žopješčta i papjery ręřacz, je štwlacž a je wščelakami barbami wobarbičę. Na tajke wošęnje mny šo hólčęelčej njęštadžiti hđžjina. Zola najlubše mjeje wščęm, iškotž męęelche k hračjanju, bé jemu mały wobraz jęho macęerje, kotrež bé zyganka i hrowu hębu wšafa. Wón bé piščefraňnje rjany, lubosnoje molowaty, do škoto a do drobheho hčafowawehoj kamjenja sařadžęny a toko wofoto š diamantami wobšadžany. Zyganka doščelche jemu toňgany jemož drusy, a to na křóti cęab, hđyž bé runje njemje bęęčata.

Młody rubježit spodžjawačelche šo husto nad tutym wobrazom, na šwoju mač hębi pišči tym pomęęelco, a njęturu iškobnu hęštu i wowčęom hębi wutrawajmo. „Wšohę bžęęčo“, bžęelche wón ham pišči hębi, „to bé tola šurowelčje, tebie tojšele macęerji i rufow wuterwňęč. O taf žyle hınaf by šo ty pola njęje męlo, hačž tu w teį štraščelnoj bžęęel! A twoja dobra macęer, taf budže ta pišče tebie ptačacz! Šdy bych tebe jašo do jeje rufow piščepodacz mošč — taf raby čyřt to šęjinič. Ale ja ham hęm tu jato jato. Štořočę bych hįom cęęelny, hdy bychu mi moji towarščicoj njęzy dowętteli a mje š wowčęom puščęęiti!“

Wón męęelche i hólčęezom wščelake rosmotwjenja, powjedawačelche jemu njęštadžiti, iškotž bé malenu pachotęel k wještelu, a iškotž tež jęho rořom šubžjowawačelche. Zola wo Wofu a męęčwščoj nje-hmębžęelche i nim ničto ręęčęč, to čęi drusy rubježitizy nje-čęęerjadu, dolež šo wščęho šolowachu, iškotž by jich šwęędomnje wurubđžęo.

(Piščichodnje dale.)

Wščelake i bliška a š daloka.

* **Karmuščina njedjela** bęęelche ja Mlačafu wořabu w Wud-řinjje woznyh džęč. Knjes wščęšči wučeř fantor Kapleč štupi na wotpočink a knjes žyřtwim wučeř Pollak, hačž dotal w Mlaščelčęach, nastupi štořojštwow fantora a organijny pišči Mlačafke žyřtwi. 30. oktobra bęęelche knjes šarač Káda w piščinowščoj njęzy wjyšęelčoj šullšleho radščęelca Wača w iščul hįawatotčnje božjemje prajit a pónbžęlu po tym knješa Pollaka do iščulšleho šajtojštwowa šarofafak. Wščęmęnjenje w žyřtwim šarofajtojštwowje ša šo na wobšęnai Wojimaj šlužbowaj piščęm boháčęe šhromadženej wořabu, piščed kotrež knjes šarač Káda šo bžęla-žemu knječel fantorej Kaplečej, kotrež je wot lęta 1804 haffe 3. fantor Mlačafčew wořabu a je 31½ lęta tuw šajtojštwow ša-řarofak, wutrobne džakne šęowa praji. W šapali šo jemu jato šnanjo piščipřinadža a luboščęe cęęęny dar piščepoba: i wolišom molowanu wobraz žyřtwoje a štareje ščule. Knješa fantora Kaplečja pohęęednja hęřba bęęelche wobęenje wot njęho šafčęeneho špęmawšeho žyřtwineho šhora, kotrež špęwawačelche wot njęho kamejo šęajjenu ariju: „Njęše, twoja dočwota dořaha, taf daloto njębješa šu.“

* **Nowa jęřelša protwa**, „**Přidęęena!**“ na lęto 1919 je wuščęta a we wščęch piščedawaničadž, „Šęęřelščič Nowin“ dořacz. Wabi Šęęřelja wobřarčelche hębi w prawym cęabu hęřelju protwu, do hęřelšeho doma křuščę hęřelša protwa.

* **Salki řejm** je šo k porjadnemu wuradženjju w Draždžanacz šhromadžiti. Wón budže šo i wješčęho bžęla i naprawami ša wójnišč cęab šabjerač.

Samolowity redaktor: K. A. Góř. Šęobowarčelche: K. A. Fiedlef.

Čęęęelčelche a natřadni: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Pijnje dželat,
Strowja če
Swójbaj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróczy
Napoj móczy
Lubosć ma;
Bóh pak swórny
Přez spaf wórny
Čerstwoś da.

Njech ty spówał,
Swórnje dželaś
Wódnje dny;
Džeń pak swjaty
Duń daty,
Wtopóń ty.

Z njeboje mana
Njech či křmanna
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kři Bóh poda,
Wokřew čel
F.

Šsersbke njedzelske lopjeno.

Wubawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez hntičiščičešćini w Budyšinje a je tam ja šchwórtletnu pšchedplatu 40 pi. dostać.

Rospominanje na šmjertnej njedzeli.

Wot počutneho dnja šem pšchindžemy. Wón ja zpył
šmiki traj placzeške. Wě tak powšchitkownje třeńny?
Šchtož je němšći lud činić, je šo tola š dobrym pranom
četo. Nikomu njeje wójuju pšchipowjedžiti, nicjeji traj
šetrjedawšči šapusečiti, njeje rubik a njewinomatych kónzo-
pał. Šterje šměl šo škwalić: Ja šo či džakuju, Božo,
a nješšym tašći barbar taž druhe ludy. Wofaštan, ludy
wobucłowjeto! Twója myšl šo myli. Došć je tašćiš,
š jabuwšči Woha šo š našćim wóštkom, š našćej brónju,
našćim dobywanjom hordža; došć, kiž pšchecizmo na-
zwanjenjam wyšchwošće mortofaju, kiž šo š křudeje mošć-
nje wobohacizć pwtaju, a došć tuch, foršiz čželnyum lošć-
am škuža. To je hřeč, kotryž přenjemu wóštkemu
šporjenju taž šty ščžen šlebuje a wo kotrymž šwjate
šimo praji, šo je ludži štaženje. Talc wěrnosć
naš napomina: Wopomá kónž!

Wopomá kónž! je tež napominanje šmjertnje
jedžele. W wóšćnej našymje, hdyž je žiwjenje
pšchitrodže nimale wotemřeto, wšće hłošy womieltnu,
šněhowy rub šemju počžina pšchitrywac, tule njedzeli
wječimju. Pšchitroda ju nam wobrafuje. Wona je
dobom wobras našćeho žiwjenja. Tež nam žiwjenje
po minutach wotemřewa, špěny młodošće pomaku wo-
nieltnu, bóršy běly hłošy htonu barbja, a šćončnje šo
jeło do běleje plachty šawali. To je potom našća
rawa šmjertna njedzela. Na nju naš tež našće křoro-
že dopominaju. Kóžda je pošol Wóži š napominanjom:

Wopomá twój kónž! Pšchewodžešć lubeho pšchuwineho
abo inateho š romu, dha či pšchwoła: „Wšy wšchizty
te mni pšchindžee!“ Našća najwješća předatka pał je
wójna. Tu je šmjertć woprawdžita žnjenžaka. „Šchtož
dženša šo šeleni a taje, to jušće hčim poškyće.“ We
wjele tybaž šwóšćach šu to něšto šbonili, a hórte šylyšy
běchu a budža šažo na šmjertnej njedzeli šwědečizć, tał
hšuboto jeje předowanje do wutroby pšchima.

Wjele šyłow šmjertć na šemi načijnja, wjele trošćta
je trjeba, je šetřec. Ale čžim wjaży šyflow šo plaće,
čžim wjaży trošćta šo tež pošćija. Šchto dha naš
trošćtuje, hdyž wo lubych šemřjetych šylyšy wóčžy pšćlnja?
To je nadžija na šašowidženje w rženišćim žiwjenju.
Šijom pšchitroda naš na to pošakuje. Šsu-li róže došćžele,
dha pod škoru šetřćta nowe wóčžta šedža, š kotrychž
š letu druhe wučžjeja. Še-li lišće špadalo, widžijšć na
kóždej hatošy došć pypřow ša nowu našćnu pšču.
Š wšyšćeho šorna wubije či młodne, žohnowanja pošne
štwjelžo. Šušančžta, kiž křubušćta po šemi šajy, šo po
šwěrčum španju do rjaneho, wješćeleho šmjeteła pšche-
wobročzi. Šjeteł je wobras čžłowjekoweho pšchitworženja.
Na měšćžčanšćim Łuřorju je row wučženeho muža.
Tón je šebi na rowowu šamien napišćač bał: „Niz
pšchěš wšchobnjenje, ale pšchěš pošylenje šo dušća
wšćaje něčžišćeho byčža wušćěnje, a to njerečzi ja jeje
šnicenje, to ržezi ja jeje wyšćišće wudofonjenje w družim,
rženišćim šwěče.“ To je trošćit, kiž je š šwjotje
wučženošće čžerpal. Wón tež nam derje čžini taž kóžde

pišečelne kłowo, kotrej w żarowaniu wot lubeho slobu-
kšehščijana doštanjemy. „Kieplaczi!“ Jezus č tamnej
maczeri praji, a my čujemy, kač je ju tole kłowčžo
smėrowalo.

Najšepšči trošči wščač tola Bože kłowo wostanje.
„Brawuh dušče su w Bozej ruzy, a žana čwila ho
jich nedotkne a Bóh setreje š jich woczow wščitke hylšy,
a šmjerz wjazy njebudže, ani sruboda, ani wostanje, ani
bologoč wjazy njebudže, wščetoz wrėnišče je salsčto.“ D
fajtu slobnu nadžiju to dawa: Wščitke hylšy setreč ž tym,
kotšž domach na žhorozožach, w lazaretach, na bitwischčajach
abo hžšejšlki stonaju, plataju, mreža, setreč ž tebi, hždž
wėrišč, so su w Bozej ruzy a bōryš ho jich žana čwila
wjazy nedotkne. Kaž požyčžene stwjelza do brōžnje, tač
ho jich dušče pšowaju do naščeho Wšōžza domu. Tam
je jim Bóh pšahotowal, sčtož hiščej žane woto njeje
wđž žano, žane wudho hšychalo a do žaneho čłowjeta
wutrobš pšchijšlo. Tam ho spēwa:

Tač bōryš hač žym pšchijšol jow
Tu do tyč krašnyč njebežow,
Dža su mi hylšy setrejene,
Wščo na mni tudy nowe je.
To je ta slobnoč, moja wutroba,
K kotrejž žy w tamnyu čjašu stworjena.

Tu ludžo wjazy njewumru,
We sbožu stajnje živi žu,
Tón kral jim kam tač wotmolwi:
Tu njeje šmjerz, mój ludo, čži,
Tón, kotryž tudy junu žitwy je,
Wščač do wėcznočje wjazy njewumrje.

Ja hžobžu w šwėtke mokofo
A wulžu jara blyščajšo ho.
Tač je to lube jehnjatšo
Mje jara slobnoš šezimlo.
Čžejč, škwalba a mój do wščej wėcznočje
Wđž ž tebi, Želuzo, mój najlubšči!

Šamjeń.

J. K.

Swėdčjenje wo mozy khėrlušča we wōujuje.

Tač knižka š pjera šnanjenitcho profesora bohawučženočje
rėča, kiž je nēšle wuščta — pšči spocjatu pačejšje wuščžy,
tač ržej š namotwjenju, so bžych našče džešči šwoje khėrlušče
derje a rady wuffe.

S njeje tole won woinjemy, š wōuju napšhane: „Se spēwa-
njom: „Že Bóh mój pišečel ša mije“ ho Boža šlužba šapocža.
To bēšče, kač budžiče ho pšči spēwanju kač šwjata rėča na naš
nuala. Skožy vncžž bē nam š wutrobž rėčžany a w naš tyhž
myšlow a fačžewow šwodowawšče“. „Mly mējachmy“, drubi
pišče, „w čžejni bđženju hētro wulki russi našyp bobžč. Pšči
šhowanju šlōnceja bēchmy š dožyčžejmi bōrčak, Ružow w dže-
wej čžejžanz wđžachmy a ša nimi hiščejne pošlednju muniziju
pōkšlachmy, na čžž nēchto šawola: „Sđžž wjazy štečez njemo-
žemy, jim tola hiščejne nēchto šapšewajmy!“ A na to žmy š žyčej
mogu spēwali: „Žedn tojerdy hřod je našč Bóh kam“, wšče
šchtyri šchucžki!“

„Šo bitwje pola Tamnberga w raiščej Prucei to bēšče“,
tač nēštaji duđowny powjeda, „čžōbka woałow pšči čžejše ro-
štelanej žyrtwi nimo čžejnjeha. Ženoz byrale hiščejne štejaču.
Wojazy do Božeho doma šastupidu. Želwēbne rezerwu ho š pišč-
čjelam žmy a brajajše: „Mjedž Bohu dšakuje“ a „Wšwal teho“

Knjeja, a moja dušča“ a č čžejšči padnjency: „Jezus, moja na-
džija“. Wšče hšowow wotčičkiš hōbu špėwajše. Potom jedny
rječny: „Knjes šelwēbno, nēč ho hiščejne š nami modčje!“ A
tutōn ho w nutrnej modčtwje Bohu dšalowajše ša špodžiwne
dobžeče a hnadne wmoženje“. „W šwarčerje wo spēwarščich čži-
tachny“, drubi powjeda, „a našče lube stare khėrlušče nama-
čachny. Žedny šapšewa a špėwanje bē na puču. Mly žmy tam
na rejuwanškej lubi šlowo hōwju doho našče stare spēwy šano-
šdowawli. Kaš hžžom na šlowje š wuštrjenju lečžachny, duž nēchto
tōn hōš žynčejše: „Aš, wostan pšči naš š hnadu“. Mly tōn po-
tom wšchitzy hač do šōnža wušpėwachny. Hšejše nēšotre khėr-
lušče ležo wušpėwachny, kač: „A tebi ho woałam š hribimy“, hač
wšchitzy njewuščjenjomy. Mly mamy wščač wōužel nēšotych
šwanuch a haužajch, ale to pišežo wščač tač wostanje“.

Žalo wōšēje spēwane khėrlušče w polu wšče napšom-
njency špšak knižow dale tele napšomni:

Wđž škwalba Bohu šamemu,
Aš, wotučž Bohu šwėru,
Ta krej a prawdōčej khėryštka,
Twač, o moja dušča,
Šso, bōšija lubočej, modlu k tebi,
W wšchēž štřtkač a wšchēm dželi,
Nēč woiščujuje hola,
D hōwma šwamnje šbita,
Šai, wšmi ty ruzy mojej,
Mly džemy a čžemy ho modčez nēč š Bohu,
Wulki Božo, škwablu čži, hylny knježe, šapšewamy.

Pjatk 22. oktobra 1915.

Psalm 23.

Kak zbōžny sym, hdyž wotpočuju, mój Jezu, w tvojej
lubošci! — F.

Poslednje powjeseče wo žalosčžach khšehščijanow w Peršiskej.

Dželacžerka naščeho pomožneho towarštwja ša hšehščijanštwio
naraniščeha kraja mjēš muhamedanštwi, knježna Žridmanez,
šlėdowaje powjeseče wo žalosčžach podawčach w Peršiskej ščejle
(pšchir. hšehščijanštwi orient čjo. 9. a 10.):

„Mly bēchmy“, tač je nēmšow-amerikanštwi duđowny tamni-
ščich sron bišče, „piječ mēžazow wot wšcheho šwėta wotšamtrjeni,
tež wot Ameriki. Kač derje, jo tu njebēščejše. 15 tyhž čłowje-
łow pštalčje a namača šchit šmutčach mižionščich murjow, hžšez
jich mižionarow š khlēbom šastarachu, jedny „lawasč“ (čžejni
hšlēbičž) ša wōšobu wob džei. Khhorčejše wudyrčaju. Ža 50
hamo jich ša džei jemrije. W hšehščijanštwi wščač žurožo (mu-
hamedanžy) šlow kōždeho muža šlōnžowachu, kotrehož mōžachu
došahnyč. Wdžyju powjedazč, kač žy bōrčak na hōwnej hašy
šchibjenzju poštajiwšči wjele njewinowatych šwřičkiš (naraniščich
hšehščijanow) wobwēšli a drubič, kiž bēdu prjedy doho ječži
dyl, šestšēleli? Ja čžu wo wšchēm tym hrošnym mjelčezč. . .
Wšē je wščo do šwojki knižow napšhkal. . . Nimo wšchēž dru-
bič armeniškiš (hšehščijanštwi) woałow žu jeneho tu pšchēd
wrotami šarajhi a žyle pšči knježničej Žridmanez muri šaby ša-
mjetal, tola tač njerobnje, jo bēšče jena ruta po čžaju šaby žyle
wibžez. Ža wšaj lopacz, potom hōrku pieršehče na njeho na-
mjetal. Šabrowa knježny Žridmanez, abo wobwēžajštwio nēm-
šeho naraniščeha krajneho mižionštwja ho wot muhamedanštwi
wutupjene a š džela špolene.“

Druha powojeczj psichitaj: „Njana niensta zyrtej w Dylpuschu bu czešto wobschodżena.“

Szrabcho lista njech je ślědowaze napomniene: „Rajnowische nowiny praja, jo je śa pječz męhazow nęfle pola mišionarow 4 tyhaz frizkich a 100 armenizkich ženoz na khorowseje semrelo. Wšęch wšy we wołosinje śu wurubjene a spalene. 20 tyhaz kšęchęšijanow je w Ukraina a wołosinowci saraženych. Wjele zyrtewow je kšęgowanych a spalonych, teho runja wjele kšęšov w męfęze.“

Drubi list powjeda: „W Haftewar a Salmast je je wšęchlickich studnijow a wodobnych jamow kano 850 czešov srowcshahnych a to bješ htorow. Czešobla? Rajnowichicki woskajowat bęche na kęšov hionu kšęchęšijanow jumu pjenjes wustajiw. Studinje śu f kšęchęšijanstej šurju napowjone. W Haftewar hantyn je 500 ženow a holzow kurdan do rutow podatyh. Kajki je wošud wobshid bht, mōžęch hebi lęshy psichitajicz. W Dillman buchu cziřjody kšęchęšijanow šawričnyh a f mozu nufowanych iřtan (nushamandaru węru) psichijęc; wuzijoz buchu wobczęani. Rajbowahicko wjeř urniřchoe wotrieša je žyle jemi řunana. Wuzjožo śu kšęgowani, rjane holzy a žony wotwōjęchene. Po śtač žony do hřuboteje ręki wosęřęchaw wihžiwichy, kęlo jich wobuřowtow wot dšiwich cziřjōdow wosřędz bęchō dnja na hęchah wmozgowanych. Pšęchęšahazy wozagy hionu konřula na lębiję nufęchō . . . „Wšęchickich czeřanzow krajiny je wjōdō do hromadnyh pječza 300 000.“ „Komitej je postajem w Eřchamiazji a k hřubdyh bo šaracz. Szewōdowinwi mužjo ģu wuřwoleni. Kōžda wořbo woš dęci pol punta kšęba bješ wosęcho f temu dostawa. Wjōdęnje řta męřja. Pšęch 500 dęčzi bu duzy po pučzu na dřubah namatafny, hōžęch czeřanzu ģem psichitōdędu, mjes nimu tajke wot dęwječz dnjow. Wšęho w hromadže je řti tyhaz ģyrowtow na blatu hřomadęšnyh. Šomoz je wřna. Žony ģu 11 dnjow a nozow po řpochi f nabimaj, řanjenymaj nohōmaj pšęch řamjenje a wšęchito bęžale, dęčzi, tež czeřęne, je ģobu wosęžo.“ Nękajki řwōdō powjeda: „Po pučzu řidnyri dęžęřata namatař, macz na jemi řędō, řwōjeb na nęřkaju řęšęnu lęchju. Dęčzi f na mije psichibęžadny, f hřubotolęczęymaj wozomaj, ruzny wupřęřitřęjo a wōlajo hōz, hōz, (hřęb, hřęb). Jato ja bliže f maczeri psichidęd, wōdžah, jo w męřšov lęšęche. Kajka bōl! Šlōdne dęčzi wšęch wozomaj bjes mōžnolęse ģim pomohęz.“

Nowa, wjęřęcha mřa hęcz hby přęby je na tšęche kšęchęšijanow psichichla. Szęto ģim na pomoz psichidęze?

Šelkanje Bože we wulkej wōjnje.

(Wotraczowanje.)

Wjōm 5 njeđel bęchmy wjęch wobkšędžiti; w tym cęařu męřahny dęřęlac. Nęřche tšęne dřebyje hebi nęřtoru řwępřu pota řadachy, ale wone ģu wjēdęnja hōdne. . . W tym cęařu ģmędžędy juntřęcz muntřęch dęřęcz a řařne a řōhnowane hōdžiny pšęchębyč, ale do nje męřęchadny ģo nęřtoru hōdžiny blitřęcho ģintřęneho řwęchō, hōžęř bywibich řřhilem będęcz a lęčęř, hōdž řy je řiwjęrijom wotracznōwat a wšęchito temu Nęřčęje do jęho rutow pořōžit, dořęř njewęřch, hęcz psichidowna hōdžina hōjom pořędnja njeje. Dęrie nam, jo my wēny, „njech ģmy řwōi abo njech wuntřęmy, ģmy my teho řnęřęa“.

Ma dobo ja na pučzu f mojim adjutantom řam řęjad . . . Wotřach w řakōřnym wōhnju f mojej wšęcholęšiki žyle męřrom. Bęch je hwojim řiwjenjom wobřanowat, bęch ģo mojemu Bohu psichępōd. Janyj řulj f pučza řwōd njeřym. Tak ģo mi poradži, lūđi f mojej blitřęšiki hřomadęř. . . . W tym cęařu ģo mi poradži, hōdž bęch ģo ja mije mobil, řpac. Šōdžinu dře bęch w teř řakōřnyh hęrie dęrie řpa, potom řařo f nowa řapōčja.

26. oktobra bęche najřtrahniřki dęřę śa nořhu kompagniju. Jara wjele jich pōdže. Szęto jo ja mije řęřęche, mōžęče hebi mřęřlic; řnęje Wōzo, do wōwjo ruřow . . . Wch, řęto — řtrach. Jā komando na ģo wōwmu. Kšęřęje hřęčęje juntřęcz buřchu wobřęjeji bitnow poruču a potom do wōhnja. Dęřęřa byřti ta wjęř nařha byč.

Ĥuřto je ģo mi tař řęřęto, jo bęch tęhōm f mojami mřęřlemi pola wař, hōdž mje tornister tař czešto cziřęčęřęche. Šlęčę, tęhōm mi dęrie čini, jo tež wjō hebi na mije mřęřlicę a jo hřęčęje Wjęřęřki nař njelabudže (řř. 121). To tež ty, luba macz, we wtojim křōřim lęčę pibęř, a Wōn tyh řwōjęch řnęje. Špōdžinone je, jo wšęchite te njebęše hebi nęřřym na konřimazilki řępřęch pomřęřki, hęcz řadęny tyhęř, hōdž po řřębōwmy a granatowomy wōhnjom do bitnyh cęhņnjęchmy. Duž mi do mřęřlow psichidęze: Njebōi ģo, ja řym f tobu, njęhny ģo, pšęchōz ja řym twōj Wōz. To je dořny troyčt, wjēdęcz, wōn je wjęchō pola mje.

Jednory wōwat, w męře řanarřki pomoznil w řabrijy w řařilew, manđęřłst a nan, bęche w tšęlnej hřębi řit hwoję maczerje dořtat, kotřęž bęchō w řabwōlowazęch řynacz pibęny. Duž bōřta ta macz, kotřęř dęřti ģyn pšęchęžow řuřowřtej wōwje, f řzanowřłteje řęčęwōwazy muřwōny troyčti:

„Luba maczi! ty pibęřch, jo by wōjom hřubita, hōdž ģo mi nęřęto řtanje. Szęto hja hebi mřęřlic? Sa to řmy my we wōjnje. Šemjęřę ģo njebojomy. Wšęchōz nařh wōřud lęži w Bōžej ruzy a jęho wōla njeđō řo řtanje, a to řilowicz a řakōřęčij njęgęmomy. Wudž hōrda na to, jo mōřęch dōwju ģynow ja wōžny kraj dač. Abō je tebi lubřęch, hōdž řuřowř psichidbu a twōji řynōjo řady řhacłow řęčja.“

Wjęčwōr w 10 hōdžinach psichidęžęmy žyle wustajicz wot napinanajow wobkřędny dnjow do D. . . . Ja do břōnję přęrięje řiwnořęčę dęch a tam řalęčę, bęchō bęche hōjom žyle pokna, do najřdōwňęchō kucłiti. Raž řřęřęch, bęchu to wozagy wupřęnjęžęcho batalllona, kotřęž je Šuittgaria psichidęžęchu. Po nęčřim bu w břōnj cęřho, wrota ģo řanuhdu, řtraža ģo wuřtaj, a kōždy w mřęřlaw na řwōję řřomje lęšęche. Šęřanz řam hřęčęje řęřęche a pšęti łatarni řpřęřęch řit hwoję žony wuřčitzę, kotřęž bęche runje dořtat. Wōn řřę na hōř pokōži, ģo na řhōnu bęřę, řwōj nōwy řęřament je řata wuřęje a přaji: „Łowaričōjo, my cęřřim dnjam nęřęchęcho dęmy a hōjom juřte budže řmęřęz do nař bič; to hebi njęhny řamjęłęčęz a ģo do teho namatař, taž dořho je hřęčęch mōžno. Ja wem, jo ģu mjes nami hřęčęje tařny, kotřęž řhune řłowa rad njęřęřęda, ģim čęu ja wōbęje na wutřōwo pořōžic, jo będu hebi řhantje wšęchito wōpominali, řal je f nařđim řiwjenjom. A duž přōřđim teho řnęřęla hromadę, jo by nom f botej řęjad a nam wjele mozy a hnadny wobřadžit. Přędu hęcz ģo modlim, čęu wam hřęčęje řhōwo f bičitřęcho pučřnika a řęhęřa wuřčitzę, kotřęz mi moja žona pšęch, to je 91. řpalam.“ Hōdž bęche ģon wuřčitzę, ģo my hromadę modłachmy a poručęchmy řębeje a nařđich lūđęř wuřhōwanju a wōbřōnowanju Wōžemu.

(Přichodnjne dale.)

Rak je Bohuřlaw f Dubowina Bohu řpōřnal.

Powjedańčę wot řhřęřłřta Šchmida.

Přękōřkiz Š. Buř.

(4. pōřaczowanje.)

5. řtan.

Špōdžinone wumōženje.

Hōdž hōłčęř nęřęto řarřiki a mudřiški byč počja, bę tež węřwřniřki a čęřęřę rady wjēdęcz, hōže tola čři muřjojo pšęchō řhōdja. Přōřęčęje jich tež čęřto, jo będu ģęho ģobu wřali; bu pař kōždy tręcz f křōřka a hřubje wotpōřafany. Nęřby bęchu pař wšęřitzy na rubjenje wōřiti. Štara řyřanka, na noři hōjom řęřęro hujbena, byřęřęchę dořtat; pšęti nje bę wjęřękemu hōłčęřęji čęř bōřti. Pšęchō jara wōwžna hęřęřęche řwōjęje řipjęřęju wōčřow bla ģuřto wjele hōdžinow bōřho w cęmōwmy

Sy-ll epéwal,
Pínje džélat,
Strowja óe
Swójny stalok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Luboś ma;
Bóh pak swárny
Přez apaf márnny
Čerutwoś da.

Njoch ty epéwal,
Swérnje džélat
Wádné dnj;
Džéat pak swjaty
Duś daty,
Wotpośń ty.

Z njebyse mana
Njech ói khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kšó Bóh pada,
Wokřes čel
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudaba ho bóhny hobotu w Šsmolerjez knižicisćišćejni w Wudobšinje a je tam ja šćwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

Prénja njedžela adventa.

1. Žim. 1, 15.

Stare žyrtwino léto je šo minjlo, a k nowemu žyrtwinemu létu jaswonja adventski swony. Šduž šo šwétné léto minje, dha šebi rošpominaiš, kajtu šćtodu šy w nim méł a kajše dobyčja s njeho šobu wostmješd do noweho léta. A tal na šonzu stareho žyrtwinoho léta hišćeje ras šony twojeho wofa čjašnu šćtodorowanja a dobyčja, kotřez šy ty w nim méł ja šwoju dušnu, a to šašžene léto, w kotřymž Bóh tón šnješ pšes želešo a křez, ale tež pšes tal nekotry dopotas šnady a dobročžiwječe čžlowšte dušje móžnje šbudžesče, wono je nam špo k wulktem žožnowanju ja našde žiwjenje, a tele žožnowanje my, džénša na přénje njedželi adventa do přédla hladažo, šo šo wostmješd do noweho žyrtwinoho léta, a wješelimy šo, šo šmy šo šo w jenu tročel bliže temu pošlednjemu, wulktem adventej teho šnješa, temu pošlednjemu čjašej teho šboža a dnju teho šnješa. Ššmy na njón hižom dočž pšichotowanmi, došćinji, šo tón šnješ k nam pšichinde? Šduž šmy tež w šašženyč 16 méžazach šo pošpšćeli a léušči adventski čžaj s wošbeje šćutnym pšichotowanjom na pšichod teho šnješa wobenzem, dha džrbimy tola s šawotom pšichodž, šo hišćeje njéšmy došćonjeni ani došćoini, šo šy šješ šato hóš a štal pšichod do našćich wutřobow a domow, do našćich wošbadow a do našćeho křaja. Tola šehobla šo nam njetrjeba šćyščak. Šón šamžny japošćot šawot tym, tošž šwoju njéšmanošej dopšňaju a s šćutnym přazo-

wanjom wošbeje w adventskim čžaju na šnješowy pšichod šo pšichotujaj, pšichowla tón wošbožazy adventski pošćrow: „šřyřtuš šješ š je do šwéta pšichod, šřěšćnitow šbožnyč šćinicy.“ A wón šo wotřćuji: „Tuto jara došćojne šćowo je wérno.“ To šnješ šebi čži mašowérliwi do šćyščnje wutřoby šapšaju.

W šušćodnej šćžorškej šy na wyšćohi horach, kotřez šy mženowane Tauern, šwony wibžez. Šwonjerja pal tam žžaneho njese. A w čžidim léčji s tymi došćimi dnjemi a jošćnyimi nožami šo wone njewonja. Šduž pal w šumšćim čžaju wulke šněhi puče a šćěžešči šawjeja a s wuwšćajom křóšćich hobjinow čžorna čžma šnješ, dha móžne; wichory tamne šwony čžajaju a jich šynki šy šaloto ššyščez a pošćalujaj tam pučžowarjeje, kiž je šo pošćnje šabudžiti a kiž by žalostnu šćinjez wumřezž džrbjal, tón prawy pučž. Wone pošćitjim šwonja to wumóženje. A šuby čžitarjo, runje tal čžezžja tebi, kotřez šy ty tež jedny putnik a šabudženy w nožy tyč hřěšow, tón prawy pučž namalazč njemžesč, adventski šwony tu wješleu pošćejz twojeho wumóžjenja pšichotowicz; s jich šubosnyč šynlow čži našćěžjo šćinčji: „To je šawječe wérno a jara došćojne šćowo, šo šřyřtuš šješ š do šwéta je pšichod, šřěšćnitow šbožnyč čžinicy.“

šřyřtuš šješ š do šwéta pšed 19 šćšćotkami pšichod, a jako wón do šwojeho křalowskeho měšta šerulawna čžebnjesče, dha šwješeleny šu jenu wyšćafde: „ššojanna temu šćnje šawotowemu! ššaweleny šubž, kiž pšichinde w mjenje teho šnješa. ššojanna we wyšćošćej.“

Niekt wón s nowa pschindže. Powitaj jeho se samšnym njebełem wystaranom. Abo nimafci pschiczyj dolecł s fawjebełenu, hdyž tón njebełsi kral trón swojoge wężnije krašnoćeje wopuščęci twojedla a pschindže tu na semju teje žalofce, tež t tebi? Wšakal tezi tebi plaći to słowo jeho pschidobda: „Haj, ja steju pšed burzemi a kłapam.“ A wón pschindže s cšičej myšlu; njech druhy kralojo s wótrym nječzym wo swoje kralestwo wojuwa, wón wojuje wo twoju wutrobu i brónju teje cšičofce. Daj šo dobyć sa jeho kralestwo, forjež njeje wot tuteho śweta, a wšmi jeho žahodny lpschaj na šo. Jako twój kral ma wón tež to mjeno žaibowanu abo škrystus. Wón ma tele mjeno tež jako profeta, forjež šwemi Wožu wolu, tym cšiwofekam hręchi pschicęci, a jako wyschdři mešnik, forjež šam tón wujebnački wopor pschinyješe ja twoje hręchi. Wón pat ma tež to mjeno Jezus, to je powoznit, a w našim starofczow a starochow polnym cšaju budžo njelicjomne tyžazy hubjenych cšiwofekow tuteho pomoznita witać. Szemil Lutafski nam praji (st. 4, 18), w cšim jeho pomoz wobštej: wón pschidowjeđa tym šhudym to ewangelij, a nekotry šhudy widži w tutym ewangeliju wjetšuju pomoz, hačy by jemu wulke bohatsiwo pschinyješo. Wón dale jako pomoznik saboji rosmjęcener wutroby. Szudž šam, luby cšitarjo, hačy by hdy nębđe drudžde špřichaj balsam dostał, hačy tón, forjež czi Jezus je swojim słowom dawa ja twój wot bolofce a winy rosmjęceneru a roščořchanu wutrobu! A dalšuju pomoz wón pschinyješe s tym, to wón jatym a roščitnym prędieje to puščęcjenje: wón powjeđe tych jatych Zionščich, to reča tych, kšičy ž meščęzanste prawo šebi w njebełšim Szekulatem dobyli, niž jenož s teje dalofce jatw teho hręda domoj do swojeho šwitelčewo kralestwa. A stonęzije cze Jezus jako pomoznik tym šledym pschidowjeđač to sabowidzjenje. Pšed nędšto njebełemi pschindžekchu do meščęzanščeho lazareta wobšarujomni wjozaj: wóni noščachu mōdru šakšleku pšed woczomaj, doklež będu pšes dejotte plnuj, wot njepschęcęla i wेत्रom na tutych našich wojatow puščęcena, na woczomaj šforčiti, nekotri i zyla nicjo wjozaj njewidjachu, doklež będu pšes tamne plnuj zyle wo mōz widzjenja pschidychi, wšpleiti. Zato jenemu s nich jwoje dželbracę wuprajich, wón wotmolwi, šo jeho wobšarowac wulke pschiczyj nitam, doklež je wón něto namuřny, swojeho Jezusa widžić. Hdyž Jezus wšchelaforu pomoz sa njedostat nashego cšičneho žiwjenja pschinyješe, dha tola woshebitu pomoz ja našę duchowne žiwjenje, ja našę dusę. Wu wšakł Sofesej wo nim pšes jandžela wo šnje šjewene: „Zeho mjeno dyrbich Jezus rełac; pšichotz wón budže šmōj lud šbwōzj sčimicę wot jich hręchow.“ Duž tež Pawol w našim šchurčuju i krotka praji: „škrystus Jezus je do śweta pschichol, hręschnikow šbwōznych sčimicę.“ Hdyž jemu našę thežor s wojny šo domoj wręćić, nadžimjowne bōřu, šchotz dęžyl luby Wōh mitofczimje špřoęcęci, dha wón mēr hōw pschinyješe swojim pōdbanam. A hdyž je našę Šbōžnik nębđu do śweta pschichol, hdyž wón něto s nowa t nam pschicęczenije, dha cze wón nam hręschnikam šobu pschinyjeć tōn mēr sa dusę, tu šbwōznoć; pšes wōbacę hręcha cze wón nam tōn pučy do nębđu šhubjenego paradiša šabo wotwercić: „Wōn džęba derje woteweri t temu raju Wožemu; tam šerub wjozaj njestęi, džak budž Wožu šamemu.“ Szamo, hdyž wón našę hręchi na šo wojnjeje a nam našę šwidomnję imęruje, dha wón nam jedyn paradis šhotnje hįžom na tutej žalofce polnej semi.

Jezus cze hręschnikow šbwōznych sčimicę. To nastupa tež tebe, luby cšitarjo; pšichotz my šmy wšchitny hręch nęzjo. Hačy by twój hręch nęk tež krej cšewojny był, njedawlelu: Jezus je tež tebi tōn pomoznik, šinano tak bōřho wřtanu pomoznik, pšchęcętiwo temu hrędej a cze wot njeho šbwōznoć šcimni. To mōže czi Pawol je swojego nashonjenja wōbšwędęci, wšakł wón po tych słowach: „hręschnikow šbwōznych sčimicę“ dale rjetnje: „mjes kotręmji ja tōn pręni šym.“ Hręch cšęnje ja šobu to šatananje, niž tu šbwōznoć. Šak czešd jemu wucęknyć? Twoje hręchi šy šak jene morjo, w kotręm šo potępřaj; hįžom czi du te žolny hačy na šchju. O šapichimij s ruku teje węry tu ruku teje hnaby, forjež tōn šlęz Jezus, kšič pschindže, czi wšicęci, šo by wón tež tebe wotwōrnyj hrędej a wšebōžnoćej a tež tebe šbwōznoć šcimni. Haj, runje tebe, kšič ty te tele šlōwa cšitalč a s tym potařaj, šo šbwōznoć wřtald; niž tamneho twojogo šuřboda, forjež tutōn „Wōmhaj Wōh“ njęzita a forjež ani nětko we dwōzaj šhudnym cšaju teje wojny a tebo awdenta do Wožego domu njękřtawo; forjež nima žadny šlōb, žanu lačžnoć; wo prawdoćej, doklež je šwuj; forjež šo ja žanyu šlarjom njępřařdca, doklež je štrowy. Šak tola s tamnej awdentskej šchncęžu špęwam? „Wōn pschindže t šwētōm šudu tych njępofutnych dla, se žobnowanjom t ludu, kšič jeho duča ma!“ A tak tola prawdoćęje jeho prędbęžet a pučępřichotowat žau tōn šchęcęni! „Ššekera je hįžom t drzewu a te foriejny pschilōjena. Žehoda, forjež drzewo dobry pšōb njępřichinyješe, budže porubane a do wōh:nja cšijnjene.“ „Wōn ma šwōj węřęnj žopac w ruzy a bndže swoje hano wucęřicęci, a šwōjn pšęznu do brōzije šromadžić, te plawy pat i njewuřhšnim wōhęnjom špalicę.“

škrystus Jezus je do śweta pschichol, hręschnikow šbwōznych sčimicę. Pawol w wotwercęci a rjetnje: „To je sawęřęje wērno.“ Czešd ty na tym dwęlowacę? Nje-mōžęš ty to wērćić? Duča ma węřęje tež swoje prawo, a ja jara derje, šo njęšwym lořlowerim, wšcho wērćić, šchotz nębđe hįžkimy. Šketo njewērnyž powjęcęjow je šo n. pšič. jenož ja te pōšlednje 16 mėžazow rosnęješo a wērnu namatalo! Šchto je tola wšcho cšorne na bęłęch nowinach šlōo a bu sa wērne džęręja, doklež bę cšičęzane? A hdyž šo tež šornjato wērnoćeje namata, dha du wone šaworante wo toľšteje kšič, šo šo wo nekajšim podanuk, forjež šo nębže šla, stonęzije jenož ta kšič, niž ta wērnoć wēręřęde. Žadyn džim, šo runje šhudni, šwidomnjęci ludžo dwęlowacę pōcznu na kōždej powjęcęci, forjež hįžycha abo cšitaju. A šinano tež nekotry dwęlowacę pōcznje na tej awdentskej powjęcęci: „škrystus Jezus je do śweta pschichol, hręschnikow šbwōznych sčimicę.“ Šo šo tajši dwęł namata, to Pawol jara derje wē, a duž wón s wōbšrucęnjom rjetnje: „To je sawęřęje wērno!“ Našč Šbōžnik by to šamnje wuprajil a wōbšrucęł se šlōwami: „Šamęrnie, šawęrnie, ja praju wam.“ A našę Luther by wšakławomal: „Šamęit, to reča: haj, haj, wono šo dyrbł tak štač.“ A ty dęžyl hįřęcę dwęlowacę? Dha czi Pawol na šebi šamym jo wōbšwędęci: „Mjes hręschnikami bęch ja tōn pręni“, kšič ja prędy bęch hanjer a pšchęcęřat a šanicęř, mi je šo šmitnoćej dostala“, ta šmitnoćej njemunajz tebo wōbacę, ta šbwōznoć. To je a wōřtanje sawęřęje wērno, šo Jezus hręschnikow šbwōznych sčimni, a twój dwęł, twoja njewęra tute wērnoćej wōwalęć njęubęžete. A pręhuj šo šam, šinano ty na tym tež njęwēlujeřch, dwęlowacę njemōžęřch, ale nębđe drudžde ta

hočla miša: ty si leni k večerjam, nječaš večerj, tón Knjes pščiňdžo mo tebi to srodne słowo praji: ty si nječaš, hač runje ty advent s'wječičiš; kaž židži tež večerj nječaš, hač runje Jezusa i hošana spewajinom mitaju. Wěda tebi, tón Knjes ja tebie pščiňdžo dobarim, hač runje ničo wěsčičišo nije hač to, so wón hrěščinikow šbóžnyh šćinicz.

„Křtytuš Jezus je do swěta pščišćol, hrěščinikow šbóžnyh šćinicz, to je sawěšće wěrnó.“ Njeje to jene doštojne słowo? Woprawdže, jene „jara doštojne słowo.“ Čitamy wjazy takich jara doštojnych słowom w bibliji, na pšćitab: „Tak je Wóh tón swět lubował“ atd. „Křiz te mni pščiňdže, teho njebudu“ atd. „Moja hnada ho njebyrbi mot tebie wročiči“ atd. A jako tajke jara doštojne słowo wazmy sebi tež to słowo našedho to wučedawaneho tefta.

„Jara doštojne słowo.“ Džyž tele mot Pawola w grichijste rěči pišane słowa prawje pšćelozimny, to woprawom šteji: to je słowo hódne dostacaja, hódne pšćijecaja; hódne, so je hlyšćišćy a sebi do wutrobjo salchěpěšćy. Někotru powjecz hlyšćišćy a na nju poškudach; ale wona je zyle bjes woznošće. A tola ju knano nječašćy jabyčy. Někotru zyle pódlanst naštam čitach w nowinach, někajti roman, wšćelozimny, hlyšćišćy. To njesku pšćijecaja hódne słowa. Ale tež někotru dobry, natwarjazaj, nabožny našaměč ho wotežičězi. Džeržič jón ja doštojny, jón pšćičitac a njelapomnic? Najdoštojnija powjecz pak w adventim časa ho mi da byč Pawolowe słowo: to je sawěšće wěrnó, so Křtytuš Jezus je do swěta pščišćol, hrěščinikow šbóžnyh šćinicz. Hač wona tež ja tebie dostacaja hódna njeje? Džěž ho pjeněšy wudželeja, tam křudži hwoju ruku tyla. Džěž ho lěstarišće wšćedawaw, tam thori pšćelce. Džěž je čeršaršo žywlo w wuščinje, tam samutlajz pučowat ho wježa nješdžerži. A hdyž ja tnytm blidom šćidžič, dha hřodu tradac nječašćy. A ty, kotryž si ty křudja a thora, lačžny a hřodny po swojej dušci, ty nječaš bradž, hđžěž ho čji postičuje a dawa a nanusuje tón dar, kotrehož ty jara, jara trjebach, mjenujz ta adventta powjecz: „Křtytuš Jezus je do swěta pščišćol, hrěščinikow šbóžnyh šćinicz? Ty čitach tule powjecz, ale ty ju nje-wěšćiš, nječhiš wotwěšćiš? Wimi ju, wěć ju!

Džyž je atwentki čas tón čas, w kotrymž ho hčěweženjo i pokutu a wěrn pšćihotuja na tón pšćichot teho Knjeja, dha može ho tón žyl wójnik čas, kotryž naš bće na Wože słowo teždowac dopomni, wošebje mjenowac jedyn adventki čas: Slaj, tón Knjes Knjes dže i mozu. Wojozjo ho šwěbeło, hwojeho trala widžo, a witojaju jeho i wulim błošom wotajo: sława! Witaž ty tmojeho trala, we wutrobje jemu spěwajo: „Hosianna temu bnyej Dawitowemu! Křmaleny buđ, siž pšćinidže w mjenje teho Knjeja, hošana we wyšćotězi!“ Wón pšćinidže. „To je sawěšće wěrnó a jara doštojne słowo, so Křtytuš Jezus do swěta je pščišćol, hrěščinikow šbóžnyh šćinicz.“ Hamjeń. Kr. w H—je.

Byrkwine lěto.

Niž i ropotom a juštom, niž i pšćianjom a se swonjenjom, kaž ho sošup měščezjaněho (byrgašćeho) lěta powita, ale čjišće, njemowčolowane a njepostowjene žyrkwine lěto šajupi. Wo nim plačji, šćož so w tralu žyrkwe hamym: wono pšćinidže i tebi i čjišćej myšlu. Sa tamne ho wutrobjo i pšćěčjem wišćeh

móžnych a njemóžnych křubow napjeljene, ja tele ho čji žaneho černeho a pišneho: „Daj Wóh šbože!“ njepraji. A tola je runje wono ja wěrného hčěwečijana počne žiwjenja a najwšćěšćeho šboža. Ščo wě, duchowného žiwjenja a duchowného šboža, pšćetoz wono je „to spodobno lěto teho Knjeja“, lěto Wožeje hnady, ho postičaje na mnohich Wóžich dnjach a pšćidželeneje pšćes modlitwu, Wože słowo a hwojaty šatramat.

W protyž ho drje do měščezjaněho lěta wšćě hwojate dny ho bu nuts šapšane, ale wono po prawom jeno i hwočh měšazow a dnjow wošćeji, siž k džětu a k wobydženiju křiza a po kotrych ho wšćelakore powomči poňamjenja. Žyrkwine lěto ma druheho ducha. W nim lóždy, tež džěławy džěł, ja džěł teho Knjeja plačji, lóžbe džěto je Wóhu hwojčene a Woža křudža, lóžba nježela je domach pšćebymanje pola njebješćeho Wóžta, a lóždy rěčny čas pomurjenje do najwještěch, i našćej šbóžnotězi doňajonah štawok trojeničěho Wóha.

Častupiwčji do noweho lěta někotry i njewěšćozju do pšćichoba hlaba. Wo šbože čže ho prózowac, hač runje je njepšćezjomne a može ho kaž šćelěša šćamac. Wšći nastupjenju žyrkwineho lěta ho wo seměš šbože šćacaj njetrjebach, to rěta: „Kaž Wóh řechze“, jeno:

Wobł ho a dži po Wožeji řechzež,

Čžiń hwěru, řćož ty čćinicz mačy;

Dha buđže šbože w tmojej řechzež,

Dy Wožeji hnady wuziwjach.

Woža hnada pak je lóždewne wěta, kotryž ho wo nju prózuj, je woshtajna, kaž doho ty řechzež.

Šawět, kotryž po měščezjaněch lětach ličji, widži ho dale bće šćelaczi, wšćebomčy, wotemrjecy; džěčji Wožejo tralešawa, siž hu po žyrkwinom lěče žawe, ho w nim njewěštari, ale ho wošpjet wotmóžja jako hobleč, běža a njewoškřadnu a lěča horje k wěšč-nemu žiwjenju. J. K.

Kak je Bohuškław i Dubowina Boha špóšnal.

Powjebančito mot Křtytuša Čchmiba.

Pšćetozik S. Wul.

(5. pokračowanje.)

6. staw.

Putnik.

Njedaloto bydlešće putnik i mjenom Methodist, hjožom pšćes wšćobomčěbožac lěł stary muž, hwojce mudročće a pobožnošće da daloto wotěto hnaty a čješčowany. A njemu čyšće nikody poštye namatane hěłco dowjecz. Putnikowe wobwyhlenje, i bota řćetce hory pšći spromjenym řćetce, bće tař rjez mačy raj. Wata řćěčičež, i winowymi koptjanami řarowjena, se hwočšćinami a mjošom pšćitryta, řćečće mjes hřidnomy hadowymy řćetomami řćežb šarobu, i najrišćimimi nučawami a selemi dbejenje. Šodny maeje řćaluxki řćěče winiza a i bota njeje wušte ale řćetore došće wšćo. A hđžěž bće hewat mjes řćalami hlyšćće wšćobny bleczi, řćečće řćetom i najřćoňičimimi pšćodami abo i najmjeniča řćetelč je řćěbšćimi jahodkami. Na řćal, kotryž wšćoto wšće řćetora wuštupowalčće, řćečće řćetapaka i mačym tórtomtom. Čćehodžěni, do řćat wuřubane, džěčju i nej horje.

Čćetarijenu putnik je řćěžiměj hřomu hěčšće, hđžy pašty i hčěčezom je řćerodnymimi duričćkami nuts pšćidže, na drijewianej ławozj pod jabonju, tař ho ho řćakny řćetor runje pšćeb jeho wšćozmaj blyšćěčće. Wulka řćiha, w kotrejž jara pobožnje a nutnje čćitach, řćečće pšćeb nim na bšćže. Nřěte wšćobny, kotrež jeho pšćchatu słowu hlyšćće tu a tam pšćitrywachu, a tež dotho broda, bćěhu bće jako řćež, jeho wšćobliczo pak bće hlyšćće řćetome a čćetowane, jako ličžny młodžanja.

„S lubošnej pšehčelnimofču starj putnik jeju witaŭo, pošlučaje hje na mtožbenzowe powjedbanje s wulkef kedybnofču, prajehčeje ho hólčezja wo jeho mjeno, a wa ja jeho wutrobnje hnyta na swojej rozj. Wón bórny šbuda, so je hólčezta wošebnjamaj starčymaj wot rubjeznitow trodnjene. „Wólaj pachofka pšči mni“, džešče f mtožbenze, „tola njepraj nětke hjiščeje nišomu štwóczenja wotym. Nadžiju ho, so budžetaj jeho starčeje hjiščeje f doprajehenje — a tule je mies tym pšehb rubjeznitami najšerje wulshowanym. Mojeho domfa ho woni šalujta, jako wošnja. Škēlčero a škoto njeje pšči mni, dobru rabu a špomōžne napominanja, kotrej dře je hu husto wjaz winojte, hač škēlčero a škoto, te woni hšija.“ Š hólčezej prajehče pať tele škwowa: „Budž mi lubje powitany, luby Wobuškawto, ja čžu eš mešto nana dže, a šo ja štare škacaj, donič čže njebuđu šašo twojemu pravemu nanei, twojej prawej mačzeri pšehpobadž mōž. Njerekať mi potajfim hinať hač nano!“

Putnik pščinješe na to šwojmaj hočejomaj mloka a hšlčb. Šduž so ho mtožbenz wotščenit a naščyšit, wa šwoj momčejšči kij, so by ho šašo f swojemu štabtu wročit, kotrej nješ tym jeho šwēnaja a derje wawučenaj pšaj pošeljčita. Hólčez pať jemu njehoiše dač wotercj, a pšakojazy džezeljeje ho jeho draŭty. Tola hduž mtožbenz pščišlubi, so čže bórny šašo pščinč, a hduž napošleđu jemu tež jehnjafko dari, bē hólčez špotojom, došetj meječe na jehnježu njehmēnu radosč.

7. staw.

Estōng a kwitki.

Zato bē pošty wotčičof, hačš putnik hólčezja pōbla šebje na kanku, so by ho f nim do powjedbanja dat. „Luby Wobuškawto“, džešče wōn, „njewēšč ty ani najnujēščeje wo šwojim nanje a wo swojej mačzeri?“

„Kai“, wotmolwi Wobuškaw, „ja mam rjany mačez, — tule pšči šebi w šatu. Tu mašaj a hładaj!“ Š tutyhi šwowami wučzeje mať wobras, do čzerwjenebo šomota rjenje šašadženy, kotrej bē, štarej zjaganzy čšenywotčj, ranje pšči šebi mēf. Wšohi hólčez njēb wobras swojeje mačzerje hšiččeje ženje na škōnzu wšidat; džiwawčeje ho šewobla na jeho jašnokčj a krašnokčj, a šlyštot wotoko nješo šašadžennyč diamantow kalafče jeho tať wo wōczom, so njemōželče blēje na nje hładadž.

„Kať je tu pola tebe šwēlto! — Tola powēš mi jeno“, džešče hólčez dale, na škōnzu potajujta, „ščj dža je tule rjany, škoto lampu tamle horjeja jašwēčič, škōnž wšičkito tať joišnje wobšwētluje? Za na njr ani hładadž njemōžu, tať šo štyšlota. Za w najšim wōšpblenju bēčeje jenož miščoforjaja, čšēmna. — A kať dža šo to ma, so ho pšwego wšiče a wšiče wuščēnje? Šduž ju najprjedy wušlabač, wustupowawčeje tam ja dalošimi ščtomami, a w kōškim čšažu štejeje hšjom tať wščofo nad nimi, šo tež na najwšičkijeh horje štejo njebduž moš wjazw f nej došabnyč. Kať dža je to tola ščinjene, šo ho wona pšwego wšiče a wšiče šnowčje? Wšičať tola njhžbe žameje ščnōry wšidčej njeje. Ščto dža ju čšeri? A ščto tam tať wščofo horje šaj, šo by nowy wōšij pščinlwať?“

Putnik jemu wotmolwi, šo tale wulka krašnja šwēža škōnzo wēfa, šo je tošame dře hšjom wjele tyšaj šč štarčeje hač mať Wobuškaw, a šo wščofič tať šwēčič, ani ščepšu wōšnja nje potrijebožaj.

„Kať je to mōžno, njewēm“, prajehče Wobuškaw. „Me šafje mašaj tu tola pšehčrabnje rjane rōžičiči a kwitki!“ počza hólčez f noma, a štanwotčj bēželče f hrajabkam, kotrej bēču f nuchawotami wobšadžane. „D, kať ju pšehčrabnje rjane, čzerwjene, bēle a mōdre barbjenje. Kať ju wšiče tele štweljčšta ščłowanje jene kaž dřeše wuršane! A f čšeho dža tola šu? Šarjera to

njeje, tež žida nj. Šraj wšičať mi, šy ty wšiče tele rōžičiči haw wubželcať? Wš, to šy wjele čšaša f temu trjebat! W nētortach šu tať mōšičke a čšēnčičiče žički. To šy žašodne nošičiči f dobrej wōčji mēč džyjaf. Ša dře šym tež hšjom šwēlki džekaf, tola tať krašnje ja to njehotōnjam.“

Metohij prajehče, šo žabn čwōdej ani jemu tajtule rōžičču wubželcač njemōže, a šo wone wšičej hame wto je šenje wofu. Wobuškaw pať njehoiše temu wēričž a rjekatj: „To na žane wāšnjeje temu tať džeč njemōže; to čžu tola wjele rabšo wēričž, šo šy je ty šam wšičať a molowať.“ Putnik potajfa hólčezej maťkočju, špōžšwōnje ščowčenu a f mašom napjeljnemu, wušpura jemu mōšičke kulomate šornjafka do bēnne, prajo, šo je w škōnym tajkim šornjafku mnošošč wulšič čšēnwemduž rōžj, kotrej je šornjelčška wuroštu, hduž šo do šemie potōžti, — a šo šu na wōšame wāšnjeje tež wšičitje te dřebe rōžičiči f tajčim maščim šornjafkow wurošite. Šólčez špohladu na putnika, jako by ho šego čžyť wōpračšēč, hač tola njehortuje, a džešče: „Š tajteje mōšiččeje šulčički džy bjakat tať wulka krašnja rōžja wurošče? To džje by tajšle šornjafko njelščōnjeje mudričjo pščjaprawjene džeč džyjafka, hač najmjēščiči škoty šeger?“ „To ho wē“, wotmolwi Metohij. „Tola ščōb dža je tele šornjafko wubželcať?“ prajehčeje ho hólčez. „Kaž ho mi šda, tať by tola hjiščeje lōže šjoto, wšičitje tele nuchawiti wubželcač, džiji šeničke tajšle šornjafko!“

Wobuškawť wōšladowawšče šebi rōžičiči f noma, wot jeneje hrajabki f dřebe škōbjo, a njemōželče ho dočej nahladadž. Mies tym počza jemu na škōnzu horzo džeč. „Kaťtu tola tale lampa horzoty wot ho dawpa“, praji wōn, „je hšjom tať dalošto wot naš šwalena, a tola naš takle hrej! Še to špōžšwōna šwēža!“ Metohij wjedželčeje hólčezja šašo pōw jabšoti, džēž bē na šidže a na kawzy hšjom ščōšōť. Tu džje je prawje ščōšōno a lubošnje“. prajehče Wobuškawť, na ščtom šlhaduju. „Šlej wšičať, kať naju šōlne šeleny ščtom nj jeno pšdeh škōnžamj prauwiti škōnza, ale tež pšdeh jeho horzoty ščšitia! Kať wulki tola je, tať wjele džyža štweljčšlow tola ma! Šdōnt je, kaž je wšidčej, najšerje f drebaj. — Tola štōro ho mi wjazw wēričž njeha, šo by ty zple šam tule njekrašnu mnošošč rōžiččšlow a ščēnčiččšlow wubželcať. To by njehmēnjeje wulki a čšēčiči kruč džjeka by!“

(Wšičichodnje dale.)

Wšhelake f bliska a f daloka.

* **Wjedželu 5. dezembra (2. adventa)** šmeje šo pščišpōšbnju 1/2 što hodšim ščwōščejo pošlebnje šerššle kemščenje w ščšičnej žyrwiti w Dražžbanach. Lubi Ššerbja čžyši tyč šwojčič, šotičš šu w Dražžbanach a wotolnočiči, w prawym čšaju na to kemščenje ščššlōwōm čšinič.

* **W katečjanšim Wožim domje** je šo elektrifše šwēčko naprawilto a šo pošlebnju wōšnju mōbleštu hodšinu a wōšebnje pšči špewanju žyrwinošo škora šmijertny njedželu špōšbnju f špōmnjenju na lubych šemrječych šwēčelčeje. Wščkada je wo poradžnju teho wobšwēllenja jara špōšojena.

* **W prušičk ščlulach** je šo ja 65 milijonow ščtōhō šabromadžlto. Wšiči tutej ščadnōčiči napōninamny wšičičiči, kaž šnawo tola hšiččeje škoto škwōnja, šo wotebadž. Šim wono niečo njepōmha a wōžnēnu krajeje to f wužitkom. Duž je to šwjata pščiščlōwōnočič, wščo škoto šebi wumēničž dač. To mōže šo na ščščym poščē škadž.

Samolwity redaktor: J. Gōšl. Ššoburefaktor: J. A. Kapleť.

Čšičšēčēť a nakladnik: M. Smoleť.

Sy-li spéwal,
Pilnje dšótal,
Strowja ce
Swójbny statok
A twój swjatak
Zradny je.

Za staw spróczy
Napój móny
Lubosć ma;
Bóh pak swárny
Přez spás měrny
Čerstwosć da.

Njoch ty spéwal,
Swérnje dšótal,
Wšedne dny;
Dšóš pak swjaty
Duš daty,
Wetpošá ty.

Z njebies mana
Njoch é křmanna
Žiwnosć je:
Žiwa woda,
Křá Bóh poda,
Wokřesć čel!
P.

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↲

Wudawa šo łóđu šobotu w Šsmolerčej knihčičiččejni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlétmu přičepłatu 40 pj. dostać.

Druha njeđzela adventa.

Žel. 40. 1—5.

Někotry hólcj w běhu léta šastupi do twójeho domu a wón je čji jara luby a witany. Ty šo njewjeřelich jeno na jeho wopytku, ale tež na tych postrwach, kotřez wón čji šobu pščinjeje wot tych šwojich abo wot druhich tebi šnatych pščeželow. A hódj ty přjedy šlonič, šo šćiót k tebi pščinďže, dha ty šo na to pšćihotujejch, šo by šo twójemu hóčšej pola tebe lubito. Wščo džeło we twójim domje a we twójim powołanju š čžořom wobštaráčaj, šo by škwite dočej měš ja šwojeho hóčja a šo by wón šo š wjeřelošću witany a wibžany čjuł a šo njeby hnydom pšči přenjejš škladnočji šašo ja pučjowatštim křjom pšćimáčej trjebał, dolejš čji njeby čyžł dale wobčejny bučj. A ma-li twój wopytk něšajtu wroštwu na tebe, dha ju jemu jašo dobremu pščeželje po možnočji wješje dopjelniš: došaj jemu tu jenu radu, tam jemu pomoz lubišč a š žyla šo tročju pobwólnoš a poškuzny wopolašaj. Nětko w adventštim čžořu pal pščinďže do naščeho křčesčjizjanského kraja a tež do twójeho domu jedyn luby hólcj, šтары šnaty a tola žyle wobšebitu hólcj, Žejuš Křyštuš, Šsyn Boži, twój Kral, twój Wumóžnik. Šo je tón Křnješ teje mozny, šotremuž je data wšćitła móž w njebeščah a na šemi; šo je tón Křnješ teje šmilnočje, šotřnj k šebi woła tych šróžnych a wobčejžnych. Nje-móž ty nad jeho pščinďženjom šo wjeřelčej? Ale niž jeno jeho wopytk čje šwjeřeli, ale wobšejje tež te postrwony,

kotřez wón tebi pščinjeje wot šwojeho Wóžja w njebeščah, teho wječného Boga, te adventške postrwony: „Tročhtujeje, tročhtujeje mój lud!“ Njebyřbjał ty na tak doštojnego hóčja šo wobšejje pšćihotowáč, šo móžt jeho še wščej čješču pšćičej, a šo by šo jemu wola tebe štajnje lubito, šo čje wjažy njewopuščej? Našč tekst čji tež praji, w čjim móžejš jemu šlužič, šo by wón raby k tebi pšćihóř; jeho žadanje řeta: „Pšćihotujeje pučž temu Křnjeje!“

Křyštuš Žejuš pšćinďže k tebi š adventštim postrwom: „Tročhtujeje, tročhtujeje mój lud!“ Šak řetke je to šlowo „tročht“! Šo šdaczj njewjažja a rucje šo wupraji. Ale wulke, njelčjomne je to wóštko tyd, šotřnj šu trošćta potrebni a ša nim běhaju. Šu jeneho škorolčž djerži š wultimi bološčemi a šiščejje jemu njelimo to wuštrówenje; wón je džakowny ša łóžde šlowčžto tročćta. Tam šteji jedyn čšlowjet we wyšokej štabej šarobje, wot towačšchom mladočšje dawno wopuščejny, šaž šloty še škarodannych dnjow; wón wjele tych šwojich wobžaruje, šak wón tročćta potreba! Šu je jena wutřoba šak čjeřta, štarošče ju poraža a štyřšmočž jej tež w dolšich nožach š mječného wječšla woščewjažy špar honi: wibži tych šwojich štajnje w najwjeřšćim štrače a boji šo wo šwojich pšćichod; šak wón woła ša tročćtom! Šu šašo šawijčž hrořného šuščoda, šida kničjomného ššćitřita čji to žiwjenje šak čježe čjini. Šu jemu nješby ničjo ššeho čjini a ččepřičš pščes njeho wulku njepřabnu, a njeje wotwidžej, šo budže to šby řepje; šakto tročćta trjebašč,

so ty ho nebyj sabył a so by ty mernu krej hebi sa-
thoma! A tu twoj hrěch, twoja wina: schtōž byj nie-
praweho cziwil, ty to niemōžejch wrěz, to niemōžejch nie-
cziniene scziinic. Twoja wina pak je jena f sadwelowa-
niju sa schtōda, wona cze pschijnebe do wōcznego sata-
maja, a hōdž mysllich na swoj poledni woformil,
w kotrgmž stupišch pschēd teho praweho sudnika swjate
wohliczo, so by wot njeho dostal, schtōž by hebi lashtuzil
je swojom hrěschnym žimjenjom, a hōdž chyzel runje jene
lepsiše žimjenje wjeicž, hōj runje, dolež hižom tak hušto
by swyat, ho polępschēcz, ale pschēgo podarmo, a dolež
f cziemnosče teho hrěcha won njepsičindžsch f cziestime
thōdženju we swētle, o kat by hižom hušto sadwelomacž
chyzł, kat by stonal: waichtarjo, njeje ta cžorna nōž storo
nimo? Kak je won troscht ho tebi itytsak! Tebi
f twojej wšchelatorej nuju, schtō wohlo ho czi lubiče
prajicž hač tōn adventiski wostrwo je rta twojeho Boha
hameho: „Troschtujcže, troschtujcže mōj lud!“

Kotrgž ty troscht pytaš f hušto žadny nienamafsch,
hladaš ho, so salschuj troscht njeberjeje! Wōn ho czi
poščica wot sleho hwēta, tiž cze wabi, sčwoju nuju sa-
dobnyje je wšchelaj lohtompschlowcju, ju falecz je wšchelim
rozprōschjenjom. To je jebaty troscht; tōn imēnje
jenož powjētschneho cziłowjēta, niz teho khtutneho. Tutōn
troscht czi ničo nepomaha na bolostnym ložu, ničo pschi
wotcženju swēdomnija, ničo na najstypniščim woformiu
šwjerce, ničo pschēd Wōjim sudnym stōkom. Tola nje-
sadowēlj! Riž by ty hrano dohko pytal po wērnym
troschē, nēto ho wōn czi poščica. Wōh ham rjenje:
„Troschtujcže, troschtujcže mōj lud, rēczēje f Jerualeom
wutrobnje!“ Hōdž je derje f trēbanju hižom tōn troscht
wot sprawnych ludž czi poščiceny, hōdž hižom wutrobn
šlowe lubeje maczerje cze trochj troschtujc; najšole cie
tola troschtujc tamne šlowe teho Knjeja hameho, tiž je
jedny Wōh wišchego troschta, wono cze troschtujc wšchi
thorōcži, w škarōcži, pschi šlōcži, pschi bidže, pschi
wšchēch twojich hrěchach, pschi wšchēch cziwilach twojeho
šwēdomnija.

W czi m dha nēto wobšteji tōn adventiski troscht,
kotrgž ho nēto tebi pschijpōwēda, taz nēdny Jerualemej?
Nadž tekst jo nam praji: „Prēdujēje jej, so jēna wōjna
kōnž ma, dolež jēna šlōcz je wōbata; pschētōž wona je
dwojake dostala wot Knjejonewe ruki fa wišch hwoje
hrěchi“, mjenjujz dwojaku šchtrafu, ale tež dwojaku hnadu.
Ta šchtrafa ja te hrěchi Israeleome bēšche wot štojna wōjna,
do kotrejež bē wōn je šwēdomnija a dalschimi ludami sa-
pleczeny a kotrejež kōnž bēšche, so bu wōn wotwōjchženy
do jatny w dalosim babiloniskim kraju; dalscha šchtrafa ja
tutōn lud bēšche pak tež tōn wotrocžowny spōschch teho
šatonja, pod kotrgmž stonajo wōn pobarmo ho przegowalche
wo prawōšch pschēd Wōhom a we swojej šlabosčzi po-
darmo wojowalche pschēczimo temu hrěchēj. Nēt pak Wōh
da hnadu hič pschēd prawom, njēcha wjagy na Jerusale-
mowe hrēdi ledšbowacž, wona je dwojaku šchtrafu wot
jeho ruki dostala fa nje; Wōhu je tak rjez hamemu psche-
wjele, so je ju tak jara šchtrafowal, wōn ho sam teobla
samolwi a šlubi jej nēto tež dwojaku hnadu: jēna wōjna
pschēczimo njepsičēczelam ma kōnž; pschētōž tōn Knjes
tych jatych Zionščich sašo powjēdže do domijn, a jēna
šlōcz je wōbata; pschētōž Wōh na jeje hrěch wjagy nje-
hlada a da jej teho wot starych profetow šlōbjenego
Mēšijaša, teho Wumōžnika wot hrěchow, a tōn hamy

pschijneje tōn cžah teho wujednanja mjēs Wōhom a
cziłowjēkami: „Nēt wulki mēr je bjes kōnž, wšcha šlōczka
kōnž je wšaha.“ A, luby cziatarjo, to je tež twoj adwentiski
troscht, so ty mēto teje dwojateje šchtrafy f hrěchamž
šahljēneje doštanjech dwojaku hnadu. Twoja šchtrafa je
ta cziwila, kotrgž czi hrěchi we šwēdomnju šhotuja, f tymi
wšchelimmi šeinškimmi njedostatami, pod kotrgmž cziłowitno
cžerit; to je pak dale tež tale nēczijšaja wōjna. Pschētōž
wōjna njeje jenož jēna wōd, kotrgž ludu mjēs hōbu wu-
cziinja; nē, we wōjnje chje Wōh tōn Knjes f sadami po-
rēczēcz, pschēd wōjnu „Knjejonw rēczji“. Tola tōn
adwentiski troscht czi nēt praji, wō Wōh ho sašo šmili.
Hōdž je tōn hrěch ho mōžny scziinic, dha bu ta hnada
hiščēje mōžnišcha.

W czi m wobšteji tale hnada? W tym, so ho tež
nom našcha šlōcz wōbata; pschētōž Khrystuš pschindže,
saš hrěschnitow šlōcznych scziinic wot našchich hrěchow, a
wōn pschijnebe to kraleslow teho mēra a wōbtwōrjējo w
naščich wutrobač a je nam jebdn hwērnny pomoznik
w našchim wojowanju pschēczimo hrěchēj, a junu, da-ki
Wōh, bērnj wōn šlōczēž tež to nēczijšajo žalostnu wōjnu,
po kotrejež šlōczenjju hebi dawno žadamy, my domach
a našdi wōndach w polu, so mōžemy tež my wēšeli
wystacž, so našcha „wōjna kōnž ma“, taz nēdny te iračstke
bžēčji, f jatny ho wrōczimjāchi.

„Troschtujcže, troschtujcže mōj lud!“ Schtō dha je
tutōn lud? Nēdny bē f našchim tekstom mēnjeny tōn
iračstki lud, ale tōnžamy je nēto rozprōschjen do wšchēch
trajow a jēho stomy wojujia f wōtrnymi brōnjemi jedny
pschēczimo druhemu we šlōczje tych wšchelatorych šerichow
teje semje. Wōn drje mošt wošēbe derje tajki troscht
trjebacž, ale we swojej njemērje a šwēdomnjenju wutrobnje
wōn njeje wo njōn roščik. Duž je Wōh tōn Knjes jedny
druhi lud hebi fa sčwoj lud wuwołik, a to njeje jebdn
tych wulkich abo maščych ludow na šemi, kotrgmž njēna
ho nēto hušto mjēnuja; nē, to je ta wulla šromadžina
tych wērzajacych, kotři ho mjēs wšchittimi ludami namataja
a kotrgmž tōn Knjes šnaje na wērje, lubōczi f nadšiji.
Wōni mjēšmōdža bjes troschta wōstacž. Šim pak placži
tež jēne khtne napominanje, mjenjujz:

„Prēdatški hōč f puščijne: Pschihotujcže wučž temu
Knjeji!“ Tutōn prēdatški hōč njeje žadny druhi, khiba
Jan tōn šchjēnit, tōn prjēdbōžēk a wuščēpschihotowal
Khrystušowmy. Niz w Jerualemeje na cziłowjetow polnym
torchōschcju, niz w fmagonych njēs tymi wšchawuczenymy,
niz pschi šelemny brjōjny lubōstny ho šimjēzajo šjōra
Genezaret; nē, w wrōšdnej puščijne won štktuje a
prēduje; w hamotnoščji, hōdž ho twoje myšle mōžny na
Wōha dopomnija. W hamotnej puščijne je jebdn Wōjjaš
ho pschihotowal na hwoje wulke šastojštwō wōt wobžet
israelskich šplahow a šrednit Wōžeho šatonja. W puščijne
tež tamny Feliaš ho pschihotowal na hwoje pomolanje,
f wōhnojnymy, doradžnymy šlowommi swoj iračstki lud
f potucze wōlacž. W hamotnej šlōschtrajiwšci wuščjz našch
Luther hwojeho Wōha pytalche a jēho dopōjna. Do
hamotnej puščijny tež Jan tych cziłowjetow wōla, hamot-
nošč je jara dobra tež našchemy ludēj a šōždemu jenot-
liwemu wot naš. Schtōž ma wōkoto šēbje štajnje wulku
harn a schtōž f rozprōschčach wēšelow won njepsičindže,
teho myšle tež jēnje njēdnu na Wōha ani na šelšbu,
kotrehož wōn nēto f nowa f nam ščēle. Kak rjenje je
to bycz dyrbjalō w dnjach našchich wōzow, jato adwentiski

časť tak mjenowany samkjeny časť bješče, dokeľz šo lud s' cšdja w nim ľazerja, wšchem rosprowščeniam i pucaja džekche a s' kšutnošču šo na kšrystuša pšchihotowasche! Šdyž šo fa poslednje ľeta adventski časť hušto njeje trčebak ľ tajnemu kšutnemu pšchihotowanju, ale hdyž bu wón časťo se swětynymi waščynjemi wofšwojeczeny, dža je tu, Wohu buď džakofawano, něko w cšejštim cšžhu hinať, a adventski časť mōže šo mjenowasč časť kšutneho pšchihotowanja na teho knjefa.

W puščynje předowasche Jan tón kšdžšenit. Kaž je puščyna wot rostkočzenyž stawo pšchjedrena, tak je tež někotroho cšlowjeja wutroba, wot winy a stōrčby rostorhana, hješ mēra. Tajnemu cšlowjekej placzi wošebje tón předawki hłōš: „Pšchihotujće pučz temu knjesej, cštinje na polach runu ščezješu našchemu Wohu!“ Zesajasť je drje tu myšlit na tón pučz pšches puščynju, po kotrymž tón knjes tych jatych domoj powjedže. Wōžno pať, šo je wón tež hšičče na jebun druhi pučz myšlit, a Jan tón kšdžšenit je wēdže na tutōn druhi pučz myšlit, mjenunju na tón pučz ľ wutrobje. Tōn ma šo fa teho knjefa pšchihotowasč. Jato Ješuš tam w Jeruzalemje hšōj advent dzerješche, dža lud jemu wotrubane haložti a hšwoju draštu na pučz sečeseľche. Šdyž něko našč lubowany krať cšhnye pšches jenu naščich wōwōw, dža šo pučz jemu ľ cšejšji wupychi s' wēnzami a pletwami. A tak ty, luby cšitarjo, pšchihotuj fa teho njebieškeho hōľca, kšz tebe je hšwojim wopnytkom počeľešji, nanajšnje tón pučz ľ twojej wutrobje. A to najšferje žane ľohke dželo njebudže. Šky hšičkšdho cšitat, tak wōbečžne te pučze šu w Wušowštej: tu drobny pēšť, do kotrežoh pučz hōľcať hačz pšches koleno; tu ľuža, pšches kotruž hšuchi nješpšchidžesť; tu hšuboko wujšedžene folije w tymjenjōstjej pšchidžesť, w kotrežž pšōdny wōš tečazny wostanie; tu džery a hōrči, wot kanonškich kulow murjete a našypnane; tu nahle kamjenje a staly, wotloť kotružž šō žyle hšubjenje dže; tu toľsty šchotny, wot cšžetageho nješpšchidžela pšches pučz walene. Keľto džela naštanje tu fa naščich pōšnosčerych, hdyž pučz pšchihotuja fa kšžerōa, bitwšičkšdja wopnytagēho! Tōn pučz ľ twojej wutrobje i mjenje dželom na tebe nječžaka. Pšchetōž: „Wšchitke doľy dyrbja šo powyščesč, a wšchitke hory a hōrči dyrbja šo ponizčesč, a šchōžš kščinje je, dyrbi rune, a šchōžš šchtropawe je, dyrbi hšadke byč.“

„Wšchitke doľy dyrbja šo powyščesč.“ Tu je hšano jebun doľ teje ľže we twojej wutrobje, wušypaj jōn i wērnōšču. Tu je hšubina ľadwēlowanja, wō kotrežž cže pšchōže bōle dele cšhnye, wopnyš ju i wēru. A hdyž šy hšuboko do hšedoh padnyť, špřabŏ šo a seľer šo na Wože hšowo. Še i tobu dele šchto, wōšbēhŏ šo pšches ľnčōmmōľče teje semje. „Wšchitke hory a hōrči dyrbja šo ponizčesč.“ Tajta hora je twoja hōrdofeč. Wona dyrbi přecj; pšchetōž wona cži wuhlad rubi na tu horu Zionštu. Ğordy wšdž jenož hšwoju wuľtošč, nž pak teho knjefa, kšz je hšičče wjeľšdŏ. Hladaj, šo šo runasč poniznemu žanej: po Želuwōwom hšowje je wōn tōn najwjeľšdŏ mjesť tmy, toľšž ju wōm žōnšte šo porodžiti, a tola wōn kam praži, šo njeje došč, šo pšchēd Želuwōm dele šhileč a te rjemjenje hōw cšrihow rošmjoľasč. „Šchōžš kščinje je, dyrbi rune byč.“ Kščinje pučze šu wotpučze, njeprawe pučze. Jenož prawy, runy pučz wjedže ľ ľbōžnošči. „Šchōžš šchtropawe je, dyrbi hšadke byč.“ Šchtropawe hōrje džerži, je ľadžew. A tajše ľadžewki šu wšče twoje tak mjenowane male pšchēstupjenja;

dyrbšich šo wot nič wuščilečič. Š křtka, šchōž hēbi Jan žada jato pšchihotowanje na teho knjefa, to njeje ničō družje hačz pofuta, a jato šwanjō pofutu wōn tu kščženju wōdžerži: kaž cži ľudžō, kšz pšches žašlu pēštwow puščynju ľapřōšēm i njemu pšchidžedžu, wō wōdže teho Žordana šo wot wšchēho pšchōa wotmjadu a wuščijčeni wōn pšchidžedžu, tak mamy my, toľšž hšny pšches hšwoje šte žiwjenje hšwoju dušchu s' hšedčami womaľali, tuškam wuščijčez pšches pofutu: to je prawe adventske pšchihotowanje na teho, kšz pšchidžē w mjenje teho knjefa, na naščeho Wumōžnika Žejom kšhryta.

Hamjeŏ.

Kř. w H—je.

Šetkanje šōže we wulkej wōjnje.

(Wotčražowanje.)

Ženje hšičče nješhym we hšwojim žytnm žiwjenju Wožu wšhōľeč, hšwatoľeč a hšwitoľu ľadu tať hšwitoľu a pšchēnōžaju šōcjuť, kaž w najčezšich hōdžinach hšady naš ľezadž hšwoju seprtembra. Šalle hdyž je cšloweť žyle maš a pšchēd Wōhom njebōštwōľeč pōňal, hō hnada i wōzu mus dobywa. To placzi pšchēde wšēmōm wō bitwšičeju. Nječ to bywa špōnacze wšchich naščich ľubych wōjowariow a teč naščich domach. Pšchēde muu na bitše ľeži jebowry, křožny cšwōny kšdžž ũa cšwōnōbēthm gōncze, jēľcny šchž, wō kotrymž je šo mi džalo, hdyž bēch kadeta a to cšhne pšchēče i došbēho mērneho cšžaha je něko njemadžnyž dopieljēne. Tōľte rjany rjad bu mi runje pōžezny. Šhōboto hšnyť teč toľte křožny postad temu knjesej wōčžu a jecho pōňōu, šo by nje pšchēd hōrdofečju wōdwarowat, pšchetōž wōn je hšau to porađenje dať a hšowemu wōľanju ľačžewjēne wotmošwōľ w tym wōkōmšitjenju, hdyž šō wōjad hšabžay byč. Jemu hšamtemu ľužička cšezč, kšwalba a džat do wšchje wēčžewjēne.

(Major po wōjowanjach pola Nancy.)

* * *

Jato runje domjaze wōwiny wōčžinich, dōndže džiwne cšzice na mije. Njemadžnyž pšchidžē domojštwōjane, šo hšuboto a bōľostnje dydach. Ša wšdžaj ũa wōkōm štwšchški dom, hšyľšach hšwany našchje žytwije; haj toľte štwšchšju po domšnje wšchēdŏne je hōbu wotloť nošhym. Druhdy šo na dobo wšdōbšidže. Wšy mačje prawje, wōjna ľudži pšchewōbročje. Tudy na bitwšičeju budže cšloweť pšchijōmny fa wēžu, nimo kotružž je předy hšes wšchēho šojmanja kšōžiti, tudy doštam žiwjenje a wōžewjēne fa njeho. Šdyž hēbi jenož ũa našche šhēľuľche wōmšhlu! Šak hšuto, hdyž hšwercž špřōžny wot štajneho hšwimērného štracha wšwšaty w bōrōni ľožach, towašch stary šhēľuľch špēwōche, a na jenu dobo, kaž by wōm to cšzice wšchitkšdž třechil, wšchitž ľašbōkōwōwō. Ša dyrbju wuhnac: to bēchu hšwojze wōľowšitjenja. Wšy špēwōwacy i wšwōľečny, pšchetōž my wōčžadny, šo bēšče džēnka jenu granata 5 naščich towašchōw třechdŏ, šchōž wē, šchōž mi ranšche hšwitanje pšchijēne. A hšesč wšchitko byče na naščōžaje wōšēdŏne hšwoju njewōštwōjajesč pōľajŏne, kaž tudy we wōjnje, tešdom wōbročezšch myšľe jato jeničšž třejach na něchō, šchōž wšchē jeniškeho žiwjenja šteji. Tak pšchidžē, šo wšchēľožy, kšz předy na žytwšwšitku wōm ničō njebadnu, tola pšchēd hōbu hami wuhajō: „Š tebi šo wēřan i hšubny.“ To je wēdže nē-ľotry towašch we najwšchšdŏm štrachē špēwōč. Wōjŏna je nō- wōčžewjēnija. Ršľfe a njehōrne šo pōštkēžji. Najšōršdŏ hšwē- wšwōmario ju wōanšēľšti a šu teč ľubli, šo cšwēdža, hdyž šō domoj wōwōčja, ľēpšche žiwjenje wšēč, kaž hačz doľal. Wōni cšwēdža džekč, jenož šo maja wšēke žiwjenja. Knjes šarawjo, tudy doľkady dopōfos fa tu, šchōžš runje prajač. Šdyž ja toľe pškam, ļajštuji towašch do naščeho hšwarčeta a wōřewji, šo šu ľuťje nje-

dżelut dopodbnja w 10 hodzinach kenijsze ja katolofskich. „Za tych druhich niz”, woprawsja so towarszaj, kiz jo mnu ja oflowom hebzi, forczj je, kaj j wjetrscha mu widitaj, ewangelfki. „Wd, ja wasz niz”, ton drugi wotmołwi, to wozbarnujo wschitaj sduchaj, „Dw”. Za hebi myslu, hujes sarawjo, huj byschoje wy to fchyscheli, to by wam w duszji derje czujito; tudy na pshyftad widzijsze, kał hłuboko nawozijnsta potrzebnojez w naschim ludu bydli. To wam wobkrućezj, jo budze jo woinje hınawitaj cżaj. Wy, kiz huj kruu schulu woinju pshchrali, budżemu žiwjenje hınat wozizj wjedżecj, kał hacj dotal. Sroshynjenje žiwjenja budże jo powyschecj. Za hebi pshczj, jo bych tónce cżaj doczafal. Derje temu, kiz budze to dożniwecj. (Pshchidobnje dale.)

Kak je Bohuškaw f Dubowina Bohja spšnał.

Powjedaničko wot Chrystowa Schmda.

Pshczelozj B. W. U.

(6. pokračowanje.)

8. staw.

Sela a schomy.

Mjes tym dżejše putnik nuz, a pshchotowa maty wobjed. Najprjedy pshinjeje młoto a hłeb, a potom ja hólčezga butru a męd, a forbit najrjenjschich jablcuzkow, ham ja so pał něšto foruščow a holotaje, a kusł cżejwjenego wina w cżijetj schłesćczanej klejsji. Wobuhkawej wólki jara derje hólčezje; a wón woprawsja so putnika: „S wotkel pał mašaj ty wšče tute dobre wězj? Wobdżich tež druhich na rubjenje?”

Putnik powjedaje hólčezej pshji wobjedze, kał spodżijnje je to wščo narofito. „Plej”, dżejše wón, po jablcuzko so naczahnywšchi, jo by je Wobuhkawej wólkit a rostkat, „jabłuta w forbitu mam f tejele jablonje. S cżejstich wotnożkow a hólčezkow tuteho schtoma wuroleje lóžbe tulo wjele forbow tajščyle rjanuch jabłufow. „Je pał to temu wopravdže tež tał, kał prajitš? „prajščelje so Wobuhkaw, so dżimajo na putnika pohladnywšchi. Methobij wja hólčezga na ruzj, pshčijnajo ja jemu hačkju, tejeje ju bele, a pokajowajše jemu male jelene jablcuzko. „Tu widziš”, rjeknu putnik, „kał wone f hačkju wurostu. Nekt budža pshczjo wjetrsche a wjetrsche, a napohledu tał wustle, rjane žošte a cżejwjenje, kał ty to forbitu. Zych wustl schom ham pał”, dżejše putnik, jablcuzko wostrawišchi, „je f tajkeho maleho jadrjejšchja narofit, kał ty na nožu jene wězj. Wšdbym tajtim jadrjejšchju je tajkle schtom, haj nješmerna mnohoščjz tajščyle schtomom. Haj f tehole jeničeho jadrjejšchja bychym móhli telo jabłufow dostać, so by zych hıwět f nımı napjelnyum byt. — Tež tutón hłeb mamy f podobnych jadrjejšchjow”, dżejše Methobij dale, hólčezej něfotore žitne sornjatka pokajawšchi, kotrez bē f špěki guba pshinjeje. „Tu ma jo runje tał, kał pshji jablcuznych jadrjejšchjad a rózowuch hımjenščjad. S jeneho jeničeho žitneho sornjatka bychym móhli wjele tyhoz tajščj hłebow dostać, kał ty tonle na blidže je. — Putnik jemu wobščejnje rozpowjedao a wopřisowajše, kał so to ma, a pokala pshji tym na hıwoje rjane žito na polu, hđžej beču hıščezje pshed kotřim cżajom jenož hrulle tejeze. Wobuhkaw bęžejše f polu a nomala f hıwojej najwjetšej wjekelozji w lóžbe lóžjz hıžom male sornjatka.

„W tał ma so”, praji putnik, „je wščimni selennyi rostlinami, kotrez tu daloko a šcherofo wotofo jo widzišji. Wšdho, trawa zu pod naju nohami, rózowe keruški, kiz tamle tejeja, tyhoz a tyhoz kłofow na polu, winowe wotnożki, kotrez špězju a jady njeje hıfuku wobkrywajao, wustle budy a jeble tamle na horje a moč tu na schtomowym šofuku, — wščitno wuroleje f tajščyle matušchich sornjatow a jadrjejšchju, selenjejšche so a tečejšejše. Wšdho, sčtož jo na blidže widzišji, młoto a butra, męd, hłeb a wino, wšče sela a forušchi, wšdón šad, haj gamo blido f kawtu —

wšdjo to je f tajščyle matuš sornjatow a jadrjejšchjow. Tešame křejbach jenož do semje položicj, a tu wuroleje jabloň, tam wjele tyhoz kłofow a rózicjow. A blał, kiz bē prjedy pušty a dornojtj, je nekt je wšče krajnopoščju debjenj a je wščim, sčtož je f žiwjenje potrebnje, nadobnje woddarjenj.”

Hólčezej beču to hame dżimjo. Kał bē hebi prjedy f najwjetščim spodżiwanjom wščo wobhladował, tał tež nekt f tym hınamy spodżiwanjom na putniwne hłowa poštučafaje.

9. staw.

Studniczka a dšezelil.

Mjes tym počjo ho hłongo hıžom jašo f horam hıleczj; hıjadli, na kotřchj najrjenjsche nuchawiti a kwětiti stajachu, beču hıžom we hłobku. Něfotore rózicjki, kotrez beču Methobijej wohebeje lube, beču pšches horzoto hłongo trachu twjadbe a spabnyke. Hıczynje so putnik w kotřim cżaju bečijšča naběžička, cżyjsche tola f najmiejščemu hıwoje najlubešche kwětajški trachu wotkrepicj. Wša hebi tehobla křejwajzu hıanu a hólčezga ja rufu a dżejše f nım f studniczku, hđžej bohary fužol stajnje promjo cżijete wody f wulleje f močom wurolečejeneje stajy cżejšejše.

Wobuhkaw, kiz jo tu bodżimacj njemóžejše, počjo: „Teltole wody beži f tehole kamjenja! Šežbe wofomljenije bych hıžom je. Jo dnyti bęžecj pshčestacj, a pšczego cjerje tola jenał hıslnje. Sčto dha je tam horjeła telto wody nalał, a hđže jo woby doščj nabjerj f dolowanju? Ty dnyřak hebi ju bšle lutowacj, hewak cji napohledu tola wruđize!” Methobij jemu na to wotmołwi, jo tale woda derje hıžom tał doho, hacj hłongo na njebeščach hıwězi, tu f teje stajy popocho beži, ženje njewotobětožjy a žaneho dolowanja njepotřebožjy. Prajščelje jemu tež, so je zych jęřor, kotřj bē Wobuhkaw ja njšmėrnje wustl šchpibel dżezak, jenož ham woda. To beču ja hólčezga jašo hame nowe dżimjo. (Pshchidobnje dale.)

Wšchelake f bliska a f daloka.

* **Najwjetšche dwornišczego** je dwornišczego w Lipsju, kotrez jo dołke leta twari. Wone ma tón wužit, jo wščitne cżahiti f jenneje hale wot hıwoneho měřtina wujęšaj, a hu to wšchelake kotije wulnamjene jafo wotšjebne měřtino cżahow jaščeje, prajščelje a bayerškeje železnizy. Tole dwornišczego je po dotholėtnym twarje něfo dołčojenere a mějeje so 4. dezembra hıwojatočnowščj f wobłanšnjenju twara, pshji kotřejz bē tež statny ministier je Seydenweš pšbla.

* **Spozočjalł dezembra bešče 25** lėt, so je so železnizja f Budyščina do Kalez wotewrjka.

* **Druze hody we woinje ho bliza.** Sčto by hebi pšched lėtom myšliti, hđžj jo tał wjele darow ludožice na bitwiščjoz icjelešche, so na naš druha wujšnja jma a druhe woinisje hody cżajaja. Něšto je jenož hıščezje kotři cżaj, hacj budža sašo hody pola najščj wjořafow wontach. Šmāno jo tón kotřej telko hodowonuch darow njepoščjele kał loni. Me sčtož ma lubeho wontach, budže jo tež ja to staraczj, jo jemu hody postrow wot domach pobrachowacj njebudze. Woni pał so pšczego tajzj, kotřjz nıšoho blisfo stajezajo nimaja, kotřjz wontach wjele. Tuzji dnyřak hebi na to myšliti, hamotřejozjym wjořafam stječje cżiničj. Wšchudžom w męšce a na wšach je měřtino, hđžej mōže jo adreša wjořafow nahonščj, kotřjz wot domach njće wozafacj nimaja. Tam wurobčezje ho abo dar móže ho wščtemu regimenterj pšklacj f tym postajenjom, so ma ho tał naložicj. Mječ jo tež njelabudže, rjanu natwarjazu hodownu tuzjku pshyporožicj. Potom do hamotere wotruho přuša hodowneho wjelela podnie!

Samolwity redaktor: J. G. 616. Šsoburedaktor: J. A. Kapler.

Cžičščezj a naskladnik: M. Smoleř.

Sy-ll spówał,
Pilmje džiłal,
Strowja óe
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny js.

Za staw apródeny
Napoł mócny
Luboóed ma;
Bóh pak swórny
Přez spaf mócny
Čarotwoóed da.

Nječ ty spówał,
Swérnje džiłal
Wóóedne dny;
Čińš pak swjaty
Duńš daty,
Wotpońš ty.

Z nječje mana
Nječ čí khamana
Žiwnoóed je;
Žywa woda,
Kíš Bóh pođa,
Wokřeš čel
F.

Šserbske njedzelske lopjeno.

Wubawa šo lóžbu hobotu w Šsmolerjez knižičiščejstwi w Budyščinje a je tam ja ščmórtičetnu psychoplatu 40 pj. dostać.

Cšecza njedzela šwj. adventa.

24. psalm.

„Wotewóće wrota ščerofo a čzińče durje na šwěćje wyšóte, šo by tón kral teje čzeće nutschajny!“ Š tu- tym šiwom wita naš lóžde nowe zyrkwine léto. Dawit je tutón 24. psalm nědy saspěwał, jako měješe tón Knjes k šwojemu ludej s nowa šacajnyč.

Sa Izrael bě ščinja teho šluba widomne šnamjo ša Božu hnadnu pščitomnoóed. Wona bě to najšwěćišče, ščtož Izrael měješe. W njej ležěščeje tašli Božeho šatnja. Wlad njej bu wopor wujednanja temu Knjesej pščinješeny. Wona bě šawdant ša to, šo je Bóh je šwojim ludom. Žako běše Dawit wščitich Izraelšich nješčecjelom, wóšebje šilistišich, pščewinył a šebi Jerusaleim na horje Zionje ša wobudjenje wušwolik, dha šo pščebe wščem wo to jene štarashe, šo by Bože šlužby, kiž běchu šo ša čaš jeho přjedowita, krala Saula, bóle a bóle šubjowale, šašo šradowal. Špžž tež bu jemu šarjeknjene a šalle jeho šynej Salomonej dowolene, Božu na Zionje šrašny tempel natwarice, dha durbješe tola Izrael š Božej ščinju na šwjatym měšnje tam šwjatnju měč, šdžez by šo mošt k Božu modlicš a jemu šlužicš. Žeho lud durbješe wjedžecš, šo Bóh njes nim bydi.

„Šemja je Knjesowa a ščtož w njej je; wščón ščerofo šwět, a ščtož na nim bydi.“ Bóh, kiž je njebeša a šemju štworic, tón Wščehomóžny, čazyše pšči šwojim ludu na šwjatej horje šwoje bydió meč! Šak

wyžozy wobhnadženy durbjal tola tajki lud š tym byč! Šaše wulke nowe žohnowanje durbjalo šo wulicwacž na žyly lud! Žehodla: Wotewóće wrota ščerofo, šo by tón Knjes nutschajny!

Boła naš je šo tutón 24. psalm adventki psalm ščinik. A to š dobrym prawom. Wščetož w adventškim čašu runje čže tón Knjes tež pščezo š nowa pola naš šacajnyč. A my móžemy a mamy š tuteho šwala wulicwacž, šak žohnowanja, šotrež Žešuš nam pščinješe, dželomni budžemy.

Wny durbimy na dwoje praščenje prawe wotmol- wjenje meč:

1. Ščto je tónšamy kral teje čzeće?
2. Ščto póndže na Knjesowu horu?

Ščto je tónšamy kral teje čzeće? Dawit wotmolwi: „Wón je tón Knjes šylny a móžny, tón Knjes móžny w bitwje?“ Šo šlinčji šaž šwalba a džal napshečo Božu, kiž je šwojemu ludej dobyče šak a šo ša pomoz- nika wušnal.

Tež nam je Bóh runje někt dobyče šak. A ša jich mjele, kiž šo do wojny ša Boša wjazy praščeli njebeču, je šo tutón čzeći čaš adventki čaš ščinik. Šsu wušnali, šo Bóh je, šo žywy, wščehomóžny Bóh w njebe- šach je. Wón je š nami, tón Knjes móžny a šylny, tón Knjes móžny w bitwje.

Šaj, tež my šmy wyžozy wobhnadženi, šo mamy Božu šwalba a džal prašecž.

A hdyž nowe zyrkowne lëto, kaž so nadzjamy a prošnjmy, polne dobycze a ja pšib tuteho dobycze czejce-potym mër wobrabzi, hdyž budza našaj njeprščezejšo pšewinjeni, hdyž smjemy starj porjad, tať so može tóžby fwoje dželò jašo satarcać a nuto fwièrneje pšozu naučič, smjemy potom wšòho, štož t fwojemu sfožu trejbamy? Më, jene bédženje hiščeze pšewo woštanje, bédženje f hredom. Šchtò dawo nam dobycze? Šchtò je tónšamy kral teje czejce? To je tón, kiž praji: „Moje kralesctwo nije wot tuteho swëta.“ Tež wón je tón kralšes bytwa a móžny, tón kralšes móžny w bitnje.

Hdyž Jezus bédše, tam bychu soćuwal, to je wo hšò fham pšhitomny. Kaž f Božim fšòncžkom wšòho fjawne a jašne nam pšched woćomoj leži, tať njeby pšched nim ničjo potajne woštalo, ale tóžda šlòžej jeho njeprščeželow a tóždy hredn na fwièto pšichšòd. A štož by fwoj hredn pšònal a so fšynknojze pšafal: Šchtò mam cžinčez, so bych šòfòžny byt? Šchtòž by Wòba wo hnadu pšòbš, teho by wón t fhebi wotal: Wòž trolštny, tebi fu twoje hredni wodate! Tžy by potafal na lubošej a fšimlnozej fwojeho nješhefelo Wòza. A hdyž je wón, kiž bédše bjes hredn, fšòncžnje tola fwoje žiwjenje woštafaj a na fšichžy wumrječ, dha je f tym hredžny wimn drubich na so wšaf. So je jeho fšmjerčz na fšichžy wopor wujebnania ja hredžny fwiè, to je pšchi wustajenje fšwiateho woštanja wuprajil: „To je moja krej, ja waš pšgelata t wodawanju tuch hredom.“ A hdyž je wodacze hredow, tam je tež žiwjenje a šòžnožej. Šchtòž to ma tehodla Jezusja ja Šòžniłoz, tón ma rutowanje ja Božu hnadu. Duž wotewrčje wrota ščèroto, so by tón kralšes nute-cžajny!

Sawjeczajny advent! Jezus f nowa dže! Cžehodla drje jich wjele na tutym žòhowanju žaneho džela nima? Dawit derje wjedžejše, šchtò t temu fšluchja, so by tón kralšes t nedomu pšichšòd a pšchi nim woštal. Wón praji: „Šchtò pšichnižje na kralšewu horu? A šchtò budže stačz na jeho fšwajatym mštnije? Kotryž njewinojzej ruzny ma a cžitjeze wotrubny je!“ Hdyž tón kralšes je, tam ja hredž žaneho ruma njeje. A runje tať, hdyž Jezus je. Tehodla napomina tehob, jašo Jezus wustupi. Jan fščeženil fwoj lud: Cžinčez pokutu, pšchetoz Wože kralšewo wo pšchibiznje!

Njewinojzej ruzny! Naškej ruzny móžetej so pšòžowacž a nještò dobre dželacž, so byčamy dawacž mëlì wotrubnyjny, a móžetej rany wobalacž. Wòžetej pať tež žaje lubo bracž a rany bjež, ja tym, fajtaž je wutroba, hacž je dobra a cžitja abo šta a nječitja. Šchtò pòndže na kralšewu horu? Kajte mžne napominanje t potucze! Kať wjele žej pola naž we-štm! Wo fšòczu je našč lud pšchi spocjatu wòžny fwojeho Wòha f nowa pytať a namatať! Krašne wopory je pšchinješt ja wòžny kraj! Dòžo pať njeje tračo, dha je stara fhebičnožej wotucžitja, kiž na to myšli, tať njeby dacž, ale bracž mòšta. A kať nješhañčiznje je 6. fajnja ho runje w tutym tať šlutnyjny cžahu pščestupowala! Ze našč lud pšchi wšchem krašnyjny dobycž najšichj pòłnoščèruch woprawòžje Wòji lud? Njeje hredž tón kralšes, kotremuž wo wrota ščèroto wotewerja?

Šchtò budže stačz na kralšewojny fšwajatym mštnije? Njež tuto wrašenje pšchi spocjatu nòweho zyrkowneho lëta naž t temu hnuje, so byčamy so pšuhowali, kať f fwojemu kralšej fšejmy.

Kať powitam ja Tebe? Tať runje nèt rad špewamy.

Cžim wyšchjchi je hšòčž, cžim wjetichu czejčej jemu wopofafamy. Cžim lubšchi nam nještò je, cžim wutrobnišcho jeho witamy. Kať na pšchilad budžemy fšwajòž wòjowarčow wiačž, hdyž so wo dokonjanej wòžnje šòžòwuje domoj wrocať! Wšdu možnu czejčej a wješele budžemy jim wopofafacž! A we fšwajatym adventim cžahu cže tón pola naž šachajnyčž, kiž je ja naž nad hredžom a fšmjerčzu dobył, pšched torrehož durbimny žiwjenje a šòžnožez, wèczny mër mècz!

Kať powitam ja Tebe? Wòž daj nam, so byčamy wošajemy kralšej dom a wutrobu woteweril, so by wo hšò to fšlowo placitò: „Tón budže žòhowanje wot teho kralšja dostawacž a prawòšej wot Wòha fwojeho šòža!“

Hamjeñ.

V. w H.

Pšichniž, kralšej Jesu!

Kralesz wotwa we fwojej tomorzy fšora ležejše. Wščèdne dželò, staročeze, wšpòta mèra lét beču ju cžitje, a jeje fudcej ruzny, fšeneke wòžcžje a krotki dječ a fšabny hšòb pšchi tožu fhežazeho fšowa pšchewèdžej, so drje macž tón ras wjažy nještanje. Wjele wšchal jemu tež hacž dotal njebè wemhacž mòšta, ale wona bè tu tola byta a to a drube rabšita. Wot teho cžaha, hacž bè fšyne maldželšta wumrječta, bè fšòho wšòb w domje pšcizka; pšcedy wšchal bè po nješòbej myšli šchtò, fšyn bè so wo njej štožowal a pšchi tym drubny macžer štomžiti. Jezus šanditi, jeničiz wòwuzny wnut, pšchi rušichj nješaf we wòžnje fiejšej. Wumrjetaj-li wotwa a wnut, potom tu nan žyle wošamocženy fšej. To jemu wutrobu wòščežowafše a jeho t macžeri wabješče, tať dotžo hacž ju hiščeje ma.

„Mì je so wòstbudžito. Dòžo drje tu wjažy cžafacž njebudu. Mašch-li fšmle, cžitaj mì, Jano, pòšlečni šlaw f bibšije.“ Wòwta njejedžejše, so ho hšòem cžimčizta a so ho wjažy cžitacž nješòžej.

„Ja hnybom šapocjnu.“ Jan wòtmolwi, „čhu fhebi jeno fwežu pšchihotowacž. Ale njedyrchu cži radšcho wo Šòžniłowom naròžje cžitacž pšchetoz ja tšì dny mamy hody.“

„Su, potom tež; najprijebu pať tamny šlaw.“

Jan pšchi fšufej fwežy cžitajče: „A njebudže wjažy žaneje nozy, a njebudža trjebacž ani fwežy ani fšòncžneho fwièta; pšchetoz Wòž tón kralšes budže jich wòšwècžej.“

„Jano, ja šòho wòždu“, wòwta fšychujwšfidi ščepny. „Mëta, ščtomny, haša polna ludu, wšcho tu je ja. Na wšpòšim stole cžlowej w bètej brajce fheži a na mnje wofafuje.“

Jan dale cžitajče: „Šlaj, ja pšchitibu bòrny. Šòžniłny je, kiž bježej fšoma teho wèščežamja.“

„Jano, hdyž pšchitibje, pomògaj mì postamycž; cžzemoj jeho witačž. To budže rjenj!“

Šsyn wòžcžej, so ma macž fwoje myšle na Šòžniłowoy pšchilad šòžene; jemu bu dšimno. Wón dale cžitajče: „Šlaj, ja pšchitibu bòrny a moja mšda so mnu, ju wòšbèčej, kať je ju tóždy fajšitje.“ Mëto mjelczejše. Zemu fšlowo m j d a myšle fšòžòwòwše. „Ja tež nèdby na fšmjerčtam tožu ležu. Nješfšum pšewo byt kať moja macž. Za mòže ho wješeticž. Šufto fšum fšwaril, macžeri fšufly šawinowal; ja wjele nješel do žaneho Wòžeho domu a ja žyle lëto t fšowjebžij njepršchšòd. Ač, to fšlowo mi do wutroby pšchima: Ja pšchitibu bòrny a moja mšda so mnu. Šchtò so mnu budže?“

Macž jeho f fajšch myšlow wòšbudžej prajžy: „Cžitaj dale!“

Jan šòho pomatku cžitacž šapocja a cžitajče hacž do pšchew-pòšlednjeje ščucžki: „Waj, ja pšchitibu bòrny. Hamjen. Šaj, pšchitibž, kralšej Jesu!“

Macz j cziha sa nim wospjetowajcie: „Daj, pschidź, Knjeże Jesu! Hamje!“

Wedom b' wuprajila, dha ho do wotnjechta jallepa. „Wón dže!“ je wšchem napinanjom sawoła. „Sa chzu ho pošnyhč, pomhaj mi!“

Zan ho hewat lohzy nješto, ale wo wotomiku jemu wščo jene njebe; bibliju pak hnydom f ruki položi. Knjeze chyzhe prajicj: „Maczi, sm'ruj ho!“ dha ho družij ras wo wotnjechto krepalče, a něchtó ho wonka woprajča: „Mano, wowka, staj dha doma?“

„To je sawešče Handrij“, sawoła nan a bžejše won jemu napjščež. Tak b' Man a hyn padnyhčoj hebi wošto schje. Njenadžite sahowidženje wobemaj wjazaj hylow nacizni hačž h'owow dowoi.

Sahy b' na pjecz m'gazow we wójnje stal a nětko na domow- lenzu domoj pschichot, cziha a stremu.

Do tomorki pschichobchij hnydom f woznynemu tožu pschis- tujichaj. Wovka b' mjes tym wuška. „Wovka!“ „Maczi!“ — žane h'owu ja njewubdži. Woblicze a ruzy b'chšej smnje, dyh wuwofat. Neje poklednje sychnjajetžo: „Pschidź, Knježe Jesu“, b' ho dowjelničo. Sasyh wješla ho ruče do hylow studžy wobtroczija. Wěšče to tež spobžiwne jettanje, žyle kaž b' hebi wovka husto sp'wata: „Zunu ho dom namalajš, hdyž hy w zušje wjele wufat.“ Wovka a wnut b'chšaj ho tež domoj namalajš, hačzunje lóžby do družje domijny. Sapschit- njenaj pšches woznynu hmjerčž nan a hyn sačzunwafchaj Ebžonitowu pschitomonjež a kłapanje wo jeju wutrobu, a nutnje nětko pschi hmjerctum h'owj Wóčjenajš sp'wafchaj.

Hodowničku b' woznynu pohreb. Ešo j pohrebnišchčja wrócziwšij ho žyle wosamoczenaj sočunwafchaj, a hoby buchu jmaj tón k'wóž čah h'udotoho žarowanja. Ale h'owu pschi rowje f nimaj r'čžane jene trochotowajče: „Strudoba je mška a hylhy šu beščč, ale jaby wobezu h'ónžo h'wěčzi, to je troščej Wošeho h'owa. W jeho h'wětle p'osnajataj, so je waju macžeri a wozny lóž na lubofne měštno padnył a so je ho j' f hodam rjane herb- stowo došto. Ščtož pak je luby Wóh wamaj j jenej ruki wšat, to je wamaj j družej čzim bohajščo bač, pšchetož tež wamaj je ho dženja we wutrobie tón Ebžonit narodžik, a nanaj je ho hyn f k'wamneje wójnje f troščej a f wješelu wróčik, hyn pak je s'kadrotčž namataš, h'owoj wozny, hiž je ho wšchdnje ja njebo modšta, hišččje pohlednju luboščž wopofafčaz a nanowe žarowa- nje dželazy njelčž pomhacž. Daj s'božni šu čzi s'rudni, pschetož woni budža trochotowani.“

J. K.

Kak je Bohuštaw f Dubowina Bohja sp'wafak.

Powjebančičto wot Skrystofa Šchmida.

Pšchetož S. Wu f.

9. staw.

Studniczka a deshežil.

(7. pokračowanje.)

Methodij wróčzi ho f nacžerjenaj s'hanu sožo do s'chrody, a počža nudawoti k'rpjecj. „Ach, ščto hebi tola myšlisch, ščto tola cziwisch?“ džešče Bohuštaw, „ty dže hebi rjane r'óčički s'ónžu- jechš; nětk budže barba wěšče pušččezč.“ Methodij ho h'mejo wotmolwi, „to kwěti a jela, stajwjeza a łopjena, k'ezk a s'čtomny, kotrčž maja tež wěšče žiwjenje, f temu wodu runje tak nušnje trjebaja, jako čłowjek napoj.“ „Tola ščto dha móže“, woprajča ho Bohuštaw, „wšchem tyme rostlinam woby doščž nanofhčž? Ščto dha tam h'owje k'ajš, ho by s'čtomny wščofo na wješčich tamnje hory wotk'rpjacž?“ Methodij jemu wotmolwi: „To je

wščo derje wobštarane. — Kaf a na kaffe wofčnje, to h'udžž prjedy s'lonich, hačž ho nabžijechš, pschistajai putnik, na dalote m'róczakki pohlabuaj.

A woprawdže pschihna ho po h'mišt cžorna m'róčel pšches hory — počža potapowacž a p'róščizč a da ho b'órh do hylneho desččja. To b'ědže ja Bohuštawta sažo něchtó spobžiwne. „To je jara buščna pschiprawa“, prajesche wón, „ta čzi wjele džeła salutate. Kaf k'rafnje tu woda w t'žazž k'rpjacž dele pada, kaž f k'rpjacze h'any! — Tola ščto dha tule m'róčel, kaž ty spobžiwnu pschiprawu pomjenowata, hem pschihna? Ščto nanofh telko woby tam taf wščofo horje? Kaf ho to ma, ho m'róčel taf lohzy w powěšje ptuwaj a wo dele njepanje?“ — „To wšchaf wšchitto h'ijchče s'lonichš“, wotmolwi Methodij. Pšachot pak hišččje doščho na m'róczakku pschiladowajče; napoflebru ho wona rosp'čunwšchij šhubi, a njebjo b' sažo jašne a m'bre.

Mjes h'anymy tajtimi nowymy w'žamti, mjes rabočžemi a spobžimanjom b' ho h'ólčezej džeł jara k'ěšije minš. Pšchetož sto w'žow, na kotrčž my druhy lubžo wšchdnje je widžžaj ani nje- k'edžubujemy, b'čhu Bohuštawkej lube d'žiwaj, a wina wješlafchij jeho naprašchowanjom.

Napoflebru chyzhe ho h'ónžo f tamneho bota čjora h'owacž, Bohuštaw sastróženy a w s'rače sawoła: „O šč, h'ónčžčo pod- nurga ho tamle do woby; nětk sawešče bašnje, a wšča waju wješketočž je le k'ónzej. Sdy dychmoj hebi tež něčajtu lampu sa- h'wěčiččž chyzjoj — to by namaj w teje wufkej rumninje mačo pomhala.“

Putnik h'ólčezja spofoj. „Njemej wo to žanu staročž, luby h'ynčo“, džešče wón. „Nětkle storo spacž p'óšbomje; f temu žaneje h'wěžy njetrjebamoj. Hačž ho wušpimoj, budže namaj h'ónčžčo f družje stromy mjes tamnymy horami sažo s'khabčezč, kaž hy to dženja rano widžžak. Tak b'ži mono, ani fo by w'womif- njenje im'eron štalo, stajnje k'olowotofo h'wěta a wobh'wěčža a woh'rěwa wšchitto.“

10. staw.

Najwaznišče praščenje a najwětrnišče wotmolwenje.

Bohuštaw pschidźe pak na swoje prjedawajče praščenje, na kotrčž jemu midny putnik je samuštom na m'ěšče wotmolwafč njebe, so by pšches to hišččje wješču w'čžimnoščž we nim šudžik.

„No, kaf dha ho to ma“, počža ho h'ólčez j nowa praščezč, „jo h'ónžo pšchego sažo s'khabža a ho h'owata? A ščto je tule wufku, k'rafnu a taf wščofo kuljoj pšchestr'ěn n'warič a taf rjanu m'ódru wobarič? Kaf je ho tam do štaj telko woby wšako, fo popošaj taf nadobnje won b'ži? Ščto f wobž m'róčele, so taf lohzy w powěšje ptuwaj a wšče rostliny f t'žazž b'čyf- tazymy k'rpjaplami maczeja? Ščto wuči p'aczki b'jes pšchčakki taf rjane sp'ehy? Ščto je kwěti a s'čtomny do taf m'ólčichš jorjafkow s'khowač, wo wone, h'dyžkuli čhemy je m'čž, wurostlo, semju daloto a s'ččeroko f trawu a k'rafnymy kwětkami wobk'rajja, a naž j taf w'wobčnymy darami woboh'wěčjeja? Ščto je to wščo taf derje a taf k'rafnje s'činič?“

„Potajim ty woprawdže m'enišč“, džešče putnik, „jo dyrbi tu něchtó byčž, kotrčž je to wščo taf derje a k'rafnje s'činič?“

„To ho wě“, wotmolwi Bohuštaw, „temu dže h'inač byčž njem'žje. Ščtož by temu w'ėčž njedkač, njem'ohš p'čij stromym rojomje byčž. Mužojjo w naščim wobudlenju dyrbjaju doščho džełacž, chyzču-li jo jenož mačo wješčje s'činič. Zunu chyzhe k'ruč wješčja ip'onyč, a tu m'ěšajmo wufku p'róžu, h'dyž chyzču jón k'ručy w'p'jercadž. Tež našča lampu ho šama wot ho njef- sašw'ěčšje; a njedachmy-li počnjeje h'edžčž, dyrjochmy na nju derje k'edžbowacž a pšchego wony wšij pschilawacž. A wódnij h'ud dyrbjesche tež pšchego j nowa doštomny byčž, jeli fo njedachmy

pięca tradacj. Zienicku różniczkę f papjery wurełacj — to dawo hżom wufku próbu, a dyrbitel f temu dobrej woćji być; to ham derje wem. — So pał wśchito, śchtoż tu wokolo hejbe widżu, wot cżłowjećich żurow wudżónane bęż njemżo, to praji ni pichy dal- śchym roymyhlenju wój rożum. Śchto pał t ó n je, kż je wśchito tał śchinit, to jenoż bęż rad wjedżać."

Różke, hđż bęćhe hólczeg wot wulfoczeje a krańnośce śweta a wot mudrośce, kotraž łoż wśchubśom poławońacze, hnutu, a wot mnohośce dobrotow, kotreż wśchubśom widźećhe a pśónawońacze, toż pśichowaty, hđż cży bęćhe f najwjetśhej wćżpnoścy honicz, śchto tón wulfki dobroczęć je, wot kotrehoż wścho wufhođo, nęćke bę cżaj a napłępcha pśchileńnoścy, so by putnik hólczęcy wo Wobu, wo Wożej wśchobomżnoścy, najwjetśhej mudrośceji a dobroczynośceji rěczęćj pozćak. Ś wulfkej nutrnoczeju, f hnutym hżokom, je byłłam je woćjomaj dźeche putnik: „Ty natej prawe, łube dźečo, so dypci tu nęćho być, kż je wśchito tał berje a tał krańnie śchinit; tehołe wśchobomżnego, najmudrićhego a najdobročynośchego, kotreż je wśchitke tele wěny śchinit abo stworit a też cżłowjećej żywenje dał, mjenujemy W o b a, natehogo łubeho njeobjeśheho Wóćta.“

Każ tamne ranje, na kotrymż přeni trucej kónżo śhbadźeć widźećhe, hđż je swojimi pśchecrańnymi pruchami wśchito pośco- cżowacze — tał, haj hśchęce ſpobżniwniśho bęćhe hólczęcej pśchi tyckle ſkowacze wo wutrobu. Pomyhlenje na Wócha ſhbadźećhe łoż toż rjeż nutkowne kónżo we nim, kotreż jeho rożum roś- ſwětlowacze, jeho wutrobu woħrěwońacze, tał so łoż jemu wżny ſwět wofoło ničo drugie bęż njedobacze, hżba hame dobrotu jeneho łubocżynocho Wóćta.

„Daj, łuby Wobuškawko“, dźeche Methodij dał, hnuće hólczęzowaje wutrobu pchyniwićhi, „Wóh je tón, kż je wśchito, śchtoż tu widźić, ſtworit. Wón je tamónie krańny, móbry wjetć, kż łoż njeho mjenuje, ſejłaja. Wón je kónżo ſoħwěćit, a jemu wśchubny puć pśichopotał. Wono ħwěćji nam pichy natehym dźele; pichę jehi cżople pruji ſrawi ħad a wóćju runje tał, jako łoż jehę pichy woħnuju woraja. Wón dawo wóćje je ſkowoz bęćęca a f mrdźelow padacj, so by napojit a wśchito wśchicewit. Wón wupychca natehu ſemju f trawu a f kwětłam a dawo różicźłami barbu a wón. Wón dawo nam f ħrułojteje role wśchubny ħłěb, a wobćężuje ſchomowu ħańcy je wśchelaćkami prodami. Wón ſtworit ſchtom, kż nań je swojim ħródbtom wśchicewja a je swojim drje- wom woħrěwa. Wón nawuczi ptacźki jich ſpěwo, f kotrymż nań ſwojećelija. Wón wobćeże jednatło, tu tebi f noħomaj wotpoćzo- wacze, f ħprej mjehćej wofnu, f kajteje je twója a moja draća wudżónana. Wón dawo nam wśchitko, śchtoż f bęhlenju a f wot- pocżowanju trjebamy. Wścho je wón tał krańnie ſchinit, so bęch- ny na jeho ſtutacj wo ſrawońal, jeho łubowal, jemu poſchicźni byli, a nęćho f njemu pśchitńc męhłi — do hśchęce wojele krań- nićhego ſweta, jako tu wofoło łoż widźić, hđż ħmęjemy pśchi nim hśchęce wjele wjetśheje raboćce. I ħacźruny jeho nęćke hśchęce wđżęć njemóźemy, dya tola wón nań wśchubny widźi, ħyćhi kóže natehe ſkowu, haj wé też wđę natehe myśle. Wón je kóže wotomitiłenje pichy nań, a wobzi nań na wśchđę natehę pućacj. Wón wumóže też tebe f cżymoweho woħyhlenja mjeś rubjeźnikami, a da cze na rukomaj te mni donjeć. Wón je natej najwjetśhej dobroczel, natej napłępchi pśchecel, natej naj- łubocżynośchi Wóćta.“

Wobuškaw pśchipoćkwaćhe pobożnemu putnikę f najwjetśhej ledźłimoczeju a f poħnutej wutrobu, a njepućchęji jeho f woćjom, tał łoż ani ſhonit njebę, so je mjeś tym nōż łoż pśchibłżika. Měpazęć, pſeby runja maćej lėdma wđżomnej mrdźakazy na njeħu, ħwěćęćhe nęć f najrěćńdeji jaħmoćci, a ſtejećhe, f wjele tyħoż bęħkotazyimi ħwěćkami wobbaty, wyħolo nań jęworom. Žęjor

bę wulfemu, jaħnemu ſchpibetej pobobny, a ſpacze łoż, jako by w nim drugie njeħo f mępacźłom a mrdźelami był. Na ſchtomach njeħibacze łoż žane liſećećho, bęćhe žyle cźicho. Wono, hśchęce njemate jaćuće — jaćuće poboħnośce, ħtuboteje pofor- nośce a nutrnoczeje pichy wśchubępśchitomnośceji Wożej pśchewa hólczęzowu wutrobu. A nęćko ſtytny putnik ruzy, ſhęny woćzi f njeħu a pozca łoż wóťje modlic — też Wobuškawto, to widžo, poħbęny přeni kóžę ſwojeji ruczy f njeħu, a wupraji kóže ſkowu po nim. Śwstny bężaczu wobohemu dźęćęć po ħozam pichy wompſhlenju, so je jemu Wóh, kotrehoż botal ſnał njebę, tola hżom tefo dobrotow wopotajal. A hđż bę putnik paczerje doſpěwał, pśchitajti Wobuškaw f wulfkej raboćci poboħnego Methobija ħam wot łoż hśchęce tute ſłowa: „Ja łoż tebi, łuby a dobroczyno Wóho, też hśchęce dźakujti, to łoż nje f mojeho předawśchego cżmoweho, woħydnego woħyhlenja wumóźit, a f temule dobremu mućej do- wjebl. kż mi tał wjele dobeho a krańnego wo tebi pomjedacze.“

Putnik wja hólczęza ſa ruku a wjedźećhe jeho do ſwojeje ſtwicźki. Tu pśchibotona jemu łożo f mjehćeho moćhu, a wobźę jeho f toćkej wofmjanej plachty. Wobuškaw, mućny dojeć, bórty wuħny.

(Pśchidownje dał.)

Wśchelake f bliška a f daloka.

* **Sandżemu njeħelju** męćeche łoż kęćuće poħńenje ħerſibe kęmſchenje w Drazdźanach. Spowjednu wućżu męćeche ħieś ſaraz ſchjżjan f ſłotez a předowanje ħieś ſaraz Domańſka f Budejez.

* **W tym czaħu**, hđęć łoż jich boħuel wjele bęśchwođomniwnych cżłowjeťow pśchęs wurjadne wótnjele doħdy woħobaczećj pyta, je dobre, potajacj na ludzi, kotřj dobru ħwalbu ſtejnje ſdężęca, jo tajfe cżinjenje jaħubżuja. A to je wulfki fabricki wubdęćej Krupp w Eſſenje, kż fanony ſa natehe wóśſto dźęła. Krupp je w ſańdżemym lęće nęħdže 20 miłionow ħimnow doħyta wjaży nęć ħacj pęćej. Ale woni njęħu teħoła ſwoju diwidendu pa- myćhili, ale ħu te žyle wjaży wuſchłowane pjenjeły w tej męrie, taż doħoby poħńenje wo męćneho kęła pśchecroca, f lępčehom ħiniliczym naprawom dał. Woni potajim njęħu wot woħraw- dźiteho wójnjeħo doħyta ničo ſchowali. To dyrbjało f pśchi- ładom bęć f drugich.

* **Śchtoż ħębi ħuſto f najchimi łubymy wojakami** wonacj na bitwićęcu pśche, bndže wobſchęđowacj, so woni woħębe rad poſtne napobładitaj f woħraćam pólnych poħrebiućchęcw domoj ſęćel. To woħnanjenja to pobożne cęnje napřchęcy jich padnjennym towarćcham. A je też woħrawdže ħnujaze ħyħęćęć, f kajte ħubocju woni te poħrebiućchęca tam wonacj ħładaja a wupychdaja. Woħębe rjenje wotħladane je poħrebiućchęco w Wenš, na kotrymż je wulfki dźel pola ħórki Loreto padnjenny ħwoj poħńeni wotpoćnj namaf. Přęđu ſteji na pomniku napřbane: „Tym w bitwach wofoło Loreto ſnućize poħnjennym myćerjam.“

„**Bomħaj Wóh**“ njeje jenoż pola ħnefow duchownych, ale je też we wśchđch pſche- dawacńjach „**Šerb. Nowin**“ na wſchđ a w Budyſchnje doſtać. Na ſchtwórcę- ľta placzi wón 40 pl., jenotliwe cźiſta łoż a 4 pl. pſchewawaju.

Samolwity redaktor: J. Góń. Šoburedaktor: J. A. Kapler. Cźiħęćęć a nakładnik: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Pilnje dšólat,
Strowja do
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprówny
Napój mócny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf měrny
Čerutwoś da.

Njeoh ty epówał,
Swérnje dšólat
Wšódné dny;
Dšóat pak swjaty
Duśt daty,
Wotpošó ty.

Z njebjes mana
Njeoh si křmána
Žiwnoś jo;
Žiwa woda,
Kšé Bóh pada,
Wokřes čel!
F.

↳ Serbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wubawna šo lóđu šobotu w Šsmolerjez knjižničičečetni w Budysčinje a je tam ša šchwórtičeru pšedpłatu 40 pj. dostać.

Šchwórtka njeđzela awenta.

Jeř. 12, 2—6.

Bóh je moje šbože!

W čěžnym frubnym čžaku profeta Jeřajah wachuje a čžaka je šwojim ludom w jasnjeje a šytnošči na lepšči čžoh. A Bóh tón knjes šewi šo jemu a pokaluje jemu bliřki tónž domapytanjaja a křostanjaja, nowe šwěće ranje, nowy džeř šboža šo bliři ja potuće a wěrjaze wutroby; hnadueho dopjeljenja a wušřijčenja měřty a nješety, jako by hižom pšichyćto, motročž Woži šwoj „džatowny křerlujš ja dobroty Wleřijaša“ šapšewa, w tořymž wot špocžajta hačž te tónžej křineži: Šlaj, Bóh je moje šbože! Tež my čžezny we šwojatom pšichotowanštim adventškim čžaku ja wódu nahonjenu wulku Wožu pomož a we wšóčeh nujač a šarowčžach čžesteho wojnšneho čžaka tutón křerlujš šapšewáč, pšichi mješach pšehed nješpšezčelemi a w domiřnjaj, w domiřnjach a štatofach: Bóh je moje šbože! Šchwóřtuli tak š wěrjazež wutrobu wušnawaj, tón šlyřiči šrošćenje š tuteho křerlujšča: Njeboj šo!

Šak nještónćenje bohate a hłubote je to šłowčžto „šbože“, kotrež profeta wo naščim Wošy špšewa; pomož, wušřowboženje, wumóženje, mēr a šbožnošć, to wšichito je w tym šłowčžtju wobštantnjene. Wšichito, ščtož wot Woša a š Woša wušřabžaj, ščtož we nim mamy, ščtož t njemu wjedžaj, to je šbože. Wóže šwět abo družiči čžlowek jo nam bačž? Ne! jeničžny Bóh móže jo nam wobradžič, jenu we Wošy šmēmny a dyrbinny jo pytač,

jenu Bóh je našče šbože. Šak hušto je Šřraelški lud to nahonit; hdy by žujym pšichiboham škřuřit, hdy by šwoju pomož pola pohanšřič ludow pytač, hdy by šwojeje možy a krašnjeje šo šordžit, dha dyrbječe šajnje tajki škad a wotpad š čžejškim nješbožom šapšezčič; hdy by pak šo žyle na šwojeho Woša špšezčejat, dha by tež šylniřičich nješpšezčelow pšehewinyl a je žohnowanjom we šwojich hětach. Šchwóř je pak Šřraelški lud nahonit, nětko š čžejškim domapytanjom, nětko š dobyčejškim wječelom, to je tež na šajlach naščich ludowych šrawiřnow kaž w kniřy naščeho žiwjenja hšufoto šapšehane. Škaž na šfale šalozeny šteji lud, dom, wutroba, kiž w nješpšewinjomnej možy je šłowom a šřufkom wušnawaj: Bóh je moje šbože. Wóle duři šředy wibžimjo to w něteřřičich čžejškim wojniřčich čžabach, našči wojowarjo š žujšo a š balokoleče jo nam špšewaju a my jim wotmolwimy š domiřny: Ša šo dowěrju a njeboju šo! Šaj, špšezčej šo žyle na twojeho Woša, dha niřby njebudžeřch wopuščezeny. Njeboj šo, šuby krajo a šudo, hačžtrnje je twojich móžnych nješpšezčelow tak wjele, — twoj pomožnik je Bóh tón šřnješ. Štare šlowo: „Jeřbyn muž — abo jebny lud — š Bohom je pšehožo wjeřšćina“ — je naščeho ščěžora a naš wšřittiči polne pšehšwědčjenje. Njebože šo, wy wudowny, wy šřyrotki, wy žarowazy w kraju a šudu, wóu čže wař trořčtomáč, kaž jeneho mačž trořčtjuje. Njebože šo, wy šřanjeni, kořiz pšehed njeweřštom pšichyćchom štejiče, wače žiwjenje, wařch pšichyćhod je w šřneřšonej ruzy. Njebože šo, wy mreřjazy, tež w šmjerčži Bóh našče

šbože, świetko, żywjenje woſtanie. Njebój ſo, węcziſny, wiſheghomóſny, ſwěrnny Bóh je piſhes Zeſom Khrysta twój Wóczęz tu a tam! —

Piſhes Boje ſzewjenje profeta widzi, kaſ ſwobodnje a njebójſliwje Bóſi lud ſo j jaſtwa a j zuſby dom wróći do kraja ſwójſch wóſow, do kraja ſwójſch Bóſha. Wóćy ſo jaſo wo wróćach domijny a piſchi męſtnach Bóſeje hnady ſhromadźuje, ſo by pſchi ſtudniach teho ſwoja ſo wućićeſi, woſchewiſo a poſpłniſi j czełom a j buſchu. Kaſ horzo je ko jim huſto w zuſbie huſtalo ja tutymi ſtudniczkami; kaſ jeleń jaſchi po ſhmej wođe. Woni ſu huſto ſawutliſi a wumjeſtiſi w tutej duchownej nuſy, kaſ ſagarony ſyn w prukinje. A kaſ wjeſele, dźaknje, ſwěru chędźa nětko t pſchimarſam a woltarjam teho knjeſa kſmarata, te rjane Boje ſkłyby woſhadacę, Bóſe ſłowo a Bóſi jaſoń wuntęcz a wucięć.

"Njeſhobdęce tam a ſem, pytajeće žórko!" Bóćę, czełpaćę wěru žiwjenja te ſtudniow ſwoja naſchego Bóſha, jaſchimiſće a dſeręce pomoz a žoſnowanje teho knjeſa! Kaſ wiele ſwětnego wjeſela a ſwětnego horja, w kotrymž naſch lud doſho lejeſche kaſ w Babilonſkim jaſtwe, je ſanicęne a roſokamane wot wóſniſch widoſow. Se ſabludźenja a zuſby ſmy ſo, dźał budź Bóhu, dom wróćiſi. Kaſ wiele ſhnytych, dźerjanych, jedoſtych ſtudniow a luſow je ſo ſabypało w móznych njewjebracy woſny, — Bóh daj, ja piſhego! — a kaſ wiele ſtudniow ſwoja a žórłow žiwjenja je ſo jaſo wot pſchitęwmožebo procha a poſjela wotkryło a na nowo wunamakało. Něki Bóſeje hnady piſhes kraj a lud jaſo dęje, kotrych ſhóžna woda wóczy roſjaſnjuje, cęku a buſchi ſtrowotu pſchinjeſe a ſwědomnje wuſwobodźi wot brémjenjow a njeměra. Njebój žórka Bóſeje hnady nowe ſluda wjele ſpłniſche a kraſniſche hać w Jzraelu? W Węſlechemje pod wrotami bęſche žórka kraſniſche woby, j kotreję pićę biżi Dawit we wóſniſkim cęku jara žadaſche. Njo rjeſto j ſeho wóſſta cęčepachu a pſchinjebehu je ſhmetnjom ſtrachom woby j tuteje ſtudnje. Głaj, to dźęćo j Węſlechem, miſcht pſchi Żakubowej ſtudni, dobyćeż a Wolgatha wotantnje nam piſhećziwo wſchitkim njepſhećełam ſtudnje ſwoja a napowija naſ j nić j węczi-nemju žiwjenju. Snačeſi ty, wěręjza wutroba, teſe ſtudnje hnady a ſwoja, kotrež je Bóſa hnada nam wotewriſa, kotrež ſu nam naſchi wěręjzy ſwěrnny wótęjow wutworliſi a ſawotajęſi? Twój luby Bóſi dom je ſwiatej dupu, je ſwijatym Bóſim bliſdom, j Bóſim towaſtawom piſchi žinyw ſłowo Bóſim, w ſhęrluſkacha a modlitwach, — a wonkach piſchi mjelaſ, na poſi cęleſje wſchitte beži žórko Siloach j węczięne ſwijatizny, wſchudźom tam nutſtach a wonkach nadęnbęzemy teho, kiž dęnſha hiſchęce rjetnje: Komuž ſo pićę chę, tón wſchidźi te mni a napij ſo; moje cęleſo je ta prawo jeźb a moja trej je to prame pićę; ſhóſni ſu cęi, kotřiž ſu laćni po prawobęći. Praćęje tola, będe dha by naſch lud, będe dha naſche wóſtko woſtalo w luźnych přemich dnjach teje woſny, w praćęje horęcęje bitnow a wſchęch tyſchwołęow, w ſhuchęce doſhego woćajowanja a cężękeho trabanja? Wdy budźimny ſawutliſi na pęču. So my hiſchęce tu ſmy, ſo ſtejmny, ſo dobyćeżyj doprębka bęzemy, to je dęnu piſchęd naſchimaj woćomaj, to je jeno móžno piſches

to, ſo naſch žyly lud ſo ſhromadźi w ſpóſnaczu a wu-ſnaczu: Bóh je moje ſbože; ſo je bebi móz a ſpłnoſę, ſęčępnoſę a wutrojnnoſę, troſcht, woſchewjenje a žiwjenje nacękpał je ſtudniow ſwoja naſchego Bóſha. Będźi teſto tawoſhtow naſchego luda teſe ſtudnje jaſo namaka abo j žyła haſke namata, będźi teſto tawoſhtow nutſtach a wonkach je ſwiatej ſlub j Bóſhom ſęziwiſo, ſo chędźa cęſaſ žiwjenja pſchi tutym ſałoſiti a žórku žiwjenja wo-ſtać, — to je biſom dęnſha wultle dobyće, wultle žoſnowanje, pomoz a wumozjenje, — na to ſo nadźijamy wultleho ſwiateho pſchichoba uſchego luda a ſhęſortwa. Bóćę, wy wuſny a maſi, ſtari a młodſi, j dźęłęćęſtiniſi a ſ wojowarſki rufami; ſtęćęje ſwěrne macęzne rufi a nawucęje mjeſte dźęłęcemo rufi, ſo bydmy wſchitzy je ſtudniow ſwoja cęčepali. Napęłęće j woby žiwjenja wſchitte tarany žiwjenja, jednore linjane wſchędnego dnja, kroſne a woſebne naſchich ſwjeźęjenow, tarany wjeſela, tarany ſpłlow a żarowanja. Cęim wjaży cęčępacę, bebi a druſim, cęim bole budźęće ſaćęcz a naſhonicę: Bóh je moje ſbože!

Pſchipowjedajęce mjeſe ludami j dźakowa-njom mjeno teho knjeſa! Toſe napominanje profeta ſwójemu ludu ſobu dawa na pęcz won j jaſtwa do ludeje domijny. Mjeno teho knjeſa, kſwalba jeho ſwěrn, kraſnoſę jeho ſtutkow dyrbi być jich wódróſniſti ſhęrluſch, kiž dyrbi potom kſincęcz pſchi nowotwarje Kſjeſowje ſwijatizny a Bóſeho męſta, kaſ pſchi wuſwęje a wo žnjach na domiſnjnych polach. Wonęmjene haręy dyrbja jaſo ſwucęcz a kſincęcz piſhes kraj a mjeſte te kſwalbe Bóſha, kotrejęz dyrbja wſchę kraje poſne być.

Bęjom nětko kſincę j wutrobow naſchego luda: Tón knjeſ je mój pſalm. Żadny pęcz naſchich wóſſow bieſ ſhęrluſka: Żędn twęrybę hród je naſch Bóh ſam; ſhęch, piſhes nožne widoſowno morjo ſo ſwěwa: Khryst Kyrje, na morju pſchi naſ ſtej! piſhes bitwiſchęja a ſwijatizny móžnje ſchumi: Wdy bęzemy a chęzemy ko modlić j Bóhu; ach, a ſchib móže licęćę, kaſ huſto je ſo ſaſpęwalo j dźakowanjom abo j proſtawami: Twał, o moja buſcha, twał na Bóſa!

Šmęle a moſte teſe ſhęrluſche ſaſo wonęmicę! Będźi domiſniſe ſwonu budźa ſhęrluſch męra ſaſpęwacę, będźi naſchi wojowarę j dobyćećęſtini ſhoręjomi ſo t nam wróćę, będźi móžemy jim t ſaſowidęjny a powitanju napſiđęćo bićę, — kaſ dyrbi teby móžničho, kraſniſcho hać ſdumjenje ſwonow kſincęcz naſch dźakny ſwalobny ſhęrluſch: Cęlećę budź Bóhu we wſchotęſi!

Węćęje chęzemy j pokřym prawom mjena naſchich wjednikow a dobyćećęjom piſchekraſnię, węcęje chęzemy po ſwiatej pſchilęſkuſnoſęci mjena naſchich ja naſ ſeręctęřę rjetow, kotřiž wonkach abo nutſtach ſpja, je žoſnowawym dopomnięćęjom wobarnowacę, — ale naſch dźał ſo wuſche poſwęba j horam pomozę a piſchekraſnię piſche wſchego a we wſchęm mjeno naſchego Bóſha a Šbóſniſa. Będźi mjena tamnych naſchich ſwěrnęch ſteja ſopiſane niž jeno w taſlach ſtamſinow, abo w kniży žiwjenja, — dha ſo ja to temu dźakujemy, kotrežoh ſkwalbu w dźakowanju a w nadźiji jańdęſho, poſtęryjo, krajojo, Simeonowe a ſhanie wutroby ſaſpęwčow. Cęſęje ſu domapętanja naſchego cęſaſa, ale tola budźa nam węcęje t žoſnowanju, je-ſi mjeno, ſłowo, wola naſchego Bóſha a Šbóſniſa budźę wobarnowaja, wobdaję móz naſchego luda w pſchidobnych dnjach. Poſpłnjemy a dobyćećęſi piſchęćziwo nje-

pscheczelam, sjeednoczeni a sbojowny nutkach budze nasz drogi lud w hnadze wot Boha, we swerje sa Boha. Wschitke te sankcyjne durje na swecze sašo wotantynicy, rostislane mošny sašo twarič, prošine a pušte mštna wupjelnič, rany sahojicz, wutroby pošylnič, byšly setreč, — swotak mošli k temu wšchemu wutrobotojč a mož brach, jeli niz wot našeho Boha a Sbožnita. Našča pomoz steji w jeho mjenje. Jeho krašnolč, hnada, swera dyrbi ho wšchubžom pschypowjebadž a wšchitzy hu k temu powołani, kotič chěžba do wječnego Žiona nuš janič. Kšwalba teho knjeja wobarnuje kaž pschjed strašnej horbolec, tał pschjed strašnym sadwelowanijom, wona po-tajnje twerdy žalož, prawy puč, sbožny dobyčerstki kónz. Wórsly hodowne swony kwiędžen sboža, džen našeho Sbožnita nam tajwonia. Wšch, sčto tebi pschypowjebadž? Haj, my jo wemy, niz hač runje; je wójnik czoš, ale runje won dokelž je pschczo hiščeje czežki wójnik czoš a trejrošleže na jemi. Wone špewaju a přebuja nam: Wěr na jemi; pschetož Wóh je moje sbože! Hamjez.

w.

Selhanje Bože we wulkej wójuje.

(Wotracožowanje.)

Dženka je njebžela, ale niz taž w domijnje, hódž swony kšica a čłowjekow k modlenju wotaja. Zow je btafi žrimot lanonow, kiz dšiwije do šwedomija reči. Pschczo je, taž by Wóh swoje šhožate šudjenje ad čłowjetamj wulonaj, kotič jeho předy šnali nješju. Zato pschjed krotkim nabžehowadnym, hebi ruzj šandachym a po modlitnje našeho knjeja a Sbožnita šmetom šmjerzi napšchecžo džechym. Šizom nětoty, kiz bžče předy lozialdemocrat, je hebi na swoje wotšilenje wot Boha po-wšpšitl je ho sašo k njemu wróčič. „Wóžž je nija najwšjetča, je Wóh najšlšičny.“ Włobolč, kiz je na wopacznyh pučach, čypta jenož jedy džen eoš na tajnim šmjeretnym bždenju ho wobžžičič. Wona by teho knjeja na šolenach wo mēr prošpa. (Pioner i Franžowškeje.)

* * *

Přenju wóhnojnu šchčženiju šym mošnje došli, luba šotra! Tač hebi to myšlit njebžch. Šzym we šlowje wot štelena žyle wjerčezaj. Š prawizy a k lěwizy šulll tač krupy šetadž. Žadny wofomik wšny nješju. W nozj je hiščeje wjele wrótničho. Njebželu wječor hebi hžjom myšlach, jo dyrbyj swoj testament ščitněč, jato granata njenadžjny pschde mnu dele prošny. Šejt-man hebi myšleče, jo šym do šulstow rošlečal. Wón ho mje tež prašechje, hač je ho ni něčyto štao. Ale Bohu džatowano niž. Jenož štróžeje. Wl šlawy šchepotadž, jo možach šdy šteječ. Žuda šotra! něto može čłowjek ho modlič nawuknyč, a to možčch wječor hódžiny dožmo bšlyšecč, tač nutnje je k Bohu wobla. Sa dyrbyj bah wulonaj, ja předy tež hiščeje tač žyle wěrjazy njebžch. Ale něto šym tola žyle šinašči. Něto čujemy, jo Wóh je — . . . .

(Čakli wojak swoje šottje.)

(Wšchichodnje dale.)

Kak je Wobuškaw f Dubowina Boha špšnal.

Powjebadžto wot Šhenjoja Šchmida.

Pšchetožič Ž. Wuł.

(Š. potračowanje.)

11. šlaw.

Puč do hór.

Putnik Wethodij mječelje hólčezja pschcz žyle lěčo pschji hebi, jo by jeho hiščeje lěpje rošwucič, a wot wšchlačnyh brolnyh

reči a njepecočinow jeho wotwucič, šotrmž bē mjes rubžejnikami pschwinutw. Wšoda ho putnik tež nabžičelje, jo hólčezje, šotrehož šichaj bžčejte pschji tač doštim bydlenju škuboto w jemi šhrejje šolēdnaj, tu pschji nim w čšeršwym powerje pschji šrowej jēžti najškeržo šwony přebawožny šrowolč a rjanolč sašo doštanje, a jo šmejaj potom jeho šaršerje čim wšjetšym wječelolč na nim. A woprabžbē bē Wobuškaw bōry sašo tač rjany, tač lēžezja rōža w ranšijm šlōny.

Šerjebž najšyma čyžljče Wethodij, kiz bē předy něžy dalato wotato pobyt a wjele mēlow wulobadž, hiščeje junu swoj kiz do rufow wotč, a ho na puč do blifto lēzazje wobwbdeneje krajiny wobadž, jo by ho tu mjes ludžimi po hólčezowymj šaršimaj dopra-šchawal. Wón bē f njem tamneho mšowženza, šotrbž bē Wobuškawta f njemu pschjwobč, derje šnaty; bē to bobohojajny a mudry bur, kiz hšibolč w horach bydlyče. Žón bē putnikje na jeho prošnju šklubit, jo čže hólčezja tač došo f hebi wšcz, hač žeb sašo po njeho nješchitněč. Š njemu čyžljče Wethodij najpředy mječho Wobuškawta dowječ.

Ma jenny rjanom, jošnym dnju našimu bēchu šdama ranšče šerja šohwatje; tu pschitžje putnik hólčezja wubwbdjč, šhotowa jeho a bžčeje f nim do šapakti. Tu woblečeje ho f šim nutnje, jo by Wóh luby Knjes teju puč, šotrbž čyžljčatj dženka nastu- wječ, žohnowat. Zato bžčitaj potom poknědoaj, a f potrebnymj wezami na puč jo wšhtaralaj. Wja Wethodij swoj kiz, šankty šwony šhžštu, a bžčeje w Wóžim mjenje; Wobuškaw potny radolče bžčeje pučla njeho. Wšchitaj jo šamotnyh šchčezach, šotrbž bēchu jenož paštrjany a hajnkam šnate. Wšchitajny pschitšidšchitaj f wšhošim šafam, na šotrbž jo wšhošo šortela škado šotow pašelče. Tu šo špandajščaj do šhōdta, jo bšchitaj wotpacžnyč a mały wobied f hebi wšaloj.

Paštrjowy hólčez pschitžča f njamj, jo by čšezčebšoštjowemu putnikaj tuča wotšolčaj. Mały Wobuškaw ruče šankajšči a ho džiwajo ruče: „A, aj, tajile mały čłowjek, runje taž ja šym! Š to je tola rjenje! To šym ani njewježadž, šo je na šwecze wjazj tajčch mačch ludž, šym hebi pschczo myšlit, jo šym šan- lufki na šwecze tač modlič. Nēmēnoma, ty pōnžejš f namaž?“ Na nanome dowolenje prošehje pačotł putnika, njewšil šmēž jemu jeho brēmješčto krač mječ. Tač džechu šromadž dale, a Wobuškaw mječelje f žulpm hólčezjom tač wjele pomjeadž, jo pōbla štoro na ničo njebžebowajče.

Ma to pschitšidšchju do mačho šeleneho dōčiča, šrežž wšhošič škalow, hódž jo štado wozowj pašelče, runje tamnemu burej šlyšchajšch, šotrehož čyžljče Wethodij wopytač. Wobuškaw mječelje na dšimaj makajmoj, šdama nětotre dnj štarajmy šchjant- šomaj njemšernu radolč, majšajče jej, a dawajše jmaj wšchelate rjane njena.

Mjes tym ho putnik ja paštrjow rošhładowašče. Š bota pod napšienje šlatu, f šotrebž čšije promjo woby čšezčelje, w- hłada mōdu hólčizu bžžazu, šotrbž mječelje w ruzj wozwčeršiči šij, w drubej šnitw, w šotrbž žona palnje čšitajše. Nad tym ho džiwajo bžčeje putnik f nje. Wona bē bēta šhotowana a mječel- je ščerōt šelenu školub na hšowje. Šeje woblicjo bē čšiče a mife; tola bē na nej ložny špōnac, šo je šrudneje, čšezšejje myšle. Šefarijencho, čšezšebšoštjoweho putnika Wethodija bē hiščeje njewšidžala; špōna pač jeho hšudom po tym, šchōž bē wo nim šlyščaj, a štanwōčti jeho pschčezelnje a f wšidšomnej wječelčojca a dowēmōlčoj potšroni.

Wethodij dželče: „Tu tuto štado hiščeje došo njepašeljč. Pšchetož hōžž wōnbāno f šurōm rečadž, šotremž žšufčjo, njep- špōmi wobn ani šlowa wo tebi.“ Wona pač wotwōlmo, jo hšjom šōjščto lēt w horach wozwy pažy, jo pač je pola šelane šwōweho dušneho knjeja šalle pschjed šijomi dnjemi do škūžy pschjčič. „Š wotfel pač šy“, prašechje ho Wethodij dale, a čšebodla šy tač šrudna?“ Šolčjo da ho po pakānia a prašechje: „Aš, ja šym wot dalato. Mała njepoškūšičnož je mje do najwšjetičeho njelboža pschjwjedla. Wēč pschji jača dobrej šnjeni na škūžje. Š loškomšlnožče wotšitaj jeje jeničle lubōne džezčatko, šotrehož pilne pštonjenje bē mi najškrucžičo pschjporucžene, jenož nětotre wofomikšjenja šamo. Duž jo wono wo rubžejšnym šrudnjene. Žalolčje a šrudoby šla niemōžach pschji dobrej šnjeni wjazy wu- trač, njemōžadž jeje hočjo wjazy wšidžč, a čšeznyč šchodla do hōr. Tu šym něto w šejle šamocžje žwa, a prošny wšchōžnje Boha, jo džyž mi mšōčžijom byč, a njelbož, šotrbž šym škufčjo, šako dobre ščitněč, džezčatko sašo namaladž dač a tač njemšernu žalolčž dobreje mačzerje do radolčje pschčemenič. Wóh krač jo

tola nad mojimi hyskami hmiti, wo kotrychż jeno wón a tute skaty wjedha.

Putnik prajejše f hnutym htohom: „Ja mam fa to, jo je Wóh towo prótmo w tymle wofomienjenju wuhtyčat.“ A wuczajnowyši wobras Wóhuštawto je maczejše, kotryž bē hēbi t emu, jo by ho lōže fa njei doprajčať, hōbu na pučż wofat, pofaj na jn prajo: „Snajejch tuton wobras?“ Hōlcožo wofat f poftrōženjom a radošču wōtije: „Wóh Wōžo, to dže je wobras hrabiniti f Dubowina, maczejše kradnjenele džečjaf.“

Na to pichēbēža tež mały Wóhuštawt, hładabje na tule nowu wofobu (parafon) f wullim upōbōžowanjom, a hnuty pichēž jeje hysly rjetno: „Čehobla dha pafafah, a jafō čji je? Čsy trachy hlobna? Hlej, tu mačh hleba a dwē jablucy! jēs!“

Methodij paf djełče f hōlžjaj: „Hlej, tōne mały hōlčezj je tamne dječžo, kotrež bu f tymle wobrafom kradnjenele!“ Hōlcož w bē pichē tym, jafō by ho je f radošču a ftrōženjom wutroba pučży čypta. Pabny na tolena a ruzaj wōpfoť f njeju fbednjmwyši jawofa: „W ty taf dobry a miłofejny Wōžo, ty hō moju modlitwu wuhtyčaf, kotryž wo dnjo a w nozj f tebi čjele. Ach, wimi nēit tež miłofejnyj mōj wutrobny dšaf, kotryž mi mōžno njeje fa hōwomaj wuprajčē!“ Na to wofofowafche mačho Wóhuštawto f hōrzymi hyskami: „Wóh najlubšy Wóhuštawto“, djełče wona, „tate je čje nam Wóh jašo barit. Ale by dha ty tōn wopranōžje, abo džeje ho mi to jenož?“ — „Naj, ty hō wopranōžje; pichetōž hō hwojemju nanaj žyle pofobny, faž jena rōwoma čjepta dwehje! Ach, taf budže ho twojja mačej ftrabowacj! Ach, budž wšaf ty tola tež wjełče a rabuj hō, pichetōž nēito džemj f twojemu nanaj, f twojje maczej!“

Methodij wutrē hēbi hyslu f wječow a prajejše: „Tebi budž čjełč a hwalba, dobročwynj Wōžo. Twojja ruta je fjawnje f tymle dječjom, ty pichēmni hysly fudobny, kotrež tale wōbha hōlčjca hies pichēmajca pfałafche, do hyslow radoščje. Tu darichy dobrymaj ftrachynaj jeju wutrobne ljubowane džečžo f nowa. Tu žōmnyčj moje přnje krocze, a falutujehj ni staremu mužej dalšče doprajčowanja. Twojja dobročwynoščj a hmitnoščj budž wječjne hwalena!“

Na to džełče Methodij f Wóhuštawtom a Maratu dale do domu dječehōdbneho bura, hž jeno pōf hōdžjny dale hpyłefche. Maty hōlčez, hž bē f nimaj hōbu pichēčaf, čyphče mjes tym wozaj pōčž.

„Se to mōj nam, to moja maczej?“ woprajča hō Wóhuštawt, jafō jim bur a jeho žona w hžjnych burjach napřečžo fupichčaj, a jich pichēčelniwje pomitajčtaj; a hysčhawyšj, fo wonaj to njejtaj, bē fudny. „Wonaj taj taf pichēčelniwaj“, wraj wōn; „mōj nam a moja maczej njemōžtaj pichēčelniwaj byčj; a bych tu raby pichē nimaj wofat.“ Zafō bēdu tu nēchto mafo wjēbiti. Daču ho na dalšcy pučż, a tamny modlōžny, hž bē Wóhuštawta namafat, hyn sprawnōho bura, jich pichēwōfēčje. Na wječōž pichēnjēdžu f hōwom won do dothjeje a hčhrafēje doliny, hžēž hō Wóhuštawt na mnohōščj hžōwō wulkeje wby doščj nadžjwacj njemōžefche. Kafajtra rano pichē hmitanju jedēču dale, a nadžjaju čho, jo budža fa tji dny w Dubowinjē.

12. ftaw.

Njenadžite wopytanje.

Přeni džen pichēnjēdžu hčerty kudy pučža dale. Wjeleje hō matemu Wóhuštawtej lubjeje, a na nēfajčafah, hrowach a wšafah, kotrež bēdu wchudže wofoto widēžj, nējełče wullu radoščj, a taf hūfo hacj jašo nowy hōb na dalofej hōrzy wuhtaba, prajejše hō tež, hacj to njeje Dubowin.

Tola druhi džen f wječōra pichēnjēdžu do hysłje lēža. Tu bēdu pučje taf hrowe, jo mōžaju lēžma dale pichēti. Tež fēhny hō žafotny wētē a deščajč hō mošt rjez hysłje. Wjes tym bu nōž a bōčy tajta čma, jo duryčajto přieđ lēža w forčmje, kotraž bē rubjēnjtōw bla jara wawofana, wofatōž. Zafō bēdu tu nēchto powjēčerjeji, podachu ho f mēze, jo bychu rano prawe jaše jašo dale jēč mōhli. Wuczaj doščj tež wščajn bōrj wuhtyčom, jenož Methodij, hž bē mačho Wóhuštawta f hēbi do fomark wofat, kfečejše hacj do pōlnozj pichē blidu, na fōtrymž hweža ftejełče a jeho kniži lēžaju, a modlełče hō.

Wž fta hō f dobom dalofo pichē hžju wullu hata; a nētrō wōtre wuštje hōby bēdu hysčēčj. Čepjełče hō f mōžu do buri a do wofenow. Wščajny w domje bychu se ppanja wubudženi a jara faftrōženi. Putnik wufupj je hwojeje fomocki;

Marata pichēbēža jemu napřečžo a pōčža: „Ach, mōj Wōžo, mi hō fba, jo hu to čji rubjēžny, a jo čhjedža nam Wóhuštawta jašo wšaf.“ Methodij pōwēčj jei, fo by njenož njēmom byta, a džełče dele. Tež forčmaj a jeho lužžo bēdu we wullim ftrachje, a njemōžaju hēbi burje wotewričj. Čji wona paf hichēžje bōte fathōžaju a hrowajču, fo čhjedža burje roščjč, jeli fo jim njemōwtri.

Methodij paf rjetny: „Durje naž njemōža fafitacj; Wóh paf budže našč fafitacj a wōwōwomaf; w jeho možj hyn wščajny. Spytajmy, hacj hō f tymi lužžimi na dobre wafchjne pichējēne pichēti njehōbaj.“

Wōn wotewri burje; hčhtrjo faž hčhōmy ftrōščeni a hynje wobrótneni brobacj mujōžo fupichy do hčēž, jebny mjes nimi je fahwēčenej hmitōnju w ruzj. „Wby duryčim najpřede wšče ftyw a fōmory wafchōho domu pichēčladacj“, wrajaju woni; „pšchetōž našč knjes pichējēdže hynbom fa nami f wščajto lužžimi, a wščo byrbi jemu po jeho woli pichēčōwōwone byčj!“ Methodij hō woprajča, ičōž jich knjes je? — a jich wotmołtwenje pichēwješe jeho do wullu hō pichēžowanja a njemōžajefje radoščje; pšchetōž bē to hrabja Drowēmēř f Dubowina, Wóhuštawtomu nan. Čajle jeho hčhōbōžny pōwēčaju dale powjēčaf, jafō je wōn we wōjnje čježju ranenij byť, taf pōdžjčho jašo derje doščj wubojny wōtje njefje čyph wufajčēčj, ale hōbu wofowacj, domž mēr a potoi wubōžny njehubē. Wrajaju, fo je nētko f mēž pichēčfcho, a fo je hrabja f nimi, a fo hwojimi dwehimi lužžimi, fōlčj njēju na turfowščj pōwēčaf pōbrjebant, na dompučj.

Wōwjełč, fo je mēr a pofoj, najweli widēčj f wjełčefōčju. Wščo w domje hčhōžje jenož hčhōwym wofakom pōhčjčaj. Čji bēdu paf tež bōrj prawje pichēčelniwj a famotwajču hwoje přicdawofje hčerty fathōženje f hōwom wēbrom. W tajtim wēłje fa deščajny, mēnjaju, njēšmē hō wofaje fa fto bracj, hōžny wo pōlnozj raby dotho pichē burjeni njefjeji. Tež wōwēdaju, taf hu hō w čmōwomy lēžu fahubšjiti, a fo tuto twarjenje njehyču namafali, hdy bychu hwežu we wofnje njemōžjeli, kotraž je jim jašo na prawy pučż domfata.

To, fo bē jich hwečjta, pichē kotrež hō Methodij taf pōdže hichēčje modlełče, hēm dowjēta, wōhomy mōžnje wutrobu pōbōžneho a hōpabōžajneho putnika, hž we njem Wōžu rufu a pichēčwidžōmnoščj čječōwofajde; a wōn prajejše tež fa tuto fbože Wōhu wutrobny dšaf.

(Wščajčōbnje dale.)

Wšchelake f bliska a f daloka.

* **Nowy biblisti pučjnik na lēto 1916** je fašo pšchēčelniwje knjes farac Wrošaf w Wudychčintu jefajaf; wōn w bljščjim čjažu wuōžje, taf fo jōn lubi Šerbio do noweho lēta doftanu. Wōn ptačj 15 pjenjētōw, a maja tež hōwufatny knižownečo towarftwa w tutym lēče jōn fapfōčjiti, dołēž hō wot nich žōdny pichōnošč fberal njeje, čjščjčj pučjnika paf ma hō fapfōčjčj. Biblisti pučjnik čhaji tež lubi Šerbio tym hwojim wōn na bitywōnošč hčafč. Wōn budže jim luby towarščj, hōžj jim fōždy džeň pōda pruhy f Wōžeho hōwma jafō fčhiti w čječjčj a čjēmnyčj čjafakah jich wofowanja.

* **Woma wōjnfa pōžjōnka** je hō hčhōřfōwōwemu hēmej pichēčpōžjita a žada hō 10 milijardow hřivnow. Sahaņjēč ftatnyč finansow je w hēmej wōkōžj, fo je bdn džen nēdže 330 milijonow hřivnow ptačj, ale wōn mōžefche tež wuštēhnyč, fo f pjenjafim pola naščjch njepřečelōw wjele hujebjōho fteji, a fo budže nafchemu lubej loho, te čjēžtōry pichēnjēčj. Nječ je nam čježmo, my duryčim fčerpliwje a woporniwje tōn čjēžj čjaf pichētracj w tej nadšji. Jo Wōh tōn knjes načje pōřtōw wo mēr wuhtyčji, hōžj je jeho prawa fchūnda pichēčfha.

* **Da železnjcy**, kotraž je wotnyhčlena wot Radworja do Kamjenča, wuradžēnja hichēčje f temu fōnječ dōškeje mjēju, fo hō lēžōmnošč wot gmejnow darma da. Wuražēnja paf, faž wuštōnošč f hřomabōženemu hēmej wōřprowja, hō dale wjēbu, a čje wjchōnošč gmejnam pōžjōnka f nafupjenju tyč lēžōmnoščjow dacj.

Samolwity redaktor: J. G618. Šsoburedaktor: J. A. Kapler.

Čjščjčēj a nafkadm: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Púnjo džélat,
Strowja čé
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny js.

Za staw spródnj
Napoj móeny
Lubośń ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf mdrnj;
Čerutwośń da.

Njech ty spówał,
Swérnje džélat
Wóšéne dnj;
Džéń pak swjaty
Duśi dnj,
Wotpočń ty.

Z njebies maaa
Njech & křmaaa
Žiwnośń je;
Ziwa woda,
Křž Róh pada,
Wokřéń čel

F.

Šserbske njedzelske lopjeno.

Rubawa ho kóždu hodotu w Šsmolerjes knižicijšćejni w Budyšinje a je tam ja ščitwórtlětna pšchedylatu 40 pj. dostač.

Bóži džéń.

Žef. 9. 6. 7.

Hody! Hjóim to kłowo hamo naš zyle hinał trjechi, hačž žane druge. Wly jo jenož wurjetnyčž abo jasnějšćej trjebamy, a hjóim steji pšched nami jene wopomnječe pšči drušim. Wly widžimj staršiški dom, to bldo, ja kotrymž hny jako džéčji s bratrami a hostrami w hromadže šydali, štyšćimj staršičeju hłóš, jako by nam hiččeje we wuškdomaj kliczał, a hladamy jimaj do jeju hwišćeju wocjow. Zajte dopomnječe pač je šhwatniwy wobžef. Wón wjedže naš do drušeho doma, křž pak bč sažo našch dom. Dorofženi bčamj, čježka křubodba nad nami ležěže a hwišćto Bóžeho dnja ho tak čježto do naščejje tjšćejne wutroby dobywajšče.

Hody! Křiži wenz lubofnyč waldnjow šu nam našči pobozni wóžtojo w běhu lěšćitowd wotoło tuteho dnja šwili! Š darami lubofje šwějšelujja staršiji džéčji a džéčji staršičej, kuježa čjelabnyč a bobarči křudny! Wěž strowi naš je selennu a lubofnym wonjenjom Bóžo- džéšćejow ščtomika w naščich w špmje toł šamtnjenyč domach, jako by nam do špmj něščto s pšćichodneho nalěča pšćinjěš. W žubje rošpřóščene džéčji šhwataju domoč, jo byduj s najmjenšča šhwitka sažo pšči nanje a macerji poščěžale, kaž něhdy pšćeb lětami. A hđěž žaneho měštno prošćne wostanje, pak jenož tute hody, abo wot něta pšćezo, w duču je wono tola pódla.

Hody! Něšto hakte tón prawy knjes hodow pšćinđže, profeta Žesajas jeho nam tak rjenje wopjkuje: Nam je ho džéčjo narodžilo, Šsyn je nam daty, kotrehož knještwo je na jeho ramjenju. Šdyž tole čitamj, je nam, jako bychmy teho profetu widželi, kač wón s wješelom nad tym, křž ma pšćinđž, postakuje a šhwata, jo by jemu do rukow a na wutrobu padnył. Wly to štrojmimj; pšćetož

Křakny je tón kłubjens Šbóžnik.

I. Jemu rětaja: Džiwny. Haj, mladaj křudaj mandželštoj, Žosef a Marja, čježnjetaj po Žudžinych horach do šwojeho narodneho města Betslehem. Ničto tam na njeju nječžala, ničto jimaj napšćežjwo njeidže, žadny rjany dom jimaj pšćihotowany njeje. W malym domčžku — w hróžji — hołpodu namataja. A tam narodži ho jimaj džéčžatto. Wonaj položaj jo do žłobita a wono hlada kaž kóžde druge džéčjo je špoddžwanjom do hwišta a wušpšćetřewa šwojjej křabej rucžaj, a ničto nje- pšćinđže, ja staršimaj a džéščom pohladáč, pšćetož wono bč křube džéčjo. A tola, dla tuteho křubeho džéščža wotewri Bóh ham njeježa a jandžel pšćinjěše tu křaknu powjěčj: Wam je ho džęška tón Šbóžnik narodžil! A křta jandželow špěwa: Čježč budž Bóhu we wyšćofěčji, mčr na šemi a čłowjetam dobre špodbabanje! Njeje to ničjo džiwne?

A hiččeje je to džéčjo male, duž pšćicjejnje, wobžena wot jašneje hwišdy, s raiščejeho krajja wulka tarawana

każdy w Betlehemie drje hiščyce widźeli njebechu, mudri, wobobni mużjo, na kralow podobni, s wustkim piščewodom wojakow a jeřonych. Wola krala w Jeruzalemje bechu pobyt i to, štožy pytachu, njenamatali. Ale w małym domczku w Betlehemje dźećžo namataju, a duž šo t temu dźećžu jako t swojemu kralej mobla a wotewrja swoje pokłady a wobbarja to dźećžo. Njeje to nicžo dźiwne?

A to dźećžo rozjeźeše. Hdyž bě 12 lět, tehdy piščachu wučeni Jarjejižy se spodobawonim jeho mudre praščenja a wotmolowjenja. A hdyž bě 30 lět, wotewrachu šo jako njebeža a swjaty Duch puščiči šo na njeho a wot horčak bě Wótžowu hłbš hiščycę: Šo je tón hamy mój luby Ešyn, na kotrymž ja dobre spodobanje mam! Njebe to nicžo dźiwne?

A tutón muž jebra šo, hromadžeše hebi wučowownikow a spodobješe po kraju wokoło. Hłbnych nahčejowalše, tchorčy hoječe, frubnych troščtowalše, haj hamo worwałšy s rowa wolače. Lud njemeječe žaneho wjeřchłego dobroćela a wystaše jemu napščecę: Gořnanna, temu byne Dabitowemu. A lědna bechu te šlowa wustlinežate, wotečeje tón hamšny lud swoježo dobroćela na horu, šo by ho tam na tšichju wutrawawil. Njebe to nicžo dźiwne?

A hdyž bě šo wudychał, sarža semja a cźma psichtry se swojtaj skhlobmaj semju. Žeho woložicu do rowa, ale na tšeci džen bě janděl s Betlehema tu jako a wotwali kamjen wot rowowgch durjow a tón morny stawalše je semje, taž rano hłbnož s morja šladža a žana rula jo sadžeręž njemže. A tón stanjeny tu hiščyce je. Wón wučeni swoju žyrę, kiž hač na tónzy semje dořaha. Wdźeži šo t njemu cžičęža, dorotęčeni tħodža po jeho inamjenju, tħori sbeřaju t njemu swojeji ruzy a mřeřazj njerodža wo nicę, hač šo bmeřli jemu do jeho miķeju rutow a na jeho šbžnikowu wutrobu padnyč. Njeje to dźiwne? Šaj, profeta Zeřajabo, iħtož ty jařastaru prajił, to wobracęzi dženka žyly tħeřeřianstki řwět: Žemu rěřaju dźiwni!

II. A radźićel. Prjedy hač je Křystuš psichšoh, bě dobra rada drobna na semje. Žedyn možeče drje druhemu dobri radu dawacz, hže ma hčiz, šo by wjele nawuřnył, abo řhto šo cžinicę, šo by wjele nahromadžil. Kħoremu dawachu lętarjo dobri radu a řtari wučachu mlodych s pokłada swojich bořatyč řponowjenju. Ale to bečeje tola rada, kiž ludži jenož po semj wokoło wozelęče, kiž pa šo dale rowa a wyře hweřidow njewjeđiře, rada, kiž řachobnemu cęžu hoječe, njelachodnu duřču pař pręřbnu wostaji. Šħto pomha pař řablubženemu pučowmarjei wozelęč, kiž jeho jeđyn džen po druhim w huřtym lęku wotoło wozłi, puč s lęka won, puč do rjaneje domjiny, hđež na njeho cžataju, hđež ma frute řbido a psichřotowanu hořpobu, pař njewę? Aħ, řak hebi poňano žabachu, šo by jim něħtő puč do njebeř t Wobu pokasal, to bychu temu taž lubemu nanej swoju nuřu wustřoręč a swoje hřečji hebi wotřpohęž mħłi, šo bychu, hdyž cęřlo buřdi hořpobu wupowę, s nje na řbžne meřino mħłi, hđež řmeła na węčne wostac! A ja tařim radźićelow řu lętyřozaj doħlo se řwotimji mohlřtawami a woporami, se řwotjich tempłow a domow a řwotjych hajow won wolałi. Ale woni wolaču taž hłbni wo řħłeb do puščizny — podarmo.

Duž piščubže prawa rada s njebeř. Wōh poħta s njebeř swojeřo Ešyna. A ħaj, tón řhudych hřečnikow

je řwotim rcom t Wōtęzi w njebeřach potajowalše, kiž ma řam mōg, cžłowjetam hřečji wozawacz, se řwotim cęřepjowim a wumřęczom wōn Wōtžowu wutrobu řwjeřęzi, šo ta wān hřečji wobawo, a je řwotim hořęřtawom psichřotowu wān nam puč pšęch tu ħtubinu mješ semju a njebeřam, tōn puč ħorje do njebeř. Křaji radźićel, kiž je s dobom tež wozelęč, pučetwarjeł a nořet cžłowjetow! Šaj, řestupaježe řo hromadu, wy mudri řonžęnych lętyřozaw a wy wučeni našęego cžaha se wšęch krajow a ręčeže a radže a wuradźuječe, řħto je mješ wān nastęřęji radźićel, a potom řħcię Křystuřębe wēž na jeho wšęřtařnjemu řłowu a pokłatięče řo wšęch nim a proaje s Zeřajabom: Křystuř je tōn prawy radźićel!

III. A Wōh mōžny, węczny Wōtęčę. To řu řlyni mużjo, kiž s ħłuboteje řakę tu tam piščeb lętyřozawim řrořęčene kamjenje lamaju a řbeřaju a je po řwojeji wołi wutrubaju. Ale řħto je jich mōg pornio mozy ruzęřerja řudžineho, kiž našęe do wutroby řakorjenjene řabdořęe won torča a cžaha a našęego řwutřtawneho cžłowjeła po řwojeji podobnořci wobrubuje, šo my potom w prawdořci a řwotjotęzi ħħodžimj? Ešynju na tōn woař, kiž řwoju brōn wučęhaje, hješ bojořęe na nje-psichęčęła dže a ježo piščewinje. Ale po mozy wopradowđito Wōh bě tola tōn, kiž je se řwotim cęřepjowim řwjeřęzi mōž wsał a řelle wrota piščewinyl. Woařajz tařtęmu mořřkęmu wozęřerjei wustlaju, s tħoręž mōž a tħrobiořęe na žęle wōřřto wabate, šo je potom njeřpęchwoinjowme. Ale wšęch tařich psichřęřędi Křystuř. Š njemu řłobudaju wopuřęčęne řyrotu, s kotrymž řo řudžo řtorajz, řudžene mandęřęte, tořęž ruby muž wıřęđnje tyřki, řudži a ħubjeni, wo kotryčř řwēt njerodži, a ħaj, s njeho paba na nič mozy dořę, šo řpřniřki hač lawy wřču řħimdu se řęčęřpliwosęžu njęku. Š njemu řładuju tħori a mřeřazj a woni nabudu řlynořęe dořę, šo hdyž domjazy žyl ħla tħępotozaj a pkařaju, s wjeřelom do řwjeřęče a do rowa džeja — taž na řwař. A tutōn Wōh mōžny je s dobom węczny a jako tařki miķeje wotņęne wutrobu. Wōn pař je tež

IV. Wēřny řęřřħta, šo by řo jeho řnjeřřitwo psichřporjalo a męra niħdy řonž njebeř na Dabitowem řtole a w jeho řraleřtwje, šo by wōn to řame psichřotowac a w obřnyřęł je řudom a s prawdořęju wot teħo cžaha hač do węcznořęče. Žole my cžitamy. Ale hdyž jo psichę ludźimi cžitamy, njeje nam tař, jako by řħdy řtanęč a řo prawęčę dęřħak: Že dħa Křystuř wopradowže męř psichnjęř, je wōn wopradowže tōn męřny řęřřħta, abo dęřħim na drubeħo cžatač? Na žęřę ľemi řo ħižom piščeb žęle łto wo ničim teřto njeřpęče, taž wo řęřęřořřłowanjom tuteje wořny. W ħwopuje, kiž je tola nimalę žęle řħęčęřjanřta a tař „Křystuř řwote kraleřwom“, na řħyřęřch wustkič bitwisęčęch džen wote duja s miřionow řęřęřch rolow řwjeřęč mořęęe řħłi lętaju. Włobđji wabaju, řranjeni řħęřuja a wıřęđnje, hdyž řo řłbnož ħława, je řħto wjele řlow wudowow a řyrotow a řhes-džęčęřch řħorřich wjařy. A jako wořny njebe, njebe piščęgo na semj wadęenje a ħižęenje mješ ludźimi dořę? Aħ, luby řnježe řęřu, tař moħł něħtőřħłi rjež, řy ty wopradowže tōn męřny řęřřħta, a hdyž ty jo řy, hřečę dħa je moje kraleřwom, hđež ty jako męřny řęřřħta řnjeřřħ, šo byčmy řo řęřřali a wřħo wopuřęčęřli a tam cžahnyli, šo moħłi tam w męře žiwi byč? O, njęř-

budźmy! Woże kralestwo je sрутskach w naś. Echtoż prawe do Khrystusa wěr, tón jo w hebi nośy. Temu je Khrystus we wješel a frudoby merny ferscht. Jeho wutroba je swiżica, czjcha a wutepjena, njech tež wotolo njeje wěr najhóršich wojowanjow šchumi. Woprawdžity Kšefeczijan ma sрутskach mēr, njech jako nan bjes džezj abo jato wopuščejena šyrot a žarnje, abo njech jako wojał šmerjezi do wočow hlad, wšchato ma Khrystusa ja šchitarja. Duž wostaj Khrystušej t čjeszj mēr neh o ferschtu!

Alle Wože kralestwo je tež swonta naś. Kšefeczijansta zyrtej je to a tón merny ferscht a žejus knjezi w njej. Něto wšchaf ma tuto kralestwo biščice na hebi bohaty džel seinste nje dofonjanoseje a tehuba wjeja rejne wětry swady a wojnow biščice pšes njo. Tola paś do wšchego zuteho holta a nje mētra tež bjes pšchetorženjena hloš mēr-neho ferschtu klinczi, tiž frudnych troščuje, njemerny sfludžuje, ranjenych wobala a wšchěj na lěpšji pschjohod wofajnje. Tanton tež pschjindže. Wože kralestwo budže junu dofonjane — w njebiešah. A šchtōž budže do njeho sruščez — tam w Wožim raju — tón smjeje daloko řady šo to nehburšice seinste hujeřitwo a bēdženje, šo budže šo lēdma na njo dopomnicz mōž. Jandželjo budža wofalo njeho je swojom hwētkom a špēwom. Njewuprajomna žadočej budže tak wodnyč f Ebena pšes jeho wutrobu čahnuč. Khrystus, tón ferscht a mēra, budže pšched nim šacž. Tešdy budžemy, šchtōž džemša je swojeje frudoby; a bojošeje won pšchi swojich rowach a we swojich wupróbjnjenych wōwach je špłlami špewamy, jako hučmy jo prawe njewērili, f radočuju snječ mōž, šhladuju na ferschtu mēra:

Nět wulki mēr je bjes tōnža,
Wšcha ščōžba tōnž je wjala!

To je twōj knjes a wōn tu je: Džičny, radžičel, Wōh mōžny, wēczny Wōčez, merny ferscht! Duž:

Wješel, wješel šo Kšefecjanstwō!

Ganjen.

J. Kr. w H.

Pšchi žobiku.

D bēžče, wy paštyrio, poškwataječe

A piščetele šobu wšacj nješabudže.

Haj, poškwataječe.

Echto w Betlehemje

Tam we hrōbzi w žobitu wušlabacje.

Tam widžiče džezō tak jandželki šu,

A močej tež pšchi nim tak wōšboženu.

D knježička ty,

Tak njebeješa šu,

A wobras šu luby a pošnuwazy!

Nět, šupedo, špataj šem f kolebawfu,

Čžu džezjato položič, špma je tu.

Šwi derje haj jpi,

Njech džije šo čji,

Šo w šbōžnoščj hrājšich mjes jandželkami.

Šetkanje šože we wulkej wōjnje.

(Poščacžowanje.)

Wile, 6. novembra 1914.

Mojej lubej šacžej! bratšja a šortu!

Kašje wobroczenje pšes Wože wōženje. Tak něto wušnawam.

Pšchetōž f přenja je mje Wōh runje refozmajšili šwježešči dwēmaj

nješčezelškimaj kullomaj trješčej daš, šchtōž budže mi čšah žiwjenja nješapomniti. Tak šwito hač budu tōn šwježešči šobu šwježičej, budu Wōha wo hnadu pošwēč. A f deru, njeby Wōh tej kulaj tak wōdžič mōž, jo byh na mēšje moruwy hē?

Wōj luby nano, Wōh je te modlitwu wušpěšičaf, lotrej šu šo f njemu hlate, mje ščezēč. Radžijomny wōn něto tež biščice tu modlitwu wušpěšič, šo by mi domoj daš. Njebyh hebi ničō druhe pšchaf, hačōž jo byh junčōč f tobu, luby nano, te mšchi hiež mōž, kaž pošlēbni frōčō do našego džēnija.

Lubej šacžej! wy njetrjebatče hebi moje dia tyřanz hujeenje ščōdžič dačž (9. novembra bēšče termuščaf); pšchetōž mi šo žple berje dže, Wōhu džafowanu, čšejōž šo tež wot waš nanjam. Radžijamy šo, šo Wōh bōřny knjeřitwa f mērej wōdži — Wōdčče šo jenož kručē f Wōhu, kaž ja, potom wšchito f lēpšchemu dōdžje. Alle, mojej lubej šacžej, wōj hebi njetrjebataj wušpěč, šo šym něto hžjom pravu Kšefeczijan. Hačōž dotal biščice niž, luby nano, ale hōžž budže wōjna nimo, čžu dobry Kšefeczijan bywacž, a ty, luby nano, šubščej mi pučž f temu pošalowanč. Mam potom wjele šašo dobre činič. Duž, wy lubi, proščeje, šo by mje Wōh luby šknjēž teš dale wobarnowaf a mje po wōjnje f prawe wērie bowječ.

(Še šastšich žeršwinšich a ščulšich nowin.)

(Pšchjohodne dale.)

Wješel, semja, njebjo, šo!

Wješel, semja, njebjo, šo!

Šyna mamj Wožeho.

Šo by šože pšōžič,

Še šo džemš narōžič.

Ščēw nam řany wušbowa

Š Žefoweho forjenja.

Šo by šože pšōžič,

Še šo džemš narōžič.

Ščōwmo řčini čłowjek šo

W tebi, Khrystiče, Šbōžniko.

Šo by šože pšōžič,

Ššy šo džemš narōžič.

Kak je Bohuřlaw f Dubowina šoša špōřna.

Nowjedančto wot Křystofa Šchmida.

Pšchetōžič 3. Wuf.

(9. poščacžowanje.)

13. řaw.

Radōčej dobrego nana.

Wjes šym pschjindže tež hrabja, wulki, nadobny muž, řany a šubōjny do wočow, pschjōjny a pščezelšny we swojom šadžerženju. Putnika wja wōn šudjom šobu do swojeje řawy, řataje jemu, šo by šo f nim f šbidu špōny, da hebi blesču swojeho wina pschjineč, nala Metħodijej přenju šchleřu, piječke po rycēřstwu na jeho řtwōjo, šchtōž dweřešče tež putnik činič.

„Budžče mi wutrobne witany, čšezčebōjny wōčēž!“ praješče hrabja. „D tak je mi to lubo, šo šym po tak dōřkim pučžu a w tajřim wērieje pod ščēču a do čšepce řawy pschjōh. Tola řče mi wj, pobožny a šprawy wōčče, biščice wjele šubčji; wšchetōž wam mōžu wšchito, šchtōž mi na wutrobte řej, f dōwēnošču šwēwēč. Wšchitny moji šubōž šu, kaž wibžiče, wješeje a radořneje wušē. dōlež šo po wjele řwawnyčch dobytych šwōwach šašo domoj wrōčejeja. Ženo ja, jich wježičēč a řnes — a tak

Wškelake s bliska a s daloka.

je to w tutym hweče hušo, ja ham mjes nini hym srudny a shtjfnity. Mam wulka staročej, hacz ma ho doma wškitko tak, kaž dyrbało. Woja mandželka drje je strowa; tola sčto je ho i mojim nijezkim hynkom stako, to njemóm. Woja mandželka njeprifače mi hžom dohji čhaj ničjo wšto wo nim a we hwojim poslebnim lišće halle spomni, so drje jcho na tutym hweče wiazu njewohladam. — Wy šče s wjele rycerjemi snaty, wšchetoz bježče něhdy tež wnutrobitny wojak. Wy šče runje na kraju, šče hnadž daloto wokoło pobyt. Prajejše wšdaf mi, njewječje ničjo, sčto w Dubominy čzinja? Šel so mi ničjo dobre powjedcač nimacze, dha mje t najmješćemu trošćitujče.”

Methodij wotmolwi i najwješćim wobljećom: „Možu wam to najlěpše hjewić. Wšdaf hju je strowy a najlubošnišči hólčez, kaješož hyn čhaj žimjenja hišćezje njewižak.“ — „Wy jcho hnadžez?“ woprašča ho hrabja hšitije. — „Alh, jara derje“, dželje putnik; „tola je ho i wšafim dželčom něštožtati stako, mjes tym hacz bježče na wójane.“ Al wón powjedcaše, ščož wo Bohužkawtu wjedželje, a pokała t wobkrućenju teho krašny tnenimj wobraš. — „Šaj, to je wona, moja mandželka“, prajejše teho hrabja, „jako hdy ju žiwu widał. Ze hnadž něšto hišćezje tak rjana? Alh, wšoha žona je wjele, wjele wšočerjika! — Tola hže je nětko hólčez?“ — „Xu w domje“, prajejše Methodij. — „Xu w domje?“ sawota hrabja nahle stanwjšči. „Al čehodla dha mi to hžom dawno njeprajejšeje? dowjedžez mje na měčje t njemu!“

Methodij wša hwežu i blida, a hrabja dželče sa nim do komort, hžež je hwo hynk we kóžu tečezje. Hólčezj pogmewasche ho w spanju tak lubojnje kaž njewinošć, a be tak krašny kaž jantek. Hrabja njemóžezje ho dočez na njeho nadžiwcaž. Hynk stupiču jemu do woczow, a wón prajejše: „Wój Wožo! jako na wójnu čehnjed, be wón hišćezje plakate dželčo, a nětko je hžom tak lubojny hólčez! W ty moja dobra, najlubša mandželka, nětk halle rožymju twojim listam, a džafuju ho čži sa twoju staročezšču wo mnje, i totrejž hju mi njeměrnú žalozč a sruđotu salutowała. — Bohužkawto, luby Bohužkawto“, sawota wón potom, a wša hólža ja ruku, je wo wocofajuju. „wotuč, hlej, twój won tu je!“ Sako be ho matn Bohužkawt wo htwili žyle se spara wubudžil a t hebi pčijšidol, rjekny potom radobezje: „Xu hju mój prawy nam?“ a pščeželjniwe poczja ho na njeho hmwěcaž. „Wudž mi wnutrobnje powitany, mój najlubšči nam! Ze dha tu moja macz tež hođu!“ Hrabja wša hólčezjo na ruzh a pšafatače radobitne hšlyh, prajo: „Wozja mžbna a dobročizna ruka je čže spozhijnje wumóžita, lube dželčo. Njemóžu ho Wozhu ja to dočez džafowacž.“ „Sa tež niž“, rjekny Bohužkawt; „o fak dobry je tónle najš Wobh, hiž je takle lubofčizny a pščeželny t nam, hiž nam tak wulke radobezje wobraš.“ Hrabja měčezje nad mudyrimi praščenjemi a wotmolowjenjemi hólčezja njewurjeknitu wjehelečez. „Methodijo“, prajejše wón, „hajš daj hju wam winojty! Šdy hdy wam wšče hwoje ludka a wšobezhšitwa dačž džyl, by to hišćezje mako byto sa tu wučžbu, kotruž je hólčezj wot waš došak.“

Mjes tym be tež Maxata do komery pčijšidła, a wšta bojanja najdalata stej. Hrabja ju pščeželjne potrowi, poda jej ruku prajiwšči, so ho ničezjo boječ nima. „Tola čži rubježizy dybčija“, rjekny wón rožněwomy, „ja hwoje njehnamstwa trucež pšofani byž.“ Wšn pčifajša tež hišćezje tubanu nóg najhrobitščim mjes hwojini ludžimi, so bychu jich w jich thowanzy pytati, njenadžizy nadpawnti, a jatyh do Dubowina pšafiwjedli. Polom powjedcaše jažo se hwojim hynkom, a njebj krašž žyku nóg woczka saubželič, hdy by jcho putnik t temu njenapominal, prajo, so je tola wšafem htwilla pospanja trebna, džezha jušje wjehebi do Dubowina dočezč. (Pčijšchodnje dale.)

* **Hody.** Žim wjele šda ho njemózne byč, hody hwoječezj. Runje jako by wójna tež frónje wščitšij našajš hwoječezjow parle wšakawata. Jenje ho bolozč tak hšlna njewopozaje, hacz hdyž wšitrobn mite wopomnujczje wójbina. Tehodla ho jim wjele ta lubočej pšchawilka šda, hacz so woble žim hoby něšto wobradžez. Wy pa wškitim pšchawomany: Tola hu hody. Szjedža w hnujazyju 46. pšafuta, kotruž je Lutber s tym žanym sahorbenjom do teho hšeršitka „Čedny twjerdy bród je naš Wob ham“ pščešpawal, stej hwo tož hodowne špěwanje hrijedža we wójnškim widowje: „Dha wšafat dyrbi to wšo Bože pěknje wjehele woštačez se hwojini studničkami. Wob je hrijedža w nim“ Wšezjo lóho ujeje, jcho blifto sejuacž. To we špěwat 46. pšafuta. Wšodny wokoło njeho wuj. Szjedža mšakaf pał stej ža šfalojta tupa hodowne wjehele: dha wšafat dyrbiš ty wjehecy byč, pšchetoz tón kuzje je pola tehe. Šaj, dha wšafat hwoječezim hody we najhłubšich myški. Wšbi wšafat wójnje a wšodny dyrbinu a móžemy my bliftočej Wozu našbonicz; móžemy Želubei w naš bydenje pšchibowacž. Wšbi wšafat hšerč bolozč, wšbi wšafčez čzerpenjadž dnyhe dyrba ho nam studničzi wšojta žerčez i teje w Wozim dželčju nam šjewjenje lubožeje. Szyljoje wčezto dyrbi to dželčakfo wšobacž, totrez pčidnje, so bychu čžlowčejeto blifli wučez, wčezim hmlinočej něli. Szanjena wutroba dyrbi ho wchojčez. Wšbi wšafčej mwošej čžemnošči, kotraž nam pučž fačzini, dyrbinu ho tola na prawu pučž namacaz, wšez potajiwšom, fak je Wob žedzjeje wškitim čžlowčejow wo wumóženju šfajil. Žow je wón wčezje dopofajmo dak, so šady čžemnošče wučezakfow tola wola s šowž čžlowčejow šfakuzje. Dha wšafat tola hody! Niz hame wškanje jo wuczini, ale našhonenje: Wob je pšči nuti. Šchóž t našhonenju tehole šjewjenja Wozeho w čžlowčejowje pčidnižje, tón je na hodowimny daju hrijedža wšakfah šrejal w ržy lubožeje.

Dha wšafat hody tež w myšli našezho luda. Hody hu nam hwojedžen wobradžezje lubožeje. To lěto njedamny wšofany teje lubočej jadzewcaž, ale je wšhwatač. To je wšane wotkrzeje hodownocho džina, hdyž čžlowčejeto lubočej huj. Hžež hdy i čžemuce wutroby pruha lubožeje ho doby, šuntšowna wóz ho roščajni. Hody hu nam hwojedžen dželčezeho wjehele. Wjehele dželčez dobre čzini. Wy njedamny dželčom w hewičeznej sruđoty tradačez dačž na wjehele. Niz dar dželčo najbole wjehele njeczini, ale so budža starož i dželčim tež dželčez. W pšchownenju našezho njepšobawanja zobnujemy jo a tež dželčez. Špěwajmy i nini hodowne hšeršitke, wobhladajmy hebi i nini hodowne wobrašy, powjedcajmy jim i našim našhonenjom pohwoječene hodowne historije, potom hndžemy tež hody hwoječezj w šaraj dočez myšli našezho luda.

* **Sandženi njebžni 4. adwenta** je ho pšez hujša wšchidzeho žytkowanjeho radčielca Rožentrawa hujš facaz Šapleč jako dušahowajnyč Horujo-Wjedžezakfje wozbony, na měšto hujša facazja Wšajti, kotruž je ho Wschala na wotpocznil podak, šapofalat. Šarje měšto je ho tón fróč wot konšistoršwa hameho wobhžadžito po šafonškim pošafajnu, dočez ja konšistoršwo wobhženje wšobacžez, hdyž žytkowitne pšchidčezčezne njeje žaucho i tyh wšpawšitko, kotruž je tollatoršwo t wšibje poruczito.

„**Bombaj Wob**“ njeje jenož pola hujšow duchownych, ale je tež we wšafch pšchodawarščach „**Serb. Nowin**“ na wšafch a w **Wudpščinje** doštarč. Na šafčwórcz-lěta plačzi wón 40 pj., jenotliwe čžizka šo ja 4 pj. pšchodawaju.

Samolrity redaktor: J. G. 618. Šoburedaktor: J. A. Kapler. Čžičezčez a nakladnik: M. Smolef.